This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
  Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
  Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
  Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
  Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk `http://books.google.com/`

3 3433 04511 1030
D 12-6495
Ivan Lejonriddaren
Herr Ivan Lejon-riddaren, en svensk rimm

Digitized by Google

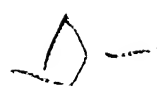

Digitized by Google

Digitized by Google

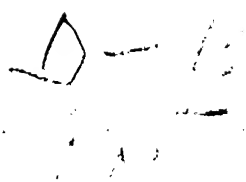

Digitized by Google

Digitized by Google

U

Digitized by Google

Digitized by Google

SAMLINGAR

UTGIFNA

AF

SVENSKA

FORNSKRIFT-SÄLLSKAPET.

häft 13, 5-6, 1849,
1845-47.

~~Andra Delen.~~

~~Häft. 3—4.~~

HERR IVAN LEJON-RIDDAREN.

STOCKHOLM, 1849.
P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

AF

Digitized by Google

Första häftet af Hr Ivan (Texten *) . . . . utkom år 1845.
Andra » » » » (Varianter **) . . » » 1847.
Tredje » » » » (Inledning, m. m. ***) » » 1849.

*) Sid. 1—192.
**) » 193—388 (och Tabell).
***) » I—CCVIII.

Digitized by Google

HERR IVAN LEJON-RIDDAREN,

EN SVENSK RIMMAD DIKT

IFRÅN 1300-TALET,

TILLHÖRANDE SAGO-KRETSEN

OM KONUNG ARTHUR OCH HANS RUNDA BORD.

Efter Gamla Handskrifter

AF

J. W. LIFFMAN,

OCH

GEORGE STEPHENS, ESQ.

STOCKHOLM, 1849.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,

Kongl. Boktryckare.

Digitized by Google

232411B

Digitized by Google

INNEHÅLL.

	Sid.
Inledning	I—XVI.
Prolegomena:	
I. *Öfverflyttades Eufemia-dikterna på Svenska eller Norska?*	XVII—XXX.
II. *Prof på de Utländska Sagorna* .	XXXI—XLV.
III. *Jemförelse öfver Egen-namnen i de olika texterna*	XLVI, XLVII.
IV. *Jemförande öfversigt af sagans innehåll*	XLVIII, XLIX.
V. *De olika handskrifternas rättskrifning*	LX, LXI.
VI. *Literatur-Öfversigt*	LXII—LXXI.
Beskrifning öfver de begagnade Handskrifterna:	
I. *A. (Svensk)*	LXXII—XCII.
II. *B. (Svensk)*	XCII.
III. *C. (Svensk)*	XCIII.
IV. *D. (Svensk-Norsk)*	XCIII—CVII.
V. *E. (Dansk)*	CVIII—CXXII.
VI. *F. (Dansk)*	CXXIII—CXXIX.
VII. *G. (Forn-Norsk)*	CXXIX—CXXXVIII.
VIII. *H. (Forn-Norsk)*	CXXXIX, CXL.
Anmärkningar	CXLI—CCV.
Förteckning på Egen-namn	CCVI—CCVIII.
Herr Ivan Lejon-Riddaren (Texten) . .	1—184.
Olika Läsarter	185—388.
(Tabell): — Utdrag ur de Serskilda Handskrifterna, till Jemförelse	388.

Digitized by Google

Digitized by Google

INLEDNING.

Den Keltiska bildningen, denna praktfulla mystiskt-symboliska blandning af Druid-lära och folk-diktning, hvilken under århundraden herrskade ifrån den Kimbriska halfön ända ned igenom Gallien, och öfver alla de Brittiska öarne, har genomgått märkeliga öden. Ursprungligen medförd ifrån det gyllne Österlandet och sedermera påverkad af den mägtiga Phœniciska kulturen, stred den först på lif och död med Roms ärelystnad och de öfverallt inbrytande Germaniska stammarne, och skakades sedermera till sitt innersta af Kristendomens allt genomträngande, allt förvandlande tro. Och likväl dog den icke. Den krossades, men hvarje del för sig bibehöll en underbar lifskraft; den syntes försvinna för en tid, men snart uppträdde den åter, iklädd den Frankisk-Normanniska manteln, talande sina öfvermodige besegrares tungomål, och inom några få sekler hade dess rika traditioner ännu en gång uppvuxit till en mägtig literatur, — ett föremål för hela den bildade verldens uppmärksamhet, forskning och beundran. Mycket skönt, mycket egendomligt, mycket förädlande har Europa under den mångfärgade medeltiden härifrån tillegnat sig, och sent skall inflytelsen deraf utdö uti bildningens stora vexel-skola.

Det är en af dessa stora Keltiska förtäljningar, hvad förändringar och tillägg den än har undergått igenom mundtlig öfverlemning eller skriftlig uppfattning, öf-

Digitized by Google

versättning och bearbetning, hvilken, *i en åldrig och ädel Svensk drägt*, härmedelst lemnas till *den Svenska allmänheten.*

I dess allraförsta, naturligaste uppränning synes SAGAN OM HERR IVAN — i detta fall liknande så många andra forntida berättelser — ytterst hvila på ÖSTERLÄNDSKA MINNEN. Åtminstone är dess hufvud-tanke, *Den Underbara Källan*, (hvilken annars än i dag visas vid Baranton uti Bretagne) *en i Persien urgammal och derstädes ännu fortlefvande Folk-sägen* *). Men i dess nuvarande Europeiska skepnad är denna dikt till sitt ursprung innerligen förbunden med den half-mythiska, half-historiska VÄLSISKA SAGO-KRETSEN OM ARTHUR OCH HANS MÄN. Som vi veta, dog denna sago-konung, enligt folktron, icke af sina sår. På Avalons ö i Elfvalandet lefver han ännu, och skall en dag igenkomma för att åter upprätta, i än större glans, ett kejsare-döme hvars välde sträckte sig "ända från Skandinavien till Hispania-land." Med ett ord, såsom Hjelte var han den Segerrike, äfven efter döden bestämd till sitt folks befriare; såsom Gud eller Half-Gud var han brännpunkten för sina stammars vördnad. Hvar är gränsen för hans rykte? Der sång eller forn-saga finnas, är hans namn på hvarje tunga; och högt på den Keltiska himmelen tindra

*) Se Sketches on the Shores of the Caspian, descriptive and pictorial. By *W. R. Holmes*. — För öfrigt förekomma dylika under-källor uti berättelsen Le Paradis d'Amour (*Le Grand*, Fabliaux, T. II, Par. 1779, ss. 48—60), uti The noble hystory of Kyng Ponthus of Galyce, Lond. 1511, b. 1. (öfversatt ifrån Franskan), samt såsom folk-sägen uti *Vallis*, angående vattnet i sjön Dulyn, invid Snowdon-bergen. (Se The Greal, Welsh Magazine, Lond. 1805.)

Digitized by Google

ännu hans stjerne-bilder i ofördunklad glans, ty det är *han* som tros styra genom rymderna den silfver-smidda *Karlavagnen*, och den himmelska *Lyran* heter än *Kung Arthurs Harpa!*

Väl kan man utropa, med den Svenska skalden:

ower alla werldina gaar [hans] loff*),

och med den ännu äldre Tyska diktaren:

Wer strebt mit allen Sinnen,
die Tugend zu gewinnen,
dem folget Glück und Ehre.
Artus bezeugt die Lehre,
der gute König hochberühmt:
gesinnt, wie's einem Ritter ziemt,
wusst' er mit Ruhm zu streiten.
Er hat bei seinen Zeiten
gelebt so tadelsohne,
dass er der Ehren Krone
trug und noch wird gepriesen.
So hat sich's wahr erwiesen,
was man in seinem Lande spricht;
er lebe noch, er sterbe nicht.
Er hat den Ruhm erworben,
ist auch sein Leib gestorben,
lebt doch sein Name immerdar **).

---

*) Herr Ivan Lejon-riddaren, rad. 21.

**) Iwein und der arme Heinrich, erzählende Gedichte *Hartmann's von Aue*, aus dem Mittelhochdeutschen übersetzt von *Friedrich Koch*. — Iwein, rad. 1—17. (Das Ritterbuch, Halle 1848, 8:o, I:ter Band, s. 1.) Tyska ur-skriftens text lyder:

Swer an rehte güete
Wendet sin gemüete,
Dem volget sælde unde êre.

Digitized by Google

Intet under då att Arthurs namn och bedrifter hafva dragit till sig, *och derigenom bevarat*, så många andra berättelser! Också är den äldsta och enklaste oss bekanta upptecknigen om Lejon-Riddaren *ett Välsiskt äfventyr*. Härifrån härstamma alla de andra bearbetningarne. Kanske användes för en tid *Latinet* såsom öfvergångs-språk, men den äldsta ännu bibehållna öfversättningen är på *Fransk vers:* källan, medelbart eller omedelbart, för alla de andra redaktionerna. Vissa Platttyska språk-egenheter i den Svenska texten tyckas göra troligt, att äfven en *Nederländsk* eller *Platt-tysk öfversättning* fordom funnits. Denna, hvilken troligen noga följt den Franska dikten, och tvifvelsutan var äldre än *Hartmanns* Medel-högtyska qväde, har förmodligen varit originalet för den *Svenska* förtäljningen *).

Des gît gewisse lêre
Künec Artûs der guote,
Der mit rîters muote
Nâch lobe kunde strîten.
Er hât bî sînen zîten
Gelebet alsô schône,
Daz er der êren krône
Dô truoc unt noch sîn name treit.
Des habent die wârheit
Sîne lantliute;
Sî jehent er lebe noch hiute:
Er hât den lop erworben,
Ist im der lîp erstorben,
Sô lebt doch iemer sîn name.

Benecke, s. 9.

*) Äfven Hertig Fredrik af Normandie (den 2:dra i ordningen af de 3:ne "Eufemia-Visorna") är, såsom författaren uttryckligen säger, öfversatt ifrån Tyskan.

henne lot kesar otte göra
ok vænda aff valsko ij thyzt maal
gudh nadhe thæs ædhla första siæl
nu ær hon annan tiidh giordh til rima

Digitized by Google

Men då den Nederländska öfversättningen har försvunnit, och en Platt-tysk bearbetning är alldeles obekant, kan denna fråga icke nu afgöras. Från *Hartmanns* bearbetning är den Svenska i alla fall *icke* hämtad; och således måste Le Chevalier au Lion, tills vidare, anses och behandlas såsom den Svenska diktens ur-skrift.

Men vare huru som hälst med denna fråga, säkert är, att den Svenska öfverflyttaren var ingen vanlig rimmare. Man kan väl icke afgifva något *bestämdt* svar angående det poetiska värdet och den konstmessiga framställningen i hans dikt, *jemförd med den Franska texten*, då en *kritisk* upplaga af den sednare icke ännu har lemnat pressen. Likväl kan man tydligt skönja att den Svenska icke är underlägsen *någon enda* af de utländska Romancerna. Dess hållning är öfverallt jemn och episk, vers-byggnaden är nästan alltid lätt och välljudande *); vackra helgjutna skildringar äro icke sällsynta, och på flera ställen visar författaren poetiska gåfvor af en högre art.

Härvid har han visserligen, med berömvärd trohet, i allmänhet följt sin Franska ledsagare i spåren. Likväl saknas ingalunda prof på en fri och sjelfständig uppfattning utaf ämnet. Uteslutningar, omändringar och tillägg före-

---

nylika innan stuntan tima
aff thyzko ok ij swænska tungæ

Likväl är också Tyska originalet till denna dikt numera försvunnit! — Här kan ock nämnas att äfven Namnlös och Valentin är öfversatt från Platt-tyskan; se Hr *Klemmings* upplaga deraf i Fornskrift-Sällskapets Samlingar.

*) De få undantagen härleda sig utan tvifvel ifrån ändringar eller fel i texten.

Digitized by Google

komma på hvarje sida, och det hela bär en omisskännelig Svensk prägel. Utan att gå vidare, är t. ex. sjelfva Inledningen, rad. 1—32, Svenska skaldens egendom; och att den är både skön, ädel och kraftfull, lärer väl ingen kunna neka. Dess slut är kanhända en lätt häntydning på den rätts-löshet som så allmänt rådde i Sverige vid den tidpunkt då denna roman öfversattes:

oc alle the ther wider kunno na
om thenne werdug konung artus dagha
waro kempæ starke, thera liiff tordo waga
for ridderskap och frur æræ,
thz ær illæ the æru nw færræ;
fore fruor priis wilæ loff at winnæ,
man kan them nw næplik finnæ!

Ännu ett prof på lif och lyrisk känsla — med ett ord på *den högsta poesi*, i några rader helt och hållet egna för den Skandinaviska dikten. Herr *Ivan* börjar sitt äfventyr, och kommer till en borg der han uppvaktas af en skön och ädel jungfru. Men hvilken färg, hvilket behag, i de lätt flytande verserna!

Tha han væmpter var, han thædhan reedh
krankan vægh ok myrka leedh;
högh bergh ok diwpa dala,
han foor ther ower med mykin kwala.
Thæn vægh var myrk, ok ænkte liws,
ther honom ledde til thet hws
ther han ij the ædhla iomfrw sa
som ij hördhin förra sakt ij fra.
Han kunne thet ey fulsighia hær
aff alle the æro han fik thær,
aff the stolta iomfruo klara
the sina tokt kan væl bewara.

Digitized by Google

Huath han hafdhe förra aff værldinne leet,
hænna lika hafdhe han aldre seet
til tokt ok æro ij allan stadh.
Man matte væl see thet gudh var gladh
ok blidh for vtan mödha,
tha han leet hona födha.
Gudh hænna æro nw 'wæl göme,
ok med sina nadher ey förglöme! *)

Mycket kunde ordas, och många upplysningar tilläggas, om denna dikt och deri uppträdande personer. Men det är bättre att hänvisa till andra arbeten, hvilka verkliga forskare i alla fall måste begagna. Isynnerhet borde följande rådfrågas:

Lady Guest, The Mabinogion **).

[*Anonymous*,] Britannia after the Romans; being an attempt to illustratate the Religious and Political Revolutions of that province in the fifth and succeeding centuries. Vol. I, II. London 1836, 1841, 4:o.

San-Marte, Die Arthur-Sage **).

» » Beiträge zur bretonischen und celtisch-germanischen Heldensage **).

Benecke, Iwein **), samt

Wolf, Ueber die alt-französischen Heldengedichte aus dem fränkisch-Karolingischen Sagenkreise. Wien 1833, 8:o.

---

*) Herr Ivan Lejon-Riddaren. Rad. 654—73.
**) De utförliga titlarne förekomma längre fram.

Digitized by Google

Likväl har jag ansett nödvändigt att utreda vissa förhållanden, mera egna för den Svenska läsaren.

Således, för att ännu mera belysa frågan om Eufemia-Visornas Svenska eller Norska ursprung, meddelas den lilla uppsattsen, (N:o I):

ÖFVERFLYTTADES EUFEMIA-DIKTERNA PÅ SVENSKA ELLER NORSKA?

Emedan de arbeten hvilka innehålla Sagan om *Herr Ivan* på främmande språk för det mesta äro *ganska sällsynta,* bifogas, (N:o II):

PROF PÅ DE UTLÄNDSKA SAGORNA.

Dessa efterföljas, för att ännu närmare skärskåda behandlingen i de särskildta länderna, af (N:o III):

JEMFÖRELSE ÖFVER EGEN-NAMNEN I DE OLIKA TEXTERNA.

Alldenstund den Svenska dikten är tryckt utan någon slags gruppering, afdelning, öfverskrift eller innehållsförteckning, samt för att kunna sammanhålla dess gång icke mindre med den ursprungliga *Välsiska* berättelsen, än med alla de andra bekanta bearbetningarna, lemnas (N:o IV):

JEMFÖRANDE ÖFVERSIGT AF SAGANS INNEHÅLL.

Vidare, för att påminna om hvarje Svensk handskrifts sjelfständighet i hänseende till språket, meddelas (N:o V) en kort tabell öfver

DE OLIKA HANDSKRIFTERNAS RÄTTSKRIFNING.

Sist, och så långt som det inskränkta förrådet sådant medgifvit, är Sagans fortplantning och utsträckning i den Europeiska vitterheten upplyst medelst (N:o VI) en allmän

LITERATUR-ÖFVERSIGT.

Digitized by Google

Önskligt hade varit att kunna hänvisa till ännu en VII:de uppsats, nämnligen:

OM DENNA SAGAS VÄRDE, BETYDELSE OCH STÄLLNING SÅSOM EN SJELFSTÄNDIG DEL AF HELA DEN STORA ARTHUR-KRETSEN.

Men en sådan afhandling har ingen ännu författat, och i sjelfva verket fordrade den sin egen bok. Att samla alla hithörande literär-historiska upplysningar, att spåra de olika traditionernas gång och omarbetningar, på vers och prosa, såsom episk dikt eller kortare folk-sång, att följa deras inflytelse och utgreningar från land till land, ifrån en aflägsen forntid ända ned till våra egna dagar, då de åter börja upptagas och behandlas af utmärkte författare *), samt att med säker hand fatta hela denna massa och på en gång ordna och enkelt framställa dess invecklade mångfald, — allt detta är en uppgift som är omöjlig att lösa, utan genom mångåriga mödor och kostsamma forskningar, hvilka ganska få mägta erbjuda. Ty ännu ligga så många af de hithörande äldre och nyare bearbetningarne outgifna, flera tryckta literära källor äro ännu så sällsynta, och grund-tankan i de ursprungligen Keltiska traditionerna härom är ännu så föga utredd, att säkert många år måste försvinna, innan man kan hoppas att fullt beherrska ämnet och öfverskåda detsamma. Men en sådan klar, grundlig och omfattande öfversigt af hela detta ämne är oumbärlig, om vi skola kunna rätt uppfatta sjelfva hufvudbyggnadens liksom hvarje enskildthets ömsesidiga sammanhang. Först då

*) Se, t. ex. La Table Ronde, Poëme, 4:me Ed. Paris 1829, samt *Bulwers* nya dikt King Arthur.

Digitized by Google

framträda de olika delarnes rätta förhållanden till hvarandra, först då uppkommer den konstmessiga dagern hvari de alla måste skådas.

Visserligen kunde åtminstone ett försök, ehuru jemförelsevis kort och ofullständigt, till en dylik öfverblick här anses på sitt ställe. Den hade, kanhända, varit till verklig nytta både för den vanliga läsaren och för framtida forskare, ty hvarje sådan bearbetning erbjuder *något* eget i uppfattningen och sparar *någon* möda för efterkommande. Men författarens tid och krafter tillåta honom icke, att "vidare vandra och blommor plocka" i dessa grönskande fält. Den hvardagliga förmågan måste ännu för en tid åtnöja sig med att vänta, eller på sin höjd försöka odla någon liten fläck i Sago-drottningens rika, men äfven dunkel-rika, trädgård.

Förf. skattar sig i alla fall lycklig, att han kunnat bidraga *med något litet* till det stora helas utförande. Må denna första upplaga af *den Svenska Sagan om Herr Ivan Lejon-Riddaren* anses såsom åtminstone en skärf, och såsom något tackoffer åt denna drottning *Eufemia* — "then ädela blomma" — hvilken, sjelf dotter af en *Vendisk* furste-ätt, men med *Tysk* bildning, glänste med en då ovanlig vitterhet uti *Norges* hof, der hon, såsom vängåfva åt någon förnäm *Svensk* man, bland annat lät från en *Fransk* trouvère bearbeta denna vackra, ur gamla *Keltiska* berättelser upprunna dikt, som genom denna öfversättning snart blef öfverförd äfven till *Danska* läsare!

Utan tvifvel lät Drottningen verkställa denna försvenskning, hvilket uttryckligen berättas hafva skett år

Digitized by Google

1303, åt den Svenske hertigen *Erik Magnusson*, som året förut trolofvades med hennes helt unga dotter *Ingeborg* *). *Erik* sjelf, då för tiden Nordens mest praktfulle riddare, och helsad med tillnamnet "then milde", tillvann sig allas uppmärksamhet och de flestas kärlek, samt synes varit ansedd som mönster för en höfvisk ungersven, begåfvad med alla de egenskaper hvilka borde pryda *un preux chevalier*. Men sjelfva tillfället för denna föräring, och de dermed förknippade omständigheter, äro oss obekanta. Nog af, att den var en likaså ädel som ovanlig artighet, och att den drottningliga gåfvan inom kort blef, snart sagdt, en folkbok uti Norden.

Då det således är att förmoda, det ofvannämnde unge Svenska hertig utgjorde närmaste orsaken till detta arbetes föranstaltande, kan det vara på sin plats att afsluta denna utflygt med ett par af Rimkrönikans kraftiga och målande uttryck om denna de skönas gunstling både i Sverige och Norge:

Arla om Morgonen dagen kom/
Marg Hälade stollz ok from
Tha war i Hertug Erikes rotha/
Bade Riddare ok Riddara notha;

*) Troligen är det denna *Ingeborg*, som har ägt, och förmodligen kunnat läsa, latinska skrifter: "Efter Förteckningen på handskrefna Böckerna uti Upsala Bibliotheque N. 14. in 4:to finnes [en Latinsk] Beskrifning på Canaans land och åtskilliga Latinska Homilier. På Bandet war tecknadt: "Mek ägher een ätla ok wälbyrthäg Fruä Fru Ingeburgh Härtighinnä i Noriä ok Swerigiä ok Halland". Förteckningen är uppsatt af Ärkeb. *Erik Benzelius* och meddelad af *C. J. Benzelius*." — *Lagerbring*, Swea R. Hist., II, s. 837.

Digitized by Google

Förr wille the Mässa höra /
Sidan loto the sin Örs framföra.
I Hertug Erikes herberge war tha Hofwit /
Hans Tokt gitter ingen man full lofwit
Eller sagt / huru myckin hon war;
Hans milda bierta ok blida answar
Thet fägrade alle hans gärningar swa /
Som Gull och Sölff ther innan sta.

. . . . . .

Hans Broder Hertug Erik /
War som en Engil i Himmerijk /
Han skipade sik swa /
Hwar Man bad wäl för honom tha;
Han wart tha Riddare aff Konungens hand /
Sedan mange andre aff främmande Land. *)

. . . . . .

Hertog Erik han hade fäst
Ena Jomfru / then han unte bäst /
The wänasta man wille see /
Konungens Dotter aff Norge.
Jak tror at hon ey äldre war /
Än tha pa sitt sexte aar.
Konung Hakon sände tijt bref /
Ther stodo i fager ord ok geef /
Som Hertug Erik the tijenden fick /
Ok bad honom strax komma til sik /
At han skulle ey länger bijda /
Vthan strax fran thet Hofwet rijda /
Ok til hans thet mästa han matte:

*) *Hadorph*, Twå gambla Swenske Rijm-Krönikor, Stockholm 1674, s. 59.

Digitized by Google

The Bröder skildes at wäl satte.
Konungen foor sina leed/
Ok Hertugen til Norges redh

. . . . . .

Ok folgde tha alla gerna honom:
Förty honom war Konungens Dotter i wanom/
Swa at han förde en wänan Rotha/
Riddare ok Riddare notha
Til Oxlo til then Stad/
Han giorde som Konungen bad/
Ok hwar man honom ther wäl undfick/
Ok Konungen vth moot honom gick/
Ok undfick them med myckin heder/
Förty han war ther sällan sedder.
Tha styrnade folcket a han/
Ok sade: är thet man/
Then milde Hertug Erik?
Ok huxade manga wid sik/
Gudh hafwer han wäl til werldena skapat.
Tha the hade upa han länge hapat/
Tha bad honom godt hwar man han saa/
Gudh late hans wilja här wäl gaa/
At han främje hwad han wil/
Ther gifwi Gudh honom lycka til!
Tha gick han tijt ther Drotningen war
Med tokt/ som honom til rätta bar:
Hon undfick honom wäl/ som hon wäl kunne/
Med sööt ord ok munne/
The aff hiertans kärlek gingo.
Huru the then ädla Förste undfingo/
Then kärleek far jak ey sagt en tusende deel/
Förty mik räcker ey konsten tel/

Digitized by Google

Ok liffde the som the hade hokt/
Med heder ok ära ok mycken tokt.

. . . . . .

Nijonde dag Jula han orlof tok/
Som här star skrifwit i thenna bok/
Tocht ok ädla sidh honom aldrig brast.
Konungen sade: thet är mik last/
J wiljen ey wara här Julen all;
Han sade: thet är swa mine fall/
Thet jak gitter här ey länger bijdt/
Jak wil ok gärna see hwad hemma är tijt.
Will tu här ey länger wara/
Tha lati Gudh tik wäl fara/
Ok lati eder ära ok lykka skee/
Ok lato mik skött eder ater see/
Med frögd ok glädi som jak eder an!
Tha gick then ädla wijse man
Til Drotningen ther hon stod;
Tha sade thet ädla rena blod:
Far wäl Son ok Jula Broder.
Han sade/ min ädla söta Moder/
Nu wil jak gifwa ider Gudh i wald/
För idra dygd swa margefald/
The jak hafwer aff ider rönt ok sedt/
Ok myckin glädi i hafwen mik tedt:
Min tiänist är ider ä hwar jak är.
Hon sade til honom: min hiertelig kär/
Förvthan allan falskan sidh/
Swa rönte han tha han torffte wid.
Han hälsade hwar then man han saa/
The Fruer gingo alle at staa
Ä hwar thera i sitt windöga/

Digitized by Google

Med käran wilja ok godan huga/
Ok sago alla effter honom:
Honom war full godt herberge i wanom;
Alla läste för honom/ ok bade/
At Gudh skulle med sina nade
Sända han wäl til Landa hem.
Thessalund skildes han wid them!
Ok redh swa tädan hem til Landa:
Hwad han sidan hade til handa/
Thet warder ider framdeles sakt/
Til dygd ok äre war all hans ackt *).

. . . . . .

Tha Hertug Erik til Konungen kom/
Hans Kläde stodo honom höfweliga om
Hans ljff ok alla hans lidhi/
Honom följde tokt ok goda sidhi; **)

Det återstår endast, att tillkännagifva den andel jag haft vid detta arbete.

Mitt åtgörande härvid har egentligen varit inskränkt till att, i möjligaste korthet, söka upplysa den redan tryckta texten. Vid dess läsande böra Anmärkningarne ovilkorligen begagnas. Igenom dem äro talrika i handskriften *A* (efter hvilken ensam texten aftrycktes) öfverhoppade rader återställde till poemet, så att hela diktens längd har vuxit ifrån 5754 till 6288 verser. Förmodligen äro en hel mängd rader ändock bortfallna ur de handskrifter vi nu besitta, så att diktens ursprungliga vers-antal kanske har uppgått till närmare 6500 rader.

---

*) Samma bok, ss. 71—74.

**) Samma bok, s. 78.

Digitized by Google

Nämnda text (ss. 1—183) är utgifven af Herr rektor J. W. LIFFMAN i Gefle, hvilken äfven utarbetat de följande Olika Läsarter, ända till och med sidan 225, rad. 2376½, tillika med tabellen: Utdrag ur de Serskilda Handskrifterna till Jemförelse.

För allt annat i boken, (Läsarterna: rad. 2382½-5754½, samt hela Inlednings-afdelningen*), sid. 1—CCVIII), är undertecknad ansvarig.

GEORGE STEPHENS.

Stockholm, Juli 4, 1849.

*) Någon Orda-Lista förekommer icke, emedan Svenska Forn-Skrift Sällskapets Styrelse, för att undvika onödigt upprepande och stora omkostnader, ansett bäst att svårare ord uti de redan utgifna häftena af Sällskapets Samlingar skola upptagas uti den, i alla fall särdeles vigtiga och innehållsrika, Ord-förklaring till det under utgifning varande Forn-Svenska Legendarium, hvarmed jag för närvarande är sysselsatt.

Digitized by Google

I.

ÖFVERFLYTTADES EUFEMIA-DIKTERNA PÅ SVENSKA ELLER NORSKA?

(Denna fråga har sist och sakrikast varit vidrörd af Hr *Klemming*, uti inledningen till Flores och Blanzeflor. Här hålla vi oss hufvudsakligen till dikten om *Herr Ivan*.)

Öfverflyttadt ifrån en Fransk romans genom en Norsk drottnings omsorg, blef qvädet om Lejon-Riddaren snart läst och sjunget öfverallt i Skandinavien, och det skall ännu länge fortlefva, en gemensam Nordisk egendom. Drottning *Eufemia* måste varit en varm vän af den romantiska litteraturen. Hon lät öfversätta

IVAN, år 1303,
HERTIG FREDRIK, år 1309,
FLORES och BLANZEFLOR, år 1310—12 *),

och kanske ännu flera dylika, hvilka sedermera försvunnit.

Att drottning Eufemia uppdrog åt någon *Svensk skald* omdiktningen af dessa ryktbara qväden, — förmodligen såsom gåfva eller gengåfva åt någon medlem af Svenska konungahuset, — tyckes vid närmare skärskådande vara mera än troligt, ja nästan alldeles säkert. Isynnerhet tala följande skäl derför:

*) "litith för æn hon do". — Hon dog år 1312.

Digitized by Google

1. *Dikternas egna vittnesbörd.*

Om IVAN heter det:

Eufemia drôtning thet maghin ij tro
læt thæssa bokena vænda swo
aff valske tungo ok a vart maal

Om HERTIG FREDRIK säges:

nu ær hon annan tiidh giordh til rima
nylika innan stuntan tima
aff thyzko ok ij swænska tungæ
thz forstanda gamble ok vngæ
hona lot vænda a vart maal
eufemia drôtning

Om FLORES säges, helt kort:

then them loot vænda til rima
eufemia drôtning ij then sama tima
litith fôr æn hon do

Sammanhåller man nu uttrycken på dessa trenne ställen, påminner man sig vidare att vart maal sällan eller aldrig begagnades i annan mening än på Svænska eller Svænska tunga, under det att Norrmannen vid denna tid nära nog alltid begagnade benämningen Norræna*) om sitt eget språk, — och då *samma drottning Eufemia* har låtit öfversätta dem alla på *samma* vers-art, tyckes det vara klart att

IVANS a vart maal
H. FREDRIKS ij swænska tungæ
a vart maal
och FLORES' til rima

måste hafva samma betydelse, nämnligen, PÅ SVENSKA SPRÅKET.

*) Jemför slutet af den Norska prosa-berättelsen om *Herr Ivent*: — er hakon konungr gamle leit snua or franzeisu j norenu.

Digitized by Google

2. *Deras obehöflighet på Norska.*

Vi veta med säkerhet att romanerna om Herr Ivan samt om Flores och Blanzeflor allaredan funnos *på Norsk prosa.* Om Hertig Fredrik äfven fanns på Norska, kan icke numera bevisas. Men under det att den utländska vitterheten var så rik på ämnen passande till öfversättning, hvarföre skulle man skynda med dessa dikters bearbetning *för andra gången* på samma Norska språk?

3. *De äro obekanta på Norska.*

Men om de verkligen hade blifvit öfversatta på Norska, kunde man vänta att åtminstone *något spår* af dessa trenne dikter skulle finnas. Men icke endast är detta *icke* fallet, utan Norriges hela literatur kan icke uppvisa någon enda roman eller annan dikt ifrån denna tid, författad på samma vers-art, hvarom nu är fråga.

4. *Frånvaron af Norska egenheter.*

Hvarje öfversättning förråder ifrån hvilket språk den är. Således, om dessa dikter endast voro förändringar efter en Norsk ur-skrift, måste språket tillkännagifvit detsamma igenom Norskheter i ord och uppställning. Åtminstone kunde man icke vänta sig andra länders språk-egenheter. Men både Ivan och H. Fredrik hafva *inga Norska* men deremot *flera Tyska* egenheter.

5. *Vers-artens olikhet.*

Utan tvifvel hafva vi förlorat många olika diktningar både på Svenska och Norska, ifrån 14:de århundradet, men om ock det fullständiga utgifvandet af hvad som ännu är qvar, skall sprida nytt ljus öfver många dermed förknippade ämnen, *vet* man likväl nu — att den *Svenska* vers-byggnaden i början på 14:de seklet, *redan* hade aflagt

Digitized by Google

den äldre orimmade alliterationen, och öfvergått till den allmänna Europeiska formen — de fria, accentuerade och rimmade vers, på hvilka Eufemia-visorna äro skrifna. Någonting sådant *vet man icke* om den *Norska* poesien. Tvertom; allt tyckes bevisa att denna öfvergång skedde i Norrige och på Island först ett helt århundrade sednare, samt äfven då endast såsom undantag.

Vi äro dock för mycket okunniga om de inre förhållandena under denna tid uti de Norska och Svenska hofven, för att kunna veta *hvarföre Eufemia* lät öfverflytta dessa arbeten på Svenska hällre än på Norska; och der de skrifna vittnesbörden tiga, är det fåfängt att hjelpa sig fram med tomma gissningar. Utan tvifvel funnos anledningar och tillfällen nog för ömsesidiga vänskaps-prof emellan de tvenne konunga-husen, hvilka begge, men isynnerhet det Norska, vid denna tid voro utmärkta för ovanlig prakt och vitterhet.

Vi få likväl icke vänta alldeles samma språk uti dessa dikter, som det drottning *Eufemia* läste uti den Svenska öfversättarens gåfvo-exemplar. Den äldsta ännu öfverblifna handskrift hvaruti de finnas, är icke äldre än ungefär ifrån 1430-talet, och är sjelf säkerligen en afskrift af kanske den 10:de eller 20:de afskriften. Och huru man då afskref böcker, veta vi alla. Hvarje kopist var merendels en klerk, och trodde sig hafva både rätt och skyldighet att lemna ifrån sig ett arbete hvaruti alla läsare eller åhörare fullkomligt kunde deltaga, isynnerhet när frågan gällde vanliga skrifter (icke kyrkliga eller lag-arbeten). Derföre utbyttes också äldre ord emot mera lättfattliga, föråldrade ordställningar kastades om, rimsluten "förbättrades" (d. v. s. gjordes mera *moderna*), och hela verser uteslötos efter behag. På detta sätt uppkommo

Digitized by Google

alltjemt nya läs-arter, under det likväl texten och berättelsen *i sin helhet* förblef densamma.

Såsom slutsats, och att dömma ifrån *inre* kännetecken, tyckes behandlingen af språket i dessa dikter, *såsom vi nu hafva dem*, härstamma ifrån den stadgade språkform hvilken herrskade under sista fjerdedelen utaf 14:de århundradet, eller ungefär ifrån 1370 till 1400.

Hela denna undersökning vinner intet ljus ifrån den ännu befintliga *äldre Norska prosa-sagan om Herr Ivent.* Denna följer väl troget den Franska dikten, men i en starkt sammandragen form. Likväl öfverflödar den af sköna Nordiska ordalag, och borde utan dröjsmål offentliggöras. Författaren skrifver som en man väl bekant med den Keltisk-Franska literaturen. I synnerhet är ett ställe ganska märkvärdigt, nämnligen raderna 2125—30 uti den Franska texten:

Veaux touz les barons se done.
La dame a mon seignor *Yuein.*
Par la main de son chapelain.
Einseint la dame de lenduc.
La dame qui fu fille au duc.
Lan donez dont len note .1. lai.

hvilka äro återgifna sålunda:

Sidan stod herra Ivent & festi fruna. & fik hon sik honum Ivald & allt sitt hertuga dæmi Þat er att hafdi laudun fader hennar er aagætazstr var einn hofdingi J eingleudi. & eru af honum gior hin fegurstu bliod er syngia valer & bretar. (*Ivents Saga.* bl. 29, verso).

Det var kanhända ifrån denna hittills oanmärkta och numera troligtvis förlorade *Lai de Laudun*, som under-

Digitized by Google

rättelsen om *Luneta* och hennes *fader* hemtades. — Se *Beneckes* Iwein, s. 429: — "Der Tanhuser nennt Luneten vater *Willebrant*. woher er das weiss?"

Mångfaldiga dylika arbeten hafva, tyvärr! redan försvunnit. Några få äro utan tvifvel ännu obekanta, på aflägsna bibliotheker *). Låtom oss skynda att rädda hvad ännu kan räddas af dessa dyrbarheter!

Deremot kan *möjligheten* af, att Eufemia-romanerna ursprungligen öfversattes på rimmad Norsk vers (ungefär som flera *Rímur*) icke nekas. Såsom stöd härför kan man anföra Norska språkets tillstånd vid 1300-talets början, och dess redan då starka benägenhet för hvad man kan kalla det nya *Unions-språket* **) — ny-

*) Så, till exempel, bevaras uti Kongl. Bibliotheket i Stockholm en *Böhmisk* handskrift i 8:vo, på papper, innehållande tvenne riddare-romaner på vers,

1. Tristan. Afskrifven år 1483, af en Magister *Johan Hebsa*. Fyller 197 sidor.
2. Tandracius och den sköna Floribelle. På 40 sidor.

**) Såsom prof på den stora likhet, hvilken i vissa fall kan råda emellan Forn-Norskan och äldre Svenskan, i synnerhet när poesi är i fråga, behöfs endast att omnämna följande, ur *Wieselgrens* Sveriges Sköna Litteratur, 2:dra Uppl. Bd. I, s. 56:

"En *Messusangs book* egde Hallenberg. Se De Nom. Visus et Lucis, derur hon citerar:

Skapa mit hiarta skiært og hreint
Med skyrum anda liost og leint."

Efter mycket letande och besvär, (då stället icke är uppgifvet), finna vi ändtligen att den omtalte "booken" (se *Hallenberg*, Bd. II, s. 443, 44), alldeles icke är, som Hr W. förmodar, på Svenska, utan *på vanlig Forn-Norska*, samt yttermera att titeln "Messusaungs book" är *Hallenbergs* vanliga förkortning för den af honom i 1:sta bandet utsatta fulla titeln, icke på någon *handskrift* utan på en *tryckt bok*, Messusaungs book, Hoolum 1679 4:to, ett Isländskt lutheranskt, flera gånger tryckt, Graduale, som äfven innehåller några mycket *äldre* hymner.

Digitized by Google

modiga, förkortade och enklare former och ord-ställningar — i synnerhet hvad angick folk-skrifter (legender och hvardagliga uppsatser), i hvilka man redan saknar den historiska sago-literaturens klassiska språk.

För att häruti komma sanningen närmare, har jag förskaffat mig en öfversättning af de första 30 raderna utaf den här tryckta Ivan, *på Norska Språket*, sådant det var vid början af 1300:talet och på den då för tiden annars allmänna knittel-versen, med särskildt iakttagande af de nyare formerna uti arbeten ämnade för folkbruk eller hof-folkets underhållning. Detta dyrbara bidrag har blifvit mig godhetsfullt meddeladt af H:r *Konráð Gíslason* i Köpenhamn. En annan lärd vän, den numera aflidne M:r *Cleasby*, har lemnat en dylik öfversättning på prosa, till jemförelse med den föregående.

Läser man med uppmärksamhet dessa öfversättningar, och jemförer dem med språk-öfvergångarne i de följande Svenska, Svensk-Norska och Danska texterna, skall man ovillkorligen erkänna, det något kunde sägas äfven om Norges anspråk att hafva varit Eufemia-Visornas hemland. Ett visst dunkel skall utan tvifvel alltid omgifva denna fråga, då föga förhoppning nu återstår att upptäcka något mera betydande af de vittra skatter som vid reformationen så barbariskt förstördes öfver hela Norden, och hvilka ensamma kunnat förklara denna, lika som så många andra omständigheter uti Nordens fordna civila och literära lif.

Digitized by Google

ORDRÄTT FORN-NORSK ÖFVERSÄTTNING,

AF M:R. CLEASBY.

Í nafni föður ok sonar ok hins helga anda
vil ek taka mèr (til handa) fyrir hendr
forna sögu fram at færa
þeim til gleði er á vill heyra,
af hinum virðuligstum Konungum tveim
er menn hafa heyrt sagt í frá,
Karlamagnus ok Konungr Artus,
til dygðar ok æru váru þeir fúsir.
Artus var Konungr af Englandi,
hann vann Rómaborg með (sverði ok brandi) vápnum ok eldi,
ok var þar Keisari með mikilli æru;
hann frjálsti England fra hörðum kosti
ok skatti þeim sem Romverjar fyrr görðu,
svá at eingi hann síðan krefja þorði.
Annarr var Konungr Magnus af Franz;
þat vil ek yðr segja fyrir satt,
at fremri váru eingir í þann tíma
fyrir kristni í mót heiðni at stríða.
Báðir þessir herrar er ek segi í frá
hafa þeirra (sína) framferð skipat svá,
um (alla veröld) allan heim gengr þeirra lof
hvargi er þeir stríða með sinni hirð;
Konunga synir sóttu þá heim,
hertogar, jarla, greifar þjónuðu þeim,
riddara synir görðu ok svá,
ok allir þeir er við kunnu ná.
Um þessa virðuga Konungs Artuss daga,
váru kappar sterkir, herrar þorðu lífi sínu at voga
fyrir riddaraskap ok frúa æru,
því er verr, þeir eru nú færri.

Digitized by Google

ÖFVERSÄTTNING PÅ FORN-NORSK VERS, AF HERR GÍSLASON.

Í namni faður ok sonar ok heilags anda
vil èk taka mèr hèr til handa
forna sagu fram at føra,
þeim at skemmtan, er á vill høra [1]),
um virðuligstu konunga tvá,
er menn hafa höyrt sagt í frá,
Karlamagnús ok konung Artús,
til dyggðar ok æru-hvárr var fús [2]).
Artús var konungr af Englandi,
han vann Róm með sverði ok brandi,
keisari var með kurt ok æru;
hann frelsti England af harðri kæru
ok skatti, er Rómverjar gjörðu [skipaðu?] [3]) forðum,
svá at hann engir krefja þorðu.
Annarr var Karlamagnús af Franz,
þat vil èk segja yðr til sanns,
for kristna mót heiðnum at höyja stríð
var enginn [4]) fremri í þann tíð.
Báðir þessir herrar, èk segir [5]) yðr frá,
hafa sinni framferð skipat svá,
at yfir alla veröld gengr þeira lof,
hvar sem þeir stríddu með sitt hof [6]).
Konunga synir sóktu þá heim,
hertugar ok jarlar þjónaðu þeim,
riddara synir gjörðu ok svá
ok hverr sem (þar) viðr komast [7]) má [8]).
Um virðuligs konungs Artús daga
kempur þorðu lífi at vaga [9])
for riddaraskap ok frúa æri [10]);
því er illa, þeir eru nú færi [11]).

Digitized by Google

HERR GÍSLASONS ANMÄRKNINGAR.

[1]) I Fald Sammenblandingen af *æ* og *öy* allerede var begyndt.

[2]) For *fús;* altsaa med Udeladelse af Nominativ-flexionen.

[3]) *Skipaðu* (som ikke findes i nogen af de tre Bearbeidelser) vilde restituere Rimbogstaverne.

[4]) En nyere Form (hvoraf ingen er fremgaaet), men som dog allerede findes i det 14 Aarhundrede.

[5]) Overeensstemmende med de nyere nordiske Sprog, for *segi.*

[6]) I Fald ellers dette Ord er saa gammelt i Norden, for *hirð.*

[7]) Eller *komaz, komas.*

[8]) Historisk Imperfectum, for Præsens.

[9]) Forudsat, att dette Ord (som for øvrigt burde hede *vága*) er saa gammelt i Norden.

[10]) *i* for *a* (*æri* for æru), hvilket allerede findes i norske Haandskrr. fra det 13 Aarhundrede, i det mindste i Verbalflexioner.

[11]) En brugelig Form, der er oprindeligere end *færri.*

Digitized by Google

(COD. A.) SVENSK. 1430—40.

Snampn fadhers oc sons oc thæns hælga a[nda]
wil iak taka mik til handa
forna saghu fram at fôra
them til gledhi ther a wil hôra
aff the werdhogasta konunga twa
ther man æ hôrdhe sakt j fra
karlamagnus oc konung artws
til dyghdh oc æro waro the fws
artws war konung aff ængland
han van rom mȝ swerdh oc brand
ok war ther keyser mȝ mykle æra
han frælste ængland aff hardhe kæra
ok skat ther romara fôrra giordho
swa at ængin han sidhan kreffwia thordho
Annar war konung Magnus aff franȝ
thȝ wil iak idher sighia til sanȝ
at frembre waro ænge j thera (ᛅᛉ tima) tidha
for cristna mot hedhna mȝ at stridha
Badhe the herra iak sigher j fra
the haffwa thera framfærdh skipath swa
owir alla werldina gaar thera loff
æ hwar the stridha mȝ sit hoff
Konunga synir the sôkto thera heem
hertoghar iærlar greffwar [thiænte them]
Riddara synir the gior[do och swa]
[och alle the ther wider kunno na
om thenne werdug konung artus dagha
waro kempæ starke herra [? thera]' liiff tordo waga
for ridderskap och fruar æræ
thȝ ær illæ the æru nw færræ]

Digitized by Google

(COD. D.) SVENSK-NORSK. 1450—60.

I Nampn fader sons oc heilagh ande
vil jek megh tage til hande
Forne sagu fram ath fore
them til skemtan som a wiliæ høre
Aff them werdogastæ konungæ thwa
ther man haffuer hørth ath segiæ i fra
Karlamagnus oc konung artus
til dygdh oc ære ware the fuus
Konung artus war wtaff englandh
han wan rom mz swærdh oc brandh
Oc war ther keiser mz mykil ære
han frelsede them aff harde kære
Ok skat then fordom romare giorde
swa ath honom ingen sidan kræffuiæ torde
Anner war karlamagnus aff frandz
thz wil jek ider segiæ for sandz
Moth heidne men for crisne at stride
var ingen fromare i theræ tiidhe
[fattas]
[fattas]
Offuer alle men star thera loff
huar fleste herre søke til hoff
Konungs søner søke thil them
hertoger jarlar greffue thiæne them
Riddare oc swene gøra oc swa
oc alle the som wider kunnæ na
Vm thenne werdoghe konung artus daghe
ware kempe starke som liiff torde wage
Fore riddarescap oc fruor ære
thz ær ille ath the ære nw færre

(COD. E.) DANSK. 1450—1500.

naffn faderss ok søns oc then helliger andæ
Vill iech taghe mek till handhæ.
Forom sagher fram atføræ.
them till glæde ther aa ville horæ.
Aff the verdughe konninger thoo.
ther noger man hørdæ at sighe aff.
Karll magnus oc konningh artus.
till dygdh oc æræ tha vare the fwss.
Artus var konningh aff engelandh.
han vaan rom mz swærd oc brand.
han war ther keysere mz megel æræ.
han frelstæ ok engelandh af horde kæræ.
Then skat ther forwm romere giorde.
oc siden hannum engen kræffue tordæ.
Anner var karll magnus konning af frans.
oc vill iech sige ether thz til saanss.
mæt hedne men fore cristne at stride.
oc engen var fromere j the tiidæ.
Bode the herræ iech sigher nw.
the hadde theræ fremferd skepet soa.
Offuer all verden tha gor theris loff.
huar herrær oc førstæ the søgæ hoff.
Konninge sønnær søctæ theræ heem.
hertuge ok kemppe greffue tientæ them.-
Riddere sønner giorde ok soa.
oc alle the ther vetær kunne noa.
J thennæ verduge konning artus dage.
Vare kempe stercke there liff thore voghe.
Foræ ridderskap oc frwær æræ.
thz ær illæ the æræ nw færæ.

Digitized by Google

(COD. F.) DANSK. 1484.

I Naffn fader oc søn oc then hellig andh
Vil iec meg tage here til handh
Fromme saghe fram ath føre
Them til skiemten som thz vil høre
Aff the verdugeste konger too
Ther man hawer hørd saffd fraa
Koningh magnus oc koningh artus
Til dygdh oc ere vare the wijs
Artus var ien koningh aff engeland
Han wand rom mz swerd oc brand
Han var keyszer ther mz ere
Och frelzadh engeland aff høghe kiere
Aff then skath ther romere giorde
Var jngen ther hanwm krewe tordhe
Annen var karl magnus koning aff frandsz
Thz wil iec seye eder til sandsz
Mod hieden mend for kristen ath stride
Var jngen frommere i the tide
End bode thesse herrer iec seyer eder fra
The hawe thiere fromhet bewijst saa
Ath ower alle werden gonger there loff
Hware herrer oc fyrster søge hoff
Koninge sønner søkte ther hiem
Hertuger oc grewer thiente them
ridder sønner giorde och saa
och alle the weder komme moo
j thenne koningh artus hans dage
war sterkke kiemper som liweth torde wowe
for rider skab och for fruer ere
thisse werre the nw ferre ere

Digitized by Google

II.

PROF PÅ DE UTLÄNDSKA SAGORNA.

HERR KYNON [KALEGREVANS] UTMANAR DEN SVARTE RIDDAREN.

Rad. 382—451 *uti den Svenska dikten.*

Se tabellen: — Utdrag ur de Serskilda Handskrifterna, till Jemförelse.

I.

VÄLSISKA UR-SAGAN.

I Engelsk öfversättning. LADY GUEST, I, ss. 48, 49.

So I journeyed on, until I reached the summit of the steep. And there I found every thing, as the black man had described it to me. And I went up to the tree, and beneath it I saw the fountain, and by its side the marble slab; and the silver bowl fastened by the chain. Then I took the bowl, and cast a bowlful of water upon the slab; and thereupon behold the thunder came, much more violent than the black man had led me to expect; and after the thunder came the shower; and of a truth I tell thee, Kai, that there is neither man nor beast that

Digitized by Google

could endure that shower, and live. For not one of those hailstones would be stopped either by the flesh, or by the skin, until it had reached the bone. I turned my horse's flank towards the shower, and placed the beak of my shield over his head and neck, while I held the upper part of it over my own head. And thus I withstood the shower. When I looked on the tree, there was not a single leaf upon it, and then the sky became clear; and with that, behold the birds lighted upon the tree, and sang. And truly, Kai, I never heard any melody equal to that, either before or since. And when I was most charmed with listening to the birds, lo, ... a knight on a black horse appeared, clothed in jet black velvet, and with a tabard of black linen about him.

II.

FRANSKA UR-ÖFVERSÄTTNINGEN.

CHRESTIEN DE TROYES. † 1191.

Le Chevalier au Lion, r. 404—77. LADY GUEST, I, s. 139.

---

404. Espoir si fu tierce passee.
Et pot estre pres de midi.
Quant larbre et la chapele vi.
Bien pres de larbre cest la fins.
Que ce estoit li plus hauz pins.
Que onques sor terre creust.
410. Ne cuit conques si bien pleust.

Que

Que deue i passast une goute.
Aincois coloit p*ar* desus tote.
A larbre ui .1. bacins pe*n*dre.
Del plus fin or qui fust a uendre.
Onques oncor en nule foire.
De la fonteine poez croire.
Que ele boloit come eue chaude.
Li p*er*rons est dune esmeraude.
Ausi p*er*cuz come .1. bohors.
Si ot .1. rubi par dehors.
Plus flamboiant et plus u*er*meil.
Que nest au matin le soleil.
*Qua*nt il apert a escient. co*u*rient.
Ja q*ui* re sache a escient.
Ne uos en me*n*tire de mot.
La me*r*ucille [me*r*ueille] en*n*uier me pot.
De la tempeste et de lorage.
Dont je ne me tieig mie a sage.
Que meintenant se ie poisse.
M*u*lt uolen*ter*s me repentisse.
*Qua*nt ie oi le p*er*ron crouse.
De leue au bacin arouse.
Mes trop en uierse ce dout.
Car lues nerci le cul deltout.
Que plus de parz xiiii parz.
Me feroit es euz li esparz.
Et les nues tont [tout] pelle melle.
Jetoient noif et pluie et g*r*elle.
Tant fu li tans pesmes et forz.
Que .c. fois cuidai estre morz.
Des foudres q*uen*tormoi chooie*n*t.

Digitized by Google

Et des arbres qui pecooient.
Sachiez que mult fui esmaiez.
Tant que li tens fu enpesiez.
Et tuit li uent se reposerent.
Quant deu ne plot uenter ne sorent.
Et quant ie ui lair cler et pur.
De ioie fui fonz asseur.
Que ioie sonques ia conui.
Fait oublier mult grant enuui.
Desque li tans fu trespassez.
Vi for le pui [pin] tant amassez.
Oisians [Oisiaus] sest que contre me nueile [ueile].
Quel ui [ni] auoit branche ne foeille.
Qui tout ne fust couert doisians [doisiaus].
Sen estoit li arbres plus bians [biaus].
Et testuit [cestuit] li oisel cha[n]toient.
Si que mult bien sentrecordoient.
Mes duiers [diuers] chanz chantoit chasenns [chascuns].
Conques ce que chantoit li uns.
Alantre [Alautre] chanter ui [ni] oi.
De la ioie me resioi.
Sestunent [?] tant que lorent fait.
Le seruice trestout atrait.
Que mes soi si bele ioie.
Ne mes ne cuit que nus hom oie.
Se il ne ua el leu celui
Que tant me plot et embeli.
Que ie mi due porfoltenir.
Tant i fu que joi venir.
Cheualiers ce me fu auis.
Bien cuidai que il fussent dis.
Tel noise et effroi demenoit.

Digitized by Google

Vns seus cheualiers qui uenoit.
Quant je le ui tot sol uenant.
Mon cheual restrains mentenant.
Na monter demore ne fis.

III, *a.*

MEDEL-HÖGTYSKA BEARBETNINGEN, (EFTER FRANSKAN).

HARTMAN VON DER AUE. — ? Skr. 1200-4?

Iwein der Riter mit dem Lewen. BENECKE, r. 598—709.

Hin wîste mich der waltman
Einen stic ze der winstern hant:
Ich vuor des endes unde vant
Der rede eine wârheit
Als er mir hâte geseit,
Unt vant dâ grôz êre.
Man enhœret nimer mêre,
Diu werlt stê kurz ode lanc,
Sô wünneclichen vogelsanc
Als ich ze der linden vernam,
Dô ich derzuo geriten quam.
Der ie gewesen wære
Ein tôtriuwesære,
Des herze wære dâ gevreut.
Sî was mit vogelen bestreut
Daz ich der este schîn verlôs

Digitized by Google

Unde ouch des loubes lützel kôs.
Dâ wâren niender zwêne gelich:
Ir sanc was sô mislich,
Hôch unde nidere.
Die stimme gap in widere
Mit gelîchem galme der walt.
Wie dâ sanc sange galt.
Den brunnen ich dar under sach
Unt swes mir der waltman jach.
Ein smareides was der stein:
ûz iegelîchem orte schein
Ein alsô gelpfer rubîn,
Der morgensterne möhte sîn
Niht schœner, swenner ûf gât
Undin des luftes trüebe lât.
Dô ich daz becke hangen vant,
Dô gedâht ich des zehant,
Sît ich nâch âventiure reit,
Ez wære ein unmanheit,
Ob ich dô daz verbære
Ichn versuochte waz daz wære:
Unt riet mir mîn unwîser muot,
Der mir vil ofte schaden tuot,
Daz ich gôz ûf den stein.
Do erlasch diu sunne, diu ê schein,
Unt zergienc der vogel sanc,
Als ez ein swarz weter twanc.
Diu wolken begunden
In den selben stunden
Von vier enden ûf gân:
Der liehte tac wart getân
Daz ich die linden kûme gesach.

Digitized by Google

Grôz ungnâde dâ geschach.
Vil schiere dô gesach ich
In allenthalben umbe mich
Wol tûsent tûsent blicke:
Dar nâch sluoc alsô dicke
Ein alsô kreftiger donreslac
Daz ich ûf der erde gelac.
Sich huop ein hagel unde ein regen:
Wan daz mich der gotes segen
Vriste von des weteres nôt,
Ich wære der wîle dicke tôt.
Daz [weter] wart alsô ungemach
Daz der walt nider brach.
Was iender boum dâ sô grôz
Daz er stuont, der wart blôz,
Unt loubes alsô lære
Als er verbrennet wære.
Swaz lebte in dem walde,
Ez entrünne danne balde,
Daz was zehant tôt.
Ich hete von des weteres nôt
Mich des libes begeben
Unde enahte niht ûf mîn leben,
Unde wære sunder zwîvel tôt:
Wan der hagel unt diu nôt
In kurzer wîle gelac,
Unt begunde lichten der tac.
Dô diu vreise zergienc
Undez ze wetere gevienc, —
Wær ich gewesen vür wâr
Bî dem brunnen zehen jâr,
Ichn begüzze in nimer mê,

Wandich hetez baz geläzen ê.
Die vogele kômen widere,
Ez wart von ir gevidere
Diu linde anderstunt bedaht,
Si huoben aber ir süezen braht
Unt sungen verre baz dan ê.
Mirne wart dâ vore nie sô wê,
Desn wære nû al vergezzen.
Alsus het ich besezzen
Daz ander pardîse.
Die selben vreude ich prîse
Vür alle die ich ie gesach.
Jâ wândich vreude ân ungemach
Unangestlichen imer hân:
Seht, dô betrouc mich mîn wân;
Mir nâhete laster unde leit.
Nû seht wâ dort here reit
Ein rîter, des geverte
Was sô grimme unde alsô herte
Daz ich des wânde ez wære ein her:
Iedoch bereite ich mich ze wer.
Sîn ros was starc, er selbe grôz;
Des ich vil lützel genôz.
Sîn stimme lûte sam ein horn:
Ich sach wol, ime was an mich zorn.
Als ab ich in einen sach,
Mîn vorhte unt mîn ungemach
Wart gesenftet iedoch,
Unt gedâhte ze lebenne noch
Unt gurte mîme rosse baz.
Dô ich dâ wider ûf gesaz,
Dô was er komen daz er mich sach.

Digitized by Google

III, *b.*

SAMMA STÄLLE, I TYSK ÖFVERSÄTTNING.

Iwein. KOCH, r. 598—709.

Der Waldmann wies mich nun sofort
nach einem Stiege linker Hand:
ich schlug die Richtung ein und fand,
dass nicht die Wahrheit fehlte
dem Ding, was er erzählte.
Und fand da alles prächtig sehr.
Vernehmen wird man nimmermehr,
mag kurz die Welt stehn oder lang,
so wonniglichen Vogelsang,
als bei der Linde ich vernahm,
da ich zu ihr geritten kam.
Wer selbst durch lange Büssung wäre
für Alles stumpf: nach Kummers Schwere
würd' er im Herzen doch erfreut.
Mit Vöglein war sie wie bestreut,
dass ich die Äste kaum noch sah,
und selbst das Laub verschwand beinah.
Nicht zwei von ihnen glichen sich:
ihr Sang war auch verschiedentlich,
die Einen tief, die Andern hoh.
Und wie sie sangen, eben so
drang's gleichen Ton's zurück vom Walde.

Digitized by Google

Wie auf Gesang Gesang erschallte!
Den Brunnen sah ich unter ihr,
ganz wie's der Mann beschrieben mir.
Der Stein darauf war ein Smaragd:
in jeder Ecke angebracht
war ein so strahlender Rubin,
dass selbst nicht heller jemals schien
der Morgenstern steigt er empor
hell aus der Wolken düst'rem Chor.
Als ich das Becken hangen sah,
in meinem Sinn gedacht ich da,
wollt' ich auf Abenteuer gehn,
nicht würde ich als Mann bestehn,
wenn ich dahin nicht streben wollte,
zu suchen, was d'raus werden sollte.
Da rieth mir's mein unweiser Muth,
der mir so häufig Schaden thut,
dass ich goss Wasser auf den Stein.
Alsbald erlosch der Sonne Schein;
verstummt war aller Vögel Sang
vor'm schwarzen Wetter, das sie zwang.
Und Sturmeswolken flogen
zugleich am Himmelsbogen
aus den vier Enden dicht gedrängt.
Verändert ward der Tag, gesenkt
in Nacht die Linde, kaum zu sehn.
Gross Wirrsal sollte da geschehn.
Darauf ich schnell erblickte,
wie's ringsher mich umzückte
von Blitzen tausend tausendmal.
Dann schlug der Donner in das Thal
mit so gewalt'gem harten Schlag,

Digitized by Google

dass ich entsetzt am Boden lag.
Ein Hagel fiel und dicker Regen:
wenn mich nicht Gottes Huld und Segen
beschirmte vor des Wetters Noth,
ich war die Weile zehnmal todt.
Der Sturmwind blies so ungemach,
dass er im Wald die Zweige brach.
Ein jeder Baum, wie breit und gross
er dorten stand, der ward nun bloss,
und aller Blätter so beraubt,
als hätt' ein Feuer ihn entlaubt.
Was lebte in dem Walde,
entränne es nicht balde,
schnell würde es geschlagen todt.
Ich hatte vor des Wetters Noth,
des Leibes mich begeben,
verzweifelnd an dem Leben:
und ohne Zweifel blieb ich todt,
wenn nicht der Hagel und die Noth
nach kurzer Weile liessen nach,
und wieder schien der lichte Tag.
Da die Gefahr nun war vergangen,
und bess'res Wetter angefangen,
geblieben wäre ich fürwahr
beim Brunnen mehr als zehen Jahr,
und nicht begösse ich ihn mehr:
auch besser unterblieb's vorher.
Die Vögel kamen wieder.
Es ward durch ihr Gefieder
bedeckt die Linde wie zuvor.
Mit süssem Schall der Vöglein Chor
sang nun noch lieblicher als je.

Digitized by Google

Was mich bedrückte, jedes Weh
das war nun ganz vergessen.
So hätte ich besessen
ein zweites Paradies dahier;
denn diese Freude lob' ich mir
vor allen, die ich sah hernach.
Ich dachte, ohne Ungemach
sollt' ich mich freuen immerdar.
Seht, wie mein Wahn betrogen war.
Mir wurde Schmach und Leid zu Theil.
Hört, wie geritten kam in Eil
ein Ritter: selber fuhr daher
gewaltig und ergrimmt so sehr,
dass ich ein Herr zu hören dachte,
doch mich bereit zur Abwehr machte.
Sein Ross war stark und gross der Mann;
wodurch ich freilich nichts gewann.
Sein Ruf ertönte wie ein Horn:
er trug mir augenscheinlich Zorn.
Doch als ich sah, er war allein,
ward meine Furcht und Unruh klein
und alles Ungemach dahin;
zu leben hatt' ich noch im Sinn;
und gürtete nochmals zum Streit
mein Ross, und stieg dann auf, bereit,
ihn zu empfahn.

IV.

NORSKA BEARBETNINGEN (A och B, EFTER FRANSKAN).

Se Utdrags-tabellen.

Digitized by Google

V.

ENGELSKA BEARBETNINGEN (EFTER FRANSKAN).

1350—75?

Ritson, Ancient Engleish Metrical Romanceës. I. *Ywaine and Gawian*, rad. 349—406.

---

349. Than toke i leve, and went my way,
And rade unto the midday;
By than i come whare i sold be,
I saw the chapel and the tre;
Thare i fand the fayrest thorne,
That ever groued sen god was born;
355. So thik it was with leves grene,
Might no rayn cum thar-bytwene,
And that grenes lastes ay,
For no winter dere yt may.
I fand the bacyn, als he talde,
360. And the wel with water kalde,
An amerawd was the stane,
Richer saw i never nane,
On fowr rubyes on heght standand,
Thair light lasted over al the land;
365. And when i saw that semely syght,
It made me bath joyful and lyght;
I toke the bacyn sone onane,
And helt water opon the stane:
The weder wex than wonder blak,
370. And the thoner fast gan crak.

Digitized by Google

Thar come slike stormes of hayl and rayn,
Unnethes i might stand thare-ogayn;
The store windes blew ful lowd,
So kene come never are of clowd;
I was drevyn with snaw and slete,
Unnethes i might stand on my fete;
In my face the levening smate,
I wend have brent, so was it hate.
Thät weder made me so will of rede,
I hopid sone to have my dede;
And, sertes, if it lang had last,
I hope i had never thethin past;
Bot, thorgh his might that tholed wownd,
The storme sesed within a stownde;
Than wex the weder fayr ogayne,
And tharof was i wonder fayne;
For best comforth of al thing
Es solace efter myslikeing.
Than saw i sone a mery syght,
Of al the fowles that er in flyght
Lighted so thik opon that tre,
That bogh ne lefe none might i se;
So merily than gon thai sing,
That al the wode began to ring;
Ful mery was the melody,
Of thaire sang and of thaire cry;
Thar herd never man none swilk,
Bot if ani had herd that ilk;
And when that mery dyn was done
Another noyse than herd i sone,
Als it war of horsmen,
Mo than owther nyen or ten.

Digitized by Google

Sone than saw i cum a knyght,
In riche armurs was he dight,
And sone when i gan on him loke,
Mi shelde and sper to me i toke;

Digitized by Google

III.

JEMFÖRELSE ÖFVER EGEN-NAMNEN I DE OLIKA TEXTERNA.

Välsiska S.	Owein	. . . . .	[the black knight]	Arthur
Franska S.	Yueins	. . . . .	Elcadoc le Rous	Artus
Tyska S.	Iwein	Laudîne	künec Ascalon	Artûs
Norska S.	Ivent	. . . . .	Raudr Sodalr	Artus
Engelska S.	Ywaine	Alundyne	Salados the Rouse	Arthur
Svenska S.	Iwan	. . . . .	Vadoin Röde	Artws
Danska S.	Ywan	. . . . .	Wadian hin Rødhæ	Artus

Välsiska S.	. . . . .	Luned	. . . . .	Kai
Franska S.	Gauueins	Lunete	li cuens Aliers	Keu
Tyska S.	Gâwein	Lunete	der grâve Aliers	Keit
Norska S.	*A.* Valvent. *B.* Valvin.	Luneta	*A.* Aleus jarl. *B.* Alias jarl.	Kæi, Kǫe
Engelska S.	Gawayn.	Lunet	the ryche eryl Sir Alers	Kay
Svenska S.	Gawian. Waliuan.	Luneta	Arlans iærl	Keyghe, Kæyæ
Danska S.	Gawian. Walewan.	Luneta	Arlians. Erlandis. Jerlandh.	Kæyæ, Keye

Digitized by Google

Välsiska S.	[Kynon]	. . . . .	. . . . .
Franska S.	Calogrenanz (*läs* Calogreuanz)	Morgant la sage	le Chastel de pesme auenture
Tyska S.	Kalogrêant	Feimorgân	. . . . .
Norska S.	Kalebrant	Morgna hinn hyggna	finnandi (*läs* pinandi) atburdr
Engelska S.	Colgrevance	Morgan the wise	the Castel of the hevy sorow
Svenska S.	Kalegrewanz, Kallegreuen	Murina the visa quinna	Pinande Borg
Danska S.	Kalgrewans, Kalegrewander	Murne	Pynende borigh, Pyne borg
—	—	—	—
Välsiska S.	. . . . .	. . . . .	Kaerllion erwysc [*upon Usk*]
Franska S.	li sires de la noire espine	Herpins de la monteigne	Cardueil en gales
Tyska S.	der gråve von dem Swarzen dorne	Harpîn	Karidôl
Norska S.	. . . . .	*A.* Fiallȝkarfer. *B.* Fiall-tarpur	. . . . .
Engelska S.	. . . . .	Harpyns of mowntain	Kerdyf, that es in Wales
Svenska S.	Swartæklimgra, Swarta-klingræ	Fiælskarper, Fiæl skrap	Karidol, Karitol
Danska S.	herræ wilom hin rigæ	Fieldre, Fiældskræppere, Fælskræpper.	Karildoll, Karildall
—	—	—	—

Digitized by Google

IV.

JEMFÖRANDE ÖFVERSIGT AF SAGANS INNEHÅLL.

VÄLSISKA SAGAN

"IARLLES Y FFYNNAWN".

(*Källans Fru.*)

I. SAGANS INLEDNING.	N:o 1. Välsiska Sagan. Sida	N:o 2. Fransyska Sagan. Rad	N:o 3. Tyska Sagan. Rad
Inledning	39	. . . .	1–3, 21–30
Arthur på Slottet *Caerlleon*	40	. . . .	4–20
	. . . .	1–50	31–85
Samtalet emellan *Kynon* och *Kai*	40,41	51–171	86–259
II. HERR KYNONS ÄFVENTYR VID BRUNNEN.			
Kynon rider til en Riddare-borg	41	172–93	260–85
Hans gästfria emottagande	42–44	194–271	286–392
Beskrifning på den fule Herden	45	272–82	393–422
Bortfärden	45	283–323	423–82
Samtalet med Herden	46	324–60	483–542
Herdens tal om den underbara Källan	47,48	361–401	543–97
Kynon kommer dit och slår vatten på marmorskifvan	48	402–30	598–637

Digitized by Google

IV.

JEMFÖRANDE ÖFVERSIGT AF SAGANS INNEHÅLL.

SVENSKA SAGAN

HERR IVAN LEJON-RIDDAREN.

N:o 7 (Danska Sagan) instämmer med den Svenska.

N:o 4. — Norska Sagan, A. — Blad	N:o 5. — Engelska Sagan. — Rad	N:o 8. — Norska Sagan, B. — Sida	I. SAGANS INLEDNING.	N:o 6. — Svenska Sagan. — Rad
. . . .	1–6	. . . .	Inledning	1–6
24, r.	7–14	1	*Arthurs* och *Karlamagnus'* lof*)	7–26
24, r.	15–58	2	Festen på *Karidol*	27–70
. . . .	59–152	. . . .	Striden emellan *Kalegrevans och Keye*	71–158
			II. HERR KALEGREVANS' ÄFVENTYR VID BRUNNEN**).	
24, r.	153–66	2	*Kalegrevans* rider till en Riddare-borg	159–70
24, r.	167–235	2	Hans gästfria emottagande. .	171–240
24, v.	236–44	2	Bortfärden	241–50
24, v.	245–71	3	Beskrifning på den fule Herden	251–96
25, r.	272–318	4	Samtalet dem emellan . . .	297–338
25, r.	319–48	4	Herdens tal om den underbara Källan	339–79
25, r.	349–68	5	*Kalegrevans* kommer dit, och slår vatten på stolpen . .	380–409

*) *Karlamagnus* är icke omnämnd uti den Tyska och Engelska texten.

**) Detta äfventyr försiggår uti skogen *Breceliande*, enligt Franska texten, skogen *Breziljân*, enligt Tyska texten.

Digitized by Google

	N:o 1. Wälsiska Sagan. Blad	N:o 2. Franska Sagan. Rad	N:o 3. Tyska Sagan. Rad
Följderna deraf	48, 9	431–72	638–92
Han öfvervinnes af Källans Riddare . .	49	473–535	693–752
Återvänder till borgen	50	536–67	753–800
Och slutar sin berättelse	51	568–70	801, 802
III. HERR OWAIN.			
Herr *Owain* vill frcsta samma äfventyr .	51	571–80	803–10
Hans ordvexling med den dumdristige Herr *Kai*	51	581–637	811–78
. . . . .	. . . .	638–65	879–908
. . . . .	. . . .	666–710	909–46
IV. HERR OWAIN UTFÖR ÄFVENTYRET VID BRUNNEN, OCH VINNER SIN KÄRESTA TILL GEMÅL.			
Herr *Owain* rustar sig till sin färd . . .	51	711–39	947–62
Han kommer till Riddare-borgen	52	740–69	963–76
Begifver sig dädan	53	770–85	977
Möter den fule Herden	53	786–92	978–88
Kommer till Källan, och slår vatten på marmor-skifvan	53	793–6	989–93
Öfvervinner den *Svarte Riddaren*, som flyr till sin borg	54	796–868	994–1055
Förföljer honom, och kommer inom första porten	54	869–943	1056–1118

Digitized by Google

N:o 4. — Norska Sagan, A. — Blad	N:o 5. — Engelska Sagan. — Rad	N:o 8. — Norska Sagan, B. — Rad	N:o 7 (Danska Sagan) instämmer med den Svenska.	N:o 6. — Svenska Sagan. — Rad
25, v.	369–402	5	Följderna deraf	410–41
25, v.	403–30	6	Han öfvervinnes af *Vadoin röde*, Källans Riddare . .	442–89
25, v.	431–54	6	Återvänder till borgen . . .	490–519
25, v.	455, 56	6	Och slutar sin berättelse . .	520–23
			III. KONUNG ARTUS' LÖFTE.	
26, r.	457–65	7	*Ivan* vill hämnas sin frände på *Vadoin*.	524–35
26, r.	466–508	7	Hans ordvexling med den dumdristige Herr *Keye* . . .	536–87
26, r.	509–34	8	Konung *Artus* svär att sjelf hämnas *Kalegrevans* . .	588–619
26, r.	535–64	8	Men *Ivan* beslutar att förekomma konungen	620–27
			IV. HERR IVAN UTFÖR ÄFVENTYRET VID BRUNNEN, OCH VINNER SIN KÄRESTA TILL GEMÅL.	
26, r.	565–84	8	Herr *Ivan* rustar sig till sin färd	628–41
26, r.	585–604	. . . .	Han kommer till Riddareborgen	642–61
26, r.	605–10	. . . .	Begifver sig dädan	662–73
26, r.	611–18	. . . .	Möter den fule Herden . .	674–78
26, r.	619–22	8	Kommer till källan och slår vatten på stolpen	679–87
26, v.	623–64	9	Öfvervinner *Vadoin röde*, som flyr till sin borg	688–739
26, v.	665–94	10	Förföljer honom, och kommer inom första porten . . .	740–69

Digitized by Google

	N:o 1. Välsiska Sagan. Blad	N:o 2. Franska Sagan. Rad	N:o 3. Tyska Sagan. Rad
Riddaren kommer inom andra porten . .	54	. . . .	1119–34
Jungfru *Luned* kommer för att rädda Herr *Owain*	55	944–1005	1135–71
Hon skänker honom en Osynlighets-ring (sten)	56	1006–21	1172–1210
Och leder honom till en kammare inom andra porten	57	1022–68	1211–1300
Den *Svarte Riddaren* dör	. . . .	1069–1170	1301–69
. . . . .	. . . .	1171–87	1370–1402
Den *Svarte Riddarens* fru följer med liket till grafven	58	1188–1242	1403–77
Herr *Owain* förälskar sig i henne . . .	59	1243–1520	1478–82
. . . . .	. . . .	1521–40	1483–1690
. . . . .	. . . .	. . . .	1691–1756
Luned lofvar att hjelpa honom i sin kärlek	59	1541–67	1757–82
Hon samtalar med enkan, och friar till henne på riddarens vägnar	60, 61	1568–1705	1783–1992
. . . . .	. . . .	1706–9	1993–2002
. . . . .	. . . .	1710–1800	2003–72
Ändtligen samtycker hon	61	1801–57	2073–2176
Luned för *Owain* till sin fru	62	1858–1924	2177–2252
. . . . .	. . . .	1925–2015	2253–2370
Deras giftermål	63	2016–2146	2371–2446

V. KONUNG ARTHUR UPPSÖKER HERR OWAIN.

Arthur och hans hof fara till Brunnen .	64, 65	2147–94	2447–2528
Herr *Kai* slår vatten på marmor-skifvan	66	2195–2201	2529–36
Owain öfvervinner Herr *Kai*	66, 67	2202–44	2537–60
Och alla de andra riddarne utom Herr *Gwalchmai*, sin frände	67, 68	. . . .	. . . .
Owains tal med konungen	69	2245–83	2561–2608

Digitized by Google

N:o 4. — Norska Sagan, A. — Blad	N:o 5. — Engelska Sagan. — Rad	N:o 6. — Norska Sagan, B. — Sida	N:o 7 (Danska Sagan) instämmer med den Svenska.	N:o 6. — Svenska Sagan. — Rad
			Vadoin kommer inom Adels	
	. . . .	10	(andra) porten, och dör .	770–79
			Jungfru *Luneta* kommer för	
	695–736	11	att rädda Herr *Ivan* . . .	780–815
			Hon skänker honom en Osyn-	
	737–46	11	lighets-ring (sten)	816–29
			Och leder honom till en kam-	
	747–90	11	mare inom andra porten .	830–901
			Vadoins hustru (källans fru)	
			sörjer vid sin mans lik,	
			hvilket blöder ånyo när det	
	. . . .	. . . .	föres in i *Ivans* kammare	902–20
			Det oaktadt kunna de icke	
	791–816	. . . .	upptäcka honom	921–30
			Källans fru följer med liket	
	817–38	12	till grafven	931–59
	. . . .	13	*Ivan* förälskar sig i henne .	960–95
			Luneta förhindrar honom att	
	. . . .	13	gå ned till henne	996–1009
			Hon går ifrån grafven . . .	
	839–908	14	*Ivans* kärlek och sorg . . .	1010–65
			Luneta lofvar att hjelpa ho-	
27, r.	909–30	14	nom i sin kärlek	1066–97
			Hon samtalar med enkan, och	
			friar till henne på ridda-	
27, r.	931–1018	15–18	rens vägnar	1098–1229
27, v.	1019, 20	. . . .	*Ivan* får afslag	1230–33
27, v.	1021–32	. . . .	Men *Källans fru* besinnar sig	1234–40
27, v.	1033–96	19	Och begär att få se honom .	1241–1317
28, r.	1097–1130	19	*Luneta* för *Ivan* till sin fru	1318–72
28, v.	1131–76	20–22	*Ivans* och hans kärestas samtal	1373–1473
29 r, v.	1177–1266	23	Deras giftermål	1474–1573
			V. ARTUS UPPFYLLER SITT LÖFTE.	
			Konung *Artus* och hans hof	
29, v.	1267–90	24	fara till Brunnen	1574–86
29, v.	1291–1300	24	Kungen slår vatten på stolpen	1587–1625
30, r.	1301–34	25	*Ivan* öfvervinner Herr *Keye*	1626–77
. . . .	. . . .	. . . .	. . . . .	. . . .
30, r.	1335–56	26	*Ivans* tal med Konungen . .	1677–1720

Här saknas ett blad i handskriften.

Digitized by Google

	N:o 1. — Välsiska Sagan — Sida	N:o 2. — Franska Sagan. — Rad	N:o 3. — Tyska Sagan. — Rad
Arthur gästar hos *Owain*.	69	2284–2458	2653–2762
Och öfvertalar honom att fara med sig .	69	2459–2520	2763–2912
Grefvinnan (*Owains* fru) samtycker till hans färd, men endast på 3:ne månader	70	2521–2615	2913–70
VI. HERR OWAINS BORTOVARO ÖFVER TIDEN, HVARIGENOM HAN ÅDRAGER SIG SIN FRUS OVÄNSKAP OCH LIDER STORLIGEN.			
Herr *Owain* är borta öfver den utsatta tiden	70	2616–680	2971–3092
En Jungfru återtager Osynlighets-ringen	70	2681–2768	3093–3200
Herr *Owains* galenskap och ömkeliga irrfärder	70, 71	2769–2863	3201–3362
En Jungfru finner honom sofvande i skogen, och botar hans galenskap	71, 72	2864–2999	3363–3596
Han rider med henne till en borg . . .	72	3000–3108	3597–3694
Och tillfångatager en Jarl	73, 74	3109–3287	3695–3784
Samt lemnar borgen.	75	3288–3313	3785–3826
VII. HERR OWAIN SÅSOM LEJON-RIDDARE. HANS FÖRSONING MED SIN FRU.			
Owain dödar en Orm, hvilken slogs emot ett Lejon	75	3314–66	3827–64
Lejonet blifver Riddarens följeslagare . .	75	3367–3469	3865–4016

Digitized by Google

N:o 4. — Norska Sagan, A. — Blad	N:o 5. — Engelska Sagan. — Rad	N:o 8. — Norska Sagan, B. — Sida	N:o 7 (Danska Sagan) instämmer med den Svenska.	N:o 6. — Svenska Sagan. — Rad
30, r.	1357–1448	26	*Artus* gästar hos *Ivan* . . .	1721–1832
30, r.	1449–80	27	*Gavian* öfvertalar *Ivan* att fara på riddare-äfventyr .	1833–72
30, v.	1481–1560	28	Hans fru samtycker dertill, men endast på 1 år, samt skänker honom en Skydds-ring	1873–1944
			VI. HERR IVANS BORTOVARO ÖFVER TIDEN, HVARIGENOM HAN ÅDRAGER SIG SIN FRUS OVÄNSKAP OCH LIDER STORLIGEN.	
30, v.	1561–90	29	Herr *Ivan* är borta öfver den utsatta tiden	1945–2004
30, v., 31, r.	1591–1636	30	En Jungfru förbjuder honom att återse sin fru, och beröfvar honom Skydds-ringen	2005–50
31, r.	1637–1708	31	Herr *Ivans* galenskap och ömkeliga irrfärder	2051–2130
31, r, v.	1709–99	32–3	En Jungfru finner honom sofvande i skogen, och botar hans galenskap	2131–2222
31, v.	1800–68	34	Han rider med henne till en borg	2223–90
32, r.	1869–1954	35–6	Och tillfångatager *Arlans* Jarl	2291–2450
32, v.	1955–74	37	Samt lemnar borgen	2451–76
			VII. HERR IVAN SÅSOM LEJON-RIDDARE.	
32, v.	1975–2000	38	*Ivan* dödar en Orm hvilken slåss mot ett Lejon . . .	2477–2502
32, v.	2001–58	38	Lejonet blifver Riddarens följeslagare	2503–84

Digitized by Google

	N:o 1. Välsiska Sagan. Sida	N:o 2. Franska Sagan. Rad	N:o 3. Tyska Sagan. Rad
Han träffar *Luned*, samt spörjer att hon skall brännas	76, 77	3461–3616	4011–4210
		3617–3741	4211–4357
Han tillbringar natten i en borg	78	3742–3800	4358–4452
Hör der talas om en grym Jätte	79	3801–4058	4453–4739
Och dräper detta troll	80	4059–4232	4740–5074
		4223–78	5075–5144
Med Lejonets hjelp hämnas *Owain Luned* på hennes tvenne beljugare	80, 81	4279–4616	5145–5556
		4617–28	5557–74
		4629–68	5575–5624
Samt återvänder till Under-källan och försonas med sin fru	81		
		4669–82	5625–62
		4683–4702	5663–76
		4703–5067	5677–6072
På vägen till Hofvet kommer han till en grym *Svart Vildes* slott	82	5068–5148	6073–6182
De fångna qvinnornas tillstånd derinne	82	5149–5306	6183–6426
		5307–5400	6427–6675
Owain öfvervinner den *Svarte Riddaren*	83	5401–5634	6676–6798
		5635–48	6799–6834
Befriar fångarne, och anländer till Konung *Arthur*	83	5649–5754	6835–76
Sagans slut	84	5755–90	6877–81

Digitized by Google

N:o 4. — Norska Sagan, A. — Blad	N:o 5. — Engelska Sagan. — Rad	N:o 6. — Norska Sagan, B. — Sida	N:o 7 (Danska Sagan) instämmer med den Svenska.	N:o 6. — Svenska Sagan. — Rad
32,v., 33,r.	2059–2158	39	*Ivan* kommert till källan och träffar *Luneta*	2585–2644
33, v.	2159–2206	40, 41	Samt lofvar att frälsa henne	2645–2796
33, v.	2207–40	42, 43	Han tillbringar natten i en borg	2797–2852
33, v.	2241–2378	43	Hör der talas om Jätten *Fiælskarper*	2853–3024
34, r.	2379–2506	44, 46	Och dräper detta troll . . .	3025–3194
34, r.	. . . .	47	Samt skickar *Dvergen* till *Gavian*	3195–3228
34, r.	2507–2700	48-52	*Ivan*, med sitt Lejons tillhjelp, hämnas *Luneta* på hennes beljugare	3229–3450
34, v., 35, r.	2701–10	53	Vandrar okänd ifrån sin kärastes gård	3451–3548
35, v.	2711–42	. . . .	Kommer till ett slott, med sitt sjuka Lejon	3549–98
. . . .	. . . .	. . . .	. . . . .	. . . .
Här saknas ett blad i Handskriften.	2743–58	. . . .	Hör talas om *Svartaklimgra* och hans tvenne döttrars tvist	3599–3622
	2759–66	. . . .	Äldsta dottern skaffar sig *Gavian* till sin kämpe, men han vill vara okänd . . .	3623–38
	2767–2930	. . . .	Den yngsta, förorättade, dotterns sändebud skaffar åt henne den också okände *Lejon-Riddaren* till kämpe	3639–4030
36, r.	2931–58	54	Samt följer honom till *Pinande Borg*	4031–4124
36, r.	2959–3080	54, 55	De fångna qvinnornas tillstånd derinne	4125–4314
36, r.	3081–3126	56	Den Gamle och hans sköna Dotter	4315–4438
36, r. v.	3127–3285	57, 58	*Ivan*, med sitt Lejons hjelp, öfvervinner de 2:ne Trollresarne	4439–4610
36, v.	3286–98	58	Afslår den Gamles Dotter .	4611–78
36, v.	3299–3358	59	Befriar fångarne i *Pinande Borg* och reser bort . . .	4679–4706
37, r.	3359–90	60	De komma till den yngsta dotterns borg, hvilken följer med sin riddare till *Karidol*	4707–80

Digitized by Google

N:o 2. — Franska Sagan. — Rad	N:o 3. — Tyska Sagan. — Rad	N:o 4. — Norska Sagan, A. — Blad	N:o 5. — Engelska Sagan — Rad	N:o 6. — Norska Sagan, B. — Sida
5791–6206	6882–7471	37, r. v.	3391–3643	61-67
6207–6310	7472–7652	37, v.	3644–3722	67-70
6311–6442	7653–7780	38, r.	3723–3829	71, 72
6443–64	7781–7821	38, r.	3830–40	73
6465–6587	7822–7953	38, v.	3841–3922	74
6588–6651	7954–8043	38, v.	3923–60	75-76
6652–85	8044–74	39, r.	3961–82	. . . .
6686–99	8075–91	39, r.	3983–90	. . . .
6700–3	8092–96	39, r.	3991, 92	. . . .
6704–41	8097–8161	39, r.	3993–4026	76
6742–45	8162–66	39, r.	4027–32	. . . .

Digitized by Google

	N:o 6. — Svenska Sagan. — Rad
N:o 7. (Danska Sagan) instämmer med den Svenska.	
Den häftiga striden emellan de 2:ne okände Riddarne, hvaruti ingendera kan öfvervinna den andra	4781–5019
Ändtligen igenkänna de hvarandra, och *Gavian* gifver sig	5020–5204
Domen emellan Systrarne	5205–92
VIII. HERR IVAN ÅTERVINNER SIN KÄRESTA.	
Herr *Ivan* rider till Under-källan	5293–5412
Luneta öfvertalar sin fru att lofva på ed, det hon vill försona *Lejon-Riddaren* med sin käresta	5413–5549
Träffar Riddaren och för honom till sin fru	5550–5632
Der hon upptäcker att den okände är *Ivan*	5633–66
Hans frus raseri häröfver	5667–90
Likväl, för sin eds skull, samtycker hon att upptaga honom till nåder igen	5691–5708
Deras ömsesidiga kärlek och lycka	5709–32
Öfversättarens epilog	5733–54

Digitized by Google

V.

DE OLIKA HANDSKRIFTERNAS RÄTTSKRIFNING.

Mycket kunde sägas om de orthografiska och grammatiska språk-slutsatser hvilka kunna erhållas genom en noggrann jemförelse af de 6 här begagnade Svenska och Danska codices. I allmänhet bör man noga undvika att blanda ihop de olika systemerna uti olika handskrifter och vid olika tider, och låta hvarje sådan urkund gälla i sin helhet, samt efteråt söka vetenskapligen begagna de vunna språk-upplysningarne. — Men *här* skulle dessa iakttagelser förefalla både tröttande och onödiga. Jag har derföre endast lemnat allmänna prof på den anda som råder hos hvarje afskrifvare, antingen sådant härflyter ifrån eget bruk, eller måhända ifrån landskaps-skiftningar. Först efter det många sådana listor blifvit meddelade kunna vi vänta oss någon säker ledning öfver de Nordiska dialekternas verkliga tillstånd, under Medeltidens försök att ordna språk och rättskrifning, hvilka med hvarje dag lutade till allt nyare och lättfattligare former.

Digitized by Google

	A	B	C	D	E	F
hår	*h*AA*r*	*h*A*r*	*h*AA*r*, *h*A*r*	*h*A*r*	*h*OA*r*, *h*O*r*	*h*AA*r*, *h*OO*r*
mål	*m*AA*l*	*m*A*l*	*m*A*l*	*m*A*l*	*m*OA*l*, *m*O*l*	*m*A*l*, *m*OO*l*
sårad	*s*AA*r*	*s*A*r*	*s*AA*r*	*s*A*r*	*s*OA*r*	*s*AA*r*
så	*sw*A	*sw*A	*sw*O	*sw*A, *s*A	*s*OA, *s*O	*s*A, *s*AA, *s*OO
ed	EE*dh*	EE*dh*	E*d*	El*dh*	E*th*	JE*dh*
led	*l*EE*dh*	*l*EE*dh*	*l*E*d*	*l*El*d*	*l*E*dh*	*l*E*dh*
mehn	*m*E*n*	*m*E*n*	*m*EE*n*	*m*EI*n*	*m*EE*n*	*m*IE*n*
borg	*bo*R*gh*	*bo*R*gh*	*bo*R*gh*	*bo*R*gh*	*bo*R*gh*	*bo*RI*gh*
sorg	*so*R*gh*	*so*R*gh*	*so*R*gh*	*so*R*gh*	*so*R*gh*	*so*RI*gh*
följer	*f*ǫ̊L*gher*	*f*ǫ̊L*gher*	*f*øL*ger*	*f*ǫ̊l*ger*	*f*IL*ger*	*f*YLLI*ger*
berg	*b*ÆR*gh*	*b*ÆR*gh*	*b*ÆR*g*	*b*ER*gh*	*b*IER*g*	*b*IERI*g*
slag	*sla*GH	*sla*GH	*sla*G	*sla*GH	*sla*GH	*sla*FF
högmod	*ho*GH*modh*	*hu*G*modh*	*ho*G*amot*	*ho*G*modh*	*ho*G*modh*	*ho*W*modh*
daglig	*da*GH*lik*	*da*G*lik*	*da*G*lig*	*da*G*lig*	*da*U*lig*	*da*W*ligh*
väg	*v*ÆGH	*w*ÆGH	*w*ÆGH	*v*ÆGH	*v*EY, *v*EY*g*	*w*EY
regn	*r*ÆGH*n*	*r*EG*n*	*r*ÆG*n*	*r*ÆG*n*	*r*EGE*n*	*r*EY*n*
vilia	*vil*I	*wil*I	*wil*IA	*vil*IE	*vill*IE	*vil*IE
kära	*k*Æ*ra*	*k*Æ*ræ*	*k*Æ*ræ*	*k*Æ*ræ*	*k*Æ*ræ*	*k*IE*ræ*
hem	*h*EE*m*	*h*EE*m*	*h*E*m*	*h*E*m*	*h*IE*m*	*h*IE*m*
göra	*g*ǫ̊*ra*	*g*ǫ̊*re*	*gø̊ra*	*g*ǫ̊*re*	*gø̊re*	*glø̊ræ*
elden	ELL*in*	ELD*en*	ELD*in*	ELD*en*	ELD*en*	JELDH*en*
efter	*æ*PT*er*	*e*FF*ter*	*e*P*ther*	*æ*P*ther*	*e*FF*ter*	*e*FF*ter*
åter	*a*T*er*	*a*T*er*	*a*TH*er*	*a*T*er*	*a*TT*er*	*a*FFTH*er*
ho	*h*U*ə*, *h*WA	*h*WO	*h*WO	*h*WA	*h*UO, *h*UOA,	*h*OW
ett	EE*t*	E*th*	E*th*	El*th*	E*th*	JE*th*, JEN*t*
åtta	A*tt*A	A*tt*A	A*tt*A	ATTÆ	O*tt*E	O*tt*Æ
kastade	*kast*ADHE	*kast*ADE	*kast*ADE	*kast*ADE	*kast*ADE, *kast*E	*kast*Æ
bidade	*b*EE*dh*	*b*EE*dh*, *b*E*dh*	*b*E*dh*	*b*El*dh*	*b*E*th*	*b*IE*dh*
slet	*sl*EE*t*, *sl*E*th*	*sl*E*th*	*sl*E*t*, *sl*E*th*	*sl*El*th*	*sl*E*th*	*sl*E*d*
föll	*f*lO*ll*	*f*lO*ll*	*f*lO*l*, *f*lø*l*	*f*E*l*	*f*lA*l*, *f*lA*ll*	*f*E*ld*, *f*lE*ld*

Digitized by Google

VI.

LITERATUR-ÖFVERSIGT.

Oaktadt denna sagas höga ålder och stora ryktbarhet, hafva dess flesta bearbetningar förblifvit otryckta ända till den nyaste tiden. Härigenom uppkommer en ovanlig enkelhet vid de olika bearbetningarnes ordnande.

I. VALLIS. — Ur-sagan om Herr Ivan var, utan tvifvel, *Välsisk*. Troligen fortlefde denna, både mundtligen och skriftligen, i flera former; men den enda nu bekanta uppteckningen är den uti Llyfr Coch o Hergest, en pergaments handskrift in folio, på 261 blad, med handstilar ifrån 14:de och 15:de århundradet. Denna dyrbarhet, hvilken numera bevaras uti det Jesus College i Oxford, tillhörande Bibliotheket, innehåller förnämligast *Mabinogion* eller *Välsiska Folksagor* på prosa, dels om Kung Arthur och hans Riddare, dels om andra ännu äldre för det mästa mythiska personer. Åldern af dessa berättelser kan numera svårligen bestämmas, emedan handskriften endast är en afskrift af vida äldre urkunder; men isynnerhet derföre att de flesta sagorna tillhöra en vitterhets-gren skild ifrån den egentligt lärda eller episka, och som följaktligen icke ådrog sig någon närmare uppmärksamhet af äldre tiders lärda och skalder.

Lyckligtvis har denna dyrbara handskrift uppväckt den lifligaste uppmärksamhet hos en person utrustad med

Digitized by Google

egenskaper att framdraga och bekantgöra dess innehåll. Lady *Charlotte Guest*, namnkunnig för sin bildning och forskningar, har beslutat att trycka hela manuskriptet, på ur-språket och med Engelsk öfversättning. Af detta arbete äro redan fyra afdelningar utgifna *), och den första sagan det innehåller, är den om Herr Ivan under titeln: *Jarlles y ffynnawn* (ss. 1—38) och *The Lady of the Fountain* (ss. 39—84) med Anmärkningar (ss. 85—132). Äfven meddelas ett skönt facsimile utaf Välsiska handskriften, utom andra illustrationer och upplysningar, hvarom mera på sitt ställe.

Detta arbete är äfven till en stor del öfversatt på Tyska. Bearbetningen är af *A. Schulz*, känd under författare-namnet *San Marte*, och utkom under titel: — Die Arthur-Sage und die Mährchen des rothen Buchs von Hergest. Herausgegeben von *San-Marte*, Quedlinburg und Leipzig, 1842, 8:vo. (Sidorna 99—175 innehålla *Die Dame von der Quelle.*) — Beiträge zur bretonischen und celtisch-germanischen Heldensage. Von *San-Marte*, Quedlinburg und Leipzig, 1847, 8:vo.

II. FRANKRIKE. Det land hvilket tidigast tillegnade sig och mångfaldigt bearbetade de angränsande och till en del inhemska Kelto-Välsiska och Bretoniska traditionerna, var naturligtvis *Frankrike*. Detta var äfvenledes

*) The Mabinogion, from the Llyfr Coch o Hergest and other Ancient Welsh Manuscripts: with an English translation and notes, by Lady *Charlotte Guest*. Part. I, London 1838, Part. II, London 1839, Part. III, London 1840, Part. IV, London 1842, 8:vo.

Digitized by Google

fallet med sagan om Herr Ivan. Utom möjligtvis ännu äldre, men numera förlorade, upptecknıngar, bearbetades denna saga redan i 12:te århundradet af Franska trouvèren CHRESTIEN DE TROYES hvilken dog år 1191. Han har behandlat sitt ämne med både lif och smak, uti en rimmad dikt på 6745 rader, i den tryckta upplagan. Men denna text är endast ifrån *en* handskrift (på pergament in folio, ifrån 13:de århundradet, signerad 1891 suppl. fr. 210, Bibliothèque du Roi), under det ännu i de Franska bibliothekerna finnas flera handskrifter deraf, hvilka icke obetydligt skilja sig från hvarandra både till språk och innehåll *). För tryckandet af denna Franska roman hafva vi att tacka Lady *Guest*, hvilken har meddelat densamma uti sin Mabinogion, Part I, ss. 133—214, under titeln Le Chevalier au Lion, med ett facsimile utaf handskriften s. 133. Den af henne begagnade afskriften meddelades af M. le Comte *de la Villemarqué*, hvilken äfven läste korrekturet på de flesta arken; men antingen igenom vårdslöshet, eller okunnighet i handskriftläsning, hvimlar texten af fel. Lägger man dertill de talrika misstag och luckor, hvilka uppkommit derigenom, att ingen enda af de andra handskrifterna begagnats till textens rättelse och ifyllning, så kan man lätteligen inse att dikten behöfver ånyo utgifvas med kritisk behandling. En sådan upplaga lär äfven förberedas af *W. L. Holland*, som genom ett föregående arbete: Über Chrestiens de Troies und zwei seiner Werke, Tübingen 1847, 8:o, ådagalagt sin förmåga härtill och sin förtroliga bekantskap med den gamla trouvèren.

Talrika

*) Se Inledningen till le Brut de Wace, par *Le Roux de Lincy*.

Digitized by Google

Talrika utdrag ifrån den Franska texten, efter Mabinogion, äro lemnade af *Schulz*, uti Die Arthur-Sage, ss. 126—152, samt några få prof uti *Beneckes* Iwein, ss. 441—44.

Äfven är ett fragment af denna roman, efter en handskrift uti Vatikanen, utgifvet under följande titel: Li romans dou chevalier au leon, bruchstücke aus einer vaticanischen handschrift herausgegeben von *Adelbert Keller*, Tübingen 1841, 8:o.

III. TYSKLAND. — A. Den första bekanta bearbetning af denna saga efter den Franska, var på *Tyska* af HARTMANN VON DER AUE, som, född år 1170, dog emellan år 1210—20, och troligen skref sin Iwein emellan 1200—4. Denna är äfven en rimmad dikt, på 8166 rader. Den finnes i flera handskrifter, till en del mycket gamla på pergament *), och är utgifven:

1. Af *K. J. Michaeler*; men endast början af dikten (v. 1—2961), efter en hds. i Insbruck, i hans Tabulae parallelae antiquissimarum teutonicae linguae dialectorum ex priscis monimentis collectae, Oeniponti 1776, 8:vo, ss. 290—389.

2. Af *Müller*, i Sammlung deutscher Gedichte, aus dem 12, 13• und 14 Jahrh., Berlin 1785,

*) För en förteckning på dessa handskrifter, se: — *Von der Hagen* och *Büsching*, Deutsche Gedichte des Mittelalters, Berlin 1808, 4:to, Th. I, s. XI — samt deras Literarischer Grundriss zur Geschichte der Deutschen Poesie, Berlin 1812, 8:vo, ss. 118—122, — tillika med *Büschings* Wöchentliche Nachrichten, Breslau, 1816, 8:vo, Bd. I, s. 387.

Digitized by Google

4:to, Bd. II, ss. 1—111, efter en handskrift i Florens (8107 verser); samt ett stycke (v. 5875—5962) efter Prof. *Docens* handskrift, i samma arbete, ss. 112—114.

3. Af *K. J. Michaeler,* Iwain, Vorbericht Anmerk. u. e. Glossar, Wien 1786, 2 B:de, 8:vo.

4. Sist och bäst af *G. F. Benecke* und *K. Lachmann,* Iwein der Riter mit dem Lewen getihtet von dem hern HARTMANN Dienstman ze Ouwe, Berlin 1827, 8:vo, samt ny upplaga, Berlin 1843, 8:vo. — Härtill hör: — Wörterbuch zu Hartmannes Iwein von *Geo. Friedr. Benecke,* Göttingen 1833, 8:vo.

Äfven finnes ett utdrag (v.r 3201—654, efter *Benecke*) hos *W. Wackernagel,* Altdeutsches Lesebuch, 2:te Ausg., Basel 1839, 8:vo, ss. 359—70.

Denna bearbetning, hvilken följer den Franska dikten, utmärker sig för en poetisk diktion, och ibland för en verkligt lyrisk flygt. För öfrigt har författaren behandlat sitt ämne med mycken frihet.

Uti *Von der Hagens* och *Büschings* Literarischer Grundriss, ss. 119—122, beskrifves en handskrift af *Hartmanns* dikt, då uti Bibliotheket i Rostock, hvilken skiljer sig ifrån den tryckta texten. Ibland annat nämnes, att författaren förde sagan med sig ifrån England, der han sett den uti böcker på ett utländskt språk:

Der bracht dise mere
Zu Tisch (Tütsch) als ich hän vernommen
Da er usz Engellandt was kommen
Da er uil zit was gewessen
Hat ers an den Welschen büchen gelesen.

Utaf *Hartmanns* dikt hafva tvenne ny-Tyska öfversättningar utkommit, nämnligen:

Digitized by Google

1. Iwein mit dem Löwen. Eine Erzählung von Aue übersetzt und erläutert von *Wolf von Baudissin*, Berlin 1845, 8:vo. — 2. Das Ritterbuch von *Friedrich Koch*. Erster Band. *Hartmann's von Aue* IWEIN und DER ARME HEINRICH, Halle 1848, lit. 8:vo. Denna bearbetning är på rimmad vers, i samma rad-antal som originalet, hvilket Hr *Koch* för öfrigt har följt med mycken trohet och skicklighet.

Önskligt vore att äfven här företogs en dylik öfversättning af Herr Ivan, och de andra gamla Svenska dikterna!

B. Äfven en annan Tysk diktare har behandlat detta ämne. ULRICH FÜRTERER, en Bayrare, hvilken lefde i andra hälften utaf 15:de århundradet, författade en cyklisk dikt öfver Konung Arthur och den Heliga Graal. En afdelning af detta arbete handlar om Herr Ivan och hans äfventyr, hvartill stoffet är hämtadt ur *Hartman von Aue's* dikt. *Ulrich's* poem, hvilket är mycket sammandraget, är i samma versslag som *Eschenbachs* Titurel. Handskrifter af hans arbeten finnas uti Vien och München, men de ligga ännu otryckta. Likväl har en stor del af hans Ivain blifvit meddelad af *Michaeler* (se ofvan, A, nr. 3), samt slutet af hans Lanzilet hos *Docen*, i Neuer Litt. Anzeiger, 1808, N:o 4, 5*).

IV. NEDERLÄNDERNA. — *Mone* i sin Übersicht der Niederländischen Volksliteratur älterer

*) Se *Docen*, Versuch einer vollständigen Literatur der älteren Deutschen Poesie, uti Museum für Altdeutsche Literatur und Kunst, von *Hagen*, *Docen* und *Büsching*, Berlin 1809, 8:vo, Bd. I, ss. 160, 61; samt *Von der Hagen* och *Büsching*, Literarischer Grundriss, ss. 153—158.

Digitized by Google

Zeit, Tüb. 1838, 8:vo, omtalar en numera förlorad dikt om Herr Iwein från 12:te århundradet, hvilken skulle hafva varit bearbetad efter Franskan. Ifall en sådan verkligen funnits, har den troligtvis varit urskriften för den Svenska bearbetningen.

V. NORRIGE. — A. Det är bekant med hvilken lif-lig uppmärksamhet Norrige, och dess koloni Island, under medeltiden följde tidehvarfvets litterära utveckling. Ibland flerfaldiga andra utländska mästerverk hvilka då flyttades på Nordiskt område, var äfven romanen om Herr Ivan. Redan i midten af 1200-talet var denna öfversatt på *Norska*. Detta föranstaltades af den Norske Konungen *Håkan Håkanson den Gamle*, hvilken dog år 1263, och igenom hvars frikostighet och smak så många andra vittra arbeten blefvo Norsk egendom. Öfversättningen, af okänd man, är gjord på prosa efter Franska dikten; den är starkt förkortad, men har mycket både skönt och egendomligt Nordiskt i uttryck och uppfattning. Den är ännu icke utgifven. Följande handskrifter deraf äro mig bekanta:

1. *Membr.* 4:*to*. *N:o* 6, i Kongl. Bibliotheket i Stockholm, ifrån slutet af 14:de eller början på 15:de århundradet. (Se Beskrifning öfver de begagnade Handskrifterna.) Ett skönt facsimile utaf sagans början finnes hos Lady *Guest*, Band II, s. 191.

2. *N:o* 179 *fol. på papper*, i Arnæ-Magnæanska Samlingen i Köpenhamn. Ett facsimile af början finnes hos Lady *Guest*, Band II, s. 192.

3. *N:o* 181 *a*, *på papper*, *in folio*, i samma Bibliothek. Se *Nyerup*, Almindelig Morskabslæsning i Danmark og Norge igjennem Aarhun-

Digitized by Google

dreder, Kjøbenhavn 1816, 8:vo, ss. 124, 25, der början på sagan är aftryckt. Ett facsimile af sagans slut meddelas af Lady *Guest*, Band II, s. 193.

4. *N:o* 588 *a*, *på papper*, *in qvarto*, i samma Bibliothek. Se *Nyerup*. l. c.

5. *Sloane Mss.* 4857, *på papper*, uti British Museum i London. Facsimile af handskriftens början finnes hos Lady *Guest*, Band I, s. 232.

6. *Sloane Mss.* 4859, *på papper*, i British Museum, London. Facsimile af början finnes hos Lady *Guest*, Band I, s. 232.

B. I sednare tider, troligtvis uti 16:de eller 17:de århundradet, har någon okänd författare behandlat denna saga ånyo; äfven på prosa. Arbetet har föga värde, då det endast är ett mycket kort sammandrag af den nyssnämda äldre öfversättningen, och dessutom har undergått flera helt nymodiga förändringar. (Se Beskrifning öfver de begagnade Handskrifterna.) Ett exemplar häraf finnes under:

N:o 46, *folio*, *på papper*, uti Kongl. Bibliotheket i Stockholm. Afskrift ifrån år 1690.

Troligtvis finnas afskrifter häraf äfven i Köpenhamn.

VI. ENGLAND. — Näst i ordningen kommer en gammal *Engelsk* dikt, under titel: — Ywaine and Gawin. Den utgör 4032 rimmade verser, och har många egendomliga och rätt vackra ställen, ehuru den i allmänhet troget följer den Franska texten. Författaren är okänd *). Den skrefs troligtvis emellan år 1350—75. Endast en hand-

*) *Ellis*, Ancient English Metrical Romances, I, s. 345, gissar, jag vet icke af hvilka skäl, på *Clerk of Tranent*.

Digitized by Google

skrift af denna roman är bekant, (*Cotton Ms. Galba, E, IX*), och denna är utgifven med berömvärd noggranhet af *Ritson*, Ancient Engleish Metrical Romanceës, London 1802, 8:vo, Vol. 1, ss. 1—169. Ett facsimile af handskriftens sista spalt finnes hos Lady *Guest*, Band I, s. 130.

Långa utdrag ur denna dikt, (efter *Ritson*) äro meddelta af *Warton*, The History of English Poetry, London 1840, 8:vo, Vol. III, ss. 104—22.

VII, VIII. SVERIGE och DANMARK. — Enligt textens uttryckliga ord, lät Drottning *Eufemia* i Norrige öfversätta denna roman år 1303, troligtvis på *Svenska*. Den *Danska texten* är tydligen endast en afskrifts-bearbetning efter den Svenska.

Den nuvarande texten tyckes vara ifrån ungefär år 1370—1400.

Sagan är nu utgifven för första gången, och finnes i följande handskrifter.

PÅ SVENSKA.

1. *D. 4, på papper*, uti Kongl. Bibliotheket i Stockholm. Ifrån 1430-talet.
2. *Codex Verelianus, på papper*, sammastädes. Ifrån 1457.
3. *D. 3, på papper*, sammast. Ifrån 1476.
4. *N:o 156 in folio, på papper*, i Skoklosters bibliothek. Ifrån 1450-talet. På Svensk-Norska.

PÅ DANSKA.

1. *K. 4, på papper*, uti Kongl. Bibliotheket i Stockholm. Ifrån sednare hälften af 15:de århundradet.
2. *K. 47, på papper*, i Kongl. Bibliotheket uti Stockholm. Ifrån slutet af 15:de århundradet.

För öfrigt se Beskrifning öfver de begagnade Handskrifterna.

Digitized by Google

STAMTAFLA ÖFVER HERR IVAN LEJON-RIDDAREN.

I. VÄLSISK.

"Jarlles y ffynnawn". På prosa. Lady *Guests* Mabinogion, Bd. I, London 1838, ss. 1—38.

II. FRANSYSK.

CHRESTIEN DE TROYES, † 1191. *"Le Chevalier au Lion"*. På vers. Lady *Guest*, Bd. I, Lond. 1838, ss. 133—214.
Ett stycke hos *Keller*, Li romans dou chevalier au leon, Tübingen 1841.

III. TYSK.

a.

HARTMANN VON DER AUE, år 1170—1220. På vers. *"Iwain"*.
1. *Michaeler*. Oen. 1776.
2. *Müller*. Berlin. 1785.
3. *Michaeler*. Wien 1786.
4. *Benecke*. Berl. 1827, 43.

b.

ULRICH FÜRTERER, år 1450-1500. På vers. *"Ivain"*.
I handskrift.
Större delen hos *Michaeler*.

? IV. NEDERLÄNDSK.

? Uti 12:te århundrad. *"Iweint"*. På vers.
Se *Mone*, Niederl. Volkslit. s. 69.
Kanhända källan till den Svenska bearbetningen.

V. NORSK.

a.

"Ivent". På prosa, år 1247—1263.
I handskrift.

b.

"Ivent". På prosa, ? 15:de eller 16:de årh.
I handskrift.

VI. ENGELSK.

"Ywaine and Gawin", år 1350-1375. På vers. *Ritson*, Ancient Eng. Metr. Rom. Vol. I, London 1802, ss. 1-169.

VII. SVENSK.

"Herr Iwan". år 1303; men nuvarande texten ifrån år 1370—1400. På vers. Svenska F. S. Sällsk. Saml. II, 2—4.

VIII. DANSK.

"Ywan och Gawian". ? Nära samtidig afskrifts-öfversättning ifrån den Svenska texten.
I handskrift.

Digitized by Google

BESKRIFNING

ÖFVER DE

BEGAGNADE HANDSKRIFTERNA.

I.

Kongl. Bibliothekets handskrift D. 4, här kallad A, är lagd till grund för texten. Denna dyrbara codex är på papper, i smal aflång qvart med folio höjd, och synes vara skrifven på 1430-talet, då anteckningarne bl. 201 och följ. gå till och med detta år. En anteckning på permen underrättar oss att den "lågh ibland Messenij acter", hvarefter den kom till Antiquitets-Archivum och derifrån till Kongl. Bibliotheket. Den har ännu qvar 295 blad, af ålder numererade med bokstäfver och romerska siffror. Hr *C. J. Strand* († 1795) har, i en handskrifven Katalog öfver vissa handskrifter på Kongl. Bibliothet, lemnat en god beskrifning (på Latin) äfven öfver denna, och några korta notiser finnas hos *Modigh* *) och *Klemming* **). Då den är en utaf Sveriges dyrbaraste codices torde följande innehålls-förteckning deröfver, såsom vida fullständigare än någon förut utarbetad, vara högst välkommen.

---

*) Contentio inter Animam et Corpus, quam Præside *Joh. Henr. Schröder* pro Grad. Philos. ed. *C. G. Modigh*, Holmiæ, 1842, 8:vo.

**) Flores och Blanzeflor. En Kärleks-dikt från Medeltiden. Efter Gamla Handskrifter af *Gustaf Edv. Klemming*. Stockholm, 1844. 8:vo. (Utgör första häftet af Samlingar utgifna af Svenska Fornskrift-Sällskapet.)

Digitized by Google

Blad 1, är på pergament; dess första sida har en samtidig lista på de förnämsta skrifterna i boken. De äro:

I. (Bl. 2—57, r.) AFF HERRA IWAN OC HERRA GAFFWIAN, på 5754 verser, de inberäknade hvilka stått på 2:dra bladets nedersta hälft samt blad B IV, hvilka blifvit bortrifna. Denna dikt är nu för första gången allmängjord på Svenska, och har dervid texten blifvit tryckt efter denna den äldsta och bästa af de här begagnade handskrifterna. Herr Rektor *Liffman* har återgifvit handskriftens text alldeles ordagrannt, följaktligen med alla dess afskrifvarefel och talrika vers-öfverhoppningar. Se Erinran i början på Anmärkningarne.

II. (Bl. 57, v. — 85, r.) AFF HERTIG FREDHRIK AFF NORMANDI. Begynner:

SEt æwintyr thȝ byrias hær
vilin ij hȯra huru thȝ ær

Slutar:

Jak vil thȝ ther mȝ ænda
gudh os sina nadher sændæ
ok gifui them alla bokena hȯrdhe
swa ok them ther bokena giordhe
glædhi for vtan ænda
tha them skal dȯdhin hænda
han hona skreeff han fa ok swa
til sighiom alle saman ia

Blad C XVIII fattas. — Af denna dikt är något mer än hälften, med mycken förtjenst, men icke tillräcklig noggrannhet, utgifven af *F. V. Gumælius;* se Iduna Häft. IX, Stockholm 1822, ss. 119—88, samt Häft. X, Stockh. 1824, ss. 99—178. Hela poemet kommer att utgifvas af Hr *J. A. Ahlstrand,* uti Svenska Fornskrift Sällskapets Samlingar.

Digitized by Google

III. (Bl. 85, v., 86, r.) Kallas, bl. 1, r., AFF DANMARKIS KONONGOM. På prosa. Tryckt uti Nya Handl. rör. Skand. Hist. D. VII, ss. 23—25, men med flera betydliga fel.

Nota gesta danorum Fôrste konung war

Svmble war konung ij vpsala Hans synir heto een snôre hôsten. dan. ok angul J then tima heet danmark ække danmark for thy at thz hafdhe ække konung Konungin aff swerike styrdhe thz Angul humbla son kom til ænguland ok for thy hetir thz ængland æptir hans nampn Humble bôdh dan sin son at han skulle styra fore landum Siæland. ok môn. ok falster ok laland thæsse fyra land hafdhe ey nampn vtan the kalladhis vædhesleeff Tha giordhe dan een stadh ij siæland het lædhre J then tima vilde iutland ok skanô ok fiun ok wædhesleeff ængin vika ok ey skatta ok for thy stridde marghe a them ok wunno ængin sigher ok ey æro Om sidher foor kesarin til danawirke mz dighir hær ok maghtugh at stridha vidher iuta Ok iuta sændo budh geen dan. ok han kom ok drap alt hans folk ok kesarin flydde mz mykin nôdh Tha fôrsto fôrdho iuta dan til een steen hetir danærliung ok gafuo honum ther konungx nampn. Sidhan fik han skanô ok fiun ok sidhan all annor land. ok kalladhe all them danmark æptir sit eghit nampn Hans drôtning het dannia ok some sighia at hon het gretta Tha dan dôdhe. tha iordhadhis han ij een hôgh hos lædhre Dan hafdho synir een het humble ok lodher ok skiold

Svmble var fôrst konung æptir dan. han var fangin ij striidh aff sin brodher. ok lôste sit liiff ther mz at han gaff sinum brodher rikith Tha lodher var konung tha

Digitized by Google

fordarfuadhe han the bæsta mæn ij danmark var. ok for thy drapo dæne honum

Sidhan var skiold konung dans son godher ok thrifwiin. han tok een villebiórn ok bant han mz sina hænder tha han var barn ok fik sina kompana at dræpa han Han drap siælfuir thydhiska manna hófdhing ok giordhe them sidhan skat gilla til danmark hans drótning het vluil

Tha var konung gram hans son Gro het hans drótning. ok annor signe. han drap sightryg swerikis konung ok fik alt hans rike. Ok konung henrik aff saxaland slo han ok ij hæl. ok swærin kæmpa mz hans siæxtan bródher Sidhan var han siælfuir dræpin aff swibdagher konung aff norighe

Svthorm gram son var tha konung ij danmark ok giordhe vnder norighis konung skat Æn hadringer gram som [son] flydhe til eet land hetir ponticum ok van ther dynaburgh. ok *fik konungen aff stadhin ok han lóste *Bl. 86, recto.
sik mz swa mykith gul som han fyra sinnæ wogh Sidhan foor han aff óstirrike mz mykin æra ok priis Ok foor han til swerikis ok drap ther swibdagher sin fadherbana ok asmund hans son. ok twa asmunda sónir ok giordhe ther til konung sin thridhia brodher then som het hundringer. ok siælfuir war han konung ij danmark æptir guthorms dódh Hardhgrepa het hans drótning Hundring fik fals tidhande at hadringer var dóth ok giordhe ij swerike hans ærwe dyrlika ok satte mit ij husith eet ólkar fult mz got óll. ok swa som han siælfuir skænkte swa fioll han ij ólkarith ok drunknadhe Tha hadringer thz fra tha bængde han sik op fore hundring skuld.

Digitized by Google

Sidhan war kon*ung* frodhe hin fræghne. æller hardhe ha*n*s son drap een draka ok tok ha*n*s liggia*n*da fæ Han wan kurland ok rysʒaland tyswar frisland ok gærmanie land giordhe han sik til vndirdana Britanie land wan han tyswar ok sidhan kofnadhe han ij siin wapn

---

Tre fjerdedelar af bl. 86, samt det hela af bl. 87—89 äro tomma.

IV. (Bl. 90—108.) HER SIGX AFF FLORES OC BLANZAFLOOR. På 2107 vers. Utgifven af Hr *Klemming*. Se föregående not.

V. (Bl. 108, v.) Trenne gamla *Besvärjelser*, den 1:sta och 3:dje på *Platt-tyska*, den 2:dra på *Latin*. Dessa märkvärdiga formler lyda som följer:

1 *).

(Skrifvet som prosa).

¶ Job **) he lagh in der missan
he bede to dem helghe kerste

---

*) Se 2:ne härmed märkeligt instämmande *Nederländska* formler hos *Mone*, Übersicht der Niederländischen Volks-Literatur älterer Zeit, efter en handskrift ifrån början af 15:de århundradet:

Sidan 334:
"Gegen den Krebs [? Fingerwurm].
die wormen waren IX,
weeten heere sente Loy,
roet, wit, roet, zwoert, roet,
roet, tenant groet,
here sente Loy,
die wormen die sijn doot."

Digitized by Google

de helge kerste he bôtet dessen pert des wormes.
in namen waders vnde sones vnde des hilge gheistes.
de worme de weren neghen handen.
se weren hwit
se weren swart
se weren rot
se werden alle dot
in gotes namen amen.
nw vorbede ich dy worm
in den hilgen wiff wnden godes.
dat dw des wleskes nicht en etest
vnde nicht en skawest
vnde des blodes nicht en drinkest
vnde sterwest
vnde nymber meer wedder werdest
in gotes namen amen.
de worm he is dot.
dot is de worm.
de worm he is dot.

Sidan 337:

"Dits om den (worm) vyt te slaen in den vinger of elder, sech dese worde:

die gode sent Job
hi lach in de woude doot,
do quamen die wormen,
si aten syn vleesch van den beene,
si soeghen syn bloet,
si ne daden hem gheen goet.
3 wass-er wit, 3 wass-er zwart,
3 wass-er roet,
god ende die sente Job
sla dese 9 vilre alle ter doot."

**) *Hiob* förekommer också i en besvärjelse hos *Grimm*, Deutsche Mythologie, 2:te Ausg. s. 1195, samt hos *Mone*, l. c., s. 335.

Digitized by Google

dót is de worm.
de worm he is dot.
dot is de worm.
in gotes name*n* ame*n*
nw worbede ich dy worm
in hilge iumfrw sunte marie name*n*
dat dw dat wleskes nicht en etest.
des blodes nicht en drinkest
vn*de* sterwest
vn*de* nymber meer wedd*er* werdest
in gotes name*n* ame*n*.
in name*n* des waders des sones vn*de* des hylge gheystes.
bis lega*tur* in equo & tercio in aure dextro

2.

fore watn Imusitas inqu*i*sitas. imuta inrupa in gote[s] name*n*

3 *).

(Skrifvet som prosa).

¶ Pert dw bist worwangen
vnse here got he was ge hangen.
vol forgink eme sin hengedes
so vol vorga dich din vorwengedes
in gotes name*n* ame*n*.
fore fortræth

*) Denna sista besvärjelse fortlefver ännu i *Holstein*:
"Oder hat eine Kuh sich verfangen, so spreche man dreimal leise, dabei das Thier dreimal mit der Hand über den Rücken streichend:
Kuh, Kuh, Kuh,
Du bist verfangt,
Unser Herr Christus ist gehangt.

Digitized by Google

VI. (Bl. 108, v., 109, r.) En gammal *Besvärjelse* på *Latin*, för att erhålla en trefärgad sten, som skall göra dess ägare osynlig:

¶ Si vis fieri inuisibilis vade ad formicarium vetus tempore estiuali & habeas tecum aquam feruidam & tunc effunde hoc super eas vt omnes sint mortui tunc recipe puluerem & hoc bene inspicias tunc inuenies lapidem coloratum terno colore qui facit hominem inuisibilem si tamen non inuenis hec verba super formicarium lege. *coniuro te beelzebub per dominum nostrum ihesum *Bl. 109. christum qui eleuatus erat in cruce mortem suscipiens vt mihi lapidem coloratum terno colore reddes. sine dubio lapidem illum statim inuenies

VII. (Bl. 109, 110, r.; 110, v. är tom). Anteckningar öfver åtskilliga ämnen, hvilka sedermera upptagits i den såkallade *Bonde-praktikan*. Nämnligen:

a. På Latin. Söndags-och Påsk-räkning. Begynner:

Post epiphaniam domini

b. På Latin. Om *Väderleken vid Jul-tiden*, och betydelsen deraf. Begynner:

Computatio esdre sacerdotis de qualitatibus annorum Si kalende ianuarij

c. På Latin. Öfver *Thordön i hvarje månad*, och dess betydelse. Begynner:

Kuh, Kuh, Kuh,
Du bist vom Verfangen los.
Unser Herr Christus ist vom Hangen los.
I. N. &c.

Ebenfalls:

Uns Herr Christus syn Hangenbloet,
Damit still ik düt Verfangenbloet."

Se *Karl Müllenhoff*, Sagen Märchen und Lieder der Herzogthümer Schleswig Holstein und Lauenburg, Kiel 1845, 8:vo, s. 511.

Digitized by Google

Si tonitr*uum* fu*er*it mense ianuarij

d. (Bl. 110.) Lit. b. öfversatt på *Svenska.* (Titeln hämtas ifrån registret, bl. 1. r.)

AFF AARANNA SKIPILSOM PA SWENSKO

Komb*ir* iwla dagh pa su*n*nodaghin tha wardh*er* godh*er* wint*ir* oc aarith warmpt. oc om waar [som]ar oc höst wardh*er* blæsande wædh*er*/ korn [wa]rdher got/ oc fæ födhis mykith. oc ho[n]agh wardh*er* mykith. oc wiin oc alzskons yrt*er* oc kaal wæxir wæl. oc mandödhe wardher a vngo folke. oc mykin str*i*dh a land. styld oc nymære höris. oc of*r*idh wardh*er* antiggia aff höffdhingiom eller kon*un*gom

Komb*ir* han a manadaghin tha wardh*er* mykin wint*ir*. waar oc somar hofsamplikin. oc mykin flodh oc siw[k]doom. bardaghe. oc riddara skipte. oc kon*un*ga dödhe. oc qu*i*nno graat. oc mykith mandrap. oc wiin wardh*er* ey got. oc by dödhe wardh*er*

Komb*ir* han a tiisdaghin. tha wardh*er* warmb*er* wint*ir*. oc komb*ir* waar mz snio oc flodh. somar wardh*er* waat*er*. oc höst*er* thör. oc korn onyt. oc fædödhe. honagh föris mykith mz skip. oc træ bæra mykin frwkt. oc mykin eldbrwne wardh*er*. oc marghahanda soter. oc mykith korn. oc alzskons yrt*er*. oc kaal wæxir wæl. oc dröffwilse wardha mykin i riken. oc qu*i*nno dödhe oc kon*un*ga wadha. oc wiin fænge wærdh*er* wæl

Komb*ir* han a odhinsdaghin. tha wardh*er* korn wæl til. oc wiin. oc æple. oc vnga m*a*nna dödhe. oc wint*ir* wardh*er* warmb*er*. waar wardh*er* waat oc höstir hofsamp-

Digitized by Google

sampliking. mꝫ iærn gǒrs mykin wadhe. oc soot wardher mykin. oc mykin quinno dǒdhe oc konunga i margha stædher. oc honagh wardher tha litith til

Kombir han a thorsdaghin. tha wardher korn litith oc honagh. oc træ bæra frwkt. oc æple mang. oc hofsamplikin wintir. oc blæsande waar. oc godher hǒst. oc mykith ræghn. oc godher somar. oc frwkt wardher wæl

Kombir han a freadaghin. tha kombir mykin storm. godh waar. oc iller somar. oc godh hǒst oc got korn. oc mykith wiin. oc thꝫ wardha margh saar ǒghon. oc barn dǒdhe. bardaghe oc drǒwilse oc konunga wadhe wardher oc hǒffdhingia fara marghe pelegrims færdh oc bæras margh tidhande om hǒffdhingia oc bi dǒ thꝫ aarith

Kombir han a lǒghirdaghin. tha wardher blæsande wintir. oc waat waar: ond somar oc blæsande. oc thǒr hǒst. oc mykin stridh. oc mykil spiæl. oc mykin fædǒdhe. oc mykin alden oc mykin ridhusoot. oc mǒdhe man mꝫ margha handa sooter oc dǒdhe wardher a gamalt folk. oc mykin eld brwne. oc græs wæxer wæl *)

*) För att visa Svenska öfversättningens förhållande till latinska originalet, och då denna paragraf innehåller några ovanliga ord, lemnas här det motsvarande stället på latin:

Si in sabbato yemps turbida & ventuosa. inicium veris pluuiale estas mala & tota tempestuosa autumpnus siccus pecoris mors caritas lini febres terciane dominantur & homines variis languoribus vexabuntur senes morientur & incendia multa erunt. fenum plurimum messis superhabundabit vinum multum oues peribunt. fructus laboriosi erunt multi egrotabunt

Digitized by Google

Ett stycke af dessa Jul-märken på *Danska*, ifrån förra hälften af 1300-talet, utgafs af *Molbech*, uti Nye Danske Magazin, V, s. 236.

VIII. (Bl. 111—200.) AFF KONUNG ALEXANDER. Denna Dikt försvenskades på bekostnad af Riksdrotset *Bo Jonsson Grip* († 1386), och utgafs af *Hadorph* *), år 1672, men ytterst slarfvigt. Den kommer att ånyo utgifvas uti Svenska Fornskrift-Sällskapets Handlingar.

Bladen E XI, E XXVI och F XXIX fattas.

IX. (Bl. 201—203, r.; 203, v. har endast en namnteckning med årtal 1575.) *Chronologiska anteckningar*, på *Latin* **), ifrån år (826?) till år 1430. Utgåfvos år 1818, uti Scriptores Rerum Svecicarum Medii Aevi, Tom. I, ss. 61—66, men med många fel; samt åter (och mera korrekt) år 1832, uti Nya Handlingar rörande Skandinaviens Historia, Del. VII, ss. 3—18. Det första datum är i handskriften oläsligt, och saknas uti Scriptores, men i Handlingarna står DCCXXVI, troligen ett tryckfel för DCCCXXVI.

X. (Bl. 204, 205, r.) Dessa 2 sidor innehålla:

a. *Berättelsen om Mötet på Danaholm.*

b. *Förteckningen på Vestergöthlands gräns-orter.*

c. „ „ „ *allmänningar.*

---

*) Alexandri Magni Historia På Swenska Rijm aff Latinen in på wårt Språåk wänd och bekostat genom Then Högh-wijse och Nampn-kunnige Herren Hr: *Boo Jonszon*, Fordom Sweriges Rijkes Drotzet. Som uthi konung Albrechtz tijd lefde. Tryckt på Wijsingzborg, MDCLXXII. 4:to.

**) En afskrift häraf finnes uti Kongl. Bibliothekets handskrift D. 29: *b.*

Digitized by Google

Allt på *Svenska.* Begagnades af Hr Prof. *Schlyter* i hans upplaga af dessa 3:ne stycken *), der handskriften benämnes 2.

XI. (Bl. 205.) *Svensk konungalängd*, till Erik Läspe. På *Svenska.* Begagnad af Prof. *Schlyter*, l. c. ss. 298—303. Tryckt uti Scriptores Rerum Svecicarum, I, ss. 7—13, med den vanliga der rådande slarfarktigheten; samt (äfven felaktigt) uti Nya Handlingar rör. Skand. Hist., Del. VII, ss. 19—22.

XII. (Bl. 206, r.) Några *Bibliska Gåtor*, på *Latin.* Begynner:

¶ Int*er*rogac*ion*es m*agist*ri ad discip*ul*um Q*ui*s fuit nat*us* & no*n* mortu*us*. helyas & enoc Q*ui*s fuit mortu*us* & no*n* nat*us*. adam Q*ui*s fuit nat*us* an*te* p*at*rem & m*at*rem. Cayn & abel. &c.

Flera af dessa spörjsmål finnas på Svenska uti en ytterst sällsynt folk-bok under titeln: — Ænigmata: Eller Spörsmåls Book/ Medh allahanda sälsamme och vnderlige Spörsmål och Swar/ ganska lustigh och kortwijlligh at läsa. Nu nyligen tilsamman dragen/ förfärdigat och förswenskat Aff J. H. S. B. På nytt öfwerseedt/ förbättrat/ medh flijt corrigerat/ och nu andre gången aff Trycket vthgången. Anno. M. DC. XLI. 32 sid. 8:vo.

XIII. (Bl. 206, r.) En *medicin för boskap*, på *Latin.* Lyder:

Nota*bile* do*mi*ni ko. lyncopen*sis* epi*scopi*. No*ta* medicina*m* co*ntra* morbu*m* peco*rum* Accipe de inte*r*ioribu*s*

*) Westgöta-Lagen, utgifven af *D. H. S. Collin och D. C. J. Schlyter.* Stockholm 1827, 4:to, ss. 67—68, 287—292.

Digitized by Google

quercus corticibus & facias lixiuium in quo coquantur fila linea & heslelake. postquam firmiter sunt decocta debet lixiuium illud colari & purgari. quo facto in illo lixiuio coquantur lysibranys rôter. lungogræs & purgentur Et hoc facto cum primo in autumpno pecora in stabulantur detur cuilibet pecori tercia pars vnius bicarij Similiter in vere cum primo ad pascua educantur. Si pecora predictum morbum non habent detur eis tamen tribus diebus mane ante commestionem pro cautela Et si habuerint detur eis nouem diebus continuis ante commestionem

Denne ko var troligen *Nicolaus Kenicius* eller *Konig*, vald till biskop i Linköping år 1441, död 1458. Skriften är här tydligen något yngre än i den öfriga boken.

XIV. (Bl. 206, r.) Trenne *Missæ* att sjungas till *S. Nicholai* ära, när man är stadd i fara. På *Latin.*

XV. (Bl. 206, v. —207, v.) *Geografisk förklaring* öfver de flesta länder och provinser uti Asien, Afrika och Europa. På *Latin.*

XVI. (Bl. 207, v. —211 r.) En *Dröm-bok*, på *Latin.* I alfabetisk ordning. Begynner:

Nota sompnia danielis *)

A bestiis infestari ab inimicis superari significat
absintium bibere litem grandem significat
acetum bibere infirmitatem significat
ad aram sacrificare gaudium significat
aerem serenum videre lucrum significat

*) Uti Altdeutsche Blätter von *M. Haupt* und *H. Hoffmann*, I, 215, 216, finnes prof på en gammal Högtysk rimmad öfversättning af dessa Somnia. Efter en inledning på prosa, begynna de sålunda:

Digitized by Google

XVII. (Bl. 211, r.) Början på några *Psalmer*, bestämda af biskop *Hylarius* att läsas vid särskildta tillfällen. På *Latin*.

XVIII. (Bl. 211, v., 212, r.) *Missæ*, m. m. att befria själar ifrån skärs-elden. På *Latin*.

XIX. (Bl. 212, v. —215, r.) En afhandling öfver *Chiromantien*. På *Latin*. Begynner:

LJnee naturales tres sunt in palmis hominum quæ triangulum constituunt. &c.

XX. (Bl. 215, r., 216, r.) Afhandling om *Physiognomien*. På *Latin*. Begynner:

De phis[i]onomia tocius corporis ypocratis philosophi Scias igitur quod matrix embrioni &c. &c.

XXI. (Bl. 216, r.) Afhandling om *Matsmältningen*. På *Latin*. Begynner:

Sequitur de digestione

Digestio quadruplex fit Primo in stomacho vbi separatur purum ab impuro &c. &c.

XXII. (Bl. 216, v. —217, v.) Afhandling om *Urinen*. På *Latin*.

XXIII. (Bl. 217, v. —219, v.) *Prognostica* öfver de barns lynnen och öden som födas i de olika måna-

---

aues litigantes.
wer in dem trawm sicht das,
wie die fogel durch irn hass
mit ein andern streiten,
dem nachet zorn in kurczen zeyten.
aues.
wem trawmpt, wie tote vogelein
eym sliefen auss dem pusch sein,
dem sterben seine kind,
die von ym kumen sint.

Hoffman tillägger: — "Manches, wie es hier im XV. Jh. aufgezeichnet ist, lebt noch im heutigen Volksglauben und Einiges gehört bereits einer sehr alten Zeit an."

Digitized by Google

derna. På *Latin*. Året begynner här med Mars och slutar med Februarii.

Här felas ett betydligt antal blad, nämnligen H XVI—I XXIII, hvarigenom de tvenne uti innehålls-förteckningen nämnda arbetena

AFF SWERIKIS KRONEKA THE NY (bl. H XVI —I XXI)
AFF IOAN PRÆST AFF INDIA LAND (bl. I XXII, I XXIII)

gått förlorade, äfvensom början af det följande.

XXIV. (Bl. 220—230, v.) AFF KARLAMAGNUS KONUNG. Denna gamla förtäljning om Karl den store och hans tolf Kämpar begynner sålunda:

- - - konung then som hughin hetir. han ær keysare i myklo gardhe han agher persiam alt til capadociam. ey ær han swa from riddare oc ey swa margkloker som thu æst Tha swor han thȝ at han skulle thȝ rôna æn om thȝ sama aarith. Tha konungin hafdhe borith sina krono oc hôrt sina tidher. tha foor han heem til sinna borgh oc ridhu mȝ honum tolff iæmpnunga Sidhan ledde han them a enmæle oc sagdhe sin hugh fore them &c.

Romanen slutar sålunda:

Sidhan han op stodh aff omæghin thy som han la innan Sidhan læt han bæra hona til et frwo kloster. oc iordhadho hona erlika winstro wæghin. widh altarith. oc gaffwo henna siæll i wald gudhi alȝwaldoghom. Han os miskunne. oc gifwe os æwerdhelika glædhi oc himerike æ for wtan ænda AMEN

Hr Mag. Doc. *Rietz* är sysselsatt med utgifvandet af denna krönika, efter en codex bevarad i Köpenhamn.

XXV. (Bl. 230, v. —231, v.) *Allegorisk Dikt öfver Kung Albrekt*. Sednare hälften fattas, med de förlo-

Digitized by Google

rade bl. K VI, K VII, K VIII. Är redan utgifven af *Messenius* *), *Hadorph* **) och *Fant* ***), men alla gångerna högst slarfvigt.

XXVI. (Bl. 232, 233, v.) Benämnd uti innehållslistan: — AFF GUDZ TILKWÆMPD OC HANS FÖDHILSE

Utgifven bland Fornskrift-Sällskapets Samlingar uti författarens Svenska Medeltidens Kloster- och Helgona-Bok, II: Ett Fornsvenskt Legendarium, ss. 31—36.

XXVII. (Bl. 233, v. —235, v.) Begynner:
De obitu beate marie virginis gloriose
Äfvenledes utgifven i samma bok, ss. 36—43.

XXVIII. (Bl. 235, v., 236, r.) Begynner:
De transitu beate marie virginis gloriose
Utgifven i samma bok, ss. 43, 44.

XXIX. (Bl. 236.) *De Femton Domedags-tecken.*

De quindecim signis ante diem iudicij

Før æn war herra kombir til domin at dôma hwaria cristna mænniskio æptir sinom gerningom tha skal koma fæmptan wndirlik thing fore doma dagh Fôrsta daghin skal haffwith oc watnith op hôghias fæmptan alna owir all hôgxsto bergh oc standa som en mwr Annan daghin skal thȝ atir swa nidher ga at thȝ skal næp lika synas Thridhia daghin skulu synas i haffwit fiska oc haff-

*) Then Gamble Rijm Krönikes Första Deel. Stockholm 1616, 8:vo. Straxt efter Företalet.

**) Twå gambla Swenske Rijm-Krönikor m. m. Stockholm 1674, 4:to. Straxt framför den korta Krönikan.

***) Scriptores Rerum Svecicarum Medii Aevi, Ups. 1818, Tom. I, P. 2, ss. 210—212.

Digitized by Google

trull. oc rôta oc thiwta op til himilen Fiærdha dagha skal haffwith oc watnith brænna Fæmpta daghin skulu trææn oc græsith giffwa aff sik blodhelika dag Siætta daghin skal all bygdhin nidher falla Siwnda daghin skulu stena oc bergh saman stôtas oc i margh stykke swndir slaas. oc ey skal mænniskian thȝ forstanda vtan siælffwir gudh Aattunda daghin skal iordhin swa fast rôras at
*Bl. 230, verso. ængin mænniskia eller diwr forma at standa *vtan alle falla til iordhinna Nionda daghin skulu all bergh oc dala oc all iordhin wardha iæmpn Tionda daghin skal alt folkith ga wt aff iordhinna hwlom som thȝ war i gangith fore rædhogha oc ængin forma sidhan widh annan at tala. Ællopta daghin skulu dôdha manna kroppa op standa aff thera graffwom Tolffta daghin skulu alla stiærnor nidher falla aff himelin Thrættanda daghin skulu alle the dô som tha lifwande æru at the magho op standa mȝ the andra dôdha som fôr æru dôdhe Fiortanda daghin skal himil oc iordh brinna Fæmptanda daghin skal wardha ny himil oc ny iordh oc skulu tha op standa alle dôdhe oc framganga fore domin oc dômas hwar æptir sinom gerningom. Ok war herra skal oppinbaras i wædhrith. oc owir them fiætom standa som han trædh tha han til himpna stegh. Ok fore honum skal synas thȝ hælgha kors som war herra hængde pa oc naghlane som sloghos genom hans hændir oc fôtir. oc thȝ spiwtith som longinus genom hans sidho stak Ok a ihesu *christi* likama skal synas the vndir oc saar som han tholde fore os Ok tha skal hwar mænniskia dômas æptir sinom gerningom oc mȝ gudhi skulu wara rætwisa mænniskior i them dal som kallas iosaphat. thȝ ær himerikis glædhi. hwilka os gifwi gudh fadher oc son oc then hælghe andæ

Denna *Sancti Hieronimi* Berättelse finnes äfven på gamla Danska rim, tryckt i Köpenhamn hos *Gottfrid af Ghemen* år 1509, under titel: Hære begynnes the fæmthen teghen fór en wors herre strenghe dom scall komme som sanctus paulus hieronimus och sanctus gregorius skriffwe i theris bøgher. Denna lilla skrift är ytterst sällsynt *).

XXX. (Bl. 236, v. —237, v.) Begynner:

Speculum misse

Thz fórsta prestin redher sik till mæsso. haffwir at thydha at war herra skapadhe mænniskiona oc satte hona i paradiis Tha liwsith tændis til mæssona. haffwir at thydha at adam hafdhe brutith budhordhith. tha tappadhe &c. &c.

Denna afhandling återfinnes i Kgl. Bibl:s hds. D. 9, bl. 30, v. —32, v. Den slutar här:

Communio hafwir at thydha at prestin bidher at all mænniskia skal wara lot taghin aff mæssone Thz annath dominus vobiscum thydher at gudh sænde sin anda nidher a pingiȝdagha dagh Thz thridhia dominus vobiscum thydher at han skal sitia a doom stole a doma dagh oc dóma hwar æpter sinom gerningom illa oc godha Thy ær then sæl som mæssona hórir vtan dódhelika synd

Kommer att af förf. utgifvas uti hans Svenska kyrkans ritual, bruk och undervisning under Medeltiden, uti Fornskrift-Sällskapets Samlingar.

XXXI. (Bl. 237, v. —239, v.) Begynner:

De ligno domini

Är tryckt i författarens Ett Fornsvenskt Legendarium, Band. I, ss. 89—96. Se ofvan N:o XXVII, XXVIII.

*) Minerva, et Maanedsskrivt, III Aarg, 2., Kiöb. 1787, s. 3.

Digitized by Google

XXXII. (Bl. 240—245, v.) Begynner:

De lucidario

Thæsse book hetir lucidari*us*. fore thy at hon g[ór] redho mꝛ sin kænnedoo*m*. oc lyser aff margha handa thingo*m*. &c.

Afbrytes med orden:

Æn æpt*ir* dödhin tha ær skærslo eld ow*ir* mato heet. eller oc ow*ir*mato kald The minꝛste pina som ther ær hon liknas widh the mæsta pino so*m* her ær oc mædha*n* siæla ther æru. tha koma til thera ængla oc

Fortsättning och slut fattas, då bl. K XXIII, K XXIV äro borta. Bl. K XVIII är äfven till det mesta bortrifvet.

Se anm. till N:o XXX.

XXXIII. (Bl. 246—264, r.) Titeln i innehålls-listan är: AFF THE SIW MÆSTARA

Början fattas. Begynner:

- - - thy at thꝛ ma hænda. thꝛ i faa aldre flere söner æn ho*num*. Hwi wilin i thꝛ han skal liffwa swa enlika. taghin han heem. thꝛ iak matte se ho*num* mꝛ idher. thy at modherlikin elskoghe thwingar mik ther til Kesaren kalladhe sit sændebudh oc sagdhe swa. Far oc helsa siw wisa mæstara oc sigh them thꝛ. at iak astu*n*dar se mi*n* son. &c. &c.

Slutet lyder:

Tha læto the genast wardha en stoor eld ther kastadho the. the onda qu*i*nnona wti. oc ther fik hon siin rætta löön fore the ondꝛsko oc ond wilia ther hon haffdhe til kesarins son at fordarffwa ho*num*. oc kesarins son bleff fri oc fræls aff allan wanda Swa frælsir oc gudh alla the som i rættom stykkiom wilia liffwa

En del af ett par blad är bortrifven.

Förf. ämnar utgifva denna roman i Svenska Fornskrift-Sällskapets Samlingar.

Digitized by Google

XXXIV. (Bl. 264, r.—268, r.) *Själens och Kroppens tvist.* Börjar:

Hær sigx aff huru siælin oc kroppin thrætto
JAk er en mæstare i boka list
thȝ haffwir mik giffwith ihesus christ

Är utgifven af Hr. *Modigh*, (se not. å sid. LXXII), med en temmeligen korrekt text. Förf. ämnar utgifva den ånyo, jemförd med en annan handskrift, i en samling Svenska Rimmade Dikter ifrån Medeltiden, uti Fornskrift-Sällskapets Samlingar.

XXXV. (Bl. 268, r. —272, r.) *Legenden om S. Göran.* Begynner:

Hær byrias aff ridder sancte yrian
Loff hedher oc ære haffwe gudh
ther mȝ sit alȝwældogha budh

Utgafs år 1844 af Hr *Heurlin* *), nära nog utan fel. Förf. ämnar upptaga densamma uti sistnämnda samling, tillika med 2:ne andra gamla texter af samma qväde.

XXXVI. (Bl. 272, v. —295, v.) *De Sju Sakramenterna.* Begynner:

Her byrias siw sacramenta

Sapiencia edificauit sibi domum et excidit in ea columpnas septem Wiisdomen bygdhe sik et hws. oc satte i thȝ hws siw stolpa Thenne wiisdoom ær ihesus gudȝ son aff himerike Hans hws ær the hælgha kirkia Hwath ær the hælgha kirkia vtan cristna manna samfwnd &c. &c.

Slutar:

Gudh i himerike giffwe os swa halla siw sacramenta mȝ siw thes hælgha andȝ gaffwom. oc wakta os fra

*) Legenda S:ti Georgii Cappadociensis. Præside *Ebbe Samuel Bring.* Pro gradu philosophico edidit *Samuel Heurlin.* Lundæ 1844, 8:vo.

Digitized by Google

siw dödhlikom syndom at wi mat[t]om koma til the ro oc glædhe som hel[g]he mæn haffwa i himerike. thz giffwe [os] gudh fadhir oc son oc then hælghæ [an]d som alt ær en gudh i threm personis

Intages äfvenledes i den under N:o XXX omnämnda samling, då äfven andra handskrifter komma att begagnas.

Enligt förteckningen har boken äfven fordom innehållit:

a. AFF ALLOM MANZINS ADHROM

Denna har troligtvis varit samma afhandling, som finnes uti handskriften N:o 792, 4:to, i Arnemagnæanska Samlingen i Köpenhamn. Denna codex, på papper och pergament, är af blandadt innehåll, dels på Svenska och dels på Latin; den nedskrefs år 1445. På bl. 53 begynner (utan serskild titel) ett nytt stycke, sålunda:

Twa adror som sittya oppa tinninghum vtmz ögönæn paa begyæ sidhir the hielpa for örnæ sangh ok flyttindhe öghæn och for örna werk ok ögnæ werk / ok for bitthir hoffwz werk &c.

b. AFF HÆSTALÆKEDOOM (Möjligen de Platt-tyska besvärjelserna.)

c. AFF MARGHAHANDA YRTOM OC THERA DYGDHOM

Den sistnämda har kanske varit en bearbetning antingen af *Henrik Harpestrengs* Danske Lægebok, eller också af dess källa *Macer* de virtutibus herbarum.

II.

Codex Verelianus, här kallad B. För en beskrifning härom se Svenska Fornskrift-Sällskapets Samlingar, H. 1, Flores och Blanzeflor, ss. XXVIII, XXIX, samt Häft. 7, Namnlös och Valentin, s. XVIII.

Digitized by Google

III.

Handskriften D. 3, på Kongl. Bibl. i Stockholm. Här kallad C. Beskrifven i Flores och Blanzeflor, s. XXIX. Den här befintliga texten af Herr Ivan synes vara endast en afskrift ifrån B, med tillägg af vanliga skrif-fel och orthografiska ändringar.

IV.

Handskriften N:o 156 in folio af manuscript-samlingen på Skokloster, här kallad D. Ägaren till Skokloster, Förste Hofstallmästaren m. m. Herr Grefve *N. Brahe*, har med utmärkt beredvillighet tillåtit förf. att begagna denna dyrbara codex, och vi hembära honom derföre vår varma tacksägelse.

En kort underrättelse om denna handskrift, med ett par temligen felfria utdrag, finnes uti Svensk Litteratur-Tidning, för 27 Dec. 1823, ss. 817—823, under titel: "Om en äldre, Swensk Handskrift på Skokloster". Förf. gör ingen anmärkning öfver Handskriftens språk-egenheter, och anser dess ålder vara "från slutet af 15:de eller början af 16:de århundradet".

Denna codex har 72 blad på papper, i samma format som de 3 föregående, och är bunden i läder, med knappar och prydnader af ben. Den synes vara afskrifven i Norrige, vid eller kort efter 1450-talet.

På framsidan af blad. 1 står, med en samtidig, men gröfre antecknings-styl:

Jstum librum Frater Johannes de nidrosia fecit colligere et conscribere ad vsum et com-

Digitized by Google

modum fratrum minorum custodie Bergensis et aliorum amicorum. qui eum alienauerit anathema sit

Spår utaf ett par andra anteckningar äro synliga på samma sida, men knappast ett och annat ord derutaf är läsligt. Det öfriga utaf bladen 1 och 2 är utan skrift.

Ofvanstående anteckning gifver oss välkomna underrättelser om bokens tillkomst, och den allmänhet för hvilken den blef afskrifven.

En *broder Johan* (*Nilsson*), år 1466 studerande i Rostock, och troligen kallad *de Nidrosia* (af Trondhjem) emedan han såsom munk förut genomgått den ryktbara katedral-skola, som då blomstrade i denna Norriges metropolitan-stad, förklarar sig hafva låtit samla och afskrifva denna bok för brödernas och sina öfriga vänners tjenst uti Minoriter-klostret *) i Bergen. Förmodligen gjordes denna afskrift uti Bergen, af någon Svensk munk uti dervarande Munkalif-kloster, hvilket år 1420—1426 fråntogs Benedictinerne och förvandlades till ett Brigittiner-kloster, efter hvilken tid det uppfylldes med Svenskt kloster-folk ifrån Vadstena och Maribo, hvilket sednare äfven var en koloni ifrån Vadstena. Vadstena-orden utöfvade mycket inflytande på både sederna och språket i hela Norden, och skapade på visst sätt en dialekt som ganska väl

*) Detta kloster, det förnämsta som i Norrige tillhörde Franciskanerna, var helgadt åt S. Olaf, och stiftades emellan åren 1239—1247 af konung Håkon Håkonsson. Efter Reformationen blef sjelfva klostret förvandlat till biskops-gård, men bortsåldes sedermera till enskild man. Vid samma tid blef kloster-kyrkan iståndsatt, och upphöjd till stadens domkyrka. Se vidare härom: *C. C. A. Lange*, De norske klostres Historie i Middelalderen, bearbeidet især efter utrykte Kilder., Christiania 1847, ss. 240, 371, 530-537.

Digitized by Google

kunde benämnas *lingua brigittina*. Detta *lingua franca*, egentligen Svenskt, men blandadt med Danicismer eller Norvegicismer, efter landet der det skulle läsas, återfinnes i många handskrifter ifrån 1400-talet, vid hvilken tid nästan alla verkligt Norska dokumenter bära spår af det Svenska kloster-språket *), och den äkta Norska dialekten ofta ansågs af de lärda och förnäma klasserna såsom allt för vulgär.

*) "Conscriptus est codex noster, ut ex intimatione patet, anno 1427. Dubium non est, quin hæc collectio & confirmatio omnium titulorum facta sit eadem occasione, ubi monasterium mutatum novis habitatoribus, fratribus & sororibus ordinis sanctæ Birgittæ tradebatur. Re ipsa & verbis bullarum Martini papæ cum diario Vazstenensi comparatis, satis elucere videtur, maximam partem novi conventus Danicæ vel potius Svecanæ originis fuisse. Quare mirum non est, ipsum notarium, qui præmisso instrumento codicem seu collectionem suo signo & nomine confirmaverit vel verificaverit, Svecum fuisse. Appellat sese *Petrum Simonis*, clericum vexionensis dioecesis; et quamquam diserte dicit (Pag. 3) librum per alium esse scriptum, verosimile tamen est, hunc "alium" etiam Svecum, i. e. unum e novis fratribus, fuisse. Hoc testantur complures Svecismi, hinc inde occurentes, ut "før" pro "fyrr", "bryggiomen, brødromen" pro "bryggionum, brødronum" (Pag. 29) "fran" pro "fra" &c., erroresque aliquot, defectui accuratioris peritiæ linguæ antiquioris Norvegicæ aut saltem characterum in antiquioribus literis usitatorum tribuendi. Ita facile perspici potest, literas Haquini regis, quæ bis occurrunt, priori loco ubi ex originali descriptæ sunt, mendis compluribus laborare, quæ posteriori, ubi transscriptum Petri abbatis sequutus est scriba, non inveniuntur, scilicet quod hanc manum facilius legerit characteresque eius comprehenderit, quam illam; v. c. "ryfuir logsamda þa" (Pag. 93) pro "r. logh þau (Pag. 134); "munkar at muncliuis kirkiu" (Pag. 94) pro "munkar at michials kirkiu" (Pag. 134). Tamen bene exscriptus est codex, manu nitidâ & sibi ipsi constante. Quin etiam, Norvegorum more, in literis norvegicis sign "ꝼ" usus est scriba quamvis in Sveciâ et Daniâ nonnisi "f" usitatum erat. Ceterum ex

Digitized by Google

Men hvar hälst denna codex än afskrefs, skedde det troligen af Svenska munkar, samt, i de flesta fall, ifrån Svenska urskrifter och på ett Svenskt-Norskt språk ämnadt att läsas och förstås af Norska läsare. Detta omdöme delas också af den lärde Prof. *P. A. Munch*, till hvilken förf. öfversände några utdrag ifrån handskriften, med anhållan, att han ville yttra sig derom. Denna begäran uppfylldes godhetsfullt af Prof. *Munch*, hvilken, i ett bref dat. "Christiania d. 31:te Mai 1845", bland annat säger:

"Bogen er skreven i Norge. Hvad jeg anseer for charakteristisk til at bevise, at Sproget er svenskt, er for det förste endeel udelukkende svenske Ord og Former, f. ex. "togh" eller "thogh" (norsk "þó") "tholigh" (dylik N. Þvílíkr), "iak", Brugen af "ø" constant istedetfor "au" eller "øy", Ordet "werlden", Benævnelsen "pinz" (i Norge sagde man paa hiin Tid stedse "hvítasunna", og jeg har kun to Gange (N. B. i islandske Skrifter) fundet en Sammendragning af "pentecoste", dog da ikke til "pinz", men til "pekiz" eller "pykkiz"; den norske Fjældamue siger endnu stedse "Kvitsun"

---

ipsius libri naturâ sequitur, puritatem linguæ in tantâ diplomatum, tot annorum spatio inter se distantium, copiâ eandem esse non posse, majoremque esse vel minorem pro cuiusve ætate. Ita in literis anno 1350 antiquioribus sermo bonus & purus est; in literis autem post 1400 valde depravatus, inprimis, quod mirandum, in literis inclytum archiepiscopum Aslacum Bolt tractantibus. Peculiare codici nostro, quod imprimis Svecismo referri posse videtur, hoc est, quod verborum exitus "r", "ur" & "er" prope semper, & "ær" sæpissime in "ir mutati sunt, ut "Eirikir", "brøðhir", "Bardhir" &c." — *P. A. Munch*, Codex Diplomatarius Monasterii Sancti Michaelis, Bergensis dioecesis, vulgo Munkalif dicti, conscriptus anno Chr. MCCCCXXVII. Christianiæ 1845, 4:to, pp. III, IV.

Digitized by Google

"Kvitsun" [öfverensstämmande med Engelsmännens "Whitsun", "Whitsunday", Whitsuntide", m. m.]), og dernæst Sprogprövernes hele syntaktiske Indretning, der nærmer sig mere f. ex. til Riimkröniken end til nogen norsk Sprogpröve fra hiin Tid. Som Norvagismer anseer jeg det af og til forekommende "ei" (s. "ein", "heit", "heilagh" o. s. v.) og Formen "jek" der et par Gange forekommer istedetfor "iak"."

I ett annat bref, dat. "Christiania, Nov. 5. 1845", stadgar Prof. *Munch* vidare sina tankar härom:

"I hope, therefore, that we now agree, that the language or orthography in question is Sveconorwegian, Normanno-Swecian, Brigittine or corrupted Norwegian, intended to be understood by Norwegians."

Efter detta försök att bestämma handskriftens *ålder* och *språk*, öfvergår jag till en beskrifning om dess *innehåll*. Detta är nästan alltigenom på vers, vanligen 40 till 50 rader på sidan. Boken har 3:ne olika, men samtidiga stilar: — 1. den på bl. 1, som åter förekommer på bl. 29, v. och 30, r.; — 2. en vacker och vårdad, ifrån bl. 3 t. o. m. bl. 8 recto; — 3. en mera ful och oläslig stil i allt det öfriga. Rubrikerna och initialerna äro röda; första bokstafven i hvarannan rad är prydd med ett rödt streck. På bl. 3 börjar handskriftens egentliga innehåll, hvilket är följande:

I. (Blad 3, r. —5, r.) En rimmad uttolkning af *de tio Guds Bud*. Har 218 verser, eller 109 disticha. Uti Kongl. Bibliothekets pappers-handskrift A. 54, fin-

Digitized by Google

nes ännu en afskrift af denna dikt, på Svenska. Denna del af handskriften är ifrån 1412 eller kort derefter, så att texten är äldre än den i Skokl.-hds, men sjelfva poemet är vida kortare, då det endast består af 176 verser.

I Skokloster-handskriften börjar dikten:

Gvdh fader oc sonn & then helge and
frelse oss aff synde bandh
Thz wi mwgom diæffwlsins kraft forwinnæ
oc komæ till søtæ nadhe thinæ
Help os maria mz thine bøn
at kommæ till the signade lön
Thet war propheta moyses
then man aff j scriptinne les
Gudh giorde thet for sine nade
at hann fik honom siit folk at radhe
Gudh war honom swa nadhelik
At hann loth honom see siælfuan sik.
Vppa eit bergh som heit synay
thar hann fik honom siin budhordh .x.
Thz war gudh fadher som them screff
Ey a book oc ey a breff
Hann skreff them a stenstaflor twa
thy hann wilde them ey latæ forgaa
For vtan endæ er sæl then mann
Som them fulkomlege gømæ kann

Slutet lyder sålunda:

Lat thu tik thz ey forkunnæ
At gudh will androm nokot vnnæ
Thz gudh honom an lat han thz æya
thinæ siel skall tw ey so illa vtweigæ
At thw matte nokot aff thy saa

Digitized by Google

swa at thȝ kann henne till vadha ga
Nw hauir iak ider gudȝ bwdhordh sakt
effter mine litlæ makth
Gudh giffue oss them gøma swa
at wi mwgom hans nadha faa
Jomfrw maria moder rein
som ihesum fødde for vtan alt mein
Hon frelse oss aff allom wadha
oc skippæ oss aff sinom nadha AmeN

II. (Blad 5, r. —9, v.) En dikt på 512 verser öfver *Christi pina*. Rubriken och början äro:

Her byrgias wor frw pinæ thar honn hafde tha hon saa sin signade sons pina.

Maria mit hierta lǒptir iak til tik vp
thy næst gudh thw est mit hǒxta hop
Jak talær till tik mȝ mykin rǒst
help allom syndarom & giff them trøst
Glædȝ maria helogh ouir quinnæ
nadh oc miskundh ma man j tik finnæ
Glædȝ maria j thi glædi thu budh fik
mȝ thy gabriel hafde helsat tik
Hann sagde heil maria ful mȝ nadh
gudh er mȝ tik ouir alle quinnæ est thw signadh
Thu swarade honum eit gagnelik ordh
thȝ glædher hymmerik heluit oc jordh

Slutet:

then signede likam i iordh lagdes
tha war thȝ fulkomneth fyrre sagdes
aff patria[r]cha oc propheta
som gudh munde wii[s]dom weita
thȝ war moth hans moder wiliæ

Digitized by Google

ath hon skulde segh widh grauena skiliæ
tha øste segh the reine mø
aff harme tusenth sinne dø
Maria helagesth alle quinne
toligh nødh tha munde hon winne
hardare prøuadis henne nødh
en alle helge martirum dødh
Salogh man tu scal merke
ok lath tegh i thith hierte werkæ
wm thu gør nokoth moth thin gudh
war til reide oc stath hans bodh
thenk ok thz gudh heluite brøth
mz sino waldhe ther inte trøth
thz giorde tha then herre milde
han togh tedan huem han wilde
thenk ath the ther querre waro
som segh mykith til syndhe baro
the bliiffue ther en i sinne nødh
swa ath them helper ey theris skapares dødh
the signede moder oc reine mø
frelse os ther wy skulo dø
wtaff allom siæle wadhe
thz wy kome till himerikis nade
AMEN

III. (Blad 10, r. —16 v.) En dikt af 586 rader eller 293 disticha, om *Vår Herres pina*. Den synes vara skrifven af eller för någon nunna, eller annan andelig qvinna.

Rubriken och början följa:

Her star æpter al wars herre pine fager ath høre oc lese.

Digitized by Google

EEk er ein arm synderinne
ther syndh haffuir offuir alle quinne
ther jek a mine synder tenker
thin retwiise megh til heluite senker
æ nar jek lyptis til tin miscundh
tha frygdis min siæl aff hiertens grundh
thy dirffuis jek ath loffua tith helge napn
ther alle werldena aff heluite wan
fyrst loffuer jek fader son oc then helge andh
som ær iij persone oc eith oskilelikt bandh
jek loffuer tegh ihesu i thin guddom
ther wttan ende sither i himerikis tron
tu mz fader ok swa then helge ande-
skopth himil oc jordh oc alle handhe

Dikten slutar sålunda:

Wm pinzdagh sende han them sin ande
ther styrker hans wenir j alle wande
Han kom them mz eldh ok toligh liike
ok predikæ hans kærleik offuer al hans riike
Søte gudh thzta skreff [jek] aff fatigh sinne
J thin heider oc tegh til aminne
Søte ihesu jek bider tegh
j thino riike thu minz a megh
Thu æsth war sander herræ oc gudh
hielp os ath fulkomna tith bodh
aff synde bætringh tu giff her god ende
J dødz stundh verdugas os thin engil ath sende
senth os thine ængle os matte verna
os til tegh føre thz viliom vy gerna

IV. (Blad 16, v. —21 v.) Den bekanta dikten "CONTENTIO INTER ANIMAM ET CORPUS". Denna Svensk-

Digitized by Google

Norska bearbetning har 372 verser, och är således betydligt kortare än den förut kända Svenska öfversättningen. Den begynner sålunda:

Her stande fager tingh ath høra huru ein siæl oc ein likame huarth straffadhe annath thy ath the ware badhen dømdh til heluitis for thera syndh skuldh ok skulde man gernæ acta &c.

SAk er ein mestere i boke liisth
thz haffuer megh giffuit ihesus cristh
thz war megh aff gudi weth
en andeligh tingh war megh teth
ther jak lægdis nidh ena vinter nath
en andeligh dwala kom megh swa brath
thz war thz megh teedis tha
huar ens manns likame dødher la

Slutet:

Jek loth mek alle til min gudh
warfru giffue os ath gôme hans bodh
se uppa huru werlden star
ok huru skemmelige hon gaar
Al thingh ere aff rette wendh
rettwiisen ær al borth sendh
J alle stade ær kiif oc trætte
retwiisen ær bortæ alth skulde rette
then nw wil mz retwisenne fara
han prøffues raskes til ein dare

V. (Blad 21, v. — 24, v.) En dikt öfver *Christi pina*, af 204 verser eller 102 disticha. Rubriken och början lyda:

Her æptir stande fader tingh

Digitized by Google

EN wiis man segir til siælffuen segh
aui huath sorgh tha thvingir megh
ther dödzens stank komer megh i moth
mith hierte brenner for uttan both
mith hierte swiider min øgon grætæ
min angisth ær for uttan matte
sa haffuer jek ther vm mykin qual
ath jek [weith] thz ath jek dø skal
tho weith jek ey fulgiölæ nar
oc ey huath løn jek sidan faar

Slutar sålunda:

Aff then signade ihesus *christ*
os biuder liffua mz gudlige listh
Han wnne os sa i werdenne wære
ath thz se honom til loff eller ære
then helge andh wil os thz lære
medan wy wiliom hans wiliæ gøra
Ok bidiom wy the himerikis ros
thz hon haffue bøn for allom os
til sin signede son hon födde
ther diæffuulen banth ok heluite ødde
Han [? Hon] werffuæ os the nade fa
ther wy mogom gernæ æpte sta
J himerike mz ihesu *christ* ath bygge
sæle ere the ther a hygge AmeN

VI. (Blad 24, v. —29, r.) En dikt på 354 verser öfver *Syndafallet och Christi börd och pina.* Af verserna 130—141 finnes endast det första ordet i hvarje; troligtvis har originalet varit oläsligt eller skadadt på detta ställe. Rubriken och början lyda sålunda:

Digitized by Google

Her æptir star fader tingh utaff adam oc werlzens uphaff huilken thz vil høre

Gudh skop adam første man
han gaff bonom swa erligh san
Han giorde ok swa dygdeligh
thz han skulde liffuæ æwerdeligh
wttaff adams winstre riiff
ther togh han thz liffuande wiiff
Adam oc ewa hethe the bade
først finge the swa mykin nade
swa thz alskons fugle oc diur
ok aldrehanda creatur
the skulde them til teniste wære
thz war them en høgeligh ære

Slutet är som följer:

goth cristeth folk tenkiom ther a
huru hardan dødh han tolde for os tha
gudh lathe os then fagneth fa
himirikis glædi mz engilen na
thz giffue war herræ ther warde swa

[*En rad fattas tvl. här.*]

Nw bidiom wy gudh i himerik
thz han warde os nadeligh
Oc giffue war siæl godh endelykth
oc lathe henne ey til heluitis plicth
wttan lathe os swa aff werlden liidhe
thz war siæl tarf ey quidhe

A M E N

VII. (Blad 29, verso.) Fyra korta *Böner*. De lyda sålunda:

Aff gudz pyno bøner

Digitized by Google

Heel ihesus christus ful mꝫ alla nadh myscundhen hon ær mꝫ tik vælsignadh ær al thyn pyna saar oc saa thyna blodhogha vndher som ær jhesus christus Amen

Jtem

O mildastha gud som fòddher var aff Jomfru maria dòdh oc pyna toldhe fòr mænniskyonne skuld myscunna tik offuer mik syndoghe mænniskio amen.

Tha thu gaar j sæng lææs/

O Jomffru maria thu som myns herra ihesu christi òghon samanlagdhe then tiidh han dòdher var ok laagh j thyno skòthe J tith nampn læggher ek saman myn òghon nw/ ok bidher ek tik om the sorgh thu tha haffde at thu saman lægh myn òghon nw oc j myn ythersta tiidh amen.

Aff Sancta anna

Heel sancta anna ful mꝫ nadh. Jomfru maria ær mꝫ tik vælsignat æst thu j bland andra quinnor vælsignat ær thin liiffs frukt som var Jomfru maria amen.

VIII. (Blad 30 recto.) Fyra så kallade *Minnen* på vers, men skrifna som prosa. Den första följer här:

Aff Sancta Anna mynnæ.

Sancta anna moder moder christ
bidhiom vy til hænne tha hiælper hon os visth
at hon nadhe sik at bidhia fòr alt hyonalagh
at the gòra gudꝫ vylia badhe nath oc dagh/
sancta anna &c.

Digitized by Google

IX. (Blad 30, v. —32, v.) Den så kallade SPECULUM MISSÆ, en namnkunnig medeltids-afhandling, äfven till finnandes uti handskriften A, N:o XXX. Rubriken och början lyda:

Her stande æptir alle messonne wttydilse fra thz fyrste messen byrias oc til thz sciiste (*sic!*) hon lyftes [? lyktes] oc scal man gernæ thz merke

Thz fyrste presten reider segh til messo haffuer ath thydhe thz war herra skapade mannin oc satte han i paradiis Liuseth thil messonne scal haffue tyde ther adam hafde brotidh bodith tha thapade solen sine sex lithi oc then sionde biholth hon thy scal ingen messe sigiæs wttan lius// &c.

X. (Blad 32, v., 33, r.) Tre *andeliga Anteckningar* som följa:

Her stander æptir som sanctus Gregorius seger aff skærseldh thz scal man merke.

Sanctus gregorius seger aff skærseldh oc seger swa/ Jek veit ey giorle huath then man bedis som skærseldh bedis/ Jek seger tegh thz for sanne ath æ swa lange stundh tu math thith øge upp oc attir lattha tha ær thz arme sælenne mere nødh i skæreldis pine en sancto laurencio war al hans pine/ alth wærlz watn gither ey slekth eine gnisth uttan then *thar som aff ene ødmiuke hierte gar hon gither ensamen sleckth allen skærseldh

*Bl. 33, recto.

Thz æptirskriffne ær sa ath huor tith thu tenker ther uppa then dagh gör thu aldre dödelige syndh.

Digitized by Google

Thȝ fyrste ath thu huxa uppa thin eghin dødh/ Annet a wars herre pine/ tridiæ a then rædelige domen Fiærdhe a heluitis pino/ thȝ femte a himerikis glædhi then giffue os gudh fader son oc then helge Ande AmeN

Her æptir stande te vii sake ther gudȝ licare thes innan moth the vii dødelige synder ther scal man tenke uppa.

Theth ær with moth køtȝens syndh/ theth er glædhi moth wreidhe/ thȝ ær milheith moth gyri/ theth [ær] ødmykth moth høgferdh/ thȝ ær rasheith moth lethi til gudȝ tenisth/ thȝ ær godwiliæ moth awndh/ theth ær enfaldogheith moth swiklige hierthe

Blad 33 verso och 34 recto äro tomma.

XI. (Blad 34, v. —72, v.) De första 3354 verserna, eller 1677 disticha, utaf den bekanta Eufemia-öfversättningen af riddare-romanen om HERR IVAN. Nära 2-tredjedelar utaf hela dikten äro således här i behåll.

Rubriken är:

her æptir star en sagæ aff her iwan fager ath høræ

Denna handskrift är sålunda ganska rik på äldre Svenska qväden, och lemnar vigtiga bidrag till Nordens språk-utveckling uti 15:de århundradet. Dess förnämsta innehåll kommer att utgifvas uti förf:s ofvannämnda samling af Svenska Rimmade Dikter ifrån Medeltiden.

Digitized by Google

V.

Handskriften K. 4, här kallad E, tillhör Kongl. Bibliotheket i Stockholm. Den är på Danska*), har 162 blad på papper, i folio, och är troligen skrifven i sista hälften af 15:de århundradet. Rubrikerna och de stora initialerna äro i rödt bläck; skriften är i 2 spalter på bl. 1—77, med 32 till 33 rader på sidan.

Innehållet är som följer:

I. (Blad 1, r. —20, v.) *En Dansk krönika*, intill år 1296. Den begynner:

SOsom gamlæ men bæræ vitne om ath j en manz timee ther het saruch ther abrahamss fæ fader war tha fore dane aff gothlandh/ oc intil thæt landh ther nw hedær danmark &c.

Slutar:

M° CC° XCV° Ærchibiscopp Jønæs grand kom vth aff fangels konningen vuitende Tha bygdæ hertugh valdemar affter igen vp Gottorppe huss M° CC° XCVj°.

II. (Blad 21, v. —27, r.) *En bok om ädla Stenar. Molbech* anmärker härvid: "Jvf. Steenbogen i min Udgave af *Henrik Harpestrengs* Lægebog, s. 135, hvor man i Indholdet finder nogen Liighed, men ingen ordret; i det hele en langt ældre Form og mere Udførlighed."

Begynner:

*) En kort beskrifning öfver denna hds. finnes i Danske Haandskrifter, fornemmelig af historisk Indhold, i det Kongelige Bibliothek i Stockholm, beskrevne af *C. Molbech*. Historisk Tidsskrift, Bd. IV, Kiöbenhavn 1843, ss. 162, 63.

Digitized by Google

En dyrebar sten

Adamas hedhær en steen thær hittess a yderstæ indiæ landh/ Thæn sten framerst i tall dygtælige stene han ær at siwn fagher sosom cristalle/ oc lygh at lyt sligdh iern Æn maan funne hannum ickæ støræ æn een heslæ nyth han ær toch mectugh/ at iern moa hannum icke skadhæ/ ock ey synderhugge wten han wordær lagt innen heth bucke blod/ tha moa han synder sloas vp at stæth mz hamber/ &c.

Slutar:

Gelacia

Gelacia ær sligh same ænse hagell Han hauer soa koldhe nature thz engen eld gytær hannum hetgiort/ Han ær/ ok soa hord thz engen man gydær hannum søndærbrodet

III. (Bl. 27, r. —31, r.) En del utaf *Sagan om Vår Fru.* Begynner:

Om joachim oc anna oc maria

Thz war en man i israels folk heth joachim aff iudas slæct Han vaar sin eghen foræhirdæ/ ok han ræddis gud mz mildheth j syne godgerninge Han giorde thre lothæ aff alt thz hans gods skildæ om ar &c.

Sista afdelningen (Siwende læsningh) slutar sålunda:

Oc alle prester oc mør oc alt folk fulde henne mz glæde til hennis huss oc øptæ ok sagde Signæt være gudz naffn ther tedæ syn nade yuer alt ysraels folk.

IV. (Bl. 31, r. —33, r.) En del af *Sagan om Vår Herre,* mest ifrån hans Barndoms-historia. Börjar:

Om vorherræ fødelssæ.

Digitized by Google

Scamt ther effter tha kom eth both af augustus keiser At alle skulde fare til theris egeth fæderne land oc thæt both var først giort af en høfdingh a syria ther het sỳrinus &c.

Slutar:

Tha war han aa mỳnt j syſſne At han skuldæ faræ til galylea Oc han for tith oc var j en stath hedær nazareth Barnet voxtæ och styrctess fult mꝫ snỳllæ oc gudꝫ nadhe var mꝫ hannum/

V. (Bl. 33, r. —37, r.) *Om Christi Pina.* Mest med Skriftens egna ord. Begynner:

Aff vor herræ pỳne

Ære taker vor hærre ihesus crist pinsæl til sosom euangelistæ matheus scriffuer aff/ Ther then tyme fundæth at gudꝫ søn vilde døø for all mankỳnæt &c.

Slutar:

Pilatus swaredæ Goor oc gømer grauen sosom i vide vell Tha ginge the borth oc sætte værn fore grauen oc sætte til gøme ther gømme skulde grouen

VI. (Bl. 37, r. —38, v.) Slutet på *Jungfru Maria Sagan.* Begynner:

Huore vorfrue vor optagen

Sanctus augustinus gør oss viis mꝫ sin scrifft huilke lund vorfrughe skildis veth thætte sinduge verden Oc siger soa/ Ther vorherre ihesus cristh stodh a corsseth/ oc toldhe nøth/ oc døth &c.

Slutar:

Oc for hun soa til himmel bode mꝫ siell oc legome mꝫ alt himmerigis choor Oc alle apostlæ vordæ tagne vp i sky Oc sath hwar j sint stath

Digitized by Google

VII. (Bl. 38, v. —41, r.) *S. Pauls besök i Helvetet*, och huru han skaffade ro åt de fördömda om Söndagen. Denna legend, nu först upptäckt på något Nordiskt tungomål, erbjuder ett märkligt bidrag till *Skärselds-sagan i Norden* *). Troligen är den öfversatt ifrån den, ännu icke utgifna, *Latinska* berättelsen, hvilken förmodas varit skrifven uti 12:te århundradet. Legenden har hittills endast varit bekant på 2:ne andra språk, *Engelska* och *Anglo-Normandiska*; båda dessa bearbetningar äro på vers. Den förra, som ännu är otryckt, begynner sålunda:

The visions of Seynt Paul wan he was
rapt into Paradys.
Lusteneth lordynges leof and dere,
Ye that wolen of the Sonday here;
The Sonday a day hit is
That angels and archangels joyen i-wis,
More in that ilke day
Then any odur. &c.

Den Anglo-Normandiska texten har blifvit utgifven, men efter en ofullständig handskrift **).

---

*) Se härom Hr *Ahlstrands* afhandling uti Svenska Medeltidens Kloster- och Helgona-bok; en samling af de äldste på Svenska skrifne Legender och Äfventyr. Efter gamla handskrifter af *George Stephens*, Esq. I. S. Patriks-Sagan. Stockholm 1844, ss. XXV—XLIII. (Häftet 2 af Fornskrift-Sällskapets Samlingar.)

**) Af *A. F. Ozanam*, i Dante et la Philosophie Catholique au treizième siecle. Paris 1839, 8:vo, ss. 343—55. — Se vidare härom: *T. Wright*, S:t Patrick's Purgatory; an Essay on the Legends of Purgatory, Hell, and Paradise, current during the Middle Ages. London 1844, 12:mo, ss. 7, 8.

Digitized by Google

Den Danska legenden aftryckes här.

¶ Huore sankte pouel vort pint

Vorss hærræ eghen dag thær søndagh ær han ær vtuoldh foræ alle dagæ Forti at englæ/ oc archangle glæ-
*Bl. 39, recto. dis aa hannum mer *æn andre daghe Thz spøries j then helli scrifft huoa thæt wllæ at siæle sculde haue noger roo j heluide Thaa swares thz fforti at Sancte pouell apostell oc sancte micill archangel the komme til heluidis Forti at vorherræ vildæ at Sancte pouel soghe heluidis pyne Tha soa han fore heluidis porth brænnende træ standæ oc synduge siælæ pintæs a them oc hængde Somme vith fødær Somme vit hænder Somme vit haar Somme vit ørne Somme vith tunghæ oc somme mæth arme Och tha sowe the en brænnendæ ouen mz siukins loghæ Oc engen hafdhæ then lyt annen haffde Och ther pyntess siælæ i hannum Och ther war hoos then ouen siu særlich pyner Then førstæ var snee Annen var hagell tredie var eld Fiarde var bloth Femtæ var hugorme Siæte liufneseld ¶ Then siwende pynee vaar onder døn Oc them alle vare synduge siæle innen/ Huilke ey giorde scriftemol foræ theris synder the giordæ her j verden Ther pinthæs innen huar efftær theriss gerninger Somme grædo Somme tudæ Somme sucket soræ Oc somme brendes oc vilde gærne døø oc motte ey Forti at the mugæ aldrig døø Thi skulle vy gerne rædiss then heluidis stath j huilk ryggæls ær vten glæde Oc sorgh Vten ænde/ Hiarte sukkels oc vthollic hiarte pynæ oc grat till yuarns Thæræ ær eth brænnende hiull hauer tusend ekær/ thz vændis tusend synne huærdagh af en deffuels engell Oc huært synne tha pintæs ther tusende siæle innen Siden soa

Sancte

Digitized by Google

Sancte pouel apostel en ræteligh flodh oc ther voar deffuels diur soa mannige innen Som fisk ær j haff Oc the diur swolde in sindug siæle Sosom vlffue slidæ foor Oc hafde engen miskund mꝫ thom Och yuer then flot var en brogh Oc henne ginge rætæ siælæ yuer Vten alkynss bindhær Oc ther for næden vare sinduge siæle huar efftter theris verdskild Ther vare mange dieffuels diur Oc manghæ onde boligher var ther redæ Sosom vorherræ siger self j læsten *Binder sammen hendær oc fødær oc* Bl. 39, verso.
kastær ther i at brænne Thæræ soa huær sỳne lighæ horkarll mæt annen/ oc huæær wrangh man soa ther hin annen Sao mikit mottæ huær gange yuer then broo som han haffdæ hæræ siælff skuldeth Ther fore næden Saa han manninge siælæ summe til theræ knæ i then flot Somme til theris beltæstædh/ Somme till theris mwn Oc somme til theræ brỳn/ Och the pỳnes e vten ændæ/ Tha grædh sancte pouell oc sucket soaræ Och spordæ engellen ath Ath huoa the være til knæs vaar nedær sæth Tha suaret engellen hannum/ och sagdæ Thꝫ ær the ther hwiskæ/ oc tuske och for mꝫ bak mall The ther [til] theris beltæ stæth/ væræ/ æræ horkarlæ Och alle ther hoor giorde oc wildæ ey tagæ scrifft fore theris sỳnde The ther til theris mwn vær thæt ær the ther sænnæ/ oc bange j then hellige kirke Och will eỳ høræ gudꝫs ordh The thær til there brỳn var/ thꝫ ær the ther glædiss Ath hans jaffncristen far illæ/ och the fange aldrig nadæ Tha græt sancte pouel offtær gien oc sagde Vee ær them ther teligh pỳne scall boos Sỳden soa han en annen stath ful bothe af karlæ oc quinne/ oc atæ alle theræ eghn tungæ Tha sagdæ engellen til hannum/ Thꝫ ær okærkarle Oc alle the mꝫ okær faræ Ok engen

Digitized by Google

miskund hafdhæ ÿuer hin fatuk / Forti tha haue the teligh pinæ Æn soa han en annen stath j huilken var alle hondæ pÿne Ther var suortæ møør och haffdæ allæ swortæ clædær och foræ allæ i bek / oc brennesten Och haffdæ ydeligh draki och hugorme / oc ødlær om theris hals Omkringh them vare firæ forbanneth ænglæ Och haffdæ a theræ hoffueth brænne[n]dæ Horne Och sagdæ til thom kennis nu vith gudȝs søn ther ether toldæ døth foræ Tha spordæ apostellen huoa the vare Och ængellen sagdæ At thȝ var the ther ondeligh oc vrenligh liffdæ j iørthriki oc dræptæ theris børn oc gafue them swin / oc hundæ at ædæ eller kaste them vti vatn eller forderffde them andræ lundh Oc vilde eÿ siden gange til scriffthæ Siden soa han karl / oc quinne yuer en aa Oc foræ thom

*Bl. 40. recto. Var enkÿns fruct ther ther *the vilde gerne ædæ ok matte ey / Forti ath e som the for effter fructen So var hun ee om langt fran thom Thȝ var the ther eÿ gømde theris fastæ Oc løsde thom eÿ j timæ Soa so han en gammel man grædende oc illee ladende j mellwm firæ defflæ Tha spurdæ Sancte pouel huoa han var Oc engellen sagde At han var en biscop Oc var glømen / oc vilde eÿ gøme vorherræs logh Oc leffde vrenlige mȝ sith legome bodæ mȝ ordh / och soa mȝ hugh / oc mȝ gerningh Och han var nøgh och swigfull oc han var høffmodigh fforti scal han toolæ vtalic pÿne til domedagh Tha græt sancte pouel / oc engellen sagde soa Pouel hui grædær thu Thu sosth icke the verstæ pÿne j heluidæ ær Och tedæ hannum en pyt stodæ siu lose fore Oc sagde til hannum Stat langt fraa At thu mat toolæ then døn hær vpganger Ængellen loth vp dørren ath then pÿt / och ther gik vp døn soa hordh / oc soa ondh Ath han var verræ æn alle the pÿner i heluidhæ var Oc engellen sagde Iluosom

Digitized by Google

kommer i thenne pÿt hans ammiinnels kommer aldrigh
foræ vorhærræ Tha spordæ Sancte pouell huoa the vare
ther sculdhe innen them Oc engellen swarede hannum
The Sagdhe han ther eÿ troær At gudz søn ihesus cristus
kom kiøtligh j iørderige Oc wort fød aff skær møø sancta
maria Oc ey var døpt Oc aldrigh toghæ vorsherræ legome
ok eÿ hans blodh Oc tha soa han en annen stadh bode
karl oc quinnæ Oc hugorme/ oc andree ondæ orme slidæ
thom oc athæ Oc hwar siall war ÿuer hin annen ænsæ
for j stigh Och thz var so dÿpt ther the vare j ænsæ
fram fra iorden/ oc till himmel oc ther hørdæ han suk-
kæls Oc mikit bangh ræt ænse tordon Syden soa han j
mellwm himmell oc iordh en siundug siæll mellwm siu
deflæ huilkæn the hafftæ taket thiutænd/ oc illeæ lathend
thæn same dagh af legomet oc gudz englæ øptæ amod
henne oc sagdæ Ve Ve Ve tigh *vslæ siæll huore megeth *Bl. 40, verso.
unæt thu giordæ i iørderigi Tha leddes hun forœ høgistæ
domere j heluidœ Oc lesde selff eth breff ther alles henne
sÿndh var a Och fordømde sech self Siden toghe defflæ
henne oc sendæ innen thz inderste mÿrc Och ther var
gradh oc tendær niscæll Tha sagde engellen til sancte
pouell Tror thu oc veest thu thz nu At mennisken tager
huær løn som verskildugh ær J then samme stundh ledæ gull
[?god] engell en ræth siæll af legomet/ oc førdhæ henne
til himmerigis Och hørdæ at tusendh tusende englæ øptæ/
oc sagdæ Hørtu glade siell/ och alsælugesth Salug esth
thu/ och høglig matthu glædis Forti ath thu giordæ
Vorhærræ villie Offter gen sagde the alle samen Ilifftær
henne vp fore guddroten Ath hun matthæ løsæ sin god-
gerninger Siden førdæ Sancte michil henne till Paradiis
sosom alle rættæ siælæ ær Och tha hørdæ the eth op
soa ath thee hugtæ/ Ath hemmel oc iord skulde gange

Digitized by Google

sammen thȝ Var alle the siælæ ther j pine vare øptæ/ ok sagde Miscundh oss michil archangell oc pouel apostell ther megith ær ælst aff gudh beder foræ oss til vorherræ/ Tha suaræth engellen them/ oc sagdæ Græder sagde han/ oc iech grædher mȝ ether Oc sancte pouell Vorherræ ær soa miscundeligh. na[de]lic at han miscunder ether/ Oc giffuer ethær noger lỳsæ a ether manufold pỳne Ther the Hørdæ thȝ ther j pỳne varæ tha øptæ the alle mȝ en røsth Sancte michil archangell/ oc sancte pouell/ oc tusend tusende engle badhæ fore them Tha hørdis there røsth j then fiardæ himmel At the soghe [?sagde] ihesus cristus leuende gudȝ søn miskunde oss Tha foor thæn milde gudh aff himæn oc cronæ a hans Hoffuit forthi At the badhæ hannum nadelic. ther j pinæ varæ At han skulde miskunde them Tha swaret Vorherræ Oc hans røsth hørdes ỳuer alle pinær Huat got giordæ ỳ hui bedess i nade af mek Jech var crỳsset fore ether Och gømmenstungen mȝ spiuth/ oc hengder Oc fødær hardelic
*Bl. 41, recto. gemmen negeldh mȝ *naglæ Mek gaf mek selff til martirium oc døth foræ ether At i skulde leffue mȝ mek Nu vare i thiuuæ oc nøggæ/ oc auendȝfulle Oc høgmoduge oc got giorde j engi kynss. men i forbannet gerninger liffdæ j ee/ Eỳ vilde i til scrifte gange eỳ faste eỳ almusse gerninge gøræ mæn vare j lygner och vdædiss men i alt eters liffdag Ther effther tha fial sancte michil Oc sancte pouell oc tusende tusend ænglæ a knæ foræ vorherræ/ Oc badæ foræ them ther i pỳne vare At the skulde lỳse haffue a søndagh ther vors herræ eghen dagh ær Tha mæltæ then nadelig gudh foræ Sancte michaels bøn Oc sancte pouels oc allæ mỳne englæ Oc mest fore mỳn guddom Tha giffuer jech ether roo af logerdag noontime Oc soa til mandagh til prime timæ Tha vorth

Digitized by Google

heluidiss dørworth vreth thær cerberus hetær han ær heluidis hund och oplifftæ sith houith ÿuer alle pÿne/ Tha øptæ alle the ther pintæs/ oc sagde Vy tacke tith nafn thær høgist gud ær fforti At thu gaffst oss roo en dags time oc en nath Alle thee thenne dagh halde hellugh/ the skulle loth tagæ væræ j himmerige mꝫ gudꝫs englæ Tha spordæ Sancte pouell. sancte michil huore mannige j heluide vare Oc han sagde The ære firæ tusende pinær oc firtiuge hundræt oc siw piner Æn vare the hundræt men oc hafde huærtere hundræt ierntunger oc halde the tald aff verelssens vphoff/ Oc ee men værelden wnnee/ the finge aldrigh tald the pine ther i heluide æræ For gud actæ vÿ tha brodhær oc syster Oc see vÿ vether tesse pinær At vÿ matte gøre gudꝫ villie i thꝫtæ værildh At vy mottæ fange roo/ oc glædæ j himmerige mꝫ vorherre ther signeth ær ee for vten ændæ Amen

VIII. (Bl. 41, r. — 46, r.) *S. Margareta-Sagan.* Emellan bl. 41 och 42 fattas ett blad. Samma legend finnes på Svenska, men uti en helt annan redaktion. Börjar:

Aff sancte margarete

Miscundelich hærre ihesus cristus effter hans pintꝫæll oc hans op standels af døtæ/ oc vpp farelss til hans hellige fader til himmels Foræ hans helluge naffn vort martires pindæ/ oc apostlæ croneth/ &c.

Slutet lyder:

Sancta margareta toldæ døth fore vorherræ a then trætend kalendh j iulius monæt Forthÿ æræ vÿ allæ skildugh atæræ Vorherræ j himmerigæ ther sligh æræ gør j iørttærige ther signd ær ee for wten ænde Amen.

Digitized by Google

IX. (Bl. 46, r. — 55, r.) *S. Kristina-Sagan.* Börjar:

Aff *San*cte kerstine he*n*nis pÿnæ

Thÿ war en timæ en hellugh møø aff tÿræ ther hob hafdæ til Vorherræ At hu*n* skulde sÿn mødom vighæ ha*n*nu*m* till tiæniste/ oc til æræ hu*n* var eÿ en ælliuffue vinter ga*m*mell He*n*nis fader var af høgh slæct &c.

Slutar:

Siden ko*m* een man ther aff Sancte cristine slæcth var ther oc troodhe oa gudh foræ he*n*nis skild ha*n* togh he*n*nis legome/ oc groff thæt j appolonis tempell Sancta cristina fulkom sith martirium kalendas nindæ augusti oc togh løn/ oc glæde af vorherræ ihesu cristo Qui viuit & regnat *per* eterna secula Amen

X. (Bl. 55, r. — 59, v.) *S. Cecilia-Sagan.* Börjar:

Af *San*cte cecilie he*n*nis pine

EN stolt jomfruge het Cecilia hu*n* haffde Vorsherris ewangeliu*m* fialdh vti siit brist Oc huærken dagh eller nath tha lot hu*n* eÿ aff gudeligh talen/ oc godee bøne/ &c.

Slutar:

Siden togh *San*ctus vrbanus oc vigde Sancte cecilie huss he*n*ne til æræ ther mange iærntegen giorde j*n*ne*n* fore he*n*ne skÿldh af vorherre ihesu *christo* Qui cu*m* patre & spiritu *sancto* viuit et regnat *in secula seculorum.* Amen.

XI. (Bl. 59, v. — 64, v.) *S. Katharina-Sagan.* Börjar:

Af *San*cta katerina

Then same time thær maxencius maximian*us* augustus søn wllæ keiserdom J alexandria burgh/ tha

Digitized by Google

war en Jomfruæ ther attan winter var gammell oc harlæ wæn Oc thertil var hun harle gudeligh oc starck j sin troo &c.

Slutar:

Aff henne graff rinnær en kelde/ oc alle siuke ther thom two thær innen the foa alle bøter fore hennis skildh af vorherræ ihesu cristo ther ee ær signdh Qui viuit & regnat deus per omnia secula seculorum amen

XII. (Bl. 64, v. — 66, v.) *S. Lucia-Sagan.* Begynner:

Aff Sancta Iluciæ passione

Wær alt cecilia landh fløgh Sancta agathæ frøght soa mikit til cathanencium borg til Sancta agatha graff Soa for oc lucia en mø mꝛ euticia sin moder til then borg &c.

Slutar:

Then samme giordes en kirke vp i hennes nafn ther som fore hennis skyld mange hande iærntegen gøræs aff vorsherræ ihesu *christo* ther leuer ee forwten ænde amen.

XIII. (Bl. 66, v. — 71, r.) *S. Agnes-Sagan.* Börjar:

Aff Sancta agness pinelsse/
Af Sancta agnes

Ambrosius biscup sændær qwædie till alle helluge møør j skulle gladess oc drage til mynnæ huorlund Sancta agnes Var pyndh at andre mør mattæ ther stirkes aff ¶ Ther hun var trættan vintær gammel tha tapet hun døth oc fan liiff &c.

Digitized by Google

Slutar:

Oc beder iac thz ether fore then hellug andz ælscugh Ati lade ether mødæ/ oc ethers æruith ey vorther ether gafnløst/ men i motte for æruæth foa fruct oc løn foræ vorsherris antlat Thz giffuee ether gudh Oc alle thom ther hannum thiane Qui vivit et regnat deus in secula seculorum Amen.

XIV. (Bl. 71, r. — 75, r.) *Sancta Sophia-Sagan.* Om denna legend, hvilken ytterst sällan förekommer, se *Magnin*, Théatre de Hrotsvitha Religieuse Allemande du Xe siècle traduit pour la première fois en Français avec le texte latin revu sur le manuscript de Munich &c. &c. Paris 1845, 8:vo, sista legenden, "Sapientia", samt s. 477 o. följ.

Danska texten begynner:

Aff Sancta sophia oc hennis døttær.

Siden vorsherre ord vare predicket offuer alværilden Oc then meglæ kennedom drogh men fra afgude dyrken Oc til Ath kenne gud drotten tha var deffuellen at ther sannendæ spilliær ær, &c. &c.

Slutar:

Siden foor han til heluides/ oc pynes ther e forwten ændæ Tessæ thre helluge mør theræ martiriæ ændedes førstæ dagh j iulius moneth for vorsherræ ihesus crist Ther signeth ær e forwten ænde Amen.

XV. (Bl. 75, r. — 77, r.) *S. Marina-Sagan.* Begynner:

Aff Sancta Marina.

Thz var en timæ en værilys man Oc han haffdhe en dotter Han fech then hugh At han vildhe sigh i clo-

Digitized by Google

ster giffue/ Tha togh han sin dotter Oc antuordet en sin frendde j hænder &c.

Slutar:

Alle the ther vare nær och tessæ ierntegen hørdæ the foræ tith mꝫ corss och mæth kærtæ Och loffuit Vorherre i thꝫ samme mynster ther som vorherræ giorde mange honde jærntegen Fore Sancte marine skildh. Huilken Som ær signet euinnelighe Amen.

XVI. (Bl. 77, r. — 77, v.) *En legend om den Heliga Jungfrun.* Oafslutad. Inledningen begynner som följer:

Miraculum de domina/

SAncta maria moder ihesu cristi skær iomfruæ fore bỳrdh Oc skær æffther ær soa mikit loff værith &c.

Sjelfva jertecknet begynner:

miraculum

Thꝫ var en lærdh man fast j syn tro ther mỳntes vorsherræ moder mikit vell. oc læsde huærdag vorfruge tider mꝫ ælskelict hiartæ alt vten natsang En nat tha tedis hannum selff miskundelich moder/ oc spurde Huath hennis caplan giordhæ Æn han wort rædh soa at han scalf oc swaret henne blideligh ock mæltæ.

Fortsättningen fattas. Legenden har tydligen handlat om Natt-sångens instiftelse i Jungfru Mariæ tjenst.

XVII. (Bl. 78, r. — 162, v.) HERR IVAN. Skrifven med långa rader, i allmänhet 30 på sidan; således tillsammans ungefär 5100 rader.

Ingenstädes förekommer någon titel. Slutet på dikten fattas. De sista 4 raderna (på bl. 162, v.) äro:

Digitized by Google

ther hannum motte so megit giffue.
thȝ han vilde hoos hannum bliue.
for han venter sather vidh hans fruæ.
thȝ aldregh ganger hannum af huge.

Handskriften är i godt stånd, och af mycket värde för Danmarks literatur-historia under Medeltiden.

VI.

K. 47 uti Kongl. Bibliotheket i Stockholm, här benämnd F; pappers-handskrift på 256 blad liten qvarto, ifrån slutet af 15:de århundradet. Är en Dansk codex af rimmade dikter och synes vara afskrifven uti Jylland, att dömma af språkets egenheter. Dess innehåll*) är som följer:

I. (Bl. 1, r. — 111, v.) HERR IVAN. Har såsom öfverskrift, af nyare hand: Om Kong Artus og Keyser Karol. Magn.

II. (Bl. 112, r. —153, r.) HERTIG FREDRIK AF NORMANDIE. Öfverskriften, med samma nyare hand, är här: Om Kong Artus i Engeland.

Begynner:

[S]eth ewentyr tha begynes heræ
wille i høræ hwræ thȝ æræ
tha ma i hæræ for standhæ
hwadh the haffdhæ ther til handhe

*) Handskriften har förut varit beskrifven af *R. Nyerup*, Rejser til Stockholm i Aarene 1810 og 1812. Kjöbenhavn 1816, 8:vo, ss. 90—99; samt af *C. Molbech*, Historisk Tidsskrift, Bd. IV, Kiöb. 1843, ss. 152—9; men utdragen m. m. hos båda äro långt ifrån felfria.

Digitized by Google

thy aff ko*n*ni*n*gh art*us* seÿe kw*n*ne
j hans daghe man thȝ fw*n*ne
thȝ man jnghen h*er*ræ wistæ
meræ ewentyr ath fræstæ
tha willæ gudh ha*num* hedhen kallæ
borth fra the*n*ne werdhen allæ
koni*n*gh art*us* ther jech mene
then edelæ stalte then rene
tha leffdhę ther effther hans tidh
ridder och swe*n*ne the waræ blidh
j engelandh och i bretania
j franckerighij och i jspania
j no[r]mandij then same tidh
war jen hertwgh hiedhe frederik

Slutet lyder:

the*n*ne bog so*m* i haw*er* hørdh
then haw*er* kiesȝer otte giord
och wenden aff walskæ i tyskæ maal
gud nade then edlæ fyrstæ hans siel
nw ær hwn wend i staked timæ
jen anen tid sat i rijmæ
aff tysk och i danskæ twnge
he*n*ne maa for staa bode gamlæ oc vnge
tha M wint*er* och try C aar
sijden guss fødelsæ for gongen war
ther til jet aar och moned to
tha worte the*n*ne bog dict saa
jech wil nw boge*n* ænde
gud oss sin nadhæ sendhæ
gud gijwæ them allæ som bogen hørde
och sa then ther hinde giordhe
glede for vdhen all ændhæ

Digitized by Google

then tid som os skal døden hende
then henne skreff hwn saffde och saa
och ther til seije wi allæ jaa amen

III. (Bl. 153, v. — 169, r.) DVERG-KUNGEN LAURIN. Öfverskriften, af samma nyare hand, är Om Thidrik af Bern. Dikten utgör ett utdrag utur *Heinrich von Ofterdingens* († i början af 13:de årh.) König Laurin oder der kleine Rosengarten *), och utgafs såsom Dansk folk-bok redan 1689 **). Den sednares text visar likväl, att den är en moderniserad bearbetning efter den här bevarade äldre krönikan, hvaraf ungefär hälften är utgifven, men högst slarfvigt och såsom en *Svensk* dikt, under titel: Fabula Theoderici Veronensis Svecica. E Codice vetusto Bibl. Reg Holm. nunc primum edita. Præs. *E. G. Geijer*, Ups. 1833, 4:to. Partic. I, resp. *A. Hammarsköld;* Partic. II, resp. *J. N. Pagander.*

Början lyder:

[Se]th lidhz spel acther jech ath skriwe
ther man maa tidhen mz for driwe
om noger vndher i fordom skieddæ
j hwilken man thz lyster ath wedhe

*) Se härom *Grässe*, Die grossen Sagenkreise des Mittelalters, Dresd. u. Leipz. 1842, ss. 58, 59; samt *Nyerup*, Symbolæ ad Literaturam Teutonicam Antiqviorem, Havniæ 1787, ss. XVI—XVIII, och 1—82. — Jfr. *Von der Hagen* och *Büsching*, Literarischer Grundriss zur Geschichte der Deutschen Poesie, ss. 64—71, men isynnerhet ss. 69, 70.

**) *Nyerup* har aftryckt denna, hel och hållen, efter en upplaga af år 1701, uti Almindelig Morskabslæsning i Danmark og Norge igjennem Aarhundreder, Kjöb. 1816, ss. 66—84.

Digitized by Google

for wor herræ hans fødzels aar
fuld mange vndher i werdhen war
storæ mendh och myghz sterke
bodhe blant lege men och saa klerkæ
kiemper som myghz vndher mon driwe
hwilked jech kan eij heræ alt skriwe
dog wil jech skriwe jet lidhz spil
ee hwem som lyster ath lyde til
*i lwmbardij ther stander jeth hws
hwilked man kaller berneclws
nedhen thz hws jech sawdhe fra
jen stad som kalles wirona
thz hws otte jen konning rig
sterke dijderik aff bærne han kalled seg

Äfventyret slutar:

hwad the siden mwn sla oppa
ther wil jech jnthz seije fra
pa thenne tid lade thz saa weræ
gud vnde os saa ath lewe heræ
thz wi matte hemerigij faa allæ samen
ther til seije wi allæ amen

IV. (Bl. 169, v. —196, r.) PARTENOPEX DE BLOIS; här benämnd, med samma nyare hand, Om Jomfru Constancianobis. Dikten är ett omvändt motstycke till Sagan om Amor och Psyche, och återfinnes i dess äldsta bekanta form i en bearbetning af den Anglo-Normandiska trouvéren *Denis Piramus* (i början på 13:de århundradet) *).

*) Här börjar den Danska folk-boken.

**) Se Partonopeus de Blois, publ. pour la prem. fois d'après le M:s. de la bibl. de l'Arsenal, avec trois fac-similes, par *G. A. Crapelet*, Paris 1834, 2 voll; 8:vo.

Digitized by Google

Äfven denna roman är, uti en nyare bearbetning, tryckt såsom Dansk folk-bok, åren 1560 och 1572 *). Texten begynner här:

[S]eth ewentyr wil jech seije fra
ee hwo som ther wil lydhe aa
aff jen mectige konning rig
man finner icki nw mange sligh
wed jen stad hiede constancia
ther laa thz slot han bodhe appa
tolff konger jech wil aff skriwe
the matte hannum allæ skatten giwe
och skullæ hannum til tieniste wæræ
thz wil jech seije for sannen hæræ
tha haffde gud thz føwz saa
hans dronning kunne jngen sønner faa
dog haffde han mange døtter och wene
som war fower och myghz skiøne
then yngeste datter om i wil wede
constancianobis mwn hwn hiedhe

Poemet slutar:

sidhen bleff then edlæ mand
konningh och herræ ower thz land
the ende thieris liiff och finge roo
och mon mz gud i hemerigh boo

— Jemför äfven *Grässe*, l. c. ss. 380—82, *Nyerup*, Morskabslæsning, ss. 145—8, samt *Massmann*, Partonopeus und Melior, In mittelniederländischen und mittelhochdeutschen Bruchstücken &c. Berlin, 1847, 8:vo.

*) Se *Nyerup*, l. c. s. 145, samt *Nyerup och Rahbek*, Bidrag till den danske Digtekunsts Historie, D. I, Kiob. 1800, 8:vo, ss. 271—6.

Digitized by Google

thenne bogh worte dikt i rijm
aar effter gusz fødsels tim
thz wil jech seije obenbaræ
twsind oc iiii hwndret aar
firæ sindis tywe pa thz fierde amen

V. (Bl. 196, v. — 218, v.) *Den kyska Drottningens räddning*; här utan öfverskrift. Denna berättelse *Om en Konung i Polen och en Konung i Böhmen* är troligen af Österländskt *) ursprung. Den begynner:

[I] naffn fadher och søn och then heligh and
vil jech nw tage mæg til hand
jet rim for eder ath seije
hwo ther til wil høræ och tije
och maa seg jnghen fra mægh wende
førræ æn bogen ær læst til ændhe

[I] polen war jen konningh righ
hans dronningh war myghz dijgdelig

*) Se Historia decem Vezirorum et filii Regis Azad Bacht, insertis vndecim aliis narrationibus. In vsum tironum ad codicem manu scriptum Cahirensem edidit *Gustavus Knös*, Gottingae 1807, 8:vo. (Öfversatt uti: *A.* Fata Dadbini Regis et Veziri eius ex Arabico in Latinum conversa. Præs. *Gustavo Knös*. Upsaliæ 1817, 4:to. — *B.* Les onze Journées, Contes Arabes, Traduction posthume de *Galland*, Revue et Corrigée par C..... Paris An VI (1797, 98), 8:vo, ss. 94—115; — *C.* Historien om de ti Vezirer og hvorledis det gik dem med Kong Azád Bachts Sön. Oversat af Arabisk ved *R. Rask*. Köbenhavn 1829, 8:vo, ss. 59—71: *"Fortællingen om Kong Dádbin og hans Vezir, og hvorledis det gik dem"*.

Se äfven *P. O. Bäckström*, Svenska Folkböcker, Bd. I, Stockholm 1845, 8:vo, ss. 264—274: *"Hildegardis och Talandus"*.

Digitized by Google

mꝫ twcth och æræ i allæ sin*næ*
hwn war th*en* edlæ høwske qwinæ

Slutet lyder:

nw haw*er* jech edh*er* sawdh fra
hwræ the lode thier*is* leffnedh gaa
then*ne* bog worte dickt oc giord for snijme
oor eff*ter* gusꝫ fødelsæ tijmæ
twsind firæ hwndret och firæ sind*is* tywe
pa thꝫ tridiæ jech wil eij lywe
tha worte hwn fyrst skrewꝫ och giordh
som i allæ haw*er* seet och hørdh
hwo hans naffn wil wede
jep jensen mon han hiedhæ
th*en* som bogen satte i rijme
gud v*n*dæ ha*nnum* roo ewi*n*nelig tijme
roo och glede for vdh*en* ende
gud han os sin nadæ sændhæ
och vnde os hær ath lewe saa
thꝫ wi maa frygd i he*m*merigi faa
ewi*n*nelig th*er* mꝫ gud ath wæræ
blant andræ hellige mend i skaræ
gud vnde os th*en* gledhe allæ sa*mmen*
ther til seije wi allæ amen

VI. (Bl. 219, r. — 255, v.) FLORES OCH BLANZEFLOR, här med nyare hand Flores Bok. En bearbetning häraf utkom såsom Dansk folk-bok, för första gången i "Køpenhaffn" år 1509. För öfrigt se *Nyerup*, Morskabslæsning, ss. 112—114; samt Samlingar utgifna af Svenska Fornskrift-Sällskapet, Häft. I: Flores och Blanzeflor. En kärleks-dikt från Medeltiden. Efter Gamla Handskrifter af *Gustaf Edv. Klemming*. Stockholm 1844, 8:vo.

Enligt

Digitized by Google

Enligt anteckningar på inre permarne har boken tillhört en *Seffrinn Mundt*, samt sednare (1584) en *Henrik Mundt*.

Af en gammal hand finnes äfven:

Hielp gwdh som alting haffu*er* y woldh
[ath jeg]h my*n* kie*re*ste wend beholdh

Bandet är af gammalt prässadt läder, på träd, med ett spänne.

VII.

Kongl. Bibliothekets i Stockholm handskrift Cod. Membr., 4:o N:o 6, här kallad G. Denna codex har 137 blad, skrifna i hela rader, 30 på sidan, troligen vid slutet af 14:de eller början af 15:de århundradet. Handstilen är enkel och prydlig, men bläcket ofta mycket urblekt, hvadan några ställen äro nära oläsliga. Några begynnelse-bokstäfver äro målade i flera färger. Boken är bunden i tjocka ek-skifvor.

Då denna är en bland de dyrbaraste Forn-Norska pergaments-handskrifter af de gamla riddare-sagorna, och som sådan utan tvifvel bör läggas till grund för någon framtida upplaga af dem, begagnar jag tillfället att lemna en något utförligare beskrifning öfver dess innehåll, hvilket är som följer:

I. (Blad 1, r. — 3, r.) AMICUS OK AMILIUS SAGA. Början saknas, och första sidan är oläslig, utom kanhända genom kemisk behandling. Ingen kapitel-indelning finnes.

Slutet lyder:

J*arlin* bad þa lata sofa & bad e*kk*i vekía þa. en*n* h*ann* gek eín*n* samt & hugdiȝst m*un*du g*ra*ta þa dauda & e*r* h*ann* kom þ*ar* fáán h*ann* bada sveínana j sæng-

Digitized by Google

inni lifandi & leku ser þar & vart ein raudr þradr vm beggia þeirra hals. Jarlin tok þa j fadm ser & bar þa inn firi modur þeirra & mælti. verum vær glöd þui ath syner miner lifua bader þeir er ek drap epter bodi eingils guds & mꝫ þeirra blodi er amicus felagi minn hreinsadr. Enn fra þessum timum hetu þau ath halda hreinlifi allt til dauda dags & varo jafnan j mikilli godfysi j guds þionosto medan þau lifdu. En j þann tima hliop vhrein andi j buk husfru Amici & kualdi hana miok illa. & j þeim æ[r]slum fell hon firi berg & lauk suo hormuligha hennar lifs daugum. Epter þat for Amicus til berichanum fosturjardar sinnar mꝫ herr & sat suo leingi vm ath hann gatt vnnith þa er þar varo firi & gafuꝫt þeir vpp j hans vald. enn hann gaf öllum þeim grid mꝫ dreingskap & firi let þeim sina misgiord & þat sem þeir höfdu imott honum giort. & þionadi gudi iafnann mꝫ ast medan hann lifer & red þar firi mꝫ agætri hreysti & miklum fridi & sambandi.

II (Bl. 3, r. — 23, v.) BEVERS SAGA OK FRÚ JOSVENE. Emellan bl. 6 och 7 felas åtminstone ett blad. Har ännu 35 kapitel qvar.

Sagan begynner:

SVion het einn rikr Jarl áá einglandi hann sat þar sem hamtun heiter. hann hafdi vndir sik lagt mꝫ sinu suerdi mörg konunga riki. A hans daugum var eingin Riddari betri i kristnini en hann. hann var gamal madr hann atti aunguann erfingia. &c.

Sista kapitlets sista § lyder:

Nv var miok harmadr þeirra daudi badi nær & fiarri. Guion konungr vildi ekki lata grafa þau j jord sem annath follk. helldr lett hann giora eina steinþro af

marmara. & lagdi þau þar j & borinn til kirkiu heilags laurentij. & voro nidr sett mꝛ vegsemd mikilli & harmi vina sinna. Epter þat lett Gulon konungr kruna sik til konungs yfer munbrank & öllu þui landi er fader hans hafdi átth. & lykr her nu sögu Bevers & fru Josvene

III. (Bl. 23, v. — 39, r.) IVENTS SAGA ARTUSKAPPA. Emellan bl. 26, 27 samt 35, 36 saknas åtminstone ett blad. Ett facsimile utaf början på denna saga, finnes hos Lady *Charlotte Guest*, The Mabinogion, Vol. II, s. 191. Sagans qvarvarande kapitel äro 15.

Sagans första kapitel lyder:

*Her byriar upp sögo hins agæta Ivent. er var einn af Arthusköppum. *Bl. 23, v.

*EIN agæti konungr Arturus red firi englandi sem morgum mönnum er kunnikt hann var vm sider keisari yfer roma borg. hann [var] þeirra konunga frægaꝛstr er verith hafua þanuegh fra hafinu & vinsælastꝛr annar enn karlamagnus. hann hafdi þa röskuꝛstu Riddara er j voro kristninni. þat var einn tima sem jafnann ath hann hafdi stefnt til sinn öllum sinum vinum. & hellt mikla hatith áá pikkis dogum er vær kollum huita sunnu. & sem konungrin sátt j sinu hasæti & folkit var sem gladaꝛst þa fell suo mikil þungi áá konungin. ath hann vard firi huathuetna fram ath ganga vtt j sitt herbergi & sofa fara þetta vndruduꝛst aller menn þui ath aldri fyr hafdi hann þetta giort. Drottningin var hia honum j herberginu enn firi suefnhus durum satu konungins Riddarar þessir. lanceloth & sigamor herra valuen Ivent & kæi. Suo sem þeim leiddiꝛst þar ath sittia þa hlutudu þeir vm huer þeirra skyldi segia æventyr. & hlaut ka- *Bl. 24, r.

lebrant. hann hof upp eina sögu þa er honum var helldr til vanvirdingar enn sæmdar. þetta heyrdi drottninginn & gekk vtt til þeirra & bad þa segia eventyrit suo ath hon heyrdi. kalebrant svarar. fyrri vildi ek þola mikil meinlæti enn nökkut ydr fra þessu segia. enn þo vil ek eigi angra ydr & skal ek giora ydvart bod ef þer gioret sem ek segir. verit vel skiliandi & eyru til legiandi þui ath heyrd ord eru þegar týnd nema hugr hirdj þat er eyra vid tekr. þeir verda marger optlegha er þat lofa er þeir ekki gáá ath skilia & hafua ekki meira af enn þeir heyra medann hugr gleymer ath skilía þui likt sem vind fliugandi & nemr huergi stadar. suo fara þau ord er heyrd eru nema hugr vakr vid ath taka. þui ath þeir er minn ord vilia skilía leggi badi til eyru & hiarta. þui ath ek vil eigi tína þik draum ne hegoma ne þat sem efann er ath trua helldr þat sem ek reinda & sáá.

*2:dra kap. *Nv bar þat til firi vij vetrum &c.

Slutet är:

Ok sem herra Ivent heyrdi þetta þa mælti hann. fru miskunn beidar misverkar. ek hefí dyrt keyptt heimsku mina & vviȝsku þui gef ek mik sekiann ydr j valld. & ef þu vil nu taka vid mer. þa skal ek alldri optar misgiora vid þigg. hon svarar. giarna vil ek taka vid þer þui ath ek vil ekki riufa eid minn & vil ek nu giora orugga sætt mȝ okkr & samþykki & ospillileghann frid & vndarlighann fagnath. þa mælti sira Ivent. þat veitt ek ath eingi þessa heims hlutr giorer mik fegnara. Nv hefer herra Ivent feingit þann fagnath er hann hefer leingi til lyst. & maa þui nu huer madr trua ath alldri sidann hann var fædr vard hann jaffn feginn Hefer hann

Digitized by Google

nu godri lykt komit sitt starf þui ath hann elskar nu fru [sina] & hon hann. & gleymer hann nu aullum volkum & vandrædum af þeim mikla fagnadi. er hann hafdi af vnnosto sinni Ok lykr her sögu herra Ivent. er hakon konungr gamli lett snua or franzeisu j norenu.

IV. (Bl. 39, r. — 56, r.) PARCEVALS SAGA. Emellan bl. 45 och 46 saknas ett eller flera blad; 17 kapitel äro ännu qvar.

Sagans början är:

*Her byriar vpp sögo hins herra Parceuals Riddara er enn var ein Artus köppum *Bl. 39, r.

*Sva byriar þessa sögu ath karl bio & atti ser kerlingu. þau attu son ath einberni er het Parceual. þessi karl var bondi ath nafnbot enn Riddare ath tignn. hann hafdi verit allra kappa mestr hann hafdi tekit konungs dottur ath herfangi & settiz sidann j þa bygd þui ath hann þordi ekki millum annara manna ath vera. Einn dag &c. *bl. 39, v.

Slutet lyder:

Nu skalt þu vera her mz mer þessa tuo daga & sua giordi hann & nam áá þessum tueimr dögum eina goda bænn & lifdi sidann sem godr kristin madr. Hann reid nu brot & lettí eigi fyr enn hann kom til fögru borgar & vard blankinflur vnnösta hans honum hardla feginn & aller adrer þeir sem þar varo firi. fekk Parceual þa blankiflur & giordiz aagætr hofdingi yfer öllu riki hennar. suo agætr & sigur sæl ath aldri atti hann suo vopna skipti vid Riddara ath ekki sigradiz hann. & mættí hann ollum hinum snörpuzstum Riddarum er varo vm hans daga// & lykr her nu sögu Parceual Riddara

V. (Bl. 56, v. — 61, r.; 61, v. är tom, utom några nyare ritnings-försök). VALVERS ÞÁTTR. Indeldt i 5 kapitel.

Sagan börjar:

Nv hefr her vpp ödro sinni & segr af storvirkium herra valvr. & hans ferdum. Sem hann reid af kastali þeim er hann hafdi j verit. geck folkit ath milli daguerdar mals & nons & bado hann huergi fara. þa kom hann ath eik einni mikilli sáá hann þar liggia einn riddara helldr lagt & miok saran & eina mey halfdauda & miok syrgiandi. &c. &c.

Blad 61, r. slutar, helt tvärt:

Litlo sidar stod herra valver vpp & geck til sætis sins. enn allt follk er j var stadnum var honum til þionosto & kollodo hann herra sín & lavard. þa var & full öll hallín af folki. hann sáá einn vngan & hæuersklighan mann. hann kalladi hann til sín & mælti leynilegha til hans. Af þui ath ek hefr valit þik einn af ollum er her ero jnni til trunadar manz þa bid ek þik ath þu rider mz mino eyrindi til míns herra Artus konungs

VI. (Bl. 62, r. — 69, v.) MIRMANS SAGA. Slutet, efter bl. 69, fattas. Har 11 kapitel qvar.

Begynner:

Her byriar sögo Mirmans Riddara.

Um elda dooms daugum clementis papa er jn fiardi(?) Roma biskopir var þa nero konungr red *) var agætr konungr j fracklandi sa er hlöduer hefer heiter. hann var j heidnum sid einn jn spakazti hofdíngi. hann var kuongadr & atti eina jarlsdottur er het helena &c.

*) Hela början är ytterst svårläst, och isynnerhet dessa första rader.

Digitized by Google

Sista sidan (äfven mycket svårläst) slutar:

- - - spioti j skiold *Mirmans* & igegnu*m* skiolld h*ans* & bryniuna. & vndra-

VII. (Bl. 70 r. — 85, v.) FLÓVENTS SAGA FRAKKA KONÚNGS. Minst ett blad är borta emellan bl. 77 och 78. Sagan har nu 21 kapitel.

Början är här tillsvidare oläslig. Slutet lyder:

- - - en*n* v*m* sid*er* v*ar*d h*ann* elli daudr & fek*k* sott t*il* bana & g*ra*fin j k*ir*kiu g*u*ds mod*ur* marie þ*ann* e*r* h*ann* let*t* giora gudí gudí t*il* dyrd*ar* en*n* sier t*il* salu hialp*ar*. þ*eim* e*r* mȝ fedr & helg*um* anda lif*er* & rik*er* vm allar ald*er*

VIII. (Bl. 86, r. — 106, v.) ELIS SAGA. Luckor finnas emellan bl. 93 & 94 samt bl. 104 och 105, äfvensom ett blad fattas innehållande sagans slut; 32 kapitel äro nu qvar.

Början är:

Saga hins agæta' Elis Riddara

HEÿrit haysk*er* m*enn* fr*e*dliga sȯgo deyrligs dreingskaps & h*ra*ustligs f*ar*skap*ar* & lofsæla at*t* giord hins(?) v*ir*duligs h*er*tuga sa e*r* stiorn*n* & r*iki* valld & skipan*n* & forsía hafd*í* f*iri* l*an*di hins helga egidij & sigr j sudr æt af r*iki* fr*a*cka k*onungs*. &c.

Blad 106, v. slutar:

H*er*ra E*lis* ok f*ru* R*osamunda* eiga m*or*g b*or*n. þ*ri*a sonv ok m*ar*gar dȯetr. het ein*n* son h*an*s Jvliens. en*n* tveír e*r*v e*igi* nefndir. v*ar*d Juliens. likastr fedr sin*um*. styr*er* E*lis* R*iki* t*il* elli & f*ru* R*osamundæ*. v*er*dr . . . .

IX. (Bl. 107, r. — 119, v.) KONRADS SAGA KEISARASONAR. Är indelad i 21 kapitel.

Begynner:

Digitized by Google

Her byrıar vpp sǫgo hin kurteisa konrads keisara sonar. capitulum primum

ÞAT er uphaf þessarar frasagnar at einn gǫfugr keisari red saxlandi sa er rikardr het. hann atti at styra miklo riki firi nordan fiall. vitr var hann & vinsæl & vel at sèr vm alla hluti frodr var hann & fiorsial. sigursæl j orrom enn sniallr j mali. hann var kǫngadr & er hans drottning ekki nefnd. &c.

Sagan slutar:

Þat er & alsagt ath konrad hefer j babilon sotta steina þa er fyr var fra sagt enn leggi filssins let hann grafa & gulli bua & settia sidan vpp sem branda hia hallar durum. enn oll ǫnnur híno agætoʒsto bein let hann bua til aagetʒ bordbunadar. Riki konrads konungs & matthilda drottningar stod mik (*sic*) mikilli prydi & virding alla þeirra lifs daga. & luko vær þar þessi sǫgo. Enn gud gefi áá heyrondum goda daga nu & jafnan. AMEN

X. (Bl. 119, v. — 126, v.) JÓNS SAGA SVIPDAGSSONAR (ÞJALAR-JÓNS) OK EIREKS ENS FORVITNA. Slutet fattas. Den här befintliga delen utgör 14 kapitel.

Börjar:

Her byriar sǫgo Jons suipdags sonar & Eireks foruitna

jlhialmr hefer konungr heitit er red firi vallandi. hann var rikr konungr & agætr vitr & godgiarnn hann hafdi at seto j rudo borg j vallandi. þui ath rudo borg hefer verit hofut borg j þui landi. hann atti Elínbǫrgo dottur hloduis konungs af franklandi. þau attu einn son er Eirekr het. &c.

13:de kap:s öfverskrift: Jonn verdr lauss af stockinum. Utaf 14:de kapitlet finnas endast ett par rader qvar.

Digitized by Google

XI. (Bl. 127, r. — 128, r.) MÖTTULS SAGA. Endast slutet utaf sagan finnes qvar.

Fragmentet begynner:

adr*ar* hírd kon*ur* nær & fíaRi hu*ar* se*m* þær koma & j dagh hafa þær s*er* mykillar frægd*ar* aflath. en*n* þ*at* máá þ*eim* oll*um* v*er*a mest hug*g*an ath eingí máá an*n*aR*ri* áá mæla. &c.

Slutet lyder:

Nu rædí eíngí An*n*at t*il* þ*eir*ra en*n* gott. þ*uia*t betr sam*er* ath leyna en*n* vpp ath seg*ia* þo ath h*ann* vití sann*ar* sak*er*. En*n* hu*er* se*m* j skickíuna kemr þa syn*er* ho*n* huilik hu*er* e*r* su e*r* h*enni* klædiȝ. & megu*m* vær þ*ui* god*ar* kon*ur* lofua ath v*er*dleiku*m*. þ*uia*t þær e*r*o v*er*dar frægd*ar* & fagnad*ar*. Nu endíȝ h*er* mȯttuls saga. en*n* þ*er* lifuít heiler m*ar*ga goda daga. Am*en*

XII. På en del af blad 128 r. förekommer, af en samtidig hand, en ännu icke anmärkt *Kärleks-Visa;* troligen endast början. Den är skrifven som prosa, och lyder sålunda:

I

(E)k vil blanda bodín*ar* sund
bi*ar*tri at skeínkia mat*ra* h*ru*nd
ýt*ar* hlydi vm eína stund
m*edan* ek segi seíma lund
& silki g*ru*nd.
b*ar* þan*n* art af elsku fund
ang*ri* spent et væna sp*ru*nd

II

(V)ox þ*ar* vpp af vænst*ri* art
v*er*alld*ar* skiæraz blom*it* bi*ar*t.

Digitized by Google

su var jungfru skoput j skart
fec hun herrans frýgdar part
& fliodit mart
Þessu næst toko heidrin(?) hart
heimrin leit Þeim einkis spart.

III

(Þ)essa vænstu vella gna
veneris amor sier vpp a
skiotliga giorer at skilia Þa.
hennar lika huergi ma
j heime fa.
lifandi skin suo listin sia
leiptrar verulldin vt j fra

XIII. (Bl. 128, v. — 137, v.) CLARUS SAGA KEISARASONAR. Ett eller annat blad fattas emellan bl. 132 och 133. Qvar äro 12 kapitel.

Börjar:

PAR byrium vær vpp Þessa fra sógn sem sagdi virduligr herra Jon biskup haldorsson agætrar aminningar. enn hann fáán hana skrifada mz latino j franz j Þann form er Þeir kalla ríthmos enn vær kóllom hendingum & byriar suo// Ath tiburcius saxlandz keisari styrdi sitt riki mz myklum heidri & sóma &c.

Se vidare, om Biskop *Jon Halthorsson* († 1339), *C. C. A. Lange,* De norske Klostres Historie, s. 238.

Utaf sista bladet, hvilket skulle innehålla slutet, är endast en söndrig rimsa qvar.

För öfrigt se ofvan, ss. XXI, XXII, LXVIII, LXIX.

Digitized by Google

VIII.

Kongl. Bibliothekets i Stockholm handskrift Cod. Chart., fol. N:o 46, här kallad H. Den har 885 half-sidor; är skrifven 1690 af *Jón Vigfússon*, till en del åtminstone, som det synes, efter membraner, och innehåller följande prosa-romaner.

I. Ivents saga Artuskappa, indelad i 12 kapitel, 76 sidor.

II. Erreks saga Artuskappa, indelad i 13 kapitel, 77 sid. Ett facsimile af början på denna saga finnes hos Lady *Guest*, The Mabinogion, Vol. II, s. 193.

III. Bievus saga, indelad i 16 kapitel, 101 sidor.

IV. Fertrams saga ok Platos, indelad i 52 kapitel, 139 sidor.

V. Konraðs saga keisarasonar, indelad i 22 kapitel, 107 sid.

VI. Partalopa saga, indelad i 11 kapitel, 75 sidor.

VII. Victors saga ok Blaus, indelad i 32 kapitel, 107 sid.

VIII. Elis saga, indelad i 47 kapitel, 203 sid.

Ivents saga begynner som följer:

Hier upphefst Iwentz Saga.

I. Capitule.

Einn Agiæte Artus kóngur rieed fyrir Englande hann vard sidann keysarj yfvir Róma Borg, allara kónga frægastur ok vinsælastur i Nordur hálfvu heimsins annar enn kalla Magnus.

Digitized by Google

Medur hǫnum voru hinir rǫskustu Riddarar. Þat var eirn Tima at hann giorde sem jafnnann eina dyrdliga veitslu at Pickis dǫgumm, er vier kǫllumm Huita Sunnu, ok sva sem kongurinn sat i sinu hásæti sem gladastur Þá fiell á hann sva mikill Þungi at hann vard Þegar brott at gánga ok i sitt herbergi at sofna, Drottning sat hiá hǫnumm enn fŷrir svefnhuss dŷrumm sátu Þessir kóngs Riddarar, Herra Valvin, Lancelot, Sigamorus, Jvent, Kǫe, Kalebrand. Þeir lutudu huor Þeirra seigia skylldi æfuintŷr ok hlaut Kalabrand. Drottning heŷrdi Þetta ok gieck ut til Þeirra, enn Kalabrand bŷriadi sva sina sogu. Sva bar til fyrir Sex vetrumm &c.

Den slutar sålunda:

Nu stigu Þau á hesta sina ok ridu til Borgar, ok er frunn heyrdi at sá Riddari kom sem leon fylgdi, vard hon harla feiginn. Enn er Jvent finnur fruna lagdist hann fyrir fætur henni enn Mærinn reisti hann upp ok falla Þau i fadma ok hefvur nu Jvent feing[it] sina list ok fagnad ok untust Þau vel Þadann af allt til dauda dags ok lŷktar hier sogu af Jvent.

Endir Sog aff Ivent

Se Literatur-Öfversigt ss. LXVIII, LXIX.

Digitized by Google

ANMÄRKNINGAR.

Digitized by Google

ERINRAN.

HERR IVAN bör läsas (och hade bort tryckas) *med strängt iakttagande* af följande ställen uti dessa Anmärkningar, emedan de dels fullständig-göra dels förbättra den ofta felaktiga texten i handskriften A.

¼, ½, o. s. v. betyder rader *bortglömda* i A.

* „ „ *förbättrade* i A.

RAD	RAD	RAD	RAD
*61	*603	*810—11	* 950
*118	*611	829¼—½	951¼—½
*150	*618	*837	965¼—½
*200	*624—5	*838	997¼—½
*206	*650	839¼—½	1001¼—½
*257	*691	843¼—½	*1013
*283	*702	*845	*1018
*323	*704	*846—7	1045¼—½
*332	*719	*877	*1054
*339	725¼—½	877¼—½	*1060
*342	*729	883¼—½	*1065
*347	*735	*884	*1076
*351	737¼—½	887¼—½	1107¼—½
*354	747¼—½	*900	*1215
*462	769¼—½	903¼—½	*1233
*466	789¼—½	907¼—½	1263¼—½
469¼—½	*795	*914	1265¼—½
*470	801¼—½	*930—1	*1287—9
*483	805¼—½	935¼—½	*1299

Digitized by Google

RAD	RAD	RAD	RAD
*1312	*1826	2306½—½	2626½—½
*1317	*1932	2314½—½	2628½—½
*1328	1952½—½	*2336	2642½—½
1333½—⅙	*1977—8	2362½—½	2644½—½
*1357	*1981	2374½—½	*2654
*1358	1982½—½	2376½—½	*2704
1471½—½	*1994	2382½—1/10	2704½—½
1427½—½	1996½—½	*2387	*2723
*1469	*2028	2404½—½	2724½—½
1481½—½	*2038	*2408	2736½—½
1491½—½	*2081	2410½—½	2748½—½
1503½—½	2090½—½	2414½—½	*2759
*1521	2108½—⅐	2420½—½	2780½—½
1545½—½	2112½—½	2430½—½	2790½—½
1557½—½	2120½—½	2444½—½	2796½—½
1561½—½	2124½—½	2448½—⅙	2812½—½
*1579	2128½—½	*2452	2820½—½
1595½—½	2138½—½	2458½—½	2826½—½
*1619	2142½—⅙	*2464	2832½—½
1661½—½	2146½—½	2466½—½	2838½—½
1671½—⅐	2150½—½	2470½—½	2844½—½
*1691½—½	2154½—½	*2489	2850½—½
*1695—6	*2166	2496½—½	2876½—½
*1706	2172½—½	2498½—½	2882½—½
*1734	2182½—½	2500½—½	2890½—½
*1747	2184½—½	*2511	*2921
1760½—½	2188½—½	*2513	2942½—½
*1762	2198½—½	2562½—½	2944½—½
1766½—½	*2211	2578½—½	2954½—½
1768½—½	2238½—½	2586½—½	2958½—½
*1770	2248½—½	2590½—½	*2972
*1790	2272½—½	*2595	2996½—½
1810½—½	*2280	2600½—½	3054½—½
*1823	2280½—½	2606½—½	3078½—½
1824½—½	*2284	2610½—½	*3154

Digitized by Google

RAD	RAD	RAD	RAD
3154½—½	3958½—½	4532½—½	*4931
3180½	*3962	4544½—½	4936½—½
3181½—½	3968½—½	4554½—1/10	4946½—1/8
3185½—½	3992½—½	*4555—6	4954½—½
3198½—½	4028½—½	4560½—½	*4955
3202½—½	4030½—½	4574½—½	4986½—½
3220½—½	4034½—½	*4575	5004½—½
*3224	4046½—½	4576½—½	5010½—½
3236½—½	4066½—½	*4587—8	*5019
3242½—½	*4091	4594½—½	*5023
3248½—½	*4097	4600½—½	5030½—½
*3252	4100½—½	4614½—½	5064½—½
*3294	4112½—½	4616½—1/10	5098½—½
*3299	4120½—½	4634½—½	*5130
3312½—½	4142½—½	4642½—½	5170½—½
*3369	4191½—½	4672½—½	5174½—½
3416½—½	4270½—½	4710½—½	5238½—½
3424½—½	*4274	4714½—½	5244½—½
*3468	4282½—1/6	4724½—½	5254½—½
3530½—½	4294½—½	*4725	5262½—½
*3573	4298½—½	*4734	5282½—½
3578½—½	4330½—½	*4750	5290½—½
3636½—½	4346½—½	4754½—½	5302½—½
*3706	*4363	*4779	*5304
3712½—½	4366½—½	4780½—½	5352½—½
*3737	4368½—½	4808½—½	5380½—½
3756½—½	*4376	4830½—½	*5497
3768½—½	4376½—½	4844½—½	5596½—½
3782½—½	*4429	4872½—½	5658½—½
3838½—½	4432½—½	4896½—½	5690½—½
*3881	4472½—1/6	4908½—½	5706½—½
*3891	4486½—1/6	*4921	? *635,73;793
3950½—½	4490½—½	4924½—½	? *2201

Anmärk-

Digitized by Google

ANMÄRKNINGAR.

Vid kritiska undersökningar böra härjemte de ss. 185—388 tryckta Olika Läsarterna begagnas.

Titeln: — *I stället för* Herra iwan *står* Aff herra iwan och herra gafwian.

Rad. 24—40. Här och öfverallt der texten är tryckt inom klammer med kors [✝], är något bortrifvet i A., hvarföre B. vid dessa ställen blifvit begagnad till ersättning.

Rad. 33, 4. E. Eth effuentyr ther iech vill af sighe.
thȝ ær mȝ thȝ iech wil ey thie.
F. jen saude megh thȝ iech wil seye
och tøck megh thȝ jech wil ey tÿe

R. 35, 6. F. Om jen rider then edeliste mandh
j hans dawe man ey tøligh jen fandh

R. 38. E. daglige vppa karildoll hans eget hus.
F. dauligh poo karildo[l]s hus

R. 41, 2. E. Han hauer nw j sin tymæ.
holdet eth hoff forsnymen.
F. jnnen sine dawe och time
han hiolth jet hoff for snime

R. 46. D. E. F. tornei oc diusth tha the kome til saman

R. 51—6. D. *fattas.*

R. 51. F. och snackede møgeth huadh sligth haffwer woldhȝ

Digitized by Google

R. 53—6. Stället är något dunkelt. R. 53 synes vara fortsättning af r. 52, och meningen sluta med wald. En ny mening begynner då med then — ther the. Vid slutet af r. 55 synes thæra (*deras*) vara bortfallet.

E. Aff alske*n*s kerlighȝ ther frug*er* hafde vold.
ha*n* moa vel være i hiærtet bold.
ther the ville haue til tieneræ neræ.
Oc haue them i the*ri*ss hiartæ kæræ.

F. aff them som fruer haffwer ath wolde
och mowe were j hierthȝ bolde
oc thier*e* thiener wil jech wer*e*
oc haffwe them j hierthȝ kiere

neræ uti E. är troligtvis *när sig*, *hos sig*. F. gifver ingen mening i första distichon, och en annan mening i det andra.

R. 57. F. tha wil jech nw først aff art*us* skriwe

R. 61. A. *läs* kon*un*gin

R. 64. E. allt igen F. all qwer *för* ther at*er*

R. 67, 8. D. *fattas.*

R. 69, 70. D. the ridda*re* meda*n* theræ eta*n*dhe stande
hµat æwentyr them mu*n*de komæ til hande

Meningen är troligen: — *Under tiden stå riddarne ute (i salen) beredda på hvad som kunde ske.* F. har:

the ridder kw*n*ne thȝ ey wndher stande
huadh ewentyr them kw*n*ne kom*m*e til hande

R. 78. E. burde F. hoff op *för* hoff

R. 79—82. Riddaren var förpligtad att säga *hela sanningen*, när han omtalte sina äfventyr. Derigenom måste han ibland erkänna sig hafva blifvit öfvervunnen, såsom fallet var med *Kalegrevans.*

R. 82. F. ha*n* selwer lastede tøligh skam

Digitized by Google

R. 88. D. han tha *f.* tha — *trol. den rätta läsarten.*

R. 95. F. myn frue tøcker icke sa

R. 97, 8. D. *fattas.*

R. 98. E. ther vÿ motte stadeligere lidæ vppa.

R. 101. D. offseine E. vsene F. twkth och ere

R. 102½. F. kalgrewans suarede tha

R. 103. Här svarar Herr *Kalegrevans.* — E. har:

Gode her Kæÿæ j taler eÿ soa

R. 109. D. huilketh spoth thu haffuer ther aff giorth

R. 117, 18. Drottningen anmärker: — *Jag har icke sagt för mycket. Det är bättre att tala rätt fram, än att dölja sanningen.* Läsarten i B. borde upptagas i texten:

bætre [ær] mælt æn ôwer takt

R. 119—22. E. *fattas.* F. til driwe *för* at drifua

R. 123. D. Herræ Kallegreuans melte thz seger jek tegh

R. 129, 30. D. *fattas*

R. 132. F. och os alle wilth thu holde til hadh

R. 141, 2. F. droningen melte ther som hwn stor

akte nw aldrigh hure thz goor

R. 146. F. hans ordh er jnkthz rette

R. 150. De andra 5 hds. instämma i läsarten off tungt at bæræ, hvilken utan tvifvel är den rätta, samt återställer rimmet. (*E och F hafva som vanligt* v *för* off.) Raden borde således varit tryckt:

thz ware mik off tungt at bæræ

R. 154. F. merker myn ordh huath the betyde

R. 155, 6. D. *fattas.*

R. 158½—¼. F. jech wedh ath thz mwnde lenge were

ath tøligh ridder war kommen here

som sa foor ath nymere at lede

huadh j bedes thz wil iech ether wede

Dessa rader borde stå r. 235—8.

Digitized by Google

R. 160. E. iech for oc vilde æuentir fonghæ.

R. 165, 6. F. thenne wey war wildh ath ride
mørk och trangh megh mwnde lith lide

R. 169, 70. F. fuldh storc grawe ther om gonge
sa ath jngen matte ther jndh komme

R. 175. E. J nath skulle i hær ændelig bliffue.

R. 181, 2. F. Thet war erligh herbere ath tage
tha iech kam ridinde for the stade

R. 183. F. mꝫ blide ordh han megh wnd fek

R. 185, o. följ. Enligt denna beskrifning, var bordet ett slags Österländsk gongong, af någon välljudande metall-blandning. Den omtalas icke i Välsiska sagan, men väl i de flesta andra, och är troligtvis ett minne ifrån österlands-färderna. Enligt Franska texten gaf Borgherren 3:ne slag:

Pendoit .1. table je cuit.
Quil ni auoit ne fer ne fust.
Ne rien qui de coiure ne fust.
Sor cele table d'un martel.
Q'delez est a .1. postel.
Feri li uauasors .111. cous.

Le Chevalier au Lion. v. 211—16.

R. 185—90. D. for uttan huseth ther hek eith bordh
mꝫ a[l]skens malom war thꝫ giorth
ein hamar hos thꝫ bordith la
huar medh han togh bordith sla
tha togho the riddare a huseth løpe
oc huar uppa sin kompan øpe

R. 187—90. E. Een hammer nær thꝫ bordit loa.
ther herræn mꝫ hannum a bordit sloa.
tha toghe the riddere af husæt løbæ.
oc hwær ath sin stolbroder at øbæ.

Digitized by Google

F. har omändrat alltsammans: — R. 185—90.

for wthen thȝ hus ther hende aa
alle hande waben ther were maa
then kwre bleste j sin lwdh
ath folketh skulle alle komme wth
tha toge the alle j huseth ath løbe
ridder och suenne til annen øbe

R. 191. E. F. hobe *för* hofua

R. 194. F. megh selff wndfinge the alle best

R. 195. E. Jech soa ther ok en stolt iomfruge.

R. 197. D. oc aldre aff mith hierthe fær
F. och stadeligh j mȳt hierte stor

R. 199, 200. D. *fattas.*
E. aff sin ædele *för* aff hænna
F. jech kan ey seye aff all then dygd
och aff then glede och all then frygd

R. 200. A. *läs* hiærtelika

R. 205. F. aff bronth skarlogen mȝ sabel skindh

R. 206. D. ein dyr bratȝæ aff gul hith fin
E. ther brast oc enctæt af gullet fyn
F. jen righ bradsȝe aff guldhȝ fin

D. och F. synas antyda den ursprungliga läs-arten:
een riik braza af gul hit fiin

R. 207. D. mange dyræ E. The vare sat F. alt sat

R. 210. E. ther vaar rooss oc lilie bladh.
F. alt sat mȝ rosen och lilie bladh

R. 213. D. j then lukth lyster mek ath ware

R. 214. D. oc tokth som jek sa af min herthe kare
E. togh ther iech soa a mȳn hiarte kære.
F. thy jech sa ther myt hiertens kiere

R. 215—18. D. *fattas.*

R. 217, 18. E. *fattas.*

Digitized by Google

R. 217, 18. F. jech saude tha til myt hiertens kiere
skal iech frygd j werden bere

218½—¼. F. thz skal effther eder wilie were
noduge iomfru this hawe j ere
sa møgeth glede haffde iech there
iech togh thz for alle werdsens ere

Meningen af rad 218 är väl: — *Lyckliggör mig, o mö! deraf hafven j ära!*

R. 221, 2. D. *fattas.*

R. 223, 4. D. husbonden kom oc melthe swa
j seulen genstan til bordz ath ga
F. han bødh os til bordh ath goo
j here icke lenger were moo

R. 229, 30. E. *fattas.*

230. F. gudh tacke then rider och frue bode

R. 231, 2. D. Husbonden badh megh ther wy saathe
ath jek skulle gøræ oc ekki lathe

R. 235—8. D. Jek wiste for longe ath thz munde wære
ath tholigh riddare skulle komæ hære
som æpter æwentyr for ath leithe
huath i biuden thz wil jek weithe

F. *fattas.* De återfinnas ofvan, r. 158½—¼.

Dessa rader äro en fortsättning af Borgherrens tal.

R. 238½, ¼. F. iech tackede hanom for then ere
och iette ath iech wille komme there

R. 239. E. Jech stundede fast at veyen then lange.

R. 250. D. en jek reddis oc wilde fly.
E. thz iech ræddis oc tog at flŷ

R. 251. D. oc sa jek megh apter til bake

R. 254. F. jen leder troldh iech aller fandh

R. 256. F. aff staal war han bode stor och longh

Digitized by Google

R. 257. Läsarten i texten och i D., som gör tvenne varelser utaf en och samma herde, är alldeles origtig, och har uppkommit igenom felskrifning af folgde för fulder. De andra 4 handskrifterna instämma i den rätta läsningen, hvilken således borde upptagas i texten (efter B.), sålunda:

han war fulder som ilder knös
han var fullt ut som det värsta troll!

R. 259, 60. E. Hans ledæ skabelsse mange lundee.
Jech soa af hannum j samme stunde.
F. halsen krogeth som jet hywel
aller sa iec ien leder dywel

R. 265, 6. D. *fattas.*

R. 267, 8. F. anledhȝ loden som biørne skindh
willebassi tender och sorte kindh

R. 271. F. *läs* brede R. 272. F. *läs* vrange

R. 273. D. han studde segh mȝ sinne klubbe

R. 279, 80. D. skornæ alle i reime
sa jek ther wm han ath sweime
E. Skorne illæ søndær j reme.
them soa jech om hannum sømme.
F. alle skorne j remme
them saa iech om hanom suemme

Läsarten i A. är tydligen den ursprungliga. För öfrigt är hela beskrifningen på Herden i de Nordiska texterne fullkomligt sjelfständig, och instämmer föga med de utländska bearbetningarne.

R. 282. F. han torde megh tha ey lenger bide

R. 283. E. Han sprang a en ottæ alne stubbæ.

R. 283, 4. F. *fattas.*

Då alla handskrifterna utom A. instämma ordagrannt med Franska originalet:

Digitized by Google

Et fu monte de sor .l. tronc.
Sot bien XVII(?) piez de lonc.
Le Chevalier au Lion. v. 316, 17.

samt med den forn-Norska bearbetningen: — h*ann* bliopp vpp åå ein*n* stofn viij alna hafan (Bl. 24, v.) — under det att stället helt och hållet fattas i de andra texterna, har den tryckta läsarten utan tvifvel uppkommit igenom glömska hos afskrifvaren, på samma sätt som ordet ha*n* fallit ut hos B. Således borde texten varit återställd och tryckt:

han sprang a een attæ alnæ stubba

R. 285, 6. F. ha*n* talede til megh reth jngen orde
mægh vndrede hwi ha*n* thȝ giorde
R. 292 F. ath iech icki reddes for hans vrede
R. 293, 4. D. *fattas.*
R. 295, 6. F. om sider dierwedes iech fra*m* ath gaa
ath see hworth thȝ wille tha
R. 300. E. slagen F. redeligh *i st. f.* flatlika
R. 302. E. fæygre skabelsse F. feyre skickelse
R. 304. F. my*n* færindh hawer iech thik nw tiedh
R. 306. E. my*n* san thȝ vill jec af tek høræ
F. mo iech thȝ hie*m*meligh aff thik spø*r*e
R. 310. D. ath thu kanth them gøme mȝ æ*r*e
E. at thu matæ gøme them hæræ.
F. ath thu kanth them saa giøme here
R. 311, 12. F. ville dyur aa øde marke
saa mange gri*m*me och saa sterke
R. 317—18. F. sey thȝ megh a thine tro
alt hur*e* thȝ kan were saa

Dessa rader äro *Kalegrevans'* fråga till Herden.

R. 320. F. jngen thier*e* tørff fro megh løbe

Digitized by Google

R. 322. E. siden mo iech thȝ altith wolde.

R. 323. Felskrifningen eet i texten borde förbättras, efter de andra hds., till thȝ. D. har

Jek taker i horn oc kaster nider

R. 326. F. och lyder siden myne rade

R. 330. F. huadh wilt thu hwi kamst thu here

R. 332. Det felskrifna maskulina thøm i texten borde utbytas mot det neutrala thy i B och C, motsvarande de sednare handskrifternas thȝ.

R. 335. F. iech bedher gode hierte thik

R. 339. E. Jech kan for ether eth æuentir sighæ.

Felskrifningen mit i texten borde utbytas mot de andra handskrifternas eth, (en i D).

339, 40. F. han suarede megh iech wil ey thye
herre iech wil ether nymere seye.

R. 342. Denna rad borde flyttas ifrån texten till läsarterna, då den är till öfverlopps och ej finnes i alla de andra hds. Den är endast en felaktig upprepning af rad. 360.

R. 343. D. som iak vil idher ath segya j fra
F. thȝ sæyer iech ether aa myne tro

R. 347. D. han boldher tith som iak idher teer
E. Han faller thyt j lenger meer.
F. han følliger ether thidh som iech ether tier

ther han i texten borde utbytas för läsarten och i B. och C. Meningen är — *den leder dit och visar henne för eder.*

R. 351. Skrif-felet ther borde förbättras till the (*de*), icke thera (*deras*). B. D. E. F. hafva the, C. har there (*der*).

R. 352. E. Om kring the kelde ær skapt soa.
F. om then kielde er skickede sa

Digitized by Google

R. 353. D. ath naa

R. 354. D. mere E. meræ F. sa dan *i st. f.* een

Textens een borde utbytts för mere, de 4 andra handskrifternas läsart.

R. 356. F. hos kielden henger ien molliugh aff guldh

R. 358, 9. F. the lenkier er longe iech seyer saa
ath the kan wel til annen naa

R. 362, 3. E. Tag vatn aff then brøn tw seer.
tek teess vell siden æffuentir mer.
F. tagh wandh aff then springindis bryndh
ether worder wel siden ewentyr kiendh

R. 371. D. oc grymeligh ellingh thȝ moghen i thro
E. en rægeligh eldh ther mugæ i see.
F. sa iamerligh mȝ stor wee

R. 372, 3. E. Kommer ther och megel tordwn.
For wtæn all nathe [och] skwn.
F. kommer ther møgel wode
for wthen alle skonsel oc node

R. 375. D. ath tegh wardher inthe wette giorth

R. 376. E. aan F. andh *för* an

R. 380, 1. E. *fattas.*

381. F. iech matte then wey til kielden ride

R. 383. E. *läs* vort *för* ovrt

R. 455. F. man matte hanom høre sa longh ien lied

455½—¼. F. han øpte fast mȝ mygel kiere
och sporde hwi iech war kommen here
thw hawer megh giordh ien høff v ret
thȝ skalt thu gialde nw all slet

R. 458. F. nw skalt thu gialde thit howmodh.

R. 462. A. *läs* bȯta — D. thȝ bȯthe

R. 464. D. oc wil jek ey fore tegh giffuæ
E. Och meg foræ ether engelunde giffue.

Digitized by Google

R. 464. F. ath thw skal thik fonge*n* giwe

R. 466. *för* giodho *måste läsas* giordhen *icke* giordho

R. 469½—½. Dessa fyra verser, hvilka finnas i alla de andra hds. och endast genom glömska saknas i A, borde upptagas i den tryckta texten. Vi följa hds. B.

frur och mør ther førr waro gladhæ
them haffui*n* j komit j drøuilsse och wada
mꝫ snio storm och hardæ soræ
thꝫ matte ey hiælpæ torn ey muræ

R. 470. *för* waro *läs* waren

R. 473, 9. D. glaue E. glaffue*n* F. glawinde *för* spiwt

R. 483. *Förbättringen af* beedh *till* leedh *är origtig. Jemför* r. 2200, 2725, 2899.

R. 487. D. han war starkare en mi*n*e thwa
E. thy ha*n* war from*m*er en myne to

R. 504. F. ha*n* gik megh leweligh j modh

R. 524. D. Tha swaradhe hono*m* he*r* iffuan

R. 530, 1. D. lykke *för* liiff — skadæ *för* last

R. 534, 5. D. *fattas.*

R. 542. D. herræ perꝫefal oc didrik i berne

R. 546. D. (E.) kære herre nar wilen i fare

R. 549. D. (E.) thꝫ ær then bøn mi*n* fru wil tigge

R. 550, 1. D. jder ma i [nat] wel sa wel drøme
ath i morgo*n* i ider a*n*gisth gløme
E. Ether mo j nat vell soa drøme
ati mughe thꝫ for angest gløme

Meningen är (antingen swa wæl = wæl swa — eller swa wæl = swa illa) *kanske drömen j så svårt i natt, att i glömmen (afstån ifrån) alltsammans i morgon för ångest.*

Detta bevisas af de andra texterna:

Digitized by Google

Et se uos enqnuit *son*giez.
Mauues songe si remanez.
Le Chevalier au Lion. v. 600—1.

Slâfet ein lützel dar nâch:
Troume iu danne iht swâre,
Sô sult irs iu zwâre
Nemen eine mâze.
Benecke, Iwein: v. 828—31.

vitt fyrst huath þig dreymer j nott. ok vænter mik ath þu dueliz mz oss i morgin. — Ivents Saga: bl. 26, r.

And if it so bytide this nyght,
That the in slepe dreche ani wight,
Or any dremis mak the rad,
Turn ogayn, and say i bad.
Ritson, Ywaine and Gawin: v. 479—82.

R. 553. D. wadyan hin rødhe tor ider biidhe
R. 557. D. *läs* morg*o*n i thome
R. 560, 1. D. *fattas*. E. telligh spot
R. 583, 584 sid. 205 *läs* 582, 3.
R. 588. D. thzte E. al thenne F. the *för* all thera
R. 594. D. i mog*e*n F. j mowe *för* the magho
R. 602, 3. D. wrækken hans skadhe som han haffu*er* k*ære*
thes haffuen i badhe priis oc ære
E. Acth*er* then ku*m*mer han hau*er* at k*ære*
Hemer then last han hauer at bære
F. nw akter then kom*m*er ha*n* haude there
och heffner then last ha*n* hawer ath kiere
læst i texten borde utbytas emot last i de andra hds.
R. 611. Raden hade bort tryckas, enligt de andra hds.:
for thæn skuld at han var vred
Den läses i parenthes.
R. 613. F. och saa sin syster och broders

Digitized by Google

R. 618. Denna rad ger hvarken rim eller mening Den förträffliga läsarten i D. borde upptagas i texten:

Alle ware thesse thidindhi fro

Alla (både riddare och svenner) gladdes när de hörde. Originalet säger:

De ce que li rois deuisa.
Toute la corz meuz len prisa.
Car mult i uoloient aler.
Li baron et li bacheler.

Le Chevalier au Lion. v. 662—5.

R. 618. F. alle tha vare the ridder froo

R. 618, 19. E. Alle vegne the thiende foree.
At konningen tit sik rede giorde.

R. 624, 5. Borde tryckas (enl. alla de andra hds.):

ok sik thȝ vnder vinna
thȝ æwintyr at finna

R. 635. D. tygh E. tik F. tøff *troligtvis rätta läsarten.*

R. 636. D. oc thu scalth føre gangaren hem

R. 640, 1. D. swennen sagde ther til ja
jæk wil gernæ gôra swa

R. 643. D. langæ l. E. stacket l. F. icki bred *f.* s. l.

R. 644, 5. D. *fattas.*

R. 646—653. Dessa rader utgöra *Ivans* antal, innan svennen upphinner och väpnar honom.

R. 649. F. thȝ myt hierte mwn effther longe

R. 650. Borde tryckts, med stöd af hds.:

waluan æller herra keyar

R. 662. F. iech kan thȝ ey fuldh seye here

R. 672, 3. D. gudh hennæ gôme
oc mȝ sin nadhe ey forglômæ

E. *fattas.*

Digitized by Google

R. 672, 3. F. gudh hennes liff och ere giømmne
oc mz sin nade ey for glømme

På grund af läsarten i D. och F. borde väl texten i rad 673 rättas till

ok mz sina nadher ey forglöme

R. 686. F. han fylte then molliugh aff kiellen tha

R. 688, 9. D. tha fæl sa mykith myrkær uppa
han wiste éy huarth hann skulle ga

E. F. *Samma läsart.*

R. 691. Meningslös. Den rätta läsarten finnes i alla de andra hds. Raden borde tryckas, efter B.:

tha wart han thz æuintyr wiis

R. 696. E. grymmelige F. iamerligh *f.* ængizslika

R. 702. De andra hds. instämma i den rätta läsarten, annan i st. för annath.

R. 704. D. wadiæn hin rödhe hade ther for hath

E. F. följa B. C. D. Texten borde förbättrats till:

vadoyn hin rödhe hafdhe thz for hat

R. 708, 9. E. *fattas.*

R. 719. Omening. Borde tryckas, enligt hds.:

iak vænte the komo ey thædhan badhe

R. 725½, ½. D. ey sa breth som en foth
thz wolthe thære hogmodh

Dessa rader borde upptagits i den tryckta texten, då det är tydligt att deras frånvaro i A. B. C. endast kan förklaras genom afskrifvare-fel. De saknas också i E., men finnas i F.:

ey sa breth som ien fodh
thz voldeth thieres howmodh

De finnas ej i den Tyska och den Engelska bearbetningen, men förekomma nästan ordagrannt uti Originalet och i Norska Sagan:

Digitized by Google

Mes andui ſont de si grant cuer.
Que li uns ne lautre a nul ſuer.
Por lautre .1. pre [pie] ne gerpiroit.
Se iusqua mort ne lempiroit.
Le Chevalier au Lion. v. 842—5.

& huorgi vildi vndan ôdrum hopa einnar spannar — Ivents Saga: bl. 26, v.

R. 729. Med ändring utaf skrif-fel, borde raden tryckas:
for thera tokt vildo the thȝ lata

De voro begge två för ridderliga, att hugga på hvarandras hästar.

R. 730. E. lagh F. hande *för* hagh

R. 731. F. vadian fek ien stor vandæ

R. 735. D. han matte fly thȝ giorde honum nôdh
I texten *läs* flydde *för* flyddo

R. 736, 7. E. *fattas.*

R. 737½, ½. Borde upptagits i texten, (efter B.):
och haffde fangit dødelik sar
thȝ aktadhe herra iwan ey eth har
D. thy han hadhe fangith dødeligh sar
ther her iwan actade ey eith har
E. *instämmer med D.*
F. han haude fongeth iet dødeligth saar
herre jvan skadde ey ieth har
Si foi puis not une tort.
Quil se sente naurez a mort.
Le Chevalier au Lion: v. 864, 5.
Unde als er der tôtwunden
Rehte het enpfunden,
Dô twanc in des tôdes leit
Mêre dan sîn zageheit,
Benecke, Iwein: v. 1051—4.

Digitized by Google

þui ath hann kenndi sik saran til olifis. — Ivents Saga: bl. 26, v.

R. 744, 5. D. tha the kende her wadeyn
tha lothe the honom a huseth in

R. 747½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
wtan han finge iemhøgelik æræ
som hans frænde miste [t]hæræ
Ni est pas de la promesse quites.
Qua son cosin auoit promise.
Ne le uoudroit en nule guise.
Le Chevalier au Lion: v. 887—89.

R. 760. F. dorligh *för* vadhelika

R. 761. D. forgǒræ *för* forgifua

R. 762. D. skǒth E. skøt F. skiødh *för* støt

R. 765. F. *fattas.*

R. 768. D. (E.) Oc fel han sælffuer uppa then jordh

R. 769½, ½. Borde upptagits i texten (efter B.):
at porten skulde han ey taka
swa at hans liiff ey saka

R. 785. D. han trøstæ tha a sine frome
E. *Samma läsart.* F. egen fromme

779½ & ½. sid. 208. *läs* 789½, ½. Dessa rader borde tryckas i texten (efter B.):
j giorden os swa myken nǒdh
jach wenter ther fore bliffuin j dǒdh

B. C. D. E. F. *instämma.* Originalet
Se uos estes ceenz ueuz.
Vos i feroiz [seroiz] touz despeciez.
Que me sire cit a mort bleciez
Et bien sai que nos [uos.] lauez mort.
Le Chevalier au Lion: v. 963—6.

R. 793.

Digitized by Google

R. 793. Äfven D. har uppe för inne, troligen den rätta läsarten.

R. 795. Raden borde fullständigas, enligt de andra hds.:

Vi vitin thȝ væl ij ærin hær gômd

R. 801½, ¼. Borde upptagas i texten (efter B):

jdhert hiærtæ mon ey skelffua
j ærin en man aff idher siælffuæ
Porce di que prendom [l. preudom] soiez.
Que nestes pas trop esmaiez.
Le Chev. au L. v. 982, 3.

R. 805½, ¼. B. mina frua booȝskap hemelik
then æræ ther j tha wisten mik

Dessâ rader borde upptagits i den tryckta texten. Den förra är en fortsättning af rad 805, och slutar meningen. Den sednare begynner en ny mening, hvaraf r. 806 är fortsättningen.

C. D. E. F. *samma läsart.*

Menuoia madame *en* message.
Espoir si ne fui pas si sage.
Si cortoise ne de tel estre.
Come pucele deust estre.
Le Chev. au L.: v. 988—91.

R. 810, 11. B. (C.) wtan j enæ iach idhert nampn gôrlæ
mon
wtan j herra iwan kon*ung* yrian*s* son
D. wtan i enæ wm jek giorle mun
herræ iwan k*onung* iôrians son

Trol. den rätta läsarten. Texten borde då förbättras till:

vtan ij enn idhart nampn iak mon
ij hetin herra iwan k*onung* iôrians son

Digitized by Google

R. 810, 11. E. Vten [ether] ene jech, ethert naffn ey kan skøn.
jech troær i hedæ her jywan konning vrians søn.
F. eders naffn iech giørligh nam
koningh vrians søn herre ywan
Bien sai coment uos auez non.
Et reqonneu uos ai bien.
Fuiz estes au roi Hurien.
Si auez non me sire Yuein.
Le Chev. au L.: v. 999—1002.

R. 817. E. fingerne af gul F. fingern aff guld

R. 818. D. oc satte a hans huithe handh

R. 826. D. thennæ ringh megh apter fa

R. 828. F. gudh tacke eder iomfru for rige gawe

R. 829¼, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
ma iach mȝ frid j werldenne bliffua
iach skal thȝ fortiænæ æn iach ma liffua.
D. mȝ frid *fattas.*
E. helbreide *i st. f.* mȝ frid
F. maa jech mȝ glede j werden vere
iech skal ether løne mit hiertens kiere

R. 832, 3. D. oc gȯnom thȝtæ stora huus
ther som brennæ the mangæ waxlius

R. 334. D. liithen F. liden *f.* lønlik

R. 837. D. enæ *f.* om — *Trol. den rätta läsarten.*

R. 838. Rimmet och grammaticen fordra sænge.

R. 839¼, ½. Borde upptagits i texten, (efter B.):
the seng war reedh ȯffrit rik
aff dyræ klæden och kȯstelik

R. 841. F. hwn bredde a then ridder bold

R. 842, 3. D. *fattas.*

R. 843¼, ½. Borde återställas till texten (efter B.):

Digitized by Google

R. 843½, ½. mædan iach later idher ætandæ redhæ
j torffuen ey rædhæs thera wredhe

R. 845. Borde förbättras, enligt hds., till:
tha kom hon ther ater ij hans fund

R. 846, 7. Äro omkastade, och derigenom äfven förändrade. Borde återställas, i texten med stöd af de andra hds., till:
hon hafdhe mꝫ sik fulgodh kost:
miödh ok wiin ok ærlik most

R. 850. Hans = *Vadoyns.*
D. the godhe mæn som angradhe sin skadhæ

R. 853. D. the matthe honom ingestadꝫ finnæ

R. 872. D. tha the haffuæ alt wm huseth leeth

R. 876, 7½, ½. I D. fattas dessa rader. Med stöd af B., och de andra hds., borde hela stället återställas och tryckas som följer:
iak thakkar idher innerlika gærna
fore the nadher ij giordhin vidher mik idher tærna
at iach haffuer idher funnet hæræ
iach wil idher til thiænist wæræ

R. 882. D. gryme E. starcke F. greske

R. 883½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
som the leon ther grymæst æræ
ther see the diwr ther effter faræ
Bilden finnes endast i den Skandinaviska bearbetningen.

R. 884, 5. marghinfal borde förbättras, enligt hds., till marghinfalda — D. wlekæ E. vlicke F. v glede *i st. f.* vlikka

R. 887½, ½. Borde upptagas i texten, (efter B.):
öwer thessæ högæ borgæ tinnæ
mædan wi magom han ey finnæ
C. D. E. F. *samma läsart.*

Digitized by Google

R. 892. D. medan portane læstæ ære
E. allæ lesdæ F. j lase

R. 895. *Han svek visst honom (vår herre, Vadoin) med Hin Ondes magt!*
D. ther mangæ haffuer swiikith mꝫ sin krapth
E. then man hauer sweget oss mꝫ vnderlig Craft
F. som mange hawer suegeth mꝫ sinne akt

R. 900. Borde förbättras, med stöd af B., D., och F., till
tha the hafdho husith alt innan leet

R. 903¼, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):
gudh haffuer ey wænare a[n]lit giort
for sorgh gath hon ey talat elle hört
Vint une des plus bele dames.
Conquis ueist riens terreine.
Ne crestiens ne crestiene.
Ni fu onques ples ne parole.
Le Chev. au L.: v. 1131—4.

R. 907¼, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):
the fruær henne stodho næræ
lotho watn a henne bæræ

R. 914. Med stöd af B. D. och F. borde raden förbättras och trycks:
sænden budh æpter klærka gamal ok vnga

R. 920 och följ. Den gamla tron att ett lik skulle blöda om dräparen var närvarande, är väl bekant.

R. 924. D. som wiigeth offuer then dödhe wan
E. ther vadion røthæ owerwan.

R. 930, 1. Borde med stöd af hds. förbättras till:
at the matto tho han ey finna
thæs thakke gudh ok thæn ædhla quinna

R. 931. E. Han tackede gud oc the ædlæ quinnæ
F. thꝫ tackede gudh then edle qwinne

Digitized by Google

R. 932, 3. E. *fattas.*

F. gredindis suarede then frue tha
aff stor harm och saude saa

R. 935½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

ma thz nokrom komma j minne
at blind ær badhæ man och quinnæ

D. kan thz nokor dragæ til minne
ath blindh ær giordh bade karl oc quinnæ

R. 938, 9. D. thz jæk skal han ey fangen see
thz gör megh i mith hiærte we

R. 950. Med stöd af hds. borde raden ändras till:

han matte æn sigher for honum tapa

Hela meningen är: — *Han (dräparen) tordes aldrig bida honom, eller möta honom i öppen strid, utan måste alltjemt tappat segern mot honom, hade det icke varit för hans djefvulskonster.*

R. 951½, ½. Borde upptagas i texten (efter D.):

wy haffuum thz rönth mz fulle skil
han kan ther alth ofmykith til

R. 965½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

gud wet iomfru thz sigher iach idher
iach war mykit redder ther kendz iach wider

Poor auez eu sanz faille.
Parfoi fet il uos dites uoir.
Ja si grant ne cuidai auoir.
Le Chev. au L.: v. 1253—5.

R. 971. D. wm i kunnæn thz föghæ swa

R. 997½, ½. Borde upptagits i texten, (efter B.):

Och ma thz engen liffuande finnæ
at i æræ her swa lönlik innæ

C. D. E. F. *samma läsart.*

Digitized by Google

R. 1000, 1. *Om dina fiender få dig i sina händer, kommer du visst uti evigt fångenskap* (A), *visa de dig mångfaldigt hat* (B.)

R. 1001½, ½. Borde upptagas i texten (efter B., med utbyte af makt för akt, i alla de andra hds.):

minnins gørllæ hwat iach hawer sakt
och huxen ther a mꝫ stadelika akt

R. 1013. Borde utbytas emot rätta läsarten i B.

at iach skal hadh och spot her fangæ

R. 1018. Motsatta läsarten borde upptagas, efter D. och F.:

ok kan iak thꝫ ey visa mꝫ skæl

R. 1025. D. ath gudh sculle hennæ nadhe wel

R. 1042—5. E. F. *fattas.*

R. 1045½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

thy at man finder thꝫ opta swa
the sighia thꝫ ney the wilia ia
½. D. the segiæ thꝫ ney the menæ ja

R. 1054. Borde tryckas, med stöd af alla de andra hds.,

thot han matte tha væl thædhan ridha

R. 1058. D. war redder F. frwter fast *f.* v. v.

R. 1060. Skrif-felet iak gör *Herr Gavian* till *Keycs* frände. Den rätta läsarten finnes i de andra hds. Raden borde tryckas:

thꝫ han hafuer vrækt mꝫ mykin æra

E. rättar felet genom att ändra hans frænde till myn frænde

R. 1065. Med stöd af hds. borde den lyda:

hæller sik fangin ij hænna vald gifua

R. 1076. Borde förbättras (efter D.) till:

tha mælte wm the iomfrwa skøna

Digitized by Google

R. 1086—91. E. *fattas.*

R. 1092. D. Ether oc drikker oc gören ider glade

R. 1096. D. oc segiæ ider huru thz gar

R. 1107½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

Min frua laten idher harm at faræ
och fellen ey meer for honom taræ

C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 1117. F. *läs* myt

R. 1154, 5. E. *fattas.* — D. brak F. snak *f.* kalz

R. 1159. D. skada E. skade F. skaden *f.* sorgh

R. 1160. D. æpter thz hon ey answar fek
F. then iomfrw aned swar ey tha fek

R. 1206, 7. D. *fattas.*

R. 1210. D. *läs* Megh *f.* Jegh

R. 1214, 15. D. Ein fromere riddare er then man
som wadian drap en siælffuer war han

E. F. samma läsart, hvilken äfven synes varit den ursprungliga, sålunda:

ther vadoyn drap æn siælff war han

R. 1218, 19. D. *fattas.* E. oræ F. øre

R. 1224. D. Minnes *f.* Snimarst E. F. *sam. läsart.*

R. 1233. Borde förbättras, med stöd af hds., till:

ther honum thykte nakor glædhi i væra

R. 1242, 3. E. *fattas.*

R. 1263½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

toktelik mz høgæ sinnæ
man ma hans likæ ey til finnæ

D. hòffuiske E. fagræ F. gode *f.* høgæ

R. 1265½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

Frwen swarede tha then tærnæ
hwat thu mik rader thz gør iach gerna

D. E. F. *samma läsart.*

Digitized by Google

R. 1278. F. nar skal gudh thȝ skibæ saa

R. 1287—9. Meningslöst. raskare hor inkommit ifrån v. 1290.

D. en fugl matte swa snarlige ey flyge
wm en dagh jæk seger swa
swa lankth ær tiidh thȝ mogen i tro

E. en rasker fugell moa tit eȳ flwæ.
a enskøns dagh iec siger soa.
so langt ær tit thȝ mwæ j troo.

F. ien fowel ma thȝ ey flywe
a ien dagh iech seyer saa
sa langt er thidh thȝ ma j tro

Med stöd af de 5 andra upptecknингarna, kunde stället tryckas i texten sålunda:

een fughil ma ey swa snarlige flyge
aa en dagh thȝ maghin ij tro
swa langt ær thiit ther thæn riddare mon bo
Dame ne cuit que nus oisiaus.
Poist en .1. ior tant uoler.
Le Chev. au L.: v. 1803, 4.

R. 1299. ha är skrif-fel. Läs (som i B—F):
hwa landith thør for honum væria

R. 1312. Borde tryckas, med stöd af hds.:
The frugha swarar miin hiærta kiæra

I läsarterna: — R. 1318. *läs* R. 1317. Med stöd af mannelige i D. borde den rätta formen återställas:
biwdher manlika koma saman sit rath

R. 1319. D. blitleik F. glede *f.* liofheet

R. 1324, 5. F. rede *för* gøra — lede *för* føra

R. 1328. Läsarten i B. borde upptagas i texten, då vredh utan tvifvel är ett skrif-fel:
mȝ hwitte hand gnedh hon hans baak

Digitized by Google

R. 1328. D. E. hafva thwo F. wred

R. 1333½—⅞. Borde upptagas i texten; ½, ½ efter D., ½, ½ efter B. och ½, ⅛ efter D. (Se Franska dikten.)

hon kastede offuer han swa innerligh
min herræ ligh oc huile tegh
hon lot honom rikæ klæder skæræ
en riddare matte mz ærom bæræ
aff rǫth sameith oc rikæ ladh
en bratze aff gul hon hempte badh

½, ½. E. lig hær *f.* ligh F. mynneligh *f.* innerligh — ⅜, ½. E. F. *instämma med B.* — ⅛. E. *inst. m.* D. F. got *f.* rǫth — ⅛. E. F. *instämma med* B.

Et auec ce li appareille.
Robe descarlate vermeille.
De uer fresche a toute la croie.
Nest rien quele ne li accoie.
Que couieigne a lui acesmer.
Fermail dor a son col fermer.
Oure a pierres precieuses.
Que fet les genz plus gratieuses.
Le Chev. au L.: v. 1862—9.

R. 1334, 5. D. belthe aff gul *f.* bælte ok pung E. *bägge raderna fattas.*

R. 1336, 7. D. E. *fattas.* F. hath och hwe *f.* ther til ena hufwo

R. 1357. Alla de andra hds. hafva dult (duld, m. m.) för hult, utan tvifvel den rätta läsarten.

R. 1358. Meningslös. Skrif-felet aff borde ändras till at: —

iak vænter tho nadher at idher fanga
Mes tel seurte ma donee.

Digitized by Google

Que deuant lui uos puis *con*duire.
Sanz rienz greuer et sanz ri*en*s nuire.
Le Chev. au L.: v. 1895—7.

R. 1371¼, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):
ho*n* tok [then] riddare aff fræme*n*de la*n*d
liwfflik j sin hwitæ ha*n*d
D. kerlige *f.* liwfflik

R. 1376. thȝ see, *se det* (sin ångest). Raden läses *efter* den nästföljande. Bägge raderna fattas i E.

R. 1394, 5. D. ath thalæ meda*n* i æren hæræ
thȝ tykke*r* mi*n*ne fru wnde*r* wære

R. 1401. D. *fattas.*

R. 1404. D. wm he*n*nes husbonde wadia*n* hin rødhe

R. 1419. D. ath iæk wil ider ey wæriæ eller bliffue dødh

R. 1427¼, ¼. Borde upptagits i texten (efter B.):
iach war ther stadh j høgæn wa*n*dæ
om j thȝ wilin ræt forstandæ
C. *bortrifvet.* D. E. F. *samma läsart.*

R. 1430, 1. D. *fattas.*

I läsarterna: — 1431. *läs* R. 1432.

R. 1444. D. bre*n*t E. spænt F. spent *f.* sprængt

R. 1469. Raden borde förbättras, efter B. D. och E., till:
huath luneta giordhe han gøre ok swa

R. 1472, 3. E. *fattas.*

R. 1478, 9. E. *fattas.*

R. 1481¼, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):
signad warde then helga stu*n*d
thȝ ha*n* kom hiit a wara fu*n*d
C. E. F. *instämmande läsart.*

¼. D. loffuath warde then signede stundh

R. 1490. B. C. drotȝætin D. fruen E. droseden F. drosten

Digitized by Google

R. 1491½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.).

enæ stund och sitiæ och thigiæ
och hôræ hwat iach wil idher sighiæ

C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 1493. D. huar fore wy alle skade bære

R. 1496. D. byr *f.* boor

R. 1501. D. jnnan fiurtan netter komer han hære

R. 1501½, ½. D. Luneta swarade som i mogen hôre
ther sin ordh kunne wel fram fôre

R. 1503½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

a fruær ligger swa lithin weriæ
the kunno ekke wapen at bæræ

C. D. E. F. *samma läsart.*

And wemen may maintene no stowr,
Thai most nedes have a governowre:
Ywaine and Gawian: v. 1221, 2.

R. 1506, 7. D. vm hon skulde nw til gipte ga
Ath i leggen henne ingen lasth uppa

R. 1515. D. ther hennes landh thor bista

R. 1516, 17. D. *fattas.*

R. 1521. I enlighet med alla de andra hds. borde texten förbättras till:

om ij vilin gifftæs nu ræt ij stadh

R. 1524. D. then fruæ blygdis oc wilde ey hôre

R. 1540. D. oc biuder jæk mith folk alth i sen
F. och beder iech eder ridder och swenne

R. 1542, 3. B. swarade riddare swenæ och tærnæ
hwat j biuden thȝ gôre wi gernæ

C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 1545½. ½. B. konung yrians son herra iwan
fræmbre riddare man aldrik fan

Borde upptagas i texten. C. D. E. F. *sam. läsart.*

Digitized by Google

Sest li hauz hom ce sachiez bien.
Com li fuiz au roi Vrien.
Le Chev. au L.: v. 2098, 9.

R. 1546. E. vnderlig *f.* hemska

R. 1548, 9. D. al war *f.* manz E. *fattas.*

R. 1556. D. Hoo ther war komen æpther godz æder haffuæ

R. 1557½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
the wiit om werldenæ haffua leet
eth rikare hoff haffua the ey seet

R. 1558, 9. E. *fattas.*

R. 1560, 1. D. E. *fattas.*

R. 1561½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
aff then glædæ man ther sa
ær mik seent at sighiæ i fra
C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 1562, 3. E. *fattas.*

R. 1570. D. alth F. och alt *för* aff

R. 1579. Borde förbättras, enligt B. samt alla de andra hds., till:
ok vildo alle til æuintyr fara

R. 1595½, ½. Borde upptagas i texten, (efter B.):
han wil helder at bodhen ridhæ
æn han thor her for kælden stridhæ

R. 1604. D. *läs* werder *för* löder

R. 1612, 3. D. *fattas.*

R. 1615. E. her kæyæ i vidæ ther lidæt till

R. 1616, 17. E. *fattas.* Meningen är: *Högst ogerna skulle Herr Ivan talat sådana ord emot någon, som j hafwen gjort emot honom.*

R. 1619. A. *läs* flyddê

Digitized by Google

R 1643½—¼. F. thz hawer ee wereth føre keye sedh
ath han wille sigh ther komme widh
wthen fare mz spot och flerdh
thy faar han mange skammeligh ferdh
koningh artus saude thu wilt ee kiwe
iech wil thik thz ewentyr giwe

R. 1643½, ⅛ E. Koningen swarede hannum i stadh.
oc gaf hannum thz æuentir ther han
ombat ¼—¼. *fattas.*

R. 1651. D. honom aff stinge tha ær han en sælogh man

R. 1653. D. swa hiærtelige han moth honom rende

R. 1654, 5. D. *fattas.*

R. 1656, 7. B. C. *fattas.* — D. E. F. segh, sigh *för* thz

R. 1661½, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):
the læto fara swa starkelik saman
tha gik herra kæyæ aff gaman

R. 1671½, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):
then stoltæ riddare tik nider stak
han ær wærder swa myklæ tak

R. 1676, 7. E. *fattas.*

R. 1679. B. (C. F.) thit han thz herskap halda sa

R. 1690, 1. E. *fattas.*

R. 1691½, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):
spyriæ wil iach gernæ ider her
idhert nampn hwru thz ær

C. D. E. F. *instämmande läsart.*

R. 1694—7. Stället är tydligen förvirradt genom skrifvel, och kan endast återställas genom våldsamma ändringar. Emedlertid borde läsarten i B. upptagas i texten:
sith nampn han openbarade thæræ
ther warth han vnfangen mz æræ

Digitized by Google

R. 1694—97. D. han war ther vnfangen mȝ ære
mȝ alth thȝ folk som komit hwar thære
E. Han øptæ thȝ openbare thær.
fforæ alt thȝ folk ther kommit ær.
Ath herræ ẏwan ær kommen hæræ.
Han var vndfongen ther mȝ æræ.
F. *instämmer med* E.

R. 1706. A. *läs* ridhe — B. *har* tiidhæ — ridhæ

R. 1734. Borde tryckas, efter B. C. D. E. F.:
aff thȝ hws badhe riddare ok swen

R. 1735. F. *läs* bomme piber

R. 1737, 8. F. *fattas.* — 1738. D. uppa *för* aff

R. 1739, 40. E. *fattas.* — 1740. D. thy *för* for at

R. 1742. B. C. D. E. F. æræ (ære)

R. 1747, 8. E. *fattas.* — 1747. A. *läs* baswn
D. Alskons leik munde them oy skorte
swa riide the fram for there porthæ

R. 1749, 50. E. *fattas.* — 1750. D. wm landith *f.* væghna

R. 1752. D. mȝ bloth sameith oc riike tingh

R. 1753—6. E. *fattas.* — 1753. D. swa *f.* tha

R. 1757. B. C. thera klæder D. thȝ klæde E. the skiolde F. the halle *i st. f.* thera klædhe

R. 1760. D. gul oc grȯn — E. grønt oc røt

R. 1760½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
gulffuit tækt mȝ baldakinnæ
thy rikaste ther man matte finnæ
E. F. *samma läsart.* D. *fattas.*
Li drap de soi sont fors tret.
Et estenduz el pauement.
Le Chev. au L.: v. 2317, 18.

R. 1760½, ½. F. the stigede aff thiere heste
the stalte ridder och swenne beste

Digitized by Google

R. 1762. Se anmärkningar till r. 1734. Läs riddare ok swen

R. 1765, 6. D. *fattas.*

R. 1766½, ½. Borde upptagits i texten, (efter B.):

then wænlek man a henne saa
thy ær mik seent at sighiæ j fra

C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 1768½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

ther gudh hawer henne giort
som j haffuin förre hört

C. *samma läsart.*

½. D. som i endels haffuen hörth

E. *fattas.* F. *instämmer med* D.

R. 1770. A. *läs* konung

R. 1771, 2. E. *fattas.*

R. 1772. D. hiith til min hiærte kær

R. 1777—82. E. *fattas.*

R. 1784. D. hwru F. hware *för* før æn

R. 1790. Uti Franska originalet användes denna bild om *Herr Gavian.* Uti alla de andra bearbetningarne är hela beskrifningen, r. 1782—98, utesluten. Bildens sammanhang visar att *Ivan* är här ett skrif-fel för *Gavian.* Se r. 1799.

R. 1794. D. tha moln oc sky ær offuer sath

R. 1797, 8. E. *fattas.* D. nyom F. ny

R. 1810½, ½. Borde upptagas i texten, ½ efter B. och ½ efter D.

aff then store högelik wa[n]dhæ
ther her iwan war komith til hande

B. aff then store högelik wadhæ
ther hon kom honum wæl til nadhæ

Digitized by Google

R. 1810½, ½. D. Aff [then] store högeligh wande
ther her iwan war komith til hande
C. *instämmer med* B. — E. F. *inst. med* D.

R. 1811, 12. E. *fattas.*

R. 1817, 18. E. *fattas.*

R. 1823—6. Med stöd utaf följande läsarter:

1823, 4. B. the skemptado saman the langa daga
stundom ridhu the j skogh at iagha
C. thøm D. E. segh F. ther *för* saman — E. march *f.* skogh

R. 1824½, ½. B. och stundom a mark at betæ
mz falkæ och hunda at letæ
C. *samma läsart.* D. E. *fattas.*
F. en stwndom a mark mz felke ath bede
mz leyde hwnde hiort ath leede

1825, 6. D. fugle oc diur ware them til reidhe
huarth the wille fare oc weidhe
E. *fattas.* — F. 1826. *fattas.*

borde hela stället återställas och tryckas sålunda:

the skemptado saman the langa daga
stundum ridhu the ij skogh at iaga
och stundom a mark at betæ
mz falkæ och hunda at letæ
fughla ok diwr varo thøm til redha
huart the vildo fara at vedha

Denna lifliga målning af de mägtige riddarnes fordna jagt-nöjen finnes endast i den Skandinaviska sagan.

R. 1839, 40. E. *fattas.* — D. sagde han *f.* h. i.

R. 1845—1949. *Tryckt efter B., då ett blad är borta i* A.

R. 1849, 50. E. *fattas.*

R. 1855—68.

Digitized by Google

R. 1855—68. E. *fattas.*

R. 1875. D. Ther mi*n* kæte nw til star

R. 1879, 80. E. *fattas.*

R. 1887, 8. D. *fattas.*

R. 1891—4. E. *fattas.* — D. (F.) stodh fyr

R. 1896. D. (E.) eith forskel

R. 1905. D. Jek wil thꝫ ey for ider lônæ

R. 1923, 4. D. (E. F.) ey soth ey hær thꝫ skule i wita
ther moge*n* i her*re* wel a liite

R. 1932. Borde återställas och tryckas (efter D. E. F.):
om ha*n* forglômer ey kærestæ sinnæ

Så länge han minnes sin käraste, blifver han hård som jern (*alldeles sår-fri*).

R. 1941, 2. E. *fattas.*

R. 1947—52. E. *fattas.*

R. 1952¼, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
hwo ka*n* ther aff sighiæ eller scriffuæ
mꝫ hwat skæl tha ma ha*n* liffuæ
F. *instämmer med* B.

R. 1965. B. (C.) fræmbre D. (E. F.) froma*re* *f.* bætre

R. 1977, 8. Borde utbytas emot läsarten i B., hvarmed alla de andra hds. instämma:
om qwæld*it* tha hoffuet skulde wæræ
tha kom herra iwan ridan*d*he thæræ

R. 1981. A. *läs* heedh[a]

R. 1981—6. D. *fattas.*

R. 1982¼, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
man loth ower the herra sla.
the rikæstæ tiæld man finnæ ma

R. 1983—96. Detta ställe fattas uti urskriften och de öfriga bearbetningarne.

Digitized by Google

R. 1985, 6. E. *fattas.*

R. 1994. Borde tryckas med stöd af B. C. D. F.:

swa at ængin skal hær hema bidha

R. 1996½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

thy at thȝ thȯkte engen offmyk*it* wær*æ*
thȝ the matto hon*um* gȯræ til æræ

C. D. F. *instämmande läsart.*

R. 2008. D. hon lade sin skin a vnd*er* thȝ tiældh
F. hw*n* laude sin kobe wnder thȝ thiel

R. 2028. Med stöd af B. C. D. (logith) E. (liwet) F. (løwed) borde raden förbättras, efter B., sålunda:

thu hafu*er* thȝ lugh*it* thȝ veet thu væl

R. 2033, 4. D. *fatta*s.

R. 2036. F. och gaff ey giøm ath hwad hwn saude

R. 2038. A. *läs* han

R. 2042. E. Sith nw qwær hin ondee tik skænde.
F. sa sore for smadh hw*n* hanom och skiende

R. 2043, 4. E. *fattas*

R. 2049, 50. D. *fattas*

R. 2053—6. E. *fattas.* — 2055, 6. D. *fattas.*

R. 2073, 4. E. *fattas.*

R. 2081. Borde förbättras (efter B.) enligt läsarten i alla hds.:

een swen ther hafdhe bogha ij hænde
Tant quil troua delez .I. parc.
.I. garcon qui portoit .I. arc.
Le Chev. au Lion: r. 2793, 4.

R. 2083. D. Honom lyste ey lenge vidh honom thala

R. 2089. B. och aat them raa ræt som en hȯk

C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 2090½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

Digitized by Google

iach hawer ey annat sannare hört
hans ætæn war för alt annörlund giort

C. F. *samma läsart.* — E. *fattas.*

D. hans etande war alth bether reth

R. 2094. B. C. (E. F.) fatik D. gamal

R. 2105, 6. E. *fattas.*

R. 2106. B. herra iwan sat tha mot thȝ lius

C. D. F. *samma läsart.*

R. 2107. B. salghæ C. saluga E. sucknæ F. sorte

R. 2108½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

thȝ war thok bæxt och hart som bark
ther aff wart han lithit stark

C. E. F. *samma läsart.* D. *fattas.*

I läsarterna 2102. *läs* 2112. — R. 2111, 12. D. *fattas.*

R. 2112½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

nw thȝ förstæ han mætter ær
han dwaldis ekke lenger ther

C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 2117, 18. D. *fattas.*

R. 2120½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

thy at han engen skipilsse aff bonum fan
wtan som thȝ ware en galen man

C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 2124½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

thȝ giorde han sidan och ekke för
och lagde them for ærmætens dör

C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 2126. D. (E.) miödh oc viin

R. 2128½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

gaff honum thȝ badhe het och kalt
thok haffde han hwarken piper eller sält

Digitized by Google

C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 2138½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

hon war aff then frur skaræ
ther han monde herra ower waræ

C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 2142½—⅚. Borde upptagas i texten, ½, ½, ⅙ efter B. och ½, ⅓, ¼ efter D.:

haffde han hafft tolik klæder thæræ
som han war fyrre wan ath bæræ
Tha hade hon honom fyrre kenth
nw var hans skipilse al vm vendh
tha han naken for henne la
the jomfrua gørllæ a han sa

F. *samma läsart.* — E. ½—⅓ *fattas.*

R. 2146½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

och bar ther engen jæff [up]pa
at thȝ monde ey wæræ swa

C. D. F. *samma läsart.*

R. 2149, 50. E. *fattas.*

R. 2150½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

och giorde thok som en wis quinnæ
hon wækte ey han at thȝ samma sinnæ

C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 2154½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

mȝ gratande ögon och ömkelik talan
kerdhe hon thæs riddare sorgh och qualan

C. D. F. *samma läsart.* B. *har skrif-felet* duala *för* qualan

R. 2156—2210. *Ett blad är här bortrifvet i* E.

R. 2166. A. *läs* skipilse

R. 2172½—¼. Borde upptagas i texten (efter B.):

Digitized by Google

matte han hiælp och helso fanga
swa at han ware fór ridhæ och ganga
och dwaldis siidan mz idher en riid
tha lóste han snart all ider quidh

C. F. *samma läsart.* D. ½, ½. *fattas.* B. *har i rad.* ½, *skrif-felet* sin *för* ider (*läsarten i* D.)

R. 2182½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

jach hawer thz mz sanno sport
ee hwo mz them warder smorth

C. D. F. *samma läsart.*

R. 2184½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

nw skyndom os hem min hiærtæ kæræ
och dwælioms ekke lenger hæræ

C. D. F. *samma läsart.*

R. 2188½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

ware honæ ther sidan widher
thu skalt nw góre som iach tik biuder

C. D. F. *samma läsart.*

R. 2189, 90. D. *fattas.*

R. 2195. D. skeræ *för* faa — 2196. D. wæræ *för* gaa — F. *fattas.*

R. 2198½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

hwat iach ther mere aff sighiæ will
och alt thz enom riddare hórer till

C. D. F. *samma läsart.*

R. 2201. B. C. F. *hafva* ther *för* thz *utan tvifvel riktigare.*

R. 2203. D. steigh aff sin hesth[ ] F. sadh aff hesten

R. 2208. D. iammer booth

R. 2211. A. *läs* hiælpa

R. 2218. D. owith E. galscap F. w widh *för* órsl

R. 2238½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

Digitized by Google

hans soot haffde honum giort swa mykyn wandæ
at han wær ey fôr opp at standæ
C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 2248½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
min makt ær mik swa gangen fra
thz iach mik ey siælffuer hiælpæ ma
C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 2250. B. D. lotz C. loz *för* loot sik

R. 2256. B. D. lotz f. loot

R. 2272½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
thit skulom wi ridhæ och ekke ganga
ther magen j glædi och skemptan fanga
C. D. E. F. *samma läsart.* C. moge wi D. moghom wy *för* magen j

R. 2280. A. *läs* fôr

R. 2280½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
nw stighom a bak wi maghom ey bidhæ
wi wilom genstæn til husit ridhæ
C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 2282. B. (C. D. E. F.) farande *f.* sidhan

R. 2284. twa *är ett skriffel. Läs, i enlighet med* B. C. D. F.:
the iomfru tok the budhka tha

R. 2287. E. orsage. F. orsagh *för* orskyld

R. 2289. B. C. D. E. F. men, mz, medan, mæn, meden
I Läsarterna 2298. *läs* 2299. — D. Megh barsth

R. 2300. B. (C. D. E. F.) then butk vnfiôll mik j then a

R. 2306½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
iach fik ther mere skadæ a mot
iach wenter thæs aldrik fanga bot
C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 2313, 14. D. *fattas.*

Digitized by Google

R. 2314½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

thȝ ær wislik giort later idher ey langa
effter thȝ j magen ey ater fanga

C. F. *samma läsart.* D. *fattas.*

E. Thȝ ær giort lader ether eÿ langhe.
j mwæ then budk aldrig fangæ.

R. 2321, 2. E. *fattas.*

R. 2336. Borde utbytas emot läsarten i B. (C. D. E. F.):

Somj til ôrs och somj til fot

R. 2351. D. mangen skriffuær aff rolandh

R. 2362½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

och hioggo them en wægh swa bred
thȝ hæren all gladelik effter redh

C. D. E. F. *samma läsart.*

R. 2374½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

swa angistlikæ han mȝ swærdit slo
som en falk plæger mȝ sinæ klo

C. F. *samma läsart.* D. E. *fattas.*

R. 2376½—¾. Borde upptagas i texten (efter B.):

tha mælto the ther sagho pa
A ha aha och sagde swa
Herra gudh tha signe then man
ther sith swærd swa rôræ kan

C. D. F. *samma läsart.* E. ½, ⅛. *fattas.*

R. 2377—80. E. *fattas.*

R. 2382½—⅒. Borde upptagas i texten, efter B., men med finna och tha inbytta ur C., i stället för funno och thy:

thy bôr thȝ herræ och fôrstæ til
hwar thȝ rætlik prôua will
hwar the finna en dande man
ther ridderskap och æro kan

Digitized by Google

tha ær han wærdigh at hawa han kære
thæs fanga the badhæ loff och æræ
thy at offtæ kombr then tiidh
at man torff badhæ riddare och swena widh
thz thykkes ey offmykit wæræ
hwat man them hawer giort til æræ

R. 2387. Läs (med B. och F.):
och kænner honum at sompna swa

R. 2404½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
och wæghit thz mz tolik wagha
thz han thz angræ ræt allæ dagha

R. 2408. Läsarten i B. (C. D.) är troligen den rätta:
margh skapt han sunder redh

R. 2410½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
och tok tha til sith godhæ swærdh
ther opte bötte fore hans færdh

R. 2414½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
ther man ser ther j blode sinæ
ther mist haffde badhe liff och limæ

R. 2420½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
hwar som mæst ma vndan fara
herra iwan fölger efter mz sin skara

R. 2430½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
en branter aas war a hans leedh
then wægh han til husit redh

R. 2444½—½. Borde upptagits i texten, (efter B.):
thz loffuar iach idher a mina tro
thy iach wil gernæ göre swo
böte alt efter henne wiliæ
swa at os skal enkte at skiliæ

R. 2448½—⅝. Borde upptagas i texten (efter B.):

Digitized by Google

then frua redh honum sielff igen
mz frur mór och riddare och swen
fórdho han in mz mykyn æræ
och badho han gudhi wæl komin wæræ
aff tolik priis tha star hans loff
ee hwar herra sókiæ hioff [hoff]

R. 2452. Läs med B. (C. D. E. F.):
han beddis gærna aff idher nadhe

R. 2458½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
at han skal thetta aldrik brytæ
om han ma idher nader nytæ

R. 2464. Läs med B. (C. D. E. F.):
huath ij mik radhin thz vil iak göra

R. 2465—6½. *Herr Ivans ord.*

R. 2466½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
iach ma ey lenger dweliæs hær
for thy at langer wæg for mik stær

R. 2470½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
mæder min frua hæræ
thz maghom wi saræ kæræ

R. 2489. A. *läs* oc

R. 2496½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
ther han stander j then skog
manlik han sith swærdh wtdrogh

R. 2498½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
fore eter och eld och annor meen
ther ormen skiuter honum igen

R. 2500½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
och sidan j stykke al swa sma
at engen lot hos annan laa

R. 2511—13. Omening. Svärdet var redan utdraget, och det var *svansen* men icke *halsen* som lejonet räckte fram:

Digitized by Google

Mes il li couient une piece.
Trenchier de la coe au lyon.
Por la teste au serpent felon.
Que par la coe le tenoit.
Le Chev. au Lion: r. 3356—9.

Rad. 2511 borde tryckas efter D., och r. 2513 efter C., sålunda:

herræ iwan munde thedan riide
ok vilde tha ey længre bidha
then leon sin hala fram for honum rækte

R. 2562½—¼. Borde upptagas i texten (efter B.):

en stor stek han aff hiorten sker
och sidan fram til elden bær
han reff thȝ a en storan teen
och stekte ther badhe kȯt och ben

R. 2578½, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):

och gȯmde han mȝ sin froma
at engen ma honom til skada koma

R. 2586½, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):

ther j haffuin fȯrre aff hȯrt
hwat vnder widh hona war giort

R. 2590½, ¼. Borde upptagas i texten r. ½. efter B. och r. ¼. efter B. och C.:

then æræ iach her fordhum fik
mȝ sorgh hon bradelik mik forgik

R. 2595. Läs med B.:

a hans hals fik han eet saar
Eudroit [endroit] le col pres dela ioe.
Ni a maille qui ne descloe.
Le Chevalier au Lion: r. 3473, 4.

R. 2600½, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):

Digitized by Google

enghen man thz sighiæ ma
huru ômkelikæ hon lot tha

R. 2606½—½. Borde upptagas i texten (efter B.):
och lopp ater och fram thæræ
som hon monde galin wæræ
mz iæmmerlik lat och skriade swa
at thz war ômkæ at hôræ pa

R. 2610½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
han lagde sik widher eth bærgæ liit
och hwilte sik en stund ther with

R. 2615. B. F. hwil C. (E.) hwill D. huilder

R. 2626½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
ee sidan iach miste then hôglik æræ
ther iach haffde mz min hiærtæ kæræ

R. 2628½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
aff godh æmpne foor iak illæ
thz wlte mik min storæ osnillæ

R. 2642½, ½. Borde upptagas i texten (efter D.)
En tho her iwan war ey gladh
han gek til henne tha i stadh

R. 2644½, ½. Borde upptagas i texten (efter D.):
huath dugande man mun thenne wære
ther segh sa sarlige kære

R. 2654. Läs med B. (C.):
thz ma ængin lifuande tro a

R. 2673—6. (*Ivans* svar): *Nu förstår jag*, m. m.

R. 2704. daghlika är ett skrif-fel. Läs med B. (C. F.):
ij holpin mik tha dyghlika væl

R. 2704½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
thy iach war ther swa komin tha
at iach haffde engen at lithæ pa

R. 2723. A. (D.) *läs* kærde

Digitized by Google

R. 2724½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
tha gaff hon mik then sak
at thȝ wite engen wtan jak

R. 2736½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
innan fiorton natta fræst skulde iach then fanga
elle[r] skulde mik thȝ til dödhæ ganga

R. 2748½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
och skiutlik bort mȝ henne rende
swa engen man then riddare kende

R. 2759. Läs med D:
ok ængin annan stadh kunne at finna

R. 2780½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
thȝ førstæ the hawa drepit tik
tha gar thȝ sidan ower mik

R. 2790½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
thy iach hawer idher swa wæl rönt
iach faar idher thȝ aldre lönt

R. 2796½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
Gudh göme ider herre huar i fara
bade lönligh oc opinbara

R. 2812½—½. Borde upptagas i texten, ½, ½ efter B. och ½, ½ efter D.
och loto tha [the] vindbro nidher
herra iwan war tha glader wider
Oc vilde helder herberge tigge
en han vilde vte ligge

R. 2820½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
vi skulom antigæ badhæ in
eller och wt at thȝta samma sin

R. 2826½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
badho swenæ taka hans hæst
och gömæ som the kundo bæst

Digitized by Google

R. 2832½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
the frur och jomfrur toko han ther
och leeddo han thit thera herra ær

R. 2838½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
Badhe karll och swa quinnæ
och hwart thz barn ther war inne

R. 2844½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
kære husbonde sigh thz mik
om iach ma thz spöriæ tik

R. 2850½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
thy wil iach helder ther om tigiæ
æn idher mer ther aff sighiæ

R. 2876½, ½. Borde upptagas i texten (efter D):
ther han haffuer i sin gardh
them lather han henne vare ospardh

R. 2882½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
han hawer mik takit aff hus och land
sompt mz swærd och sompt mz brand

R. 2890½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
hwar ther letæ efftер tolik saka
han finder ther wæl sin maka

R. 2921. Läs med B. (C. D. F.; se r. 3659, 60):
en kamp bestanda for ena iomfru

R. 2942½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
han wil wider resen stridhæ
och lösæ idher fran allæn quidhæ

R. 2944½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
han badh them tha vpstanda allæ
j skulen mik ey til fota falla

R. 2954½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
thz skal thok morghon arllæ wæræ
iach ma ekke lenger dweliæs hæræ

Digitized by Google

R. 2958½—½. Borde upptagits i texten, ½, ½ efter D. och ½, ½ efter B.

han gaff them allom gode trösth
ath theire anger varde lösth
Och giorde them sidan glædi och gaman
then qwæld mædan the waro til saman

R. 2972. Läs med B. (C. D. E. F.):

hwilæs nu ok hafua nadhæ

R. 2996½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

the haffdo honum gernæ fallet til fot
haffde thz honum ey warit j mot

R. 3054½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

the waro trötte och swa modhe
bak saræ och illæ skodhe

R. 3078½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

tha matte mik then iember ey ske
ther iach hwar dagh fore mik see

R. 3154. Läs, med stöd af B. C. F.:

at thz hug ey rættelika tok

R. 3154½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

thy at haffde thz skælligæ takit han
tha ware dödh badhe örs och man

R. 3180½. Den felande raden borde upptagas efter C.:

thz huget kom neder mællom them bade

R. 3181½, ½. Borde upptagas i texten (efter D.):

vel atte alne i jordene nider
sa hörde jek sakth sa seyer jek ider

R. 3185½, ½. Borde upptagas i texten (efter E.):

[Ath arm och axel aff hannum gik
aff the hugh han tha fik]

Digitized by Google

Li ot au treuchant de lespee.
Les paule dou bu deseuree.
Le Chev. au Lion: r. 4205, 6.

R. 3194—6. Dessa rader äro felaktiga, men i brist på hds. är det svårt att återställa hela sammanhanget. Se F. (i läsarterna).

R. 3198¼—¼. Borde upptagas i texten (efter D.):

Husbonde*n* oc frue ære nw glade
ath t[h]e moge nw va*re* mȝ nade
Oc lȯsth er nw the*re* sone quidh
so*m* the haffue haffth i lange riidh

R. 3202¼, ½. Borde upptagas i texten (efter D.):

Oc huile*n* ide*r* oc haffue make
i gȯren thȝ for wa*re* sake

R. 3219. *Och den som han (Herr Gavian) känner rätt väl.* (Se r. 3676).

R. 3220¼, ½. Borde upptagas i texten (efter D.):

Jek ræd*i*s thȝ megh til scadæ gar
ath jek sa lenge haffu*er* varit h*er*

R. 3224. Läs med C. (D. E. F.; se r. 3277):

Ælle[r] och dȯdhe hos idh*er* bliffua

R. 3236¼, ½. Borde upptagas i texten (efter E.):

[Soa skamelig vppa en flaghæ
thȝ giorde the henne for wte*n* saghe.]

R. 3242¼—¾. Borde upptagas i texten ¼, ½ efter E. och ⅓, ¼ efter D.:

[Thȝ veth gud i hi*m*me*ri*gh.
eẏ skal hu*n* døø fore ethers swigh.]
I haffue*n* he*n*ne inge*n* sak ath ke*n*ne
for ide*r* lygn scal ho*n* ey brenne

R. 3248¼, ½. Borde upptagas i texten (efter E.):

Digitized by Google

[Han raskelig fram til elden rendæ.
han vilde ey lade ath hielpe hennæ.]

R. 3252. Läs med C. (F.):

the sagho allæ at han war wredh

R. 3294. thröff *är skrif-fel för* thorff

R. 3299. Läs med B. (C. D. E. F.):

Herra iwan swaradhe ther a moot

R. 3312½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

fore thy jak wet thy sannerlik
hon rædh sinne fru æn aldre swik

R. 3369. Läs, med B., (C. D. E. F.):

the rykto thera swærd tha badhe til saman

R. 3416½, ½. Borde upptagas i texten (efter D.):

The bade for honom som i mogen höre
the matte honom ey annen hielp göre

R. 3424½, ½. Borde upptagas i texten (efter D.):

Thy han war moder aff riisens slagh
som han hade then same dagh

R. 3468. Läs med B. (C. D., se r. 3590):

til thæs ij ærin til rækæ badhe

R. 3530½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

ok mik haffuer swa saræ spent
mik rædis thy warder ey bradlik ænt

R. 3527—30½.

Puis dit entre ses denz soef.
Dame uos en portez la clef.
Et la serre et lescrin auez
Ou ma ioie est si nel sauez.

Le Chev. au Lion: r. 4597—600.

R. 3573. Läs med B. (C. D. E. F.):

Tha swaradhe honum thæn ædhla man

R. 3578½, ½.

Digitized by Google

R. 3578½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
sommæ toko hans ôrs j tômæ
och sommæ toko hans wapen at gômæ

R. 3636½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
och iach thȝ enghom sighiæ wil
fôr æn idher wili ær ther til

R. 3706. bær *är skrif-fel för* bôr

R. 3712½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
for wtan allæ trættæ
och wilde hon liffuæ mȝ rættæ

R. 3737. *Läs:*
hon hafuer æn fyretighi dagha ther til .
Se r. 4732.
Au meins iusqua xl iors.
Le Chev. au Lion: r. 4768.

R. 3756½—½. Borde upptagas i texten (efter B.):
hon redh ôwer manga herra rikæ
och wilde mȝ enge mot effter wikæ
ower bærgh och ower dalæ
hon kom ther ower mȝ mykyn quala

R. 3768½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
thȝ mate man wæl a henne see
thȝ henne war j hiærtæt we

R. 3782½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
hon tok orloff och bort hon redh
henne war ey kunnog then ledh

R. 3838½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
han ledde hona j enæ warma stuffua
her skulen j iomfru inne soffua

R. 3881. Läs, med B. C. D. E. F.:
iak visar idher gærna a thæn leedh

Digitized by Google

R. 3891. Läs med B. (m. fl.):

tha badh hon gudh aff hiærtæ och sinnæ

R. 3950½ – ¼. Borde upptagas i texten, ½—¾ efter B., och ½ efter F.:

ther iwan och hans leon waræ badhæ
hwiltes om nat och haffde nadhæ
och warto hell af thera sara
[føræ the mwndæ dedæn faræ]

R. 3958½, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):

then jomfru swarade honum ther till
mith ærænde iach idher sighiæ will

R. 3962. A. *Läs* han

R. 3968½—¼. Borde upptagas i texten (efter B.):

och takkade honum for sinæ gaffua
nw wil iach idhært orloff hawa
och ridhæ effter honum hwat iak forma
thȝ rader iach tik at thu gør swa

takkade *är inbytt ur* C., *i st. f. skrif-felet* kallade

R. 3992½, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):

dagh och nat hawer iak rent
sidan iach war effter idher sent

R. 4028½, ¼. Borde upptagas i texten ½ efter B. och ½ efter F.:

om gudh giffuer mik ther lykko til
[thȝ seÿer jech edher mȝ rætæ skiel]

R. 4030½, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):

och mælte til han blidlik tha
thȝ löne idher gudh ther alt forma

R. 4034½, ¼. Borde upptagas i texten (efter F.):

[thȝ war tha langt a dagsȝens thidæ
the ware eÿ lenger før[æ] ath ridhæ]

Digitized by Google

De passer outre nor*en*t cure.
Q*ue* le jorz aloit declinant.
Le Chev. au Lion: r. 5071, 2.

R. 4046½, ½. Borde upptagas i texten, ½ efter B., och ½ efter C.:

ma*n* ma thȝ wæl a idh*er* fin*n*a
J ærin alle o hȯuitȝske h*er* inne

R. 4066½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

hwat haffui mik til saka giffuæ
hwi wilin j mik til last*er* dr*i*ffuæ

R. 4091. A. *läs* donde — R. 4097. A. *läs* menæ

R. 4100½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

om at iach ridh*er* hæd*a*n brat
hwar skulde iach tha liggiæ j nat

R. 4112½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

gudh late idh*er* h*er*ra fara wæl
ha*n* swarade h*en*ne liff hel och sæll

R. 4120½—½. Borde upptagas i texten (efter B.):

tha swarade ho*num* then portenære
hwat skal iach idh*er* sighiæ m*er*e
skynt tik hæd*a*n om thu wilt
thu far h*er* enkte wt*a*n ilt

R. 4142½, ½. Borde upptagas i texten (efter F.):

[th*er* man aff guldh och silki giøræ
som i ma heræ i bogen høræ]

R. 4191½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

mik thykk*er* iach haw*er* ey an*n*at til
swa fra*m*pt om iach thȝ witæ wil

R. 4270½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

hwat wi afflom m*er*e eller m*i*nnæ
thȝ niwto*m* wi ey hinæ salgo q*u*innæ

R. 4274. Läs med B. (C. D. E. F.):

Digitized by Google

thꝫ tiwgu skillinga giælda ma
Qui ne gaaint .xx. d*eniers* ou plus.
Le Chev. au Lion: r. 5269.

R. 4282½—¾. Borde upptagas i texten ½, ¼ efter F., och ½—¾ efter B.

[the twingæ os til och saræ trwe
meræ ath gøræ æn wi mowe]
om thꝫ ka*n* nokor tiid warda swo
thꝫ wi armæ q*ui*nnæ hawa roo
tha hotæ the os badhæ stekæ och siuda
om wi ey gǫræ hwat the biuda

R. 4294½—¾. Borde upptagas i texten (efter F.):

[jech redis thꝫ gonger och ower thik
thꝫ wedh wæl gudh thꝫ angre mægh
ath thu skalt modh them stridhæ
foræ æn thu mat hedhen ridhæ]

R. 4298½—¾. Borde upptagas i texten (efter B.):

Til h*onum* ær mi*n* hǫxte alit
iak wa*n*der nw hæda*n* ganga och thit
j thꝫ myklæ hws her stander næra
gudh gǫme idher frur ee hwar j æræ

R. 4318. til thydha — *till aftonläsning.*

R. 4321, 2. En. I. romanz ne sai de cui.
Le Chev. au Lion: r. 5314.

R. 4330½, ¼. Borde upptagas i texten efter B., men med uteslutande af skrif-felet ey:

til thokt och hǫffuiskæ sinnæ
war hon for andra q*ui*nnæ

R. 4334. Nele nauoit mie .x. ans.
Le Chev. au Lion: r. 5322.

R. 4346½, ¼. Borde upptagas i texten (efter B.):

Digitized by Google

hon*um* thôkte glædi at h*en*ne wæræ
thy at han haffde h*en*ne kæræ

R. 4363. Läs med B. (F.):

hon vnwæpner thæn riddara godh
Et toutes ses armes li oste.
Le Chev. au Lion: r. 5362.

R. 4366¼, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

mꝫ hwitæ hend*er* och fing*er* sma
the stolta io*mſru* giorde swa

R. 4368¼, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

mꝫ hwit skin och skarlakan rôdh
the giordo alt hwat th*en* io*mſru*a bôdh

R. 4376. A. *läs* sofuar

R. 4376¼, ½. Borde upptagas i texten (efter F.):

[hans løwæ widh hans fødh*er* laa
thÿ thꝫ war waan ath giøræ saa]
Et li lyons jut a ses piez.
Si come il ot acostume.
Le Chev. au Lion: r. 5390, 1.

R. 4429. Läs med B. (C. D. E. F.):

thu thænk*er* th*er* mꝫ forganga

R. 4432¼—½. Borde upptagas i texten (efter B.):

thy at th*en* sith ær off gamal h*er*
thꝫ hwilken m*an* h*er* kom*en* ær
wi sem h*an* antigiæ bliffuæ dôdh
eller och giffuæ sik mꝫ myk*en* nôd

R. 4472¼, ½. Borde upptagas i texten, ¼—½, ¼ efter B., och ½, ¼ efter F.

thꝫ skal tik ekke dugha
at thit leon skal os druga [truga]
lath hona bindæ swa fastelik
[ath hwn kan os eÿ giøræ swigh

Digitized by Google

och ey til hielpæ komæ thik]
lyster tik sidan [kom] hiit til mik

R. 4486½—½. Borde upptagas i texten, ½, ½, ½ efter F., och ½—½ efter B.:

[thz maa jcki weræ nw her næær
i thennæ mark men wi stridhæ her]
thy at mate thu hielp aff henne fa
hwru thit mall kunde sidan ga
tha ware [i] tu a mot os twa
[thz jckj nw sa wæræ maa]

R. 4490½—¼. Borde upptagas i texten (efter B.):

och læs sidan dôren ater igen
swa at hon os ekke ma gôra men
thz skal iach gôræ a mina tro
gudh ma mik æn hiælpæ tho

R. 4532½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

iach sigher thz sannerlik idher
thz torffte herra iwan nw wæl wider

R. 4544½—½. Borde upptagas i texten (efter B.):

hon wilde honum gernæ ater giælda
om hon matte ther i walda
thz han haffde henne hulpet wæl
tha ormen wilde henne sla j hæl

R. 4554½—1/10. Borde upptagas i texten, ½—⅛, ⅛, 1/10, efter B., och ½, ⅛, efter F.:

han skermer wæl a badhæ hender
hwars thera skiolder war fulwæl kender
thy at han war starker som nokot stal
thz war eth mykit vnderlikt mall
the stora hug herra iwan slar
thz beet a them ræt ey eth har
[for tølligh owerwettis nødh

Digitized by Google

tha redis herræ iwan for sin død]
thy at hwargen thera haffde fangit sar
wtan annars thera arma han lamber war

R. 4555, 6. Läs med B. (C. D. E. F.):

herra iwan hafdhe manga undæ
ok blödde fast ij alla stundæ

R. 4560½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

tha lopp hans leon rasklik fram
och grepp then ther ey war lam

R. 4574½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

han rasklik effter honum rende
mz thz swærd han haffde j hende

R. 4575. Läs med B. (C. D. E. F.):

han hug a hans hals som han var stark

Jättarne brukade ju ingen hjelm (se r. 4453).

La teste nue et le col nu.
Li a li glouz abandone.
Et cil li a tel cop done.
Que la teste dou bu li ret.
Si soauet que mot nen set.

Le Chev. au Lion: r. 5596—600.

R. 4576½, ½. Borde upptagas i texten (efter F.):

[och guben [bugen] störte for hanum nedher
herræ ywan stegh aff sin hæst och gledis wedher]
Et meintenant aterre uient.

Le Chev. au Lion: r. 5601.

R. 4587, 8. Läs. med B. (F.):

tho at han visar til momppaler
ok biudher silff ok gul o kær

Staden *Montpellier* var utomordentligt ryktbar under medeltiden för dess *läkare-skola*, hvilken ännu i dag är vida berömd. Detta ställe (r. 4587—90) finnes endast i den Skandinaviska sagan.

Digitized by Google

R. 4594½ –½. Borde upptagas i texten, ½, ½. efter B., och ½, ½. efter F.:

iach kennis herra ther gerna widher
at iach hawer mykit brutit mot idher
[och sa vidh andræ fleræ
thy ær myn sorigh nw thiss mieræ]

R. 4600½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

mædan iach mik sielff ey weria ma
jach mon thok aldrik hædan ga

R. 4614½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

och kyste han swa innerlik
thz wil iach loffua gudhi och tik

R. 4616½ – 1/10. Borde upptagas i texten (efter B.):

och wara her herra ower borgh och land
thz wil iach idher fanga j handh
Herra iwan tha aff hiærtæt lo
och mælte til honum och sagde swo
mate iach henne til husfru haffua
thz toke iach fore rikæ gaffuæ
thy ma iach mik saræ kæræ
at thz ma ekke nw swa wæræ
for then skyld talar iach nw swa
iach wil henne ey forsma

R. 4634½ – ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

thykker tik ey henne wara offrit riik
jak skal thz huxa mz siælffwm mik
leggiæ ther swa mykit til
som mæst thu sielffuer haffua wil

R. 4642½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

thy at iach ma ey j thzta sinnæ
henne fa eller och andra quinnæ

Digitized by Google

R. 4672½ - ½. Borde upptagas i texten, ½, ½, efter B. och ½, ½ efter F.:

min dotter ær mik ey swa o kær
thy skalt thu wæl forstanda her
[ath jech willæ nødhæ thik hinnæ ath faa
ney sanneligh jech giør ey swa]

R. 4710½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

[och dawligh effther hanum mon lange
thy hwn mattæ hans talæ fonghæ]

R. 4714½—½. Borde upptagas i texten (efter B.):

j sith hiærtæ swa manga lunda
thökte henne j then samma stunda
som hon ware standen opp aff dödæ
och löst fran allæ sinæ nödhæ

R. 4724½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

mik thykker wara off lankt a[t] sighia tik
huru liwfflik hon honom vnfik

R. 4725. Läs med B. (C. F.):

my blidha ordh ok stolta lata

R. 4734. Läs med B. (C. D. E. F.):

ther væria thör the iomfrw maal

R. 4742. *som hon trodde då hon talade så.*

R. 4750. A. *Läs* sins

R. 4754½, ½. Borde upptagas i texten (efter F.):

[for wdhen then borigh the giordhæ saa
then jomfrw och herræ iwan bodhæ too]

R. 4779. Läs med B. (C.):

thy vndra alle the ther fore æra

R. 4780½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

thy at han haffde ey the wapen pa
som han war förre wan innan ga

R. 4808½, ½. Borde upptagas i texten (efter F.):

Digitized by Google

[thÿ ath mægh til bør mꝫ ræth
ath jech faar ther arff af sleth]

R. 4830½, ½. Borde upptagas i texten (efter F.):

[thÿ ath hwn wildæ nødhæghæ trettæ
om hwn mattæ lewe mꝫ rættæ]

R. 4844½, ½. Borde upptagas i texten, ½, ½ efter B., och ½, ½ efter F.:

gudh thakke ho*nom* for sinæ æræ
thꝫ ha*n* wilde ko*mm*a hæræ
[och hielpæ mægh hwadh han for maa
til thꝫ gosꝫ jec rætteligh aa]

R. 4872½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

mik thykk*er* thꝫ wara ômkelik ti*n*ga
at wilæ mik ther til twinga

R. 4896½, ½. Borde upptagas i texten (efter F.):

[doo haw*er* jech thꝫ eÿ aff ha*num* thent
thÿ jech ær lidhꝫ mꝫ ha*num* kiendh]

R. 4908½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

mogha badhe j enæ bryste bo
thꝫ thykk*er* mik wara vnd*er* a mi*n*a tro

R. 4921. Läs med B.:

the rykto th*er*a swærdh ok fara til samen

R. 4924½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

ey swa bret ræt so*m* en fot
thꝫ wlte th*er*a hugamot

R. 4931. Läs med B.:

th*er*a swærdh waro slio the matto tha ey bita

R. 4936½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

ma*n* huxade at the skuldo bre*nn*a
thꝫ [the] mate enge*n* th*en* an*n*an ken*n*a

R. 4946½—⅝. Borde upptagas i texten (efter B.):

Digitized by Google

wtan gudh thȝ fȯgher swa
at nokor man them skilia ma
æn thok the waro helada godha
the warto thok badhæ saman modha
och mate thȝ engen liffuande finna
hwilken thera ther mate minna

R. 4954½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

och beriæs swa angistlik ther .
swa at hwart thȝ barn som ther war nær

R. 4955. Läs med B. (C. D. E. F.):

och alle the ther sagho op a

R. 4986½, ½. Borde upptagas i texten, ½ efter B., och ½ efter C.:

och laten them ther mȝ wara sat
ok lathin them ther mȝ skilias ath

R. 5004½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

wi wiste thȝ gernæ hwat the æræ
the swa frammalik stridhæ hæræ

R. 5010½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

ower thera hoffwd mȝ thera swærd
thy waro thera slagh litit wærdh

R. 5019. Läs, med B. (C. F.):

fore thæsse handa twæggiæ saka

R. 5023. Läs:

thy at herra iwan tha æpter leter

R. 5030½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

ther honom ran aff til mykyn tunga
han mate ey wæl røræ sinæ tungo

R. 5064½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

ok sik swa frammalik wisa
thæs wil iach idher prisa

R. 5098½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

Digitized by Google

haffde iach witæt hwo j waræ
tha wilde jach strax oppenbaræ

R 5130. Läs med F.:
sannelika thȝ skal ey væra

R. 5170½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
[och sa skiødæligh wordhen ower jenæ
thȝ wndred ridder och swænæ]

R. 5174½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
thok wil iach gȯræ som i mik rada
och sighiæ hwo wi æræ badhæ

R. 5238½, ½. Borde upptagas i texten (efter F.):
[och jnthȝ aff thȝ holdhæ
sa framth som jech maa woldhæ

R. 5244½, ½. Borde upptagas i texten (efter F.):
[do ath jech mægh for gløndhæ
sa ath jech mȳne ordh eȳ giømde]

R. 5254½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
thy at iach haver thȝ fore gudhi iæt
thȝ iach skal allum gȯre ræt

R. 5262½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
thy at wi witæ thȝ allæ slæt
thȝ thu til taker thȝ ær oræt

R. 5282½—⅝. Borde upptagas i texten (efter B.):
j moghen wæl fore mik loffua
fȯr æn iach rídher fran hoffua
at hwat j gȯrin hæræ
thȝ skal alt stadukt wæræ

R. 5290½, ½. Borde upptagas i texten (efter D.):
han skipade swa mellan the iomfrur twa
thȝ them sielffwm wæl nȯger pa

R. 5302½, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):

Digitized by Google

enghin mate finna thæræ
thȝ en wilde bætre æn annan wæræ

R. 5304. A. *läs* fingo

R. 5352. ¼, ½. Borde upptagas i texten (efter F.):
[och prissedhæ war ther aller meest
han war aff thŷ legiær bæst]

R. 5361. skampman=skamman

R. 5380¼—½. Borde upptagas i texten ¼, ½. efter F., och ¼, ½ efter B.
[ther han haffdhæ ther tenkt aa
ath willæ ændeligh giøræ saa]
han gat tha badhæ ridhit och gangit
aff the sar han haffde fôr fangit

R. 5497. Läs med B. (m. fl.):
wtan thȝ vardher honum iat

R. 5574. hin=iach

R. 5596¼, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
ee mædan iach ma j werlden liffua
innan idhræ thiænist wil iak bliffuæ

R. 5658¼, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
iach wil thȝ her oppenbara
thȝ skal thok thȝ samma wara

R. 5690¼, ½. Borde upptagas i texten (efter B.):
thy at iach haffde thȝ swa stadlik iæt
thȝ wi skuldom aldrek waræ sat

R. 5706¼, ½. Borde upptagas i texten (efter F.):
[frwen swaredh sith hiertens kieræ
jech wil tage edher i gien mȝ æræ]

Digitized by Google

FÖRTECKNING PÅ EGEN-NAMN.

ARLANS IÆRL, *en mägtig Riddare, öfvervunnen af Ivan.* Rad. 2171, 326.

ARTWS, *konung i England.* Rad. 7, 9, 27, 37, 39, 653, 805; 1128, 298, 450, 496, 575, 583, 685, 688, 697, 703, 724, 732, 740, 770, 775, 945, 971, 987; 2011, 741, 749; 3620, 717, 733; 4730, 783, 836, 991; 5205, 209.

BRITANIA, *Välsiska England.* Rad. 1576, 611.

CUPIDO, *kärleks-guden.* R. 4335.

DIDERIK VAN BÆRNA, *Theoderik af Verona.* R. 542.

EUFEMIA, *dotter af den Rügiska Fursten Vitzlav* III, *och gemål till konung Håkan Magnusson den Äldre i Norrige. Hon var mormoder till den Svenska konungen Magnus Smek, och dog år* 1312. R. 5743.

FIÆLSKARPER,
FIÆLSKARPIR,
FIÆLSKARPPER, *En Jätte dräpt af Ivan.* R. 2865, 83; 3147, 172, 661, 868.

FRANZ, *Frankrike.* R. 15.

GAFUIAN,
GAUION,
GAWIAN,
VALUAN,
WALEWAN,
WALIWAN,
WALUAN, *En af de förnämsta Riddarne utaf Runda Bordet. Han var en son af Konung Lot och Ivans frände.* R. 71, 650; 1607, 620, 797, 801, 809, 811, 838, 839, 955, 959, 979; 2687, 743, 751, 895; 3001, 206, 211, 631, 663, 665, 670, 677, 685, 689; 4769; 5027, 71, 81, 89, 104, 105, 123, 137, 171, 176, 194, 199, 293, 329.

GENOUARE, *den sköna Gwenevir, konung Arthurs gemål,* R. 4327.

Digitized by Google

INDIA LAND, *Indien.* R. 809.

IWAN, *diktens hjelte. Han var son af konung Yrian, och en af de ryktbaraste Riddarne utaf Runda Bordet.* R. 72; 524, 546, 568, 621, 626, 705, 730, 746, 759, 764, 780, 796, 811, 818, 925, 927, 961, 978, 986; 1010, m. fl.

IÖRIAN. Se YRIAN.

KALEGREWANZ, *Riddare utaf Runda Bordet.* R. 72, 77, 86, 102, 143, 597.

KARIDOL, KARIDOLS HUS, KARYDOL, *Caerlleon, konung Arthurs förnämsta Slott.* R. 48; 2742; 3624, 648; 4731.

KARIDOLS HEEDH, *Slätten utanför Caerlleon.* R. 1974.

KARLAMAGNUS, MAGNUS, *Charlemagne, Karl den Store.* R. 7, 15

KEYAR, KEYGHE, KEYÆR, KÆYÆ, *Riddare utaf Runda Bordet.* R. 73, 89, 99, 107, 124, 137, 145, 536, 558, 570, 647, 650; 1015, 59, 587, 606, 638, 649, 652, 660, 665, 676, 697, 699; 2749.

KOOZAR IÆRL, *Riddare utaf Runda Bordet.* R. 1983.

LANZELER, *Lancelot, den ryktbare Riddaren utaf Runda Bordet.* R. 3656.

LOT, *konung af Lothian och Orkney, Gavians fader.* R. 5090.

LUNETA, *en skön och förnäm Jungfru, Ivans väninna.* R. 1098, 118, 170, 238, 268, 280, 342, 352, 388, 396, 406, 466, 469, 795, 797, 812; 3019, 279, 443, 448, 452, 459, 533, 914, 917, 921, 927, 932, 946; 5413, 513, 521, 546, 555, 615, 619, 641, 670, 721, 729.

MAGNUS. Se KARLAMAGNUS.

Digitized by Google

MALEGREUANS, *en spotsk Kämpe hvilken bortröfvade drottning Gwenevir.* R. 3651.

MOMPPALER, *staden Montpellier.* R. 4587 (Anm.).

MURINA THE VISA QUINNA, *Feen Morgain.* R. 2181.

NORGHE, *Norrige.* R. 5747.

PARCEFAL, *den ryktbare Riddaren utaf Runda Bordet.* R. 542.

PINANDE BORGH, *ett slott begagnadt till fängelse och fabrik. Ivan dräper dess tvenne troll-ägare, och befriar arbets-qvinnorna.* R. 4034.

PINGIZDAGHA TIIDH, *Pingst.* R. 43.

ROLAND, *Karl den Stores tappre Kämpe.* R. 2351.

ROM, ROOM, *Rom.* R. 10; 1486; 4416.

ROMARA, *Romerska folket.* R. 11.

RUNZEFAL, *Roncesvalles, der Roland föll.* R. 2353.

SEGREMORS, *Riddare utaf Runda Bordet.* R. 71.

SWARTÆKLIMGRA, *en Riddare, fader till tvenne döttrar, hvilka föranleda den häftiga striden mellan Ivan och Gavian* R. 3604.

UTÆRPONDAGRON, *Uther Pendragon, fader till konung Arthur.* R. 612.

VADHOYN, VADOYN HIN RÅDHE, WADOIN RÅDHE, *Riddaren af Källan, hvars Enka [den sköna Laudine] Ivan äktar.* R. 553, 619, 704, 731, 744, 748, 770, 854; 1019, 215, 404, 508, 573, 635, 712; 2701.

VALUAN, WALEWAN, m. m. Se GAFUIAN.

VRIAN, YRIAN, *Prins af Rheged, och fader till Ivan.* R. 811 (Anm.); 1275, 307, 545½; 2160, 688; 5110, 664.

ÆNGLAND, *England.* R. 9, 12.

Digitized by Google

AFF

HERRA IWAN OCH HERRA GAFWIAN.

Digitized by Google

Digitized by Google

SAMLINGAR

UTGIFNA

AF

SVENSKA

FORNSKRIFT-SÄLLSKAPET.

Häft 5, 1845, p 1-192

Andra Delen.

Häft. 3.

IWAN och GAWIAN.

STOCKHOLM, 1845.
P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

AF

Digitized by Google

Digitized by Google

Första Delens Innehåll.

Flores och Blanzeflor . . . . . Häft. I.

S. Patriks-Sagan . . . . . Häft. II.

Peder Månssons Strids-Konst och Strids-Lag Häft. III.

Digitized by Google

Digitized by Google

HERRA IWAN.

Digitized by Google

Digitized by Google

Herra iwan

I nampn fadhers oc sons oc thæns hælgha a(✝ndha) bl. a. i.
wil iak taka mik til handa
forna saghu fram at föra
them til gledhi ther a wil höra
aff the werdhogasta konunga twa
ther man æ hördhe sakt j fra
karlamagnus oc konung artws
til dyghdh oc æro waro the fws
artws war konung aff ængland
han van rom mz swerdh oc brand
ok war ther keyser mz mykle æra
han frælste ængland aff hardhe kæra
ok skat ther romara förra giordho
swa at ængin han sidhan kreffwia thordhe
Annar war konung magnus aff franz
thz wil iak idher sighia til sanz
at frembr(e) waro ænge j thera (ᛉᛅ tima) tidha
for cristna mot hedhna mz at stridha
Badhe the herra iak sigher j fra
the haffwa thera framfærdh skipath swa
ower alla werldina gaar thera loff
æ hwar the stridha mz sit hoff
konunga synir the sökto thera heem
hertoghar iærlar gr(e)ffw[✝ar thiænto them]
riddara synir the gior[✝do och swa
och alle the ther wider kunno na
om thenne werdug konung artus dagha

Digitized by Google

waro kempæ starke herra (?thera) liiff tordo waga
for ridderskap och fr(v)r æræ
thz ær illæ the æru nw færræ
fore fr(v)or priis wilæ loff at winnæ
man kan them nw næplik finnæ
En sagha ær the ther iach wil sighiæ
thz ær mik thz iach ey ma thigiæ
om then riddare then ærlikaste man
Ther man om hans dagha fan
then ther thiænte konung artus
daglika pa hans hws
konung artus som j haffuin hört
ær höffuitzsk ower allæ förstæ giort]

bl. 4. i verso. han i then sama timan
hiolt et hoff forsniman
mz mykin frygdh om pingizdagha tiidh
frwor oc iomfrwr the waro ther bliidh
riddara oc swena the giordho ther gaman
mz diost oc bohordh ther the komo sama(n)
tha konungen war mætter i open sool
pa sit hws i karidol
tha the waro mætte the saato til saman
riddara oc frwor giordho them gaman
oc kalzadho marght hwath tholikt hawer wa(ldith)
at mykith wardher iæt oc litidh haldith
aff alzsköns minne ther frwo haffwa wald
then ma wara i hiærtadh baall
ther the wilia haffwa til thiænara
oc haffwa them i thera hiærta kæra
thz wil iak hælzst aff æwintyyr scriffwa
hwath glædhe the mondo fordh [?om] driffwa
tha konungin war mæt som iak för sagdhe

Digitized by Google

han ey taladhe vtan sat oc thagdhe
hwath knaungin wil i sit hiærta mena
thz wiste ængin vtan han ena
han stodh op oc gik at soffwa
thz folk sat ther ater til hoffwa
ther vndradho riddara oc swena pa
thy han war ey wan at göra swa
drötningin war mz honum inne
frwor oc iomfrwr oc höffwitzka quinna
the riddara mædhan ther wte standa
hwath æwintyr kom them tha til handa
herre segremors oc herre walewan
(+kalegrewanz) oc herre iwan
(+och herra kæyæ quat sprak
ther ee talær illa a manz bak
och andre riddare flere
thy war thera skemptan mere
en riddare het kalegrewanz
han hoff sith æuintyr och sagdhe til sanz
ther honu(m) war mere laster æn æræ
thy monde han sik saræ kæræ
tha han sith æuintyr sagde fram
thz han sik siælffwer hiolt for skam
drötningen monde ther nælikæ ga
hon stod ther nær och lydde pa
engen wart wider thzte war
wtan kalegrewanz at hon thit gar
then ædlæ riddare stolt och godh
tha opp moth henne stodh)
herra keyghe gaff honum thz til saka bl. a. ii.
han fik ey bætre til ordha taka
thu. æst æn höwizk(a)re æn wi alle

Digitized by Google

ok (fore) thy skulum vi thik herra kalla
tho man letar badhe vte ok inne
man kan ey tholkin kæmpa fiona
thz thykker minne fruo (drötningine) swa
ij ærin een fromare æn andre twa
hwar skulum vi annan tholkin fa
thæn tho ær krank at lita op a
tha (^mælte) (taladhe) æn (om) herra keyghe
thz wil iak idher (fore sannind) sighia
til tokt æru wi alle seene
vtan herra kalgr(e)uans ene
¶ kære herra (^mælin) (i sighin) ey swa
hær war ængin fore spa
wi fingom mina fru off sent at see
thz gör os allom saman wee
¶ drötningin (^mælte) (sagdhe) til keyghe tha
thit hiærta mon nu sunder ga
hafdhe thu ey tholkith spot nu giort
som wi hafwum alle saman hört
thu hafuer alla mz spot vnfangith
thz hafuer thik optä illa gangith
the riddara varo mz bön til redho
miin fru ij skulin ey wardha vredhe
han thiænar idher giærna til alla mata
tho kan han sit spot ey lata
¶ mik thykker iak hafuer ænkte sakt
ther bætre ær (sakt) (^mælt) (^thakt) æn ofuer ware thakt
ængin skulde androm spot at drifua
vtan tokt ok æro hvar androm gifua
thy skulum wi alle hær mz thigia
ok riddarin sit æwintyr fram at sighia

Digitized by Google

Then riddarin mælte thz sigher iak thik
herra keyghe om thu wilt lydha mik
mik bör ey widher thik at (^skifua) kifua
swa mykin odygdh tha kan thu drifua
thz thu mik drifuer spot ok hadh
ther aff æst thu siælff forsmadh
ok ma mik ey til skadha koma
thu mat mik ok swa litith froma
thu hafuer ok alla mæn forsmath
hwath thu for maat ok drifuer thöm (til) hadh
thy wil iak gærna thakka thik
thu loot ok ække brista a mik
mit ævintyr wil iak ey længre sighia
iak bidher mina frw lofuer mik at thighia
herra keyghe mælte (oc sagdhe) æn tha
miin frua om ij wilin swa
lyster idher ther a at lydha
ok thenna godha riddara at bidhia
sit ævintyr fram at föra
thz ær the thing man gærna (vil) höra
¶ drötningin (^mælte) (sagdhe) til herra kalgr(e)uans
aktin aldre huru thz gangx
(^I) ij thörfwin ey herra keyghe at sæta
hans thrwgh aktin ræt ænkte vætta
ok takin thz idher ey til skam
fore mina bön sighin ævintyrith fram
min fru matte thz annath wæra
thz ware mik (alt) thwnkt at göra
thetta ævintyr at sighia hæræ
for idhra bön skal thz tho væra
iak bidher ok alla ther til lydha
hwath miin ordh hafua at thydha

bl. a. ii verso.

Digitized by Google

ij thænkin ther a mz vit ok sinne
riddara ok swena ok stolta quinna -
hwath mik ær tiimpt ok ække drömpt
mz mik var thz æn aldre glömpt
Thz var forsniman ok ække lango
iak foor ok vilde nymære fanga
væpnadher wæl til foot ok handa
ok leta æn mik thordhe nakar bestanda
iak fan een vægh a höghro hand
ther mik ledde til eet frömadha land
thænne (same) vægh var (^tho) thiokker at ridha
mörk ok thrang mz diwpa lidha
han ledde mik ginom ena vidha mark
til ena borgh ther var ful stark
stora grafuar ther om gingo
swa at ængin matte ther ower (^ridh) springa
ofuer the grafua gik een broo
husbondin kom ok (^mælte) (sagdhe) swo
han hafdhe een hök a sinne hænde
hafui han thak at han mik kænde
ij skulin aff stigha ij nat hær blifua
man skal idher alla nadher gifua
signadh war the söta stund
ther thik hær ledde a mina fund
thu æst hær væl komin gudhi ok mik
stigh bort aff ok hwila thik
bl. a. iii. ther var arla quælder ok dagher liws
tha iak kom ridhande til thz hws
mz mykin æra vnfik han mik
ok ledde mik op mz siælfuan sik
for vtan husith tha hængdhe eet bordh
aff alzkyns malm tha war thz giordh

Digitized by Google

een hamar hoos thz bordhith laa
tha man mz honum a bordhith sla
tha taka the riddara a husith at löpa
ok hwar at sinom kompane öpa
wi skulum alle til hofua ganga
minz herra gestæ mz ærom vnfanga
riddara ok swena toko min hæst
ok vnfingo mik ræt aldra bæst
tha mötte mik the stolta iomfrua
ther aldre ganger aff min hugha
ok aldre aff mit hiærta gar
æ hwar iak ij værdinne ær
hon bödh mik aff hænna dygdh
hiærlelika aff werlzins frygdh
tha giordhe hon swa dygdhelik
thz hon siælff afvæpnte mik
sidhan lot hon mik klædhe skæra
een riddare matte thöm mz ærom bæra
aff brwnt skarlakan ok vnder hwiitskin
een riik braza af gul hængde ther ij fiin
sat mz dyra stena
gaff mik the iomfrua rena
hon ledde mik til een lönlik stadh
mz roos ok lilia var han (om)sat
ok yrter badhe gull ok grön
iak toke thz wæl forc all værlz lön
ij then stadh lyste mik at væra
tokt iak ther sa aff miin hiærtelik kæra
tha (^os) gingo os ther alle ij fra
ængin var ther ater vtan wi twa
tha taladhe iak til miin hiærtelik kæra
nadher iomfrua mik thæs hafuin ij æra

Digitized by Google

matte thz æfter min wilia ganga
aldre monde mik hedhan langa
thz var mik tho mæst a meen
husbondin kom tha gangande ij geen
han bödh os til bordh at fara
ij maghin hær ey længre vara
vi giordhom hans vilia ok lotom han radha
han skipadhe os ræt alla nædhe
a. iii verso. bade vilt ok tampt ok alz kyns kost
ok bar os fore badhe viin ok most
ok aldra handa nadhe
gudh thakke honum fore sina gafuo
husbondin badh mik ther honum iætta
thz iak skulde göra ok ey forlata
then sama væghin ater at ridha
han sagdhe han vilde mik hema bidha
iak veet thz monde langa væra
at thölkin riddare var komin hære
ther swa foor æwintyr at leta
huath ij bedhins thz skal iak veta
mik tok a min vægh at langa
iak tok tha loff at ga til sænga
första daghin sit liws tedhe
tha var mik mit örs til redho
iak thakkadhe thöm for thera dygdh
ok reedh iak thædhan mz glædhi ok frygdh
tha iak hafdhe ridhin een litin stund
tha kom ther löpande a mina fund
ville nöt ok grym diwr
leon biörna ok pantiwr
bardhis ther mz mykin gny
thz iak rædhis for thöm at fly

iak drogh mik tha ater til baka
tha vardh iak var vidher vnderlika saka
een hirdhe swartare æn een blaman
ledhare skapilse iak aldre (ſfra) fan
han hafdhe ij hænde ena stang
aff iærn badhe digher ok lang
honum folgde (ok) een ilder knös
hans hofwdh var större æn örsa hös
hans hals var som (en) wlfualle
hans ledha skapilse iak nödhogh talde
hans haar var hwast som (ſhwi) hiwpona thorn
næsa krokokta som bokka horn
hans öghon gol som topasius
aff thöm gik eet swa rædhelikith liws
hans mun var vidh hans læpa bla
hans haka siit a brystidh la
ænlitith thölkith som biörna skin
bassa tænder ok apina kin
skæggith hwast ok illa flæt
ryggin var mz kulom sæt
hans föter bredhe ok kartnæghle lang
finger som gripsklöör varo the vrang
han studde sik widher sina slæggio
myo ok lange varo hans læggia
hans klædhe varo vnderlik
vtan kostnadh (ey) hedherlik
the rikasta klædhe han hafdhe aa bl. a. iiii.
thz varo nöta hudher twaa
saa iak ther om honum swema
orma ok ydhlo aldra væghna
tha han saa mik til siin ridha
iak vænte han thordhe mik ey bidha

Digitized by Google

han sprang op a een hôghan stubba
studde sik vidh sina klubbo
han taladhe til miin ræt ænkte vætta
iak viste ey huath slikt hafdhe sætta
han sa til mik swa rædhelik
som han vilde (^q)kiwsa mik
iak huxadhe alla handa saka
hwath iak skulde til radha taka
at iak vare swa til redho
iak (^thöft) thörfte ey rædhas fore hans vredhe
iak hugdhe at han monde galin væra
mædhan han ey (taladhe) (mælte) mz iak var thære
sidhan thordhe iak fram at ganga
see huath ævintyr iak kunne fanga
iak (^mælte) (taladhe til honum) som iak kunne bæst
sigh huath manne ther thu æst
huath thu godher hælder ilder ær
hwi thu hær swa flatlika star
han swaradhe mik iak ær een man
ij fæghre skapilse mik ængin fan
æn thu hafuer mik nu seet
mina skapilse hafuer iak thik nu teet
¶ huąth hafuer thu kompan hær at göra
mz orloff vil iak thik at spöria
thz gör iak om dagha langa
the diwr at göma thu seer hær ganga
¶ iak veet ey huru thz ma vara
at thu gömer the diwrin hære
som ville ganga ij ödhe mark
vtan the varo bundin mz band swa stark
¶ sannerlika thz sigher iak thik
at the æru all swa lydogh mik

Digitized by Google

swa hafuer iak thöm mz lister fangith
at the gita ey fra mik gangith
¶ nu manar iak thik a thina tro
sigh huru thz ma vara swo
¶ thz första the höra mik at öpa
tha thör ænkte thera löpa
thaghar iak faar eet at halda
sidhan ma iak thöm allom valda
iak taker eet ij horn iak kastar thz nidher
at all hin annor skælfua vidher
the löpa til mik ok bedhas nadhe
ok fölghia all sidhan mino radhe
hwilkin annar thöm giordhe swa
han matte aff thöm skadha fa
nu sigh mik söte herra kære
hwath ær thiin sysla hwi kom thu hære
¶ Jak ær een riddare iak far (at) (ok) letar
epter thöm mit hiærta reter
ther iak matte (aff) ævintyr fanga
ther mik til æro matte ganga
nu bidher iak godhe kompan thik
at thu matte berætta mik
hwar iak matte min mandoom visa
swa at miin æra matte risa
iak kan nu idher mit ævintyr sighia
iak vil for idher ther ey om thighia
hær ligger een kælda skampt ij fra
the vænasta man mz öghon sa
iak vil idher herra sighia swa
lyster idher thiit at ridha
ij komin ey thædhan for vtan qwidha
thænne vægh ther ij hær seer

a. iiii verso.

Digitized by Google

han falder thiit ther han idher teer
the kældo ther iak hafuer idher aff sakt
hon ær alla væghna mz rosir (om) thakt
the ædhlo træ varo sat mz lista
fore vintirs makt ther (?thera) löff ey mista
om kring hænne ær skipath swa
at solin kan hænne ey na
the samma kælda hon hafuer een priis
hon ær æmkaald som annar iis
nær the kældo ær een mullögh aff gul
ther staar een stolpe aff vnder ful
the lænkia æru langa ok giordha swa
at mullöghin ma væl vatnith na
ther staar een capella skampt ij fra
the vænasta man mz öghon sa
tak vatnith aff thæn springande brun
thik vardher sidhan væl æwintyr kun
æn thu thz om stolpan slaar
thu seer væl sidhan huru thz gaar
tha komber vinter ther swa stark
at alle the folghla (?foghla) a the mark
leon biörna ok alzskyns diwr
rædhas for thæn hardha skwr
rægn haghil frost ok snio
rædhelik elder thz maghin ij tro
komber ther mz mykin dyn
for vtan alla nadher ok skyn
kan thu swa thædhan koma bort
thz thik vardber ænkte tilskadha giort
bl. a. v. om gudh thik the lykko an
tha æst thu sælare æn annar man
¶ hirdhin badh mik fara væl

Digitized by Google

iak swaradhe honum liff hæl oc sæl
thz lidher nu fast at daxsins tidha
mik lyster ey længre nær thik at bidha
tha iak hafdhe ridin een litin stund
tha vardh iak var thæn vænasta lund
ther æ man mz öghon sa
nær the kældo han sagdhe ij fra
iak vil thz sighia aff rættan akt
mz blomster ok löff var hon swa thakt
mic thocte thz matte ey reghna swa
at thz matte ther genom ga
ii then sama stwnd tha wardh iac war
ene mullögh aff gul swa klaar
tho man all wærelline leta scal
man finder ey annar tholik fal
thz moghiin (ij) for sannind tro
at then kælla væller swo
som then kætil ouer elle henger
oc vællin alla weghna wm ganger
then stwlpe war aff smaragdus giorth
then sten war thiit mz listom förth
wnder hanom fyra robiin
swa rödhe oc skære som solen skiin
aff the wnder ther iac ther sa
ther ma iac wæl sighia fra
oc wil iac enkte aff thy löna
hwa thiit wil fara han ma thz röna
jac togh then mullogh ther hengdhe af gul
oc fylte iac hona til hon war ful
oc watnidh sidhan iac a stwlpan slo
thz angrar mic at iac giordhe swo
for thy at tha burdhis strom (?storm) oc gny

molnadhe himil oc molnadhe sky
oc thogh swa angeslica at reghna
elder flögh ther alla weghna
haghel oc frost munde ther ey thryta
jac thenkte at ther sculle allt nidher bryta
a. v verso. Jak fik aff ræddogha swa mykin nödh
jak fol ther nidher som iak vare dödh
hafdhe var herra ey giort mik swa væl
tha vare iak thagar slaghin ij hæl
aff the træ ther follo nidher
thz thakkar iak gærna thöm iak til bidher
ther alla værldina hafuer at radha
ok mik halp thædhan mz sina nadha
tha iak hafdhe ligath ena stund ij dwala
tha hördhe iak ater the næktergala
ok andra foghla mz söte röst
mit hiærta gladdis ok fik ena tröst
tha iak sa liws ok solina skina
tha glömde iak alla angist mina
æn sa iak ther een foghla skara
mz mykin fiældo ij vædhrit fara
the sungo mz swa söte tona
æ mædhan iak lifuer iak ma thz mona
hwars thera röst var sunderlika sik
ok varo tho allo saman liik
tholkin sang ma hwarghin væra
vtan man finder ater thære
mik thokte thz vara swa mykin priis
ræt som iak vare ij paradiis
iak lydde swa længe a thera sang
at iak wardh hemsker aff thera bang

sidhan

sidhan vardh iak var vidher-annor tidhande
een væmpter riddare kom ther ridhande
han rænde fast ok var swa frij
iak thænkte at the varo tij
tha iak sa at han var een
til mit örs var iak ey seen
iak sprang a bak ok rænde aff stadh
ok var iak ij mit hiærta gladh
at (^thæ) the æra skulde mik koma til handa
at nakar thordhe mik (^Ybe) bistanda
Thæn riddare ther iak sa ther ridha
han öpte fast ok badh mik bidha
han var grymber ok illa vredh
thz skal thu giælda thz nu ær sketh
atte thu mik nakra skuld at gifua
iak vilde æpter thit minne blifua
mædhan thu hafuer giort (thz) fore hoghamodh
thu skal thæs aldre fanga both
thz ma væl synas a thænna skogh
at iak hafuer fangith skadha ij nogh
vtan i wilin mik höta bl. s. vi.
tha wil iak idher hardhelika möta
oc mik fore idher ey at gifwa
vtan annar wara skal dödher blifwa
fore then last i giodho [giordho] mik hære
tha ma iak mik saara kæra
jak matte ey wara i mit hws
fore haghel oc frost oc eldzins liws
hwath i hafwin giort thot i waro balda
för æn i koma bort i skulin thz giælda

Digitized by Google

Æpter thæsse ordh han thogha thagdhe
mz sit spiwt han til mik lagdhe
hans örs war springande som en ra
en raskare riddara iak aldre (ſ) sa
min skiold iak thaghar fore mik bödh
iak matte mik wæria thæs giordhis mik n(ōd)
waar örs the sprungo tha wæl fast
mit spiwt a hans hiælme brast
sidhan war han mik alt fore stark
han stak mik nidher a the mark
han tok mit örs oc han bort reedh
mera skam iak aldre beedh [leedh]
han wille mik ey the æro te
han wyrdhe en tima til mik se
vnderlöst tha giordhe han swa
han war en starkare æn andr(e) twa
hwath skulle iak tha til radha fa
ther iak hafdhe ænkte at ridha pa
daghin leedh tha fast at qwælde
iak gik mik ater til the kældo
tha tok mik oc thædhan at langa
iak wiste ey hwart iak skulle ganga
vtan gik áter til then skogh
min husbonda kom mik tha i hugh
at thædhan monde iak hiælpina wænta
hwath raadh iak monde aff honum hænta
iak gik blygher i gardhin fram
fore then last oc fore then skam
ther mik war om daghin skeedh
then morghin ther iak thædhan reedh
ther iak min husbonda fore mik fan
dygdhelika tha giordhe han

Digitized by Google

oc gik mik blidhelika tha i mot
alla mi*n*a sorgh ræædh han mik bot
Thu æst hær gudhi wæl komi*n* oc m(✝ik)
hwath hær ær bætzst thz biwdher iak (✝tik)
Ænkte matte iak annath finna
æn frwr oc iomfrwr oc höfwitzska qu*i*nna
the giordho mik swa mykin æra
som första tima tha iak kom thære
riddara oc swena the giordho oc swa
thz lõne them gudh ther alt forma
alt thz folk ther a hwsith war
vndradho dighert hwi iak kom ther
thz miin lykka war swa gangin
thz iak bleff hwarte dödh eller fangin
tha hafdho the hwarte sport eller hört
thz thædh*a*n kom nakar ma*n* vta*n* dödh
hwath iak widher the kældo sa
ther hafwer iak idher sakt i fra
oc ænkte wætta laght ther til
han late hwa thz ey tro wil
Mæn weet sagdhe herra iwan
frænde iak thik illa an
thz thu mik thz ey förra tedhe
hwath thik widh the kældo skedhe
hafdhe thu thik ther ræt om akt
thu hafdhe mik thz förra sakt
an mik gudh badhe liiff oc æmpne
iak skal thin last wæl ærlika hæmpna
han skal koma i tholka nödh
eller wil iak ther om blifwa dödh
mit liiff wil iak ther om wagha
thz skal ho*nu*m angra alla dagha

bl. a. vi verso.

Digitized by Google

Tha taladhe oc ther til herra keyær
höör oc mik hwath iak sigher
herra iwan rosar aff mandom siin
thz walder hans howodh ær fult aff wiin
hwa nw wil stridha om silff eller gul
han honum bestaar mædhan han ær ful
herra parcefal oc diderik vaŕ bærna
them bestodhe han nw fulgærna
thy at han i qvæld wil dighert thrætta
thz hafwer i morghin ænkte sætta
kære herra iwan wilin i fara
sighin os thz hær oppinbara
wilin i qwar i nat hær liggia
thz ær the böön ther frwor thiggia
idher ma i nat swa wæl dröma
thz i maghin thz fore angist glöma
wilin i ændelika i apten ridha
wadoin rödhe thör idher ey bidha
bl. a. vil. faar han thz spyria sannelik
thz ij ærin nu swa ængizlik
moghum vi æn alle ther vidher koma
at hiælpa idher morghon hær ij tome
Drötningen swaradhe keya (ÝÁswa) tha
thit hiærta monde nu sunder gaa
hafdhe thu nu ey tholkith giort
som vi hafvum nu hær alle hört
mik thykker thik vara en galin fiænda
hwar man vilt thu mz ordhum skænda
forbannadh vardhe thiin fula tunga
hon hafuer thik giort dagha thunga
thy at thu kan aldrigh aff at lata
thu æst thæs værdh man skulde thik hata

Digitized by Google

Op stodh tha herra iwan
gudhweet frugha sagdhe han
mik thykker ænkte om keyar ordh
hafuer han nakar mandom giorth
thz vil iak sighia sannelik
han finder thz væl mz siælfuum sik
sinà tungo ma han ey at stilla
thy at han vil daghlika tala illa
hwar sins herra æro vil akta
han skal sik görla ther om vakta
göma siin ordh ok vara ey bradh
tha vardher han ængin stadh forsmath
wilde herra keyar göra swa
tha matte han höghlik æro fa
tho vil jak sighia sannelik
æn iak rætteligha thænker mik
mik bör ey vidher thik at kifua
swa mykin ofögho kan thu drifua
thin ördh hafua ænkte (at) sætta
iak aktar thik ræt ænkte vætta
Tha the hafdho sakt all thera nymær(✝e)
tha kom konungin gangande thære
the thagar op mot honum stodho
ok alle (honum) sina thiænist bodho
konungin sattis nær drötninginne nidher
görin alle thz som iak idher bidher
riddara ok swena the magho wæl sitia
iak vil thæsse tidhande vita
drötningin skal sighia thæsse nymære
ther herra kalgr(e)uans han fördhe hæ(✝re)
¶ drötningin var badhe höfwizsk ok (?gladh)
hon sagdhe (thz) thaghar fram ij stadh

Digitized by Google

kærdhe höghelik ower hans vanda
ok læt ther ænkte æpter standa
ower thz komber han hafuer at bæra
wrækkin thæn læst han hafuer at kæra
for thæn skuld at ij ærin viis
thæs hafuin ij æro badhe ok priis
Tha konungin hafdhe thetta hört
vilin ij höra hwath ther var giört
han swoor tha een höghelik eedh
for thæn skuld han var (ÝÁey) vredh
om vtærpondagronzs sins fadher siæl
ther han gærna vnte væl
ok om siæl sinna modher
ok swa ok om sins kæra brodher
thz han skulde til the kældo fara
mz ridderskap ok frugho skara
innan fiortan natta fræst
ok vardha vadoyns rödha gæst
¶ alla væghna the tidhande foro
thz konungin vilde göra swo
badhe riddara ok swa swena
vtan ey herra iwan (all)ena
thy at han vilde gærna thæn förste vara
för æn nakar riddare kome thære
ok sik thz (æwintyr) vnder vinna
thz æwintyr (wille han) at (ÝÁvm) finna
herra iwan gik tha al ena
thiit han fan sina swena
han lot een lönlik til sik kalla
hina andra vara ther ater alla
thu skal min gangara sadhla ij stadh
swenin giordhe som han badh

bl. a. vii verso.

jak vil fore ij væghin ridha
ok ther vil iak thik lönlika bidha
mit örs skal thu æpter föra
miin thing ok alt thz ther til hörir
gangarin föör thu ater ij geen
iak vil ridha for vtan sween
thu skal thz for ængom oppinbara
hwart som iak skal hædhan fara
hafuin ther ængin iafuogha op a
at iak vil gærna göra swa
han steegh a sin gangara ok reedh
lönlik stiigh ok skamma leedh
swenin hiolt alt hwath han iætte
ok kom thz skiotasta ther han matte
thz iak far swa lönlika bort
thz hafuer (mik) herra keyar giort
iak an honum ey thz æwintyr at fanga
ther mik daghlika (ᵞᴬa) æpter langar
waluan (ᵞᴬæller) allæ herra keyar
thz wil iak idher for sanno sighia
hwilkin thera ther hafdhe om bidhith
konung artws hafdhe honum thz genast gifuith
tha han væmpter var han thædhan reedh
krankan vægh ok myrka leedh
högh bergh ok diwpa dala
han foor ther ower mz mykin kwala
thæn vægh var myrk ok ænkte liws
ther honum ledde til thz hws
ther han ij the ædhla iomfrw sa
som ij hördhin förra sakt ij fra
han kunne thz ey fulsighia hær
aff alle the æro han fik thær

bl. a. viii.

Digitized by Google

aff the stolta iomfruo (^j) klara
the sina tokt kan væl bewara
huath han hafdhe förra (^om) (aff) værldinne leet
hænna lika hafdhe han (^ey) (aldre) seet
til tokt ok æro ij allan stadh
man matte væl seg thz gudh var gladh
ok blidh for vtan mödha
tha han leet hona födha
gudh hænna æro (nw wæl) göme
ok mik ey sina nadher forglöme
got herbærghe hafdhe han the (sama) nat
om morghonin reedh han thædhan brat
thæn vægh ther badhe var litin ok sma
ther han the villo diwren sa
ok thæn (sama) akerkarlin fan
ther likare var til trol æn man
han sighnadhe sik hans hiærta skalff
han thænkte thz vara diæfwlin sjælff
han spordhe væghin til the kiældo
ij maghin ther herra koma at qwælde
sidhan reedh han fast thz var hans akt
han fan ther alt thz honum var sakt
han fylte the mullögh han giordhe swo
ok vatnith sidhan a stolpan slo
tha fiol swa mykith myrker aff sky
huart han skulde ga thz viste han ey
frost ok snio haghil ok iis
tha vodh han thz aff vintirs (^viis) (priis)
¶ myrkith forgik ok ater kom liws
tha kom ther ridhande aff thz hws
een riddare aff thæn ödhkne skogh
til sit liif eet hæladhe goth

Digitized by Google

swa ængizslika tha öpte han
jak thænkte han vare een galin man
swa hardhelika the saman rændo
at hwar thera annars glæfuio kænde
tho at thera skaft varo thung ok stark
the gingo tho sunder a the mark
ok ængin thera stak annath nidh
ther var tho illt at (ʌsith) sitia vidh
vadoyn hin rödhe hafdhe thz forsmat
thz herra iwan for honum sat
tholkin last hafuer iak ey haft
at nakar skulde sitia fore mit skaft
tho hafuer iak mangin man fra sadhelin rört
mz thz skaft ther iak hafuer fört
the toko tha til thera swærdh
margha pæninga varo the værdh
hwar thera slo annan swa fast
at elder aff thera hiælme brast
thera mandom tedhis ther mz æra
huath huar thera vilde göra for thera kæra
ok hoggo thera skiolda alla ij stykke
hwar vilde hin annan nidher thrykkia
ok göra thz (ʏʌmaal) honum matte skadha
iak vænte the komo æn thædhan badhe
thera swærdh swa fastlika bitu
brynior ok hiælma the sunder slitu
jak (ʏʌaff) hafuer ey hört aff mera vanda
thz een striidh matte swa længe standa
the varo badhe stolt ok rika
huarghin vilde for annan vika
the sloghos som the matto mæst
tho hog huarghin annars hæst

Digitized by Google

thz stodh thöm badhom væl til mata
for thera tygh vildo the thz (ey) lata
¶ herra iwan gik tha væl ij hagh
han gaff vadoyn (rödha) eet slagh
swa at hiælm ok hofwdh sunder gik
aff thz slagith ther han fik
hans brynia vardh aff blodhin rödh
han flyddo tha ey vtan nödh
man ma honum ey skuld at gifua
ther han matte ey længre lifua
rasklika kastadhe han om sin hæst
ok flydde vndan som han matte mæst
thz vndradho the a husith varo
huar swa mykith monde fara
ok swa flykterlika (monde) renna
för æn the fingo han at kænna
bl. a. ix. thz första the sagho (herra) vadoyn
the loto honum genast in
herra iwan hafdhe ther til vilia
han vilde sik ey fra honum skilia
herra vadoyn hafdhe önkelik lætæ
tha han flydde aff thz stræte
herra iwan æpter honum rænde
han hafdhe ther huarte viner ælla frænder
ther han matte a trösta thz sama sin
han fölgdhe tho honum a husith in
thera porta varo badhe sma ok thrange
twe matto ther ey saman in ganga
op var wndin thæn fælle port
mz mæsterskap tha var thz giort
swa vadhelika som han hængde
herra iwan tho sik ther in thrængde

Digitized by Google

760. vadhelika monde han göra tha
han vilde sit liiff forgifua swa
thæn fælleport vardh nidher stöt
herra iwan tha een skadha löt
hans spora aff hans föter slo
thz var vadhelikith thz maghin ij tro
hans godha örs ræt sunder ij twa
swa at hwar lot fra hin annan la
ok fælde han siælfuan a the (ᵞᵃo) iordh
gudh frælste han aff thz höghelika mordh
770. ¶ herra vadoyn rænda fra honum bort
ok (ᵃm)in ij gönum thæn adhal port
tha han sina riddara sa
tha mælte han ok sagdhe swa
iak ma mik sarlika fore idher klagha
een riddare mik hær æpter iaghar
han hafuer mik swa sara skænt
thz mit liif ær nu bradhlika ænt
tha the hafdho swa talaz vidher
tha styrte han dödher aff hæstin nidher
780. thz gik herra iwan tha aff later
the luktu genstan portin ater
mællan the porta monde han standa
han var (ᵞᵉh) tha stadder ij mykin vandæ
ok aktadhe sik ey thædhan koma
han tröste tho a sina hænder froma
¶ een iomfrw kom tha gangande ther
godhe riddare hwi staan ij hær
ij hafuin min herra slaghith ij hæl
for thy ærin ij ey kompne væl
790. miin frw hafuer fangith swa mykin sorgh
ok alt thz folk a thæsse borgh

bl. a. ix verso.

Digitized by Google

æpter thæn herra os hafdhe at valda
ok alla vara æro skulde inne halda
man hafuer idher herra tho ey glömt
vitin thz væl ij ærin hær gömd
Tha swaradhe (henne) herra iwan
gudh weet iomfrw sagdhe han
ij skulin thz se alt annorlund ganga
för æn iak læter mik swa flatlika fanga
The iomfrw swaradhe honum swa
iak vil idher hiælpa huath iak ma
iak ær skyldogh idher til thiænist vara
fore the tokt ok fore the æra
ij giordhin vidh mik een fatigh quinna
tha iak foor konung artws finna
thz skulin ij nu sannelika röna
iak vil minnas ok idher (thz) löna
iak fan ther ey swa höfuizskan (en) man
ther mik tokt viiste a mina san
vtan ij ena idhart nampn iak ey mon
vtan ij hetin herra iwan
nu varen (ᵛtho) gladh ij hiærta ok hugh(ᵗa)
mina hiælper the skulu nu idher dugh(ᵗa)
ok vilt thu lydha mino rædhe
thik skal ænkte vardha til skadha
the iomfrw var mz dygdhom ful
hon gaff honum eet finger gul
ok satte thz a herra iwans hand
thæn steen var komin aff india land
han hafuer swa mykla dygdh ok æra
hwilkin man ther han vil bæra
ij lukte hand thz vil iak idher tee
thz ænkte (ᴬæ) ögha ma han see

Digitized by Google

tha thæsse angist forganger idher
tha skulin ij göra som iak bidher
thænna steen mik ij geen ater faa
om idher siælfuum (ᴬj) thz likar swa
Gudh thakke idher for rika gafuo
iak hafuer nu thz ther iak vil hafua
the iomfrw (ᴬmælte) (sagdhe) til herra iwan tha
vi skulum nu genast hædhan gaa
ij genom thetta mykla hws
ther ij seen brinna swa margh liws
ther nær ij een lönlik stadh bl. a. x.
han giordhe genast som hon badh
hon ledde han ij een lönlik kofua
ij skulin om stund hær liggia ok sofua
ij hwilin idher ij thæsse sæng
een litin stund ok ække længe
examit ok swa biald
hon lagdhe ower thæn riddara bald
liggin hær nu ok hafuin maka
idher skal ænkte vætta saka
¶ tha han hafdhe lighath een litin stund
tha kom ther ater ij hans fund
miödh ok wiin ok ærlik most
ok alla handa godher kost
hon badh han ga til bordh ij stadh
æta ok drikka ok göra sik gladh
Hans riddara ok swena angradha sin skadha
ok letto hans ij alla stadha
badhe vte ok (swa) inne
the matto han ey tho ey (mz allo) finna
ther herra vadoyn hafdhe slagith ij hæl
the finna han ey thz ær wæl

Digitized by Google

Tha (^mælte) (taladhe) om the stolta klara
herra iak vil idher ther vidher vara
akta aldrigh hwar the ,löpa
hwath the vte æller inne öpa
the göra ey swa mykin gny
at ij skulin aff sænginne fly
hær maghin ij nu bradhlik see
ij thetta hws ræt alla thee
badhe riddara ok swa swena
ther idher mz (mykin) skadha mena
the swa ængizslika lata
ok the sin kæra herra grata
hans liik the om husith bæra
ok thænkia idher finna thære
ij hafuin ena (^skemptan) (glædhe) at se ther a
huru galne the om husith ga
the (^Y^the) huxa alt at idher leeta
the fa idher tho ey seet
iak ma hær ey længre dwælia
iak vil idher gudhi ij hand sælia
¶ iak thakkar idher innerlika gærna
fore the nadher ij giordhin vidher mik hærna
¶ tha hon var honum gangin ij fra
tha matte han genast höra op a
bl. a. x verso. aff draghin swerdh swa mykith bang
some hafdho (^bag) bogho ok some stang
the varo ther alle swa girughe op a
ok thænkto honum genast fa
the kæra thera angist marghinfal
hwath tholkin vllikka hafuer at valda
at han ær hædhan swa komin bort
man hafuer tholkith vnder ey förra hört

Digitized by Google

the toko tha hwar a annan kalla
mik thykker vi ærum nu galne alle
vtan han vare foghil ok hafdhe vinga
han matte thænna mur ey ower springa
mædhan alle laasa fore (^pot) portana æra
thy thykker os thz vnder væra
vtan thz vare mz diæfwlsins kraft
thæn man honum swek mz onde makt
the letto thz hws ij alla vra
ok om the sæng ther han ij laa
swa opterlika the (^röd) rördho han
the sagdho tho ey thæn ædhla man
tha the hafdho husith annan leet
ok fingo han hwarte hört ælla seet
¶ tha the sagho thz matte ey dugha
tha kom ther gangande the stolta frugha
önkelik tha varo hænna laat
for sorgh ok iæmber ok mykin graat
första hon a likith sa
ij ofwith fiol hon nidher ok la
thz första the frwa forsinnadhe sik
hon reeff sit haar swa iæmmerlik
riddara ok swena hænne badho
vi viliom thz alle idher radha
frwr ok mör ok höfuizska quinna
ij latin idhan graat ij thetta sinne
sænden budh klærka gamal ok vnga
ok lætin fore hans siæl at (^su) siwnga
mit a golfuith satto the hans baar
ther frwan bar fore hiærtadh saar
mædhan klærkane (^f) swngo ower then (+dödha)
tha tok likith swa fast at blödha

Digitized by Google

at blodhit langt a golfuith rañ
tha visto the alle thz for san
at ther var inne then sami man
ther vighit ofwer honum van
hwath the (ʌmælto) (taladho) ok hwath the giordhe
herra iwan thz görla hördhe
the toko tha aff ny at leta
herra iwan monde aff angist sweta
the letto han badhe oppe ok nidher
til the siælfue kændos vidher
the matto tho han ey finna
thæs thakke gudh thæn ædhla quinna
o ho o ho o ho
thæn ædhla frw (ʌha) hon sagdhe swa
huath diæfwlskap mon tholkith væra
thz vi han ey see ok ær tho hære
herra gudh ij himerik
tholik harm iak aldre fik
thz iak skal han ey fa at see
ther mik hafuer giort swa sara ve
iak weet thz tho mz all miin sinne
thz han ær hær ij husith inne
hafdhe han ey swikith thæn ædhla man
aldrigh hafdhe han dræpith han
een fræmbre riddare ther aldre vardh
til ridderskap var han ospardh
föddir ij vara dagha
fore ræzl hafdhe han ængin agha
han tordhe aldrigh hans at bidha
hæller oppinbara moot honum stridha
han matte æn sidher for honum tapa

bl. a. xi.

Digitized by Google

vare ey hans diæfwls skapa
¶ mz angar ok harm the mondo hafua
the toko thz liik ok baro til grafua
tha the lagdho honum nidher
the frwgha gaff sik illa vidher
hær ligger nu min hiærta kær
tholik annan iak aldre fæær
tha ther varo sungna siæla tidhe
the frwgha gik bort mz mykin qwidha
960. ¶ the iomfrw hon ey sina tokt fore glömde
gik thiit som hon herra iwan gömde
¶ hördhen ij nu min hiærta kære
ok saghin ij thz folk ther nu var hære
ther ey matte finna thik
thakka thæs gudhi ok ey mik
Thz iak war frels aff thænna vadha
thæth fik iak aff gudhi ok idhra nadhe
iak bidher thz gærna om thz ma ske
at iak matte the frwgho se
970. ther thetta hws ok fæste a
om ij maghin thz göra swa
Jomfrwan (^fi) swaradhe som ij maghin höra
iak vil thz storlika gærna göra
vi skulum til thz vindögha ganga
ther maghin ij se thz idher til langa
the ther siter ij skarlakan skin
thz ær the stolta frwa miin
herra iwan görla at hænne gömde
the frua sin husbonda ey (for)glömde
980. ok tok sik tha aff ny at kæra
slik riddara veet iak ey (nw) til væra

bl. a. xi verso.

Digitized by Google

som thæn herra iak hafuer mist
thæs nadhe mik gudh oc ihesus crist
¶ tha hon hafdhe (ʌmælt) (talath) ok gratidh swa
hon fol ij owit ok længe la
¶ herra iwan stodh ok sa thiit fram
hiælper iak ey henne thz. ær mik skam
han vilde fram til hænna lõpa
the iomfrw tok a han at õpa
990. ok talar til han swa hardhelik
ij skulin herra lydha mik
ok ey aff stadh at ganga
vtan ij vilin mykin skadha fanga
ij skulin hær vara æpter mit radh
ok gõraz ey alt off bradh
arla ok sirla tha maghin ij se
al the æwintyr som hær ma ske
om thu vilt mz radhe lifua
thu skal thit liiff ey swa forgifua
1000. om thine owinir fa ower tik vald
the akta thik swa marghin fald
ij skulin hwarghin hædhan ganga
for æn ij visse aff mik fanga
iak ma hær ey længre væra
gudh göme idher badhe til liiff ok æra
iak rædhis miin frw hon ma thz finna
antiggia sjælff hæller annor quinna
nakor the skipilse finna aff mik
at iak swa længe hafuer varith mz (Ŧthik)
10. ¶ herra iwan sat ther æpter ene
thz gik honum mæst at mene
m thz skal swa illa ganga
ma ey visso hædhan fanga

Digitized by Google

om iak skal swa bemelika hædhan f(ara)
tha ma mik ater herra keyar dara
ok drifuer mik til badhe hadh ok spot bl. a. xii.
thz thykker mik ey vara got
ok kan iak thz visa mz skæl
thz iak vadoyn slo ij hæl
ffrwan laa ena stund ij dwala
tha hon ater matte tala
hænne laat the varo swa vnderlik
at stundum vilde hon dræpa sik
ok stundum badh hon fore hans siæl
at gudh skulde hona göma væl
¶ herra iwan ater til henna sa
han thænkte mz sik ok sagdhe swa
tha han sa hænna hwita kin
nu gafue thz gudh at thu vare miin
matte iak ower the fru wældugh væra
iak toke thz fore al værlzins æra
hwath thænker iak thæn salloghe man
at iak hænne swa hiærtelika (wæl) an-
iak hafuer hænne giort swa mykith ij moot
hon thænker thæs aldrigh fanga boot
tha iak drap thæn (Yaiak) (hon) vnte væl
hon hatar mik ey for vtan skæl
thz iak staar mykith æpter hænna minne
twar thz gör iak aff hemsko sinne
iak veet thz væl for vtan swik
hon saghe mik hældre dödh æn qwik
tho hafuer iak hört sighia een visan man
thz han ij bokom skrifuith fan
hwa ther stadhlika hafuer akt op a
man qwinno hwgh sköt vænda ma

Digitized by Google

iak thorff ey tala swa vnderlik
hwa weet hwath gudh vil vnna mik
han ma væl hænna hiærta vænda
ok hona mik til godho at sænda
han sat swa længe ok thænkte ther a
til fruan monde thædhan ga
thz han fik hænne ey længær see
thz giordhe honum ij hiærtath vee
thz han matte tha væl thædhan ridha
han matte tho ey for vtan qwidha
vtan han för the glædhi faar
ther hans hiærta æpter staar
han vardh vredher ok thænkte swa
at herra keyar vilde ey tr(o) ther a
thz iak hafuer vrækt mz mykin æra
thæn last hans frænde hafdhe at kæra
för æn han vilde skilias vidher the frw
at the ey finnas lönlik tw
bl. a. xii verso. han vilde hældre dödher blifua
æn han sik fangin ij hænna vald gifua
the iomfru ther han hafdhe kær
hon kom tha ater gangande thær
ok sa herra iwan mykith syrghia
tha vilde hon honum ther at spyria
hwath (ær) idher nu til qwidho
for hwi ærin ij swa mykith oblidhe
Herra iwan swaradhe thæn iomfru rik
thz sigher iak idher sannelik
första tima iak idher seer
miin sorgh forgaar mit hiærta leer
tha (mælte) (sagdhe) the iomfrwa sköna
ij skulin ræt ænkte fore mik löna

Digitized by Google

ær thz nakath ther idher gör vee
thz maghin ij mik hemelika tee
¶ skal iak thz sighia for vtan spot
tha thokte mic thz vara ærligha (⊹got)
matte iak the stolta fruo faa
ther iak hær sniman for (^j) mik sa
Tha swaradhe mik the stolta rena
iak forstaar væl hwath ij mena
ok vil iak idher lydogh vara
tho ij vilin genast hædhan fara
Jak vil hældre hær ena stund bidha
ok sidhan hædhan oppinbara ridha
at nakar skal thz fanga spoort
thz iak skal hædhan stiælas bort
Drikkin tha ok görin idher gladha
idher skal ænkte vætta skadha
mædhan ij sitin hær vidher bordh
tha vil iak höra mina fruor ordh
ok sighia idher tha iak ater gaar
hwath anzswar iak aff hænne f(⊹aar)
Luneta gik fore sina fruo tha
hon fiol a knæ ok (^mælte) (sagdhe) swa
miin kæra frw latin idhra qwidha
ok idhan harm ok (^^lat) varin blidha
tho at idher mykith æpter han langa
ij maghin ey han tho ater fanga
Jak veet thz væl at thz ær swa
thz iak han aldrigh (ater) fanga ma
iak vnte tho honum ij hiærtath v(⊹æl)
för thy vil iak mik syrghia ij hæl
Gudh ma gifua idher een annan man - bl. a. xiii.
ther iæmvæl ok til riddirskap kan

Digitized by Google

thænkin ij thz tha ærin ij viis
ther aff fangin ij æro ok þriis
Tha swaradhe hænne the ædhla frugha
hwi talar thu slikt ok hafuer ij hugha
iak hördhe aldrigh förra aff thik
thz thu vilde swika mik
thz annar tholkin ij værldinne ære
ney twar thz ma ey være
Luneta swaradhe the fruo tha
iak veet een bætre æn hans twa
gudh miin frua læti thz swa ganga
at ij mattin han til husbonda fanga
Gak thu bort thiin fula vætær
iak vil thik ænkte vætta sæta
tho man all værldina leta vil
man finder hans ængin lika til
The iomfru mælte ok sagdhe swa
miin kæra frua ij thænkin ther a
om konung artws vil hiit fara
mz ridderskap ok fruo skara
ok vil idhart land for idher hæria
hwa skal thz for honum væria
aff alt idhart folk maghin ij ey finna
thæn riddara sik thor thz vnder vinna
idhart land swa vakta ok göma
som thz wæl bör til (^j) söma
takin ok ij ther til idhra quinna
the hafua ther til huarte makt æller siane
tho at the til the kældo ridha
the orka (^the) widher ænga kæmpa stridha
nu thænkin ther a miin kæra frugha
thz iak idher radher aff hiærta ok hugha

Digitized by Google

om ij mattin nakan thæn riddara fa
ther thetta æwintyr thordhe bista
ij takin han ok hafuin han kæra
tha hafuin ij badhe land ok æra
The frua thænkte tha mz sik
thz ær alt sant hon sigher mik
hwath hiælper mik ther fore swæria
thz skal tho æ thz sama væra
hon vilde ey lata thz op a sik finna
gak thu bort thin hemska quinna
thiin ordh hafua swa vnderlika grena
iak veet ey görla hwath thu mena
mik thykker thom litidh hafua at thydha
a tholkith kalz vil iak ey lydha
Miin kæra frw ij talin ey swa
huath iak hafuer talath ij görin thz (^f) tho
ij kunnin ey idhart hiærta at vænda
för æn ij hafuin mere sorgh ij hænde
The (^anzs) iomfru tha (^æ) anzswar fik
thy stodh hon op ok thædhan gik
ater sat then stolta rena
hon thænkte lönlik vidher sik ena
huath riddara ma swa godher væra
ther hon gaff tholik priis ok æra
thz thokte the fru vara een höghelik va(+nda)
at the iomfrua skulde thz forstanda
thz hon skulde sidhan thz göra
thz hon vilde ey förra höra
Luneta kom tha ater thære
latin idhra (^f) sorgh thz skal swa vara
huath hiælper idher ther æpter langa
thz ij maghin aldrigh ater fanga

bl. a. xiii verso.

Digitized by Google

mik thykker thz vara mykin osnille
thz ij vilin idhart liif swa spilla
thæs vare væl tiidh aff at lata
at sitia alla stund ok sarlika grata
huath thænkin ij thz a idhra tro
at all værlzins priis mz honum do
ney thz var alt mykith minna
man ma margha tholka finna
the halfuo bætre æru æn han
tho var han een godher man
Twar thu sigher ey thz sant
næmpn mik thæn om thu thz kant
kan thu göra mik ther skæl til
iak thz gærna höra vil
Om iak han næmpner thz ær idher moot
ther idher angist ma radha boot
vilin ij miin frugha ey vara oblidha
tha vil iak göra thz ij mik bidhia
The frugha swoor een höghelikin edh
thz hon skulde ey vardha vredh
Ja thz ma idher til lykko ga
miin frugha om ij vilin göra swa
bl. a. xiiii. thz gifui gudh ij himerike
at thæn riddare matte idher væl lika
mædhan vi ærum hær hemelika twa
swa at therængin hörir op a
tha vil iak gærna fore idher föra
alt thz iak veet idher lyster at höra
hwar twa riddara skulu stridha
ok hwar thera vil hin annan bidha
sighin thz for thy at ij ærin viis
hwilkin thera gifuim [gifuin] ij priis

Digitized by Google

thæn annan slaar ij hæl ok gör honum nödh
æller ok thæn ther blifuer dödh
iak thænker han höghre priis væl bær
ther sigher ower hin annan far
Mik thykker thik vara ther til lika
mz klokom ordhom vil thu mik swika
Miin fru iak kænnis ey ther vidher
thz ær tho sant iak sigher idher
een fræmbre riddare ær thæn man
ther vadoyn drap (^eenf) eensamber han
The frugha bödh hænne bort at ganga
thu skal min vinskap aldrigh fanga
tho thu æst badhe galin ok ör
læt mik thz aldrigh optare höra
diæfwlin hafuer thik kænt thz raadh
at thu hafuer mik swa sara forsmath
at thu vil mik koma ther til
ælska thæn man ther iak ey vil
Snimarst miin frugha ij (^mæltin) (sagdhin) swo
ok sworin thz a idhra tro
tha i baden then Riddare nämpna
ij skulin aldrigh thz a mik hæmpna
iak hafuer thz giort for idhra bön
ok wænter mik alt bætre lön
The iomfrw monde tha thædhan ga
til thz hws ther herra iwan ij la
hon hafdhe honum ængin the tidhande at bæra
ther honum nakor glædhi at vara
Awi (^mælte) (sagdhe) the stolta fru
illa thykker mik vara nu
at iak skulde swa illa til hænna tala
ther allan min angir kunne væl swala

Digitized by Google

Æn kom Luneta ater tha
ok leette æpter thz hon monde æpter thra
hon vilde ey sina fru at sky
hon bordhe sina talan ater a ny
hon thottis ey thædhan vilia fara
för æn hon finge bætre answara
bl. a. xiiii verso. Tha swaradhe hænne the stolta frugha
iak hafuer nu thz ij mina hugha
huath iak bradhlika taladhe til thik
sannelika thz angrar mik
om thæn riddara thu hafuer swa kær
aff hwath skækt [slækt] han komin ær
iak veet thu vilt mik ey swika
sigh mik om han ma vara min like
ower land ok goz skal han valda
ok vil iak han for herra halda
tho vil iak gærna thz bewara
at thz ey sighis oppinbara
at thæn man skulde ower mik vældugher vara
ther för hafdhe dræpith min hiærta kæra
The iomfrw swaradhe hænne tha
miin kæra frugha thz ær ey swa
ij thorfwin ther ey fore angist bæra
aff honum skeer idher een höghelikin æra
iak veet han ær swa höfwizsker man
dygh [dygdh] ok æro han vakta kan
gudh mz sina signadha nadhe
han gifui at ij komin saman badhe
Hans nampn vil iak nu vardha viis
thæn thu gifuer swa höghelikin priis
Luneta swarar som hon væl kan
thæn stolte riddare heter iwan

Digitized by Google

The frugha gat tha ey længre thakt
aff honum ær mik opta mykith sakt
iak hafuer thz swa opterlika hört
hwilkin mandom han hafuer giört
til fræmbre riddara ængin mon
æn herra iwan konung yrians son
ængin sannare thz sighia ma
miin kæra frw æn thz (^s) ær swa
Nær konnin ij thz fögha swa
at iak thæn riddara sea ma
Luneta tok tha hemelika lee
ij fæm dagha frest ma thz ey ske
Awi mik miin hiærta kæra
off seent thykker mik thz væra
matte han ij morghon koma til mik
mz æro skulde iak thz löna thik
Tha swarar hænne the stolta iomfrugha
een fughil ma thz ey raskare flygha
swa langt ær thiit thz maghin ij trø
ther thæn ædhle riddare mon bo.
tho hafuer iak swa raskan een swen bl. a. xv.
ther iak vil honum sænda ij geen
ok læta honum thz konnukt (^go) væra
at a thridhia dagh tha komber han hære
lætin saman koma thz vil iak radha
idhra riddara ok swena badhe
innan thænna tima moghin ij finna
om nakar ær thæn sik thör (thz) vnder vinna
om konung artws vil idher hæria
hwa landith thör for honum ha væria
iak veet thz væl mz rætten skil
at ængin aff thöm thör taka ther til

Digitized by Google

thy thorff ther ængin vndra op a
miin frw at ij vilin göra swa
idher thæn til herra akta
ther idhart rike thör göma ok vakta
ok siælff ær tholkin een ædhla man
som konung yrians son ær herra iwan
lætin frænder ok viner thz aff idher höra
at ij vilin thz mz (ʸᵒid) thera radhe göra
för æn nakar thera som iak kan at skilia
sik binder (ther) til at göra idhan vilia
The frugha (ᴬsi) swarar thæn hiærta kæra
a miina tro thz skal swa væra
miin ordh vil iak ther mz ænda
læt skyt æpter honum at sænda
the frugha sænder budhzskap brath
biwdher manlik koma saman sit rath
The iomfru nu til herra iwan gik
mz mykin liofheet hon han vntfik
j skulin nu vardha gladher
gudh hafuer idher giort swa höghelika nadher
thz idhart hiærta æpter staar
thz alt nu æpter idhan vilia gaar
the iomfru loot eet karbadh göra
herra iwan monde hon ther innan föra
min herra ij skulin hær innan fara
til alla thiænist vil iak idher vara
mz hwitte hand vredh (ʸha) hon hans baak
ok skipadhe honum ræt alzskyns maak
hon kæmpde hans hofwdh siælff ok thwo
hon vnte honum væl thy giordhe hon swo
tha han skulde stigha aff thz badh
eet riikt badhlakan kom ther ij stadh

Digitized by Google

bl. a. xv verso.

bælte ok pung mz dyra stena
thz gaff honum the stolta rena
ther til ena hufwo mz rika bordha
æpter lunete vilia varo the giordha
tha han the klædhin hafdhe op a
een vænare riddara man ældre sa
ij skulin hær bidha thz ma idher dugha
ena stund mædhan iak gaar til miin frugha
Luneta fore the fru gik tha
ok fiol a knæ ok (Ymælte) (sagdhe) swa
hær ær ater komin thæn same sween
ij sændin herra iwan ij geen
han hafuer syst thz ij badhin
ok fört han hiit a idhra nadher
Nu læt han genstan til mik fara
swa at ængin liwandis vardher hans vara
vtan iak ok han ok thu vi thre
thæn fiærdha vil iak ræt ey see
Luneta til herra iwan tha gik
swa vnderlika hon til ordha fik
miin fru thæs viis nu vordhin ær
at ij swa lönlika hafuin varith hær
ok gifuer mik ther fore mykla skuld
at iak hafuer idher swa længe hult
iak vænter tho nadher aff idher fanga
ij skulin nu til minna frugho ganga
ok rædhins ræt ænkte vætta
ij vitin ey hwath slikt hafuer (at) sætta
vil hon idher for fanga faa
lætin thz æpter henna vilia gaa
Gudh veet iomfrugha thz skulin ij höra
iak vil thz storlika gærna göra

Digitized by Google

hænne mik for fanga gifua
ok æpter hænna nædher blifua
Thz ma idher til æro gaa
om ij vilin herra göra swa
ij maghin væl vtan angist væra
a mina tro hær skeer idher æra
The gingo saman hemelika tw
thiit the funno the stolta frw
iak sigher thz mz rætte san
een lönlik angist tha hafdhe han
at the frugha skulde thz see
han vilde thz ey oppinbara tee
Tha the mondo in for hænne gaa
the frugha til thæn riddara saa
swa innerlika at honum (ᴬgl) gömde
thz hon sina tokt ther mz (ᴬfl) forglömde
bl. a. xvi. thz hon mz ordh han ey vnfik
ther mz forglömde hon siælfue sik
herra iwan stodh hænne langt ij fra
ok (ᴬj) thænkte ther swa starklika op a
huru han siin ordh matte swa fram föra
at the frugha vilde thöm höra
Jomfru luneta (ᴬmælte) (sagdhe) tha
til sinna frw ok sagdhe swa
idhart hoghomoodh mon idher swika
at ij lætin ængin vara idhan lika
Ædhle riddare hwi standin ij swa
hwath kunnin ij hwarte ne ælla ia
talin (ij ey) mædhan ij ærin kompne bære
thz thykker mik eet vnder væra
Luneta kallar herra iwan tha
ij skulin nu til minna frugho ga

Digitized by Google

hemelika nær hænne at sitia
alt hænna raadh tha skulin ij vita
ij thorfuin ænga angist bæra
ij ærin ful væl kompne hære
ok nær minne frw at blifua
hon vil idher al thing forgifua
om vadoyn hin rödha
thz ij sloghin han til dödha
Hærra iwan ok luneta the tw
fiollo a knæ fore the frw
Jak ær hær komin a idhra nadhe
ower liiff ok göz tha skulin ij radha
The frw swarar som ij maghin höra
man skal idher ænkte vald hær göra
om gudh vil at (iak) ma lifua
ij skulin nær mik mz frygdhinne blifua
Miin kæra frw iak talar swo
ok lofuar thz a mina tro
jak veet mik hafua giort idher a moot
thy biwdher (iak) idher tholka boot
idher kan ey hænda swa mykin nödh.
(ᵞᴬnödh) iak vil idher væria æller blifua dödh
Herra iwan iak spör thz aff idher
om ij thæs sjælfue kænnins vidher
at ij giordhin mik een högh oskæl
tha ij min herra sloghin ij hæl
Miin frw om iak ma (ᴬmæla) (sighia) swo
swa angislika han mik ther slo
ij thorfuin ey vndra iak vilde mik væria
iak var ey van at lata mik bæria
iak skulde honum antiggia dödhin gifua
æller ok skamlika fangin blifua

Digitized by Google

bl. a. xvi verso. hwi mon iak ok tala slikt
thz ær frugha ey vndirlikt
iak veet ther til swa margha doma
at sit liiff vil hwar man gærna göma
Jag hafuer idhra dygdh swa opta hört
hwath ij hafuin mik mote giort
thz ær idher alt forgifuith hære
nu sitin nær mik min herra kære
ok sighin thz mik mz rættan skil
huru thz ær idher swa komith til
thz ij mz hiærta ok sinne
ælzskin mik ower alla quinna
Thz vil iak gærna sighia idher
iak kænnis ther (^nu) oppinbarlika vidher
idher fæghrind hafuer mit hiærta sprængt
thz mit liiff ær bradhlika ænt
vtan iak nadher aff idher ma fa
miin kæra frugha ij thænkin ther a
Sighin mik thz a idhra tro
om thz æn kan vardha swo
thz konung artws komber ok vil mik hæria
om ij thorin mit land for honum væria
Thz skulin ij frugha spyria ok höra
iak (^stro) tröster mik thz væl at göra
idhart land at væria swa
at ther skal ængin bedhas a
frughan gladdis thagar ther vidher
ok sattis badhin saman nidher
thz skal alt vara æpter idhan vilia
os skal ængin vtan dödhin (at) skilia
The frw (^mælte) (sagdhe) til herra (^ia) iwan tha

vi

Digitized by Google

vi skulum genast hædhan ga
ij thz hws som hær staar nær
riddara ok swena bidha os thær
skal iak ther göra kunnukt thik
huath the hafua alle radhit mik
Nu hafuer luneta fræmt sin vilia
thz radher iak allom ther vilia gilia
the hafui ther stadhlika akt op a
huath luneta giordhe honum göre ok swa
ok lydhe radh aff stolta quinna
tha maghin ij stundom æwintyr finna
iak vil thæn hægoma læta bort
ok sighia huath ther var sidhan giort
Frughan ok herra iwan gingo tha
swa minnerlika saman twa
j thz hws ræt badhin saman bl. a. xvii.
ther var badhe glædhi ok gaman
riddara ok swena op moot honum stodho
ok alle honum sina thiænista bödho
huar (mælte) (sagdhe) til hin annan tha
een stoltare riddara man aldre sa
vi maghom lifua for vtan kære
skal tholkin riddare var forman være
sæl ær miin frugha om hon gör swa
at vi skulum han til husbonda fa
thó hon skulde krono ij room anbæra
hon matte ey fanga höghre æra
the sattis alle saman ther nidher
huar æpter thy som ther var sidher
¶ op stodh drozatin ok (mælte) (sagdhe) swa
ij skulin alle lydha (hær) op a

Digitized by Google

thz mon idher væl kunnukt væra
hwilkin skadha vi fingom hære
tha var forman fiöl os ij fra
ther al var æra stoodh op a
konung artws boor nu sina færdh
huar dagh hiit mz skiold ok swærdh
vil vart rike alt vnder sik bryta
vi maghom goz ok ræt ey nyta
vtan ful makt moot honum staar
han komber ij fiortan dagha hær
vi thörfuiin nu alle een godhan forman
minna frugho rikæ væl væria kan
thy spyr miin frugha idher til radha
om thz ma vara for vtan skadha
æn hon skal til gipto ga
at ther laghe ængin last op a
mædhan herra vadhoyn swa snima (ᛅdö) do
thz hon vilde göra swo
Riddara ok swena swaradho tha
ther til (ᛅvilia vi) sighia vi gærna ia
ok thykker os thz radhelikt
at hon swa bradhlika gipter sik
ok os allom een herra fa
ther hænna rike styra ma
at thæn höghe priis ey swa for gaar
ther hær hafuer varith væl ij (ᛘᛅthusand) (hondradh) aar
The fiollo aknæ fore the frugha
vi bidhiom idher om thz ma dugha
ok ærum thæs alle saman gladh
om ij vilin göra nu ræt ij stadh
ok skilia os vidh thæn höghelika vanda
ther os daghlika staar til handa

bl. a. xvii verso.

Digitized by Google

The frugha loot som hon villc thz ey höra
hon vilde tho thz fulgærna göra
hon læt sik længe bidhia ther til
för æn hon thöm nakath swara vil
Tho at the hafdho swaradh ney
hon hafdhe (thz) tho forlatidh ey
The frugha swaradhe som ij maghin höra
iak vil (thz) gærna mz idhro radhe göra
thænne riddara ther hær sitir
han ær badhe höfuizsk ok vitir
han hafuer længe bidhit mik
til ærlik thing ok hiærterlik
han ær konungx son badhe viis ok (^sl) froom
iak ma han væl taka for vtan skam
Op stodh the frugha tha swa dygdherlik
ij idhart vald tha gifuer iak mik
ok bidher idher alla saman æn
thz ij genast vardhin hans mæn
Tha swaradho riddara ok swena thære
thz vilia vi alle gærna göra
Ia ij hafuin thz swa opterlika hört
hwilkin mandoon han hafuer giort
mik thykker (thz) vara swa hemska æra
at dwælia thz som tho skal vara
ok manz æra standire [stander] op a
for thy vil iak nu göra swa
vart bryllöp skal nu væra ij staadh
thæs vordho riddara ok swena gladh
ok thakkadho the frugha innerlik
thz hon vilde swa ödhmywka sik
The höghtiidh burdhis nu mz priis
thy at herra iwan var (swa) viis

Digitized by Google

hwa ther var komin epter goz ok hafua
the foro thædhan mz rika gafua
thz ma iak idhet sighia tils sanz
man fan ther ther badhe (ʌh) bohordh ok danz
tornæy ok dyost thöm thz lyste göra
matte man ther aldra væghna höra
tho at iak matte thusanda vinter lifua
iak kunne thz ey til fullo skrifua
herra iwan ma væl vara gladh
ok frygdha sik ij allan stadh
han ær een hertogh vældögh nu
ower annars manz land ok swa husfru
thæn dödhe ær nu forglömd
herra iwan hafuer badhe æro ok sömd
aff thz folk ij landith ær
the hafua honum alle saman kær
ok villia hældre nær honum blifua
æn nær herra vadoyn æn han matte lifua
Tha the (ʌhon) höghtiidh hær forgik
konung artws ey forsymar sik
ok foor mz hær aff britania
ij thz land ther herra iwan nu a
the varo aff thera liif ospara
ok vildo (ʏʌalde) alle væpnptæ fara
thz var mizsomars dagh at qwælde
tha the komo farande til the kældo
ok herbærghadho ther om the samo nat
konung artws hafdhe thz förra iæt
at han ville thz eenkannerlika see
huath ævintyr honum matte ther ske
tha the herra saato a raadh
tha (ʌmælte) (sagdhe) herra keyar thy han var braadh

bl. a. xviii.

hwar mon nu herra iwan vara
mædhan han ær ey æn komin hære
1590. han rosadhe tha han drukkin var
thz han skulde hær koma til swar
som vinith tha honum kænde
at hæmpnas hær sins kæra frænda
mik thykker som iak hafuer hiört
at han hafuer thz ække giört
diærfuer var han the sama stund
han rosadhe (af) sik (^the sama stund) swa margha lund
sagdhe thz fore riddara ok swena
han ville thz forsökia al ena
1600. taka os thz æwintyr ij fra
thz ængin vara matte thz fa
vi thorfuom hans (ordhom) ænkte sætta
een drukkin man vil dela ok thrætta
tha man ær vordhin litidh til hofua
tha vil han sik siælfuer lofua
Tha keyar hafdhe talath swa
herra gafuian swaradhe honum tha
tho at herra iwan ær ey hær
hwa veet huath mz honum tiit ær
1610. (^hær) (honum) ma mang thing vara skædh
sidhan han aff britania reedh
sannelika iak thz sighia vil
at ij vitin herra ther litidh til
thz sigher iak idher a mina tro bl. a. xviii verso.
at herra iwan nödhugher giordhe swo
taladhe tholkin (ordh) a naghan man
som ij hafuiin nu giort vidher han
thz vita alle donde mæn
han flyddo fore ræzl ræt aldre æn

Digitized by Google

Til herra gafuian sagdhe herra keye
iak vil gærna nu for idher thighia
ok akta thz ey (widh) ena böna
miin ordh (the) koma æn til röna
iak sigher thz hær oppinbara
han skildis fra hofua som een dare
Sidhan the hafdho talath swo
konungin vatnith a stolpan slo
sidhan took swa angizslika rægna
elder flögh ther aldra væghna
at al the vnder ij hafuin hört
varo ther al aff nyo giorth
Thz försto herra iwan thetta sa
rasklika drogh han siin (ᛉᚦth) tygh op a
ok sattis a thæn godha hæst
som herra vadoyn (rödhe) hafdhe hæst
han hiög thz örs a badha sidha
ok dwaldis ey til kældona ridha
Thz första herra keyar vardh thæs var
at thæn riddare kom ridhande thær
han thagar for konungin gik ij stadh
ok honum swa hiærterlika badh
vilin ij mik herra thz æwintyr gifua
iak vil thz for thiæna om (iak) ma lifua
Gudh thakke idher herra for rika gafuo
iak hafuer nu fangith thz iak vil hafua
han væmptis sidhan thz skiotasta han ma
ok reedh thiit som (han) herra iwan sa
giter herra iwan vrækt thæn sak
ther herra keyar hafuer talath aa hans bak
om gudh hanum the æro an
honum aff at stinga tha ær han man

Digitized by Google

Thz första herra iwan keyar kænde
swa hærdhelika moot honum rænde
ok satte æpter sins hiærta lost
sina dighro stang fore sit bryst
han var ij sit hiærta fro
at værldin hafdhe thz föghath swo
at the hafdho funniz ther badhe
ok han matte vrækkia sin höghelika skadhe
ther (herra) keyar hafdhe honum giort bl. a. xix.
som ij hafuin alle förra hört
Herra iwan stak thæn riddara swa
at örs ok man a markinne la
hans gylte hiælm var thakt mz leer
ther la (herra) keyar ok matte ey meer
han monde honum ey mera göra
hans örs monde han thædhan föra
thy at thz var tha the första riidh
ther the saman kompne varo mz striidh
o ho o ho sagdhe marghin man
herra gudh tha signe han
aff marghin man ther thu hafuer skæmpt
han hafuer thik nu een annan leek kænt
thz thu æst skamlika hær forsmath
ok ligger hær mz spot ok hadh
herra keyar thotte ilt a markinne bidha
ok thordhe tha ey til hofua ridha
Herra iwan reedh sik thædhan tha
thiit han thz stora herskap sa
fördhe hans örs ij sinne hænde
ængin man honum ther tha kænde
iak vil thetta örs ey hædhan föra
iak ær ey thæs skyldogh at göra

Digitized by Google

ænga the hafuor iak hafua vil
ther konung artws kompanum hörir til
nu lætin thetta örs væl bewara
iak vil min vægh genast hædhan fara
konung artws swarar honum tha
hwar æst thu ther hær talar swa
huath donde man ma vara thænne
iak ma honum ey for vapnom kænna
Tha swaradhe honum thæn ædhle man
herra iak heter iwan
Man thænkte thz oppenbara
at herra iwan var ey komin thære
han var vntfangin ther mz æra
Konung artws siælff at keyar loo
mz alt hans folk ok (^mælte) (sagdhe) swo
Keyar matte tha hældre hema blifua
tha han badh sik (thz) æwintyr gifua
vi hafvum alle saman hær seet
han fik thz nu han hafuer apter leet
Konung artws herra iwan tha badh
ij skulin mik sighia ræt nu ij stadh
huath idher ær skeet ij thænna tidha
sidhan snimarst ij fra hofua ridho
Thz vil iak herra giærna göra
ok lyster idher ther a at höra
iak hafuer vunnith thetta land
sidhan iak foor bort til minna hand
ok the sama frugha ær nu miin
som förra atte herra vadoyn
han sagdhe hwath honum war komit til handa
ok loot ther ænkte ater standa

bl. a. xix verso.

Digitized by Google

min herra iak vil idher thæs bidhia
thz ij vilin heem mz mik at ridha
mz alt thz folk ij hafuin hære
Jal [Ja] sannelika thz skal swa vara
Iak vil hær ey længre bidha
i morghon viliom vi mz idher ridha
Herra iwan viiste tha genast heem
ok loot sighia allom theem
at konung artws komber there
ok skal ther atta dagha vara
Thz första frughan thetta fra
tha mælte hon ok sagdhe swa
ij skulin alle moot honum fara
riddara ok swena mz frugho skara
vntfanga han swa hiærtelik
bidhia han vara væl komin gudhi ok mik
Arla om morghonin dagher var liws
konung artws reedh tha fore thz hws
Tha kom honum farande ij geen
aff thz hws badhe riddara ok swena
mz bambor ok pipor ok mykin frygdh
thz giordho the fore konungxins dygdh
ther helsadhe hwar annan som han kunde bæst
ok sattis hwar tha aff sin hæst
mz fögha ordh the vntfingo han
konung artws for at han var een man
I ærin gudhi væl kompne hære
ok alle the mz idher æra
miin frw læter idher sina thiænist biwdha
ok alle the ther hænne til lydha
tha the komo swa nær man matte thöm see
the lekara teko thera konst at tee

Digitized by Google

buswn ok bambara mondo ther ey skorta
tha the ridho fore the porta
the (^skemptan) (glædhi som) the ther (tha) giordho
swa vidha væghna (man) thz hördhe
thz hws var alla væghna om kring
mz blial ballakind ok rika thing
kostelika var thz forthækath tha
at hwilkin væghna man til sa
ther aff gik swa mykith liws
alla væghna om thz hws
bl. a. xx. tha solen a thera kladhe [klædhe] — skeen
man matte ther næpplika see ij geen
til konungx herbærghe var vidha ströt
mz dyra klædhe badhe guul ok röt
tha kom the frugha thöm ij geen
hænne fölgdhe badhe riddara ok swena
stolt ij hænna skarlakan skin
ok fölgdhe honum ij herbærghith in
een krona aff gul var ower hænna haar
rike stena innan hænne vaar
nu lifuer ængin mæstare swa viis
ther sighia kan aff hænna priis
Tha (^mælte) (taladhe om) the stolta klara
badh honung artws væl komin vara
ok hwart thz barn mz idher ær
æro væl kompne min herra kær
swa sigher min herra ok vi badhe
ower land ok goz tha skulin ij radha
Konung artws swarar aff mykin frygdh
gudh thakker idher for idhra dygdh
thæn herra var badhe viis ok klok
the frugho swa minnerlika til sik tok

Digitized by Google

han minte hænna mun swa rödh
ok giordhe alt thz the frugha bödh
huath matte höghre glædhi vara
æn vara vntfangin mz tholke æra
Jak vil sighia ok vara ey brædh
för æn sool ok maane göra sit radh
ok bidher alla riddara ok swena
forstandin görla huath iak mena
som solin ær for stiærnor skær
om morghins tiidh tha hon op gar
liws ok skær at see op a
herra iwan hænne væl likas ma
fore alla the riddara nu æro til
thæn priis iak honum gifua vil
som manin lyser the myrko naat
mz molen sky ær ower thakt
swa ær luneta bland stolta quinnæ
mz kyskheyt tokt ok ædhla sinnæ
luneta nampn thz thykker mik swa
som nyan mana thz maghin ij tro
Luneta tok herra gawian vara
huar han foor ij thera skara
¶ första herra gawian hænne sa
tha mælte han ok sagdhe swa
ij skulin vara miin hiærta kær
for alla the ij værldinne ær
iak vil for idher badhe göra ok lata
huath idher kan vara væl til mata
ij frælstin min frænda aff höghelikin vadha
tha han var komin a idhra nadhe
The iomfrw sagdhe herra gawian
alt huru hon hafdhe frælsath han

bl. a. xx verso.

Digitized by Google

¶ herra gawian tha swa hiærtelika leo
tha han hördhe lunetam tala swa
ok swarar hænne iak bidher idher
om ij een riddara thorfuin vidher
om nakar kan idher skuld at gifua
thz vil iak væria æller dödher blifua
thæn riddare ok iomfru kalzadho saman
ok giordhe thöm badhe glædhi ok gaman
The rikasta ther ij landith ær
(ᴧa) varo allæ saman kompne ther
Konungin bleff ther ena stund
ok hafdhe ther glædhi swa marghin lund
ok (ᴧskæmptadho) (gladdo) thöm the langa dagha
stundum ridhu the ij skogh at iaga
(ᴧfulg) fughla ok diwr varo thöm til redha
huart the vildo fara (ᴧok) at betha
The atta dagha fulskyt forgingo
aff alzskyns (ᴧskæmptan) (glædhi) the ther fingo
ij thænna tima vardh konungin vijs
huilkin æra ok huilkin priis
herra iwan hafdhe wunnith thær
ok huilkin herra thær han nu ær
sidhan loot konungin thöm thz forstanda
at han vilde fara heem til landa
han kallar herra iwan hemelik
iak vil at thu skal fylghia mik
thz viliom vi idher (badhe) radha
idher frænde herra gawian ok vi badhe
Tha (ᴧmælte) (sagdhe) herra gawian
ia min frænde herra iwan
ij skulin ther stadhlika thænkia op a
ok lata idhan priis ey swa for ga

Digitized by Google

ther ij hafuin hafuath ij idhra dagha
nu första skulin ij goz ok liif vagha
(✝ fore fr(v)a priis och thera loff
skulen j sökiæ mangt eth hoff
hwar torney och dyst kan saman komma
ther skulin j opta wisæ idher froma
och lathin thz engen liffuandis finnæ
at j liggen hemme som en quinnæ
j torffuin idher ey at angist giffuæ
jach wil daglik hos idher bliffuæ
Badhæ j lost och swa j nödh
os ma ey skiliæ wtan dödh
jach mæler ey thz for then sak
thz jach an idher nokot omak
at j och idher fr(v)a j ælskens ey badhæ
thz wil iach ider aldrik radhæ
thz ær ey langa thz war for snimæ
mik minnis æn pa then timæ
thz iach haffde och enæ j mit hiærtæ kær
ther iak wilde gernæ waræ nær
mik thykker mik waræ thera likæ
them falso predicare ther folkit swikæ
han komber en annan ther opta til
ther han ey siælffuer göræ wil
thy at iach bider idher thz göræ
ther iach wilde ey siælffuer höræ
Herra iwan swarade honum tha
jach wil gernæ göræ swa
faar iach orloff aff min kæræ
iak wil ider fölgæ thz skal wæræ
herra iwan gik tha fore then fr(v)
enæ hön iach bedhes nw

Digitized by Google

aff idher ther all min glædi til stær
j ærin min fr(v)a ee hwar iach ær
loffuer mik om thz ma waræ
enæ stund a æuintyr faræ
wilin j swa göræ min hiærtæ kæræ
thz os badhum komber till æræ
then fr(v)a forstod sik ey ther pa
thz han wilde ther om göræ swa
Sig swa brath wider hona skiliæ
hon giorde thok herra iwans viliæ
Ok gaff honum orloff strax j stadh
herra iwan wart tha j hiærtæt glad
at hon loffuade honum mz konungen ridhæ
om han wilde heldre ey heme bidhæ
iach far nw hæden mz idhert radh
thy at iach wil nödugh wara forsmad
och wil ey thz til hoffua höræ
at iach torde nw swa göræ
Ræt ridderskap her lata
ther mik stodh full wæl til mata
then fr(v)a swarade honum wæll
j skulen bort fara mz en forskæll
at tha eth ar for gangi(t) ær
tha skulen j waræ effter kompne her
thz skulen j loffua a idhræ tro
at j herra wilin göræ swo
iach sigher idher thz sannerlik
laten j thz tha mistæ j mik
och all then æræ j haffuin her
ee huru thz och siden gær
och wil for idher ey lönæ
thz warder idher sant thz skulen j rönæ

Digitized by Google

herra iwan stod och hoxade pa
han sukkade saræ och sagde swa
for biudhe thz gudh min hiærtæ kære
mik swa lenge fran idher wære
och haffuer ther til badhæ hug och sinne
thz skiutast iach ma idher effter finnæ
man ridher opta swa aff gardæ
man huxar annat och annat kan wardæ
mik vndrar j wilin ey vndan skiliæ
om iach warder fangen a mot min viliæ
eller mik kan komma sot til handa
swa at iach ær ey för ridhæ til landa
tha swarade the hiærtæ kæræ
j torffuen ther fore ey angist bæræ
hwar then tiid thu thenker a mik
engen oglædi ma skadhæ tik
ey soot ey hær thz skulen j finnæ
thæs magin j glædiæs i idhræ sinnæ
jach giffuer idher her eth finger gull
Ther ær j en sten aff dygden full
hwo honum bær j sinæ handh
honum ma ey skee skada a watn eller land
ey j eldh at brinnæ
ey blodh til skadha rinnæ
then dygdh skal man aff honum finnæ
om han forglömer kærestæ sinnæ
thz ær thok eth vnderlikt mall
hon gör hans hiærtæ hart som stall
then liffuer ey j werlden till
ther jach then stenen vnna will
for wtan idher min hiærtæ kære
nw göme idher gudh ee hwar j ære

Digitized by Google

Herra iwan tok j then samma stund
och minte then fr(v)a aff hiærtans gr(v)nd
hwat the herra monde ther giffuæ
thz ær mik alt offsent at skriffuæ
ther war badhe gledi och grat
then herrin och fr(v)æn skiliæs aat
Herra iwan fölger konung artus nw
hans hiærtæ ær hemme hos hans fr(v)
mik thykker waræ vnder at huxa ther a
huru thz ma waræ swa
hans likamme nw bort mz konungen fær)
och liffuet ær thok effter her
huath likamin komber til vadha
the fru haffuer tho ower lifuith radha
mik rædhis thz mon herra iwan swika
han mon ofmykith a æwintyr fikia
æ mædhan herra gawian han ma valda
tha vil han honum til hofua halda
hafuin ij hört huath ther var giort
the toko orloff ok foro bort
herra gafuian ok iwan the följdhos badhe
ok lyddo hwar hins annars radhe
tha war thz bæggias thera lost
sökia badhe torney ok diost
ok huar the komo badhe twa
ther sagdho riddara ok swena ij fra
at bætre riddara matte ey væra
thæs hafua the badhe priis ok æra
aff mykin æra varo the swa kaat
at the gafuo ey göm ther aat
för æn forgangith var thz aar

bl. a. xxii.

ok

ok tha eet annath komith var
Konung artws hafdhe latith tha
riddara ok swena thz forsta
at the skuldo alle till hofua ridha
til karidols heedh ok ther hans bidha
ther var badhe glædhi och gaman.
the herra ok förste komo til samman
tha kom herra iwan ridhande thære
the herra mondo ther förra væra
ok herra gawian hans kære frænde
swa at ængin man thöm ther kænde
the lagdhos annan vægh a the heedh
ok loto thera kost mz ærom redha
Koozar iærl (^mælte) (sagdhe) til konungin tha
hwath riddara mono vara thæsse twa
ther hær swa köstërlika fara
ok ænkte goz tha vilia the spøra
Konung artws swarar for utan dwal
mik thykker som iak thöm kænna skal
thz ær ængin annar man
vtan min frænde herra iwan
Konungin (^mælte) (sagdhe) til riddara ok swena
ij skulin ey nu vara sene
vi viliom alle til thöm ridha
swa at ængin skal hær hema blifua
The swaradho alle som ij maghin böra
vi viliom thz alle gærna göra
ther var badhe glædhi ok læte
tha the herra gingo at æta
the sattos vidher thz sifuala (^bö) bordh
herra iwan thænkte op a the ordh

Digitized by Google

bl. c. xxii verso.

tha kom honum först ij hugha
huath han hafdhe iæt sinne husfrugha
at thz var ænkte vætta sat
ther han hafdhe förra hænne iæt
Nu kom een iomfru ridhande thær
fra the fru som honum var kær
hon var badhe hövizk ok bald
hon lagdhe sin skin för vtan thz tiald
ower löös hon in for the herra gik
swa vnderlika hon til ordha fik
hon talar til konung artws ij stadh
miin frw mz mik idher helsa badh
mz sinne thiænist margin fald
ther hafuin ij herra ower vald
ok alle thæsse riddara ok swena
for vtan herra iwan (all) ena
thz iak honum hær sighia vil
at tholkin liwghare ær ey (nw) til
man finder (nw) ey hans lika
ther swa kan fruor swika
han ær mik leedh ok ække liwff
thy han ær (ᴬvæn) værre æn nakar thiwff
minnis thu iwan thu sagdhe swo
tha thu minne frugho lofuadhe tro
at thu skulde ater koma thær
första thz (ᴬga) aarith forgangith ær
iak vil thik ther til göra skæl
thu hafuer thz lofuath thz veet thu væl
thu skal thz oppinbara kænnæ
thz thu faar aldre meer aff hænne
hon vardher thik aldre optare hul
nu sænt hænne ater sit fingergul

iak kræfuer thz oppinbara hæra
thu skal thz ey nu længre bæra
Herra iwan sat tha (længe) ok thagdhe
mædhan iomfrughan thetta sagdhe
hon tok aff (^sik) (honum) badhe vit ok sinnæ
swa at hon kunne ey antswar at finna
The iomfrw lop tha bradhlik fram
hon giordhe herra iwan mykla skam
ok tok thz fingergul aff hans hænde
sit nu kwar thin fule skænde
thu thorff thik aldre til hoffua vænda
thiit riddara ok swena thik förra kændo
Herra ij skulin mik orloff gifua
iak ma hær ey længre bljfua
gudh göme idher alla (^so) thz iak vil
herra iwan iak ther vndan skil
The iomfrugha bradhlika thædhan reedh bl. a. xxiii.
herra iwan ij hans hiærta sweedh
thæn riddare hiolt sik swa ynkelik
han vare tha hældre dödher æn kwik
ok swa lankt thædhan komin bort
thz ængin finge til hans sport
hwarte viner æller frænde
oc at ængin man honum kænde
han hafuer nu mist al siin æra
ther han ij værldinne hafdhe bæra
ok ther til badhe vit ok sinne
slikt fanger man for stolta qainnæ
thera hoghmoodh ær alt for bald
ther the gifua tholik thiænista (^gl) gæld
Herra iwan sprang op fra thz bordh
han (^mælte) (taladhe) til ængin man eet ordh

Digitized by Google

ok lop thöm allom swa langt ij fra
thz ængin man matte honum na
Owit swa hans hiærna fordreff
thz all siin klædhe (^swa fordref) (han) aff sik reeff
ok bardhe sik mz thorn ok qwista
thy at han ænkte vætta vistæ
han lop a mark ok villa heedh
hans lykka ær honum vardhin vrédh
vinir ok frænder honum saara kæra
the vita ey huart (han) ma komin væra
thz vndra badhe karl ok quinna
the finna han ey huarte vte ælla innæ
hans lætar hwar sóm han ma mæst
han löper tho vndan som han (^ma me) kan bæst
tha han hafdhe lopith ena langa stund
tha fan (han) ij een grönon lwnd
een ther hafdhe bogha ij hænde
han ey stort til hans kænde
ok viste ænkte mz honum tala
ok tok honum fra badhe bogha ok strala
om iak meer aff sighia skal
han lop badhe jj bærgh ok dal
ok skööt ther diwr til sinna födha
han fik thöm tho ey vtan mödho
ok aat thöm raa som han thöm skööt
hán hafdhe hwarte yrter (^h) ælla löök
han lifdhe ther længe for vtan brödh
ok tholde tha badhe hunger ok (^b) nödh
eet litidh hws han ther om sidher fan
thz atte een ærmetæ een armber man
thæn ærmete thænker ther op a
hwi han monde swa nakin ga

Digitized by Google

han thænker nz sik som han bæst kan
han thænkte at han varc cen galin man
herra iwan aff honum ænkte (^kwardhe) krarfdhe [krafdhe]
han angist tho for honnm hafdhe
iak vil thik giærna for gudz skuld gifua
slikt iak hafuer siælfuer vidher lifua
sadhokt brödh ok vatn swa skal thu ganga
thu ma hær ænkte annath fanga
eet litith vindögha var a thz hws
herra iwan satte sik ther hoos
thz sadhogha brödh han (^fo) söterlika aat
som thz vare thæn bæste bæste mat
(^swa) herra iwan aat mædhan han matte
swa at ærmetin ey mera brödh atte
man hafuer thz stundom förra seet
hans ætintiidh var bætre reet
han lop thædhan som han var stark
ok vedde diwr a the mark
thz första ærmetin thetta se fik
at herra iwan thædhan gik
han badh til gudh (^swa nadherlik) (ij ij hymerik)
aff hiærta ok hwgh swa innerlik
han matte honum the nadher tee
at han skulde honum ey optare see
tho at herra iwan viste ey væl
han giordhe tho ey for vtan skæl
æ mædhan han ij skoghin var
eet diwr han hwardagh til ærmetan bar
ærmetin tok the diwr till siin
ok köpte honum badhe brödh ok viin
thz sama köt han stekte ok söödh
ok honum thz genom vindögath böödh

b:. 6.xxiii verso.

han th(i)ænte honum til alla mata
han thordhe han ey in til sik lata
Wilin ij nu höra iak sigher ij fra
huru herra iwan sowande la
vnder een lind hoos vægbin staar
een frugha kom tha ridhande thær
mz hænne ridhu the iomfrughor thre
ther man ville vænasta see
the ena aff sin gangara (ʏʌsteegh) stoodh
ok vilde ther see thæn riddara goodh
(ʏʌol) hon skodde a honum badhe hals ok ænne
(ʏʌtht) hænne thokte som hon skulde han kænna
hans hwdh var swart thz sigher iak thik
thy var han ey kænnirlik
hon vardh tha var ij thæn sama riidh
eet ar thz han hafdhe fangith ij strſidh
ok kænde thaghar genast han
at thz monde vara herra iwan
thz thokte hænne vnder væra
hwi han swa nakin ligger hære
ok sighnadhe sik ther hon staar
at værldin stundum swa vnderlika gaar
bl. a. xxiiii. the iomfrugha steegh sidhan a sin hæst
ok reedh sidhan thædhan som hon ma mæst
thiit som hon sina frugho fan
ok sagdhe hænne aff thæn ædhlæ man
miin kæra frugha iak sigher swa
han var en fromare æn andre twa
thz magho frwr ok iomfrwr kæra
at han swa önkelika ligger hæræ
thæn bæsta riddara man æn fan
konungx (yrians) son herra iwan

iak kan mik ey ther aff forstanda
huath honum ær nu komith til handa
vtan thz see for stolta quinna
at han hafuer mist badhe vit ok sinne
herra gudh ij himerik
gafue at hans skapilse varo nu slik
som snimarsta tiidh iak han sa
ok vilde sidhan göra swa
ena stund nær idher at væra
tha hæmpdis han væl thænne kæra
ther arlans iærl hafuer idher giort a moot
swa at aldrigh han thæs finge boot
The frugha swaradhe hænne tha
hafuin ther ængin iæff op a
ma han hær swa længe bidha
mædhan vi moghom heem at ridha
iak tröster mik mz fullan skæl
thz iak ma honum hiælpa væl
mik komber ok nu væl ij hugha
iak hafuer the smörilse ther honum ma dugha
ther mik gaff murina the visa quinna
mik hopar iak ma thöm hema finna
the drifua owit aff hans hiærna
iak vil thöm honum sænda gærna
The fru ridher heem thz mæsta hon ma
herra iwan ther ater sowande la
een budhk hon aff sinne kisto tok
ok fik the höwizsko iomfru klook
smör honum badhe howdh ok haar
ok föör budhkin ater sidhan til vaar
smör han ey meer lat mik thz höra
thz iak hafuer sakt thz skal thu göra

thy at all the gæld ther honum staar nær
hon ij hans hofdhe mæst al star
hon loot hænne riik klædhe faa
ther een riddare matte mz æron ij gaa
ok ther til godha gangara twa
thæn riddare ok hon skuldo ridha op a
¶ the iomfru bradhelika thædhan reedh
ok mykla glædhi ij hiærtadh beedh
thz hon thæn riddara fore lik fan
iak vil thik hiælpa hwath iak kan
hon steegh aff baak ok til hans gik
ok giordhe ther ij (swa) vadhelik
thz hon thorde ga til han
ther hon viste vara een galin man
hon smordhe a honum badhe howdh ok foot
ok radde honum alt hans komber boot
fra hans howdh ok til hans ilia
thz giordhe hon for godhan vilia
hon vilde honum giærna hiælpa aff nödh
thy glömde hon thz hænna frugha bödh
æn tho the budhka hafdhe varith tii
hon hafdhe ther ænkte latith ii
The iomfrugha tok thæn riddara een
ok bar han thiit som solin skeen
tha han værma aff solinne fik
all hans örsl honum for gik
hon lagdhe hans klædhe nidher ther
ok sidhan bort ij skoghin gar
ok staar ther nær ok seer ther til
huath nadher gudh honum gifua vil
tha een litin stund ther for gik
alt sit vit han ater fik

Bl. a. xciiii verso.

Digitized by Google

han vaknar tha ok thænker a
hwi han ther swa nakin la
ok blygdhis miok thæn ædhle man
a herra gudh tha (mælte) (sagdhe) han
¶ huath vnder mik til komith ær
hwi iak hær swa nakin star
han sa sik aldra væghna om kring
ok thokte thz vara een vnderlik thing
at the rikasta klædhe æ magho vara
lagho tha nær honum thære
han tok the klædhe ok drogh op a
ok sik aldra væghna om markina sa
om ther vare antiggia man ælla quinna
ther honum matte hiælpa at thz sama sinne
Tha the iomfrugha thetta sa
at han hafdhe siin klædhe op a
hon vilde ey længre löna sik
hon thagar genast til hans gik
ok loot sik thz okunnykt vara
at hon hafdhe förra varith thera
tha han hænne sa tha var han gladh
ok beddis hiælp aff hænne ij stadh
Ædhla iomfrugha for idhra æra
hiælpin mik mædhan ij ærin hære
The iomfrugha moot honum thagdhe
ok loot sik ey höra huath han sagdhe
Jomfrugha iak bidher aff idher æn bl. a.xxv.
görin thz bædhe for gudh ok mæn
hiælpin mik mædhan iak thorff vidher
thz ær the bön iak idher bidher
¶ hon hiolt twa gangara ij sinne hænde
hon loot som (hon) han ey kænde

Digitized by Google

hon swaradhe honum swa dygdherlik
huath vilin ij kære herra mik
Jak kan mik ey for idher kæra
huru önkelika iak ligger hære
thæn gangara ther ij lidhugha föra
kæra iomfru vilin ij swa göra
vilin ij mik han nu hær gifua
iak vil thz for thiæna om iak ma lifua
Dygdhelika monde the iomfru (^fi) swara
iak vil vidher idher han ey spara
Thz skal æpter idhan vilia vara
om ij vilin hædhan mz mik fara
Nu bidher iak idher iomfrugha kæra
sighin mik hwart thz skal vara
The iomfrugha swaradhe honum tha
til een borgh hær skampt ij fra
Kæra iomfrugha tha spör iak thik
thörfuin ij nakra thiænist aff mik
The iomfrugha swaradhe honum ia
sannerlika herra thz ær alt swa
iak weet thz mz rættan san
thz ij ærin thæn fræmste man
ij langa stund (^mz) ma thz ey vara
at ij vardhin före idher vapn at bæra
the ridho bort ok giordho swo
the komo sidhan til een bro
ther vnder lop een digher aa
the iomfru tok the budhka twa
ok kastadhe ij thæn starka ström
herra iwan gaff thæs ække göm
hon vilde sina orskyld ther mz göra
æn frughan monde æpter budhkana spöria

Digitized by Google

the ridhu nu fast mz dagher var liws
the komo tha skiotlika til thz hws
The frugha siælff moot honum gik
mz mykle æro hon han vntfik
The frugha til the iomfrugha saa
ok badh hænne hemelika til sik ga
sigh nu thz miin kæra mik
huar ær thæn budhker ther iak fik thik
Miin kæra fru thz skulin ij tro
min gangare styrte a (ʏinne) (eenne) broo
mik kom ey bætre til æn swa
æn budhkin fiol nidher ij thæn aa
The frugha vardh vredh a thæn quinna
iak veet thz vi han aldre finna
thu hafuer mik giort digher skadha
miin fru thz staar til idhra nadhe
Iak thænkte mik thz til hiælpa vara
at thænne riddare ær komin (ʏt) hære
Nu latom thænna skadhan fara
thz skal tho thz sama vara
ok gak thik til herra iwan
ok thiæna honum thz bæsta thu kan
Miin fru thz skulin ij see ok höra
at han skal idher vilia göra
thz maghin ij væl ther thænkia op a
een liitin skadhe ær bætre æn twa
Thz er langt (ʌij) at sighia ij fra
idher man monde til herra iwans gaa
hon giordhe som ij maghin höra
hon loot honum lwt ok karbadh göra
ok skipadhe honum ræt alla maka
ok skar hans haar ok loot han raka

bl. a. xxv verso.

Digitized by Google

tha han krafdhe eet ælla tw
tha bödh hon honum væl siæx ælla siw
Nu var han ther swa langin tiidh
thz han var ater föör til striidh
Een dagh fingo the the nymære
thz arlans iærl var komin thære
badhe mz swærdh ok swa mz brand
at hæria thæssa frugho land
han hafdhe thöm thæn lastin giort
2330. hon brænde husin for thara port
op a thz hws badhe riddara ok swena
væpnto sik ok varo ey sena
thöm thokte thz vara een dygher skam
huilkin ther senast kome fram
swa foro the iærlsins hær ij mot
væpnter badhe til örs ok foot
iærlin ville tha gærna stridha
han thordhe væl a markinne bidha
Herra iwan ær nu vordhin stark
2340. han rasklik rænner wt a the mark
thæn första riddara ther han mötte
han hærdhelika mz sinne glafuio stötte
ok stak han nidher a the iordh
swa at han aldre taladhe ordh
Herra iwan genom thæn (flykning) (fölkning) reedh
ræt som een leon ther vardher vreedh
bl. a. xxvi. han fælde ther folk a badha hænder
ok spardhe ther hwarte viner ælla frænder
thz ma engin lifuandis tro
2350. huru mykith folk han nidher slo
huath man sigher aff roland
han giordhe ey mera mz sinne hand

Digitized by Google

a runzefal tha han var thær
æn herra iwan giordhe hær
the riddara ok swena mz honum ther koma
the dirfuas alle aff hans froma
ok kallar huar a annan tha
vi maghom (^diwflika) (diærfflika) fram at ga
the skulu antiggia dödhe blifua
ælla vi skulum thöm aff landith drifua
Herra iwan ok thæn thera baneer fördhe
the twa sik omaklika (^rödd) (tha) rördho
The frugha ok the höwizska quinna
gingo alla op a thæn tinna
hwar nær hin annan stodho
ok sagho op a the riddara godho
the herra iwans (^g) hælm görla kænde
huar han sik a markinne vænde
the frughur lofua thz alla
at the sagho ther sina owiner falla
thz matte tho litin glædhi vara
the misto viner ok frænder thære
Herra iwan var een riddare thær
ræt som een falke bland fughla ær
the sik ey gærna vildo gifua
the skuldo ther dödhe for honum blifua
the frugha matte væl vardha blidha
een tholkin riddara læggia vidh siin sidha
thy at huan thæn tima the han see
tha ma thera hiærta aff glædhi lee
ij maghin se badhe riddara ok swena
at the dirfuas aff honum ena
Nu (^mælto) (sagdho) the a husith varo
hua hafuer sceet een riddara swa fara

huilkin man honum hogga vil
han komber honum swa rasklika til
at kænner honum at sompna swa
thz han aldrigh vakna ma
¶ een riddarc kom tha farande thær
2390. een frombcr man han ij vapnom ær
han var ij sit hiærta fro
han herra iwan swa angizslika (^flo) slo
thz hans skiold gik aldre ij stykke
herra iwan nööt tha godha (^k) lykko
thz han var hwarte lam ælla saar
ok skadde han siælff ræt ey eet haar
Herra iwan hafuer sin skiold nu mist
bl. a. xxvi verso. han tok sik nu een annan list
tok tha sina glæfuio ij sina hand
2400. ok stak thæn riddara (^f) aff fræmædhe land
swa at örs ok man styrte nidher
ther var ey got at sitia vidher
hwath han hafuer herra iwan förra giort
thz hafuer han honum nu ater föet
vilin ij tro iak sigher idher meræ
han bröot tha æn skaptin flere
för æn thæn dagh at qwælde leedh
thæn riddare vardh^tha storlika vreedh
thæn ædhle riddare badhe stolz ok godh
2410. han kunne ey ther vardha modh
han hugger tha som han var odh
alt thz nidher for honum stodh
hans vapn varo aff blodhin rödh
thy at margher man for honum bleeff dödh
om han hafdhe haft andra twa thær
tholka som han siælfuer ær

Digitized by Google

the hafdho ther varith een litin riidh
(^ok) ther hafdhe alt skæmber standith een striid.
Stridhin byrias æn aff ny
the ey ærv dödhe the vardha at fly
ængin thera ma lifuith halda
aff the han faar thz mogho the giælda
Herra iwan iærlsins vapn væl kænde
hwar han vndan honum rænde
iak skal thik fylghia om iak ma
thu skal mik ey slippa swa
thu vardher antiggia dödher blifua
æller thik fangin fore mik gifua
Jærlin hafdhe fangith mykla sorgh
han vilde tha gærna til sin borgh
han var ey længre föör at ridha
tho han ey vilde han skulde tho bidha
ængin hans man var honum ij nær
herra iwan kom tha rænnande thær
mz dragith swærdh ok vilde han sla
kære herra ij görin ey swa
ower land ok hws tha maghin ij valda
for gudh latin mik lifuith halda
Om iak skal göra vidh thik swa væl
tha vardher thz mz een forskiæl
huath iak ma thz skal iak göra
iak vil thik fore mina frugho föra
thz staar til hænna ok ey til mik
huath nadhum hon vil gifua thik
Herra iwan hans vapn aff tok
thz giordhe han thy at han var klok
ok fördhæ han genast thædhan bort
fangin mz sik fore thæn frugha port

bl. a. xxvii.

Digitized by Google

Herra iwan til the frugho gik
ok iærlin hænne ij hænder fik
ower hans liiff ok goz tha maghin ij radha
han beddis gærna aff hænne nadhe
han kænnis at han hafuer idher giort a moot
thy biwdher han idher tholka boot
pæninga ok goz mædhan han ma læsta
ok vardha idhar man thz ær thz bæsta
ok vil idher alla visso fa
som idher siælfue nögher a
vilin ij thz göra for mina saka
tholka daghthingan aff honom taka
thz ær the bön ther iak bidher
ok alle thæsse riddara idher
The frugha (ok) swaradhe som ij maghin höra
huath ij mik radhin tha vil iak göra
Nu vil iak idhart orloff hafua
gudh thakke idher for idhra gafuo
The frugha kærir thz swa sara
thz han vil swa bradhlika thædhan fara
ok tafadhe huar til annan tha
awi thz han ey (hær) væra ma
Orloff tok han ok thædhan reedh
ok ater a the sama leedh
ther han hafdhe förra ridhith thiit
a ængin man tha hafdhe han liit
tho at han reedh thædhan ena
swa at (han) hafdhe ænga swena
tha han hafdhe ridhith ena litin stund
tha hördhe han ij een grönan lund
mykith bang ok angizslik læte

han

han viste ey huath (thz) monde sætæ
ther een orm ok eet leon bardhos badha
thz leon var stat ij storan vadha
han reedh ther nær ok sa ther a
huru ormin hiolt leonith tha
at thz sik ey matte röra
ok ængin skadha matte hön göra
ok thænker thz mz rattan skil
huilkin thera han hiælpa vil
honum vardh ek til radha (þ th) swa
thæn leon hiælpa huath han ma
mz natwrlik skæl ma han ey lata
ij allan stadh orm at hata
Herra iwan steegh aff sin hæst
ok bant han som han kunne bæst
fiærre thæn orm ok ekke nær
forc thz eeter aff honum gær
ok rasklika trædher thæn ormin til
mz sin skiol han sik væria vil
Herra iwan hog thæn ormin tha
at förste hugge sunder ij twa
vil leonith honum nakan skadha göra
han vil sik væria thz maghin ij höra
Thz första leonith thetta saa
at drakin dödh for hænne laa
tha gik hon for herra iwan liggia
som hon vilde nadher aff honum thiggia
ok teknar honum thz bæsta hon ma
som hon vilde sighia swa
Thz later iak idher min herra höra
huath ij biwdhin thz skal iak göra

bl. a. xxvii verso.

Digitized by Google

¶ han drogh sit swærdh aff sin slidha
ok ynlde tha ey længre bidha
(ʌh) tha leonith sin hals fram rækte
han hog ther aff thz minzsta han matte
ther drakin hafdhe haldith a
han matte ey annath æn göra śwa
hafdhe han ey hænne skilt vidh the nödh
tha vare leonith genast dödh
thz leonith var aff dygdh (ʌa) swa (ʌʌdo) godh
2520. tha herra iwan thz forstoodh
at hon vilde honum thiæna
for the hiælp han giordhe hænne
tha thotte honum thz vara væl
at han slo thæn ormin ij hæl
han strök (ʌsik) (sit) swærdh ok stak thz in
ok reedh sin vægh at thz sama sin
huar herra iwan fore ridher
leonith honum fölgher thz sigher iak idher
ok vil sik aldre fra honum skilia
2530. ij nödh ælla ij lost mz sinom vilia
ok hon swa næla honum gik
til hon vædher aff diwrin fik
tha droeff hænne ther hunger til
thz hon diwrin hafua vil
ok springer honum rasklika ij fra
han vndra hwi hon giordhe swa
ok hiolt sidhan qwar ok bidde han
ther til hon diwrin fore (ʌf) sik fan
om herra iwan vilde ridha
2540. tha vilde hon ey længre bidha
ok vilde han længre dwælias thær
öfrin diwr (ʌtha) fan hon ther nær

Digitized by Google

tha herra iwan diwrin sa
tha teknar han hænne fram at ga
hon gör alt thz hænna herra bidher
hon lop genast ij dalin nidher
thæn förste hiort for hænne stoodh
hon kastadhe han nidher ok sögh hans blodh
ok vilde vara sin herra tryg
kastadhe han genast a sin ryg
ok dwaldis ække længre thær
vtan genast fore sin herra bær
thz monde fast at kwælde lidha
han viste ey huart han skulde ridha
vi vardhom the nat hær nu (ʏʌbidha) blifua
æ huath nadher gudh vil os gifua
Herra iwan monde hiortin fla
ok tok alt thz ij honum la
lifuer ok lungo ok hiærta ok blodh
gaff thz leonith som for honum stodh
slaar sik eld ok redher sin mat
ok bleeff ther om the sama nat
han hafdhe ther ey viin ælla brödh
han drak ther vatn thæs giordhe honum nödh
Mædhan herra iwan sat vidher bordh
fore hans föter a thæn iordh
thz leon fore honum la
ok vilde ey fra honum ga
tha han hafdhe ætith som han vil
tha tok han alt thz ther var til
minna ok mera huath ther var
alt saman före sit leon bar
ok lagdhis sidhan nidher a thæn mold
ok hwilte sik op a sin skiold

bl. a. mxviii.

Digitized by Google

til the nat forgangin ær
tha lagdhe hon sik honum swa nær
ok lot sik vara ther til ospara
ower sinom herra at halda vara
Huath ær ther at sighla ij fra
thz första han daghin fore sik sa
tha reedh han thædhan swa snima
ok lifdhe ij thæn sama tima
vidher the diwr som leonith fik
til fiortan dagha ther forgik
thæn fæmptanda dagh at qwældé
kom han ridhandhe til the kældo
tha herra iwan kældona sa
tha mælte han ok sagdhe swa
alla mina glædhi hafuer iak hær mist
huath skal mik længre lifsins frist
aff angær fik han swa mykin qwala
han fiol ij owit ok laa ij dwala
hans swærdh sköt sik aff slidone tha
ok skar hans brynio (^st) sunder ij twa
a hans axl fik han eet saar
a hans bryst eet annath var
tha leonith thetta sea fik
at blodhit genom hans brynio gik
tha lot hon illa ok sara skalff
hon thænkte han vilde sik dræpa siælff
hon maklika fram at iordhinne skreedh
för æn hon matte thz koma a leedh
tha tok hon swærdhit mz sinne tan
ok drogh thz fra thæn ædhla man
ok lagdhe thz fiærrin op a een steen
at thz skulde honum ey göra meen

bl. a. xxviii verso.

hon hafdhe tha swa mykin vanda
hon matte hwarte liggia ælla standa
Tha han hafdhe lighath eena stund ij dwala
tha fixks han vidher ok matte tala
Thz första leonith thz sea fik
hon thagar genast til honum gik
ok fore hans föter hon lagdhis tha
ok görla op a sin herra sa
Tha han var hwil ok han op stodh
hans hiærta var aff angir modh
tha kom honum ater ij hugha
han hafdhe ey haldith vidh sina husfrugha
thz han hafdhe hænne iæt
ok hafdhe thz brutidh ræt alt slæt
Hans anger byrias nu aff ny
huath dugher mik længre for dödhin fly
iak vil mik dræpa ok göra swa
mædhan ængin man hær seer op a
thy at al miin glædhi ær nu ænd
ok sarlika mik til sorghina vænd
hweem vil iak ther fore gifua sak
iak volte mik siælfuer thetta omak
thz ær nu miin mæsta kæra
thæn harm ther leonith fore mik (mon) bæra
iak vilde hældre vara dödh
æn see a hænne tholka nödh
oppinbara iak thz teer
ok vilde iak ther til sighia meer
iak vilde mik siælfuer fordærfua
æn diæfuulin skulde ey siælina arfua
¶ een iomfru var ther skampt ij fra
hon stoodh ther nær ok lydde op a

Digitized by Google

bl. a. xxix. ij thz kapella ther nær kældonæ stoodh
2640. hon kalladhe a thæn riddara goodh
ok badh (ᛅfo) han fore tokt til sik ga
thz hon matte hans talan fa
The iomfru (ᛅmælte) (sagdhe) vidher sik ena
hweem skal iak hær mædher mena
herra iwan til thæn kapella gar
sigh mik hua thu æst hær inne ær
Jak vil idher thz giærna sighia
iak ma ther om ey længre thighia
iak ær the vslasta quinna een
2650. fore alla the som sool a skeen
Thu ma væl thighia ok tala ey swa
min harm ær meer æn (ᛘᛅmine) (thine) twa
Donde man ij sighin ey swa
thz ma ængin lifuande tro
thy at ij ærin lidhughe bort at ridha
æn iak vardher fangin hær inne bidha
fore thera lyngno maal
the vilia mik morghon brænna a (ᛅbl) baal
Ma iak idher ther spyria til
2660. om thu mik thz sighia vil
huath hafua the idher at kænna
for hwi vilia the idher at brænna
Swa skiwter iak til gudh mit maal
swa hiælpe han mik badhe til liif ok (siæl)
iak aldre skyldadhe til thæn sak
ther the nu sighia a min bak
the sighia iak skal mina fru forradha
drozatin ok hans brödher badhe
mit liiff iak ey lösa ma
2670. vtan iak kan thöm thæn riddara fa

Digitized by Google

ther (them) threem thör een bestanda
ok lösa swa allan min vanda
nu första iak mik ther a forstar
at miin sorgh mere æn thiin ær
thy thu ma væl hiælper fanga
æn miin sorgh mon mik seent forganga
Iak veet thæn æy ij værldinne til
ther mik hædhan frælsa vil
tho hopar mik æn til riddara twa
2680. o herra gudh matte iak thöm na
Kæra iomfru latin mik thz höra
hua thz vilde for idher göra
ther sik slikt thordhe taka a hænder
een bestanda thröm riddara sænder
Thz sigher iak idher sannelik
for vtan fals ok vtan swik
thz ær min herra riddar gawian
ok konung vrians son herra iwan
thz hafuer iak for herra iwans saka
2690. iak skal min dödh morghin op taka bl. e. xxix verso.
Hwath sigher thu mik hiin salugha mö
thz thu skal fore herra iwan dö
Ja mæn veet thz gaar mik swa
ther finder iak sanna röön op a
Nu hörir iak huath ij sighin hæra
om gudh vil thz skal ey vara
thy at iak ær thæn ther heter swa
iak skal idher hiælpa huath iak ma
om ij ærin the mik hialp tha
2700. tha iak mællan portana la
ij vadoyns hws hins rödha
tha iak slo han til dödha

Digitized by Google

tha rönte iak thz mz fulgodh skæl
ij holpin mik tha daghlika væl
huath ij giordhin tha vidher mik
thz vil iak nu gærna lõna thik
sighin mik kæra huath (^iak) idher ær skeeth
sidhan iak fra idher reedh
Jagh vil ther gærna sighia ij fra
om idher lyster lydha op a
iak kænnis ther vidher at iak halp idher
tha ij mik thorftin aldra mæst vidher
ij vordhin ok ower eno ther badhe
miin fru ok ij mz mino radhe
thz veet væl gudh ij himerik
thz fromadhe hænne meer æn mik (^thik)
iak tröster mik æn at göra swa
om iak hædhan nokor lund koma ma
ij faan æn ater ij skamman frist
mina fru ok alt thz ij hafuin mist
tha thz aarith alt forgik
thz hon fik ey budh aff thik
tha kænde thz miin frugha mik
thz iak hænne radhit hafdhe swik
första iak thæn skadhan beedh
at miin frugha vardh mik vreedh
ok drozatin thz forstodh
han var mik ilder ok ække godh
thy at han thz görla fan
hon tröste til mik alt bætre æn til han
thy rönte iak thz sannelik
the awund han hafdhe för til mik
han kærdhe a mik swa oppinbara
ængin thordhe for mik swara

Digitized by Google

ok badh mik thöm thæn riddara fa
ther thöm threem brödhrom thordhis een besta
sidhan sökte iak mangt eet hoff
om nakar vilde göra (thz) for frughor loff
mit ærande taka sik til handa
ok frælsa mik aff thænna vanda
iak var ridhin til konu*ng* artws
til karydol op a hans hws
iak spordhe ther æpter *herra* gafwian
ok huarghin idhra (ᵛᴬtha fan) iak ther fan
tha spordhe iak ther the nymære bl. a. xxx.
at een riddare hafdhe varith thære
han var stolt ok ij hiærtadh bald
han tok drötni*ng*ena bort mz vald
konu*ng* artws (ᴬmælte) (sagdhe) tha til keya
thz vil iak idher badha sighia
herra valuan ok swa thu
ij skulin vara til redho nu
ok sparin ey idhart örs at rænna
at ij maghin ater fanga hænnæ
mz thy reedh iak thædhan bort
at ænkte hafdho the til hænna sport
ther fan iak ængin ther thordhe til taka
at væria mit maal for tholika saka
ok ængin annan stadh at finna
thy ligger iak hær fangin innæ
nu hafuer iak sakt mit skrifta maal
for huath iak morghin döia skal
æn thö at ij vilin mik hiælper tee
ij maghin ey bærias een vidher three
Tha (ᴬfi) swaradhe hænne herra iwan
iak lofuer thik thz a mina san

Digitized by Google

thz iak skal morghin koma hær
för æn doombrin ower idher gar
ok antiggia iak dödher blifua skal
2770. æller ok væria thetta maal
ok æ huru thz mik ganga ma
thu skal ther ænkte sighia ij fra
om nakar vil ther æpter (ᛅlæ) leta
huath mit nampn ær æller huath iak mon heta
Tha swaradhe honum the höwizska möö
iak vil hældre förra dö
æn iak skulde nakath ther aff sighia
ther ij badhin mik ower thighia
æn tho at the idher ij hæl sla
2780. iak komber thöm tho ey ij fra
Mik thykker thz vara vnderlikt
miin kæra at ij vilin tala slikt
tho at the varo ty som the æru thre
thz skulin ij hær morghin see
iak thor thöm væl ij tænder sla
thz gange sidhan huru thz ma
iak finder at ij thæs iæwugha æræ
thz iak komber ater hæræ
thz vil ey gudh ij himerike
2790. thz iak skulde idher swa illa swika
iak vil nu hædhan ridha braat
gudh gifui idher iomfrugha godha naat
ij thænna mark for (ᛅᛉidher) (mik) at leta
huar iak minum hæste faar at beta
ther vardher iak blifua til sool op gar
ok sidhan ater koma hær
Herra iwan tha genom skoghin reedh
thrangan vægh ok mörka leedh

Digitized by Google

bl. a. xxx verso.

hans leon alt mz honum gær
ok vil honum giærna vara nær
tha sa han ij the ödhemark
een kasteel ther var badhe högh ok stark
(^thæm) thæn mwr om thæn kasteel stodh
han var badhe högh ok godh
thz land ther til husith-la
ther var ængin bygdh op a
thz var ther swa saara öt
thz ængin gat sik ther föt
tha herra iwan thetta sa
han reedh thæn vægh til husith la
the ther varo moot honum gingo
mz blidhom ordhom the han vntfingo
thz första herra iwan gik mote the bro
tha mælto the ok sagdho swo
I latin leonith binda hære
at thz os ey til skadha være
Herra iwan swaradhe the borghara tha
thz ma ekke vara swa
vi hafuum thz huar annan iæt
thz vi maghom ey skilias at
iak lofuar thz hær fore os badha
thz leoni(t) vardher hær ængom til skadha
Tha swaradho riddara ok swena badhæ
ij moghin ther siælfue ower radha
Tha han kom fram ij thz hws
ther mötte honum iomfrughor mz storæ blus
the frugha monde hans vapn aff taka
ok skipadhe honum ræt alla maka
ok (^mælte) (sagdhe) sidhan til hans swa
ij skulin til min herra ga

honum thykker thz vara een glædhis stund
thz ij ærin kompne a hans fund
Husbondin thaghar mote honum gik
ok satte han nidher nær siælfuan sik
al the glædhi ther man hafuer hört.
thz var thöm ther til (ᵔskæmptan) (glædhe) giort
Tha the saato alle knat
tha fingo the swa vnderlik laat
ok græto swa iæmmerlika tha
2840. thz ther var önkelikith höra op a
een litin stund the varæ kata
een annar stund the mondo grata
Herra iwan spordhe husbondan aat
tha the saato ower thera maat
hwi gratin ij stundum alle saman
ok stundum hafuiin ij swa mykith gaman
Jak sagdhe idher thz giærna hæræ
om idher matte thz til (ᵔskæmptan) (glædhi) væræ
första ij thz vita fa
2850. idher thykker ther thungkt at thænkia opp a
Sighin thz mik mædhan vi hær sitia
iak vil thz storlika gærna vita
bl. b. i. Huath hafuer iak nu annath til
mædhan ij thz swa gærna vita vil
Een rise gör mik een höghelik skadha
iak ma mit land fore honum ey radha
han daghlika hær for husith ganger
ok gör mik badhe sorgh ok anger
mit goz hafuer han mik takith fra
2860. ok bedhis mina dotter ofwan a
iak atte siæx söner rika ok kaat
æ foor mik ful væl mædhan aat

Digitized by Google

the varo riddara rikasta ok klook
til thænne rise thöm aff mik took
fiælskarper mono the han næmpna
gudh ma mik a honum hæmpna
han hafuer mina söner dræpith twa
swa at iak ther siælfuer (^a) sa op a
han vil ij morghin æn swa göra
thöm ater lifua ok hiit at föra
ok dræpa thöm. at vi thz see
slikt gör mik ij hiærtadh vee
om iak gifuer honum dotter miin
han vil ey hona taka siælfuer till siin
vtan gifua hænne sina stekara swena
the fulasta ok the orena
thz the skulu hona skænda swa
at han hona forsmaar sidhan at fa
iak atte hws ok stora by
badhe gambla ok swa ny
aff thöm hafuer iak nu ænkte meer
æn thetta ena ij hær seer
thæn ille risi fiælska(r)pper
han hafuer mik varith alt offstarker
Herra iwan swaradhe (honum) thæræ
mik thykker thz eet vnder væra
hwi thu ey sænde til konung artws
thw finder ther manga op a thz hws
ther honum gærna vil bestanda
ok frælsa idher aff thænna vanda
tho at thæn diæfwl starker ær
han finder tho thæn ther honum bestar
Huath skal iak mera ther om tala
lango varo löst ræt all miin qwala

Digitized by Google

om iak hafdhe fumnith herra gawian
thy at miin kæra husfru ok han
æru badhin syzskönö tw
thz vil iak idher sighia nw
mykin skadha iak tha beedh
tha han æpter drötningiæne reedh
thy at han ær swa langt komin bort
at vi faam ænkte til hans sport
viste han the höghelika sorgh
som vi hafuum daghlika a thæsse borgh
ok sinna syster sona (^dödh) nödh
thz the nu forsniman æru dödh
tha skynde han sik bradhlika heem
hiit til vaar at hiælpa theem
Tha herra iwan hördhe thz ordh
som husbondin (^mælte) (sagdhe) vidher sit bordh
tha sagdhe han ok sükkädhe sara
sannelika thz skal ey vara
om thæn risi komber hær
morghin för æn iak hædhan far
tha vil iak honum gærna besta
æ huru thz mik ganga ma
tho skal iak arla morghin ridha
iak ma ey længe a daghin bidha
thy at iak hafuer lofuath a mina tro
thz iak skal ændelika göra swo
enom kæmpa bestanda for ena iomfru
ther fangin ligger (^fa) (a) lifuith nu
ok for middagx tima koma thære
huath thz vardher mik til skadha ælla ære
Husbondin swaradhe herra iwan tha
thz löne idher gudh ther alt for ma

bl. b. i verso.

ok huart thz barn som ther var inne
thakkadhe honum ij thz sama sinne
sidhan sa man in fore thöm ga
the vænasta iomfru man sniman sa
hænna modher gik mz hænne in
the skyldo thera ænlit mz thera skin
the frughur ok thera quinna
hafuá sorgh ok bleka kinna
ok vildo thz ey oppinbara tee
thz nakar skulde thöm gratande see
Tha husbondin var thæs varæ
thz the frughur fældo tara
tha sagdhe han ij thorfuin ey grata
ok swa önkelika skulin ij ey (ÝAgrata) lata
gudh hafuer os sænt thæn ædhla man
ther idhan anger væl lösa kan
The frughur glæddis alla ther vidher
ok fiollo honum til (Ýfö) fota nidher
Thæn ædhle riddare stolt ok godh
han thaghar op moot the frughur stodh
iak vil thz ække hafua aff thik
thz ij skulin standa a knæ for mik
ok vil iak idher alla radha
frughur ok swa iomfrughur bedhe
ij varin gladha ok görin swa
til morghin ij ther se op a
om gudh mik the lykkona sænder
thz han blifuer dödh for mina hænder
ij skulin æn hær septer spyria
huath iak hafuer morghin göra
iak kan ey ietta meer æn swa
iak vil idher hiælpa huath iak ma

Digitized by Google

The trösto a herra iwan tha
ok swa a thz leon nær honum la
bl. b. ii. ther sik rördhe ey eet haar
thz laa qwart ræt som eet faar
til herra iwan thædhan gik
tha stodh thz op ok riste sik
Tha herra iwan thetta sa
at time var at sofua ga
han stodh op ok (ʌmælte) (sagdhe) braat
gudh gifui idher allom godha naat
Frughur ok iomfrughur moot honum ganga
ok bæra liws for honum til sænga
Herra iwan ok thz leon badhæ
vilia nu ok hafua nadhæ
han la the nat til dagher var liws
tha kom een prester fore thz hws
ok klappadhe a dör mz finger sin
badh herra iwan lata sik in
Nu ær ther væl time til
om ij mæsso höra vil
Herra iwan tha prestin badh
at han skulde sik klædha tha ij stadh
han hördhe mæsso aff thæn hælgha anda
ok væmpnte sik sidhan til foot ok handa
Han kalladhe husbondan tha til sin
thz bidher iak idher mins kære vin
at ij vilin mik (nw) ombæra
iak ma ey længre dwælias hæræ
ok veet thz gudh ij himerik
huru gærna iak vare hær nær thik
om thz matte vara ij thetta sinnæ

nu

Digitized by Google

nu late gudh mik idher hela finna
han tok tha orloff ok vilde ga
tha iomfrughan hördhe han tala swa
aff angist hænna hiærta skalff
hon gik sik fore herra iwan siælff
Min fadher ok modher badhe
vi litum gærna a idhra nadhe
the budhu (honum) gul ok goz ther til
at han nær thöm dwælias vil
Gudh forbiudhe thz ij alla saka
thz iak skal goz for æro taka
lati thz aldre (^her g) herra-gawian spyria
ælder andra godha thægna flere
thz iak vil mik swa forsma
ney iak vil ey (nw) göra swa
Thæ iomfrugha sukkadhe tha (^sa) (swa) sara
ok badh han tha mz gratande tara
J görin thz for himerikis drötningx æra
een litin stund at dwælias hæræ
for idhan frænda herra gawian
herra riddaræ ij thænkin a han
ok latin mik thz nyta nu
thz hans syster ær miin fru
Herra iwan stodh ok thænkte op a
ok kunne ey til anzswar faa
honum var thæn iomfruo skadhi leedh
ok sarlika ij hans hiærta sweedh
iak toke ther ey al værldin til
thz iak min eedh ey halda vil
hwath iak hafuer luneta iat
at thz skulde ey wara sat

bl. 6. il verso.

Digitized by Google

om iak hænne ey lifuande finder
thz ær thæn angær iak aldre forvinder
iak vardher mik gudhi ij hand at gifua
ena litla stund hær qwar at blifua
Tha the iomfrua hafdhe fangith swar
tha vordho the thæn risa var
han kom swa galin farande thær
han vil alt dræpa thz fore honum ær
thy at han var badhe dygher ok lang
han bar a sinne axl ena dighra stang
hon var aff staale badhe stoor ok stark
hwar han hona lægger a the mark
ok vil hona nakar aff honum stiæla
hon ær ække godh at fiæla
tho at tio kompano komo thæræ
the matto hænne ey aff stadhin bæra
han hafuer the riddara mz sik fört
ther ij aff förra hafuin hört
bundna badhe om hænder ok föter
the vænto sik aldregh at fanga böter
hwar thera a sin hæst mz starke reem
swa hardhelika (^th) hafdhe han bundith theem
thwært om sadholin ok hofuudhit nidher
slikt ær onda manna sidher
ængin thera var swa rik
at hela skiorto hafdhe a sik
thæn risi hafdhe ij sinne hand
ena dighra giisl mz thry band
store knuta varo ther a
swa ængislika slo han (them) tha
the nakna riddara thy at han var vreedh
thz matte höra swa langa leedh

Digitized by Google

the hæsta the riddara varo bundne op a
varo illa sultne the matto ey ga
een dwæ(r)gh dreeff the hæsta fram
han var badhe halt ok lam
ok slo the riddara ower hofuudh ok hals
thz röntis thöm thz (ᵞᵏ han) var (ey) fals
mz the giisl han hafdhe ij hænde
swa at blodhit ran om thera lændæ
sorgh ok anger ther monde (ᵏ at) ey skorta
swa dreeff han fram fore thera porta
¶ thæn risi takar thöm höght at kalla
hær æru nu thine syner allæ
thu vardher thina dotter nu wtgifua
ælla skulu the ey længre lifua
æn tho thik thykker hona vara bald
hon skal tho ij minna fanta vald
iak læter mik thz swa sara forsma bl. b. iii.
at iak vil hænne siælfuer fa
thz hænna fadher skal thz höra
iak vil hænne almænniꝛgx kono göra
stekara swena the fulasta iak a
the skulu alle hænne fa
tho at hon hafuer swa stolta lata
thz ær tho hænne væl til mata
Husbondin kærir sina nödh
gudh gafue (at) iak vare langa dödh
Herra iwan swaradhe tha ther til
sawelika iak thz sighia vil
iak hördhe aldrigh för thæn man
thær swa oföghelika tala kan
gudh late thz aldre ganga swa
thz thu skal vald ower hænne fa

232411B

Herra iwan sit örs tha krafdhe
ok al siin tygh som han ther hafdhe
nu lafin nidher the vindebro
iak vil honum til a mina tro
om gudh mik the lykko an
thz iak ower komber han
vil han idhra syner ater (^gifua) fa
ok böta sidhan huath han ma
ok sik ij idhart vald at gifua
tha skulin ij herra lata han lifua
nu göme idher gudh badhe karl ok quinnæ
iak vil nu hædhan ij thetta sinnæ
Tha badho alle ther sagho op a
thz gudh han matte göra swa
fore thera bön mz sina nædhe
at frælsa herra iwan aff thæn vadha
at han matte thæn sigher fa
thæn dighra risa ther nidher sla
Risin sa (^th) herra iwan ridha
han öpte fast ok badh han bidha
sigh æn thu æst hær komin til
at thu vidher mik stridha vil
iak sigher thz thik sannirlik
han rædh thik badhe fals ok swik
ok var han ey thin godher vin
ther thik viiste hiit til min
huath thu hafuer honum giort ij geen
han skipadhe thz swa thu giælder thz een
æst thu komin mik hær a moot
thz ær thæn skadhi thu faar ey boot
Herra iwan swaradhe honum tha
donde man hwi talar thu swa

Digitized by Google

iak vil ey vidher thik at thrætta
iak aktar thit thrwgh ræt ængte vætta
gör mik huath thik mon lika
iak vil een foot ey fore thik vika
Thz första herra iwan hafdhe talath swo
sit örs mz sporom fast han slo
ok rænde at rysan thz sama sin
ok stak han a hans biörn skin
ther han hafdhe fore platana op a
swa at blodhit monde ther genom ga
ok ran fra honum ræt som een ström
risin gaff thæs ække göm
vtan thz första han (thz) laghit kænde
han greep the stang han hafdhe ij hænde
ok slo herra iwan tha swa fast
at hans skiold al ij stykke brast
Herra iwan vardh vidh thetta vreedh
han swoor thæn risa een höghelikin eedh
thu skal thetta sarlika giælda
om iak ma miit liif behalda
han rykte tha sit godha swærdh
ther opta böttæ fore hans færdh
ok hiog honum ij hans ænne tha
thy han hafdhe ængin hiælm op a
ok hiog ther aff swa stora ena steek
thz gik fiælskarpe tha aff leek
swa at twa vargha ælla fleræ
gaato ey ætith ij eet maal meræ
han tröste sik swa stark at vara
at han forsmadhe vapn at bæra
tha fiælskarpir huggith fik
tha öpte han swa rædhelik

bl. b. iii verso.

Digitized by Google

thetta skal iak swa gælda thik
at thik (thorff) aldre langa til mik
ok slo han fastlika mz sin stanga
at han monde nær aff sadhelin ganga
Tha halp gudh herra iwan miok
at thz hug ey rædhelika tok
Thz första leoni(t) thetta sa
at risin thordhe hænna herra sla
swa sarlika hænne ij hiærtadh sweedh
ok (ᴬbadhe) bardhe sik siælff til hon vardh vreedh
ok sprang tha swa rasklika fram
ok loot thz se hon var ey lam
thæn risa monde hon badhe rifua ok bita
all hans biörnskin aff honum slita
huath hon rakar mz sinne klo
thz gik alt fore thz maghin ij tro
swa ængislika hon han tha beet
badhe sinur ok köt aff honum sleet
fraan hans hals ok til hans lænda
hon vilde ey förra ater vænda
han faar thæn lækiara ey ij aar
ther honum heler thæssin saar
(✝ mz then mæstæ nödh man ee sa
tha sleth fiælskarp sik leoni(t) j fra
och öpte tha mz harda kæræ
awi thz iach ær komin hæræ
han löpte tha opp sin iærn stang
hon war badhe stor och langh
och huxade sik str(a)x leoni(t) sla
hon springer honu(m) sköt j fra
och ræddis tha for sin sidhæ
hon tordhe ey hugget bidhæ

Digitized by Google

och kom tha hwargom them til skadæ
thz förstæ herra iwan thz(ta) sa
at stangen starkelikæ j iorde(na) sta
tha sprang han fram och til hans hio
swa angistlikæ han honu(m) slo
eth hugh han honu(m) tha gaff
han rædd*is* tha enkte fore hans staff
genom hans hoffwdh och swa hans bryst
then rese fik tha illæ syst
swa at hans hiærtæ nam thz j stadh
tha wart herra iwan j hiærtat gladh
och rædd*is* tha ey mz allæ
tha han sa resen at fallæ
och lop tha hwar ther mere ma
allæ thit som resen la
the thakkado herra iwan och sagdo swa
j haffuin os frælst aff allæ nödha
gudh thakke idher herra for idræ mödæ
tha mælte then herra och the fr(v)gha
wi bidhiæ thz gernæ om thz ma dugha
mædan j mogen ey nw mz os in
j komen her ater eth annat sin
Herra iwan swarar husbondan tha
j laten idhræ sönir göræ swa
Taka thenne dwærgh och bort han föræ
thit som j herra gauion spöriæ
och thorffuen ther om enkte tala
hwar them hawer löst aff qwala
the swara wi wilom thz gernæ göræ
thz han bitider och thz fram föræ
the wi finnom herra waliwan
om han os at spöriæ kan

Digitized by Google

hwat riddare ther j monw waræ
hwat skulom wi tha honu(m) swara
j moghin thz væl honu(m) sighiæ
och torffuen ther om enkte tighiæ
at leons riddare forc hans saka
frælste idher aff allan omaka
och then han kenne hiærtæ wæl
och görin honu(m) sidan ekke merc skæl
the riddare mondo tha honu(m) swara
wilin j herra at wi mz idher fara
och weriæ idher æræ mz wi ma liffua
alle och dödhe hos idher bliffua
thok at j wilin mik swa höglik æræ
thz ma thok ey thz(ta) sin wæræ
gudh helsse idher allæ saman æn
fr(v)r och iomfr(v)r och höffuiske mæn
han ridher nw thædan thz mæstæ han ma
then genæstæ wægh til cappelen la
thz war middagh eller mere.
för han kom farande fram til there
tha haffdo the taki(t) then salgæ quinnæ
fher la fangen j capellen innæ
bundo henne mz starka bandh
badhæ om fot och swa om handh
thz baal war och til redho tha
the wildo henne brennæ pa
tha the henne til elden bæræ
tha kom herra iwan rennande thæræ
han öpte fast och badh them bidhæ
fore hwat wilin j henne forderffuæ
Hans hiærtæ haffuer til gudh en tröst
at henne anger warder æn löst

Digitized by Google

och gudh wil h*en*ne ey ford*er*ffua hæræ
for thy ha*n* weth h*en*ne vrsaka wæræ
han hugg*er* sith örs a badhæ sidhæ
och wilde tha ey leng*re* bidhæ
thz förstæ folk*i*(t) thz(t*a*) sa
3250. thz rympde alt ho*nu*(m) j fra
och giordo ho*nu*(m) swa wægen bred
the sagdo allæ at ha*n* war wredh
tha öpte h*er*ra iwan och mælte swa
hwar ær th*en* nw h*en*ne kær*er* pa)
iak æ vil hona væria om iak ma bl. *b.* v.
latin thöm fram mik vilia besta
han sik alla væghna om sa
han vardh tha var huar hon la
a knæ ok giordhe siin skriptamaal
3260. ok gaff gudhi ij vald badhe liiff ok siæl
hon hafdhe th*er* ey fler*e* klædhe til
sannelika iak thz sighia vil
æn een rifwin særk op a sit liiff
swa stoodh hon th*er* thz salugha viiff
the arma q*ui*nnor ther kompna vara
the fældo for hænnæ manga taara
hua skal os nu hiælpa ok dugha
rökta vart ærinde til minna frugha
thz magho vi alla sarlika kæra
3270. at hon ær lughin aff sinne æra
H*er*ra iwan fram til hænna gik
mz blidhu*m* ordhu*m* hænne vntfik
miin hiærta kæra nu sigh thz mik
huar æru nu the th*er* lugha a thik
iak vil hær væria thina saka
the skulu thera ordh hær aat*er* taka

Digitized by Google

ælle*r* ok dödhe hær at blifua
swa framt om iak ma lifua
Tha luneta he*r*ra iwan sa
tha mælte hon ok sagdhe swa
var gudhi væl komin ij himerik
væl ær mik thz iak skal see thik
hafdhe thu senare komith hære
tha monde mit liiff nu ænt væra
nu hopar mik a idhra tröst
at alld*e*r min ang*e*r vardh*e*r (nw) löst
the thre æru nu hær til redho
th*e*r mik valda thænna vredhe
gudh styrke idh*e*r ij dagh swa hære
som iak veet mik saklösa væra
He*r*ra drozatin ok ha*n*s brödh*e*r twa
hördhe hænne tala swa
han öpte höght ok badh hænne thighia
thu thröff ey tro hwath hon vil sighia
mik thykk*e*r thik vara een galin man
om thu vil dö for hænna osan
thz ær (thik) bætra bort at ridha
æn for hænna sak moot threm at stridha
He*r*ra iwan swaradhe hænne a moot
iak vil ey fly for idhart hoot
tho at iak hafu*e*r ey hær vin*e*r ælla frænd*e*r
iak tröst*e*r a gudh ok a mina hænd*e*r
iak vil idh*e*r diærflika gaa ij geen
tho at ij ærin three ok iak ær een
thz skal idh*e*r förra ga til ledha
æn iak vil fly aff thænne hedhæ
mædhan iak ær heel ok ække saar
iak aktar idh*e*r three ræt ey eet haar

bl. *b.* v verso.

Digitized by Google

iak sigher idher (thz) mz visso skæl
swa framt ij vilin fara væl
ij skulin the ordh hær ater taka
ther ij hafuiin hænne gifuith til saka
thy vil iak væria hænna maal
iak veet at gudh mik hiælpa skal
Aff hoghmoodh mykith the swaradhæ tha
ok badho hans leon fran sik sla
mædhan thu vil ey hædhan fara
wi skulum ey dödhin vidh thik spara
Herra iwan swarar ther han star
iak ær ther til komin hær
iak vil idher een bestanda
ok kan thz æn swa koma til handa
at leonith vil idher göra skadha
ij varin idher væl thz vil iak radha
fore hænna værk vil iak ey swara
thz sigher iak idher ræt oppinbara
Lat thit leon bundith vara
om thik lyster stridha hærse
æller mat thu væl hædhan ridha,
vi vilium ey vidher idher badha stridha
Tha swarar thöm herra iwan
a herra gudh tha sagdhe han
iak skal hær frælsa thænna mö
eller vil iak ther om dö
Herra iwan til sit leon tha sa
ok badh hænne genast thædhan ga
thu skal nu göra thz iak thik bidher
gak thik bort ok læg thik nidher
Leonith gik tha bort ij stadh
ok giordhe som herra iwan badh

Digitized by Google

Tha the hafdho talath swa
herra iwan rænde thöm ij fra
ok rasklika han sin hiælm op bant
ok vilde sighia thöm alt sant
han hafdhe ena glæfuio ij sinne hænde
ok rasklika moot the riddara rænde
Drotzatin ok hans brödher badhe
fara nu hær ok vilia honum skadha
swa önkelika the herra iwan rördho
3350. mz the starka skapt the fördho
swa hardhelika stungo the a hans skiold
han gik ij stykke a thæn mold
bl. b. vi. Herra iwan giordhe som ij maghin höra
han vilde sina glafuia ey brat forgöra
ok vmdrogh thöm a thæn sama riidh
han vænte sik æn hardhare striidh
han rænde a thæn annan ænda
rasklika sit örs han om vændæ
ok tok drozatins görla vara
3360. hwar han foor ij thera skara
ok rænnir hanum swa rasklika a
thz han kan ey til værio fa
ok stak han swa thz sigher iak idher
thz han fiol thaghar a iordhena nidher
ok længe ther ij swima la
swa at han hwarte hördhe ælla sa
Tha hans brödher mondo thetta se
thz giordhe thöm ij hiærtadh ve
the rykto tha badhe til saman
3370. thz gik tha thöm allum aff gaman
ok slogho herra iwan swa angislik
han vilde tho giærna væria sik

Digitized by Google

tho at the varo twe ok han var een
han var tho rasker ok ække seen
tho at thera hug varo mang ok sma
hans eet var störra æn thera twa
han vardhe sik swa at thz sama sinne
at the matto aff honum ræt ænkte vinna
Tha drozatin hafdhe forsinnath sik
tha sprang han op swa raskelik
han bant sin (^hælm) (hiælm) ok trædh honum til
nu skal thu se huath iak thik vil
læggia nu thik hær swa næær
at thu aldrigh böter faar
hwath thu hafuer kompan borghath mik
thz vardher iak nu at giælda thik
Nu ær herra iwan stadder ij vanda
thæsse thre læggia honum til handa
ok göra honum swa mykla nödh
thz (^haf) han hafdhe angist fore sin dödh
Thz första leoni(t) thetta sa
hon sprang op ok ey længre la
thz han thörfte tha hænna hiælper vidher
ok rykte genast drozatin nidher
ther han var tha stadder til foot
fore hans vredhe hon thz ey loot
hon rifuer swa sunder hans brynio ringa
thz huar thera mon fra annan springa
skal iak ther aff sighia meer
hwath thz var plata æller (^spældenær) (panzer)
thz hon raakadhe mz sinne tan
thz reeff hon aff thæn salugha man
badhe köt ok sinur aff hans sidhæ
han var ey mera föör at stridha

bl. *b.* vi verso.

Digitized by Google

thz matte the se ræt oppinbar
huru han innan skapadher var
hans lifuer ok lungur ok hiærta root
droogh leonith wt alt mz sin foot
han fiol tha nidher op a the iordh
ok taladhe aldrigh sidhan ordh
alle the ther sagho op a
lofuadho gudh ok sagdho swa
gudh mz sina signadha nadhæ
frælsa thænna riddara aff thænna vadha
ok late han ey hære dö
mædhan han vil frælsa thæssa mö
Drozatin ligger ok ær nu dödh
herra iwan ær tho ey vtan nödh
hans brödher ther æpter honum lifua
swa stoor slagh the honum gifua
huath han hafdhe förra fangith ij striidh
thz aktadhe han ij then sama tiidh
ey alt saman vidher eet haar
fore the slagh som han ther faar
Tha hans leon thetta sa
at thz monde honum swa næla ga
hon vilde tha ey længre bidha
vtan löper tha fram ij thæn sama tidha
griper the riddara badha twa
ok kastar huar hin annan fra
tha fik thz leon ij the sama stund
ena swa iæmmerlika vnd
thz nær hænne til dödhin gik
aff thz slagh ther hon tha fik
Thz första herra iwan vardh thæs var
thz hans leon ær vordhin saar

Digitized by Google

tha vardh han swa iæmmerlika vreedh
ok hardhelika moot the riddara reedh
han thwingar thöm om the vilia lifua
the skulu sik ther badhe gifua
æn tho hans leon ær vordhin saar
hon hiælper tho honum æ huar hon far
Huath the lunette hafdho talath til
sannelika iak thz sighia vil
the toko siin ordh tha ater thære
thz matte tha ey annath vara
ok fingo sidhan thæn sama ræt
som the hafdho för lunete iæt
thz the vordho brænde op a eet baal
swa hæmpner gudh lygna maal
Nu ær herra iwan gladh ok blidh
thz han hafuer löst lunete qwidhe
ok syrgher saara hwar han (^faa) far
for the saar hans leon bar
Tha han sa hænne swa næla ga
thz hon ær næpligha föör at sta
siin eghin saar han ække kænnæ
fore the sorgh han bær fore hænnæ
Fræls ær vordhin luneta nu
ok vinskap fangith aff sinne frw
hon loot som hon herra iwan ey kænnæ
ok thakkar tho honum at han halp hænnæ
ængin kænde herra iwan ther
ok ey hans eghin hiærta kær
hon bödh tho honum in mz sik fara
ok swa leonith mædhan the æro sara
hwilin idher ok hafuin nadhe
til thæs ij ærin redho badhe

bl. b. vii.

Digitized by Google

Gudh thakke idher forc idhra æra
at thetta sin ma thz ey vara
thy at (^ka) iak kan ey vardha gladh
ey hær ok ey ij annan stadh
för æn iak faar vinskap aff minne frugha
the iak hafuer daghlika ij (min) hugha
thz thykker mik vara illa (^giört) giort
thæth (i) wilin swa bradhlika fara bort
The frugha thænker ey ræt op a
ther tholkin riddara vil forsma
hwath han hafdhe hænne giort a moot
ther matte han væl radha a boot
thz kunne ey væl swa mykith vara
thz hon ther æpter skulde kæra
Miin frugha mik thykker thz vara væl
huath ij talin mz rættan skæl
thy ma iak idher ey væl sighia
huath iak hafuer brutith thy ma iak thighia
The frugha (^mælte) (sagdhe) swa innirlik
stolte riddare sighin thz mik
vita thz ey flere æn ij tw
huath ij hafuin brutith vidh the frw
Ja miin frw ther kænnis iak vidher
ij ærin the thridhia thz sigher iak idher
Latin mik herra thz forsta
huru thz matte vara swa
idhart nampn ok huath ij heta
thz ær the bön iak mon at leta
Jak vil thz göra for idhra böna
mit nampn for idher ey længre löna
thz vil iak sighia fore thik

leons

Digitized by Google

leons riddara man kallar mik
sannelika iak thz sighia vil
thæn ær ey ij wærldine til
huarken riddaræ æller ok sween
ther swa heter vtan iak een
Jak vil idher spyria om iak ma
hwi lyster idher at heta swa
os thykker vara vnderlikt
hwi idhart nampn mon vara slikt
thy at vi aldrigh saghath hördhe
aff leons riddara huath han giordhe
Thz maghin ij frugha forstanda hær
at iak ække frægher ær
thy at hafdhe iak giort ij nakar riidh
ij torney ij diwst æller ok ij striidh
riddæraskap mz mina hænder
tha vare iak frugha bætre kænder
Æn vil iak herra bidhia thik
ij dwælins hær ij nat mz mik
Ney frugha thz ma ey dugha
för iak ær sater vidher miin frugha
Gudh late idher herra fara væl
nu lifuin badhe heel ok sæl
gudh late idher the æro fa
ther ij swa mykith æpter thra
Gudh höre frugha idhra bön
ok late mik ther fanga a rön
han lönlika (^mælte) (sagdhe) vidher sik ena
nu veest thu gudh væl hwath iak mena
at the frugha ær æpter hær
hon nykil til mit hiærta bær

bl. *b.* vii verso.

Digitized by Google

Tha han hafdhe talath thæssa leedh
han thaghar genast thædan reedh
luneta mz honum a væghin ridher
ok thakkar honum thz sigher iak idher
han bidher hænne alt huath han ma
thz hon skal ther ey sighia ij fra
huath riddara han monde væra
ther hona monde frælsa thæræ
Min herra thz vil iak lofua thik
thz skal ængin man spyria aff mik
Nw iak idher æn bidhia vil
tha ij seen ther tima til
ij glömin thz ey ok hafuin ij hugha
at sæta mik vidher mina (hus)frugha
Jak vil thz storlika gærna göra
thz skulin ij badhe spyria ok höra
swaradhe honum the iomfrw klok
ok orloff sidhan aff honum tok
Nu ær hær at sighia ij fra
hans leon ær ey fört at sta
huath skal han til radha taka
thz hænne matte koma til maka
han gik ij skoghin ther han fan
bladh ok mosa tha hænte han
een litil sæng han ther aff giordhe
a sin skiold hona mz sik fördhe
bl. b. viii. Han gik thiit hans leon la
ok lagdhe hænne a skioldin tha
ok lypte sidhan hænne a sin hæst
ok fördhe hona som han kunne bæst
stundum han hona siælfuer bar
ther til om sidher han vardh var

een mwradh gardh for honum stodh
han var tha badhe thröt ok moodh
han slaar op a thæn starka port
han vilde nödhugher ridha bort
thy at thz var (^lal) lankt a nattene tha
hans örs var thröt ok matte ey ga
een man kom tha gangande thær
spyr hwa æst thu ther (hær) vte ær
Latin mik in thz bidher iak idher
iak thörff ij nat væl herbærghe vidher
Tha swaradhe the thæn ædhla man
ij ærin væl kompne sagdhe han
han löpir fram som han var skiot
ok portin op moot honum loot
riddara ok swena moot honum gingo
(^th) storlika væl the han vntfingo
Tha kom husbondin som gardhin aatte
ok faghnadhe honum som bæst han matte
hans synir ok hans döttre twa
hans kæra husfr(v) hon giordhe ok swa
ok toko han om thz sama sin
(^ij) (ok) leddo han ij herbærghit in
hans leon the honum æpter bæra
ok sarlika the hans skadha kæra
Husbondin (^mælte) (sagdhe) til herra iwan
thy at han var een donde man
ij skulin herra dwælias hæræ
ther til ij væl til ræka æræ
idhart leon ok ij badhæ
man skal idher skipa alla nadhæ
husbondans dotter mz gudz nadhe
ok han the bæsta lækiara varo the badhe

Digitized by Google

ther man viste ij thz land
the bundo thera saar mz sinne hand
ok gafuo thöm drikka manga lund
at the vordho heel i skamme stund
¶ Thæn sama tima han la thære
tha fingo the spyria the ny mære
at een riddare skampt ij fra
siwker ij een kastælla la
han var een mykin frombr man
swartæklimgra swa heet han
aff the soot tha bleeff han dödh
thz thotte hans viner vara nödh
æpter hans dödh varo döttre twa
the vænasta man mz öghon sa
bl. 5. viii verso. tha toko the thrætta om fædhærne thera
badhe om minna ok swa om mera
The ældre syster (ᴬmælte) (sagdhe) swa
thz the (ᴬgn) yngre skulde (ᴬef) ey fa
aff thera goz ræt ey eet haar
för vil hon ther om til hofua fara
ok fa sik ther thæn sama man
ther thz for hænne væria kan
Tha the yngre thz forstoodh
at henna syster var swa hugha moodh
hon thænkte mz sik at thz sinne
at hon skulde för konung artws finnæ
ok sik fore honum at kæra
för æn the ældre syster komber tharæ
hon steegh a sin hæst ok thædhan reedh
til karidols hws the genasta leedh
at kæra ther alla sina nödh
hon tappar tho nu sina mödho

Digitized by Google

thy at förra æn hon kom thær
hænna syster ther for hænne ær
ok hafuer sit maal til hofua fört
swa at riddara ok swena hafua thz hört
herra gafuian hafuer hænne thz iæt
han vil hænne væria om hon hafuer sat
ok biwdher hænne tho thz at thighia
ok ængom manne ther aff sighia
om iak skal fore thik stridha
ok lösa alla thina qwidha
Hon swaradhe honum thz vil iak göra
Thz skal ængin aff mik höra
Æpter thz kom farande thæræ
the yngre syster ok ville sik kæra
hon hafdhe een stuntan mantil op a
aff brwnt skarlakan iak sigher swa
fodhrath væl mz hwita skin,
swa gik hon for konungin in
thæn thridhia dagh ther fore ær
tha kom drötningin ater thær
ok the mz hænne vaara takne bort
ridhande fore karidols port
ok var lidhugh ok ater fri
aff the fængilse som hon var ij
ther malegreuans hafdhe hænne giort
som ij een deel hafuin förra hört
alle the fanga ther varo mz theem
æru nu alle kompne heem
badhe riddara swa ok swena
vtan lanzeler all ena
thz kom tho til aff fals ok swik
at han bleeff ater thz sigher iak thik

Digitized by Google

¶ Thæn sama dagh man thz forstær
the yngre iomfru var komin thær
ok fiælskarper var slaghin ij hæl
thz thotte thöm allom vara væl
herra gafuians syster syner twa
ok thæn man thæsse tidhande sægdhe fra
the helsa herra gafuian ok andra thæyghna
aff leons riddara væghna
ok sagdhe ther ij thæn sama riidh
huru han löste alla thera qwidhe
The iomfru thera syster var
hon helsar herra gafuian ræt opinbar
min modherbrodher thz sigher iak thik
at leons riddare frælste mik
thz giordhe han for idhra saka
han frælste os (ᵞᴬmz) aff all omaka
ok idher manga helso sænde
han sagdhe at ij han görla kænde
Herra gafuian swaradhe the iomfru tha
leons riddara iak aldrigh sa
The iomfru ther iak sagdhe ij fra
hon stodh ther nær ok lyddo op a
ok kærir sik saara hin salugha quinna
thz hon matte ængin thæn riddara finna
fore hænna skuld vilde göra swa
thænna kamp sik taka op a
hon badh herra gafuian mz gratande tara
min kære herra om thz ma vara
ij görin thz for frughor æra
ij værin mit maal mædhan iak ær hæræ
Tha swaradhe hænne herra gafuian
iak giordhe thz giærna sagdhe han

bl. b. ix.

Digitized by Google

hafdhe iak een kamp ey takith til handa
thæn iak skal ændelika (sköt) bestanda
Tha the iomfru thz forstoodh
hon matte ey fa thæn riddara goodh
tha gik hon fore konungin (^as) at standa
ok kærdhe aff ny ther sin vanda
mik thykker thz vara vnderlikt
iak hördhe aldrigh förra slikt
thz man skal ey hær finna
thæn sik thör thz vnderwinna
væria mit maal mædhan iak hafuer ræt
ok vi gitom ey os siælfua sæt
iak vilde gærna minne syster radha
hon lote mik æn vara inz nadha
æpter min fadher mz rættan skil
ok lote mik hafua thz mik bær til
thz ær the bön ther iak idher bidher
ok mina syster hær mz idher
vilde hon tho at hon ær bald
ey göra mik tholkith ower vald
hwath hon vilde hafua aff thz iak a
hon matte thz alt bætre fa
æn tho thz iak ey hiælper hær far
mædhan iak ær nu komin hær
ij skulin thz fræghna om iak ma lifua
iak vil ey swa min ræt op gifua
Konung(^in) (artws) swaradhe (tha) the iomfrw
som (^ij) een viis quinna tha talin ij nw
han loot hænna syster fore sik kalla
iak vil höra idher skipilse alla
ok latin thz höra riddara ok swena
iak vil idher giærna göra ower ena

bl. b. ix verso.

Digitized by Google

iak bidher ok biwdher hwath iak ma
ij latin hwar hafua æ huath hon a
The ældre iomfru (^fl) swaradhe tha
thz veet væl gudh iak gör ey swa
ey fore thrwgh ok ey fore bön
ther skal hon fanga a sannan rön
tho hon skulde thwsand vintre lifua
iak vil hænne ey een pæning gifua
vtan hon mik thæn riddara kan fa
ther minom riddara thör besta
Konung artws han swaradhe tha
iomfrw ij thænkin ey ræt op a
tho at idhur tunga faller slæt
ij biwdhin idhre syster ekke ræt
hon hafuer æn siæxtighi dagha ther til
at leta æn nakar hænne hiælpa vil
thæn doom maghin ij ey bryta
om iak skal rættin nakra lund nyta
The iomfrw fik tha braat at swara
skal thz æ thz sama vara
iak ma idher ekke (^mæla) (sighia) a moot
thy thz iak thæs aldrigh fanger boot
ij hafuin ower lagh ok land at radha
thz staar nu hær til idhra nadha
vil hon mik bidhia thz ij thz höra
fore idhra skuld vil iak thz göra
een dagh aff mik vntfa
ok latin sidhan vara swa
The iomfru sina syster badh
ok foor sik thædhan ræt ij stadh
hon thænkte tha mz al (siin) sinnæ
hwar hon matte leons riddara finna

Digitized by Google

til hans var hænna mæste aliit
(^tha) thz gudh matte hænne visa thiit
hon spordhe hwan thæn man hon fan
om hær ær nakar mik visa kan
thæn iak far at æpter leta
leons riddare mon han heta
The swaradho hænne ok sagdho ney
iomfru thæn riddara kænno vi ey
hon fik ther swa mykla qwidhæ bl. A. x.
thz hon var næplika föör at ridha
hon vardh tho ther aff halla bliidh
thz hon var komin ij thæn sama riidh
thiit hænna frænder fore ær
ok hænna viner the hona hafua kær
hon lagdhis tha nidher a (^st) sota sæng
hænna pina var hænne tha swa lang
ena mö læt hon sik kalla tha
the hon trodhe væl op a
Miin kæra leka iak thik bidher
om thu vil ther nu taka vidher
fara hædhan at thzta sinnæ
thiit thu ma leons riddara finna
ok læta mit ærinde ey for ga
mædhan iak siælff ey fara ma
The iomfru redher sik thaghar til
ok sigher hon gærna thz göra vil
iak skal ater ey koma hær
för æn iak thæn riddara funnith far
The iomfrw reedh swa vadhelik
hon hafdhe ængin sween mz sik
thz mæsta hæstin fara ma
ther til daghin monde for ga

Digitized by Google

hon ær nu stad ij (en) diwpan dal
væghin ær thranger hon ridha skal
ræghn ok haghil gör hænne ve
thz var swa myrkt hon matte ey se
saara syrgher the iomfrugha
thy thz hon var stad ij sorghsins lugha
hon veet sik ænkte taka til radha
vtan bidher gudh om sina nadhæ
thz han vilde thz skipa swa
hon matte the nat herbærghe fa
ok skilia hænne vidher vargha sang
hon ther hördhe ok thera bang
Æpter thz een litin riidh
löstis een deel aff hænna qwiidho
een borgh la ther tha skampt ij fra
the væktara blæsa ther op a
hwar thera sin thona siælfuer giordhe
swa thz iomfruan thöm görla hördhe
ok thaghar æpter hornith reedh
thiit hon thz hördhe the genasta leedh
hon fan eet kors op a een bro
tha mælte hon ok sagdhe swo
mik hopar til gudh ther alt forma
vi skulum ij nat got herbærghe fa
ok kænnis iak ther vidh sannelik
thz thænne vægher ledher mik
bl. b. x verso. thiit iak the væktara hördhe qwædhæ
mz söte röst ok mykin glædhæ
thæn wægh var tha badhe goodh ok slæt
hon kænnis vidher hon hafdhe tha ræt
ok reedh thæn vægh for hænne la
til thz hws hon for sik sa

Digitized by Google

om thz hws gingo gropir thre
the vænæsta ther man vilde se
ther ower gingo lönlika spanga
the væro badhe mio ok langa
The (^g) iomfru gik tha thædhan bort
ower the gropa ok til thæn port
thz giordhe hon mz fögha listæ
hon kom ther ower thz æengin thz vistæ
ok monde braat the væktara kallæ
huath vakin ij æller (^fo) sofuin ij allæ
Tha (^mælte) (sagdhe) een man a værninne stoodh
ij ærin vælkomin iomfrugha goodh
mædhan ij komin ower the spanga
ij skulin hær got herbærghe fanga
The iomfrw swarar gudh thakke idher
for thy iak thærff thæs nu væl vidher
Han portin op moot hænne loot
ok gik sidhan hænne blidher ij moot
ij skulin nu iomfrugha mz mik ganga
iak skal idher alla redho fanga
han skipadhe hænne ræt alla nadhe
badhe til dryk ok ætan badhe
ok bödh hænne sidhan godha nat
ær idher hær iomfru nakath faat
thz ær the bön iak sighia vil
ij latin mik ther om sighia til
Arla om morghonin dagher var liws
the iomfru var til hæsten fws
hon helsar thöm alla ij thæn sama tidha
ok sigher thz hon vil genast ridha
Husbondin swarar hænne tha
iak spyr idher giærna om iak ma

sighin mik om thz ma vara
hwi vilin ij swa bradhlika fara
Jak vil thz storlika gærna göra
om idher lyster ther a at höra
thæn riddare iak far æpter leta
leons riddare mon han heta
iak hafuer swa mykith aff honum hört
huath riddirskap han hafuer giort
mik hopar til gudh om iak ma han finna
3860. iak skal mina nödh æn forwinna
thz veet væl gudh ok godhe mæn
iak sa han aldrigh mz öghon æn
Husbondin swarar hænne tha
thz veet væl gudh at thz ær swa
bl. b. xi. vitin thz miin hiærta kæræ
thz var ey langæ thz han var hæræ
iak han mz miin öghon sa
han monde fiælskarp til dödha sla
ok frælste mik aff mykle nödh
3870. thz löne honum gudh ok værlzins ödh
tha ij ridhin nu hædhan bort
tha maghin ij se hær fore var port
hwar han ligger iak sigher ij fra
een större diæfwl iak aldrigh sa
Ædhle riddare a idhra tro
fore idhra dygdh ij görin swo
ok fore alla frughor æra
ij sighin mik huar han mon væra
Thz veet væl gudh iak thz ey veet
3880. tho vilin ij fara hans at leeta
iak visar idher gærna a thæn heedh
ther thæn riddare hædhan reedh

Digitized by Google

han fylgdhe hænne ower the vindebro
ij skulin nu ridha a thænna moo
thæn vægh a idhra höghro hand
han ledher idher til thz frömadha land
¶ Hon tok orloff thaghar ij stadh
ok giordhe som thæn riddare (ʌladh) badh
hon ridher nu thz mæsta hon ma
til hon the kældo fore sik sa
tha badh hon gudh aff hiærtans sinnæ
thz hon skulde leons riddara finna
hon ridher æn fram om ena stund
genom een litin grönan lund
eet ædhla hws hon fore sik fan
tha spordhe hon at hwar thæn man
ther hænne mötte ok hon sa
om nakar thera kænna ma
thæn hon letar ok hafuer kær
ok leons riddare næmpder ær
The swaradho hænne i skampman riidh
vi saghom fan ij the sama tiidh
han een bestodh the riddara thre
ok giordhe thöm allom saman ve
Jak bidher idher thz for frughor æra
ij sighin mik hwar han mon vara
The swaradho alle ok sagdho ney
hwar han nu ær thz vitom vi ey
om idher lyster ok vilin ij han finna
tha viliom vi idher visa the (ʌf) sama quinna
ther (ʏʌ snimr) snimst aff os thæn riddara sa
ther ij swa mykith æpter thra
Tha the swa hafdho talaz vidher
luneta kom tha gangande nidher

Digitized by Google

aff the kapælla ther næla stodh
ok helsadhe tha the iomfrw godh
bl. b. xi verso. The iomfrw badh lunetam tha
fore idhra höfwizko ij görin swa
vitin ij hwar leons riddare ær
3920. ij visin mik han mædhan iak ær hær
Luneta swaradhe tha (^h) ther til
thz hon thz gærna göra vil
iak vil idher fylghiá a mina san
thiit iak snimarst skildis vidh han
The iomfrughor ridha nu badhe saman
the kalzadho mankt ok giordho thöm gaman
Luneta sagdhe the iomfrw tha
huru leons riddare halp hænne (^tha) fra
hon skulde brænna op a eet baal
3930. hafdhe han ey vart tha hænna maal
Tha the hafdho swa talaz vidher
luneta tha the iomfrugho bidher
thænna vægh tha skulin ij fara
ok takin hans fulgörla vara
ther til ij finnen nakan thæn man
ther idher aff honum sighia kan
ok sidhan iak ey thæn riddara sa
iak kan ther ey meer idher sighia fra
thæn snimpsta tima iak han fan
3940. tha skildis iak hær vidher han
mædhan ij hafuin ræt at dela
gudh late idher han tha finna hela
nu farin idher væl min hiærta kæræ
iak ma ey længre dwælias hæræ
ok latin mik thz iomfrw fræghna
ij helsin han a mina væghna

Digitized by Google

Luneta foor sik ater heem
the iomfru ridher thædhan een
thæn sama vægh hon hænne badh
han ledde hona ij thæn sama stadh
Husbondin gik tha hænne ij geen
han kalladhe rasklika a sin sween
ok badh han taka hænna hæst
ok göma han som han ma bæst
han badh the iomfru stigha aff bak
man skal idher hær skipa allan mak
om ij vilin ij nat hær bidha
æller ok sighin mik hwart ij vilin ridha
Jak far thæn herra nu at leta
leons riddare mon han heta
ok bidher iak idher for idhra æra
ij sighin mik hwar hon mon væra
Thz weet mæn tha sagdhe han
iak (ʌvil) (wil) idher visa thæn sama man
vilin ij ey dwælias at thetta sinnæ
tha maghin ij han ij qwæld at finnæ
thy at han reedh hædhan nu ij stadh bl. b. xii.
tha vardh the iomfru ij hiærtadh gladh
hon stigher tha ther a sin hæst
ok ridher thædhan som hon ma mæst
a thæn vægh the viisto hænne a
ok loot ey aff för hon han sa
Thæn sama tima hon han (ʌf) se fik
tha (ʌmælte) (sagdhe) hon vidher siælfua sik
Herra gudh mz sina nadhæ
gifui thæn riddara thz til radha
thz han vili nu fylghia mik
tha ær iak holpin sannelik

Digitized by Google

hon ridher skiotlika fram til hạn
ok helsar han thz bæsta hon kan
Wæl ær mik thz iak hafuer idher seet
ther iak hafuer swa længe æpter leet
Thæn riddare til the iomfrw (ʸʌswa) sa
ok swaradhe hænne ok (ʌmælte) (sagdhe) swa
gudh helse idher nu ok allan tidha
ok löse idhar anger ok idhra qwidhæ
Gudh höre herra idhra bön
ok late mik ther a fanga rön
mz honum maghin ij mæst at valda
om iak skal mina æro behalda
vilin ij mik höra ok ma thz væra
iak hafuer eet maal fore idher at kæra
sighnadh vardhe the söta stund
ther mik ledde a idhra fund
Een iomfrw badhe höfwizk ok riik
hafuer mik nu hær sænt til thik
ædhle herra thænkin idher
ok görin thz miin iomfru bidher
ther marghin dagh æpter idher reedh
ower bærgh ok dal swa langa leedh
ther til hon lagdhis a sota sænga
ok var ey föör at ridha æller ganga
tho vilde hon idher thiæna gærna
thy viiste hon mik wt sina eghna (ʌst) thærna
hiit skiotlika a idhra nadhæ
thy at hon hafuer fangith storan skadha
hænna goz ær (ʌhonum) (hænne) takith fra
thz hon for gudh ok værldine a
thz hafuer hænna syster giort

iak

Digitized by Google

iak vænter ij hafuin thz ey förra hört
vilin ij thz göra fore hænna bön
ok taka aff gudhi ok aff hænne lön
væria hænna maal mædhan hon hafuer ræt
fore thöm thz vrankt hafuer aff hænne thræt
Nu latin (ᛘᛁᚴ mik) herra mik thz höra
thz ij vilin swa væl göra
Lyster ok idher hældre hafua mak
æn væria minna iomfrw sak
tha ær hon swikin aff thæn sama akt
ther hon för hördhe aff idher sakt
Herra iwan monde ther til swara
mik dugher ey mz mak at fara
tharff hon mina thiænist vidher
tha vil iak gærna fölghia idher
thy at han faar siældan loff til hofua
ther ydhelika vil hema sofua
iak vil hænne hiælpa hwath iak ma
fore hwar thæn man ther talar a
The iomfrw vardh tha gladh ok fro
thz hon hördhe thæn riddara tala swo
Tha the hafdho længe talaz vidher
tha komo the ther fram om sidher
ther han eet riikt hws fore sik sa
pinande borgh thz kallath var swa
Tha (ᚴmælte) (sagdhe) the a husith vara
tha the herra iwan (ᚴf) sagho fara
illa vardh thu komin hær
ok diæfwlin siælfuer komin nær
han sagdhe thik ena kranka aliit
ther thik til herbærghe viiste hiit

bl. b. xii verso.

Digitized by Google

mædhan thu æst komin hiit til vaar
sorgh ok angær thu hær faar
om thu hafuer thik ey rasklika bort
hædhan fra var adhil port
Herra iwan swarar fore vtan alt gaman
nu vardhe idher ve ræt allom saman
naar bröt iak nakath vidh idher
thz thu swa illa fore mik bidher
Ridher thu thik ey hædhan braat
thu finder thz fore annar naat
ok komber thu a husith fram
thz skal thu röna thu faar hær skam
Herra iwan vilde ey ridha bort
han rænde tha for thera port
ok öpte fast at thz sama sin
badh sik gænast ther lata in
hwath thz mik vardher til skadha æller froma
iak vil hær in om iak ma koma
Thæn kwre öpte a sin tinnæ
donde man huath vilt thu hær innæ
tholikt ær mykith iæmbirs nödh
thz thu vil skynda til thin dödh
thu faar hær last ok ængin æra
thæs mat thu hældre for vtan væra
Herra iwan taladhe til thera æn
hwi latin ij swa hine salughe mæn
swa manga som iak hafuer leet
swa ofögho folk hafuer iak ey seet
som mik thykker nu vara hæræ
thz thör iak om gudh væl swæria
Tha herra iwan hafdhe talath swa
een iomfrw monde moot honum ga

Digitized by Google

hon var een gamul höwizk quinnæ bl. b. xiii.
hon helsadhe han mz vit ok sinnæ
ij thorfwin ey herra vardha vreedh
ælla mödha idher nakra leedh
sannelika iak thz sighia vil
huath the hafua idher hær talath til
thz ær ey for vtan skæl
the vnna idher alle saman væl
ok varadho idher vidh ij thetta sin
thz ij skuldin ey ij husith in
thy at görin ij thz iak sigher swo
thz angrar idher a mina tro
the thordho ey annar lund vara idher vidher
æn mz ondum ordhum vntfanga idher
thz ær thera sidh at göra swa
mz ondum ordhum mæn vntfa
thy at the vildo thz nödhughe se
thz nakar skulde hær fanga ve
ok aldrigh ær thz swa dondc (en) man
thz vi thorum herbærgha han
vtan vi vitom hwadhan han æræ
ney sannelika thz ma ey væræ
Nu hafuer iak sakt sidhwanio vaar
ok huru hær a husith staar
iak vil idher ey niana in a husith ridha
tho radher iak idher hældre vte blifua
Herra iwan swaradhe hænne tha
thz ær nu natta time op a
The frugha swaradhe honum ther til
gör nu som thu siæluer vil
komber thu hædhan for vtan skadhæ
thu thakka thæs gudhi ok hans signadha nadhæ

Digitized by Google

gudh læti mik æn the glædhi ske
iak matte idher æn lifuandis se
Gudh löne idher godhwilin frw
ij allan tima ok swa nu
tho sigher mik min hugher swa
thz iak ekke lata ma
iak skal hær nu ændelika in
ok vagha mit liiff at thetta sin
han ridher thaghar genast bort
fram fore thera adhil port
hans leon alt mz honum gik
ok swa the iomfrw thz sigher iak thik
han kalladhe a thæn portanæræ
ok swa a hans kompana fleræ
Læt op portin sköt for mik
iak vil hær in ræt ændelik
The loto nidher the vindebro
riidh nu in om thu vil swo
mædhan thu swa mykith hær æpter stær
ok akta thz siælfuer sidhan huru thz gær
Han reedh genast in om thöm ælla [alla]
ok aktar ey huath the han kalla
bl. ð. xiii verso. eet mykith hws vardh han tha var
mit ij husith hwar thz staar
ther vtan fore var een digher slæta
han viste ey huath slikt hafdhe sæta
ther om tha gik eet hakil værk
badhe höght dighirt ok stark
ther var ij thæn gardhin inne
thry hundhradha möör ok stolta quinnæ
the spunno gul och vafuo ladh
ængin thera var tho gladh

Digitized by Google

the mondo alla syrghiande væra
aff thæn harm the hafdho at bæra
badhe pæl ok baallakinna
the rikasta ther man ma finna
aldra handa dyre thing
la ther alla væghna om kring
the arma frughur som ther sata
swa ömkelika monde the lata
ængin thera var swa riik
ther helan kiortil hafdhe a sik
kinder swanga ok halla myo
manga sa man ganga swo
thera færgha var badhe gul ok bleek
thz var aff hunger ok ey aff leek
a thera klædhe var mang een boot
fra thera hals ok til thera foot
æ huar annar klwt nær annan sat
herra iwan gaz (^til) (ther) illa at
slikt ær sorgh ok dighir sara
thæssa frughur skulu swa thwingadha vara
ther næst toko the alla at grata
ok swa ömkelika at lata
the slogho thera hofwdh alla nidher
ok gafwos alla ther illa vidher
thz ær sorgh at se ther a
a thæn iæmber the hafdho tha
Tha han hafdhe længe hört a thera graat
ok thera swa ömkelika laat
han vænde sik a een annan leedh
ok genast ater til portin reedh
Thæn portanære moot honum gik
swa vnderlika han til ordha fik

Digitized by Google

thik dugher ey nu bort at fara
thu skal kompan hær inne vara
thz veet iak a mina san
thu giördhe som een hemsker man
thz thu loot thik ther at langa
ther thu kunne ænga æro aff fanga
vtan skam ok skadha badhe
thu vilde tha ey lydha radhe
Min kære vin hwi talar thu slikt
mik thykker thz vara ængo liikt
iak thænkte ther æn aldrigh a
thz iak skulde hædhan fara swa
bl. b. xiiii. iak spör thik andra handa saka
the mit hiærta mon göra omaka
hwadhan æru kompna thæssa quinna
the hær thetta gullith spinna
ok aff hunger æru pinadha swa.
thz the æru næplika föra at ga
Thz veet væl gudh thz swær iak thik
thu faar thz aldrigh vita aff mik
ok (a la) leta thik een annan man
ther thik thz æwintyr sighia kan
Han reedh til gardhin nu som för
ok vardh tha var een litin dör
han steegh aff bak ok bant sin hæst
vidher gardhin som han kunne bæst
han sidhan in fore the frughor gik
mz blidhom ordhum han thöm vntfik
gudh helse idher alla badhe gambla ok vnga
löse idhan anger ok swa (idher) thunga
vænde idher sorgh aff thænna vadhæ
idher til glædhi mz sina nådhe

Digitized by Google

Tha swaradhe honum een gamul frugha
gudh höre idhra bön ok late hona dugha
mik thykker ij ærin swa kompne hæræ
thz ij vilin vita hwa vi æræ
thz skulum vi ey löna for thik
mædhan thu os helsar swa innerlik
Thz vilde iak storlika giærna forstanda
huru idher kom thæsse nödh til handa
Thz var een (ʏᴧriddare) (konung) badhe riik ok kaat
ena stund foor honum (ful) væl aat
ower thz land ther vi aff æra
han vilde siællan hema væra
til torney ok diwst var han een man
ok mang land tha sökte han
æwintyr at finnæ
tha kom han ena sinnæ
ij thænna kastella farande hæræ
thz maghom vi alla saara kæra
thz fore hans hemsko ok bægomma saka
tholom vi hær pino ok digher omaka
mik rædhis thz herra thz mon swa ga
thu mon thin deel ok hær aff fa
ok vardher thu hans hemsko nu at giælda
tho at thu matte ther ij ænkte valda
vtan gudh mz sina stora nadhæ
frælse idher aff sorgh ok vadha
thz var tho som iak sagdhe idher
han kom om siidher tho hær nidher
the ower thetta hws hafua at radha
æru (ᴧtl) twe diæfwls syner badhæ
hwa ma slikt ominne mona
thæn annar var födder aff een kona

Digitized by Google

bl. b. xiiii verso.

æn annar thera aff eet faar
thz sigher iak idher ræt oppinbaar
tha han hafdhe lighath hær ena nat
tha kom han ey andra lund ther at
æn stridha a moote thöm badhæ
hæller gifua sik fangin til thera nadhe
thæn vnge konung ok hær var
han var ey fulla (ater) tiwghu aar
han var ey för at mote thöm stridha
han matte sik gifua ij thæn sama ridha
ok ij thera minne at blifua
swa framt han (som) vilde lifua
han thingadhe hær fore lifuith swa
thz han skulde hwariom thera fa
halft annath hundradha mör
thaghar nakar thera dör
swa manga skal han sænda hæræ
thz the skulu ække færre væra
æ mædhan thæsse diæfla lifua
tha skal han thenna skat wtgifua
ther til gudh vil göra swa væl
thz nakar slaar thöm badha ij hæl
tha æru vi lösa aff thennæ qwidha
ok maghom vi sidhan mz nadher blifua
vi vitom thz tho mz rættan skil
thz (th) thæn man hittis ække til
ther thöm ma een bestanda
thy nadhe os gudh fore storan vanda
Hwar thænkiom vi salugha quinnor op a
iak veet thz aldrigh vara ma
thz vaar sorgh faar een ænda
för æn gudh vil os sina nadher sænda

Digitized by Google

hældre vardhom vi hær thola dödh
aff bunger ok thörst vidher vatn ok brödh
ok ther til ok nakna at ga
thz ther ær skam at se op a
aldrigh gitum vi swa mykith thiænt
at thz vardher ey aff os rænt
ok ær thy hældre aldrigh een
ther til sinna gærning ær swa seen
thz hon gör om siw (ᴬm) dagha minna æn swa
thz twa skillinga giælda ma
ther aff fa vi ey meer
æn fyra pæninga giordha aff eer
ther at skulum vi nu lita
badhe til födho ok swa at slita
een riddare matte ther riik aff væra
skulde han tholik skat op bæra
som thæsse diæfla aff os fa
ok os swa sara mon forsma
huath hiælper mik ther sighia ij fra
mædhan thz skal tho vara swa
thz veet væl gudh alla værldine bödh bl. b. xv.
iak kan ey sighia aff alle the nödh
ther the os göra margha lunde
ok vi hær (thola) alla stunde
thz gör os tho æn meer til mena
vi se hær daghlika riddara ok swena
the hiit a æwintyr kunno koma
the minsta liiff ok thera froma
for thæssa diæfla synir twa
swa at vi ther daghlika se op a
Tha swaradhe the frw herra iwan
gudh frælse idher alla sagdhe han

Digitized by Google

ok gifui mik ther (til) sina nadhæ
thz iak matte thöm dræpa badhæ
(^J) thz mykla hws iak sagdhe ij fra
han reedh nu thædhan ok giordhe swa
ok fan ther ængin innæ
hwarte man æller quinnæ
ther honum hafuer nakra höfuizko giört
thy reedh han genast thædhan bort
ij thæn gardh ther næla la
hans leon ok iomfrwan giordho ok swa
Hær koma honum nu gangande ij geen
höfuiske mæn badhe riddara ok swenæ
the toko hans örs ij töma
ok loto thz tha ful væl göma
ok swa thæn gangara iomfrwan a reedh
giordho the vidher ok samu leedh
tha (^mælte) (sagdhe) hwar vidh sin kompan tha
the skulu thöm aldrigh ater fa
Tha herra iwan a gardhin gik
een gamal riddara han se fik
hwar han sat ok vilde a lydha
huath een iomfru las til thydha
vnder honum var bret ballakinna
the rikasta ther man matte finna
the iomfrwa las ther romanz
ena book man kallar swa a franz
een iomfrw ther man vænasta sa
sat ok ther ok lydde op a
the iomfrw modher ther las the book
hon var badhe höfwizk ok klook
hwath man sigher aff genouare
æller aff andra frughur flere

Digitized by Google

æn tho at the varo badha rika
the matto tho ey vara hænna lika
som sool var hon ower andra stiærna
thy thiænte man hænne omata gærna
thæn timà hon ey ældre var
som man sigher æn fæmptan aar
æn tho at hware cupido
var tha til ok giordhe swo
thæn man kallar ælskogha gudh
han vilde thz skipa mz sit budh
for allum mannum mena
for vtan sik siælfuan ena
thz ængin skulde hona fa
sannelika han giordhe ok swa
ok sin guddom forlata
ok thiæna hænne til alla mata
Thæn gamble riddare iak sagdhe fra
swa optelika til hænna sa
han atte barn ij værldine ey flere
thy var hans (ſkæmptan) (glædhe) at hænne mere
Nu skulin ij höra ok hær forstanda
huath the toko ther til handa
the ther varo for honum innæ
the sprungo op alla at thz sama sinnæ
badho honum gudhi væl komin vara
ok allum thöm ther fore æra
iak kan thz ey sighia for san
aff huath hiærta the helsadho han
huath thz ær honum giort til spot
æller the vilia honum got
han vardh swa væl vntfangin thær
the stolta iomfrw til hans gær

bl. b. xv verso.

Digitized by Google

ok thiænar honum til alla föghæ
swa at honum væl ma at nöghiæ
hon vmfæmpner thæn riddara godh
ok minirlika for honum stodh
ok giordhe honum æn meer, til æræ
hon thwo hans hofwdh mz han var thæræ
sidhan mon hon honum klædher fa
the rikasta man mz öghum sa
æn thotte hænne thz oflitith væra
huath hon matte honum til höfwizko gæra
skal iak ther meer sighia ij fra
the mö (^t) ok frugha badha twa
vilde ey fra honum ganga
för the fylgdho honum til sænga
ok budhu honum ther godha nat
herra iwan sofnar sidhan brat
thz första daghin vexte liws
herra iwan klædhis ij thz hws
tha kom ther ater the stolta iomfru
ok ledher herran iwan thædhan nu
ij eet litidh kapella ther var nær
ok prestin ther til redho star
han sagdhe honum tha mæsso i stadh
aff thöm hælgha anda som iomfruan badh
Tha vte var mæssa ok alla tidhæ
han tok tha orloff ok vilde ridhæ
husbondin var tha siælfuer til swara
ok sagdhe han matte ey thædhan fara
Min kære vin hær ær een sidh
ok hafuer hær varith swa langa riidh
ække ma iak ther om valda
iak vardher han nödhugher vppe hallda

Digitized by Google

thz hwilkin man hær gesta fa bl. á. xvi.
han vardher hær stridha vidher diæfla twa
iak vardher the diæfla læta hær in
thu skal thik væria at thetta sin
swa framt som thu vil lifua
ælla skal thu thik fangin gifua
Tho herra iwan var ey gladh
han væmptis thaghar tho ij stadh
Tha (^mælte) (taladhe) om thæn gamble man
sannelika tha sagdhe han
om gudh vil göra mz thik swa væl
thz thu thöm badha slar ij (^s) hæl
tha skal thu hær een herra væra
ower alla the frughur the hær æra
ower land ok borgh tha skal thu radha
ok staar sidhan alt til thinna nadha
the aldra vænasta dotter miin
(^tht) hon skal tha vara kærasta thiin
Herra iwan swaradhe honum tha til
sannelika iak thz sighia vil
gudh gifui mik kono æ hwar han ma
iak vil hona ække köpa swa
thz veet iak tho sannelik
tho at kesarin aff room ær yfrith riik
som krono skal ther bæra
han matte hona fa mz æra
Husbondin (^mælte) (sagdhe) til herra iwan
om gudh thik the æro an
thz thu ma thöm ower koma
mz thin krapt ok thinom froma
thu skal mina dotter fa
gudh late mik ther se op a

Digitized by Google

nu skipa thik herra væl til væriæ
the koma nu bradhlika farande hæræ
mik thykker thu hafuer een angist bæra
thz ma miin dotter sara kæra
thu thænker the kæmpa ther mz forganga
thz thu skal ey mina dotter fanga
ney mæn weet thz gaar ey swa
thu skal thöm ændelika badhom besta
Herra iwan swaradhe honum ther til
iak thöm gærna bestanda vil
tho at iak vilde hær sighia ney
mik thykker thz ma dugha ey
mædhan thz skal æ thz sama væra
tha lætin the diæfla koma hære
Twa diæfla synir tha komo ther fram
gudh gifui thöm badhe last ok skam
the varo badhe illæ ok leedh
thæn fara son han var swa vreedh
hwar thera hafdhe ena stang
aff apiltræ badhe digher ok lang
een kylfua sat ther ofuan a
swa hwasse pigga aff hænne ga
huath han mz the kylfuo slaar
thz gaar alt fore som ænkte ær
thæsse diæfla synir twa
hafdho stora (ÝÁpanteræ) (panzara) op a
sidha mit a thera been.
til at stridha varo the ey seen
bart var thera hofwdh ok foot
tha the træddo herra iwan ij moot
een skiol a arme hafdhe hwar thera
ok sidhan aldrigh vapn mera

bl. b. xvi verso.

Digitized by Google

han var starker mz ilzsko ful
kringlutter nædhan som eet hiwl
Tha hans leon vardh var ther vidher
tha grænnadhe thz ok lagdhis nidher
ok thrykte sik saman ij een bal
thz lagdhis tha nidher op a een pal
som ighilbyrst han plægher at göra
tha han thz seer han vil ey höra
ok skalff tha som eet æspæ bladh
thy at hon var vreedh ok ække gladh
hon bardhe iordhena mz sin hala
hon ræddis for sins herra qwala
Tha (^mælto) (taladho) om the diæfla twa
thu skal thit leon fra thik sla
vi viliom thz ey hafua hær
æller sigh nu thz thu fangin ær
æller kom thik hiit a thænna val
iak skal thik gifua eet thz fal
thz thu aldrigh thæs böter fær
mædhan thu ij vældine ær
Tha swaradhe honum herra iwan
thu thrughar mik fastlika kompan
mik thykker ij idhrom ordhom swa
ij rædhins leonith badhe twa
vil thz idher nakra thiænista tee
mik lyster ther (^a) fulwæl a see
Thæn diæfwl ther (^so) födder var aff eet faar
han vardh swa bradher til anzswar
nu læt thit leon genast bort
thu skulde thz genast hafua giort
Hwart skal iak nu hona lata
swa at thz matte idher vara til mata

Digitized by Google

The viisto honum een litin kofwa
læt hona bær in at liggia ok sofua
Han tok sit leon at thz sama sin
ok loot thz swa ij kofuan in
ok læsir sidhan thz bæsta han kan
tok swa nykylin ok kastadhe han
ij ænlitith a thöm andra fiænda
nu göm han siælfuer thin onde skænde
Man loot hans örs tha til hans ledha
sadhlath var thz ok alt til redhæ
Han sprang a bak, thy at han var vreedh
ok thaghar mote thöm diæflom reedh
han stak thæn annan thaghar nidher
swa at han la ok stunde vidher
Han sprang op ok riste sik
huath thu hafuer kompan borghat mik
thz vardher thu hær saara giælda
om iak ma lifuith nu behalda
bl. b. xvii. the slogho herra iwan badhe ij sæn
the ondo diæfla ok ække mæn
herra iwan fik tha een hardhan leek
som man plæghar at væria steek
annar til ok annar fra
swa angislika the han sla
thz hiælmin bughnar som eet lædher
skiollin sprang op ij thz vædher
the storo stykke aff honum springa
ey dugdhe tha for lifuith thinga
herra iwan var nu stadder ij vanda
huath honum var förra komith til handa
thz thotte honum tha ænkte væra

aff

Digitized by Google

aff the slaag som han faar thæræ
Herra iwan vær sik huath han ma
fore the diæfla synir twa
ok huggir fast a badha hænder
thæn faara son fore honum stander
ok galt honum ater thæn omaka
ther han tholde fore thera saka
mz hug badhe thung ok stark
thz han fælde op a the mark
the stora kylfuo han hafdhe ij hænde
ok ænkte vætta til armin kænde
matte hans leon honum hiælper göra
thz læter bokin idher hær höra
Wilin ij höra iak sigher ij fra
huath leonith giordhe ther thz la
thz thænker a swa margha lundæ
huru herra iwan halp thy ij the stundæ
tha ormin vilde dræpa hona
ok (ʌlæt) letar sidhan alla vana
om ther vare naghar smugha op a
ther hon matte genom ga
hon hördhe herra iwan stoor slagh ther fanga
aff the diæfla moot honum ganga
ok thænker thz ij thæn sama riidh
thz han thörff hænna hiælper vidh
Nu tha leonith thetta fan
thz matte ey koma wt til han
thz falder nidher fore thæn döra
tha vardh thz var een litin bora
vnder syllith ther thz la
ok græfuer sidhan hwat thz ma

Digitized by Google

ther til grafuin var swa stoor
at thz genom ther wt foor
Herra iwan vardh nu modher om sidher
aff the starka diæfla han bardhis vidher
herra iwan hafdhe manga lundæ
ok klædde fast ij manga stundæ
thz stoodh honum swa nödhelik
han hafdhe næstan gifuith sik
Tha kom hans leon ij thæn sama riidh
4560. ok löste een deel aff alle hans qwiidhe
bl. b. xvii verso. thz kastadhe thæn diæfwl nidher til iordhæ
swa at han sik ey röra thordhæ
hwart thz barn som komith var thæræ
badhe större ok swa smærræ
tha thakkadho the tha leon allæ
tha the sagho thæn diæfwl falla
Thæn annar diæfwl tok höght at öpa
ok vilde tha til sins kompans löpa
thy at han swa önkelika fallin la
4570. ok vilde thz leon fra honum sla
huath skal mik længre lifsins frist
mædhan iak hafuer min kompan mist
Tha herra iwan thetta sa
thz diæfwlin honum gik ij fra
han hug a hans hiælm som han var stark
thz hofwdhit foor wt a thæn mark
Tha (ᵭmælto) (sagdho) the ther stodho nær
thz veet væl gudh ij himerike ær
swa manga lunder iak hafuer om leet
4580. skælikare hug iak hafuer ey seet
Herra iwan löper bradhlika tha
thiit leonith a hinom andra la

Digitized by Google

ok vilde thy hiælpa om thz matte ske
thaghar leonith fik thz se
thz slaar bort axlena aff hans liiff
som hon vare skorin aff mz een kniiff
tho at han visar (ᴧtil) ower mæær
ok biudher silff ok gul thæræ
han kan ther ey thæn mæstara fa
4590. ther honum thz saar nu lækia ma
Thæn diæfwls son badh swa nadhelik
sla thetta grymma diwr fra mik
ther mik hafuer hær swa saara skænt
tho at iak hafuer ey thz aff thik thiænt
iak bedhis nu aff idher nadhæ
latin mik ey mera skadha
man skrifuar ther aff ok sigher swa
thæn ær ey værdher nadher fa
ther ey vil nadher gifua
4600. nu latin mik herra lifua
Herra iwan swaradhe honum ther til
om mik lyster ok om iak vil
tha sigh nu thz hær oppinbara
for thænna mykla frugho skara
ok allom thöm hær se op a
thz thu nu ey mera ma
tha takir iak sidhan leonith aff thik
thz skal ey mera skadha thik
ok ma thu sidhan lifua ok ær (thu) swa sæl
4610. tha an iak thik thz aff hiærtadh væl
Tha kom folkith löpande thær
huart thz barn a husith ær
husbondin siælfuer ther husith aatte
thakkar honum huath han matte

Digitized by Google

thu skal hær mina dotter fa
ok alt thz goz som iak forma
bl. b. xviii. Jak veet ængin herra swa riik
hon matte ey vara honum liik
æn thætta vil iak bidhia idher
4620. om ij thz siælfue kænnins vidher
om thæssa salugha quinnæ
ther hær varo fanghna innæ
ij gifuiin thöm lidhugha ok latin thöm fara
ij thz land the för ij varo
thy at ij thz sannelika vita ma
iak hafuer thöm frælsath huath iak forma
Husbondin (ʌmælte) (sagdhe) mz rættan skæl
iak later thöm gærna fara væl
thy at ij hafuin dræpith the diæfla twa
4630. som thera dödher stodh op a
æn radher iak thik thz thu thz gör
ther iak hafuer thik nu bidhit för
thu tak mina dotter ok gaar thz swa
ther skal thu höghelika æro aff fa
om thu hænne nu mister hær
iak veet ey huar thu bætre fær
ther bætre kan tokt ok æro (ʌgl) göma
ok sina æro vil ey forglöma
Herra iwan (ʌfi) swaradhe honum thær
4640. ij vitin ey huru mik thz stær
ok thör iak ey ther (ʌf) sighia fra
ij latin mik fara som iak ma
the iomfru ther mik fölgdhe hiit
til mik stær all hænna högxsta aliit
hon vil ey længre æpter mik bidha
nu latin mik herra hædhan ridha

Digitized by Google

huath thz vardher mik til gagn æller skadha
iak vil hænne fölghia om iak ma radha
Ney thz skal thik ey swa ganga
iak skal thik hældre fa hænne forfanga
mædhan thit hoghmodh radher swa
thz thu forsmar mina dotter at fa
the iak thik biudher mz mykin æra
thz skal thik angra thz thu kompt hæræ
Thz veet væl gudh ther alt forma
thz iak vilde hænne giærna fa
om thz matte vara at thetta sinnæ
thy at i mik fangen här for fanga inne
tho ma thz herra ey thy hældre ske
thz vil iak hær for idher tee
nu latin mik fara thz bidher iak thik
for thæssa iomfru hær fölgher mik
om mik vil gudh gifua the tröst
at faar iak hænna anger löst
tha skal iak ater koma hær
om thz tha idher vili ær
thz ij vilin mik hænne gifua
tha vil iak hær nær idher blifua
Gudh giffui thöm all omaka
ther lofuan vil aff thik taka
thu skal mik nu ey swika
far thik bort æ huart thik lika
nu far thik hædhan ok var ey seen
thy at thu komber aldrigh ater ij geen
thz aktar iak ey vidh eet haar
thz skal thu vita ræt oppinbaar
The höfwizska frughur som honum var (ÝÁiæt) iaat
herra iwan faar nu hædhan braat

bl. á. xviii verso.

Digitized by Google

alla wt mot honum ga
in processione æ twa ok twa
ok thykkis vara nu alla rika
huar finder man nu andra slika
thy næst gingo honum ij mot
riddara ok swena budhus honum til fot
at bidhia han ther giærna til
thz fore guz skuld han göra vil
forgifua thöm thz mz rættan san
thz the swa illa vmfingo han
the for vtan husith bo
sannelika the giordho ok swa
fulgdho honum a hans leedh
ther herra iwan fore reedh
Herra iwan swarar thz sigher iak thik
huath ij hafuin talath til mik
thz vil iak gærna idher forgifua
nu late gudh idher hela lifua
The thakkadho honum mz bliidh anzswara
ok badho gudh hans æro væl bewara
Tha gingo fram the fatika qæinnæ
ok toko orloff at thz sama sinnæ
badho gudh swa innerlik
gifua honum lön ij himerik
thz han hafdhe frælst thera vanda
ok foro sidhan heem til landa
Herra iwan far nu hædhan brat
badhe om dagh ok swa om nat
til atta dagha lidhne æræ
thæn niunda at qwælde kom han thæræ
til thz hws iak sigher fra
ther the iomfrw siwk ij la

Digitized by Google

tha the iomfrw thz spyria fær
thz thæn riddere komin ær
hænna soot swa brat forgik
aff the glædhi hon ther aff fik
nu væntir hon sik hiælper fa
swa at hænna syster ey hænne forma
hænna arff fra hænne at taka
mædher sina vrenga (^f) saka
swa bleka varo hænna kinna
4720. thz matte væl a hænne finna
thz hænna soot hafdhe hænne varith hardh
tho loot hon vara sina thiænist ospardh
ok gangar mot herra iwan
helsar han som hon bæst kan
mz blidha ordh ok stolt (^o) vælata
ther hænne stodho fulvæl til mata
the lagho ther the sama nat
om morghonin ridha the thædhan brat
herra iwan ok the iomfru bl. 6. xix
4730. thiit the konung ærtws funno nu
a karidols hws som han var
han hafuer nu fyretighi dagha vænt thær
vaktath om nakar koma skal
ther væria thör thera iomfrw maal
the ældre syster til hofua alt var
ok beddis aff konungin daghlik swar
ij maghin væl thænne sak op gifua
hon kan ey fa mædhan hon ma lifua
nakar thæn riddara mik at fa
4740. ther minom kæmpe thör besta
Hænna syster ær ey swa langt ij fra
som hon tha thænkte hon (^mælte) (sægdhe) swa

Digitized by Google

thz sama qwæld tha kom hon thær
ok leons riddare mz hænne ær
nu ær ey mera ater æn swo
aff thera formaal thz maghin ij tro
om thæn dagh han nu for gar
komber ther ængin tha til swar
tha hafuer hon mist mz rættan skil
fins fadhers arff huath ther ær til
hænne vardh mera fore thz sigher iak hær
för æn hon thz swa saktelika far
Han tok herbærghe thæn riddare godh
ij eet litith hws ther næla stodh
herbærghadho ther the sama nat
til ater komber dagher brat
swa at ængin man han kænde
hwarke viner ælla frænde
thy æt [at] han hafdhe ridhith til thz hws
thæn aptan mædhan dagher var liws
tha vare han genast kænder thæræ
huath riddara (ther) han monde vara
Thaghar thænne nat forgik
tha stodh han op ok væmpnte sik
ok ridha thædhan lönlik tw
herra iwan ok the iomfrw
ij een kastel ther fore thöm star
ok hwilas ther til sool op gar
Herra gafuian var för farin bort
swa at ængin hafdhe til hans sport
ok veet thz ængin for vtan han een
hwarte riddare æller ok sween
naar han komber ater ij geen
for vtan the iomfrugha een

Digitized by Google

ther han skal kæmpin fore bestanda
ther han hafdhe takith (sik) tilhanda
han kom swa lönlika ater til hofua
thz ængin thera kunne thz pröfua
thz alle the ther fore æra
huath handa riddare han monde væra
Tha (^mælte) (sagdhe) om the iomfru væna
som sina syster vilde ræna
iak bidher idher konung artws æn
ij görin thz (^bætre) badhe fore gudh ok mæn
thz lidher nu fast at daghsins tidha
latin mik ey nu længre bidha
thæn sidhersta dagh nu komin ær
miin syster skulde nu vara hær
mz thæn riddara hon rosadhe fra
ther minum kæmpa skulde besta
mik thykker thz vara ena kranka aliit
thz miin syster komber hiit
thy maghin ij herra nu thz finnæ
thz iak hafuer ræt at thetta (^f) sinnæ
dömin mik thz ok latin mik fara
thz skal æ thz sama vara
ij vitin thz herra væl sannelik
thz iak hafuer nu for vtan swik
vaktadh hær minna syster fund
ok tappath hær alla mina stund
thy thörfuin ij ey vndra op a
thz iak mon herra göra swa
fara nu heem ok hafua maka
ok akta ey hænna vranga (^f) saka
æn tho at hon ær ij ordhum diærff
hon faar aff vart fædherne arff

bl. b. xix verso.

Digitized by Google

swa mykith ey som een foot ær bredh
huath hon ær hældre gladh ælla vredh
Nu tha konungin thz forstodh
thz hon var swa hughamodh
hon vilde alt mz vrango fara
tha swaredhe han ræt oppiabara
thu skal æn bidha ena stund
thy at iak thz ma lata ænga lund
aff konungxlik vald ther (^hær) (gudh) gaff mik
at höra ræt thz sigher iak thik
thz se væl mange godhe mæn
at thz ær ække middagh æn
thz ma æn mangt fore qwældia ske
ther vi maghom litith nu til se
Tha konungin hafdhe talath swa
herra iwan ok ionfrwn badhæ twe
komo tha maklika (^gangande) (farande) thær
swa at ængin viste hwa han ær
thy hans leon æpter la
ij thz hws iak sagdhe ij fra
Thz första konungin vardh thæs vaar
thz the yngre syster komin ær
han kænde hænne tha ij stadh
ok var thæs ij sit hiærta gladh
han talar til hænna blidhelik
ij ærin væl kompna gudhi ok mik
the riddara lypto hænnæ aff sin hæst
vmfingo hona som the kunno bæst
första hænna syster thetta sa
konung artws monde hænnæ væl vmfa
ok hon hafdhe tha thæn riddara thiit
ther hon matte hafua til digher aliit

Digitized by Google

tha vardh hon swart ræt som (^æn) (en) iordh Bl. 5.xx
hon stodh swa qwar hon (^mælte) (sagdhe) ey ordh
the iomfru tha for konungin gik
swa höfuitzlika han the iomfrw vmfik
vi ærum hær komin a idhra nadhæ
thænnæ riddare ok iak vi (^d) badhæ
han giordhe væl som iak han badh
tho hafdhe han sik iæt een annan stadh
thiit han hafdhe yfrith at göra
thz fa ij hær æpter at höra
swa ær han höfuizk ij sin simæ
han fölgdhe mik hiit een fatik quinnæ
ok veet ey görla hua iak ær
tho vil han fore mik stridha hær
min herra iak bedhis æn ther til
om miin syster thz göra vil
fore idhra dygdh mz hænna radhæ
late mik mit goz hafua mz nadhæ
iak bedhis ænkte thz hon a
swa framt hon vil mik ey forsma
The ældre swarar hænne ther til
sannelik herra iak sighia vil
ænkte vil iak hafua thit
thy at thu hafuer huarke dighert ælla fit
for thy ma thu væl ganga at sofua
ok lata thit qwant thu drifuer til hofua
aldrigh kan thu predika swa
thz thu skal thæs mera fa
The yngre swarar tha thæræ
nu ma man thz sara kæræ
at tholke herra fore vara saka
skulu nu stridha ok hafua omaka

Digitized by Google

ok ær thz tho eet litith maal
ther min riddare om stridha skal
thz iak skal mit goz at mista
nu fore idhra kloko lista
iak vil min ræt tho ey op gifua
om min riddare ma nu lifua
ij maghin mærkia thz mz idher
at iak thörff min lot væl vidher
thy vilde iak gærna thakka thik
om ij vilin göra swa nadhelik
læta mik hafua thz iak (ʌia) a
ok mz oræt thz ey aff mik thra
The ældre swarar hænne mz vredhe
thz gaar thik för til mykla ledhe
gudh læte mik för a bale brænna
æn nakar skuli thz a mik kænna
at thu skulde een pæning fa
för æn thæsse godho riddara twa
skilia (bæggias) vara thrætto
huath iak agher (nw) mz rætto
Tha (ʌmælte) (sagdhe) the yngre iomfrw
a herra gudh thæs bidher iak nu
mit hop staar nu til thinna nadh
frælsa min riddara nu aff skadha
ther for rættin stridha skal
ok væria vil mit fatika maal
Tha the hafdho talath swa
the leddo fram the riddara twa
folkith thrængis ther nu til
huar man gærna thz se vil
hwilkin thera ther bætre forma
annan thera nidher sla

bl. b. xx verso.

Digitized by Google

mik thykker thz vara vnderlik thing
thz værldin ganger swa omkring
the förra godhe kæmpa varo
vardha nu at bærias (^fa) sara
för vilde huar hin annan væl
nu vil huar annan sla i hæl
huar thera halder hin annan fra
ok vil honum skadha huath han ma
the hugga thera örs a badha sidha
huar thera thör væl hin annan bidha
omaklika the til saman rænde
mz the skapt the hafdho ij hænde
huar thera stak hin annan swa fast
swa at thz alt ij stykke brast
hafdhe huar thera annan kænt
the hafdhe ey swa saman rænt
tha hafdhe ok varith thera fund
mz mykle glædhi ij thæn sama stund
ok (^ging) rykto thera swærdh ok swa til saman
thz gik thöm badhom tha aff gaman
slogho huar annar ængislika
ængin vilde for annan vika
thera godho swærdh swa fastlika beet
tha gik wt thæn rödhe sweet
ginom hiælm ok brynio ringa
sa man thera blodh wt springa
thera ænlite ok thera kinnæ
thrutnadho fast at thz sama sinne
thera swærdh the matto tha ey bita
the vilde ey længre a thöm lita
tha rykte hwar sin plato kniff
thz stodh om bæggias thera liiff

Digitized by Google

ok slaar huar annan ængislik
swa at elder aff thera hiælme gik
there næfua varo swa hardhe
huarken thera annan spardhe
the bardhis nær een halfuan dagh
4940. thz huilkin thera gaff androm slagh
tha var hin annar ey swa seen
han galt honum thaghar thz ij geen
thera skiolda varo (swa) forslaghnæ
thz the matto thöm ey hæghna
the hafua fangith swa mang saar
mik rædhis thöm thz til dödhin gaar
the vilde tho badhe prisin bæra
aff thæn priis the hafdho thæræ
ok trædho badhe sænder til baka
4950. the thörfto tha vidher hwilo at taka
bl. b. xxi. ok sattos nidher a the iordh
hwarkin taladhe til annan ordh
tha the hafdho hwilaz een (litin) riidh
tha byria the ater ena hardha striidh
tha alle the ther sagho op a
mælto thz ok sagdho swa
Skulu thæsse riddara sik fordarfua
fore thæssa iomfrughor arfua
thz kan thöm aldrigh vardha lönt
4960. fore thæn mandom the hafua hær rönt
ok ær thz eet mykith ömko maal
thz huar a annan göra skal
tholik nödh ok mykin omaka
fore huarghins thera siælfua saka
ok hafuer tho hwar (hin) annar kær
swa at hafdhe han vitith hwa han ær

Digitized by Google

han vilde dödher nær honum blifua
hældre ok nær honum mz fryghdine lifua
Thæsse riddara ther bardhos swa
the lyddo til ok hördho (^a) op a
thz the ther stodho vtan vidher
toko talas vidher om sidher
thz konungin vilde göra (swa) væl
döma mællan thöm rœt ok skæl
tho at thz vare ey thera vilia
ok late the riddara ther mz skilia
The yngre iomfrw swaradhe tha
ther nögher mik væl op a
The ældre iomfrw swarar ney
thz veet væl gudh iak gör thz ey
thy at iak vil mit maal ey op gifua
mædhan iak seer min riddara lifua
Drötningin badh konungin swa væl göra
fore mina bön latin mik thz höra
the yngre matte een thrithdiung fa
om thz ey mera væra ma
mik thykker thz ofilla vara
om annar thera skal dö hæræ
ok hon kan thæs ey meer fanga
aff thz goz hænne æpter langar
Tha swarar hænne konung artws
ij hafuin thz hört fore thetta hws
the ældre ær swa illalik
thz hon vil ey lydha mik
mædhan hon vil thz hafua swa
¶ tha skipte thz bæsta ther hon ma
¶ alt thz folk som kommith var thæræ
vndradho huru thz matte vara

Digitized by Google

thy at ængin thera förra (^swa) sa
swa iæmpt twa riddara mællan ga
thy at hwarkin (thera) satte fram sit been
swa at hin annar slo han ey ij geen
Tha (^mælte) (sagdho) armæ ok swa rika
huar finder man nu andra slika
thz ær tho vnder the riddara godhæ
the kunno ække vardha modhæ
nattin mon thöm nu til ga
swa at næplika hwar hin annan sa
bl. b. xxi verso. (^th) the varo sara modhe ok thrötte
the matto thera arma ey at letta
forgangin var al thera makt
aff mykle nödh thz hördhe iak sakt
thz blodhit val ij thera saar
som thæn ketil ower (^a) ellin staar
hwar thera rædhis aff annan skadha
ok vilde tha hældre vara mz nadha
vnderlikt thykker thz ey vara mik
thz thöm lyster at hwila sik
fore thæsse andra (^t) twæggia saka
the holdo op ok giordho thöm maka
för æn the skilias aff thæn stadh
tha varo the badhe saman gladh
thy at herra iwan tha tha æpter (^læ) leter
huath thæn same riddare heter
Ædle riddare iak spör thik nu
hwath ær thit nampn ok hwa æst thu
Herra gafuian kænde ey hans röst
thz thykker mik vara (ey) vnderlöst
han hwiskade laght ok matte ey tala

thz

thz hafdhe han aff blodhsins qwala
Tha (ᛅmælte) (taladhe) om herra iwan
ædhle riddare sagdhe han
os ma æ̈ngin skuld at gifua
thz vi maghum hær ey længre blifua
thz vi skulum nu skilias aat
thz valder os thænnæ mörka naat
thz thör iak sighia a mina san
thu æst een thæn fræmpste man
(ther) iak hafuer seet ij mina dagha
ther sik thordhe swa for lifuith vagha
iak fik aldrigh ij minnæ tiidh
æn hardhelikare een litin striidh
thz kænnis iak vidher sannelik
aff the slagh som thu gaff mik
iak vænter mik nödhelika fanga böter
ey a hænder ok ey a föter
iak ma mik swa nödhelika röra
thz maghin ij badhe see ok höra
thz kan iak nu ful væl pröwa
thu kan thiin slagh (ᛅfu) swa væl höwa
thz thæn skal sik ful væl akta
ther sik skal fore thöm vakta
iak thænkte aldrigh finna thæn
ij bland hedhna (ᛅok) (eller) kristna mæn
ther mik swa længe stodhe vidher
thz iak han ey sloghe nidher
thy ma iak ther kænnas vidh
thu hafuer mik kænt een annan sidh
thiin stora slagh the göra mik swa ve
thz iak ma hwarke höra ælla se

Digitized by Google

nu tron mik herra iak aldrigh sa
a mina tro iak sigher swa
nakar tima een thæn man
ther bætre mz swærdhe striidha kan
bl. b. xxii. nu sighin mik herra hwath ij heta
thz ær the bön iak æpter lata
ok aff huath slækt thu komin æst
hwa thinæ frænder æru ok thine næst
viste iak hwa thik monde födha
5070. tha stadde iak væl mina mödha
Herra gafuian swarar tha mz skil
iak veet at thz ær (^ey) (ekke) til
thy at iak kænnis thz mz siælfuum mik
iak fik flere slagh aff thik
iak ma thz sighia mz sannind nu
thit eet var störra æn miin tw
iak ræddis thz iak skulde fore thik fly
tha iak slo eet tha slo thu thry
Herra iwan monde honum swaræ
5080. gudh gafue thz iak viste hwa ij varæ
Herra gafuian lo ok (^mælte) (sagdhe) swa
thz veet thæn gudh ther alt forma
hafuer iak thik gifuith nakar slag
thu hafuer thöm guldith mik ij dagh
ok a mit halsbeen swa skrifuith
iak ma ey vidh værra halla lifuith
thz vil iak thik gærna sighia
iak vil ther om ey længre thighia
iak heter gafuian for vtan spot
5090. min fadher var næmpder konung lot
Tha herra iwan thetta hördhe
vilin ij höra huath han giördhe

Digitized by Google

han kastadhe fra sik swærdh ok skiold
langan vægh vt a the mold
ok kærdhe sik swa hærmelika
awi (^og) thz oglædhi vil mik swika
hwath önka stund tha var thænnæ
thz iak skulde thik ey kænnæ
iak vilde mik (gerna) for idher gifua
ok æpter idhart minne blifua
thy at fore al værlzins æra
vilde iak mot idher vapn ey bæra
swa framt om iak idher kænde
herra gafuian min kære frænde
Tha herra gafuian thz forstodh
thz swa (^mælte) (taladhe) tha thæn riddare godh
mik thykker thz vara vnderlikt
huath manne æst thu hwi talar thu slikt
Jak heter iwan frænde thin
konung yrian heet fadher min
iak an thik væl for alla mæn
the iak veet ij værldine æn
thu hafuer mik viist æ dygdh til hofua
iak ær thik skyldogh at æra ok lofua
ij allan stadh hafuin ij ærath mik
frænmermeer æn siælfuan thik
huath iak hafuer giort a mot idhan vilia
tha vil iak thz swa fore skilia
iak biudher idher tholka bot
fore thz iak idher hafuer giort a mot
iak kænnis thz iak ower komin ær
for alt thz (folk) æn ær komith hær
Höfuizlika swaradhe herra gafuian
gudh forbiudhe thz sagdhe han

bl. b. xxii verso.

Digitized by Google

thz skal aldrigh göra iak
taka boot fore tholka sak
thy at iak kænnis görla vidher
iak agher thz at göra idher
thz ij mik biudhin hær til æra
ia sannelika thz skal ok væra
Herra iwan swarar ther til ney
sannelika thz skeer ræt ey
thz iak modher ær ok ma ey standa
thz hafuer iak fangith aff idhra handa
thy ær iak skyldogher mik op at gifua
ok æpter idhart minne blifua
Herra gafuian swor tha om gudh
swa hiælpe han mik mz sit budh
som iak var aldrigh swa omgör
aff nakrom lifuandis manne för
swa som iak ær nu aff thik
thz sigher iak idher sannelik
iak sigher thz fore tholik sak
thz iak thik (ey) rosar a thin bak
æn tho at thu mik okunnugh varæ
iak sighet thz tho opinbara
iak vilde ey vidh thik stridha meræ
ælla skipta mz thik huggum fleræ
Tha han hafdhe talath swa
tha gingo saman the badhæ twa
ok tok hwar thera om annars hals
ok mintos lioflika for vtan fals
hwar thera gaff hin annan priis
the giordho thz thy at the varo viis
¶ mædhan the riddara ther om kifua
hwar thera vil andrum prisin gifua

Digitized by Google

tha kom konungin ridhande thær
ok alt thz folk som ther var nær
ok vndradho alle ther op a
hwi the mondo göra swa _
thz the varo tha swa blidhæ
æpter tholik hardha stridha
Hwath riddara mono thetta væra
ther allan daghin stridha hæræ
thz ængin man thöm skilia matte
nu æru the swa ful væl (^satte) saate
Konungin (^mælte) (sagdhe) tha til thera
iak vil idher sighja mera
hwath riddara ærin ij badhæ
ther hwar vilde hin annan skadha
Herra gafuian swarar tha ther til
min herra iak idher sighia vil
mykin ostund tha var thænnæ bl. b. xxiii.
thz hwarghin vara skulde annan kænna
min kompan ær thænne herra iwan
æn iak ær idhar frænde gafuian
iak kænde ey thæn ædhla man
för æn om sidher tha (^mælte) (taladhe) han
ok spordhe hwath man ther iak var
om sidher fik iak swa til swar
som gudh mz sina nadhæ
han vilde os frælsa badha
ok sagdhe hwar andrum ij fra
huath mannum vi varom badhe twa
ij thæn sama riidh vi kændoms vidh
hafdhe tha længre standith the striidh
tha matte iak ændelika dö
fore vranga saka the ældre mö

Digitized by Google

thy vil iak mik nu op gifua
ower komin vara mædhan iak ma lifua
(^mz) (mædhan) min frænde skulde hafua mödha
æller syrghia nakath æpter min dödha
Herra iwan var leet thz maghin ij tro
thz herra gafuian (^mælte) (sagdhe) swo
min kære herra thz hafuin ij hört
han kænnir mik thz han hafuer giört
thz veet væl gudh ij himerike
iak ma ække vara hans like
Herra gafuian swarar tha
iak veet ey huru thz ma vara swa
ther vil iak aldrigh kænnæs vidher
thz iak hafuer nakan priis for idher
Jak kan ther ey sighia ij fra
aff all the höfuizke man ther sa
Tha konung artws hördhe thera dygdh
hans hiærta fik aff glædhi een frygdh
iak vil idher væl forlika
hwarkin skal hin annan swika
Konung artws (^mælte) (sagdhe æn) meræ
latin hiit koma folkith fleræ
iak vil thöm allum beuisa
ok thæssa godha riddarà prisa
hwath hær ær nu skeet forsnima
ij thænna daghxins tima
¶ ij skulin thz alle höra
huath thæsse riddara monde göra
tho at the varo badhe höfuizk ok bald
the vildo thz gifua ij mit vald
ower al the kæra thöm mællum ær
ok fore the sak the striddo hær

Digitized by Google

iak skal thöm forlika badhæ
mz mino visasta radhæ
hörin ij huath (^ij) (iak) sigher nu
huar ær nu the yngre iomfru
ther sik hafuer kært swa (^f) sara
latin hænne fram til swara
nu vil iak hænne göra ræt
om thz goz hon hafuer til (^tra) thræt
The ældre swarar ther hon stær
min herra iak ær til redho hær
ok thaghar fram for konungin rænde
thz första konungin hona kænde
Tha mælte han ok sagdhe swa
thu thörff ey æn swa næla ga
tho at thu halder thik visa ok snilla
iak lot thik tho ække kalla
thu skal nu thinne syster fa
alt thz hon mz rættin a
Kære herra iak bidher idher æn
ij görin thz badhe for gudh ok mæn
ij talin ey længre slikt
mik thykker thz vara æng o likt
thy at iak ma thz ey höra
ok æn halfuo sidher göra
thz staar idher væl til mata
thz ij skulin mik ey hata
æller mik ij ordhom taka
fore nakra (^h) tholka banda saka
idher bær ther til konungxlik æra
ræt at göra thöm som vil sik kæra
Jak kænnis ther sannelika vidher
ræt at göra thz sigher iak idher

bl. *b.* xxiii verso.

Digitized by Google

thy vil iak hænne ræt hær skilia
thz hon agher ræt mz thin vilia
ij saghin thz væl iomfrugha
vilin ij thz hafuæ ij hugha
thz thænne riddare ok swa thin
gingo badhe hær til miin
ok gafuo thera thrætto ij mit vald
5260. æn tho at ij ærin ij hugha bald
iak ma ey göra alt thz thu vilt
huath thu hafuer thz for got ælla ilt
nu mædhan iak skal thz döma
tha latin idher badha ther om söma
huær idher skal hin andre iætta
lifua mz nadher ok vara sata
æller vil iak sighia brat
thz iak veet for gudhi ær sat
thz thu skal ower komin væra
5270. alt fore thina vranga kæra
ok sætins ij ey at thetta sinnæ
tha skal thu fanga halfuo minna
thz giordhe han aff vit ok ey aff brædhæ
ok vilde the iomfrw ther mz rædha
The iomfrw swarar honum ther til
iak seer thz gaar ey som iak vil
ther ower skulin ij min herra radha
thz staar alt til idhra nadhæ
ther at skulum vi nu lita
5280. swa at vi skulum thz aldrigh sunder slita
huath ij görin mz ræt ok skæl
thz skal os thykkia badha (vara) væl
bl. b. xxiiii. Jak sigher idher thz iomfrw nu
ij skulin vara hænna frw

Digitized by Google

oh alt thz goz hon ærfwa ma
thz skal hon aff idhet vntfa
ok thiæna idher ther aff gærna
som hon vare idhur thærna
til alla fögha ok göra swa
tho skulin ij ey hænne forsma
The thakkadho honum huath the mattæ
ok ridhu sidhan thædhan satta
Konungin (^mælte) (sagdhe) til herra gafuian
min kære frænde sagdhe han
latin herra iwan siin vapn aff taka
ok skipin idher badhom maka
thz bör idher til at vara blidh
æpter thænna hardha striidh
The giordho alt thz konungin badh
the bundo siin vapn aff ij stadh
the gingo badha badhe saman
mz mykle glædhi ok swa gaman
tha the herra thædhan gingo
eet vnder the ther se fango
eet leon kom tha farande thær
ok löper som thz galith ær
hon leette ther mz fögha list
sin kæra herra hafdhe hon mist
Tha the sagho thz leonith löpa
tha tok folkith alt at öpa
the ræddos alle for thæn vadha
thz leonith skulde thöm göra skadha
Thz första leonith sin herra sa
(^h) thz fiol fore hans föter ok la
ok vardh tha fæghith at thz han fan
ok faghnadhe honum thz bæsta hon kan

Digitized by Google

Herra iwan badh thöm bidha
ij thörfuiin ey for hænne qwidha
iak thör idher lofua a mina san
hon skal skadha ængin man
thy at hon hafuer sik gifuith mik
ok ær mik lydogh mædhan hon ær qwik
Tha kændos the alle saman vidher
thz sigher bokin for sanno idher
hwath the hafdho förra hört
thz leons riddare hafdhe giört
at thz var ængin annar man
vtan thæn stolte herra iwan
Herra gafuian (ʌmælte) (sagdhe) til herra iwan tha
thz veet thæn gudh som alt for ma
iak hafuer idher thz illa lönt
the dygdh iak hafuer aff idher rönt
tha ij giordhin swa mykith væl
ij sloghin thæn digra risa ij hæl
ok frælste minna syster barna
vi ærum idher skyldugh at thiæna giærna
bl. b. xxiiii verso. iak hafuer opta thænkt op a
huru thz matte vara swa
sidhan iak aff minne syster hördhe
huath leons riddare för hænne giordhe
iak spordhe huath riddara monde vara thænnæ
hon sagdhe iak monde han (ful) væl kænna
iak matte tho ey han (ʌk) finna
för æn nu ij thetta sinnæ
Sidhan æpter thæsse ordh
toko the vatn ok gingo til (ʌor) bordh
Tha the mætte varo
the loto binda sina sara

Digitized by Google

ok gingo sidhan for konungin standa
ok spordho huath the skuldo taka til handa
Tha læt konungin kalla thiit
een mæstara han hafdhe a hõgha aliit
ok lot binda thera vndæ
alt ij the sama stundæ
ok blifuo sidhan længæ thæræ
till the væl til ræka æræ
Thz första herra iwane var forgangith
the saar han hafdhe thær fangith
tha thænkte han ij sin hugha
a sina kæra husfrugha
huru han matte ij skampman [skampnän] frist
fa thz ater han hafdhe mist
han matte ey længre hafua the mödha
ok thola the thwang for vtan dödha
han thænkte swa fastelika ther op a
huru thz matte vara swa
thz han matte swa thædhan fara
thz ængin man vordhe thæs vara
til de kældo honum monde til langa
ok han daghlika bær for thuanga
ok vil ther antiggia blifua dödh
æller göra the frugho mykla nödh
thz hon skal mik all thing forgifua
om hon vil mz nadhum lifua
huath iak hafuer hænne giort a mot
iak biudher hænne aldrigh andra bot
vil hon sit hoghamodh ey forlata
iak vil hænne swa sarlika hata
ther til hon siælff vil kænnas vidher
ok göra gærna huath iak bidher

Digitized by Google

Han far tha arla wt aff thz hws
om morghins stund för dagher var liws
ok skiotlika han tha thædhan reedh
til the kældo the genasta leedh
ok hans leon mz godhan vilia
ther sik vilde aldrigh fra honum skilia
ok gik mz honum tha al ena
han hafdhe tha ey flere swena
al the vnder varo ther giordh
ther ij aff förra hafuin hört
bl. b. xxv. mz frost ok haghil ok rægn ok isa
thz var ther for vtan lisa
lyghn eld ok storan thordhyn
hördhe man ther for vtan skyn
swa at alle the a husith æra
mondo sik tha önkelika kæra
thy at torn ok mura skulfuo ther vidher
som the skuldo genast falla nidher
hwart thz barn som ther var innæ
varo hældre vte æn innæ
ok swa langht thædhan komin bort
thz ængin finge til thöm sport
the bannadho tha badhe vinir ok frænder
ther husith bygdho mz sina hænder
innan een swa pinelik stadh
man skal swa opta vardha ogladh
ok fore the mödho the lagdho ther a
thy at man ma væl göra swa
thöm alla ther til at thwinga
a moot thera vilia at thinga
æller ok thola slikt omak
fore ængin thera rætta saka

Digitized by Google

Luneta (^mælte) (sagdhe) tha til sin fru
iak bidher idher höra nu
huath iak vil hær sighia idher
mik thykker ij thörfuin nu væl vidher
om man thæn matte nakar stadh finna
ther sik thordhe hær nu vnder vinna
antiggia riddare æller ok swen
at væria idhart land fore tholikt meen
mik rædhis tho thæn finnis ey til
som thz fore idher göra vil
thy at thæn ær ængin ij thetta land
ther sik thör thz taka til hand
idhart land swa vakta ok göma
som idher væl bör (^b) til söma
thz swidher mik ij mit hiærta sara
om han skal swa hædhan fara
mædhan han hafuer os giort tholkin vanda
om ængin skal honum hær bestanda
ther thænkin a miin kæra frugha
swa stadhelika ij idhan hugha
huath hær vardher bæst til radha
at frælsa os aff thænna skadha
æller mistin ij the æra
som mang aar hafuer varith hæræ
Miin hiærta kæra sigh thz mik
hwath likast hær om tha thykker tik
huath vi skulum nu til radha taka
a mot tholka högha saka
thu skal nu göra som iak badh
ok læggia mik fore nakar radh
mz thina kloka lista
gudh late mik thik ey mista

Digitized by Google

bl. *b.* xxv verso.

Thz læter iak miin fru idher höra
iak kænnis ther vidher iak vil thz göra
huath iak veet ij værldine væra
thz idher ma koma til æra
tho veet iak thz for vtan swik
ij hafuin alt visare raadh æn mik
ther idher kan visa til alla mata
huath ij skulin göra æller lata
ok vil iak hældre lata hær
tholik nödh hær ower gar
æn nakar hafdhe ther æmpne til
at sighia thz mz rættan skil
thz iak skulde idher vara otro
ney sannelika iak gör ey swa
kunne thz ey æpter idhan vilia ga
ena höghelika skuld tha matte iak fa
swa at iak hin arma quinna
matte hænne aldrigh forvinna
thy vardhin ij ther æpter at vakta
ok idher görla ther om akta
ther til hær komber nakar thæn man
som thænna vanda lösa kan
at thz ma ey ij thænna dagh ske
thz gör mik ij mit hiærta ve
The fru hon swaradhe thz sigher iak thik
the riddara hær æru nu mz mik
til thöm thörff iak ræt ænkte tala
the lösa ænga mina qwala
thy at iak veet thz mz rættan san
ængin thera ær ther til man
iak liter nu til thinna radha
the skulu mik frælsa aff al min vadha

Digitized by Google

¶ man sigher ij fornum saghum swo
ij nödh skal man vinum tro
thz vari miin frw nödh som ma
matto vi thæn riddara fa
ther thre riddara een bestodh
thz saghin ij væl miin frwa godh
han giordhe ok thæs mera væl
han slo thæn stora risa ij hæl
iak veet ej görla huath han heter
ther min hugher æpter leter
om mik rætelika minnas kan
leons riddare tha heter han
frw iak æn meer sighia vil
the frw ær ey ij værldine til
ok ængin herra ær swa riik
thz skulin ij vita sannelik
ther honum matte swa mykith gifua
thz han vilde nær honum blifua
för han vardher saater vidh sina (hus)frugha bl. b. xxvi.
som aldrigh ganger honum aff hugha
om thz vardher honum iat
man skulde thöm göra badhin sat
swa at hon skulde forlata honum een
huath han hafdhe giort hænne ij geen
The fru swaradhe hænne tha
thu skal thæn riddara lata for sta
ok skiotelika æpter honum far
bidh han koma hiit til vaar
vil han hær ödhmiwka sik
thz han vil koma hiit til mik
iak vil mz makt ok mugha
sæta han vidh sina (hus)frugha

Digitized by Google

ok vil sik visso göra hæræ
at thz skal alt stadhukt væra
ok thz skal ængin bryta
om iak ma lifuith nyta
Luneta vardh tha brædh til swara
för æn iak skal hædhan fara
æpter thæn riddara nakra leedh
ther om vil iak hafua idhan eedh
ok skulin ij ey ther rædhas vidher
thz iak bedhis han aff idher
Jak vil thz göra gærna
sagdhe thæ frw til the thærna
Luneta fiol a knæ ther nidher
ij skulin nu göra som iak idher bidher
hon fik hænne hælghadoma thæræ
ther the frugha skulde a swæria
ok ther til ena mæsso bok
thz giordhe hon thy at hon var klok
ij læggin idhra hand hær a ij stadh
hon giordhe alt thz som hon badh
eet vil iak hær vndan skilia
gaar thz nakath mot idhan vilia
ij skulin mik aldrigh gifua sak
lönlika æller op a min bak
æller ok opinbara
æ huru thz kan (sidhan) fara
for thy thz ær alt giort for idher
ok ey for andra thæs kænnis iak vidher
ij skulin miin frugha swæria swa
swa hiælpe mik gudh ther alt forma
thz iak skal thetta halda

swa

Digitized by Google

swa framt om iak ma lifuith valda
göra thöm badha sata
thz skal iak gudhi iætta
leons riddara ok hans (^fru) husfr(v)
som the varo liofuast tu
Tha the fru hafdhe sworith swa
luneta hon swa hemelika lo
ok thordhe thz tha ey oppinbara
thz the fru tha vordhe thæs vara
Luneta hafuer mz fagher fögha
fangith the visso hænne a nöghæ
ok kræfuer bradhlika nu sin hæst
ridhir thædhan som hon ma mæst
ok skiotelika the iomfrw far
thæn genasta vægh til kældona var
Luneta bradhlika sea fik
eet leon ther nær kældone gik
tha vardh hon ij sit hiærta gladh
ok stegh aff hæstin tha ij stadh
ok viste thz görla tha for san
thz ther monde vara herra iwan
lofuadhe gudh at thz sama sinnæ
thz hon skulde han swa (^bl) bradhlika finna
hon thænkte sik alt længre fara
för æn hon vordhe thæs vara
Tha herra iwan hænne sa
han kænde hænne görla tha
han springer aff stadh ther han stodh een
ok ganger thaghar hænne ij geen
var gudhi væl komin ij himerik
min hiærta kæra (^thz si) ok swa mik

bl. b. xxvi verso.

Digitized by Google

The omfingos ther liofflika tw
tha (ſ mælte) (taladhe) om the iomfru
Thz vil iak gudhi thakka gærna
iak fan idher brat hin salugha thærna
Jomfru ma iak spyria thik
huath farin ij leta æpter mik
tha latin mik thz höra
huath tidhande hafuin ij mik föra
Ja veet mæn vitin thz sannelika
iak vil idher herra ække swika
mera glædhi ær mik ey teet
æn thz iak hafuer idher hær seet
the aldra vænasta frugha miin
hon skal nu ater vardha thiin
ok vil nu ther aff lata
idher ey længre hata
ok ij skulin nadher nywta
vil hon sin eedh ey bryta
Tha herra iwan thetta hördhe
vilin ij höra huath han giordhe
han var swa gladh for vtan mata
han viste ey huru han skulde lata
han thænkte ey at thz skulde swa ganga
thz han skulde sliik tidhande fanga
ok tok the iomfrw tha til siin
ok kyste hænne sin kæra vin
iak veet thz væl thz ær ey swa
thz iak swa længe lifua ma
thz iak faar idher alt ater lönt
the dygdh iak hafuer aff idher rönt
bl. b. xxvii. ¶ Min herra ij thörfuin ey iæffuigh væra
ij hafuin nu fangith swa höghelik æra

Digitized by Google

ij maghin mik nu ful væl löna
thz hopas iak nu at röna
om iak hafu*er* thiænt a idhra nadhæ
æll*er* nakath thz giort th*er* ij mik badhæ
sannelika iak thz sighia vil
iak rædhis tho thz ær ey til
thy at aldrigh mædhan iak ij værldine lifu*er*
ma iak thz forthiæna mz idh*er*
tha thu halp thær lifuith mik
tha iak skulde brænna qwik
thz var mik lönt meer æn thusand sinnæ
thz thakkar iak idh*er* the salugha q*ui*nna
Luneta (ᛦmælte) (sagdhe) ij thæn sama riidh
mik thykk*er* thz vara nu til tiidh
vi maghu*m* h*ær* ey længr*e* blifua
vi skulu*m* nu til husith ridha
H*er*ra iwan spör tha luneta
veet the frugha huath iak mon heta
Ænkte thz barn a husith ær
tha kænn*er* idh*er* min hiærta kær
vtan leons riddara allæ
swa mono the idh*er* kalla
Hans leon gik op vidh*er* ha*ns* sidha
thz vilde ey æpt*er* bidha
the varo swa thyst ij th*er*a lata
tha the ridhu fram at the strata
¶ tha the komo a husith in
tha (ᛦmælte) (sagdhe) hon til sin kæra vin
Vi skulu*m* fo*re* mina frugho ganga
taka tholka nadh*er* vi ku*n*nu*m* fanga
H*er*ra iwan fo*re* the frugho gik
swa minnirlika hon han vntfik

Digitized by Google

swa minnirlika han helsar hænnæ
hon matte han ey fore vapnom kænna
hafdhe hon vitadh thz for san
at thz vare herra iwan
sannelika mz rættan skæl
hon hafdhe han ey vntfangith væl
Luneta (^mælte) (sagdhe tha) til sin frugha
nu latin honum idhra hiælper dugha
(^th) til the frw ther han væl an
thz vil han thiæna thæn ædhle man
latin han ey længre standa fore idher
sætin han nær idher siælfue nidher
ok görin han ij hans hiærta gladh
thz ær the bön iak idher badh
ængin man honum hiælpa ma
miin kæra fru ij thænkin ther a
ey riddara ey frughor ey swena
vtan ij miin fru al ena
bl. 8. xxvii verso. iak vil honum gærna göra froma
ok alt thz honum til æra ma koma
The frw hon tok thæn riddara tha
ij skulin mz mik at sitia ga
Tha (^mælte) (taladhe) om the iomfrw sköna
til hwars skal man thz længre löna
thæn riddare hær nu komin ær
han ær idhar eghin hiærta kær
ok agher ey frw for vtan idher
nu görin væl huath han idher bidher
thz ær thæn stolte herra iwan
konung yrians son thæn ædhla man
huath han hafuer brutidh maghin ij forgifua
han vil æpter idhart minne blifua

Digitized by Google

Tha the frugha thetta hördhe
vilin ij höra huath hon giordhe
for vredhe matte hon sik ey stilla
luneta nu hafu*er* thu giort illa
thu vil mik ther thuinga til
thz som iak ey göra vil
thz iak skulde ælska han
ther mik ey aff hiærta væl an
ok alla stadha hafu*er* mik forsmath
ok drifuith mik til badhe spot ok hadh
nu kænnis iak (^th) vidher sannelik
thu hafu*er* mik til drifuith swik
thu matte hældr*e* hema væræ
æn tholkin gæst at föra hæræ
hældr*e* vilde iak alla dagha
lifua vidh nödh ok tholkin agha
æn iak vilde vardha han*s* vin
var*e* mik ey for*e* edha min
thöm vil iak ænga lu*n*d bryta
swa framt iak ma lifuith nyta
iak vilde honu*m* aldrigh vinskap gifua
mædhan iak matte ij værldine lifua
ey for thiænist ok ey for bön
ther skulde han fanga a sanna rön
Tho mædhan han ær komin a mina nadha
honu*m* skal ænkte vætta skadha
iak hafu*er* nu ey annath til
iak vardh*er* at göra huath han vil
mz hiærta ok ræt godhuilia
os ma nu ræt ængin at skilia
Tha swaradhe hænne her*ra* iwan
gudh thakke idh*er* frugha sagdhe han

Digitized by Google

huath iak hafuer brutidh ij thænna stadh
ther hafuer iak fangith fore eet badh
gudh late mik lifua mædhan iak ma
ok aldrigh optare göra swa
iak vil nu idhra æro göma
ok aldrigh mik swa sara forglöma
idher skal ænkte vætta saka
iak vil mz æro vidher idher taka
gudh göme os væl for vtan nödh
os ma ey at skilia for vtan dödh
The gingo saman ij sama stund
ok mintos lioflika aff hiærtans grund
ok toko huart thera annath om hals
vntfingos lioflika for vtan fals
Tha (^mælte) (taladhe) herra iwan stolt ok godh
thæn ædhle herra ther han stodh
förra skal mik nu lifuith th(r)yta
æn iak skal nakath mot idher bryta
Nu ma herra iwan vara blidh
ok lifua for vtan mödho ok qwidhe
thy at al hans (^f) sorgh ær nu ænd
ok honum til (mykin) glædhi (^ok skæmptan) sænd
Luneta bad swa hiertelik
a herra gudh ij himerik
mz sina signadha nadhæ
göme idher saman badhæ
ok late idher mogha hær lifua swa
thz ij maghin himerikis glædhi fa
ok nadher for vtan ænda
tha idher skal dödhin hænda
Nu hafuer Luneta alt thz fangith
ther hænne hafuer længe æpter langath

bl b. xxvii.

Digitized by Google

sæt sin herra ok sina frw
swa at the æru væl ower ena nu
Nu hafuer iak sakt aff herra iwan
alt huath iak skrifuath aff honum fan
ok ænkte vætta laght ther til
late hua thz ey tro vil
iak lot ther ænkte ater sta
thz iak skrifuath for mik sa
Tha thusand vintre thry hundradh aar
fran gudz fözlo lidhin var
ok ther til thry ij thæn sama tima
vardh thæsse bokin giordh til rima
Eufemia drötning thz maghin ij tro
læt thæssa bokena vænda swo
aff valske tungo ok a vart maal
gudh nadhe tho ædhla frugho siæl
ther drötning ower norghe var
mz gudz miskund thrættan aar
Nu ær thæsse book til ændæ
gudh os sina nadher sændæ
gudh gifui (ᵗth) honum ther hona giordhe
ok allum thöm ther bokena hördhe
himerikis glædhi for sina mödho
ok frælse os fran hæluitis dödhæ —

Digitized by Google

Digitized by Google

Olika Läsarter.

Olikheter i afseende på ordéns stafning äro ej upptagne ibland de olika läsarterne, t. ex. swerdh, swærdh; kreffwia, kreffuia; van, wan; thordhe, thorde; sigher, siger; heem, hem; iærlar, iærllar; moot, moth o. s. v. Deremot har utgifvaren ansett sig böra noggrant anmärka alla skiljaktigheter, som i afseende på ordens böjning och stammarnes sjelfljudsteckning förekomma i de svenska handskrifterna, dock så att då sådana skiljaktigheter antingen genomgå en handskrift hel och hållen, eller åtminstone äro i densamma högst vanliga, de på första stället blifvit en gång för alla angifne. Ur de danska handskrifterne och den norska har utgifvaren uttagit blott sådana ord och ställen, som synts honom sprida ljus öfver svårare ord eller meningar i den svenska texten.

B. Her byggy*n*dæs en book aff kon*ung* artus och ha*n*s ærligo*m* m*a*nnom och aff h*e*rra wadion rödh.

C. Vers. 1—74 fattas.

D. her æpt*er* star en sagæ aff h*er* iwan fag*er* ath höræ.

Vers. 1. B. och i stället för oc, här och allt framgent. thæs — thæ*n*s.

2. B. iach — iak, här och allt framgent.

3. B. fornar sagur — forna saghu; föræ — föra, här och ofta framgent slutas orden på æ för a.

4. B. ske*m*ptan — gledhi; vilæ — wil.

5. B. w*er*dugastæ — w*er*dhogasta.

Digitized by Google

Vers. 6. B. ee — æ; sagur — sakt.

7. B. karolus mag*nus* — karlamag*nus*.

11. B. keysar*e* — keyser; myklæ — mykle, här och ofta framgent æ för e i slutet af orden.

13. C. romar*e* — romara; förr*e* — förra; giorde — giordho.

14. B. sid*an* ha*n* engin — ængin ha*n* sidha*n*.

15. B. karolus — kon*ung*.

16. B. iach wil — thz wil iak.

17, 18. B. mot th*enne* mæn for cr*i*stna at str*i*dæ waro enge fræmbre j thera tidæ.

21. B. all w*er*den — alla w*er*ldina; gar — gaar.

22. B. hwar h*er*ra och förstæ sökiæ hoff.

23. B. kon*ung*x synj [synir] sökte — ko*nun*ga synir the sökto.

24. B. h*er*tugar — h*er*toghar; iærlar och — iærlar.

25. B. riddar*e* — riddara, här och alltjemt framgent; giordo — the giordo; the saknas ofta framför verberne.

28. D. war(e) kempe starke *som* liiff torde wage
E. vare kempe stercke ther*æ* liff tho(ra) voghe
F. war sterkke kiemper som (ᴬlidhz) liweth torde wowe.

31. D. versen fattas.
E. zffore fruer loff ville priis at vi*n*ne
F. for frwer loff wille pris wi*n*ne.

40. D. ha*n* haffu*er* höffuiskheith offu*er* alle fyrte [fyrste] giort
E. ær høuesk offuer alle første giort
F. hans loff er wide om werden førdh.

41, 42. B. fagher j sina (ᴬj) thimæ
han hiolt eth hoff for snimæ.

Digitized by Google

Vers. 43. B. mykyl frögd — mykin frygdh.
45. B. them — ther.
46. B. dyst — diost; tha gar ther saman — ther the komo saman.
47. D. ath aptan sol — i open sool.
E. mz i oben soll.
F. mz j obene saal.
48. B. oppe i — pa; karedoll — karidol.
49. B. ther — tha; sato — saato.
50. B. iomfr(v)er — frwor.
51. B. kalzado mangt hwo slikt hawer waldi(t).
53. B. alskons — alzsköns; fr(v)er — frwo.
54. B. them ma wæl — then ma; bald — baall.
55. B. ther the wilæ hawa til tolken æræ.
56. B. them fattas.
58. B. skemptan — glædhe.
59. B. som — tha; mak — mæt.
E. mz — mæt.
60. B. han ey mælte wtan sant elle tagde.
F. sadh oc taude.
61. B. j sith hiærtæ vilde menæ.
63. B. stod sik opp — stodh op.
64. B. alt effter — ther ater.
65. B. a — pa.
66. B. thy fattas.
68. B. fr(v)er och mör — frwor oc iomfrwr.
71. B. herre fattas på begge ställena.
72. B. herre fattas.
73. D. qwadsprak — quat sprak.
F. qwadh sprak.
77. C. ridder — riddare, här och ofta framgent; her — het; kalegremans.

Digitized by Google

Vers. 79. C. thz — ther; mer lasth — mere laster.

82. C. holt — hiolt.

83. C. mwnde ther næle — monde ther nælikæ.

D. nale
E. nær
F. neer hoos
} — nælikæ.

84. C. oppa — pa.

88. C. tagher — tha.

89. B. giff henne — gaff honum.

E. gaf hannum thz til saghe

F. gaff hanom ther for sage.

92. B, C. ok fattas. C. fför — fore

C. tigh herre — thik herra; i denna handskrift förekomma alltjemt formerna tigh, migh, mig.

93. B. thok at man leter.

C. thy — tho.

94. B. tolikæ
C. toligit
} — tholkin.

95. B. minne frw
C. mynne frw
} — minne fruo (drötninginne). Formerna myn, mynne här och allt framgent i C.

96. B. j æren æn fræmbre

C. i æren en howitzskare.

97. B. skulom wi tolkan annan

C. skolom wij toligit annan.

98. B. ther tha ær krank och lith pa

C. thz ær krankt ath lita oppa.

D. versen fattas.

E. ther vy motte stadeligen lidæ vppa

F. han er tha krank ath lide aa.

99. B. then herren — æn (om) herra.

100. B & C. (fore sannind) fattas.

Digitized by Google

Vers. 101. B. til tik æræ wi alle off senæ.
103. B & C. mæler — i sighin.
104. B. engen } — ængin; här och framgent.
C. jngen }
105. B. fr(v)a — fru.
C. myna frw aff — mina fru off.
107. B. kæyæ } — keyghe, här och framgent.
C. herre keye }
108. B. monde — mon.
C. monde — mon; sönder — sunder.
109. B. at — nu.
110. B & C. her — saman.
112. C. thy — thz; offta — opta.
114. B. wara — wardha.
C. myn — miin.
115. C. han thiæner edher gerna till alla matho.
116. B. thok ma } — tho kan.
C. tho mogh }
117. C. jnthz — ænkte.
118. B. bætre mælt æn öwer takt
C. bætre ær taladh en yffer takth
D. som ey ær bathre melth en takth.
E. versen fattas.
F. droningen mwnde them sa suare
megh tøcker han kan sine ordh ey spare
megh tøckes han haffwer nw øwerth saudh
ther bedre matte haffwe wereth taudh.
119. B. æn engen } — ængin.
C. (?æn) jngen }
120. B. thykkio — tokt.
121. C. thz — thy.

Digitized by Google

Vers. 124. B. æn — om; litæ — lydha.
C. æn — om; litha — lyda.

125. C. i (Pey) wedh — ey widher; här och allt framgent formen wedh.

126. C. mygen otogth — mykin odygdh; formen mygen här och allt framgent.

127. B. for spot } — spot.
C. för spoth } formen *för* här och allt framgent.

128. B. ær } — æst; här och allt framgent.
C. ær }

B. formad — forsmadh.

129. B. thu } — ok.
C. thw }

130. B. til lithin — swa litith.
C. litith — swa titith.

131. B. for smât } — forsmath. a här och på andra
C. försmath } ställen ändradt till å.

132. B. och driffu*er* til hadh hwar thu for måth
C. och dr*i*ffwith till haad hwar thu formaadh.

133. B. thz } — thy.
C. Ther }

134. B. thz } — ok. C. losth — loot.
C. ey ath }

B. å } — a.
C. ath }

135. C. seghia — sighia.

136. B. och bid*er* iach mi*n* fr(v)a loffui*n* mik tigiæ.

137. B. kæyæ mælte swa
C. keya melthe swa.

139. B. litæ — lydha.

140. B. allæ th*e*sse goda riddar*e* bidhiæ
C. . . . tessa goda ridd*e*r*e* bida.

Digitized by Google

Vers. 142. B. wi *gernæ*
C. wij *ger*na — man gærna (vil).

143. B. *her*ra kalengar
C. *herre* kalengar — til *her*ra kalg*r*(e)uans.

144. B. akten ald*r*ek huru thz gar
C. .... ald*r*egh hurw thz gaar.

145. B. j torffue*n*
C. ... wen — ij thörfwin; 2:dra personen i plur. af verberne slutas på *en* för *in* här och ofta framgent.

B. sættæ
C. ath sættha — at sæta.

146. B. tha akt*er* ey eth wættæ
C. tha acthen i ey wættha.

148. B. æui*n*tyr
C. ew*en*ther*i*t — æwintyrith.

149. B. f*r*(v)æ — fru.

150. B. off tu*n*gt at bæræ
C. off twngt ath bæra — thwngt at göra.

151. B. sig*h*er iach
C. segh*er* jach — at sighia.

152. B. thok
C. tha — tho.

C. wære — væra.

153. B, C. Bidher iach allæ (C. alla) ther til (C. till) lydæ (C. lyda).

154. B. the haffua thydæ — hafua at thydha.

155. B. iach tak*er* ther a mz wit och si*n*næ
C. jach iakar ther aa mz wedh och sy*n*ne.

156. C. stolza — stolta.

156. B. frwr
C. frugor — ok swena.

Digitized by Google

Vers. 157. C. tinth och ekke drömth.

158. B. aldrek
C. aldreg } — aldre; här och framgent.

159. B. for snimæn och ey langha.
C. ikke — ække.

161. B. wampter
C. Væmpther } — væpnadher.

B. hande — handa.

162. B. och letæ om nokor thorde mik besta
C. och lette om migh torde nogor besta

163. C. hogre — höghro.

164. B. til frömade
C. aa fræmande } — til eet frömadha.

165. B. tiwkker — thiokker.

167. B. genom en widhæ
C. gynom en wide } — ginom ena vidha.

168. B. C. } en — ena.

169. B. gropar
C. gropa } — grafuar.

171. B. öwer then grop
C. yffuer then gropp } — ofuer the grafua.

172. B. C. } husbonden — husbondin.

173. B. en book
C. en bok
D. en høk
E. en høgh
F. ien høgh } — een hök.

174. B, C. haffue — hafui.

175. B. j skulen her strädhæ — ij skulin aff stigha.

Digitized by Google

Tillfälliga omständigheter hafva hindrat utgifv. af Iwan och Gawian, *att fullända det härtill hörande Företal, Ordförklaring, m. m. Han har öfverlemnat utarbetandet af dem åt annan person, och skola dessa oförtöfvadt utdelas åt Fornskrift-Sällskapets resp. Herrar Ledamöter.*

192. B. min*n*s herra gotz mz ærom vnt fangæ
C. myn*n*s herre gesth mz ærom vnfanga
193 & 194 omflyttade i B & C.
B. vntfangadho — vnfingo
195. B. jom*f*r(v)gæ — iom*f*rua
C. stolza — stolta
196. B. ther mik ær kærest j min hughæ
C. ther migh ær kæreste i myn huge
197. B, C. ther — ok

Digitized by Google

172. B. C. husbonden — husbondin.

173. B. en book
C. en bok
D. en høk
E. en høgh
F. ien høgh
— een hök.

174. B, C. haffue — hafui.

175. B. j skulen her stridhæ — ij skulin aff stigha.

Digitized by Google

Vers. 176. B. allæ nåder } — alla nadher.
C. alla nade }

177. C. Signat — signadh.
B, C. ware then — war the.

178. B. min } — mina.
C. myna }

181. B. qwældz } — quælder.
C. qweldz }

182. B, C. ther iach kom farande fore (C. för) thz hws.

183. B, C. myken — mykin.
B. vntfik — vnfik.

184. B. siælffuom — siælfuan.

186. B. alskons } — alzkyns.
C. alzskons }

187. B. lå — laa.

188. B. hwo mz honom a bordi(t) slå.
C. hwa — tha man.

189. B. j } — a
C. i }

190. B. hwar aat sinom kompanom öpæ
C. hwar ath synom kompan —

191. B, C. skulom — skulum

192. B. mins herra gotz mz ærom vnt fangæ
C. myns herre gesth mz ærom vnfanga

193 & 194 omflyttade i B & C.
B. vntfangadho — vnfingo

195. B. jomfr(v)gæ — iomfrua
C. stolza — stolta

196. B. ther mik ær kærest j min hughæ
C. ther migh ær kæreste i myn huge

197. B, C. ther — ok

Digitized by Google

Vers. 198. B. j werldennæ — ij værdinne

199. B. a henne } — aff hænna
C. syna stora }

200. B. werldzens — werlzins
C. werldsins frögdh — werlzins frygdh

201. B. han — hon

202. B. aff wæmpte } — afvæpnte
C. affwæmpte }

203. B. klæder } — klædhe
C. klædher }

204. B, C. thöm fattas.

205. B. mz brunt skarlakan och hwitæ skin
C. mz brwnt skarlakan och hwita skiin

206. B. tedde mik godviliæ sin
C. thede migh godwilia sin

207. B, C. fattas.

208. C. fattas. — B. then stoltæ iomfrva renæ
min kærestæ ther iach menæ

210. B. roser } — roos
C. rosse }

B, C. (om) fattas.

211. B. gol } — gull
C. goll }

212. B. iach toke thz for all werldzens lön
C. jach toke thz för all werldzins lön

213. B. lokt ther } — stadh
C. lokth ther }

214. B. hiærtelik fattas.
C. tokth swa jach ther aff myn kæra

215. B, C. the — ther

216. B. effter — ater
C. vthen — vtan

Digitized by Google

Vers. 217. B. tha talade iach wid*er* m*in* hiærtæ kæræ
218. B. nadher i*omfr*(v)r thæs haffui*n* j æræ
C. nadher migh jomfrw tess haffu*er* i æ*re*
220. B. thæd*an* — hedhan
C. (?alre)gh wille jach hæden langa
221. B. ald*r*(a) mæst a mot
C. ald*ra* mest i moth } — tho mæst a meen
222. B. husbonde*n* ko*m* til os gangan*de* opt
C. husbonden ko*m* till oss gangandhe opp
224. B. j maghen — ij maghin; at waræ — vara
C. .... gen h*er* lenghr*e* ath wara
227. B. aff ærlig
C. aff erlig } — ok alz kyns
228. B. men baro fore
C. ..... for oss } — ok bar os fore
229 & 230. C. fattas.
231. B. husbonden böd mik th*er* wi atæ
C. .... æn bod mig th*er* wij athe
232. B. thz fattas; latæ — forlata
C. .... lle göre och latha
233. B. opta
C. offtha } — at*er* at
235. B, C. longo — langa
236. B, C. tolken — thölkin
237. B, C. th*er* fattas. C. ewint*er* — æwintyr
238. B. biuden — bedhins
239. B. Gik a mi*n* wægh at langa
240. B. iach tok orloff och gik til sengia
C. jach togh orloff och gik till sænga
243. B. iach thakk*er* them fore &c.
C. jach takkade them för th*eris* dygdh
244. C. frogdh — frygdh

Digitized by Google

Vers. 245. B. ridhi(t) } — ridhin; litin fattas.
C. ridhet }

246. B. tha kom mik ther j fund
C. tha kom ther a fwndh

247. B. grymæ } — grym
C. grymme }

248. B. pantyr } — pantiwr; biörn — biörna.
C. panthyr }

249. B. bardos } — bardhis; mykyn } — mykin.
C. bardhes } myken }

250. B. thz iach rædd*is* fore them fly
C. thz jach rædd*is* för them fly

251. B. och drog iach mik igen til bakæ
C. och drogh jach mig igeen tillbaka

252. B. vnd*er*lik — und*er*lika saka
C. tha warth jac war wedh vnd*er*lig ....

253. B. hyrde æn } — hirdhe
C. hyrde }

255. C. hand — hænde

256. B. iærne } — iærn; } stor — digher.
C. jærne }

257. B. han war fuld*er* som ild*er* knös
C. han war fuller som æn iller k...
D. honom foldhe ein iller knøs
E. han var alt full onder en knøss
F. han war ful och iller knøs

258. B. störæ æn horssæ — var större æn

259. B. hans ledhæ skapilsse iach nödug talde

259. D. krokotte hals som wlualdhe
F. halsen krogeth som iet hywel

259 & 260. C. fattas.

260. B. helder iach adhræ skemptan walde

Digitized by Google

Vers. 261. B. hari(t) war skapat som &c.
C. haret war skapth som &c.
262. B. nidhan krokot som buxhorn
C. næsan krokot — næsa krokokta
263. B. hans öghon gol och munnen bla
C. hans öghon goll och mwnnen ....
264 & 265. B, C. fattas.
266. B. hakan siith a brystæ(t) la
C. hakan siith a bryste laa
267. B. anlit tolkæ(t) som biörnæ skin
C. tolketh — thölkith
268. C. apino — apina
E. vilbasse } — bassa
F. willebassi }
269—272. B. skeggi(t) hwast och ryggen lang
föternæ bredhæ och finger som stang
C. skegget hwast och ryggen la..
fother breda och fingher som ....
D. skeggith harth oc ille fleth
oc rygen al megh kulom sæth
hans føther breidhe oc kartnægle lang
finger som gripsklo oc wrangh
E. Skegget var huast oc illæ flæth
riggen langh mz knylær sath
hans fødær bredæ mz kortnegle lange
hans fingre alsom gans klør lange
F. skiegeth huast och icke slet
ryggen langh mz kwlen om sat
hans føder bredhe och neglen lange
hans fingre som gribs klør krogeth och
vranghe

Digitized by Google

Vers. 273. B. widh enæ sleggiæ
C. widh ena .....
— widher sina slæggio

274. B. miö
C. miöö
— myo;
ware — varo

275. B. klæder — klædhe
C. wore — varo

276. B. illæ haffden skapat sik
C. jllæ haffde han skapadh sigh
D. wttan kosth wanheiderligh
E. vten kost fult hädeligh
F. och selff war han sorth och bigh

277. B. klæder — klædhe

278. B. horssa — horsa
C. ware nöta — varo nöta

279, 280. fattas i B & C, men finnas i D, E & F, dock något olika.

281. C. swa — saa

283. B. sprong a en attæ alnæ stobba
C. han sprangh a en atta alna stubba

284. B. sinæ klobba — sina klubbo
C. studde sigh wedh syna clobbo

285. B. mik
C. migh
— miin ræt; jnte — ænkte

286. C. jach wisthe ey hwat tolgi(t) haffde sætta

287. B. och — han; wredelik
C. och swa — han sa; wredeligh
— rædhelik

289. C. jach haffde alka handa sake

290. C. jach fattas.

291. B. redhæ
C. radha
— redho

292. B. torffte — thörfte

Digitized by Google

Vers. 293. B. och buxade iach han mon galin waræ
C. och meente han migh galin wære
294. B. thz han ey mæltæ mædan iach war thæræ
C. thz han ey melthe mz jach war thære
295. B. war iach diærff — thordhe iak
C. Sidan war jach diærff fram ganga
296. B. kunde — kunne
C. han — iak
297. B. och mælte som iach kunde bæst
C. och mælthe som jach kwnne bæsth
298. C. man — manne
299. B. eller — hælder
C. eller iller — hælder ilder
300. B. flatlike stær } — flatlika star
C. flatligh stær }
301. B. och — iak
302. B. skipilsse } — skapilse;
C. skepelse } jngen — ængin
303. B. nw her mik — mik nu
304. B. minæ skæpna } — mina skapilse; nu fattas.
C. ... na skæpno }
305. C. ...t thu mon her ath göra
306. C. ath fattas.
307. B. thz haffuer iach göræ dagha langæ
C. .....affer göra daga langha
308. B. gömæ the diwr thu &c.
C. ... a the diwr thu &c.
309—312 fattas i B & C, men finnes i D, E & F.
313. B. sannerlik } — sannerlika
C. ... lig }
314. B. the æro all swa lydug mik
C. ære — æru

Digitized by Google

Vers. 315, 316 fattas i B & C, men finnes i D, E & F.

317. B. nw menær iach thz a thinæ tro
C. .... segh migh a thyna tro

318. C. .... huru thz ma ware swa

320. C. jntz — ænkte

321. B. tha iach fanger eth at haldæ
C. tagher jach fanger eth ath halla

322. B. them all at waldæ
C. them alla ath walla
— thöm allom valda

323. B. iach taker thz j horn och kaster nider
C. jach tager thz i ören och kastar nedher

324. B, C. the andra — hin annor
C. wedher — vidher

325. B. min — mik
C. lopa till myn
— löpa til mik

326. B. saman mina — sidhan mino
C. alle myne — all sidhan mino

327. B, C. hwilken annar them giorde swa

328. B. han mate aff them stor skada fa

329. C. sothe her kære

330. C. hwar — hwath

331. B. leter — letar
C. Jach ær ridder jach far ath letha

332. B. effter thy mit hiærtæ greter
C. æpther thy mith hiærta rether
D. thz mith hiærta æpther rethar
E. effter thz mit hiartæ redher
F. effther thz myt hierte mwn rede

333. B. hwar iach æuintyr matte fanga
C. hwar jach matte æwenther fanga

334. B. ther mik æræ matte aff ganga
C. ther migh ære matte aff ganga

Digitized by Google

Vers. 337. C. man*d*om my*n* — min man*d*oom

338. B. swa at mik matte æræ aff risæ
C. swa ath migh æra matte aff riisa
D. swa ath min æra motthe risa
E. thz my*n* aræ mottæ rysæ
F. saa ath andre herrer matte megh prise

339. B. idher eth } — nu idher mit
C. edher eth }

340. B, C. och — iak
C. thz cy — ther ey om

341. C. Ther ligger en kælla ey lan*g*t i f....

342 fattas i B, C, D, E & F.

343. C. edher sægia — idher herra sighia

344. B. lyster idher ridhæ thidh
C. lysther edher ath rida tiidh

345. B, C. j komen ey thæd*a*n wta*n* qui*d*h (C. vtha*n* qwidh)

347. B. och — ther han
C. och edher — ther han idher

348. B. then kiældæ } — the kældo; idher fattas
C. then kælla }

349. B. ær allæ wægnæ mz roser takt
C. ær alla wægna mz roser la...

350. B. the ædlæ træ öwer sæt mz listæ
C. the ædla træ ware sath .....

351. B. winter twang the — fore vintirs makt ther
C. för winter twangh there loff ey ....

353. B, C. solen — solin

354. B. haffuer mere — hon haffuer een
C. kælla haffuer mere — kælda hon hafuer een

355. B. hon ær iæmkald som nokor iis
C. hon ær jæm kall som noger iis

Digitized by Google

Vers. 356. B. hos then — nær the
C. hoss then kælla — nær the kældo
358. B. the lenkiæ ærœ lange och giorde swa
C. the lænkio ære længa och goda swa
359. B. at the mullögh matte watnit na
C. ath the mwllogh ma till watnith naa
360. B. eth — een
C. kapelle skæmpt — capella skampt
361. B. thz wænist } — the vænasta; swa — sa
C. thz wenisthe }
362. B. watnet — vatnith
C. thz — tak
363. C. æwinter kom — æwintyr kun
364. B. om — æn
C. ther pa — thz om
366. C. kommer — komber
367. B. B. fugla a thera — foglala a
C. then — the
368. B, C. alskons — alzskyns
369. C. rædis — rædhas
370. C. hagell — haghil; snöö — snio
371. B. rædelik köld thz moghom wi tro
C. rædeligh köldh thz magi troo
372. B. myken dön — mykin dyn
C. kommer ther mz mygen dön
373. B. nadhe och skön } — nadher ok skyn
C. nade och skön }
374. C. En thw swa tædhan komme borth
375. B. til menæ — tilskadha
C. thz tigh wardher jnte till mena giorth
376. B. then lykkæ — the lykko
C. vm — om; thœn — the

Digitized by Google

Vers. 377. C. siælffue*r* en — sælare æn

378. B. hyrdin
C. he*r*den } — hirdhin

380. B. dagxe*n*s tyma
C. dagsins tima } — daxsins tidha

381. B. hos tik bliffua
C. hoss tigh bliffua } — nær tik at bidha

382—451. se det jemförande Utdraget ur Handskrifterna.

*)

469. Följande verser saknas i A.

B. fr*v*r och mör the*r* förr waro gladhæ
them haffui*n* j komit j dröuilsse och wada
mz snio storm och hardæ skuræ
thz matte ey hiælpæ torney muræ

C. .... och mör ther ware glade
them haue i kommet i drowilse och wade
mz snio storm och horda skura
thz matthe ey hielpa torn eller mwra

D. frur oc mør som fyr ware glade
them haffue*n* i komith i drøffuilse oc wade
mz snio storm oc hardhe skure
them matte ey halde torn eller mure

*) Då utgifvaren under utarbetandet af de olika läsarterna funnit att dessa skulle växa till inemot dubbelt så stort arktal som det sjelfva texten upptager, har utgifvaren icke vågat längre fortsätta handskrifternas ordagranna jemförande, helst de redan anförda olika läsarterna äro tillräckliga för att sätta läsaren i tillfälle att bedömma de serskilta handskrifternas förhållande till hvarandra, så väl i afseende på innehåll som form. Hädanefter upptages således äfven ur B & C blott hvad som tjenar till dunklare ords eller ställens förklarande; dock faller det af sig sjelft att ovanligare ord och former ej blifvit lemnade obemärkte.

Digitized by Google

E. Fru*ger* oc mør ther før vare glade
them haue i kom*m*et i drøuelsse oc vode
mz snee storm oc hordæ skwræ
ther mottæ ey hielpe torn oc mwre

F. frwer och møør ther føre war glade
them giorde thu sorigh och store skade
mz sne och frost oc horde*n* skwre
them halpe ey torne ey gode mwre

Vers. 470. B, C, E. thz } — thot
D. thy }

F. huadh thu hawer giordh mz thin welle

483. B. beedh
C. bedh
D. beidh
E. feek
F. biedh

484, 485. B. ha*n* wilde mik ey the*n* æræ thee
at ha*n* wilde en timæ til mik see

C. han wille migh the*n* æ*re* the
ath han wille en tiidh epte*r* migh see

D. han wilde megh ey the*n* æ*re* the
han wyrdhes entiidh til megh se

E. ha*n* vilde mek ey tha aræ thee
at han vilde siden til mek see

F. ha*n* wille megh ey the*n* ere thie
ath ha*n* wille iet si*n*ne til megh sie

487. B. æn — en

498. B. blygelik } — blygher
C. blygliga }

501. B. hema*n* } — thædhan
C. he*m*m . . . }

520. här fattas ett helt blad i F.

Digitized by Google

Vers. 522. B. lögh — laght

523. B. troe thz ee hwo som will
C. troe thz ææ (^som) hwo so*m* wil

528. B. haffde thu tik ther förre om akt
C. . . affde thu tik ther för om akt
D. hade thu tegh reth wm acth

529. B. lango } — förra
C. longo }

542. B. he*r*ra perzefall och didrik fan bærnæ
C. . . . effal ok tid*r*ik fan bærna

552. B. wilin j j qwæld eens ridhæ
C. velin j j qwældh ens riidha

554, 555 fattas i B, C & D, men finnes, ehuru något olika, i E, t. ex. gru*m*meligh — ængizlik.

557. B. at helse idh*e*r morghen h*e*r j toma
C. ath helse ith*e*r morgho*n* i tomæ
D. ath helse id*e*r alle i morgo*m* i tomæ
E. at helsse eth*e*r morge*n* h*e*r j to*m*me

571. B. noko*n* — nakar; giördh — giorth
C. ha*n* hau*e*r nogh ma*n*dom giorth

579. B. engistadz } — ængin stadh
C. inge*n*stad }

583, 584 fattas i B, C & D, men finnes i E & F, ehuru något olika.

585. B. myky*n* oföghæ } — mykin ofögho
C. mike*n* wføyæ }

587. B. ey eth wættæ, — ænkte vætta

598. B, C. fattas.

599½. B. och giorde swa so*m* ko*n*u*n*gen badh
C. ok giorde swo so*m* konige*n* badh

600. B, C. fast — höghelik

Digitized by Google

Vers. 601. B. lot
C. loth } — læt; inthz — ænkte.

602—605. B. for then skuld at j ærin wiis
thæs haffwin j badhe æro och priis
wræker then last han haffuer at kæræ
thæs haffwin j badhe heder och æræ
C. fforthen skuld thz j æren wiis
Thæs haue i bodhe ære ok priis
wrækken then lasth han hauer kære
thess haue i bode heder ok ære

608. B, C. soor — swoor.

612. B, C. vtærpondagrowzs fattas.
D. wm wtarpen gragrons sin faders siel
E. om vthar pandagrons hans faders siell
F. om vterpandragons sin faders siel

624, 625. B. och sigh thz vnder winnæ
thz æuintyr at finnæ
C. .... sik thz wndher winnæ
.... æwintyr ath finna

631. B. andr(e) ware ther ater allæ
C. andre wore ther æpther alla
D. the andr(e) war(e) ther apther allæ
E. the andre bath han bidhe sik alle
F. tha andre ware ther effther alle

640. B. engen iæff
C. ingen jæff
D. versen fattas.
E. enctet iæff } — ængin iafuogha

640, 641. F. herre iech vil giøre saa
hauer ther jngen twiffel pa

655. F. trongen — krankan

Digitized by Google

Vers. 666. B. j
C. ij — aff

684. B. thit som
C. tiith som — fast thz

691. B. tha wart han thz æuintyr wiis
C. . . a wart han thz æwintyr wiis
D. tha warth han thz æuentyr wiis
E. tha vor han thz eventir viiss
F. tha vorte han thz eventyr vis

695. B. til sins liiff en helædhe godh
C. . . . sith liff eth hælith godhe
D. thil sith liiff som honom wæl stodh
E. til siit liff en hellede hordh
F. aff sith liff ien helledh godh

704. B. wadeon rödhe hiolt thz for hat
C. . . . dyan rødhe hult thz ffor hadh
D. wadkæn hin rödhe hadhe ther for hadh

719. B, C, D & F. ey — æn
E. versen fattas.

727. C. the høghe ey hwar annars he . . .
E. oc engen theræ hiog anners hæsth
F. en tho hioge jngen hin annens hest

729. B. fore thera dygd wilde the thz lathæ
C. ffor there tokt vilde the thz l . . .
D. for ther(e) tokth wilde the thz lathe
E. versen fattas.
F. for thieres tokt mom the thz lade

730. C. i lag . .
E. i lagh
F. j hände — ij hagh

737½ & ½. B. och haffde fangi(t) dödelik sar
thz aktadhe herra iwan ey eth har

Digitized by Google

C. Ok haffde fongit dødelig saar
thz akter her iwan ey eth haar

Vers. 741. B, C. hwo — huar

747½ & ¾. B. wtan han finge iernhögelik æræ
som hans frænde miste hæræ

C. wtan han finghe jemhøgeligh ære
som hans frænde mistha thære

D. wttan han fenge en högeligh ære
som hans frendhe miste thære

E. vten han finge soa høgeligh æræ
som hans frende kalegreuans tæræ

F. føre han fek acter then ere
som hans frende miste there

754. B, C. the — thera

756. B. wondin — wndin

760. B, C. gik — ræt

767. B. felte — fælde

769½ & ¾. B. at porten skulde han ey taka
swa at hans liiff ey saka

C. .. portin skulde han ey taka
swo at hans liiff ey saka

D. ath porten skulde honom ekki takæ
swa ath hans liiff matte sakæ

E. At porten skulde hannum enctet taghe
thz hans liiff mottæ noget skade

F. ath porten skulle ey a hanom taghe
och hans liff matte enkte skade

779½ & ¾. B. j giorden os swa mykeⁿ nödh
jach wenter ther fore bliffuin j dödh

C, D, E & F. Samme verser med någon olikhet.

Digitized by Google

Vers. 793. B. oppe
C. ope
E. wæl
F. jne
— inne

801½ & ½. B. jdhert hiærtæ mo*n* ey skelffua
j ærin en ma*n* aff idher siælffuæ
C, D, E & F. Samma verser med någon olikhet.

829½ & ½. B. ma iach mz frid j we*r*lde*n*ne bliffua
iach skal thz fortiænæ æn iach ma liffua
C, D, E & F. Samma verser med någon olikhet.

837. B, C. en — om

839½ & ½. B. the seng war reedh öffr*i*t rik
aff dyræ klæden och köstelik
C, E & F. Samma verser med någon olikhet.

840. B. examen och bliald
C. æxæme*n* och blialdh
D & E. versen fattas.
F. sameth och sa biald

843. B. skadha
C. skadhe
— saka

843½ & ½. B. mæd*a*n iach lat*er* idher ætændæ redhæ
j torffue*n* ey rædhæs thera wredhe
C. . . . da*n* iak ladher idert æta*n*de redhe
Härifrån fattas bladen 23 & 24, innehållande verserna 844—909.
D, E & F. Samma verser med någon olikhet

857. E. vell forware — vidher vara

875. E. gud befale — gudhi ij hand sælia

877. B. idher tærnæ — hærna

Digitized by Google

Vers. 877½ & ½. B. at iach haffuer idher funnet hæræ
iach wil idher til thiænist wæræ
D. verserne 876, 887½ fattas.
876, 877½. E. Jech tacker ether meget ærlige kære
ffore ethers ær(e) i giorde mik thæræ
thz iech hauer ether funnit hæræ
Thy mo iech ether til tienstæ vare
F. och tacker iech hanom myget gierne
then nade han giorde mz megh sin terne
thz iech hawer eder fwnned here
och iech kan eder til thieniste vere
882. B. giruæ aa — girughe op a
883. B. genstan — genast
883½ & ½. B. Som the leon ther grymæst æræ
ther see the diwr ther effter faræ
D. Dessa begge verser fattas.
E. Som the løffuer ther grummest æræ
ther see the dywr them efftær faræ
882, 883½. F. the vare ther alle greske apa
herre ywan bode hoggo och sloo
alt som then løwe ther grimeste stor
ther seer dyuren och icki foor
895. B. han haffuer os swiki(t) mz onda akt
899. B. sagho — sagdho
900. B. alt — annan
D. alth innæ — annan
E. 900 & 901 fattas.
F. alt jnnen — annan
903½ & ½. B. gudh haffuer ey wænare alit [anlit] giort
for sorgh gath hon ey talat elle hört
D. gudh haffuer ey wænere anlithe giorth
for sorgh gath hon huarketh thaladh ædæ hört

Digitized by Google

E. Dessa begge verser fattas.

F. gudh hawer ey wenner anlede giord
for sorigh kwnne hion ey tale iet ord

Vers. 907½ & ¼. B. the fr(v)ær henne stodho næræ
lotho watn a henne bæræ

D, E & F. Samma verser med någon olikhet.

910. B. haffua badhæ — hænne badho

C, D, E & F öfverensstämma härutinnan med A.

914. B. effter — budh

917. B. ther fr(v)r haffde for sorger sare

C. ther ffr(v)r haffde for sorgher saræ

D. som fruan bær for hiærtæ sare

E. ther fruar bar fore hiartæ sore

F. thr fruen bar for howon sare

935½ & ¼. B. ma thz nokrom komma j minne
at blind ær badhæ man och quinnæ

C, D, E & F. Samma verser med någon olikhet.

948, 949. B. torney och dyst thorde han wagæ
engen thorde honu(m) at bidha

C. torney ok dysth tordeⁿ wogha
ingin torde hans at bidha

D. for rætzle hade han ey agha
aldr(e) tordhe han honom biidhe

E. 946—951 fattas.

F. for reszel haude han jugen awe
han torde hanom aldrigh bide

952. B. ther the } — the
D. som the }

C. mz sorg och angist te ther hawa

Digitized by Google

Vers. 951½, 952. F. wij hawe thz rønt och merketh mz skiel
ath han kon thz øwe alt for vel
angest och harm tha mwnde hwn hawe

965½&¼. B. gud wet iomfr(v) thz sigher iach idher
iach war mykt(t) redder ther kendz iach
wider

C, D, E & F. Samma verser med någon olikhet.

978. D. giorle
E. giørlæ
F. giørligh
} — görla

996. C. seerla
D. sirle
E. sillæ
} — sirla

F. orligh och silligh — arla och sirla

1001. B. tik wiliæ herra hædhæ swa margenfald
C. tik willia skadha swo marg....
D. 1000 & 1001 fattas.
E. ther tegh ville hade soa mange foldh
F. the hadede thik saa mange foldh

1001½&¼. B. minnins görllæ hwat iach hawer sakt
och huxen ther a mz stadelika makt

C, D, E & F. Samma verser med någon olikhet.

1008. B. a
C. A
D. mz
E & F. a
} — aff

1013&1014. B. at iach skal hadh och spot her fangæ
och enge godhæ æræ

C. ath iak skal hadh ok spot her fongha
oc jnga godhe ære

Digitized by Google

D. thz jek ma ey wisse hædan fangæ
wm jæk scal swa hemeligh hædan fara
E. At iech mo visselic hæden fare
Tha mo mech atter her keye dare
F. jech ma ey wisse here fongo
skal iech sa hiemmeligh deden fare

Vers. 1039. B. thywer } — twar
C. ..... }
E. jech gør thz togh a folskæ synnæ

1045½ & ¼. B. thy at man finder thz opta swa
the sighia thz ney the wilia ia
C & D. Samma verser med någon olikhet:
i E & F fattas verserne 1043—1045¼.

1049. B. och haffua mik til glædi at sendæ
C. ok hænne mik til glæde sændhe

1054—1057. B. tha at han haffde thædan farit
han haffde thok i quidho warit
wtan for the glædi ther
hans hiærtæ mykit(t) efftер stær
C. öfverensstämmer med B.
D. tho ath han matte wel thædan riidhe
han war tho ey wttan quidhe
wttan han then glædi far
som hans hiörte æpter star
E & F öfverensstämma med D.

1062—1066. F. fore han skilies saa wedh then frwe
ath the finnes lønligh too
han wille ther heller døth bliwe
heller sigh fongen for henne giwe

1081. B & C. thz ware mik allæ dagha got

1087. B. thok at }
C. tho ath } — tho

Digitized by Google

Vers. 1109. B. iæmwæl til ridd*er*skapp at kan
C. öfverensstämmer med B.
D. som jamuel til ridd(e)rscap kan
E. soa kiøn til ridd*er*skap som han
F. til ridder skab sa wel kan

1117. C. mæn — twar
B, D & E öfverensstämma med A.
F. thu sey thz ey myc hiertens kier

1122. B. ondæ wætæ
C. onda wætha
D. onde wette
E. onde snødæ vættæ
F. wnde wet (?)
} — fula wætær

1142. B. besta
C. bestha
} — bista

1158, 1159. B. j kom*en* idhert hiærtæ ey j wada
för j haffui*n* mere sorgh j handa

1169. B. engledh — ey

1184. B. thyw*er*
D. thwar
} — twar

1192. B. sor — swor

1205. B. hwilkom
C. huilkom
} — huilkin

1210. D. Jegh tykk(e)r tegh war(e) ther*æ* liike
De öfriga handskrifterne öfverensstämma med A.

1229. B. och wente iach — ok wænter
C. öfverensstämmer med B.

1233. B. then hono(m) thykte nokon glæd j wæræ
C. öfverensstämmer med B.

1240. B. angist — angir

1242. B. hen*n*e thykte swa ilt at thæd*an* faræ
C. hæ*n*ne totte swo ilth hæda*n* ffara

Digitized by Google

Vers. 1247½—½. F. iech hawer thz alt rønt
thu hawer ey saniȧde for megh lønt
miit rad thz stander meest til thik
sey thz nw myn kiere megh
Dessa 4 verser fattas i alla de öfriga handskrifterna.

1263½ & ½. B. toktelik mz högæ sinnæ
man nıa hans likæ ey til finnæ
C. toktelig mz føghe sinne
man ma hans like ey til ffinne

1265½ & ½. B. Frwen swarade tha then tærnæ
hwat thu mik rader thz gör iach gerna
C. ffrwan swarade tho then thærna
huat thu mik rader thz gør jach ger . . .

1275—1285. D. En fromare riddare ingen mun
en her iwan konung iörians son
E. En frommere ridder engen være kan
æn her ywan konning vrians søn
F. til fromhz ien ridder skiøm [?skiøn]
som herre ywan koningh vrians søn

1287—1289. B. en fugil ma thz ey flygæ
Aa en dagh iach sigher swo
swa lankt ær tiith thz ma j troæ
C. En fogil ma thz ey flygha
En dagh jach sigher swo
swo langt ær tiit thz ma j tro

1310—1311. B, C & E fattas.
D. fyr en nokor thera som jæk kan skiliæ
biuder ther a moth the göræ fyr ider
wilia
F. føre en noger thiere som iech kan skilie
jegh biuder ther fore the giøre eder
wilie

Digitized by Google

Vers. 1318. B. Bödh saman komma alt sith radh
1328. B. gnedh — vredh
1331. D. oc rakade honom oc giorde swo
1333½—¼. B. hon lot honom rikæ klæder skæræ
en riddare matte mz ærom bæræ
aff rikt zamizt mz rikæ lad
the rikæ brazæ hon hente badh
C. öfverensstämmer med B.
C. zamet — zamizt.
D. hon kastede offuer han swa innerligh
min herræ ligh oc huile tegh
ein riddare matte thz mz æro drage
swa war thz gullakth alle stadhe
aff röth sameith oc rikæ ladh
en bratze aff gul hon hempte badh
E & F. Samma verser med någon olikhet.
F. bradsze — brazæ
1346. systh i alla handskrifterna.
1358. D. j wente tho nader aff henne fange
E. Jech ventær tha nadæ ether at fange
F. iech wenter deo (?dee) nade aff henne at fonge
1371½ & ¼. B. hon tok riddare aff fræmende land
liwfflik j sin hwitæ hand
C, D, E & F. Samma verser.
1393. B & C. ney — ne
C. Största delen af sidorna 39 & 40, innehållande vers. 1394—1462, är bortrifven.
1414 & 1415. B. Fattas.
1431. D. j withæ wel som mangæ döme
F. iech ther til sa mange domme
1444. B. fægrind — fagrind

Digitized by Google

Vers. 1455. B. heria
D. beids
E & F. bedes } — bedhas

1469. B, D & E. han — honum

1472. B. hægomæ
C. hogmot
D. thzte
E. Fattas
F. hogmod } — hægoma

1486. B. at bæræ
C. . . . . .
D & D. bære
F. ath bere } — anbæra

1496. B. gör
C. for
D. byder
E. biwder
F. Koning artus wor ficnne bor her nir

1518. B. a knæ — aknæ

1535. B & C. mz — til

1557½ & ½. B. the wiit om werldenæ haffua leet
eth rikare hoff haffua the ey seet
C, D, E & F. Samma verser med olikhet i former och stafning.

1559. D. torney och datz
E. Flera verser fattas
F. leegh dantz } — bohordh ok danz

1579. B. til æuintyr
C. til æwintyr } — væpnte

1592. B. swa som honom tha wenir kende

1595½ & ½. B. han wil heldre at bodhen ridhæ
æn han thor her for kælden stridhæ

Digitized by Google

C. ha*n* wil hældr*e* til budööls ridha
æn han ey tor for kælda*n* st*r*ida
D. ha*n* wil heldr*e* i bodol riidhe
en ha*n* wil h*er* widh keldenæ striide
E. ha*n* wil held*re* til buddell ridæ
Æn han tørff vet*er* kelden stridæ
F. han wil heller til bodel ride
en han tør her widh kielden stride

Vers. 1604. B. Tha ma*n* ær wærd*er* lith til hoffua
C. then ma*n* er wærdher litit til hoffua
D. tha ma*n* er liithz löder til hoffuæ
E. Then ma*n* ær vordeligh til hoffue
ther sigh vill gerne selffuer loffue
F. thz man worder lidet til howe
han wil sigh gierne selwe lowe

1616. B. tala tokt pa nokon ma*n*
C. tala tolik*i*(t) wpa nokrom ma*n*

1619. B. flydde — flyddo

1623, 1624. B. och aktat ey widh enæ bönæ
mi*n* ordh ko*m*ma æn til rönæ
C. ok acther ey with ena bøna
mi*n* ordh koma ey til røna
D. oc acte ey widh en bönæ
mi*n* ordh kome tho til rönæ
E. jech actær ey veth en bøn
myn ordh mwæ ko*m*me til røn
F. och akted ey wider ie*n* bøne
myne ordh ko*m*me dog en til røne

1653—1657. B & C. Fattas.

1661½ & ⅓. B. the læto fara swa starkelik sama*n*
tha gik h*er*ra kæyæ aff gaman

Digitized by Google

C. te lethu fara saa starkeliga samman
tha gik herre ywan aff gaman
D. there heste fore swa saman
ath thz gek keyæ tha aff gaman
E. The hellethæ foræ soa hordelige sammen
thz gik tha herræ kæyæ aff gammen
F. the ridder rende hordeligh sammen
thz gik herre keye tha aff gammen

Vers. 1671¼ & ½. B. then stoltæ riddare tik nider stak
han ær wærder swa myklæ tak
C, D, E & F. Samma verser med olikhet i former och stafning

1691¼—¼. B. spyriæ wil iach riddare thenne
idhert nampn huru thz ær
eller hwi j komen hær
C. öfverenstämmer med B; verserna 1691¼ & ¼ finnas i D, E & F.

1694—1696. B. sith nampn han openbarade thæræ
ther warth han vnfangen mz æræ
C. Öfverensstämmer med B.

1710. B. — fran jdræ hand
C. — fron idræ handh
D. — mz minæ handh
E. — til myn handh
F. — mz myn hand

1721. B. redh
C. reedh
D. sende
E. redh
F. wiste bodh
} — viiste

1725. E. froa

Digitized by Google

Vers. 1735. B. bambæ och pipur
C. bambe ok pipar
D. baswn oc puk
E. Fattas
F. bo*m*me piler
1747. B. tro*m*pare
C. tro*m*po*m* } — bambara
F. bo*m*mere
1753—1754. B & C. Fattas.
1760½ & ½. B. gulffu*i*(t) tækt mz baldakinnæ
thy rikaste ther ma*n* matte fi*n*næ
C. Öfverensstämmer med B, dock med likhet i stafningen.
1824½ & ½. B. och stu*n*dom a mark at bettæ
mz falkæ och hu*n*da at letæ
C. Samma verser, men i annan ordning inflätade.
E. Fattas.
F. en stwndom a mark mz falke ath bede
mz leyde hwnde ath leede
1826. D. hua(r)th the wille fare oc weldhe
1844. B. nw skalt thu liiff och gotz for waghæ
1853. C. løst — lost
1881—1883. D. Then fruæ forstodh segh ey reth uppa thz ho*n* wilde ther wm gör(e) swa sigh swa bradlige fra hono*m* skiliæ
1894. C. motte — mata
1923. E. strid — hær
1933. D. ey forgløme*r*
E. forgløme*r* ey } forglöme*r*
F. for gløme*r* ey
1941. D. huar andro*m* — ther

Digitized by Google

Vers. 1952. C. iwe — ow*er*

1953½&¾. B. hwo ka*n* ther aff sigiæ eller sk*ri*ffuæ
mz huat skæl tha ma ha*n* liffuæ
C. öfverensstämmer med B.
D. huar ka*n* ther aff segiæ eller sk*ri*ffuæ
mz huath skæl ha*n* ka*n* i thwa stade liffuæ

1981. F. the lowe ie*n* stwndh a then h(i)ede

1982½&¾. B. ma*n* loth ow*er* the he*rr*a sla
the rikastæ tiæld ma*n* fi*nn*a ma
C. ma*n* loth iwer the he*rr*e sla
the rikasthe tiæld ma*n* ffinna saa
D. Fattas.
E. Ma*n* loth ther fore the he*rr*æ sloo
the rigeste vildh ma*n* fynne moa
F. the he*rr*e lode ower them sla
the dyreste tield ther the aa

1983. B. godher
C. kothor
D. Fattas
E. kodzær
F. kozar
} — koozar

1997. B. ther war skem*p*tan och fag*er* læte
C. ther war skæmptan ok fag*er* laat

1209. B. owar lik i*n* for the he*rr*a ho*n* gik
C. vær løs hon in for the he*rr*e hon g . . .
D. hon tha in for(e) ko*nun*gen gik
E. hu*n* ywerløss forœ the herræ ingik
F. och ower løs jnd for the he*rr*e giek

2014. B. ther maghen j he*rr*a ow*er* walda
C. ther moghe i he*rr*a ywer wolda

2028. B. thu haffu*er* thz lughi(t) so*m* thu west wæl
C. thu haffu*er* thz lugit thu west thz wæll

Digitized by Google

Vers. 2037—2059. B. Fattas.
C, D, E & F öfverensstämma med A.

2108½&¼. B. thz war thok bæxt och hart *som* bark
ther aff wart han lith*ŭ*(t) stark
C. thz war besth ok hart som bark
ther aff wart ha*n* lithz stærk

2102. B. ætæn C. ætan — ætintiidh

2112½&¼. B. nw thz förstæ ha*n* mætt*er* ær
ha*n* dwald*is* ekke leng*re* th*er*
C. Öfverensstämmer med B.

2114. B. at letæ C. ath beda — ok vedde

2119½&¼. B. thy at ha*n* engen skipilse aff ho*no*(m) fan
wtan so*m* thz ware en galen man
C. Öfverensstämmer med B.

2124½&¼. B. thz giorde ha*n* sid*an* och ekke för
och lagde them for ærmæte*ns* dör
C. öfverensstämmer med B.

2128½&¼. B. gaff ho*no*(m) thz badhe het och kalt
thok haffde ha*n* hwarke*n* pip*ar* eller salt
C. öfverensstämmer med B.

2135. B. rikæ C. rika — ridhu the

2138—¼. B. hon wilde see hwat ho*no*(m) gik til ledh
hon war aff then fr(v)r skaræ
ther ha*n* mo*n*de h*er*ra ow*er* waræ
C. Öfverensstämmer med B.

2142. B¼ haffde ha*n* hafft tolik klæd*er* thær*e*
¼ so*m* ha*n* war wan alt förre bæræ
¼ tha haffde ho*no*(m) str*a*x kent
⅛ tha ha*n* naken for he*n*ne la
¼ the jo*mfr*(a) görllæ a ha*n* la
C. öfverensstämmer med B.

Digitized by Google

D¼ nw var han*s* skipilse al vm vendh
F¼ nw war hans skabelse alt for wendh

2150½&¼. B. och giorde thok so*m* en wis q*u*innæ
hon wækte ey ha*n* at thz sa*m*ma si*n*næ
C. Öfverensstämmer med B.

2163. F. wthen thz er for stolte qwi*n*ne

2171. B. ærlanas C. arlans D. arlians E. ett blad är bortrifvet. F. ierllandsz

2172¼—½. B. matte ha*n* hiælp och helso fanga
swa at han ware för ridhæ och ga*n*ga
och dwaldis sida*n* mz idher en riid
tha löste ha*n* snart all sin q*u*idh
C¼. fonga ¼ wo*re*. gonga
½. tha løsthe skøt all thin qwida

2181 C. mwryna F. mwrne — murina

2182¼&¼. B. jach haw*er* thz mz sa*n*no sport
ee hwo mz them ward*er* smorth
C. öfverensstämmer med B.

2184¼&¼. B. nw sky*n*dom os hem mi*n* hiærtæ kære
och dwælio*m*s ekke leng*re* hæræ
C. öfverensstämmer med B.

2187. C & D. butk F. bwdk — budhk

2198¼&¼. B. ware honæ ther sida*n* widher
thu skalt nw göre so*m* iach tik-biud*er*

2193. F. gielne — gæld.

2198¼&¼. B. hwat iach ther mere aff sighiæ will
och alt thz eno*m* riddare hör*er* till
C. öfverensstämmer med B.

2200. D. beidh F. biedh — beedh

2209. B. yliæ F. yle — ilia

2218. B. örlæ C. ørla — örsl

2237. B. a*n*nar hwart C. annat — antiggia

Digitized by Google

Vers. 2238½ & ½. B. han*s* soot haffde hon*o*(m) giort swa mykyn
wan*d*a
at han war ey för opp at standæ
C. öfverensstämmer med B.

2248½ & ½. B. mi*n* makt ær mik swa gan*g*en fra
thz iach mik ey siælffu*er* hiælpæ ma
C. öfverensstämmer med B.

2272½ & ½. B. thit skulo*m* wi ridhæ och ekka gan*g*a
ther magen j glædi och skem*p*tan fan*g*a
C. öfverensstämmer med B.

2280. B. waken — vapn.

2280½ & ½. B. nw stigho*m* a bak wi magho*m* ey bidhæ
wi wilo*m* genstæn til husi(t) ridhæ
C. öfverensstämmer med B.

2298. B. mik bars ey bættre aat æn swo

2306½ & ½. B. iach fik th*er* me*re* skadæ a mot
iach went*er* thæs aldrek fan*g*a bot
C. öfverensstämmer med B.

2314, 2315. B. thz ær wislik giort lat*er* idher ey lan*g*a
effte*r* thz j magen ey at*er* fanga
thz ær nw ey lankt at sighia i fra
C. lo*n*ga — langa

2336. B. Somj til örs och somj till fot
C. so$\overline{\text{m}}$me til ørs oc so$\overline{\text{m}}$me til foth

2339. B. warden — vordhin

2345. B. fylning C. hærren D. fylkingh E. her
F. herre*n* — fölkni*n*g

2353. B. j runcifal C. J rwciffal D. a renzeual thal
E. fattas F. aff rwndzefal — a runzefal.

2356. B. dyrffdos C. dyrffdes — dirfuas

2359. B. a*n*næ hwart — antiggia

2362

Digitized by Google

Vers. 2362. B. swa omögelikæ C. swo omöglig D. omaklige
E. vmaghe — omakliga
F. the them sa ønckeligh rørde
½ och giorde them jen wey sa bredh
½ thz herren gladeligh effther redh
2376½—½. B. tha mælto the ther sagho pa
A ha aha och sagde swa
Herra gudh tha signe then man
ther sith swærd swa röræ kan
C. *Öfverensstämmer med* B.
2382½—⅛. B. thy bör thz herræ och förstæ til
hwar thz rætlik pröua will
hwar the funno en dande man
ther ridderskap och aro kan
thy ær han wærdigh at hawa han kære
thæs fanga the badhæ loff och æræ
thy at offtæ komber then tiidh
at man torff badhæ riddare och swena widh
thy thykkes ey offmykit wæræ
hwat man them hawer giort til æræ
Vers. 2382½. C. . . . the finna en dogande man
½. D. tha er han wærd ath haffua kære
⅛. ther man torff riiddara oc swæna wid
½. D. huar the finne en dugande man
½—½. the halde honom werdogh oc haffue kære
tha fange the bade priis oc ære
Thy ath thz komer swa optæ tiidh
ath man tarff riddere oc swenæ widh
⅒. huat man kan them gøre til ære
½—⅒. E. *fattas.*

Digitized by Google

$\frac{1}{2}$—$\frac{1}{3}$. F. hwem thz retteligh thencke wil
hware the siner jen from mand
$\frac{1}{3}$—$\frac{1}{6}$. the holde hanom werdigh oc hawe hanom kier
this hawe j bade pris och ere
$\frac{1}{9}$—$\frac{1}{10}$. och tøcke thz ey aff møget were
hwadh man kan them giøre til ere

2383—8. D. *fattas.*

2383—4. E. Nu soæ the af husæth varæ
Huoa hafuer seet en riddere so faræ
v. 2385—8 *fattas.*
F. hwo hawer seet jen ridder fare
heller saa kiøn j stridh ath were

2386. B. bradelik
C. bradelig
F. bradeligh
} *i st. för* rasklika

2387. B. och kenner honum at sompnæ swa
C. han kænner honum at ssoffua swo
F. och kommer hanom ath sowe saa

2389—90. B. en riddare kom tha farande thit
ther iærllen haffde mykit alit
C. en riddara kom tha farande tith
ther iærlen haffde myken a lith
D. En riddare kom tha farande ther
ther ierllen hade mykith ker
E. En ridder stark kom snarligen tha
v. 2390 *fattas.*
F. jen ridder kam tha ridinde thidh
ther ierlandh hawde a ath lidh

2392—3. B. swa angistlikæ han herra iwan slo
thz hans skiold gik all j stykke

Digitized by Google

C. swo ængliga han her ywan slo
thz hans skøl gik all i stykka
D. *Nästan lika.*
E. Soa fastelig han her ÿwan sloo
thz han ther eÿ eth stickæ loa
Hans skioldh gik søndær al i sticke
F. sa sare han herre ywan sloo
thz hans skioldh gik all j styckÿ

2395. B. C. D E. F. huarken, huerken

2396. B. C. han siælffuan
D. E. honom
} *i st. för* han siælff ræt

2398. B. nw taker han en annan liist
C. *sam. läsart.*
D. v. 2397—8 *fattas.*
F. nw tager han til ien annen list

2399. C. E. glawen *för* glæfuio
D. herræ iwan togh eith glaui i sin handh
F. glawinde *för* glæfuio

2401. B. ther styrte
C. ther støre
D. the styrte
E. stirtæ
F. fieldh døth
} *i st. för* styrte

2403. B. C. F. förra *fattas.*

2403—4. D. *fattas.*

2404. B. swa hem *för* ater
C. F. *detsamma* (*olika stafning*).

2404½—½ C. ok wægit thz mz tolig wagha
thz han angra thz ræt alla daga
F. och wrecked aff hanom tølligh w mage
ath hanom thz angred alle dawo

Digitized by Google

Vers. 2405—08. E. *fattas.*

2406. B. han bröt ther skapt æn fleræ
C. *Samma läs-art.*
D. han bröth ther skapten halfue fleire
F. herre ywan brødh ther skafft en mere

2408. B. margh skapt han sunder redh
C. *Samma läs-art.*
D. sa mange skapth han synder reidh
F. en alle andre a then hiedh

2410. D. han kunde ekki varde modh
E. han kunne icke vorde omodh
F. han kwnne jckÿ worde moodh

2410¼—½. B. och tok tha til sith godæ swærdh
ther opte bötte fore hans færdh
C. ok tok tha til sith goda swærd
offta bøtte for hans ffærdh
D. E. F. *Nästan lika.*

2411. B. hugger tha som han ware modh
C. huger them som honum se moth
D. hogger tha som han war oodh
E. hugger tha som han voræ oodh
F. hwgger tha som han war godh

2413. B. all aff
C. al aff
E. alth aff
} *för* aff

2414. B. thy at marg man bleff aff honum dødh

2414. F. thy mangen mandh bleff ther for døth

2414¼—½. B. ther man ser ther j blode sinæ
ther mist haffde badhe liff och limæ
C. *nästan detsamma som B.*
F. mange ther j blodh søme
som hawde mÿst bode liff och lÿmme

Digitized by Google

Vers. 2418. B. och haffde skembe*r* stand*it* the st*r*idh
C. ok haffde stække*r* stondit the st*r*idh
D. oc halffue ke*m*mer stath then striidh
E. Och raskelig andeth en talet stridh
F. och halwe stecker stande*n* j stridh

2419. B. C. D. F. nw E. att*er* } *för* æn

2420½—½. B. hwar so*m* mæst ma vndan fara
he*r*ra iwan følge*r* effte*r* mz sin skara
C. D. E. F. *ungefär detsamma.*

2422. B. aff them ha*n* faar thz ma them giældæ
C. aff them ha*n* faar thz moge the gælda
F. aff them ha*n* faar ha*n* ma thz gialde
D. E. v. 2421—2 *fattas.*

2426. B. thu skalt mik ekke koma i fra
C. thu skalt mik ald*re* koma i ffra
D. thu scalth megh ekki koma i fra
E. thu skalt mek icke skillies j fraa
F. thw skalt megh icky komme fra

2429. B. jærllen haffde fang*it* bade ange*r* och sorg
C. D. E. F. *ungefär detsamma.*

2430½—½. B. en brante*r* aas war a ha*n*s leedh
then wægh ha*n* til hus*it* redh
C. *Nästan lika.*
D. En bratte*r* aas war a hans leidh
then vegh ha*n* til huseth reidh
E. Eth fult høgt bergh var aa ha*n*s ledh
then vegh ha*n* til husæt redh
F. *fattas.*

2431. B. langt *för* længre

2432. B. wilde ha*n* ey ha*n* skulde thok bidhæ

Digitized by Google

Vers. 2438. B. for gudz skuld lathin mik liffit halda
C. D. F. *Samma läs-art.*
E. j gudz naffn lader mek liffuit holde

2439. *Alla Codd. hafva* mz *för* vidh

2444. B. C. nader *för* nadhum

2444¼—½. B. thz loffuar iach idher a mina tro
thy iach wil gernæ gøre swo
bøte alt effter henne wiliæ
swa at os skal enkte at skiliæ
C. D. E. F. *äro nära bokstafligen lika, utom att E. har* were *för* bøte *i v.* 2444½.

2445. B. herra iwan hans waken tha aff tok

2447. *De flesta hskr hafwa* sidan *för* genast

2448¼—½. B. then frua redh honum siælff igen
mz frur mør och riddare och swen
førdho han in mz mykyn æræ
och badho han gudhi wæl komin wæræ
aff tolik priis tha star hans loff
ee hwar herra søkiæ hioff
C. ½. hwar herra ok førsthe sökia hoff
D. ½. føre han in mz mykil ære
½. huar fleste herre søke til hoff
E. ½. Och bath hannum velkommen thæræ
F. ½. thy bade hanom gwdh wel kommen were

2458. B. ther idher siælff wæl nøger a
C. *Samma läs-art.*
D. sa ath ider vel nøge ma
E. at ether selffuer nøgær aa
F. ther eder selwe nøwes aa

2458¼—½. B. at han skal thzta aldrik bryta
om han ma idher nader nyta

Digitized by Google

C. E. *Nästan lika.*
D. *fattas.*
F. ǂ. och aldrigh mere modh eder bryde
2460. B. tolik for æmning aff honum taka
C. tolig for haming aff honum taka
D. toligh vissan aff honom take
E. telligh foreffningh af hannum taghe
F. tøligh bodh aff hanom ath tage
2461. B. thz ær then bøn iach idher bider
C. thz er then bøn ther iag ider bedher
F. thz er then bøn ther iech nw beder
2462. D. oc alle thesse riddare vider
F. och alle thisse gode ridder
2464. *Alla hskr. hafva* thz *för* tha
2466ǂ —ǂ. B. iach ma ey lenger dweliæs hær
for thy at langer wæg for mik stær
C. jag ma ey lenger dwælgis hære
ffor thy at lenger wæg stor mik fore
D. Jek ma ey lenger duælias her
thy ath langer veger fore megh star
E. *Nästan lika med D.*
F. jech ma ey lenger dwelie
jech wil megh fra eder skilie
thy ath lenger wey megh for star
2469. B. och mæler hwar til annan tha
C. *Samma läs-art.*
2470ǂ —ǂ. B. mæder min frua hæræ
thz maghom wi saræ kæræ
2470. C. mz myn ffruga hære
thz ma wi sara kæra
D. *Nästan lika med* C.

Digitized by Google

E. mæt myn frughe bliffuer hæræ
thz mwæ vÿ alle soræ kære
F. *Nästan lika med* C.

2472. C. æpther *i st. för* ater
2477. C. thager *i st. för* tha
2479. *Alla hskr. hafva* ømkelig, (ønkelig m. m) *för* angizslik
2480. B. han wiste ey hwat slikt haffde sætæ
C. D. *Nästan lika.*
E. han viste eÿ huat thz hadde at satæ
F. han wiste ey hwad thz hawde at sede
2481. B. bereæs C. bærias *för* bardhos
2482. B. och wilde hwart thera annat skadæ
C. *Samma läs-art.*
D. oc wilde huar theræ annen skadhe
E. Oc hwar vilde huær anner skade
F. *Instämmer med* B.
2486. B. C. hon *fattas.* D. F. *hafva* thz E. kunne
2487. B. C. E. huxar *för* thænker
2489—92. E. *fattas.*
2489. B. C. honum wart til radha swa
2491—2. B. mz ræth skæl ma man ey latæ
j allæ stadhæ ormen hatæ
C. *Samma läs-art.*
2493. *Alla hskr. hafva* tha *framför* aff
2496½—½. B. ther han stander j then skog
manlik han sith swærdh wtdrogh
C. *Nästan lika.*
2496½—½. D. som han stander i then skogh
maklige han sith swerdh vth drogh
E. Ther han stodh i then skow
maglege han siit swerd vtdrogh

Digitized by Google

F. ther han stander j then skow
listeligh han sit swerd wt droff

2498½—½. B. fore eter och eld och annor meen
ther ormen skiuter honum igen
C. D. E. F. *Nästan lika.*

2499—5 10. B. herra iwan hiog ormen tha
j førstæ hugh sunder j twa
C. at første sinne *annars lika.*
D. Herræ iwan han hogh ormen tha
thz fyrste hogh swnder i thu
E. her ywan sloa han ormen nw
mz førstæ hugh alt sønder i tw
F. han hwgger hanom fyrst synder j too

2500½ ½ B. och sidan j stykke al swa sma
at engen lot hos annan laa
C. D. *Nästan lika.*
E. 2500½—2502. *fattas.*
F. ½. thz jngen diet hoos annen laa

2504. E. at dragen døtær a marken loa

2506. B. C. ræt som *för* som

2507—8. D. *fattas.*
E. Och fagner her ywær thz beste thz moa
ræt som thz vilde syæ soa

2511. D. herræ iwan munde thedan riide
E. v. 2511—2524 *fattas.*

2513. B. thz leon sin hals fram fore han ræk te
C. then leon sin hala fram for honum ræk te
D. then leo sin hale fram for honom recthe
F. then løwe sin hale wt for hanom ratte

2517—20. B. thy haffde han ey skilt henne wider the nød
tha haffde hon genistan bliffuit dødh

Digitized by Google

thz war aff dygd swa godh
tha herra iwan thz forstodh

C. ty at haffde. *Annars nära lika med B.*

D. Then leo war aff dygdom godh
Annars nästan lika med B.

E. hawde han eÿ skyld hanom wid then nød
tha ware løwen giensten døth
ther herre ywan thz for stodh
then løwe war aff dygd sa god

2522. B. widh hona C. wid hænna F. wid henne

2523—4. B. tha thøkte honum thz wara wæl
thz han ormen haffde slagit j hæl

C. D. *Nästan lika med B.*

2525. F. satte *för* stak

2527. B. hwart C. D. huart E. huat F. hwort

2528. B. effter følger E. følger effter

2529. B. wider han *i st. f.* fra honum

C. E. F. *Samma läs-art.*

2530. B. lusta *f.* lost

F. mz sine eyen wilie

2531. B. och swa nær hon honum gik

C. och swo nær honum giik

D. Oc altiidh nær honom gek

E. v. 2531 & 2 *fattas.*

F. och sa ner hanom gick

2532. B. til thæs *f.* till. C. D. *Samma läs-art.*

2534. B. at hon aff diwren haffua will

C. D. F. *Samma läs-art.*

E. at thz sech nære och och ædæ will

2536. B. vndrar *f.* vndra. C. D. F. *Samma läs-art.*

E. v. 2536—2544 *fattas.*

Digitized by Google

Vers. 2538. B. C. til thæs *f.* ther til
D. til tes leonith diurren fan
E. ther han dywren for segh fandh

2539—40. D. *fattas.*

2541—2 B. wil han och nokor stund dwæliæs her yffrit diwr hon finder ther
C. yffren *f.* yffrit. *Annars lika med* B.
F. wille han och nogen stwndh dwelies ther mange dywr hwn hanom faar

2543—4. B. hon gør alt hwat henne herre bidher bradelik hon løp j dalen nider
C. D F. *Nästan lika med* B.
E. bradelig løp løyen j dalen nedær thi thz giorde gerne huat her ywan beder

2550. B. hon kastade han genstan pa sin rygh
C. hon kastadin genstan paa sin rygh
D. hon kastade hiorthen uppa sin rygh

2552. B. och strax
C. Jagar
} *i st. f.* vtan genast
D. han bar han tiith her iwan ver

2553. B. qwældit C. qwældin *f.* kwælde

2554. B. C. F. wilde *för* skulde

2555—6. B. wi wardhum j nat her at bliffuæ widh tolkæ nadhæ gudh wil os giffuæ
C. D. E. F. *instämma hufvudsakligen med* B.

2559. B. liffuer och lunghor och hiærtæ blodh
C. F. *Samma läs-art.*
D. liffuer oc lunge oc hierte roth
E. v. 2559—60 *fattas.*

2560. B. C. och gaff thz leon hos honum stodh

2561. B. C. redde *f.* redher

Digitized by Google

Vers. 2562. F. siden han ther skiødeligh aadh

2562¼—½ B. en stor stek han aff hiorten sker
och siden fram til elden bær
han reff thz a en storan teen
och stekte ther badhe køt och ben

C. ¼. Ena dyggra stek han aff hiorten skær
¼. Han rewen a en storan ten
Annars lika med B

D. *fattas.*

E. ¼. Han sættæ aa en storen sten
Annars lika med B.

F. *Instämmer med* B.

2566. B. then sama } *f.* thæn
E. samme }

2567—8. B. hans leon alt hos honum laa
och wilde ekke thæden ga

C. D. E. F. *Nästan lika.*

2569. B. tha hen hawer æthit mæden han wil

C. *Samma läs-art.*

2571. B. C. alt thz *i st. f.* huath

2572. B. C. och alt *i st. f.* alt saman

2573. B. C. D. han lagdis nidher a then mold

2576. B. C. leonit haffde honum (C. han) swa kær
D. then leo hade honom kær
E. Løyen stodh hannum soa nær
F. *Lika med* B. C.

2578. B. then nat ower honom halden ware
C. then nath iwe honum hult wordh
D. then nath halde offuer honom wardh
E. F. *Öfverensstämma med* D.

2578¼—½. B. och gømde han mz sin froma
at engen ma honom til skada koma

Digitized by Google

C. *Nästan lika.*

D. E. *fattas.*

F. och giømæ ha*num* ther mædh sin fromæ
sa ath enktæ maa ha*num* til skaddhæ ko*m*me

2579. B. C. thz *f.* ther

E. Huat wil iech meræ sige j fra

2580. D. thz fyrste ther ha*n* dage sa

B. C. v. 2580—1 *fattas.*

2581 – 2. E. tha redh ha*n* tæde*n* i the tidæ
oc loffuede gud i then time

F. tha redh han deden hwad han kundhæ
och leffdæ i then sa*m*mæ stundh

2583. B. Widh tolken } *f.* vidher the
C. With tholig }

D. E. *Lika med* C.

2584. B. C. nætt*er i st. f.* dagha.

D. E. F. *Samma läs-art.*

2586. B. C. tha kom han ridande til then kælde

2586¼—½. B. ther j haffui*n* førre aff hørt
hwat vnd*er* widh hona war giort

D. ther i haffue*n* fyrre savth aff hørth
huath vnd*er* vidh henne haffue*r* varith giorth

C. E. F. *Nästan lika.*

2590. F. hwad duær mægh længre liffs fræst

2590¼ – ½. B. then æræ iach her fordh*um* fik
thy at sorgh bradelik mik forfik

C. then æra jagh h*er* fordom fiik
mz sorgh hon mig for gik

D. Then ære jek h*er* fordom feck
mz sorgh bratlige megh forgek

E. The æræ iech h*er* førræ fech
mz sorgh hu*n* mek forgik

Digitized by Google

F. then æræ jech hæræ føræ fæk
mz sorigh han bradelig mægh for gik

2595. B. a hans hals fik han eth sar
E. j hans axel fech eth vapn soar

2596. B. C. D. E. F. och i *f.* a
B. bar *f.* var

2599. B. tha lot hon swa ømkelik och skalff
C. tha tok han swa ønkelig oc skalff
D. Tha loth hon ønkelige oc sare skalff
E. *Lika med* D.
F. *Lika med* A.

2600. B. huxade C. huxade ath D. mente E. hugede *i. st. f.* thænkte

2600¼—½. B. enghen man thz sighiæ ma
huru ømkelikæ hon lot tha.
C. F. *Instämmande läs-art.*
D. E. *fattas.*

2600¾—¼. F. hwn saa sin herræ blødæ
tha wildhæ hwn heller tallæ døth
B. C. D. E. *fattas.*

2601. F. listeligh *i st. f.* maklika

2602. B. før hon thz matte koma a ledh
D. fyr en hon kunne thz komæ a leidh
E. før æn thz mottæ goa thes a ledh

2603. B. thz hon tok
C. thz hon tog
D. Ath thage thz
E. at taghe thz
F. thz hwn togh
} *i st. f.* tha tok hon

2604. D. saloge *f.* ædhla

2605. C. Och lagdet for honom pa en sten

Digitized by Google

Vers. 2606. B. ther thz matte gøre honom enkte meen
C. *Samma läs-art.*
D. ath thz ey kunne gøra honom mein
E. ath thz motte hannum ey gøræ men
F. for thz skwldhæ hanum ey giøræ meen

2606½—¾. B. och lopp ater och fram thæræ
som hon monde galin wæræ
mz iæmmerlik lat och skriade swa
at thz war ømkæ at høræ pa
C. *Instämmande läs-art*
D. Hon løp epter oc fram thære
som hon munde galen wære
E. *fattas.*
F. *Öfverensstämmer med* B.

2607—8. B. C. D. *fattas.*
E. Then løyæ hadde fonget so megel vondæ
thz motte huerken ligge eller stande
F. thz haffdhæ fonghz saa møgel wandæ
ath thz mattæ hwærken leghæ heldher
standæ

2608½—½. B. han lagde sik widher eth bærgæ liit
och hwilte sik en stund ther with
C. *Samma läs-art.*
D. Han lagdis vider eith berge lidh
oc hwildis enæ stundh ther widh
E. *fattas.*
F. han lawdes widh jen bierghe lidhæ
och hwiltæ sægh jen stundh ther widh

2612. B. C. til hans *f.* til honum

2613. B. lagde sik *f.* lagdhis
D. Oc fore hans føther ther hon la

2613. E. v. 2613—14 *fattas.*

Digitized by Google

Vers. 2615—6. B. tha han war hwit tha stod han opp
hans hiærtæ war modhit j hans kropp
C. *Samma läs-art.*

2618. B. han haffde ey haldet wider then frua
C. han haffde ey haldet tro wid then fruga
D. ath han hade brotidh widh sin frue
E. han hattæ eÿ holdet vet sin frughe
F. han haffdhæ ey holdeth then frwe

2620. B. iach hawer thz bruthit ræt alt slæt
C. *Samma läs-art.*
D. oc hade thz brotith al offsnath
E. oc hadde thz brudet ræt oc skæll

2624. B. mæden engen her seer pa
C. mzdan her ingen seer wpa
E. v. 2621—8 *fattas.*

2627—8. B. ee siden iach miste then høglik æræ
ther iach haffde mz min hiærtæ kære
aff godh æmpne foor iak illæ
thz wlte mik min storæ osnillæ
C. digher *för* storæ. *Annars lika.*
D. E. *fattas.*
F. sidæn jech myste then hyweligh ere
jech haffdhæ mz myt hiertens kiæræ
hwem wil jech hæræ for giwæ sagh
jech wolde mæg sielff then vmagh
aff godhæ effnæ tha for jech ildhæ
thz wöldhæ mægh myn eyen vsnillæ

2630. B. C. thzta *f.* ther — B. C. D. (mon) *fattas.*
E. At løyen mwn fore mec sorg bære
F. then sorigh thenne løwæ for mægh bæræ

2636.

Digitized by Google

Vers. 2636. B. skulde ey diæffwlen siælinæ ærffuæ
C. D. E. F. *samma läs-art.*

2638. B. C. hon sat ther nær och hørde pa
E. hu*n* sæth ther nær och lidæ vppa
F. *instämmer med* E.

2639. B. thz kappællæ hos kælden stodh
C. J then kappele hoss kældin stodh

2641. B. och badh for høffuisko til sik ga
C. *samma läs-art.*
D. Oc badh ha*n* for hoffuisheith til segh ga
F. och bad ha*num* giærnæ til sægh gaa

2642½—½. D. En tho he*r* iwan war ey gladh
ha*n* gek til he*n*ne tha i stadh
E. F. *samma läs-art.*

2643—4. B. C. *fattas.*
D. then io*m*fru tenkte mz segh enæ
hue*m* scal jek he*r* mz meine
huath duga*n*de ma*n* mu*n* the*n*ne wære
ther segh sa sarlige kære
E. *fattas.*
F. then jomfrw sawdæ wid sægh jenæ
hwem skal jech he*r* mz meenæ
hwad godhæ man mon the*n*ne wæræ
ther jech hør sægh saa saræ kieræ

2646. B. C. mik *fattas.*

2648. D. oc wil jek ekki for ide*r* tegiæ

2649. D. armeste *för* vslasta

2650. F. ower *för* a

2651. B. thu mat wæl thigiæ oc mælæ ey swa
C. D. *samma läs-art.*
F. hwn mattæ wel tyc och tallæ ey saa

Digitized by Google

Vers. 2652. F. myn sorigh ær stø̄ræ æn thinæ too

2653. B. dande man j talen ey swa
C. Dugande man i talin ey swa
D. Dugande man hui thalen i swa
E. Godær man hwi talæ i soa
F. edelæ man hwi seÿe i saa

2654. B. C. tro a *i. st. f.* tro

2656. B. iak ær fangan iach ma her inne bidæ
C. Jag er her fongin jag ma her bliffua
D. en jek warder her fangen biide
E. En jech ær fongen her innæ blifue
F. jech wordher alt ath her jnddæ ath biddæ

2657—8. B. thy at ey ær bættre wardit mit mal
the wiliæ mik morghon brenne j bal
C. D. *samma läs-art.*
E. The ville mech morgen brenne j ball
Soa nade gudh offuer myn siæll
F. ey nw bedræ stor myt mool
i morigen skal jech brindhæ i bool

2659. D. v. 2659—60 *fattas.*
E. moa jech iomfru spørie ther till

2661—2. B. hwat haffua the idher at kennæ
hwi wiliæ the idher brennæ
C. D. E. *samma läs-art.*
F. hwadh sagh hawe the til thik
hwi skalt thu brændhæ sa bradælig

2663. D. skel *i st. f.* maal

2667. B. the sighiæ iak skulde min frua forradæ
C. D. E. F. *samma läs-art.*

2670. B. C. kan thöm *fattas.*

2671—2. B. them trem enæ thor bestandæ
och løsæ swa allæ mina wandæ

Digitized by Google

C. *samma läs-art.*
D. Them tre brøder thor bistande
och løse sa min fatige wande
E. Then enæ ther the tre bestande
oc løsæ soa ther al mỳn wandæ
F. ther the tre tørff jene bestandhæ
och løssæ saa mỳn storæ wandhæ

2673—4. E. Jech nw først ther a forstander
thz mỳn sorgh mer æn thin ær
F. then ridder swaredæ jech for stoor
myn sorig ower thin gaar

2675. B. thøy at thu mat skiutelig hiælp fanga
C. *samma läs-art.*
D. thy ath i mogen hielp bradelige fange
E. Thi tw kant raskelig hinlpen fonghe

2677—8. D. løse E. hielpe *f.* frælsa
F. jomfrwen swaret jech wed ey til
then i wærdhæn mægh frælsæ wil

2679. B. thok F. soo *för* tho

2683—3. B. hwo sik tolkit tordhe takæ a hender
at bestandæ tre riddare j sender
D. Ther segh thor tagæ thet a hender
ath ein bista tre i sender
E. Ther sig tordæ taghe tolicth a hendær
bestande tre riddere j sendær
F. ther sæg tordhæ tagæ slikt til handhæ
jenne modh tre brødher adh standhæ

2687. B. C. D. waliwan *f.* gawian

2691. C. huat sigher thu thin salaga mø
D. Seger thu thz thin saloge mø
E. Sigher thu mek thz sæluge møø

2692. E. tw skalt for saghe her ỳwæns døø

Digitized by Google

Vers. 2693. B. iach meen at thz gar mik swa
D. Ja men weith gør jæk swa

2694. B. ther faar iach sanna røn pa
C. D. E. *samma läs-art.*
F. ther fonger jech sanneligh røn aff

2697. B. C. E. at *fattas.*

2698. B. C. E. tik *f.* idher

2699. C. vm i ærein then mik holpen tha
D. vm i æreen then megh holpe tha

2702. B. tha iach haffde han slagit til dødhæ
C. F. *samma läs-art.*
E. v. 2701—4 *fattas.*

2703. B. fullæ C. fullan *f.* fulgodh
D. v. 2703—4 *fattas.*

2704. B. thz j holpen mik dygdelik wæll
C. thz i holpen mik dygdelig oc wæl
F. j halp mægh dygdæligh och wæl

2704½—½ B. thy iach war ther swa komin tha
at iach haffde engen at lithæ pa
C. thy ath jag war ther swo komen tha
ath jagh haffde a ingen lith wppa
D. E. *fattas.*
F. thy jech war ther komen saa
jech haffdæ tha jngen ath lidhæ aa

2705. B. C. ther tha F. tha i mod *f.* tha vidher

2706. B. giældæ *f.* löna.
C. F. *hafva samma läs-art.*

2707. B. sigh min kæræ hwat tik ær skedh
C. sigh mik kære huat tik ær skedh
D. Segen megh huat ider ær sketh
E. Sigh mek iomfru huat tek ær skedth

Digitized by Google

Vers. 2710. B. om idher lyster ther høræ pa
C. D. F. *instämmande läs-art.*
2711—12. C. kænnes thz jagh halp idher
tha i mik torfften wedher
B. *samma läs-art.*
D. Jek kennes thz ath jek halp ider
tha i mykith torfften vider
2713. B. C. D. E. F. ther *fattas.*
2718. B. C. om iach nokor lund hædan komma ma
D. vm jek hedan koma ma
E. om jech hæden leffuende komme mo
F. om jech hindhæ wenskab maa faa
2719. D. J fangen apter i stakkatte fresth
E. jech fan ather i stacket frest
F. ath j fonger affther i stakedhæ fræst
2720. B. C. thu hawer *f.* ij hafuin
2721—4. B. tha thz arit swa for gik
thz hon engen budh aff idher fik
tha gaff hon mik then sak
at thz wlte engen wtan jak
C. *samma läs-art.*
D. Tha thz areth sa forgek
ath hon ey bodh aff ider fek
tha kende thz min frue megh
ath jek hade giorth moth henne swik
oc gaff megh sidan sa høgelige sak
ath thz volthe ingen vttan jek
E. tha thz areth alt forganget
Ath hun eÿ budh af ether fick
tha vittæ thz mÿn fruge mek
Jech spatæ radæt henne swig

Digitized by Google

F. tha thz aar sa for gick
ath hwn ey bwdh fra edher fæk
tha wittæ thz myn frwe mægh
thz jech haffdhæ rad hindhæ swigh
och gaff mægh ther for hywelig sag
ath thz woldæ jngen vdhen jech

2725. B. C. bedh D. beidh E. beth *f.* beedh

2727. B. och drotzeten thz gørllæ forstod
C. D. E. F. *samma läs-art.*

2729—30. B. C. D. E. *fattas.*
F. thy ath han thz giørlig fan
hwn trodhæ mægh alt bedher æn ham

2731. B. C. D. E. F. tha *i st. för* thy

2732. D. then gamle awndh han hade til megh

2735. B. C. Badh mik tha then riddare fa

2736½—½. B. innan fiorton natta fræst skulde iach
then fanga
elle[r] skulde mik thz til dødhæ ganga
C. D. E. *instämmande läs-art.*
F. jmnen fiortan dage skullæ jech them faa
heller jech skullæ til dødæn gaa

2737. F. mark och *f.* mangt eet

2738. B. C. D. E. F. (thz) *fattas.*

2739—40. B. C. *fattas.*

2742. C. caridols *för* karydol

2743—4. B. C. och sporde ther at gawian
och hwargen idher iach ther fan
D. Tha spurde jek æpter her gaffuan
huargen theræ jek ther fan
E. Jech sporde ther effter her ywan oc her gawian
Och huærkenter jech ther faan
F. *instämmer med* B. & C.

Digitized by Google

Vers. 2747. B. han war stolt och herra baldh
C. han war stolt och hiærta baldh
F. han war sa stalt och aff hierthz bold

2747. B. han tok bort drøtningen mz sit wald
C. *samma läs-art.*
E. han togh en drotningh bort mz voldh

2748½—½. B. och skiutlik bort mz henne rende
swa engen man then riddare kende
C. swo at *f.* swa *Annars lika.*
D. oc snarlige borth mz henne rende
sa ath ingen man honom kende
E. Han raskelige bort mz hennæ rændæ
Oc engen man then ridder kende
F. snarlig *f.* skiutlik *Annars lik* B.

2749. B. C. konungen mælte tha til keyæ
D. F. *instämmande läs-art.*

2750. C. badom E. bathwm *f.* badha
D. hører i megh huat jek vil segiæ

2754. B. at i moger henne ater kenne
C. *samma läs-art.*
D. thz i mogen apter fange henne
E. Ati mw atther fongæ hennæ
F. ath i mowæ affter fonge hindhæ

2755. B. C. D. E. F. tha reedh *f.* reedh

2756. B. C. aff henne *f.* til hænna
D. ath inte hade jek til henne sporth
E. Oc fingæ enctet til henne sporth

2757—8. B. C. *fattas.*
D. Oc ey annerstadz kunne jek finne
tky ær jek her fangen inne
E. Och eÿ en annen stadh motte jech fÿnne
thi ær jech fongen her innæ
F. *närmast lik* E.

Digitized by Google

Vers. 2764. C. J mogin ey en bærias mot threm

2768. B. C. D. E. tik *f.* idher

2770. B. eller iach skal weria thz*ta* mall

E. eller værie tegh foræ thz*ta* moal

2774. B. hwo iak ær eller hwat iak hete

C. *samma läs-art.*

2776. C. Jagh wil hældher for bliffua dødh

F. æn wildæ jech helder bliwæ dødh

2788. B. so*m* j bidhin mik om tighiæ

C. *samma läs-art.*

E. Ther i badhe mek om thiæ

F. om i bad mægh thz thye

2779—80. E. En tha at the sloæ ether i hiell

Jech vndkom*m*er them eÿ thz vet iech vell

2780½—¼. B. thz førstæ the hawa drep*it* tik

tha gar thz sid*a*n ow*er* mik

C. E. F. *instämmande läs-art.*

D. Thz fyrste the haffue drepith tegh

tha go*re* the oc sa vidh megh

2782. D. hui i vile talæ slikth

E. godæ iomfru hwi talæ i slight

2786. B. C. som *för* huru

2787—8. B. iach find*er* at j thæs loffua*n*de æræ

at iach komb*er* at*er* hæræ

C. jagh findh*er* ath i tæss iæffua*n*de ær

ath jagh komber ikke ather hær

D. Jek høre ath i æffne*n* ære

tbz jek komer i morgo*n* hære

E. Jech finner at i tess jæff æræ

at jech ko*m*me icke morge*n* hære

F. skal jech ther ey thwiwel paa bæræ

ath i affter komæ heræ

Digitized by Google

Vers. 2789. E. Thz vedh vell gudh i himmerige

2790½—¼. B. thy iach hawer idher swa wæl rønt
iach faar idher thz aldre lønt
C. thy at *f.* thy *Annars lika.*
D. *instämmer med* C.
E. Thi iech haffuer ether so vel rønt
Jech gider thz tegh aldregh ful lønt
F. thy i hawer mægh saa wæl rønth
jech faar thz aldrigh edher lønth

2792. B. jomfru gud giffui idher goda nat
C. *samma läs-art.*

2792—4. B. ij *fattas.*
C. thenne mark for jag ath letha
hwar jag motte min hæst at betha
E. J then mark for jech at bedæ
Jech jek for myn hest at ledæ
F. i thenne mark wil jech ledhæ
hwaræ myn hæst faar ath beddæ

2795—6. B. C. E. *fattas.*
D. Oc bliiffue ther til dagen up gaar
oc sidan apter kome her
F. ther wil jech bliwæ til dagen op gaar
och sidæn affter kome her

2796½—¼. D. Gudh gøme ider herre huar i fara
bade lønligh oc opinbara
E. F. *instämmande läs-art.*

2798. D. krankan *f.* thrangan

2799—800. B. C. *fattas.*

2801—2. B. C. han war *f.* ther var badhe
D. Tha fek han see i thenne mark
eith kastale thz var sa stark
E. Eth torn som *f.* een kasteel ther

Digitized by Google

Vers. 2803—4. D. *fattas.*
E. Muræn ther om tornet stodh
Han var bodæ høgh oc godh
F. jen mwr om thz kastellæ stod
som war bodhæ tøk och godh

2806. F. *fattas.*

2807—8. E. Thz var alt soa soræ høgt
Ath enge*n* gat sik thær fødh
F. thz war ther sa saræ ødhæ
ath jngen kwndæ sægh ther aff fødæ

2810. B. C. tok *i st. f.* reedh

2811—12. B. the a hus*it* waro mot ho*nom* gingo
mz myky*n* æro the ha*n* vnfingo
C. *samma läs-art.*
D. The aff huseth moth honom ginge
oc bliidelige the honom vntfenge
E. aff husæt *f.* ther varo *Annars lika* A.
F. a hwseth *f.* ther *Annars lika* A.

2812¼—½. B. och loto tha vindbro nidher
herra iwan war tha glader wider
C then winde bro *f.* tha vindbro *Annars lika.*
D. then vinde bro *f.* vindbro *Annars l. m.* B.
E. F. *nästan lika med* B.

2812¾—¼. D. Oc vilde helder herberge tigge
en ha*n* vilde vte ligge
F. ther helder *f.* helder *Annars lika.*

2813—4. B. thz førstæ herra iwan gik pa the bro
tha badho the ha*n* och mælte swo
C. *samma läs-art.*
D. Tha her iwa*n* gek uppa then bro
tha bade the honom oc sagde swo
E. vp mot *f.* mote

Digitized by Google

F. ower *f.* mote

2815. B. C. leon *f.* leonith — thæra *f.* hære

D. idert leo *f.* leonith

2817. D. Herræ iwa*n* swa*ra*de tha

E. He*r* ẏwan swarede b*ur*gende*n* tha

F. herræ iwan swaredæ the*m* tha

2820. B. C. skulom ekke *f.* maghom ey

D. *samma läs-art.*

2820½—½. B. wi skulo*m* antigæ badhæ in
eller och wt thzta sa*m*ma sin

C. ath thzta *f.* thzta *Annars lika.*

D. *fattas.*

D. Wẏ skulle enting*en* bodæ indh
eller bodæ vthæ stoo ath thztæ sindh

F. wi skullæ antig bodæ jnd
eller vdæ ath wæræ i thz*te* sindh.

2821—4. B. iach loffuar he*r* for os badhæ
ther maghi siælffuæ ow*er* radhæ

C. *samma läs-art.*

D. Tha swa*ra*de ridde*re* oc swene bade
i skulen he*r*re ther fo*re* rade

E. F. *nästan lika med* A.

2825. D. Tha ha*n* ko*m* uppa thz hus

2826. B. C. ther møtte ho*num* frur mz stora liws

D. F. *samma läs-art.*

E. ther møttæ ha*n*nu*m* fruger mz ma*n*ge liuss

2826½—½. B. badho swenæ taka ha*n*s hæst
och gømæ so*m* the ku*n*do bæst

C. E. F. *instämmande läs-art.*

D. Ridde*re* oc swenæ toge ha*n*s hesth
ath gøme so*m* the ku*n*de bezsth

2829. C. Ok talade til hans sida*n* swo

Digitized by Google

Vers. 2830. B. mi*n*s *f.* min

2831. C. ho*num* tykke thz wa*r*a en glæde stwnd
D. Thz tykk*er* hono*m* va*r*e en glædi stundh
E. Ha*n*nu*m* tickes at wæ*r*e en glædelic stu*n*d
F. ha*n*u*m* tøgk*er* thz wære jen gladælig stund

2832½—½. B. the f*r*u*r* och jo*m*f*r*u*r* toko ha*n* ther
och leeddo ha*n* thit thera he*r*ra ær
C. E. F. *samma läs-art.*
D. *fattas.*

2834. B. D. E. F. hoos *f.* nær
C. oc sættin nidh hoss siælffue*n* sik

2836. B. C. tha war them til skem*p*ta*n* giort
D. hono*m* *f.* thöm
F. then wortæ them allæ til skiemtæn giord

2837. B. waro C. wore E. sagdæ *f.* saato

2838. C. ønkeligh F. jamerlig *f.* vnderlik

2838½—½. B. Badhe karll och swa q*u*innæ
och hwart thz barn ther war inne
C. D. E. F. *liknande läs-art.*

2839—40. B. och græto swa iemm*er*lika tha
ath ther war ømkæ at høræ pa
C. tha *fattas. Annars nästan lika.*
D. *fattas.*
E. inck at see
F. ønk ath see } *f.* önkelikith höra

2841—2. D. stu*n*do*m* gr*e*te the alle sama*n*
stu*n*do*m* hade the mykith gama*n*

2844. F. ther the saddæ och fæk them mad

2844½—½. B. kæ*r*e husbonde sigh thz mik
om iach ma thz spøriæ tik
C. D. E. F. *instämmande läs-art.*

Digitized by Google

Vers. 2845—6. D. Hui *ære* i stu*n*do*m* kate
oc stu*n*do*m* sitiæ i alle oc grete
F. medæn wi hawæ sa mygæn gamen
hwi grædæ i stundum allæ samen

2847—8. B. C. *fattas.*
D. E. skemptan *f.* (glædhi)
F. kw*n*næ *f.* matte — skiæmtæn *f.* (glædhi)

2850. B. C. huxa *f.* thænkia

2850½—¾. B. thy wil iach helde*r* ther om tigiæ
æn idher mer ther aff sighiæ
C. E. *samma läs-art.*
D. *fattas.*
F. thy wil jech nw heller tye
æn thz for edher ath seye

2851—2. D. *fattas.*
E. meget *för* storlika

2853—4. B. C. owe*r* en (ena) *f.* swa gærna
D. *fattas.*
E. alt *f* swa gærna
F. jech wil mæg ey ther spare til
ath seye eder hwadh i weddæ wil

2855. B. C. en ræse hawe*r* mik giort høglik skada
D. En riise haffue*r* giorth megh mykin skada
E. Een Jætte gør mek so høgelig skade
F. jen reessæ hawer giordh mægh hywelig
skaddæ

2860. B. C. D. E. ther *efter* dotter
F. och bedi*s* myn datter wdæn myn jaa

2861—2. B. iach ate siæx rikæ och kat
och for mik ee wæl mæda*n* aat
C. rike ok war ffwl *f.* rikæ och

Digitized by Google

D. Jek atte synær bade riik oc kaath
oc fors megh medan fuluel aath
F. jech ottæ sex sønær mz æræ
the waræ mæg gantze kiære

2863—4. B. C. *fattas.*
D. The ware riddare rask oc klok
til thes then riisi them borth tok
E. raske F. raskæ *f.* rikasta

2865. B. fælskarper ær hans nampnæ
C. D. mono *fattas.*
E. Fieldræ the hannum neffnde
F. field skrepper the hanwm neffnæ

2867—72. B. C. *fattas.*

2870. D. the epter liffuæ hith ath føre
E. The effter leffue oc hæden føræ
F. the ther ther æffter leffwer hidh at føræ

2871—2. D. Oc drepe them sa wy thz se
slikth gør megh i mith hierte ve
E. Han dræpær them ath vy thz see
thz gør mek i mit hiartæ vee
F. jech *f.* vi *Annars lika med* D.

2874. B. C. siælfuer *fattas.*
F. hawæ *f.* taka

2875—6. B. C. D. F. sina *fattas.*
E. Vten gifue henne stiggere swene
the snødestæ æræ och vreneæ

2876½—½. D. Ther han haffuer i sin gardh
them lather han henne vare ospardh
E. F. *samma läs-art.*

2877—8. B. C. *fattas.*
D. Ath the skule henne skende swa
thes nade megh gudh ther alt forma

Digitized by Google

E. At the skulde henne skade soa
Ath han forsmor henne siden at foa
F. *lika med* A

2879—82. B. C. *fattas.*

2882½—½. B. han haver mik takit aff hus och land
sompt mz swærd och sompt mz brand
C. *samma läs-art.*
D. *fattas.*
E. F. *instämmer med* B.

2883—4. B. thenne rese fiælskarper
han ær mik alt offstarker
C. ffiælskraper *f.* fiælska(r)pper
D. offsnarper *f.* offstarker
E. Then ondæ fiældskræppere
v. 2884 *fattas.*
F. field skrepp *f.* fiælska(r)pper

2885—8. B. C. (honum) *fattas.*
thu fonne ther manga pa hans hws
Annars lika.
D. Herræ iwan suarede som i mogen høre
hui laten i ekki thzte gøre
Ath sende bodh til kongen artus
j finne ther vel uppa hans huus
E. bonden *f.* (honum) — j hans *f.* op a thz
F. fundæ *f.* finder

2889. B. C. D. F. vil *fattas.*
E. gærna *fattas.*

2890. B. och løsæ swa allæn then wandæ
C. ok løsa swa allan thin wonda
E. thænna *fattas.*

2890½—½. B. hwar ther latæ effter tolik saka
han finder ther wæl sin maka

Digitized by Google

C. tor letha atb *f.* ther letæ effter
D. *fattas.*
E. lyder at *för* letæ effter
F. thy ath how ther ledder ath tølligh saag
v. 2890¼ *fattas.*

2894. B. C. ræt *fattas.*
D. longe hade varith løst min quala

2895. B. C. D. waliwan *för* gawian

2898. D. thz ær santh jek seger nw

2901—2. D. *fattas.*
F. thy ath hwn ær saa lankt komet bort
ath wi fongæ ey til hindæ spordh

2904. B. C. ther wi haffwm her j waræ borgh
D. som vy haffuum a thenne borgh

2905—6. B. somj C. sornen *för* forsniman
D. *fattas.*
E. v. 2906 *fattas.*
F. och sine syster søner aff nød
thz thy nw sa æræ død

2907—8. B. C. *fattas.*
E tha skindæ han segh genisten hem
Ath hielpe bodæ mek och thom

2909. D. E. F. the *för* thz

2910. B. C. talade F. taleddæ *för* (sagdhe)
D. offuer F. ower *för* vidher

2911. D. melte F. swaredæ *för* sagdhe

2912. D. ey sa E. ey soa F. ræt *för* ey

2916. B. sidan ganga *för* ganga
C. E. *samma läs-art.*
D. æ hwru megh kan thz ga

2917. B. thok C. E. tha *för* tho

2919.

Digitized by Google

Vers. 2919. B. C. a *fattas.* E. vether *för* a

2921—2. B. en kemp besta fore ena jo*m*fru
Thz fange*r* iach ey lenge*r* lønt nw
C. kamp *f.* kæmpa *Annars lika med* B.
D. En kamp bista for ein jo*m*fru
ther fangen ligge*r* a liiffueth nw
F. kamp *f.* kæmpa *Annars lika med* A.

2923—4. B. och fo*r*e middagx timæ ther at ko*m*ma
hwat thz warder mik til skada eller fro*m*a
C. F. *Samma läs-art.*

2928. B. C. D. E. at *för* ij

2929—30. D. Sida*n* mu*n*de ther in ga
the veneste io*m*fru ma*n* vilde se
E. sithen soa ma*n* for he*r* ywan i*n*gao
the venistæ iomfru ma*n* a soa
F. fi*n*næ maa *för* snima*n* sa

2931—2. B. skylto C. skiwlto *för* skyldo
D. *fattas.*

2933—4. B. C. E. *fattas.*
D. Then io*m*fru*n* oc *u*ndre qui*n*ne
haffuæ sorgh oc bleake ki*n*ne
F. then frwæ och the stoltæ qwi*n*næ
haffdæ all blegæ kindhæ

2935—6. B. C. D. F. man *för* nakar
E. the vilde ey openbare them
oc skulde them enge*n* grædende see

2939. D. melte *för* sagdhe

2440. B. och ey swa ømkelika lata
C. D. F. *Samma läs-art.*

2942. D. angisth E. angist *för* anger

Digitized by Google

Vers. 2942½—¼. B. han wil wider resen stridhæ
och løsæ idher fran allæn qwidhæ
C. *Samma läs-art.*
D. Han vil vith then riise striide
oc løse sa al ider quide
E. *fattas.*
F. han wil mz then resæ stridæ
och løssæ ther mz wor qwidæ

2944½—½. B. han badh them tha vpstanda allæ
j skulen mik ey til fota falla
C. D. F. *Samma läs-art.*
E. genister *för* tha

2948. B. fallæ *för* standa
C. D. F. *Samma läs-art.*

2948½—¼. B. C. C. D. *fattas.*
F. ey bør edher thz wedh mægh ath giore
jech wil eder thz ey see helder høræ

2949—50. B. jach wil thz allæ rædhæ
frur och jomfrur badhæ
C. D. *Samma läs-art.*
F. edlæ frwer *för* frughur

2951. B. gladi C. glade *för* gladha

2953. B. om gudh wil mik then lykko sendæ
C. D. F. *Samma läs-art.*
E. Om gud vill mek then naden sende

2954½—¼. B. thz skal thok morghon arllæ wæræ
iach ma ekke lenger dweliæs hæræ
C. D. E. *Samma läs-art.*
F. thz skal doo orligh wæræ
thy jech duelis ickj længy heræ

2957—8. B. C. *fattas.*

Digitized by Google

Vers. 2958½—¼. D. Han gaff them allom gode trøsth
ath theire anger varde løsth
B. C. E. *fattas.*
F. han gaff them allæ godh trøst
ath thiere anger skwldæ wære løst
2958¾—¼ B. Och giorde them sidan glædi och gaman
then qwæld mædan the waro til saman
C. *Samma läs-art.*
D. The giorde segh sidan gledi oc gaman
thz queldh tha the sate saman
E. *fattas.*
F. siddæn giordæ the them gledæ och gamen
then afftæn ther the sadæ samen
2960. B. Och swa thz leon hos bonum la
C. E. F. *Samma läs-art.*
2961. B. C. thz sik rørde ey eth har
thz laa swa quarth ræt som eth far
D. *fattas.*
E. Vtæn loa all qwær *f.* thz laa qwart ræt
F. ther sægh rørdæ ræt ey jeth hoor
thz laa saa qwer som jeth faar
2963—4. B. skakade C. skagade E. rørde *f.* riste
D. *fattas.*
2965—6. E. *fattas.*
F. ther herræ jwan thzte sa
ath thz war tidh til sæng ath gaa
2967—8. B. C. D. mætte *för* (sagdhe)
E *fattas.*
2969—70. D. mør mz *för* ionfrughur moot
E. *fattas.*
F. mz *för* moot

Digitized by Google

Vers. 2971—2. B. herra iwan och hans leon badhæ
hwilæs nw och haffuæ nadhe
C. D. *Samma läs-art.*
E. Her ywan oc løyen the bodæ
huilt*is* the nat och haffdæ nadee
F. herræ ywan och hans løwæ boddæ
hwiltes om nattæn och hawæ nodæ

2974. B. C. D. E. F. til *för* fore

2975—6. B. C. D. klappade E. Han klappet F.
klappædæ *f.* ok klappædhe
D. oc badh E. Oc bath F. och badh *f.* badh

2980. C. klædas D. E. klæd*iss f.* sik klædha tha

2982. B. wæmpt*is för* væmpnte sik
C. D. F. *Samma lös-art.*

2983—4. B. C. min *för* mins
D. min gode *för* mins kære
F. han kalede hosbwnden tha til seg
myn kiere wæn thz bedher jech thik

2985—6. B. thz mz mik *för* mik (nw)
C. E. F. *Samma läs-art.*
D. Ath lathen megh nw hedan fara
Jek ma ey lengre duælias hære

2987—8. B. nw wet thz gudh j himmerik
iach dwald*is* her gernæ hos tik
C. *Samma läs-art.*
D. *fattas.*

2989—90. B. C. E. *fattas.*
D. jek ware her gernæ i thzte sinne
nw late gudh os hele finne
F. om thz mattæ wæræ aff thzte sindæ
nw ladæ mæg gud edher hælbregt findæ

Digitized by Google

Vers. 2991—2. B. C. F. orloff *för* tha orloff
D. Tha han vilde thedan ga
oc iomfrun hørde han thala swa
F. han tog orloff och wildæ gaa
tha then jomfrw thzte saa

2996. B. herra wi lathum thz a idhræ nadha
C. herre ywan wi latom thz a idher nade

2996½ — ½. B. the haffdo honum gernæ fallet 'til fot
haffde thz honum ey warit j mot
C. F. *Samma läs-art.*
D. *fattas.*
E. The hadde hannum gerne fallit til fodæ
hadde thz her ywan eÿ varit imodhe

2997—8. B. och budhu honom gotz ther til
at han hos them dweliæs wil
C. *Samma läs-art.*
D. The bode honom gotz ther til
ath han ner them bliffue vil
E. hoos F. mz *för* nær

2999. B. C. mik thz *för* thz

3001—2. C. Gud lathe thz aldre herre gauian frægna
æller ok andra goda tægna
B. *Instämmande läs-art.*
D. E. *fattas.*
F. och ladæ thz allre herræ gawian høræ
heller andræ godæ mændh ath spøræ

3003—4. B. C. mik swa sielffuer *för* vil mik swa —
(nw) *fattas.*
D. *fattas.*
E. v. 3003 *fattas.*

3005—6. B. C. *fattas.*
D. tha (swa) *fattas.*

Digitized by Google

E. harlæ soræ F. gansze saræ *f.* (swa) sara

3008. B. C. j *i stället för* at

3009—10. B. war *f.* idhan — B. C. waliua*n* *f.* gawian

B. C. ædlæ r. *för* her*r*a r.

D. *fattas.*

E. fore ethers frende skildh he*r* gawian
ærlig riddere i tencke aa ham

F. edlæ r. *för* her*r*a r.

3011—12. D. *fattas.*

F. ladher mæg thz he*r*re fin
ath han ær kiæræ moder*b*roder myn

3013—14. B. C. *fattas.*

3015—16. B. C. *fattas.*

D. luneta *för* thæn io*m*fruo

3018. B. C. E. ordh F. ord *för* eedh.

3019—20. C. sant *för* sat

D. *fattas.*

E. thz skal ændelige *för* at thz skulde ey

3022. D. sorgh F. sorigh *för* angær

3023. B. wald *för* hand

C. D. E. F. *Samma läs-art.*

3024. D. nær ider *för* hær qwar

3027. B. C. komber D. komer F. komær *f.* kom

3029. B. D. E. stor F. stoor *för* dygher

3030. B. C. stora *för* dighra

D. E. F. dighra *fattas.*

3031—2. B. E. lagde C. lade *för* lægger

D. Huar ha*n* he*n*ne lade uppa then mark
tha war ho*n* swa tu*n*g oc stark

E. aff staale badhe *fattas.*

F. twng *för* stoor

3035—6. B. C. *fattas.*

Digitized by Google

D. Tho ath tii kompane eller flere
the matte henne ey aff staden røre
E. kemppe *för* kompano
F. do ath thj mændh mænd haffdæ komet
theræ
the mattæ then ey aff stedh bæræ

3038. D. ther i haffuen fyrre sakth aff hørth
F. ther i aff føræ hawer sawd hørd

3041—2. B. C. D. E. *fattas.*
F. hwer a jen hæst mz stærkæ rem
sa hordæligh bant han them

3043. B. Hart *för* thwært

3044. B. tolket C. toligt *för* slikt

3045—6. D. *fattas.*

3048. B. stora D. F. stor *för* dighra
E. lislæ *för* dighra giist

3050. B. (them) *fattas.*
C. swo ænsliga slo han the riddara tha
D. sa angistelige munde han them sla
E. Soa hardelige mundæ han them sloa
F. sa ønkæligh slo han tha

3952. B. F. man matte (mattæ) thz *f.* thz matte
C. E. man *för* thz
D. *fattas.*

3053—4. B. C. riddara *fattas.* — B. swa C. swo E.
sa *för* illa
D. *fattas.*
E. redæ *för* varo bundne — E. kunne F.
kwnnæ *för* matto

3054½—½. B. the waro trøtte och swa modhe
bak saræ och illæ skodhe
C. *Samma läs-art.*

Digitized by Google

D. *fattas.*

E. bodæ trættæ och *för* trøtte och swa

F. trættæ och jllæ møddæ
ath gangæ han them nøddæ

3055. B. thera *för* the

C. D. E. F. *Samma läs-art.*

3056. B. han war halt och illæ lam

C. *Samma läs-art.*

3037—8. B. C. *fattas.*

E. falsk *för* fals

F. for vdæn fals *för* thz var (ey)

3058½—¼. B. C. D. *fattas.*

E. Alt thz tidestæ ther han moa
ath thz var sorgh at see vppa

F. e thz offtestæ ther han for moo
sa ath thz war ønk ath see ther oo

3059—60. B. C. D. *fattas.*

E. lislee *f.* giisl — swa *fattas.*

3062. B. allæ C. D. the *för* thera

F. ther the kam for the porttæ

3065—6. D. Thu warder nw thine dotter vth giffuæ
eller scule the døde bliffuæ

F. thin dotter skalt thw nw vd giwæ
heller thu skalt død hæræ bliwæ

3068. D. hon scal tho komæ i mith fante waldh

F. hwn skal æn do i mynæ wold

3069—70. D. swa sara *fattas.*

E. *fattas.*

3071. B. C. D. thz *fattas.*

3072. B. iach wil aff henne almæning gøræ

C. Jagh wil aff hænne almínge gøra

D. *instämmer med* B.

Digitized by Google

E. Jech vill henne til almøssæ kone gøræ
F. jech wil skam aff hindæ giøræ

3073—4. E. *fattas.*
F. the fulestæ swænæ i myn gordh
skal hwn allæ wære vspardh

3075—6. B. C. D. E. *fattas.*
F. æn do hwn hawer stoltæ ladæ
thz stor hindæ wæl til maddæ

3077—8. B. kerde C. D. kærde *för* kærir
B. gudh gaffue thz iach ware dødh
C. *Samma läs-art.*
D. gudh gaffue jek ware helder dødh
E. *fattas.*
F. *nästan lika med* B. C.

3078½—½. B. tha matte mik then iember ey ske
ther iach hwar dagh fore mik see
C. *Samma läs-art.*
D. E. *fattas.*
F. nw dawlig *för* hwar dagh

3082. D. øhøffueskelige F. v høwskælig *f.* oföghelika

3083—4. B. C. *fattas.*
D. vare *för* ganga
E. skulde oss ower hefne *för* skal vald ower hænne
F. sa ildæ gaa *f.* ganga swa — makt *f.* vald

3086. B. tingh C. ting F. tøff *för* tygh
D. v. 3085—6 *fattas.*
E. Och alt siit vapen han aflagdæ

3091—2. B. alt thz gotz ther han forma
C. alt thz godz han forma
F. hwad han for maa
} *f.* huath han ma
E. *fattas.*

Digitized by Google

Vers. 3093—4. D. E. *fattas.*

3095. B. klærkæ *för* karl

3097. D. melte *för* badho

3100. E. alskæns *för* thæn

3101—2. B. stora *för* dighra

D. *fattas.*

E. storæ pughæ *för* dighra risa

F. løkæ *för* sigher — storæ *f.* dighra

3103. C. Ther jætte*n f.* Risin — ẏwær *f.* iwan

3105. B. sigh æstu kome*n* nw her til

C. D. F. *Samma läs-art.*

E. v. 3105—6 *fattas.*

3107—10. D. *fattas.*

3109—10. F. och war ey thin wæn thz seyer jec
ther thik wistæ hidh til mægh

3111—12. D. E. *fattas.*

F. flyær *för* skipadhe

3113—14. B. C. *fattas.*

3116. B. dande C. D. dugande E. Goder F. godæ
för donde

3117—18. D. *fattas.*

E. jech wil ey længr*e* træde mz thik
thit tro ackt*er* jnthz jech

3122. B. C. sporan *för* sporom

F. sit ørs han fast mz sporæn hioo

3123. F. red *för* rænde

3125. B. ther han for platæn haffde pa

C. D. F. *Samma läs-art.*

E. Ther ha*n* forpladæ hadde vppa.

3128. F. then rese gaff thz jckj i giøm

3129—30. B. lagh C. slagit E. saræt *för* (thz) laghit

Digitized by Google

F. thz fyrstæ ther han blodhz kiendæ
han togh then storæ stang i hænde

3135—6. B. thu skalt thz*ta* giældæ
om iach ma liuet halda
C. thu skall thz*ta* giælde om jac mo liffue
D. *Instämmer med* B.
E. alæ F. bradælig *för* sarlika

3137. E. drogh *för* rykte

3139—40. D. riisens *för* hans
F. *fattas.*

3141. E. sticke *för* steek

3142. B. fiæl skrap E. fælskræpper F. field skrep-
per *för* fiælskarpe

3143 – 4. B. C. *fattas.*

3146. B. C. wil ekke (ikke) *för* forsmadhe

3147. C. fiælskrap E. fialskrepper F. then resæ *f.*
fiælskarpe

3148. E. skrænde *för* öpte

3150. C. ath tik skal ald*re* longa til mik
E. Ath thu skalt ald*re*gh luntæ til mek
F. ath thu skalt ald*re* glømæ mæg

3153—4. B. rættelik C. rætlig *för* rædhelika
D. *fattas.*
E. Tha hialp gudh h*er* ẏwan vell
Ath hugget sloa eẏ han*num* i hiell
F. tha halp gud h*erræ* ywan
ath thz hogh togh eẏ rættælig ham

3154½ — ½. B. thy at haffde thz skælligæ tak*it* ham
tha ware dødh badhe ørs och man
C. *Samma läs-art.*
D. Hade gudh ey holpith h*er* iwan
tha vare dødh bade ørs oc man

Digitized by Google

E. Hadde thz starckelige taghz ha*n*nom
tha vare døth bodæ ørss och ma*n*
F. *Nästan lika med* E.

3156. D. E. he*r* iwan F. he*rr*æ iwan *f.* hænna he*rr*a

3158. B. C. och spra*n*g swa raskelik til then ref
D. bade F. bordæ *för* bardhe
E. v. 3157—8 *fattas.*

3159—60. B. C. *fattas.*
F. Soa raskeligh sprang the*n* løyæ fra*n*
Och giorde Jætte*n* en høgelig skam
F. springe*r* *för* sprang

3161. B. C. D. E. monde hon *fattas.*

3162. D. klæder *för* biörnskin

3163. E. ractæ F. raktæ *för* rakar

3164. B. C. a mi*n*a tro *för* maghi*n* ij tro
D. thz gar alth mz a mi*n*e tro

3165—6. B. C. D. *fattas.*
E. jæmerligh løyen jætte*n* *för* ængislika hon
han tha
F. jamerligi *för* ængislika

3167—8. B. C. D. *fattas.*

3171. *Här fattas ett blad i handskriften A, och är den tryckta texten v.* 3171—3254 *hemtad ur B.* (*ss.* 290—292).

3172. C. fiælskrap E. fielskrepper *för* fiælskarp
F. reff ha*n* sægh then løwæ fra

3173. C. harda*n* D. harde E. høghæ F. mygæl *för* harda

3174. C. dige*r* E. tych *för* stor

3177. C. hugte sik take*r*
D. vilde strax } *för* huxade sik strax
F. thinktæ tha thz

Digitized by Google

Vers. 3178. D. snarth E. genist*en* F. raskelig *f.* sköt

3179—80. E. *fattas.*

3181 C. thz huget kom neder mællom them bade
ok kom tho hwargom thøm til skada
D. Thz hogh kom nidh mellom them bade
oc warth huargen theræ til scadæ
E. *Instämmer med* D
F. *Instämmer med* C.

3181½—½. D. Vel atte alne i jordene nider
sa hørde jek sakth sa seyer jek ider
E. F. *Samma läs-art.*

3182. D. Tha *för* thz förstæ

3183. D. E. F. fast *för* starkelikæ

3184—5. D. Han tha snarlige til honom hio
sa angistelige han honom slo
E. Tha sprangh han fram oc fast ham sloo
fiælskræpper galt thz a myne troo
F. han sprang fram och giordæ saa
then resæ sa jamerlig han sloo

3185½—½. E. Ath arm och axel aff hannum gik
Aff the hugh han tha fick
F. *Samma läs-art.*

3186—7. D. *fattas.*
E. Eth annet } *för* eth
F. jet annet }

3188—9. D. j genom hans hals oc i hans brysth
then riisin fek tha fuluel systh
E. Gømmen hans hoffuit oc hans bristh
then pughe wort tha raskelige tysth

3190. C. swo ath i hiærta nam thz stad
D. *Samma läs-art.*
F. sa ath hoget greb i hierthz stadh

Digitized by Google

Vers. 3191. D. her iwan varth tha fuluel gladh
F. tha wortæ herræ iwan møgliz glad

3192. E. enctæ hannum *för* ey

3193. C. tager han sa resan falla
E. jætten *för* resen at

3194 - 6. D. Tha munde alle aff husith ga
alle thiith som riisin la
E. fare sin hand vppa the iord so modh
tha løb hwær then a husit stodh
Alle tith som iætten loa
the tackede alle her ywan oc sagde soa
F. for sin hand oppa then hiedæ
man mattæ thz høræ langæ leed
hwræ bierigh och dallæ skalff wedher
ther han feld a jordæn nedher
ther resæn war fallæn och sam i blod
tha løbe the allæ a hwset stodh
bodæ karlæ och sa qwinæ
hwært jeth barn ther war indhæ
allæ tiidh som resæn laa
thæ tackedæ herræ iwan och giordæ
[? sawdæ (*sagde*)] saa

3197. D. E. allæ *fattas*. F. thenne *f.* allæ

3198½—½. D. Husbonden oc fruen ære nw glade
ath te moge nw vare mz nade
Oc løsth er nw there sone quidh
som the haffue haffth i lange riidh
E. *fattas*.
F. storæ *för* sone — tidh *för* riidh
Annars lika med D.

3201. F. bidhæ *för* in

Digitized by Google

Vers. 3202¼—½. D. Oc huile*n* ider oc haffue make
i gøren thz for wa*re* sake
C. E. *fattas.*
F. ath hwillæ *för* Oc huile*n*
3202¾—⅛. tha i thz erindæ hawæ giord
ther wi hawæ aff edher hørd
herræ iwan swaredæ hosbwndæn tha
for sanindæ jech thz ey jettæ maa
thy thz alt a lyckæ stor
hwre thz mæg i hændæ gaar
3203. C. swa*ra*de *för* swarar
D. E. *Samma läs-art.*
F. æn bad he*r* ÿwan hosbwndh[æ]n tha
3206. E. thit som he*r* gawia*n* spørie eller høræ
3207—8. D. j *för* och — ider *för* them
3210. D. huath i biude*n* thz fra*m* ath føre
F. thz han them beder fram ath føræ
3210¼—½. E. Hans loff ær he*r* och i allæ stadhæ
thi ha*n* hialp them af alle wadhæ
F. ha*num* loff och æræ i allæ stadæ
thy han løstæ them aff wodhæ
3210¾—⅛. F. och saa for then grimæ død
som them stod foræ och andræ nød
3215—6. D. *fattas.*
E. v. 3216 *fattas.*
3218. D. the*n*ne *för* allan
3219—20. C. inge*n* *för* ekke
D. thy ath ha*n* ke*n*ner hono*m* wel
oc gøren hono*m* ey me*re* skel
E. *fattas.*
F. och seyer jech kindher ha*num* ful wæl
och giørær ha*num* ther for ey meræ skiel

Digitized by Google

Vers. 3220½—¼. D. Jek rædis thz megh til scadæ gør
ath jek sa lenge haffuer varit her
F. F. *Samma läs-art.*

3222. D. herre vi vile mz ider fara
F. *Samma läs-art.*

3223—4. Ælle *för* alle
D. Oc væriæ ider medan vi mogen liffuæ
eller oc dødhe nær ider bliiffuæ
E. mæn *för* mz — eller *för* alle
F. men *för* mz — heller *för* alle

3224½—¼. F. tha swaredhæ them herræ iwan
gud takæ edher sawdæ han

3225. D. withen *för* wilin

3227—8. D. Gudh gøme ider alle en
frur oc mør oc sa men
E. hielpe *för* helsse
F. godæ *för* höffuiske

3230. D. keldan *för* cappelen

3232. C. for æn D. fyr en *för* för
E. *fattas.*

3233. C. saluga *för* salgæ

3234. C. capellit *för* capellen
D. som ther var fangen i kappelleith inne
E. *Samma läs-art som* D.
F. *fattas.*

3236½—¼. E. Soa skamelig vppa en flaghæ
thz giorde the henne for wten saghe
F. skiendelig *för* skamelig *Annars lika.*

3237—8. ther the D. som the *f.* the
E. *fattas.*
F. ther *för* och — ther the *för* the
3239.

Digitized by Google

Vers. 3239 C. thagar *f.* tha E. bolith *f.* elden

3241—2. C. ffor hwi *för* fore hwat
D. Han øpte fasth oc badh them hette
huath gøre i nw i onde vette
E. Han øptæ fast och bath them bidæ
Huat gøræ j nw thre ondæ væthæ
F. och øptæ fast och badh them bidhæ
jech wil then jomfru løssæ aff qwidh

3242¼—¼. E. Thz veth gud i himmerigh
ey skal hun døø fore ethers swigh
F. wil *för* veth *Annars lika.*

3242½—¼. D. J haffuen henne ingen sak ath kenne
for ider lygn scal hon ey brenne
E. B. C. *fattas.*
F. skyld *f.* sak *Annars lika med* D.

4243—4. D. *fattas.*

3245—6. D. E. *fattas.*
F. gud willæ ey ath hwn forderwedes theræ
thy han wistæ hindæ v skyldigh wæræ

3247—8. D. E. *fattas.*
F. herræ iwan *för* han

3248¼—¼. E. Han raskelig fram til elden rendæ
Han vilde ey lade Ath hielpe hennæ
F. raskæligh fram til ildæn rændæ
och willæ ey ladæ ath frælsæ hindæ

3249—50. D. E. *fattas.*
F. wigedæ *f.* rympde

3251—2. C. sagho *för* sagdo
D. E. *fattas.*
F. the sowæ thz wæl *för* the sagdo allæ

3253—4. D. thaler *för* kærer

Digitized by Google

E. sagde *f.* öpte — sagde *f.* mælte — talæ *för* kærer

F. sawdæ *f.* mælte — taler aa *f.* kærer pa

Anm. Här återvänder texten till handskriften A.

3255. B. C. D. E. F. æ *fattas.*

3256. B. C. *fattas.*

D. so*m* megh *för* mik

F. kom nw fram mæg t*ö*rff bestaa

3257. E. Hær ywan F. h*e*rræ iwan *för* han

3258. B. C. och *för* han — jom*f*ru*n* *för* hon

3259—60. B. naken och giorde sin scriptæmall och gaff gudhi wald om liff ok siæll

F. sigh gudh *för* gudhi ij vald

3261—2. D. *fattas*

E. Hu*n* hadde ther eÿ clæder till

Fler*e* æn jech nw siæ vill

F. aa *för* til — maa *för* vil

3263—4. D. *fattas.*

3266. B. C. D. v. 3265—6 *fattas.*

E. Sorlig fielde foræ h*e*nne thoree

F, feldæ allæ for hindæ thoræ

3267—8. B. C. D. E. *fattas.*

F. hwæm kan os nw til hielp wære wort bwdh til myn frwæ ath bæræ

3269—70. B. C. D. *fattas.*

E. Och sagde thz mwæ wÿ soræ kære Hu*n* ær forlwen aff sin æræ

3276. B. C. ell*e*r sin ordh at*e*r takæ (taka)

D. the scule sin ordh apt*e*r take

E. eller the skulle th*e*r*e* ord til rigge drage

F. the skwllæ ther*e* ordh affter tagæ

Digitized by Google

Vers. 3277—8. B. C. D. *fattas.*
E. gud vill at *för* om
F. heller dødh for mæg adh bliwæ
sa framt *som* jech ma lewæ

3280. F. hw*n* hielsedæ h*anum* och sawdæ tha

3282. B. C. E. F. seer D. ser *för* skal see

3283—4. D. E. *fattas.*
F. til ændæ *för* ænt

3286. B. all min C. alth mith *för* allder min

3288. B. C. wlte E. volde E. hawer wolleth *för* valda

3290. D. *fattas.*
F. orsag *för* saklösa

3291. E. Droseden } *för* Herra drozatin
E. The drost }

3292. B. C. nw tala *för* tala
E. h*a*nn*um* *för* hænne

3294. B. C. torfft D. torffth F. tørfft *för* thröff
E. tro eÿ thz hu*n* vill sighe

3295. E. Oss F. os *för* mik

3296. F. vsand *för* osan

3298. D. e*n* for h*enne* moth tre ath striide
E. En ene foræ h*enne* thre at stride
F. æn jenæ modh os tre ath stridæ

3299. B. C. D. E. F. ther *för* hænne

3300. E. Jech for ether eÿ flÿ eth har
F. jech wil ey fly fra edher jen food

3301. B. hwarke*n* C. hwarke D. huarke *för* ey
F. thy jech hawer ey hæræ myn frænder

3303—4. B. C. D. *fattas.*
E. ridhæ *för* gaa

3305—6. B. C. D. E. *fattas.*

Digitized by Google

Vers. 3307—8. B. ey wid*er* C. ey wid *för* ræt ey
D. *fattas.*
F. thrwgh ey widh *för* three ræt ey

3309—10. B. F. rættæ C. rættan *för* visso
D. E. *fattas.*
F. som jec wil *för* ij vilin

3311—12. B. D. idher C. ider *för* the
E. *fattas.*
F. luneta *för* hænne

3312½—¼. B. fo*re* thy jak wet thz sannerlik
hon rædh sinne fru æn ald*re* swik
C. E. F. *Samma läs-art.*
D. *fattas.*

3313—14. B. C. *fattas.*
E. trøst*er* poa *för* veet at

3314½—¼. E. Ther alt ræthuiss och sa*n*den ær
men iech for sa*nnen*de at stride h*er*
F. ther allæ rætwishz och sa*nni*ndæ ær
medhen jech for sa*nni*ndæ stridher hær

3315. B. myk*it* hogmod *för* hoghmoodh mykith
C. D. E. F. *Samma läs-art.*

3318. B. C. wilom D. wiliom *för* skulu*m*

3319. B. swarade E. swarede F. swaredæ *för* swarar

3322. B. C. kan thz
D. ka*n* thz ok
E. ka*n* och thz
E. kan thz doo
} *för* ok kan thz æn

3323. B. C. D. E. göra *fattas.*
F. nogot *för* göra

3324. B. id*er* rada *för* radha
C. D. E. *Samma läs-art.*
F. weri edher thz wil jech radæ

Digitized by Google

3325—6. B. C. gerning *för* værk — her *för* ræt
D. *fattas.*
E. Huat løÿen gør vil iech sware
Thz sigher iech hær oppenbare
F. hindæ *för* hænna værk

3327—8. B. C. thz *för* thit — idher *för* thik

3330. E. mwæ *för* vilium

3331—2. B. C. D. swarade *för* swarar thöm
B. E. F. o *för* a — D. a *fattas.*

3334. F. skullæ jech ther om bliwæ døø

3336. F. fra seg *för* thædhan

3337—8. D. *fattas.*
E. sæth *för* læg

3339—40. B. C. *fattas.*

3341—2. B. C. han *för* the
E. *fattas.*

3343—4. B. skiutlik
C. skiwtlik
D. snarlige
} *för* rasklika
E. *fattas.*

3345. B. C. sin D. sith E. eth F. sit *för* ena

3346. B. skiutlik
C. skiwtlik
F. hordæligh
} *för* rasklika
D. so han *för* ok rasklika

3348. B. C. v. 3347—8 *fattas.*
D. vile nw her iwan skade
F. komæ nw och wil hanum skadæ

3349—50. B. C. røræ (røra) *för* rördho
D. *fattas.*
E. Soa hordelige the til her ÿwan rendæ
mz the starcke skaft the hadde j hænde

Digitized by Google

F. vmadæligh *för* önkelika — storæ *för* starka

3351—2. B. C. stinga *för* stungo
D. *fattas.*
F. syndher *för* stykke — wold *för* mold

3353—4. D. *fattas.*
E. ey *fattas.*
F. røræ *för* forgöra

3355—6. D. E. *fattas.*
F. och for drogh them thz paa then tidh thy han wintæ sægh æn horder strid

3357—8. B. renner C. ræ*n*ne *för* rænde
D. E. *fattas.*

3359. D. Herræ iwa*n* ha*n* togh drotzæte*n* ware

3361—2. E. *fattas.*
F. och rændæ ha*num* sa raskælig aff thz han kwndæ ey til weriæ faa

3363. F. drostæn *för* han

3367—8. B. C. D. mondo *fattas.* C. the*ra* hiærta *för* ij hiærtadh D. gør *för* giordhe — the*re* hierte *för* ij hiærtadh
E. F. *fattas.*

3369. B. the rykte thera swærd tha bade saman
C. *Samma läs-art.*
D. the*re* swerdh alle
E. the*re* swærdh
F. thieræ swærdæ allæ } *för* tha badhe til

3371—2. B. C. *fattas.*
E. inckeligh F. ønkælig *för* angislik

3373—4. D. *fattas.*

3375—6. B. C. *fattas.*

3377—8. B. C. D. F. ræt *fattas.*

Digitized by Google

E. *fattas.*

3380. B. C. D. E. F. tha *fattas.*

3381—2. B. C. thik *fattas.*

D. E. *fattas.*

F. ath jech *för* huath iak thik

3383—4. B. C. D. E. *fattas.*

F. legæ thik thz sa nææ*r*
thz thu thesse aldrigh bodhæ faar

3385—6. B. C. alt *för* nu at

D. Huath thu haffu*er* nw borgath megh
thz scal jek nw løne tegh

E. *fattas.*

F. hwad thu haw*er* føræ giordh mæg
thz wil jech nw alt gialdæ thik

3388. B. C. the *för* thæsse

D. thesse tre riddar*e* søke honom til hande

3391. D. Then tiidh F. ther *för* Thz första

3392. B. affstadh *för* op

C. D. F. *Samma läs-art.*

3393. D. Tha her iwan *för* thz han

3395—6. B. C. E. *fattas.*

3397. B. sma *för* sunder

C. D. E. F. *Samma läs-art.*

3398. E. goa *för* spriuga

3400. B. C. D. v. 3399—400 *fattas.*

E. Huat thz var pladæ eller pantzer

F. hwadh thz war pladæ heller platener

3401—2. D. rekker *för* raakadhe E. vslæ *för* salugha

3403—4. B. C. D. *fattas.*

2405. B. C. E. ræt *fattas.*

D. thz matte synes opinbar

E. v. 3405—6 *fattas.*

Digitized by Google

3407—8. D. *fattas.*

8413—14. B. C. D. F. signadha *och* thænna *fattas.*
E. ver*duge* *för* signadha

3415—16. B. C. D. E. *fattas.*
F. ladæ ham ey he*r*re døø
men han wil frælsæ sagløs møø

3416½—½. D. The bade for hono*m* so*m* i moge*n* høre
the matte hono*m* ey a*n*nen hielp gøre
B. C. E. *fattas.*
F. the badhæ mz ha*num* som i·maa høræ
ther ey matte a*n*net mz ha*num* giøræ

3419. B. C. F. honu*m* *fattas.*
D. ther *och* honu*m* *fattas.*
E. Hans brødre two ther effter leffue

3421—2. B. C. D. riidh *för* tiidh
E. *fattas.*

3423—4. E. *fattas.*
F. storæ hwg *för* slagh

3424½—½. D. Thy ha*n* war mode*r* aff riisens slagh
so*m* ha*n* hade then same dagh

3426. B. Thz ho*num* swa nælæ ga
C. thz the honu*m* swo næle gaa
D. ath the hono*m* sa nær ga
E. F. *Instämma med* D.

3427—8. B. C. D. *fattas.*

3429—30. B. hon griper tha the ridda*re* twa
och kastar hwar en a*n*nan j fra
C. *Samma läs-art.*
D. there *för* hin
E. v. 2429. *fattas.*

2432. E. j kroppet eth iæ*m*me*r*lich w*n*dh
F. jet sa jamerlig dypt wndhæ

Digitized by Google

3434. B. C. v. 2433—4 *fattas.*
D. aff thz hoggith hon tha fek
E. Aff the hugh ther løyæn fik
F. aff thz hwgh ther hwn fek

3435. B. C. then tiidh
D. tha
E. ther
} *för* Thz första

3438. B. maklik C. maktliga *för* hardhelika

3439—40. B. han twinger them wtan thera wiliæ
the skulo them ther badhæ giffuæ
C. *Samma läs-art.*
D. *fattas.*
E. Han twang them om the vilde leffue
At the skulde them fange giffue
F. *Öfverenstämmer med* E.

3441—2. B. C. D. E. *fattas.*
F. æn do hans løwæ hwn ær saar
hwn hielper hanum tha som hwn stoor

3443—4. D. *fattas.*

3445—6. B. C. thz ater
F. thz alt affter
} *för* siin ordh tha ater
D. ath the matte tage sin ordh apter there
thz matte tha ey anners ware
E. *fattas.*

3449—50. B. ater lygnæ C. epther lygna *för* lygna
D. ath te ware bade brende i baal
sa hempner gudh alle lyge mal
E. The vorde bodæ brende j bool
v. 2248 *fattas.*
F. sa ath the brændis pa jet baal
sa hæffnedhæ gud then jomfrwes maal

3451—2. B. D. quidh F. qwid *för* qwidhe

Digitized by Google

E. *fattas.*

3453. E. her ÿwan *för* saara

3455—6. E. *fattas.*

3457. B. kende *för* kænnæ

D. sin sar han neplige kende

E. tha ey kende F. jcki kiendæ *för* ække kænnæ

3459. F. frælsedæ ær lwneta nw

3460. E. Siden for hun venscap af sin frw

F. och hawer wenskab aff sin frwe

2461. B. C. v. 2261—2 *fattas.*

D. Hon lotz her iwan inte kenne

E. Hun lodh sich som hun her ÿwan icke kende

F. then frwæ herræ iwan jcki kiendhæ

3466. B. hans leon *för* leonith

C. D. E. F. *Samma läs-art.*

3467. B. j hwilin E. i hwiles F. i hwillæ *för* hwilin

3468. B. til rækæ C. til ræka D. til ræke *för* redho

E. til thess i vordee til sundee bodæ

F. til i ær wæl hielæ bodhæ

3469. E. løne *för* thakke

F. edher frwæ *för* idher

3471. B. aldrik C. aldre *för* ey

3472. B. hwarken her eller annar stadh

C. D. E. *Samma läs-art.*

F. hwærken hær heller i noger stad

3474. B. C. (min) *fattas.*

D. som aldre ganger aff min hugh

F. *Liknande läs-art.*

Digitized by Google

3475—6. B. thz thykk*er* mik illæ waræ giort
thz j swa bradelik fara borth
C. E. *Samma läs-art.*
D. snarlige *för* bradhlika fara
F. thz tøk*er* mæg nw illæ wæræ
at i ey længer dweles hæræ

3477. B. C. thenkte *för* thænk*er*

3479—80. B. hwat ha*n* haffde he*n*ne giort j mot
thz matte ho*n* wæl rada bot.
C. *Samma läs-art.*
D. E. *fattas.*
F. hwadh i hawæ he*n*næ giord i modh
ther ma i och wæl radæ bodh

3481—2. B. C, D. E. *fattas.*
F. ow*er* *för* æpter

3483—4. B. ærlik C. ærlig *för* vara
B. C. i her *för* ij
D. mi*n* fru thz tykker megh va*re* vel
hueth i he*r* tale mz fulgodh skel
E. ful-*för* vara — ræth oc *för* rættan
F. mỳn frwe ther mz nøwes mægh wel
thz ordh i tallæ thz ær mz skiel
Anm. Här slutar handskriften D.

3486. B. C. ward*er* *för* ma
E. Jech hau*er* brodeth thi mo jech thie
F. hwadh jech brød thz skal jech thye

3487—8. B. C. mælte *för* (sagdhe)
E. Ærligh *för* stolte
F. tha badh hwn ha*num* sa my*n*neligh
edlæ ridder seger thz mægh

3491—2. B. C. *fattas.*

Digitized by Google

Vers. 3495—6. B. idhært nampn och huru j hetæ
thz ær thz iach effter lethæ
C. E. F. *Liknande läs-art.*

3499. B. thz wil iach frua sighiæ tik
C. F. *Samma läs-art.*

3501—4. B. C. *fattas.*

3507—8. E. *fattas.*

3509. B. C. thy wi aldre sakt hørde

3512. B. at ekke ær iach mz frur kær
C. *Samma läs-art.*
E. At iech icke frucktær hæræ
F. ath jech jckj fromer ær

3513. E. morgen *för* nakar

3516. B. C. frugom
E. mz fruær } *för* frugha
F. frwe

3519—20. E. Ney thz mo ether icke dwæ
før æn iech sidher veth min fruæ
F. ney jech thik jcki mowæ
føræ jec ær for likt mz myn frwæ

3520½—½. F. och hawer ther wissæ a til redæ
thz hwn for lader mæg sine wredha

3522. F. och lewæ *för* nu lifuin

3523. B. C. fra *för* fa
E. *fattas.*

3526. E. at iech mattæ fange theraff røn

3527. B. C. mælte *för* (sagdhe)

3528. F. gudh wedh wel hwadh jech mionæ

3529. E. Ath the frwee her hoos mek stoor

3530. B. C. en *för* hon
E. nylith *för* nykil

Digitized by Google

Vers. 3530½—½. B. och mik haffuer swa saræ spent
mik rædis thz warder ey bradlik ænt
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. och mæg hawer sa sarligh bespent
jech frycther thz worder eÿ snarligh end

3531—2. E. *fattas*

3533. B. C. E. j *för* a

3538. F. ther hindæ frælstæ thæræ

3539—40. B. C. *fattas.*
E. siæ *för* lofua — E. F. man *fattas.*

3542. F. j naar i fongæ ther timæ til

3544. C. E. (hus) *fattas.*
F. ath for ligæ mægh mz myn frwæ

3545—6. B. C. *fattas.*
E. gantzsæ *för* storlika

3547—8. B. C. E. *fattas.*

3550. C. F. gaa E. goa *för* sta.

3550½—½. E. Och gidær [ey] mz hannum ganget
fore the soar som hun hauer fanget
F. och eÿ gider wæl mz hanum gangen
for the mange saar ther hwn hawer fongen

3551—2. B. wardæ C. warda *för* koma
E. *fattas.*
F. ½. ther them mattæ wæræ til magæ

2254. B. bløten musa hente han
C. bløtan mwsa tha hænte han
E. thz blødæ mwss tha hæntæ han
F. bludæ och moss thz tog han

3555. B. stund C. stwnd *för* sæng

3557—8. E. *fattas.*

3566. B. och wilde nødugh thæden borth

Digitized by Google

C. *Samma läs-art.*

E. Han vilde eÿ ridæ tæden borth

3567—8. B. C. *fattas.*

3569—70. B. then portenær kom gangande ther
spør hwo æstu ther wthe stær

C. E. F. † *Liknande läs-art.*

F. ½. och spordæ hwem ther wdhæ war

3572. E nw *för* ij nat

3573. B. C. ho*num* F. ha*num* *för* the

E. Tha swarede ha*nnum* then gode ma*n*

3575—6. vo odh *för* var skiot

F. och løb tha fram som han mest gadhæ
then porth giensten op for ha*num* ladhe

3578. B. herra iffwan storlik wæl vnfingo

C. E. *Samma läs-art.*

F. the ha*num* allæ mz æræ vndfingæ

3578½—¼. B. so*m*mæ toko ha*ns* ørs j tømæ
och so*m*mæ toko ha*ns* wapen at gømæ

C. *Samma läs-art.*

E. *fattas.*

F. mwndæ ha*ns* waben *för* toko ha*ns* wapen at

3579—80. B. C. *fattas.*

3581—2. B. C. *fattas.*

E. gode *för* kæra

3573—4. B. C. at *för* om

E. *fattas.*

3585. F. æræ *för* bæra

3586. B. sarlik he*n*ne skadhæ the kæræ

C. *Samma läs-art.*

E. Och sorlighe the thess skade være

Digitized by Google

3586½—½. E. Thz gør them alle sammen vee
the jæmmer ther the aa løyen see
F. hinde *för* løyen

3587. B. C. mælte F. meltæ *för* (sagdhe)

3588. B. dande C. dogande } *för* donde
E. godær F. from }

3590. B. radhæ C. ræke F. reghe *för* ræka
E. Soa lengea j bodhæ til ræge æræ

3591—2. B. C. *fattas.*
E. v. 3592 *fattas.*

3594. B. C. the badhe *fattas.*
E. varo the *fattas.*
F. the beste legiær waræ bodhæ

3596. B. hwitæ E. hwitan E. F. hwiden *för* sinne

3597. B. swa mangalund } *för* manga lund
C. so mong ffoldh }

3598. B. skamman C. stakkot } *för* skamme
E. stacket F. snaren }

3601—2. B. eth kastalæ *för* een kastælla
E. Ath en riddere ther lidæt j fraa
Siugær j sin gordh loa
F. ath jen righ ridder theræ
i sit hws laa sywgh thiss wæræ

3603. B. fromadæ F. for weyen *för* fromber
E. v. 3603—4 *fattas.*

3604. B. aff swartaklingræ } *för* swartæklimgra
C. aff swartalimgra }
F. herræ wilom hin rigæ hiede hand

3605—6. B. C. *fattas.*
F. mygen *för* vara

3607. B. Effter han liffde bans døtter twa
C. E. F. *Liknande läs-art.*

Digitized by Google

Vers. 3609—10. B. C. egner E. arf *för* fædhærne
F. the toge tha om thieres gosz at trætæ
hwilken thz skwllæ holde mz rættæ

3611—12. B. then eldre syster mælte tha
thz then øngre skulde ey fa
C. *Lika.* — F. saa *för* tha *Annars lika.*
E. ælstæ *för* eldre— enctet *för* ey

3614. B. C. F. ther om *fattas.*

3615. B. och fanga sik ther en then man
C. E. F. *Liknande läs-art.*

3618. B. hugo modh C. hogamot } *för* hugha moodh
E. homoth F. howmod }

3619. B. C. huxade *för* thænkte — thz samma *för* thz

3621. B. C. at *fattas.*
E. All sin nøth foræ hannum kiære
F. och sin nød for hanum ath kieræ

3622. B. C. henne E. hennis F. hindæ *för* the ældre

3627—8. E. Thi før then yngeræ kom thær
The ældre systær foræ henne ær

3631—2. Her gawian hauer then ælstæ jæth
Han vill henne værie om han hauer ræt

3633. B. C. ther om *för* tho thz at

3636. F. och løssæ edher storæ qwidhæ

3638. B. aff mik skal thz ræt engin høræ
F. *Samma läs-art.*

3636½—¼. B. och iach thz enghom sighiæ wil
før æn idher wili ær ther til
C. F. *Samma läs-art*
E. *fattas.*

3639. B. C. kom tha *för* thz kom

Vers.

Digitized by Google

Vers. 3641. E. stacket *för* stuntan
F. jen mantel hawdæ hwn aa

3643. E. vnder *för* væl
F. foreth wel mz hermelin

3645—6. B. then tridhiæ dagh ther fore war en kom drøtningen ater igen
C. effther en *Annars lika med* B.
E. *fattas.*
F. foræ endh *Annars lika med* B.

3647—8. B. waro C. wore *för* vaara
B. renande
C. kome rænnande } *för* ridhande
E. *fattas.*

3649—50. B. F och war tha (C. swo) *för* ok var
E. *fattas.*

3651—2. B. C. aff *för* förra
E. *fattas.*

3653—4. E. *fattas.*

3655—8. B. C. E. *fattas.*
F. thik *fattas.*

3660. B. syster *för* iomfru C. E. *Samma läs-art.*

3661. E. fiælskræpper F. fieldskrepper *för* fiælskarper

3654. B. aff them man thesse tidendæ langu fra
C. *Samma läs-art.*
E. mangæ tiænde the sagde i fra
F. aff them mand thesse tidindæ fra

3665—6. B. tegnæ C. tægna *för* thæyghna
E. Och helsædæ her gawian oc andre tiennæ
Aff ærligh riddere løyens viengnæ

Digitized by Google

F. the hielsedhæ herræ gawian tha i stad
som løwens ridder han them badh

3667—8. B. C. *fattas.*

E. The sagde i then same tith
Huar han løsdæ allæ there qwidh

F. och sawedæ them i then same tidh
hwræ han hawde løst thieræ qwid

3670. B. C. herra *och* ræt *fattas.*

3675. B. och idher manga quædio sende

C. ok ider monga gode netter sænde

E. Han ether megel helsne sændhæ

F. mange gode natter han edher sende

3676. F. fuld wel *för* gørla

3678½—½. E. Och [? eÿ] iech haffuer aff hannum hørth
før æn nw huat han haffuer giort

F. och aldrig hawer jech til hanum spordh
føræ æn nw hwad han hawer giord

3679. B. iach før *för* ther iak

C. E. F. *Samma läs-art.*

3680. F. hørdæ ther *för* lyddo op

3681. E. møø *för* quinna

3684. B. henne *för* thænna

3687. B. gørin for allæ frur æræ

C. *Samma läs-art.*

F. giøræ thz for all jomfrwer æræ

3692. B C. F. (sköt) *fattas.*

E. ther *för* (sköt)

3692½—½. E. thy vordæ j ther nw ath bÿdæ
thz sigher iech ether thz skullæ i vidæ

F. wedh ath lidhæ *för* nw ath bÿdæ
Annars lika.

3695. B. C. artus E. F. artus at *för* (ᵭas) at

Digitized by Google

Vers. 3697—8. B. C. *fattas.*
E. thz man skall engen then fynnee
ther segh tørff hær vnder vindæ

3701—2. B. C. F. *fattas.*
E. Værie mit moal men jech hauer ræth
mæthen vy gytæ ey sælffue sæth

3706. B. C. E. F. bør *för* bær

3707—8. B. C. F. *fattas.*

3709—12. E. *fattas.*

3712¼—½. B. for wtan allæ trættæ
och wilde hon liffuæ mz rættæ
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. om *för* och *Annars lika med* B.

3713—14. B. æn thok iach kan her enge hielp fa
mæden iach ær komin her swa
C. inga hielpa *för* enge hielp *Annars lika.*

3715—16. B. j skulin thz høræ om iak liffuæ
iach wil min ræt ey thok opp giffuæ
C. *Liknande läs-art.*
F. spøræ *för* frægha

3717. E. Konning artus swarede the godæ iomfru

3720. E. ærende F. ordh *för* skipilse

3721—2. B. C. *fattas.*

3724. B. j laten henne haffua thz hon a
C. F. *Liknande läs-art.*
E. Ladher ethers søster thæt hun ao

3726. B. thz weth wæl gudh thz dugher ey swa
C. *Samma läs-art.*
F. ney wed mend jech giør ey sa

3727. E. thren F. trwsel *för* thrwgh

3729—30. B. C. *fattas.*

Digitized by Google

Vers. 3731. B. C. kan *fattas*.

3732. F. kiemppe *för* riddara

3734. E. tage *för* thænkin

3736. F. i winer ey eder systers ræt

3737—8. B. hon hawer æn sæxtæn daga til
at letæ effter then henne hiælpæ wil

C. *Samma läs-art.*

E. trætten F. fyri tywæ *för* sæxtæn
Annars lika med B.

8739. E. j engelund *för* ey
F. them dom moo wi ey wæl brydhæ

3740. B. ma ræth C. mo ræth *för* skal rættin

E. Om hun moa logh oc ræt nydæ

F. om hwn skal here ret nydhæ

3741. B. the jomfru war tha brat til swara

C. F. *Samma läs-art.*

E. v. 3741—2 *fattas*.

3742. F. joo *för* æ

3743—4. B. C. E. *fattas*.

F. jech ma edher jcki tallæ a modh
do ath jech finge dis aldrig bodh

3745—6. B. C. herra F. herræ *för* hær

E. *fattas*.

3747—8. B. C. hon F. hwn thz *för* hon mik

E. *fattas*.

3749—50. E. F. *fattas*.

3751—2. B. C. *fattas*.

E. The yngræ sistær fore konningen stodh
Hun foor borth tæden j stadh

E. then jomfrw sin syster gierne bad
och foor theden bort istadh

Digitized by Google

Vers. 3753. B. then io*mfru* huxade mz allæ si*nnæ*
C. *Samma läs-art.*
E. Hu*n* tenctæ vppa mz alle sy̆nnæ
F. hwn tenktæ mz segh i allæ si*nnæ*

3755. F. til ha*num* stor all hindher lidh

3756¼—½. B. hon redh ø*wer* ma*n*ga he*rr*a rikæ
och wilde mz enge mot effte*r* wikæ
ow*er* bærgh och ow*er* dalæ
hon kom ther ow*er* mz myky*n* quala
C. inge*n* motte ate*r* *för* enge mot effter
E. *fattas.*
F. hwn redh til mange he*rr*æ rigi
hw*n* wildæ tha for jnghen affter wige
høwe bierigh oc dybe dallæ
hw*n* ka*n* ther eỹ ower vdhen qwælæ

3759. B. C. æpte*r* *fattas.*

3762¼—½. F. och aldrig hawer hørd saffd fra
ath noge*r* ridde*r* skullæ hiedæ saa

3763—4. B. C. *fattas.*

3765—6. B. hon war ther aff thok hala gladh
at hon wår kome*n* j then samm*a* stadh
C. myk*it* *för* thok hala
F. hwn wortæ tha mỹget blid
ath hw*n* war komen i then tidh

3767. B. fo*re* he*nn*e æræ
C. for hænne ær
F. foræ æræ
} *för* fore ær

3768. B. kæræ F. kieræ *för* kær
C. *fattas.*

3768¼—½. B. thz mate m*a*n wæl a he*nn*e see
thz he*nn*e war j hiærtæt we
C. F. man *fattas.* E. thz *för* m*a*n

Digitized by Google

Vers. 3769. E. *fattas.*
F. och lawdes seg i sottæ sæng
3770. B. henne Pina war badhæ thung och lang
C. F. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
3771. F. en møø lod hwn til sæg kallæ
3772. B. ther henne trøst war pa
C. *Samma läs-art.*
E. Som hun trøstedæ besth vppa
F. som hwn trodæ bæst for allæ
3775—6. B. C. *fattas.*
E. fare mit ærindæ thætte sỳnnæ
huar thu mat Løyenss riddere fỳnnæ
F. och faræ nw ath thz sinnæ
effter løwens ridder at finnæ
3777—8. B. C. E. *fattas.*
3779—80. B. the jomfru redde sik tha till
och sigher at hon gernæ fara will
C. F. *Samma läs-art.*
E. genisten *för* tha *Annars lika med* B.
3781—2. B. C. *fattas.*
E. Jech skal aldrigh komme hær
før æn ham jech finnæ kaan
F. jech skal eỳ affter komæ her
føræ æn iech hanum funden faar
3782½—½. B. hon tok orloff och bort hon redh
henne war ey kunnog then ledh
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. hwn *för* henne — wel kiend *för* kunnog
3783—4 E. The jomfru swarede vatheligh
Ath hun hadde engen swen mz sigh

Digitized by Google

Vers. 3785. E. Thæt mestæ hesten han formoa

3786. F. alt til dawen mwndæ for gaa

5786½—¼. E. Ath nathen trædæ henne ther till
Hun veth eÿ gørlæ huort hun vill
F. och naten trad hindæ til
hwn wed eij giørlig hwad hwn wil

3787—8. B. C. F. (en) *fattas.* F. komen *för* stad
E. *fattas.*

3789—90. B. C. giorde *för* gör — F. mygz *för* myrkt
kwnnæ *för* matte
E. *fattas.*

3790½—¼. F. thz war myghz yngelig
then nat war hinæ pinelig

3791—2. B. saræ sørgde the iomfru tha
hon war stadh j sorgsens lugha
C. Sara tha syrge — *Annars lika med* B.
E. *fattas.*
F. sare søriger then jomfrw
thÿ hwn ær standen i wode nw

3793—4. B. hon weth sik ey til radha
wtan bidher sik gudh til nadha
C. *Samma läs-art.*
E. Ath hun *för* hon — enctæ *för* ey
Annars lika med A.
F. hwn wed sæg jnthz til radæ
vdhen bedher gud sægh nadhæ

3796. B. C. nat got F. nat god *för* nat

3797. E. *fattas.* F. vlffwe *för* vargha

3798. E. *fattas.*
F. aff them hørde hwn sa mygel bangh

3800. B. quidh C. qwidhe *för* qwiidho

3801. E. lidæt F. eÿ langt *för* skampt

Digitized by Google

Vers. 3802. B. wæktare blæser ther pa
C. wæktaren blæsthe ther wpa
E. Vectærnæ blæsdæ ther fast vppa
F. then wekther qwadh ther høfft oppa

3803—4. B. C. E. *fattas.*
F. hwadh han qwad och han giordhæ
then jomfrw thz saa giørlig hørde

3805. B. hon strax efftir hornit redh
E. Hun genisten efftær hordæt redh
F. och tha efftther røsten redh

3806. F. then hwn wistæ wæræ then giensten ledh

3807—8. E. *fattas.*

3809. C. hopes F. hobes *för* hopar
E. *fattas.*

3810. B. jach ma j nath got herberghe fa
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.* F. jech skal *för* jach ma

3811—14. E. *fattas.*

3819. B. C. gropa E. grafuar F. grawær *för* gropir

3820. B. the wænistæ man wilde mz øghon se
E. *fattas.*
F. *Öfverensstämmer med* B.

3821—2. B. C. *fattas.*
E. Ther offuer gik longæ spanghæ
the ware bodhæ nÿ och langæ
F. ther ower ganger lønlige spangæ
the æræ bode smale och lange

3823—4. B. the jomfru gik strax borth
ower them graffuæ til then port
C. *Samma läs-art.*
E. graff ock F. grawer *för* gropa — E. spangh *för* port

Digitized by Google

Vers. 3825—6. B. swa enge*n* *för* thz ængin
E. *fattas.*

3827. B. C. hon *för* ok

3829. B. C. we*r*nen E. burge*n* *för* værninne
F. tha swaredæ jen wecther a wernen stod

3830. B. C. warin *för* ærin

3831—2. B. C. *fattas.*
E. F. æræ ko*m*men *för* komin

3833. E. *fattas.*

3834. B. iach torff thæs nw full wæl widher
C. F. *Samma läs-art.* E. *fattas.*

3835. E. *fattas.* F. han giensten *för* Han

3836. B. och gik he*n*ne swa blidelik j mot
C. F. *Samma läs-art.* E. *fattas.*

3837. B. C. E. *fattas.*
F. *Nästan lika med* A.

3838½—½. B. han ledde hona j enæ warma stuffua
her skulen j io*m*fru inne soffua
C. E. F. *Samma läs-art.*

3839. E. magh *för* nadhe

3840. B. til dryk och swa til ætæn badhæ

3842. B. afat C. a faath *för* faat

3843—4. B. thz ær then bøn iach bidhiæ wil
j lathen sighiæ mik ther til
C. *Samma läs-art.* — E. *Nästan lika.*
F. lader mæg thz seÿe til
thz er then bøn jec bede wil

3845—6. F. arligh om mørigen dawen op gik
then jomfrw tha giensten kledde segh

3847—8. E *fattas.*

3849. B. swarade *för* swarar C. F. *Samma läs-art.*

3851. B. C. *fattas.*

Digitized by Google

Vers. 3852. B. for hwi wilin j swa arllæ faræ
C. *Samma läs-art.* E. arlæ ridæ *för* br. fara
F. hwi willæ i sa bradelig hedhen faræ

3853. B. C. *fattas.*
F. hwn swaredæ jech wil thz gierne giøre

3854. B. C. *fattas.*

3855. B. then riddare ther iach effter letæ
C. *Samma läs-art.*
E. En herræ jech far effter at ledæ
F. jen *för* then — ther *fattas.*

3857. E. swa mykith *fattas.*

3859—60. B. C. om *fattas.* B. C. F. æn *fattas.*
E. F. til gudh *fattas.*

3861. E. *fattas.*

3862. E. *fattas.*
F. jech sa hanum ræt aller endh

3863. B. C. swarade E. swarede F. swaredæ *för* swarar

3864. E. om *för* at

3866. B. thz war langho han war hæræ
F. thz ær eÿ lengÿ sidhen han war her

3867—8. B. iach thz mz min øghnin sa
fiælskarpen resa til dødhen sla
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. och jech thz mz mÿn øgen saa
field skrepper resse han dødh sloo

3869. B. allæ nødhæ C. alla nødha *för* mykle nödh

3870. B. C. thz lønæ (løne) honum gud all werlden bødh
E. thz løne hannum gudh ther all verden bøth
F. thz løne hanum gudh som all ting bød

Digitized by Google

Vers. 3870½—½. E. Han sloe her fielskræppa i hiell
Meget giordæ han tha væll
F. B. C. *fattas.*

3874 B. en mere fiændh iach aldrik sa
C. *Samma läs-art.*
E. fiende *för* diæfwl
F. jen leder trold jech aldre saa

3877. B. C. fore *fattas.*

3879—80. B. C. *fattas.*
E. Vide thz gudh jech kan thz ey vidhæ
tha fare j effther hannum at ledhæ
F. gudh wedh jech thz ey seye kand
hwaræ i mowe fine hanum

3881. B. C. E. F. ledh *för* hedh

3883—4 B. han følgde henne ower then windæ bro
her skulen j nw ridhæ a mina tro
C. *Samma läs-art.*
E Han fulde henne offuer the vindebro
J skullæ ride ponne then skow soa froo
F. han fyliger hindæ vden then port
thidh skwllæ i ridæ bort

3887—8. B. C. E. *fattas.*

3889. B. hon ridher nw thæden som hon mæst ma
C. *Samma läs-art.* E. redh *för* ridher

3891—2. B. tha badh hon gudh aff hiærtæ och sinnæ
thz hon matte leons riddare finnæ
C. F. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*

3893—4. B. C. lithin stund *för* stund
E. *fattas.*

3895—8. E. Eth ædlæ fæstæ hun fore sich fan
ther sporde hun effter then ædlæ man

Digitized by Google

Huer then henne møtæ ok hun soa
Om noger there hannum kende moa

3901. B. C. then samma riidh
E. samme tith
F. samme ridh
} *för* skampman riidh

3902. B. skaman C. skampan E. stacket F. stakedh t.

3905. C. Jag bider ider for gudz æra
B. *Samma läs-art.*
E. Jech bedær ether gerne fore ethers æræ
F. *Samma läs-art som* E.

3909—10. B. om idher lyster han at finnæ
wi wilom idher wisæ then quinnæ
C. *Samma läs-art.*

3911—12. B. C. *fattas.*
E. F. sist *för* (ᵞᴬ snimr) snimst

3914. F. farende *för* gangande

3915. E. nitræ F. nææer *för* næla

3917—18. E. *fattas.*
F. dygd *för* höfwizko

3923—24. B. C. *fattas.*
E. sist F. sisten *för* snimarst

3925—6. E. *fattas.*

3929—30. E. then hede eldh och store ball
oc vorde maglig henne mall
F. ther hwn skwlle brennæ i ieth baal
och hwræ han wardæ hennæ maal

3931. B. C. E. lenge F. lengŷ *för* swa

3933. C. then wægh tha skole i rydha

3934. B. och skulen wæl gørlla taka wara
C. *fattas.*
E. och taghæ hannum gørlæ waree
F och tage then fwld wel waræ

Digitized by Google

Vers. 3937—8. B. C. E. F. *fattas.*

3939—40. E. *fattas.*

F. sisten *för* thæn snimpsta

3940¼—½. F. hwad han hawer sidhen giord
ther hawer jech jnthz aff spord

3941—2. B. C. E. F. thu, thik *för* ij, idher

3942¼—½. E. Och raskelig ha*n*nu*m* at fy̆nnæ
at ethers anger worder my̆*n*ne

F. och nw bradeligh ath thz*te* sin*n*e
tha worder eder anger my̆ndæ

3943. E. Nu far ræt my̆*n* hiartæ kiæræ

3945—6. B. C. *fattas.*

E. Jomfru lader mek thz fræ*n*gnæ
ath j helse ha*n*nu*m* a my̆ne vegne

3947—8. B. Luneta foor sik at*er* igen
the jo*mfru* ridher sik at*er* en

C. *Samma läs-art.*

E. F. *Lika med B i första raden, och med A i den andra.*

3950¼—½. B. ther iwan och ha*n*s leon waræ badhæ
hwiltes om nat och haffde nadhæ

C. E. F. *Samma läs-art.*

3950¼—½. B. C. och warto (worde) hell af thera sara
v. 3950¼ *fattas.*

E. och worde ther heell aff the*re* soar
for enctæ mu*n*dæ tæden fare

F. och wortæ hielæ aff thieræ saræ
føræ the mwndæ dedæn faræ

3951. B. husbonde*n* gik he*n*ne siælff igen

C. E. F. *Samma läs-art.*

3952. F. han kaledhe snarligh a jen swend

3954. B. ku*n*de *för* ma C. E. F. *Samma läs-art.*

Digitized by Google

Vers. 3955—6. B. C. E. F. *fattas.*

3956½—½. F. han fwldæ then jomfrw ap mz sægh
i wæræ wel komen gud och mægh

3958½—½. B. then jomfru swarade honum ther till
mith ærænde iach idher sighiæ will

B. F. *Samma läs-art.*

E. *fattas.*

3961. F. allæ *för* idra

3962. hon *är här tryckfel för* han

3963—4. B. C. *fattas.*

F. jaa *för* thz — E. ædlæ F. edlæ *för* sama

3966. B. tha moghi han j qwæld æn finnæ

E. thu math hannum i affthen væl fynnæ

3968. E. gantze *för* ij hiærtadh

3968½—½. B. och kallade honum for sinæ gaffua
nw wil iach idhært orloff hawa

C. takkade F. takedæ *för* kallade

E. *fattas.*

3968¾—¼. B. och ridhæ effter honum hwat iak forma
thz rader iach tik at thu gør swa

C. *Samma läs-art.*

E. Skint tegh effther huat thu formoa
thz roder jech tek At thu gør soa

F. til *för* effter — maa *för* forma

3969. B. hon stigher strax pa sin hæst

C. hon stegh tagar a sin hæsth

E. v. 3969—70 *fattas.*

F. hwn stigdæ tha pa sin hæst

3970. B. hon renner hæden som hon ma mæst

C. *Samma läs-art.*

F. och redh deden som mattæ mest

3971—2. E. *fattas.*

Digitized by Google

F. for hindæ laa *för* the v. h. a.

3973. B. A then timæ hon han see fik

E. v. 3973—4 *fattas.*

F. ther hwn han*um* ath see fæk

3975—8. E. *fattas.*

3978½—¾. F. helder taber jech mynæ stwndæ
och mynæ mødæ saa mange hondhæ
om han mægh sa saræ for smor

3979—80. E. *fattas.*

F. raskeligh *för* skiotlika

3981—2. E. *fattas.*

3983—4. E. *fattas.*

F. herræ iwan til then jomfrw saa
han swardhæ hindæ som han bæst maa

3985—6. B. gudh helse idher jom*fru* allæ timæ
iak løser idher ang*er* och idher q*ui*dhæ

C. *Samma läs-art.*

3989. B. mz ho*num* moghi mæst i walda

C. E. *Samma läs-art.*

F. næst gudh mowæ i thz woldhæ

3990½—¾. F. ther the redhæ samel too
tha sawdhæ til han*um* then jomfrw godh

3991. B. wilæ j høræ ma thz wæræ

3992. E. jech hau*er* lideth foræ ether at kære

F. myn nødh tha wil jech for edher kieræ

3992½—¾. B. dagh och nat haw*er* iak rent
siden iach war eff*ter* idher sen*t*

C. tha haffuer *för* haw*er*

E. F. *Instämmande läs-art.*

3993—4. B. C. E. *fattas.*

F. signedh wæræ then godhæ stwnd
ther mægh sendhæ hidh a edher fwndh

Digitized by Google

Vers. 3996. B. herra *för* nu hær
C. E. F. *Samma läs-art.*

4000. B. bærgh och dala och langa ledh
C. *Samma läs-art.* E. mange *för* langa

4001. B. C. E. F. i *för* a — F. syge *för* sota

4004. B. thy wiste hon mik sin eghen fernæ

4005—6. B. C. storan *fattas.*
E. *fattas*
F. skiotlika *fattas.*

4008. F. ther hwn for gudh mz rættæ aa

4010. E. jech troær thz i haue eÿ førre hørth

4012. F. och tager aff gudh i hemerigi løn

4014. B. for them ther wrankt hawa henne træt
C. ffor them ther wronkit hauer a henne træt
E. F. v. 4013—14 *fattas.*

4014½—½. F. och for eder ridderlig æræ
heffuer then last hwn hawær ath kieræ

4016. B. nw laten mik thz høræ
om j wilin swa gøræ
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. herræ nw ladher mægh thz høræ
om i willæ thz for gutz skyld giøræ

4017—8. E. *fattas.*

4019—20. B. C. E. *fattas.*

4022. B. mik dugher ey mz maka wara
F. mægh dwgher eÿ længÿ mz mag ath wæræ

4023. B. torff the jomfru min thiænist widher
C. *Samma läs-art.*
E. thin F. edher *för* the

4026. B. ee hemæ C. æ hema *för* hema

E.

Digitized by Google

E. ther a vil tek ydælige hemme sowe

4028. B. pa C. wpa *för* a

4028½. B. om gudh giffuer mik ther lykko til
C. F. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*

4028½. F. thz seÿer jech edher mz rætæ skiel

4030. B. C. at hon hørde han tala swo

4030½—½. B. och mælte til han blidlik tha
thz løne idher gudh ther alt forma
C. E. *Samma läs-art.*
F. bæst *för* alt

4034. B. C. kalladis } *i stället för* kallath var
F. hiedhæ }
E. Pÿne borgh man kaller soa

4034½—½. E. thz vort fræm om daxeæs tidæ
the voræ eÿ føræ lenger at ridæ
F. thz war tha langt a dagszens thidæ
the ware eÿ lenger før ath ridhæ

4036. E. *fattas.*

4038. B. thy diæffwlen siælffuer siter nær
C. Thy at diæwlin siælff ther sitter nær
E. Och deffuellen selffuer stor tu nær
F. *fattas.*

4039 E. Han sende tek til krancken lith
F. then gaff thik jen krank a lidh
B. C. v. 4039—40 *fattas.*

4042. B. drøffuilse E. angest *för* angær

4043. E. skøt hæden *för* r.
F. ridher *för* hafuer tik —

4046. F. gud wordæ edher wredhæ allæ samen

4046½—½. B. man ma thz wæl a idher finna

Digitized by Google

i ærin ouise her inne
C. ½. J ærin alle o høuitzske her inne
E. *fattas.*
F. man ma thz wæl a edher kindhæ
ath i æræ allæ vndæ here jnde

4047—8. B. nær brøt iach thz wid nokor idhær
hwi j swa illæ for mik bidher
C. F. *Samma läs-art.*

4050. B. thu far thz witæ adhæ nat
C. Thu far thz gelda andra nath

4052. B. C. E. F. ther *för* hær

4055. F *fattas.*

4057—8. B. C. *fattas.*

4060. B. dande C. dwgande } *för* donde
E. Goder F. godhe }

4061—2. B. Slikt *för* tholikt — wil tik *för* vil
C. E. *Samma läs-art.*
F. thz ær stor jamers nødh
thu wilt sa skyndæ til thin død

4063—4. B. C. *fattas.*
E. ½. thi matte thu helder vtæ værc
F. ½. *Samma läs-art.*

4066½—½. B. hwat haffui mik til saka giffuæ
hwi wilin j mik til laster driffuæ
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
E. ½. hwi willæ i mægh bort fra eder driwæ

4067—8. E. Soa mange lund som iech hauer hørt
Soa vhøuiske folk hauer iec icke seth
F. sa mangæ landhæ jech hawer leet
sa whøwskæ folk hawer jech ey seet

4069—70. B. C. E. *fattas.*

Digitized by Google

Vers. 4072. B. en *fru* monde moth ho*num* ga
C. E. F. *Samma läs-art.*

4074. E. hu*n* helsede ha*nnum* mz blide sỳnnæ
F. och hielsedæ ha*nnum* mz twet och sindhæ

4078—80. E. *fattas.*

4081—2. B. C. *fattas.*

4083—4. B. C. E. *fattas.*

4085—6. B. C. *fattas.*

4088. F. mz sligh ordh allæ vndh faa

4090. E. at nog*er* ma*n* skulde h*er* skee vee

4090½—¼. E. Thz vidhæ vỳ h*er* forebo
oss vether liiff oc bodeth soa
F. æn wi heræ vdhen foræ boo
oss ær widh liwz for bodhz saa

4091. A. dondc *är tryckfel för* donde
C aldr*eg* er thz swo dogand*e* ma*n*
E. At aldrig ær thz soa gode*n* ma*n*
F. ath aldrigh ær thz sa godh jen mandh

4093—4. B. C. E. *fattas.*
F. kienæ *för* vitom

4096. B. hwru thz a huset star
C. *Samma läs-art.*

4097. A. mana *är tryckfel för* menæ. B *har* menæ *och* C mena
E. Jech vil ether eỳ mene h*er* in at ridæ
F. jech wil eder eỳ for menæ jndh ath ridæ

4100. E. thz ær nw noget at tencke vppa

4100½—¼. B. om at iach ridher hæden brat
hwar skulde iach tha liggiæ i nat
C. E. F. *Samma läs-art.*

4101. B. C. jo*mfru för* frugha

4104. B. thu thakke thz gud och ha*ns* nadha

Digitized by Google

F. tha maa i gudh tackæ bodhæ

4105—6. B. C. *fattas.*

F. gudh ladhæ mægh æn then lyckæ skiee
jech mattæ eder lewindis affther see

4107—8. B. C. E. *fattas.*

F. gudh løne eder then dygd frwe
allæ thidhæ och sa nw

4109—10. E. *fattas.*

F. bywdher *för* sigher

4111—12. B. C. samma sin *för* sin
E. *fattas.*

4112½—¼. B. gudh late idher herra fara wæl
han swarade henne liff hel och sæll
C. E. F. *Samma läs-art.*

4113—4. F. Nw redh herræ ywan theden bort
och kom for thieræ adel porth

4117—18. F. *fattas.*

4118½—¼. F. han klapedæ a porthen mz fingere sin
och badh then portenær ladhæ sæg jndh

4120½—¼. B. tha swarade honum then portenære
hwat skal iach idher sighiæ mere
skynt tik hæden om thu wilt
thu far her enkte wtan ilt
C. E. *Samma läs-art.*
F. ¼. skynth thik hedhen thz snarestæ thu
kant
¼. heller thu setter heræ thit liff til panth

4120¾—¼. F. herræ ywan swaredæ hanum ther til
myth liff jech heræ wowæ wil

4121—2. B. C. *fattas.*

4123—4. B. C. ther *för* bær — thu *för* ok — sidhan *fattas.*

Digitized by Google

E. Mæde*n* thu soa meget effte*r* troær
actæ thz selffue*r* huore thz goær
F. medhen thu sa myghz the*r* effter trar
och see sidhen hwræ thz thik gaar

4125. A. ælla *är tryckfel för* alla

4126. E. ha*n* vider eÿ huat the ha*nnum* kallæ
F. och acthe*r* eÿ hwadh the kallæ

4127. B. stort E. F. storth *för* mykith

4128. E. mit i burge*n* huar thz star
F. mÿth a wolden hwaræ thz stor

4129. B. stor F. stoor *för* dighe*r*
E. foræ thz huss the*r* var en slæte

4131. B. hakul C. hagull E. hagel *för* hakil
F. the*r* om goor jeth hawel wærk

4132. B. stort E. dÿbt F. høw*it för* dighirt

4134. B. C. stolta *fattas.*
F. tre twsindh møør och stoltæ qwi*n*næ

4135—6. B. C. *fattas.*
E. the spu*n*ne gull oc volde lath
enge*n* aff the*m* the*r* var gladh.
F. the spwndæ guldh och weweth ladh
jnge*n* aff the*m* war doo gladh

4138. B. aff the*n* harm the haffdo thæræ
F. aff the*n* nødh the hawdhæ theræ

4139. E. Pæll och kosteligh boldekinæ
F. blialdh och bollæ kienæ

4140. E. the beste the*r* ma*n* motte fÿnne

4141. E. Alle hadde costeligh tingh

4142½—¼. E. the*r* ma*n* aff gull oc silkæ gøræ
thz mugæ i he*r* j boghen høræ
F. *Samma läs-art.*

4144. B. swa ømkelik ær thera lætæ

Digitized by Google

C. *Samma läs-art.*

E. F. war *för* ær *Annars lika med* B.

4147—8 B. C. E. *fattas.*

F. kindern swangæ och halsen smalæ
sa mwndhe the ther gongæ allæ

4149—50. B. C. *fattas.*

4153—54. B. hwar kluter hos annan sath
herra iwan gatz ther illa ath

C. ǂ. hwar then kluth hoss annat sat

E. ee huar en klut veth annen sad
her ẏwan gadeth ther illæ ath

F. hwer klwdh wedh then annen sadh
herræ ywan gaws ther jllæ ath

4155—6. B. C. E. *fattas.*

F. slikt ær nødh och stoor v æræ
ath frwær skal sa twanghen wæræ

4157—8. B. C. *fattas.*

F. ǂ. the frwer begyndhæ allæ ath grædhæ

4159—60. B. C. E. *fattas.*

4161—2. B. C. E. *fattas.*

F. ath ther war ønk ath see ther aa
aff then jamer the hawdhæ thaa

4163—4. B. C. *fattas.*

E. horde *för* swa

4166. B. C. F. tha *för* ater

4169—70. F. thu matte hæræ ey deden faræ
thu skalt alt nw hæræ jnnæ wæræ

4171—2. E. *fattas.*

F. thz wil jech seye thik a myn sandh
thu giordhæ som jen galn mandh

4173. B. tha thu lost tik ther efter langa

C. tha thu last tik ther til longa

Digitized by Google

E. losth F. lodst *f.* lost *Annars lika med* B.

4176. B. tha wilde thu ey lydhæ at radhæ
C. *Samma läs-art.*
E. thu vilde eÿ lydæ voræ rade
F. thw wildæ eÿ føræ lydæ mÿn radhæ

4176½—¾. F. tha jech badh thik hedhen ridæ
nw skal thu hæræ jnnæ bidhæ

4178. C wnderligt F. vnderlikt *för* ængo liikt

4179—80. B. C. E. *fattas.*
F. willæ *för* skulde

4181. E. Kompan jech spør tegh andre saghe

4183. B. C. E. kompna *fattas.*
F. hwæm ær thessæ selligæ qwinne

4184. B. C. swa *för* thetta
E. thz ther som gullet spinne innæ
F. ther heræ giøræ gulleth jndhæ

4185—6. B. C. *fattas.*
F. thwongeth *för* pinadha

4187. F. seyer *för* swær

4189. F. spøræ thz aff jen anden mandh

4190½—¾. B. mik thykker iach hawer ey annat til
swa frampt om iach thz witæ wil
C. *Samma läs-art.*
E *fattas.*
F. jech findher jech hawer eÿ anneth til
sa framth som jech thz wedhæ wil

4193. F. bak *fattas.*

4196. E. mz dÿtelighet the hannum vntfik

4198. E. qwido *för* thunga
F. han løsse edher angher och edher thwange

4199—200. F. och skiliæ edher wedh sorigh och wodæ
thz giør gudh mz sin nodhæ

Digitized by Google

Vers. 4203. B. C. kompne *fattas.*
E. soa kende F. ther for komen *för* s. k.
4205—6 B. C. *fattas.*
F. mỳnneligh *för* innerlik
4207. E. F. storlika *fattas.*
4211—12. E. *fattas.*
F. ɬ. i sith landh som wi aff eræ
4215. E. Effuentir tha vilde han fỳnnæ
F. effther ewintyr ath finnæ
4216. B. at enna C. ath eno F. jeth *för* ena
E. Tha kom han farendæ en sỳnnæ
4217. E. j thztæ sorghæ huss tha kom han hære
F. til thennæ borigh farindhæ hæræ
4218. B. C. saman E. sammen *för* saara
4219—20. B. C. *fattas.*
E. Alt foræ hans dorscaps saghæ
tollæ vỳ pỳnæ oc stoor vmaghe
F. for hans howmodh och hiemskæ sagh
ther før lidhæ wi mỳghz vmagh
4221—2. F. jech redis thz skal æn nw sa gangæ
jen diels skal i ther røn aff fangæ
4223—4. E. Thu vorder hans dorscap nw at gialde
thi at thu mottæ thz enctet i voldhæ
F. i wordher hans howmodh nw at gialdæ
doo ath i kwndhæ ther eỳ i woldæ
4225—6. B. C. *fattas.*
E. F. stora *fattas.* — F. thennæ *för* sorgh ok
4227—8. B. thz warder thok som iach siger idher
at the komma her om sidher nidher
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*

Digitized by Google

F. som jech føræ sawdhæ eder
ath han haræ kom indh om sidher

4229—30. E. *fattas.*

4231—2. E. ł. huoa mo telligh vquæmelig monæ
F. how ma slikt vnder mỳndæ
then jene war fødh aff jen qwinne

4234. B. C. E. her *för* ræt F. ræt *fattas.*

4235. B. C. ther *för* hær
E. Ther then kong hadde leỳæt her en nat

4236. B. C. annars *för* andra lund ther
F. om morigen han eỳ deden mattæ

4237. B. C. stridhæ en *för* stridha
F. føræ han hawdhæ jenæ stridh i mod
them bodæ

4238. B. C. a E. i F. aa *för* til

4239. B. herra C. herre F. herræ *för* hær
E. Then vnge konning som then herræ var

4241. B. mz C. mot E. F. modh *för* för at mote

4242. E. thi skulde han sigh fangen giffue
F. tidæ *för* ridha

4243—4. B. C. om han *för* han (som)
E. och j theræ mỳnnæ ændelig bliffue
Soa fræmpt som han skulde ther leffue
F. och effther thieræ myndæ ath bliwæ
sa framt som han willæ lewæ

4245. F. fast *för* hær

4247—8. F. halff anneth tusindh stoltæ møør
tha nogher aff them borth døør

4250. B. C. *fattas.*
E. sømer *för* færre

4252. B. C. them *för* thenn

4255—6. B. C. *fattas.*

Digitized by Google

F. tha waræ wi frælsedh aff thennæ wodæ
och mattæ sidhen lewæ mz nodhæ

4258. B. at then man hittes ey nw tell
C. E. *Samma läs-art.*

4259—60. B. C. *fattas.*
E. tellig *för* storan
F. ther jennæ kan them bestandæ hæræ
thÿ mowe wi os sa saræ kieræ

4261. B. hwar huxa wi salgo quinnæ pa
C. huat hugxade wi salage quinna . . . .
E. v. 4261—2 *fattas.*
F. thÿ seyer jech selligæ qwinnæ saa

4264. B. før os komber døden til hendæ
C. for æn oss kan dødin hænda
E. v. 4263—4.
F. føræ os ma dødæn hændæ

4265—6. B. C. *fattas.*
E. ł. Vÿ worde her bide then horde døth
F. ł. wi worder here widh ath tolæ nødh

4267—8. B. C. *fattas.*
F. ł. och ther til wi sa nagen gaa

4269. B. blænt *för* thiænt — F. fongæ *för* gitum

4270. B. C. E. ey alt *för* ey — F. hinth *för* rænt

4270ł—ł. B. hwat wi afflom mere eller minnæ
thz niwtom wi ey hinæ salgo quinæ
C. E. *Samma läs-art.*
F. ł. hwadh helder wi giøræ mieræ heller
mÿndæ

4271. B. och ær her thok aldre en
C. *Samma läs-art.*
E. oc tho æræ helder æn een
F. blant os ær aldrigh jen

Digitized by Google

Vers. 4273—4. B. at hon gør om siw nætter minne æn swa
thz tiwgu skillingæ giældæ ma
C. E. *Samma läs-art.*
F. vgen *för* siw nætter *Annars lika med* B.

4276. F. j *för* aff

4277. B. C. ther skulom wi at litæ
F. ther til skwllæ wi allæ lidhæ

4279. F. jen koningh mattæ wæl righ aff wæræ

4282. B. ther os swa ømkelik forsma
C. E. F. *Samma läs-art.*

4282¼—½. E. The twinge oss och soræ trwæ
meræ at gøræ æn vÿ formwæ
F. the twingæ os til och saræ trwe
meræ ath giøræ æn wi mowe

4282⅓—⅔. B. om thz kan nokor tiid warda swo
thz wi armæ quinnæ hawa roo
tha hetæ the os badhæ stekæ och siuda
om wi ey gøræ hwåt the biuda
C. ⅓. om wi ey gøra alth huat te biuda
E. F. *Öfverensstämma med* B.

4282½—⅔. F. thÿ kan wi aldrigh hawæ nadhæ
medhen thesse dieffwelæ ma ower os radhæ

4283—4. B. C. E. *fattas.*
F. hwadh hielper thz mægh sa saræ ath kieræ
medhen thz skal joo thz samæ weræ

4285—6. B. C. *fattas.*
E. all vor F. halff then *för* alle the

4287—8. B. C. *fattas.*
E. ½. at wy æræ trælæ t alle stundæ

4289. E. Thz gør oss mest til menæ
F. thz gonger os allæ mest til meenæ

Digitized by Google

Vers. 4293—4. F. for thesse ledhæ diefflæ too
sa ath wi ther allæ see oppa

4294½—½. E. jech rædiss thz gor h*er* ower tek
thz vedh thz angær mek
at thu skalt emod them stride
før æn thu moth hæden ridæ
F. jech redis thz gonger och ower thik
thz wedh wæl gudh thz anger mægh
ath thu skalt modh them stridhæ
foræ æn thu mat hedhen ridhæ

4295. E. henne F. hindhæ *för* the fru

4297. B. och giffui mik thz til nadhæ
C. *Samma läs-art.*

4298. F. ath jech mattæ dræbæ the dieffwelæ bodhæ

4298½—½. B. Til h*o*n*om* ær m*i*n høxte alit
iak warder nw hæden ganga och thit
j thz myklæ hws her stander næra
gudh gøme idher frur ee hwar j æræ
C. mæstha *för* høxte
E. ½. til gud ær mỳn høgistæ alith
½. eth stort huss her standæ næræ
F. til gudh ær mỳn høwestæ lidh
nw wil jech giensten gangæ didh
til thz storæ hwss hæræ stor nær
gudh giømæ edher allæ her jnnæ ær

4299—300. B. C. E. *fattas.*
F. han redh nw deden och giordæ saa
til thz hwss jech sawdhæ fraa

4301—2. B. C. E. *fattas.*
F. mendh *för* man

4303—6. B. C. E. *fattas.*

Digitized by Google

F. ther ha*num* kwndhæ noghz giøræ
thŷ redh han dedæn som i ma høræ
til then gordh som ther næær laa
hans løwæ och iomfrw*n* giordhæ oc saa

4307—8. B. C. ǂ ther kom*m*o ho*num* gang*a*nde igen
F. tha kam ha*num* gangindæ i gien
hosbwndæn mz rider och swenæ

4309—10. B. C. ǂ. och lato thz at gømæ
E. tagæ hans ørss mz sadel oc tømee
oc lade thz ful vell kom*m*e til gøme

4311—12. F. och wedh then gonger the giordæ och saa
ther then jomfrw war ridindæ aa

4313—4. E. *fattas.*
F. ǂ. och sawdhæ hwær til andhen tha

4315—8. E. *fattas.*
F. ǂ. hwræ jen jomfrw løstæ sinæ tŷdhæ

4319—20. B. ǂ vnd*e*r ho*nom* waro bredæ baldakin*n*æ
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*

4321—2. B. ǂ. enæ bok ther ma*n* kalla a frans
C. ǂ. ena bok ther ma*n* kalla i ffranz
E. *fattas.*
F. then jomfrw læstæ for ha*num* romanz
jen bogh som sa hiedh*e*r a franz

4323—4. B. C. E. *fattas.*
F. jen frwæ then wenestæ ther mand saa
sadh ther hooss och lydæ ther aa

4325—6. E. *fattas.*
F. ǂ. then jomfrw som læs i then tidæ bogh

4327—8. B. C. genowere *för* g.
E. F. *fattas.*

Digitized by Google

Vers. 4328½—¼. F. jen aff the wæestæ ther gudh hawer giord
heller noger minneskæ hawer seet heller hørdh
til twet och dygd och edlæ sinnæ
war hwn for andræ qwinnæ

4329—30. B. C badha *och* vara *fattas.*
F. *fattas.*
F. ½. æn doo ath andræ waræ rigæ

4330½—¼. B. til thokt och høffuiskæ sinnæ
war hon ey for andra quinnæ
C. *Samma läs-art.*
E. F. *fattas.*

4331—2. B. C. E. *fattas.*
F. hwn war som sool for andræ stiernæ
the thentæ hinæ allæ giernæ

4333—4. B. C. waræ *för* æn
E. *fattas.*
F. then jomfrw hwn ey eldræ war
som hæræ seyess aff æn fæmtan aar

4335—6. B. ½. æn thok at hon war at kapido
C. ½. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. æn doo waræ ath cupidoo
waræ ther til han giordhæ saa

4337—8. B. ½. ther man kaller alskona gudh
C. ½. ther man kalla alskone a gudh
E. *fattas.*
F. ther man kaller alskiønæ gudh
han thz giordhæ mz sith bwdh

4339—40. B. C. och *för* for
E. *fattas.*
F. ½. then allæ man meene

Digitized by Google

4341—4. B, C. alla *fattas.*
E. *fattas.*
F. thentæ *för* thiæna

4345—6. B. ½. optelik han C. ½. optelig han F. ½. offtæ han *för* o.
E. *fattas.*

4346½—½. B. hon*um* thøkte glædi at hen*n*e wæræ thy at han haffde hen*n*e kæræ
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. han*um* tøttæ thz stor gledhæ wære ther han hawdhæ hindhæ kieræ

4347—8. B. C. E. *fattas.*
F. han ottæ eÿ barn i werilden fleræ thÿ war hans gledhæ myghz this meræ

4349. F. nw skullæ i thz for standhæ

4352. F. the stodhæ allæ op ath thz sin*n*æ

4354. B. C. ok *fattas.*
E. af alle the ther inne varæ*æ*
F. och allæ the ther komen æræ

4355. B. illæ C. illa *för* ey

4357—8 B. hwat the her hon*um* giordo til spot eller the wildo hon*um* allæ got
C. allæ *fattas.* *Annars samma läs-art.*
E. *Instämmer med* C.
F. *Nästan lika med* B.

4360. E. Een stolt iomfru til han*n*um gor
F. then stoltæ møø sielff modh han*um* gaar

4362. B. swa at sielffnom hon*um* wæl at nøgiæ
C. swo at hon*um* mø sielffuom at nøgia
E. at han*n*um selffuer møttæ mz nøÿæ
F. saa ath han sielff lader sægh nøwæ

Digitized by Google

Vers. 4363—4. B. vnwæpner C. wmfæmner *för* vmfæmpner
B. minnelik C. jnnerlig *för* minirlika
E. *fattas.*
F. hwn vndh webnær sielff then ridder godh
och høwskælig for ha*num* stodh

4365—6. B. C. E. *fattas.*
F. hwn giordhæ ha*num* mieræ til æræ
tøwdæ hans anledhæ theræ

4366½—¾. B. mz hwitæ hende*r* och finge*r* sma
the stolta i*omfru* giorde swa
C. F. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*

4367—8. B. C. F. loth *för* mon
E. *fattas*

4368½—¾. B. mz hwit skin och skarlakan rødh
the giordo alt hwat then i*omfru*a bødh
C. hwita*n* *för* hwit
E. *fattas.*
F. mz hermelin och skarlogæn rødh
the giordhæ allæ hwadh then jomfrw bødh

4368¾—¼. F. then jomfrw bodhæ høffsk och bold
hinæ dygd war saa manghæ fold

4369. E. henne tottæ alt vligt væræ
F. thz tøttæ hinnæ alt aff lidhz wæræ

4370. B. thz hon matte ho*num* gøræ til æræ
C. E. F. *Öfverensstämmande läs-art.*

4371. B. C. *fattas.*

4372. E. Een mø och the frugæ bodæ two

4375—6. sofnar *är tryckfel för* sofuar
B. C. F. ther *fattas.*
E. *fattas.*

Vers.

Digitized by Google

Vers. 4376½—¾. E. hans løyæ veth hans fodæ loa
thi at hun var van ath gøræ soa
F. *Instämmande läs-art.*

4377 B. førstæ om morgon dager war liws
C *Instämmande läs-art.*
E. Thz førstæ dagen vordæ liwss
F. thz fyrstæ dawæn giordis lyss

4379—80. B. C. F. stolta *fattas.* — B. C. thz ær *för* thædhan

4381. B. en litil C. en litin E. en lidel *för* eet l.

4382. E. en prest F. jen præst *för* ok prestin

4383. F. han hiolt mæssæ tha istadh

4387. F. hosbwnden kam tha sielwæ ath swaræ

4390. F. och hawer vereth jen langh tidh

4391—2. B. C. *fattas.*
E. Enctæ moa iech ther i voldæ
at iech skal hannum noget vppahalde

4393. E. at huilken man her gensten for fra
F. och hwilkæn man hæræ giæstæ maa

4394. B. C. E. F. skal *för* vardher hær

4395. B. C. skal F. vil *för* vardher
E. Jech skal the pugær ladæ her jn

4396. B. C. warder E. vorder F. mattæ *för* skal

4396½—¾. F. hwadh heller the giwæ thik rættæ sag
heller slar thik a thin bagh

4397—8. B. swa frampt om thu wilt liffuæ
eller och fangen for them giffuæ
C *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. sa framth som thu wilt lewæ
thu skalt thik fonghen for them giwæ

Digitized by Google

Vers. 4400. B. han wæmptes thok j samma stadh
E. han vemptæ sigh tagen i stadh
4401—2. F. tha swaredhæ then gamlæ mand
til herræ ywan sawdhæ hand
4405—6. B. C. *fattas.*
E. ½. offuer alle the fruær thu seer hære
F. ½. ower allæ the frwer thu sa here
4407. F. bodhæ landh och borigæ skwllæ i radæ
4413—14. B. iak C. iac *för* han — F. hostrw *för* kono
E. Gud giffue jech kunne e huat iek moa
thin dotter vil iech eÿ kiøbæ soa
4416. B. at keysarin aff room ær øffrit rik
C. *Samma läs-art.*
E. At keÿseren af rom ær ower mek
F. ath kieszeren aff rom ær øwerth righ
4417. B. C. F. och *för* som
E. Som æræ oc krone skal ther væræ
4419—20. B. C. *fattas.*
E aan F. andh *för* an
4421—2. B. C. *fattas.*
F. mz thinæ stærkhz och frommæ
4423. B. thu skalt mina dotter endelik fa
C. F. *Samma läs-art.*
4424. B. gudh lati mik thz se ganga swa
C. E. F. *Samma läs-art.*
4425—6. E. Nu skullæ i herræ tage ether til vare
the ville nw raskelige komme hæræ
F. nw webnæ thik herræ snart mz æræ
the dieffwelæ komær nw farindhæ heræ
4426½—½. E. thu skalt them ændelige ene bestande
Gud giffue tek goa væl til handæ

Digitized by Google

F. thu skalt them endeligh bestandæ
hwræ thz gonger thik til handhæ

4427—8. E. *fattas.*

4429—30. B. ½. thu hügger then kamp ther mz for ganga
C. ½. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. ½. thu tenker naar then kamp sægh for gange

4431—2. B. C. E. *fattas.*
F. ½. thu skalt hinnæ ændeligh faa

4432½—¼. B. thy at then sith ær off gamal her
thz hwilken man her komen ær
wi sem han antigiæ bliffuæ dødh
eller och giffuæ sik mz mykeⁿ nød
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. nw hawer then sedh veret i langh tidh
ath hwilkæn man som komær hidh
bliwer anthen for them dødh
heller giwæ sægh fonghen mz stor nødh

4435—6 B. C. *fattas.*
F. ½. mægh tøcker ath thz halp eÿ

4437. B. ower enæ C. yffuer ena E. ændelige *i stället för* thz sama
F. mz thz skal eÿ ower jene wæræ

4438. B. C. tha *fattas.*

4439. B. C. the *för* Twa

4441—2. B. C. *fattas.*
E. ondæ F. vndhæ *för* illæ.
F. ½. then faræ søn war myghz vredh

4444. B. aff appell træ stor och langh
E. af abeldæ træ badæ starck oc langh

Digitized by Google

F. *Öfverensstämmer med* B.

4445. B. kælffuæ E. kølwæ } *för* kylfua
F. stor kiølnæ }

4446. B. pilæ C. spika *för* pigga

4446½—½. E. Af stoll giort effter theris sedh ther mottæ enctet stande veth

F. stedis *för* stande

4449—50. B. C. *fattas.*

4451—52. B. C. *fattas.*

E. (v. 4451 *fattas*).
Till stride*n* vare the vseen

F. ½. siddæ til mÿt aa thieræ bien

4453. E. blodh *för* bart

4454. E. ginge F. kamæ *för* træddo

4455. F. a arme *fattas.*

4456. B. och siden ey til waknæ meræ

C. F. *Samma läs-art.*

E. engne *för* aldrigh

4457—8. B. the waro starke mz ilsko full krinlotte*r* nidhen so*m* eth hiwll

E. *fattas.*

F. the ware bodhæ stærkæ och ful kringh lwcktæ som jet hywel

4460. F. han grinedhæ ath och lawdhæ sæg neder

4461—2. B. ½. ther thz la tha pa en pall

C. ½. *Instämmande läs-art.*

E. ½. *fattas.*

F. och krømpædhæ sægh samen som je*n* bold ther hwn laa pa then vold

4463 – 4. E. *fattas.*

F. som jeth pind swin pleyer ath giøræ fyrst han seer thz han wil eÿ høræ

Digitized by Google

4465—6. B. C. *fattas.*
E. løff *för* bladh
4467. F. och slo jordhen mz sin hallæ
4468. B. C. tha for *för* for — E. her ẏwa*n*s *för* s. h.
4468½—¾. F. och sa thz vel ath the bodhæ
vildæ herræ ywan skadhæ
4469—70. B. tha mælte och the diæfflæ twa
j skulen thz leon fran os sla
C. *Lika med* B. F. *Nästan samma läs-art.*
4471—2. B. C. *fattas.*
E. ¾. eller sig at thu esth fonge*n* hære
4472½—¾. B. thz skal tik ekke dugha
at thit leon skal os druga
C. ¾. ath tith leon oss trwga
E. *fattas.*
F. ¾. ath then løwe wil os trwæ
4472¾. B. lath hona bindæ swa fastelik
C. F. *Samma läs-art*
E. llath bindæ then løyæ so fasteligh
4572¼. E. At hu*n* mo oss eẏ gøræ swigh
F. kan *för* mo
4472½. E. Oc nw til hielpe ko*m*me tek
F. eẏ *för* nw
4472¾. B. lyste*r* tik siden hiit til mik
C. *Samma läs-art.*
E. lløster tek side*n* ko*m*me til mek
F. lyster thik sidhen tha kom til mæg
4473. B. tha ko*m* tik skyt a the*n*ne wall
C. *Samma läs-art.*
E. tha kom vppa then woll
F. nw hidh aa the*n*næ woldh
4474. F. *fattas.*

Digitized by Google

Vers. 4476. E. mæden thu leffuer i verden hær

4478. E. thu trwær mek fastelig god kompan
F. thu trwær mægh fast sawdæ han

4484. B. tha bradlik C. tha bradelig } *för* swa
E. soa bradeligh F. tha brad } bradher

4486. B. C. longo E. lengæ F. længŷ sidhen *för* genast

4486¼—½. E. thi hun mo ickæ varæ nær
aa thenne mark eŷ stridæ her
F. thz maa jcki weræ nw her næær
i thennæ mark men wi stridhæ her

4486¾—¼. B. thy at mate thu hielp aff henne fa
hwru thit mall kunde siden ga
C. *Samma läs-art.*
E. thi thu mot hielp af løyen foa
huore tek mon siden goa
F. thu mattæ eŷ hielp aff hinnæ faa
hwræ thit maal mwn sidhen gaa

4486½. B. tha ware tu a mot os twa
C. tha wore i thu a moth oss twa
E. F. *Instämma med* C.

4486⅝. E. och thz mo ickæ væræ soa
F. thz jckj nw sa wæræ maa

4486¾—⅞. F. thu skalt jenæ stridhæ i modh os bodhæ
heller giwæ thik fonghen a woræ nadhæ

4487. E. tha løŷen F. hinæ jndh *för* nu hona

4488. B. ware idher C. wore ider *för* m. i. v.
E. at thz vorder ether vell til modhæ
F. *Nästan lika med* E.

4489. E. stædh *för* kofwa

4490. B. lat henne ther in at soffua
C. *Samma läs-art.*

Digitized by Google

Vers. 4490¼—¼. B. och læs siden døren ater igen
swa at hon os ekke ma gøra men
thz skal iach gøræ a mina tro
gudh ma mik æn hiælpæ tho
C. ¼. swo at hon gør oss inte meen
F. ¼. saa ath thz os jckj giør mien

4491—2. B. C. *fattas.*
E. han togh then løyæ j samme syn
oc ledde henne genisten j kawen in
F. han togh sin løwæ ath thz sindh
och leddæ hinnæ i kowen jndh

4493. B. C. han *för* ok
E. oc læsdæ kawen thz bestæ han kan
F. læser døræn som han bæst kan

4494. E. togh siden løgellen oc kastæ them

4495. E. frændæ *för* fiænda — F. vndhæ *för* andra

4496. E. gøm hannum nw thz gud tek skænde
F. nw giøm hanum sielff thin ledhæ skiendhæ

4498. B. C. thz skapt war *för* sadhlath var thz
E. væll *för* alt

4499. F. han sprang a thz ørs for han war wredh

4500. B. strax a mot *för* thaghar mote

4501. B. strax *för* thaghar — F. jenæ *för* annan

4502. B gremædæ C. grænnade *för* stunde

4503. B. skakade C. skagade E. resde *för* riste

4504. E. kompant bæriet F. hæræ borget *för* k. b.

4505. B C. hær *fattas.*
E. thz vill iech tek soræ giældhæ
F. thz skalt thu nw saræ gialdhæ

4506. B. C. halda F. holdhæ *för* nu behalda

4507—8. B. C. *fattas.*
E. sæm *för* sæn

Digitized by Google

F. the slowæ herræ jwan bodhæ nw
the vndhæ diefflæ too

4509. B. C. nw *för* tha — F. haffdhæ *för* fik tha

4510. E. segh *för* steek

4511—12. E. ½. Soa fastelige mundæ the hannum sloa
F. then jenæ til och then annen fra
saa ønckeligh the hanum slaa

4513—14. B. C. *fattas.*
F. ½. och skioldhen brast høfft ap i thz vedher

4515—16. B. ½. thz dugher tha ey for liffuit tinga
C. ½ *Lika med* B. F. ½. *Nästan samma läs-art.*
E. *fattas.*

4517—18. B. C. ær *för* var — F. tha standhen *för* n. s.

4519. B. thøkte E. tictæ F. tøttæ *för* thotte

4520. B. for the slagh ther han fik thæræ
C. E. F. *Samma läs-art.*

4521—2. B. C. *fattas.*
F. men *för* huath

4523—4. B. herra iwan hugger fast a badæ hender
then fara son fore sinæ tender
C. ½. then fara som honom fore stondher
E. ½. then foræ Som foræ her ywan standær

4525. E. her ywan galt hannum then vmaghe

4526. E. hadde toldh F. haffdæ *för* tholde

4527—8. B. swa C. swo *för* badhe — B. fioll pa
för fælde op a
E. mz hug bodæ storæ oc starckæ
thz han fiall nedær a the marke
F. mz jeth hwgh sa twngt och sterk
ath han feldh nedher aa then mark

4529—30. B. C. *fattas.*
E. ½. han enctæ siden til arme kende

Digitized by Google

F. mz then kiølnæ han haffdhæ i hændhæ
saa ath han til sin arm jnthz kiendhæ

4531. B. hielp C. hiælpe *för* hiælper

4532¼—¼. B. iach sigher thz sannerlik idher
thz torffte herra iwan nw wæl wider
C. E. *Instämmande läs-art.*
F. ¼. sanindhæ vil jech seÿe edher

4533. B. C. hwat iak *för* iak
E. *fattas.*

4535—6. B. thz huxar pa manga lunda
hwru herra iwan halp henne the stunda
C. F. *Instämmande läs-art.*

4538. E. veignæ F. vegnæ *för* vana

4539—40. E. om ther var noget mwæ vppa
ther løyen motte i gemmen goa
F. hool *för* smugha

4541—4. E. *fattas.*
F. hørær *för* hördhe

4543—4. B. C. E. *fattas.*
F. tidh *för* riidh

4544¼—¼. B. hon wilde honum gernæ ater giælda
om hon matte ther i walda
thz han haffde henne hulpet wæl
tha ormen wilde henne sla j hæl
C. F. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*

4545—6. E. *fattas.*

4548. F. jet lidhz boor *för* een litin bora

4549—50. E. vnder silwen baræ loa
lløyen grawer siden huat hun moa
F. ¼. vndher syldhen som hwn laa

4552. E. at løyen strax ther gemmen for

Digitized by Google

F. ath hwn ther wel i giømen gaar

4553. E. sÿær *för* sidher

4554½—¾. B. han skermer wæl a badhæ hender
hwars thera skiolder war fulwæl kender
thy at han war starker som nokot stal
thz war eth mykit vnderlikt mall
the stora hug herra iwan slar
thz beet a them ræt ey eth har

C. *Samma läs-art.*

E. ¼. skirmede *för* skermer
¼. thz var eth megel ønckelict moll
¾. thz skadde the defflæ eÿ eth har

E. ¼. skiermedhæ *för* skermer
¾. the waræ hordher æn noget stol

4554½—¾. E. fore telligh offuervætiss nøth
her ÿwan reddis foræ sin døth

F. *Samma läs-art.*

4554½—$\frac{11}{12}$. B. thy at hwargen thera haffde fangit sar
wtan annars thera arm han lamber war

C. E. *Samma läs-art.*

F. ¼. wdhen then jenæ lam war

4555—6. B. herra iwan haffde mykyn vnda
och blødde fast j allæ stunda

C. herre yuan haffde monga wnde
ok blod ran ther alla stwnda

E. Hær ÿwan hadde manghe vnder
the blødæ fast j samme stundær

F. *Lika med* C. *i* 1:*a raden, och med* B. *i den* 2:*a.*

4557—8. B. C. at han *för* han

E. Thz gik hannum soa mødeligh
Ath han hadde ful nær gifuit segh

F. hordelig *för* mødeligh *Annars lika m.* E.

Digitized by Google

Vers. 4559. E. sama *fattas.* — F. tidh *för* riidh

4560. B. aff hans quidh
C. al hans qwida } *för* aff alle hans qviidhe

4560½—½. B. tha lopp hans leon rasklik fram
och grepp then ther ey war lam
C. E. *Samma läs-art.*
F. ½. och greb theu diefflæ ther eý war lam

4561. B. kastade strax nider til jorda
C. tagar E. hannum F. hanum tha *för* strax
Annars lika med B.

4562. E. sik *fattas.* — E. rørde F. rørdæ *för* röra

4562½—½. F. ma han eý bradeligh hielp fongæ
tha kan han aldrigh bort gongæ

4563—6. B. hwart thz barn ther komit ær
thakkado leon allæ ther
C. *Samma läs-art.*
E. ½. badee mýnne oc soa meræ
½. ther the soæ defuellen fallæ
F. hwært jeth barn ther komen war tha
bodhæ storæ och sa smaa
tackedhæ løwen allæ
ther the saa diefflen fallæ

4567. E. onde *för* annar

4568. F. stalbrodher *för* kompans

4569. B. thit han ømkelik fallen la
C. *Samma läs-art.*
E. thi han a jorden fallæn loa

4572. E. v. 4571—2 *fattas.*
F. men jech mýn stalbrodher hawer mist

4573—4. B. thz førstæ herra iwan thzta sa
thz diæffwlen wendis henne i fra
C. *Samma läs-art.*

Digitized by Google

E. hannum i F. hanwn *för* henne i *Annars lika med* B.

4574¼—½. B. han rasklik effter honum rende
mz thz swærd han haffde j hende
C. E. *Samma läs-art.*
F. til *för* effter

4575. B. och hugger a halsen som han war stark
C. *Samma läs-art.*
E. han hiog a hals som han var stark
F. och hio pa hans hals som han war sterk

4576. F. thz hans howz fløw a then mark

4576¼—½. E. Oc bughen stirtæ foræ hannum neder
Her ywan sigh aff glæde vethær
F. och guben støte for hanum nedher
herræ ywan stegh aff sin hæst och gledis wedher

4577—8. E. *fattas.*
F. ¼. tha sawdhæ the ther waræ nær

4580. B. C. eth skælligare } *för* skælikare
F. jeth bederæ }
E. *fattas.*

4580¼—½. F. som thenne diefflæ han fæk nw
thz lønæ eder gudh och sa wor frw

4581—2. B. renner C. rænne *för* löper
E. *fattas.*
F. ½. som løwen och then annen laa

4583—4. B. ¼. och wilde henne hielpæ om thz ma ske
C. ¼. ok wilde honum hiælpa huat han ma
E. *fattas.*
E. ¼. och willæ hinnæ tha hielpæ aff vee

4585—6. E. *fattas.*
F. ¼. hwn sledh bort axelen aff hans liff

Digitized by Google

Vers. 4587—8. B. han tok at wisæ til momppaler
och biud*er* ther silff och gull o kær
C. E. *fattas.*
F. thz han farer til ma*m*peler
bywdher ther guld och sylff och æræ

4589—90. E. *fattas.*
F. ¼. ther ha*num* thisse saar hielæ maa

4591—2. B. diæfflæ son
C. diæffla som } *för* diæſwls son
E. *fattas.*
F. ¼. then diæfflæ han badh tha nodæligh

4593—4. B. C. hær *och* aff thik *fattas.*
E. *fattas.*
F. ther mægh hawer sa saræ skiendh
doo ath jech war eÿ mz edher kiendh

4594¼—½. B. iach ke*n*nis he*r*ra ther ge*r*na widher
at iach hawe*r* mykit brut*it* mot idher
C. v. 2594¼ *fattas.*
E. v. 2594¼ *fattas.*
F. jech kiendis doo he*r*ræ giørlig weder
thz jech hawer myghz brot i modh edher

4594¾—¼. E. Och modh andree fleræ
thi ær mÿn sorgh nw halfue m*e*re
F. och sa vidh andræ fleræ
thÿ ær myn sorigh nw thiss mieræ

4595. B. C. E. nw *fattas.* F. aff *fattas.*

4596. F. ladher mægh eÿ fa mieræ skadæ

4597—8. B. we*r*dugh nadhe *för* v. n.
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*

4599–600. E. *fattas.*

Digitized by Google

4600½—¼. B. mæden iach mik sielff ey weria ma
jach mon thok aldrik hæden ga
C. *Samma läs-art.*
E. ey *fattas.*
F. kan *för* mon

4603. B. thu sigh mik thz her oppenbaræ
C. *Samma läs-art.*
E. Tha sigher iech thz oppenbare
F. thw seÿ thz fyrst obenbaræ

4604. F. mykla *fattas.*

4606. F. ath thw nw jckj meræ for moo

4607—8. E. *fattas.*
F. ¼. sidhen wil jech tagæ løwen til mæg

4609—10. B. ¼. mat thu siden liffuæ och æst thu swa sæl
C. ¼. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. mattæ thu sidhen lewæ och wordhæ hiel
thz andh jech thik aff hierthz wel

4610½—¼. F. skalt thu døø och æræ thz saa
tha wordhæ thz ther om hwræ thz maa

4611—12. B. C. *fattas.*

4613—14. B. ¼. thakkade *för* thakkar
C. ¼. takkade hon*um* thz bæstha han motte
E. ¼, tackede her ÿwan huat han motte
F. hosbwndhen sielff som gordhen ottæ
takedhæ hanum hwadh han mattæ

4614½—¼. B. och kyste han swa innerlik
thz wil iach loffua gudhi och tik
C. E. *Samma läs-art.*
F. mÿnneligh *för* innerlik

4615. B. at thu skalt her min dotter fa
C. E. F. *Liknande läs-art.*

Digitized by Google

Vers. 4616. B. och alt thz gotz ther jach a
C. *Samma läs-art.*

4616¼—⅒. B. och wara her herra ower borgh och land
thz wil iach idher fanga j handh
Herra iwan tha aff hiærtæt lo
och mælte til honum och sagde swo
mate iach henne til husfru haffua
thz toke iach fore rikæ gaffuæ
thy ma iach mik saræ kæræ
at thz ma ekke nw swa wæræ
for then skyld talar iach nw swa
jach wil henne ey forsma
C. *Samma läs-art.*
E. ¼. Var her en herræ ofuer borgh ok landh
¼. Jech vil foa ether alt i handh
⅛. taghe *för* haffua
⅛. tagher *för* toke
⅛. ath thz moa engelundæ væræ
⅒. at jech vilde henne her forsmoa
F. ¼. och sawdhæ tha til hanum saa
¼. ath thz maa jckj wæræ
¼. for then sagh taler jech jckj saa
⅒. thz jech wil hinnæ ther mz for smaa

4617—18. B. C. *fattas.*
E. ¼. At hun mottæ eÿ væræ hans ligh
F. thieræ lighæ *för* honum liik

4619. B. C. E. her *efter* iak
F. jen bøn wil jech edher bedhæ

4620. B. C. *fattas.*
F. om i willæ mæg then wedhæ

4624. B. C. E. F. til thz *för* ij thz

Digitized by Google

Vers. 4625—6. B. thy j thz within sannerlik
jach haffue*r* them frælssat for wtan swik
C. E. F. *Samma läs-art.*

4627. B. C. E. mælte F. swaredhæ *för* (ᵗm.) (s.)

4629—30. B. C. *fattas.*
E. ¼. som the*re* veder*mo*dh stodh vppoa
F. ¼. som allæ thieræ twangh stod appa

4630¼—¼. B. thz sig*er* iach a mi*na* san
thu hawe*r* them frælsæt so*m* en ma*n*
C. E. F. *Samma läs-art.*

4633. B. C. gør tik *för* gaar thz

4634¼—¼. B. thykke*r* tik ey he*n*ne wara øffr*it* riik
jak skal thz huxa mz siælffw*m* mik
leggiæ ther swa myk*it* til
so*m* mæst thu sielffue*r* haffua wil
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. ¼. tøcker edher hwn ær ey øwert sigh
¼. jech skal æn tænkæ mz sielwæ mæg
¼. mæst *fattas.*

4635—6. E. *fattas.*
F. ¼. thw wedst eÿ hwaræ thu bedher faar

4637—8. B. C. E. *fattas.*
F. ther twckt och si*n*næ kan sa giømæ
och sin æræ eÿ for glømæ

4640. F. i wedh eÿ hwræ thz mz mæg ær

4641—2. B. thy C. thi *för* ij
F. och tørff jech edher thz eÿ seÿe
thÿ ladher mægh nw faræ mÿ weÿe

4642¼—¼. B thy at iach ma ey j thz*ta* si*n*næ
he*n*ne fa eller och and*ra* qui*n*næ

C.

Digitized by Google

C. E. F. *Instämmande läs-art.*

4644 E. høgistæ lidh F. mestæ lidh *för* högxsta aliit

4645—6. B. C. *fattas.*

4647—8 E. *fattas.*

4649—50. B. ¼. jach skal tik fa h*e*nne helde*r* til fa*n*ga
C. ¼. *Samma läs-art.*
E. ¼. Jech vil teg m*y*n dotte*r* før før fangæ
F. ney thz skal ey sa gongæ
jech vil thik holdhæ for m*y*n fonge

4651—2. F. emen thit howmodh ær saa
ath thu wilth m*y*n datte*r* for smaa

4656. E. At iech vilde helde*r* he*n*ne *gern*æ soa

4657—8. E. ¼. toa at i tage mek foræ fa*n*ge he*r* innæ
F. e*y* maa thz weræ ath thz*te* si*n*ne
do ath i mægh fongæ he*r* jndhæ

4659—60. B. C. *fattas.*
E. tess *för* thy — he*r*ræ *för* hær for
F. he*r*ra *fattas* — nw *för* hær

4662. B. frælssæ C. ffrælsa F. ath frælsa *för* for
E. foræ the iomf*r*u skuld he*r* filge*r* mek

4662¼—½. E. Jech vil ethe*r* loffue a m*y*n*e* troo
At iech vill ændeligh gøræ soa
F. *Samma läs-art.*

4664. B. thz iach faar he*n*ne angist løst
C. angist *fattas*
E. at iech gither he*n*nis a*n*gest løsth

4666. F. om thz edher til viliæ ær

4668. B. tha wil iach gladelik hos ide*r* bliuæ
C. *Samma läs-art.*
E. Jech hoos ether *ger*ne bleffue
F. tha wil jæch hos edher bliwæ

Digitized by Google

Vers. 4669—70. B. C. then *för* thöm
E. *fattas.*
F. gud giwæ them v maghæ
vsannæ wil aff thik tagæ

4671—2. B. C. ekke *för* nu ey
E. *fattas.*
F. thu skalt mægh jckj swigæ
far nw hworth thik lighæ

4672¼—½. B. min dotter ær mik ey swa o kær
thz skalt thu wæl forstanda her
C. F. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*

4672½—¾. F. ath jech willæ nødhæ thik hinnæ ath faa
ney sanneligh jech giør ey swa

4674. B. thok at thu kombr her aldrik igen
C. E. F. *Samma läs-art.*

4675—6. B. C. *fattas.*

4677—8. B. ¼. the fatig frur honom war iæt
C. ¼. the fatig ffrwr her yuan wart iæt
¼. bort *för* braat
F. herræ ywan far nw dedhen borth
the fattuge frwer som hanum war jeth

4679. E. tha alle sammen mod hannum goa

4680. B. C. æ *fattas* — E. j *för* æ
F. j proces to och to

4681—2. E. *fattas.*
F. tha tøckis allæ weræ righæ
hwaræ man finner slighæ

4682¼—½. E. sa mangæ frwer samen faræ
thz ma wæl weræ jen høwelig skaræ

4683—4. B. the mæst gingo honom a mot
riddar och swenæ och bøgdis til fot

Digitized by Google

C. budos *för* budhus honum
E. ¼. riddere oc swene negede hannum til fodh
F. sidhen ginghæ hanum i modh ridder och swenæ feeldh til fodh

4688. E. at the soa illeæ talede til ham

4689—90. B. C. E. *fattas.*

4691—2. B. C. *fattas.*
E. the fulde hannum vti hans veigh tidh som her ywan foræ redh
F. ¼. thid som han selwe foræ redh

4694. B. herra C. herre *efter* hafuin

4696. B. bliffuæ *för* lifua
E. alle helæ *för* hela
F. gudh ladhæ edher allæ hielæ bliwæ

4698. B. C. E. ok *fattas.*
F. och badhæ gudh hanum wel bewaræ

4700. B. C. ok *fattas.* E tage *för* ok toko
F. och togæ allæ orloff i thz sinnæ

4703—4 B. C. *fattas.*
E. at han hafde frelset them af vondee at fare siden hiem til landhee
F. thy han haffdhæ them frelsedh aff wandhæ och sidhen fooræ the hiem til landhæ

4705. B. tæden *för* hædhan
C. E. F. *Samma läs-art.*

4707. E. gangne var E. for gongen ær *för* I. æ.

4709—10. B. C *fattas.*
E. ¼. ther the ingræ sister inne loa

4710¼—¼. E. Och daglige efter hannum lenger ther til hun hans talen fongær

Digitized by Google

F. och dawligh effther hanum mon lange thz hwn mattæ hans talæ fonghæ.

4711—12. B. strax *för* tha B. C. war *för* ær F. tha *fattas.*

4713. E. bradelig *för* swa brat

4714½—¼. B. j sith hiærtæ swa manga lunda thøkte henne j then samma stunda som hon ware standen opp aff dødæ och løst fran allæ sinæ nødhæ

C. *Samma läs-art.*

E. *fattas.*

F. ¼. och løst fra allæ hindhæ mødhæ

4715—16. B. C. *fattas.*

E. thi hun ventæ sig nw hielp at foa ath hennis søster skulde henne eÿ forsmo

F. maa *för* hænne forma

4717—18. B. C. *fattas.*

4719—20. B. C. F. swa *fattas.* — B. C. man *för* væl — F. the wæl *för* væl

E. *fattas.*

4721. B. C. thz *fattas* — tung och hard *för* hardh

E. hennis sorg var bode tung oc hordh

F. *fattas.*

4722. B. C. vara *fattas.*

4723. B. mot gik C. gik moth E. gonger vt modh *för* gangar mot

4724. B. thz bæstæ hon *för* som hon bæst

C. E. F. *Samma läs-art.*

4724½—¼. B. mik thykker wara off lankt a[t] sighia tik huru liwfflik hon honom vnlik

C. wara *fattas.*

E. *fattas.*

Digitized by Google

F. off *fattas*.

4725. B. stolta latha *för* stolt (^o) vmlata

C. F. *Samma läs-art.*

E. talæ *för* vmlata

4727—8. C. riida *för* ridhu

E. han loa *för* the lagho — red han *för* ridhu the

4729. E. stoltæ jomfru *för* iomfru

4730. B. thit the finnæ konung artus nw

C. E. F. *Samma läs-art.*

4731—2. B. C. ther han tha *för* som han — wactat *för* vænt

E Aa karildoss huss han inneæ ær
xl. dagæ hauer voctæt thær

F. i karidols hws ther han tha ær
han hawer nær fyritywæ dawe veret ther

4733. E. om noger then riddere komme skall

E. wocther *för* vaktath

4734. B. Ther weriæ torde the jomfru mall

C. *Samma läs-art.*

E. vill the F. skal then *för* thör thera

4735. B. C. alt *fattas.*

E. andre *för* ældre — alt *fattas.*

4736. B. antzswar *för* swar

C. E. *Samma läs-art.*

4737. B. ower *för* op

C. skade *för* sak

E. J mwge thztæ moll vtgiffue

4738. C. finna *för* fa

F. fa *fattas.*

4739. B. C *fattas.*

4740. E. ther mỳn riddere tørf bestande

4742. B. som hon tha huxade hon mælte swa

Digitized by Google

C. som hon kan huxa hon mælte swo
E. Som hugde thz meltæ soa
4743. F. affthen *för* qwæld
4745—6. E. *fattas.*
F. ½. aff then tidh thz mowe i troo
4747—8. B. C. tha han *för* han nu
E. *fattas.*
F. ½. æn jen dagh naar han for gaar
4749—50. fins *är tryckfel för* sins
B. C. war *för* ær
E. *fattas.*
F. ½. sin faders arff som hinæ hærdæ til
4751—2. B. C. E. F. *fattas.*
4753. B. C. nw *för* han — E. F. togh nw *för* tok
4754. E. hoos F. nær *för* næla
4754½—½. E. for vten porten the giorde soa
Jomfruen oc her ÿwan badhæ two
F. borigh *för* porten
4756. E. til morgennen tha kom dagen brath
4757—8. B. C. *fattas.*
E. ½. huerken vennер eller noger frænde
4760. B. om aptonen mæden daghen war liws
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
4761—2. B. bradlik C. bradlig *för* genast
E. *fattas.*
F. ½. tha haffdhæ han wereth bradeligh kiendh
theræ
4765—6. B. ridho *för* ridha
E. oc redh tæden langeth tw
her ÿwan oc the stolte jomfru

Digitized by Google

F. och redhæ thedhen lønligh too
then ridder och jomfrw

4767—8. B. swa nær tidher for them stær
orh bidhæ ther til solen opp gær

C. *Samma läs-art.*

E. Soa nær thz huss ther foræ h*a*nnum stodh
the huilt*is* ther til solen gor vpp

F. ½. saa nææer then stadh ther foor them stoor

4769. F. redhen *för* farin

4770. E. til h*a*nnum attæ *för* hafdhe til hans

4771. B. C. thz *och* for *fattas.*

E. oc viste engen vten han een

4772. B. C. *fattas.*

4774. E. al een *för* een

4775—6. B. C. *fattas.*

E. ½. som han hauer taget sik til hande

F. ½. *Samma läs-art.*

4777—8. E. her gawian soa lønlig kom thær
at engen kunne rønæ hwo han ær

4779—80. B. Thz vndra alle the ther fore æræ
hwat riddare han monde wæræ

C. *Samma läs-art.*

E. Och *för* thz — Sporde huat *för* huat
handa

F. aff *för* thz — handa *fattas.*

4780½—½. B thy at han haffde ey the wapen pa
som han war førre wan innan ga

C. *Samma läs-art.*

E. *fattas.*

F. thÿ han haffde eÿ thÿ waben theræ
ther han war førræ waan ath bæræ

4781—2. B. C. mælte och *för* (m.) (s.) om

Digitized by Google

F. tha sadhæ then jomfrw rønæ
ther sin syster willæ illæ rønæ

4782½—¾. E. och henne vilde taghe j fra
thz godz som hun mz rættæ aa
F. *Samma läs-art.*

4783. B. tik gernæ C. tik gerna F. edher giernæ
för idher

4785. B. timæ C. tima *för* tidha

4786. B. C. hør ey *för* ey nu
F. *fættas.*

4787—8. B. komin wara C. komen wara *för* vara
E. senestæ F. sistæ *för* sidhersta

4789. E. sagde F. sawdhæ *för* rosadhe

4790. E. riddere *för* kæmpa

4791—2. B. C. *fattas.*
E. thz mỳn søster ær kommen hidh
F. ath mỳn syster komer eỳ hidh

4795—6. B. dømin mik thz gotz och laten mik fara
thy thz skal thok thz samma wara
C. E. F. *Instämmande läs-art.*

4796½—¾. E. ther jech ether ganger soa
thz lower jech ether a mỳne troo
F. jech seyer thzte edher thz gonger alt saa
thz lower jech edher a mỳnæ tro

4797—8. B. C. E. herra *fattas* — At *för* thz — B.
C. nw her E. hære *för* nu
F. thỳ ath i wedhæ thz sanneligh
ath jech hawer hæræ wæret vdhen swigh

4798½—¾. E. fra then første dagh til thenne tith
Siden i bade mek her bidhe
F. *Instämmande läs-art.*

Digitized by Google

4799—800. B. went minnæ syster funda
och tappar her mina manga stunda
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. och tabeth sa mỳnæ stwndhæ
och mynæ mødhæ sa mangæ lwnde

4801—2. B. C. *fattas.*
E. thi tørffue vỳ eỳ vndræ vppa
ath iech vill hære gøræ soa
F. ½. herræ ath jech wil giøræ saa

4803. B. nw wil iach hem och haffua maka
C. *Samma läs-art.*

4808. F. blidh *för* gladh

4808½—½. E. Thi at thz mek thz bør til lagæ ræth
jech skal thz haue ene alt slæth
F. thỳ ath mægh til bør mz ræth
ath jech faar then arff al sleth

4811. E. vræt F. wreth *för* vrango

4812. B. han henne *för* han
C. E. F. *Samma läs-art.*

4813. B. thu skalt æn bidhæ iomfru ena stund
C. F. F. *Instämmande läs-art.*

4814. E. at *och* ma *fattas.*

4815. E. af kongelig nafn han gud gaf mik

4817. B. allæ dande C. alla dogande } *för* mange
E. alle godc F. allæ godhæ } godhe

4819—20. B. C. *fattas.*
E. ther mo meget for queld skee
ther vỳ ful lideth til see
F. hæræ maa æn myghz føræ skie
thz wi nw lidhz til see

4822. B. the jomfru och iwan badhæ twa

Digitized by Google

C. E. F. *Instämmande läs-art.*

4823—4. B. kom*m*o maklik stappa*n*de the*r*
swa at engen wisse hwar thz ær
C. komo maklig farande ther
swo at inge*n* wisthe hwar thz er
E. ¼. ko*m*me maglige go*n*ne thær
F. komær raskeligh ridhindæ ther-
saa ath jnghen wedhæ how han ær

4825. B. ha*n*s leon ho*n*om ate*r* la
C. *Samma läs-art.*

4828. E. Then ingræ jomfr*u* ther kom*m*e*n* var
F. ath then ynghræ jomfrw war komen ther

4829. B. str*a*x C. tagar E. genist*e*n *för* tha

4830. B. C. F. tha *för* thæs E. thæs *fattas.*

4830¼—½. E thi ath hu*n* vilde nødig trætte
oc giffue*r* seg høgelig j rætte
F. thÿ ath hwn wildæ nødhæghæ trettæ
om hwn mattæ lewe mz rættæ

4831—2. B. talade C. tala *för* talar
F. han talet til hin*n*æ sa blideligh
j wærær wæl komen gudh och mægh

4833—4. B. C. *fattas.*

4836. B. at kon*u*ngen he*n*ne swa wæl vnfa
C. *Samma läs-art.*
E. kon*n*i*n*g artu*s* he*n*ne sawell vnfoa

4837—8. B. och hon haffde først then ridde*r* thit
ther hon haffde a sæt sinæ alit
C. *Samma läs-art.*
E. oc hafde først then ridde*r* tith
ther hu*n* mottæ hafue alith
F. och hwn haffdhæ førdh then ridder thidh
ther hwn hawdhæ aff myghz lidh

Digitized by Google

4839—40. B. C. och stodh *för* hon stodh
E. Tha vort hu*n* sort so*m* noge*r* jordh
oc gat foræ sorgh ey talit eth ord
F. ½. och stodh och talet eÿ jeth ordh
4841. E. Then ÿngræ jomfru fore ko*nninge*n gik
4842. B. he*n*ne *för* the io*m*frw
E. Soa høueslig hu*n* til ordee fik
F. sa høwskeligh hwn til ordz fæk
4843. B. C. hær *fattas* F. hidh *för* hær
4844½—½. B. gudh thakke ho*nom* for sinæ æræ
thz ha*n* wilde ko*m*ma hæræ
C. *Samma läs-art.*
E. lønæ *för* thakke
F. *Lika med* B.
4844½—½. E. ath hielpe mek thz ha*n* formoa
til thz godz iech rætelige aa
F. ½. och hielpæ mægh hwadh han for maa
4845—6. B. C. *fattas.*
E. ½. the hadde ha*n* sigh gat en a*n*nen stadh
F. ½. dogh haffdhæ han jæth sægh jet anet stad
4847—8. B. C. *fattas.*
E. the*r* han haffde øffrit at gøræ
som i foa he*r* effter ath ledhæ
F. thidh han haffdhæ nogh ath giøræ
thz faa i wæl hæræ æffter ath spøre
4849. B. C. sin *fattas.*
E. F. af *för* ij
4850. E. ha*n* fulde mik hit mek fatige qu*i*nne
4853—4. F. my*n* he*r*ræ jech beder myn syster the*r* til
om hwn thz nw giøræ wil
4855. C. for hæ*n*ne digt mz idra rade
B. E. F. *Samma läs-art.*

Digitized by Google

Vers. 4857—8. F. jech bedis jnthz aff thz hwn aa
om hwn wil mægh eÿ for sma

4859. B. swarade E. swarede *för* swarar
C. the andra hænna swarar nw ther tiill
F. then elderæ syster swared ther til

4860. B. C. E. F. thz *efter* jak

4861. B. C. hafua *fattas.*
E. enctet vil iech haue af tegh

4862. B. stort E. dert F. myghz *för* dighert

4864. E. tanth F. snak *för* qwant

4867—8. B. C. tha *och* thz *fattas.* — B. C. E. F. thz *för* nu
E. swarede *för* swarar
F. then yngeræ syster swarædæ thæræ

4869—70. B. thz tolka riddare for wara saka
skulo stridhæ for os och hawa omaka
C. E. *Samma läs-art.*
F. ł. ath tølligh to ridder for woræ saghæ

4871—2 B. C. thz *fattas.* — B. C. fore — F. for *för* om

4872ł—ł. B. mik thykker thz wara ømkelik tinga
at wilæ mik ther til twinga
C. *Samma läs-art.*
E. ł. thz thu vilt
F. ł ath thw wilth } *för* at wilæ

4873. B. C. E. at *fattas.* F. saa *för* at

4874. B. C. E. nu *fattas.* B. C. thina E. thine *för* idhra
F. for thinæ swegh och klogæ listæ

4875—6. B. C. *fattas.*
E. ł. Soa fræmpt myn riddere moa leffue

4877—8. B. mz sielffwm *för* mz — full wæl *för* væl
C. E. F. *Samma läs-art.*

Digitized by Google

Vers. 4879—82. B. C. *fattas.*
E. ¼. och eÿ mz vr*a*ngæ a my*n* troa
F. ¼. och eÿ mz vræt fra mægh faa
4883—4. B. andræ *för* ældre
E. swaredæ *för* swarar — mykla *fattas.*
F. then eldræ syster swaredhæ aff wredhæ
thz skal thik føræ gaa til ledhæ
4885—6. B. C. E. F. a bale *och* a mik *fattas.*
4888. B. C. E. F. godho *fattas.*
4889—90. B. G. E. F. (bæggias) *och* (nw) *fattas.*
E. ¼. huat mek bør aff rætæ
4890½—¼. E. och ladæ mek aldr*ig* siden leffue
æn iech vilde tek vte*n* str*i*d vpgifue
F. gudh ladhæ mægh aldrigh lewæ
om jech wil the*n*næ stridh ap giwæ
4891. B. tha mælte och the yngre io*m*fr*u*
C. *Samma läs-art.*
F. swaredhæ *för* (^mælte) (sagdhe)
4892. E. o herræ gudh tek beder jech nw
F. o herræ gud thz bedher jech nw
4893. B. mith hopp star til thina nadha
C. E. F. *Samma läs-art.*
4894. B. thu frælssæ nw mi*n* riddar*e* aff skada
C. *Samma läs-art.*
E. Ath thu frelsser m*ÿ*n riddere af vodæ
F. *Samma som* E.
4895—6. B. C. *fattas.*
E. ¼. ther foræ rætæ sage str*i*dæ skall
F. ther for rættæ sagh stridhæ skal
och weriæ wil sa myt maal
4896½—¼. E. thogh hauer jech thz eÿ af tek fortiænt
ha*n* for væl løn at thz ær sænt

Digitized by Google

F. doo hawer jech thz eÿ aff *hanum* thent
thÿ jech ær lidhz mz *hanum* kiendh

4898. F. tha gingæ fram the ridder too

4899–900. B C. thz *fattas*.
E. soræ *för* nu — man *fattas*.
F. folket trændis ther til
och ollæ thz giernæ see wil

4901. B. C. E. ther *fattas*.
F. huilkæn aff them som mest for maa

4902. B. och annan ma ther nider sla
C. E. *Samma läs-art*.
F. och hin annen moo neder slaa

4905—6. B. the førre godha kompana waræ
wardæ nw at berias badha sara
C. *Samma läs-art*.
E. The som førræ godæ venner waræ
the nw sloss och stingiss soræ
F. the føræ godhæ wænær waræ
skullæ samæn stridæ saræ

4907. B. thera androm C. androm thera *för* h. a.
E. fførræ vntæ hwær annen væll

4908. B. hin annan C. androm *för* annan

4908½—¼. E. mz stor had vten god villie
soa at engen mo them at skillie
F. B.C. *fattas*.

4908¾—¼. B. mogha badhe j enæ bryste bo
thz thykker mik wara vnder a mina tro
C. hiærta *för* bryste — wara *fattas*.
E. the førræ motte vel sammen boo
thz ticker mek vnder a´ myne troo
F. *fattas*.

Digitized by Google

Vers. 4909 — 10. F. hwær thieræ tenker aa
ath han annen skadhæ maa

4911. B. C. thera *fattas.*

4912. B. androm *för* hin annan
C. hwar thera wil androm bida

4913—4. B. C. *fattas.*
E. Vmagelig the sammen kørdæ
mz the starcke skafft the førdæ
F. saa ønkeligh the sammen kiørdhæ
mz the storæ skafft the førdhæ

4916. B. at thera glauiæ j stykke brast
C. *Samma läs-art.*
E. the all *för* thz alt
F. ath thieræ skafft i syndher brast

4917. B. C. E. hin *framför* annan

4919—20. B. C. E. F. *fattas.*

4921. B. the ryktæ thera swærd ok fara til saman
C. rykke *för* ryktæ
E. The ryctæ theræ swærd oc forde sammen
F. the røttæ thieræ swærdhæ och fooræ samen

4922. E. thz gik tha them bode vten gammen

4924. F. hwerken *för* ængin

4924½—½. B. ey swa bret ræt som en fot
thz wlte thera hugamot
C. *Samma läs-art.*
E. F. ræt *fattas.*

4926. B. the thrykto wt then rødhæ swet
C. E. F. *Samma läs-art.*

4928. B. swa mon thera blod wt springa
C. E. *Samma läs-art.*

4930. B. trutna tha *för* thrutnadho

4931. B. thera swærd waro slio och mate ey bita

Digitized by Google

E. kunne F. willæ *för* mate

4933. E. The ructæ hwer fram there plade kniff
F. plato *fattas.*

4935. F. och slar hwær annen ønkkeligh

4936¼—½. B. man huxade at the skuldo brenna
thz mate engen thèn annan kenna
C. the mæn hugde at the skulde brænna
the ma hwarken annan kænna
E. man tenctæ at the skulde brænnæ
tha motte engen them annen kende
F. man tenkthæ thieræ hielm skuldæ brænne
the kwndhæ hwærkæn hin annen kiennæ

4937—8. B. C. *fattas.*

4942. B. strax E snart F. snarth *för* thaghar

4944. B. mz them mate the sik enkte hegnæ
C. *Samma läs-art.*
E. the motte them eÿ lenger gaffne
F. ath the mattæ them eÿ gaffne

4945. C. Thera lymma haffde fongit swo monga sar
E. haffde *för* hafua

4946. B. mik thykker at thz them til dødhen gar

4946¼—⅛. B. wtan gudh thz føgher swa
at nokor man them skilia ma
æn thok the waro helada godha
the warto thok badhæ saman modha
och mate thz engen liffuande finna
hwilken thera ther mate minna
C. ¼. Tho ath the hælede wore gode
⅛. winna *för* minna
E. ¼. Vnder gud then sigher soa
⅛. vinnæ *för* minna

F. ¼.

Digitized by Google

F. ¼. thz kwnnæ jnghen lewindis kienæ
hwilkæn aff them skwllæ winnæ

4947—8. B. the wilæ thok badhæ prisen bæræ
aff then lek the haffde thæræ
C. haffua *för* haffdhæ *Annars lika med* B.
E. ¼. aff the stridh the haffdæ thæræ
F och mowe wæl pris bodhæ bæræ
for then stridh the haffdæ thære

4949—50. B. the trædæ badhæ j sender til baka
the torffuæ wæl enæ hwilo taka
C. *Samma läs-art.*

4951. F. sattæ them *för* sattos

4952. B. och engen *för* hwarkin

4953. B. C. E. F. (litin) *fattas.*

4954¼—¼. B. och beriæs swa angistlik ther
swa at hwart thz barn som ther war nær
C. *Samma läs-art.*
E. ¼. och bardess soa fastelige thær
F. ¼. och slowis tha sa ønkæligh ther

4955. B. och allæ the ther sagho pa
C. E. F. *Samma läs-art.*

4956. F. taledh til annen och sawdhæ swa

4958. B. badhæ B. bade *efter* thæssa

4960. B. C. E. F. fore *fattas.* — B. C. nw *för* hær

4961. B. C. eet *fattas.*
E. oc ær thz eth ønckelict moll
F. och ær jeth myget ønkelig maal

4962. B. C. at *för* thz — a *fattas.*

4964. B. for hwar annars thera saka
F. och hwærken for thieræ egen sagæ

4965. B. och hwar haffuer annan kær

Digitized by Google

C. ok hwar th*era* haffu*er* anna*n* kær
F. then jenæ. hawer then a*n*nen saa kieræ

4966. F. ath haffdæ han wist how han man wæræ

4967—8. B. C. hos *för* nær
E. han wildhæ ther antigh død bliwæ
heller sægh fongen for ha*num* giwæ

4969. B. her be*r*iæs C. bærias F. hær byries *för*
ther bardhos

4971—2. B. C. *fattas.*
F. ǂ. ath folketh ther stodæ vden wedher

4974. B. C. thera *för* thöm

4975. B. æn thok thz ær ey mz thera wiliæ

4977. C. the yng*re* syst*er* swa*rar* tha
F. then yngeræ jomfrw swaredhæ tha til

4978. B. sannerlik ther nøgher mik wæl pa
C. ther nøg*er* mik sannelig wel wpa
F. ther mz nøwis mægh gatze wæl

4979. B. C. swarade E. sagdæ F. sawdhæ *för* swarar

4980. E *fattas.*

4981. F. jech wil eÿ mÿn ræt ap giwæ

4983. E. for my*n* skuldh j mek thz høræ

4985. E. The ingræ mottæ en fægræ*n*de foa

4986ǂ—ǂ. B. v. 4986 ǂ *fattas.*
och laten them ther mz wara sat
C. Ok lathin them ther mz skilias ath
Ok lathin them ther mz wa*ra* saath
E. och ladæ the*m* ther mz vare sath
oc siden the ridde*re* skillies ath
F. och ladher them ther mz wæræ sath
ath thissæ ridder mattæ skilies ath

4987—8. B. C. *fattas.*
E. ǂ. mek ticker thz och illæ væræ

Digitized by Google

F. mægh tøker thz fuld illæ wæræ
ath anten them skal dødh hæræ

4989 — 90. B. C. *fattas.*

F. ½. aff thz gosz hennæ mon æffther lange

4991. B. C. swarade E. swarede F. swaredhæ *för* s.

4992. B. j haffuin thz wæl for thzta hws
C. j haffuen thz wel før hørt a thzta huss
F. j hørdhæ thz wæl i thzte hws

4993. F. ath then eldræ syster ær sa illæligh

4995—6. F. medhen hwn wil joo hawæ thz saa
tha skifftæ sægh sielff thz bæstæ hwn maa

4997—8. E. alt thz folk som kommet ær
vndredæ huoa the mundæ være
F. komen *för* kommith

4999—5000. B. C. *fattas.*

E. aldreg F. aff them thz *för* thera

5001—2. B. thy han aldre swa satte fram sith ben
hin annar slo ater igen
C. thi at aldre satte han sa from sit been
hin annar slo thz tager igen
E. ½. hin annen slo han atter igen
F thÿ ath hwilkæn ther sattæ fram sith bien
hin annen sloo hanum strax i gien

5003—4. B. C. *fattas.*

F. tha sawdhæ bodhæ armæ och rigæ
man finder jckj thissæ ridders ligæ

5004½—½. B. wi wiste thz gernæ hwat the æræ
the swa frammalik stridhæ hæræ
C. hwo *för* hwat — swa *fattas.*
E. ½. soa frommelig gøræ hæræ
F. wistæ wi hwæm the mwndhæ wæræ
ther sa manneligh stridher hæræ

Digitized by Google

Vers. 5006. B at the kunna ekke warda modha
C. *Samma läs-art.*
E. ath the kunne icke vidæ modæ
E. aldrigh *för* ække

5010. B. opp lætæ C. oplypte E. oplætæ F. ap lættæ *för* at letta

5010¼—½. B. ower thera hoffwd mz thera swærd thy waro thera slagh litit wærdh
C. E. F. *Samma läs-art.*

5011—12. B. C. *fattas.*
F. ½. stoor *för* mykle

5013. B. blodet welder j thera sar
C. *Samma läs-art.*
E. væl F. veldh *för* val

5015—16. B. C. *fattas.*
E. slagh *för* skadha — magh *för* nadha
F. jen *för* thera — giernæ *för* hældre

5017—18. E. ¼. mek ticker thz være eÿ vnderligt
F. mægh tøcker thz eÿ wndher wæræ ath them løstæ ath hwillis thæræ

5019. B. for thessæ handa twæggiæ saka
C. *Samma läs-art.*
E. foræ tessæ twennæ saghæ
F. for thessæ thwinnæ handhæ saghæ

5020. E. haffde F. hawdhæ *för* giordho thõm

5021. B. skildos C. skildas F. skÿldis *för* skilias

5022. B. warto C. worde *för* varo
E. *fattas.*
F. tha worthæ the bodhæ i hierthz glad

5023. B. C. tha *för* tha tha
E. Thi at ÿwan effter ledær
F. herræ ÿwan mwndhæ tha æffther ledhæ

Digitized by Google

5024. C. mo*n* hetha *för* heter
E. same *fattas.* — F. an*n*en *för* same
5026. E. huat hedær *för* hwa æst
5027—8. B. C. (ey) *fattas.*
E. ¼. thz ticker mek v*æ*r*e* vnd*e*rlig lỳsth
F. h*e*rræ gawian kiendhæ hans røst eỳ thæræ
thz tøck*e*r mægh jeth wnd*e*r wæræ
5029. B. thy at han hwiskade sakte ok mate ey tala
E. vilde *för* matte
F. thỳ han hwiskedhæ och kwndhæ ey talæ
5030¼—½. B. th*e*r ho*nom* ran aff til myky*n* tu*n*ga
ha*n* mate ey wæl røræ sinæ tu*n*go
E. twi*n*ge F. twangæ *för* tu*n*ga
5031. B. tha mælte och h*e*rra gawiæn
C. *Samma läs-art.*
E. thz meltæ h*e*r ỳwan
F. *Samma läs-art.*
5033. B. C. skyldh *för* skuld
F. os kan th*e*r jngen skyldh for giwæ
5035. B C. nw *fattas.*
5036. B. C. E. gør F. giør *för* valder
5037. B. tik *för* thz
5038. B. fromaste *för* fræmpste
C. E. F. *Samma läs-art.*
5040. B. swa ædlæ riddar*e* thoræ liffu*it* waga
C. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. oc sa ridd*e*rligh tørff liweth wowæ
5041. E. Jech fech aldr*e*gh a mỳ*n*e troo
F. noger *för* minnæ
5042. B. jæm hardelik en lithin str*i*dh
C. *Samma läs-art.*

Digitized by Google

F. jen saa hordh jen lidæn stridh

5044. B. at aff the slagh iach fik aff tik

C. *Samma läs-art.*

5045—6. F. jech wænther mægh næppæligh ath fongæ bødher

hwærken aff hindher heller fødher

5047. B. C. *fattas.*

E. neppelige *för* nödhelika

F. jech kan mægh nw nøwæ røræ

5049—50. B. C. nu *fattas.*. — v. 5050 *fattas.*

E. ½. thu kant thine slag vel heffuee

5050½—½. F. jech seÿer thz aa mynæ tro

ath i kwnnæ edher røræ saa

5052. B. ther for thin slag skal sik wakta

C. *Samma läs-art.*

E. tegh F. edher *för* thöm

5053. B. iach huxade aldre æn finna then

C. *Samma läs-art.*

E. hugtess *för* thænkte

5055. B. stod C. stodh E. stotess F. striddis *för* stodhe

5056. B. slo C. sla E. slogh F. slowæ *för* sloghe

5059—60. B. C. *fattas.*

E. giorde mek *för* göra mik swa

F. ath jech kan *för* thz iak ma

5061. F. herræ i mægh væl tro maa

5062. B. j mina dagha iach siger swa

C. E. F. *Samma läs-art.*

5063—4. E. ½. ther veter mit swerd stride kan

F. nogher tidh sa from ien mandh

ther sith swærdh saa røræ kandh

Digitized by Google

Vers. 5064¼ — ½. B. och sik swa frammalik wisa
Thæs wil iach idher Prisa
C. E. *Samma läs-art.*
F. ¼. och sægh sa manneligh bewisæ
5066. B. C. thz F. then tingh *för* the bön
5067. E. skæl *för* slækt
5068. F. och hwadh frændher thik ær næst
5069—70. B. C. *fattas.*
E. ½. tha haffde iech vel stant mỳn nøde
F. ½. tha haffdæ jech wæl stedh mynæ mødæ
5071. B. C. swarade E. swarede F. swaredhæ *för* s.
5072. F. jech wedh thz for sannindlhæ wel
5076. B. C. eth slagh *för* eet
5076¼—½. F. thz ær then tingh jech æffther ledher
oders nafn och hwadh i hiedher
5082. B. C. F. wæl E. vell *för* thæn
5084. B. mik her C. her *för* mik
5085—6. B. ½. at iach giter ey widh werre liffuit
C. ½. *Samma läs-art.*
E. *fattas.*
F. och skrewz them aa myn hielm saa
ath jech thz aldrigh glømæ maa
5088. F. och wil jech thz eỳ længher tỳe
5090. F. kaleth *för* næmpder
5091. B. C. thz førstæ E. førstæ F. thz fyrstæ *för*
Tha
5093—4. F. han kastæ fra sægh bodhæ swærdh
och skiold
langh weỳ borth pa sorten mold
5095. B. armelikæ C. armelig E. harmelig E. harm-
meligh *för* hærmelika.
5096. B. Awi oglædi wil mik swikæ

Digitized by Google

C. *Samma läs-art.*
E. awÿ vlicke vill mech swige
F. *Samma läs-art.*

5097—8. B. ønko *för* önka — B. C. at *för* thz
E. øncken *för* önka — Ath *för* thz
F. hwadh vndhæ stwndh mon wæræ thennæ
ath jech skuldhæ thik eÿ føræ kiennæ

5098½—½. B. haffde iach witæt hwo j waræ
tha wilde jach strax oppenbaræ
C. tager *för* strax
E. genisten F. giensthen *för* strax

5099. B mik for idher at giffuæ
C. E. *Samma läs-art.*
F mægh giensten for thik giwæ

5106. B. at swa mælte then riddar godh
C. *Samma läs-art.*
E. tha meltæ soa then ridere godh
F. tha sawdhæ han til then ridder godh

5113—4 F. thw hawer mægh bewist dygdh til howæ
thÿ ær jech skyldugh thik ath lowæ

5115—6. B C. *fattas.*
E. ł. ther j aller stadh ærade mek
F. thu i allæ stadhæ æredhæ mægh
yder meræ an [æn] selwer thik

5117—8. B. C. min E. mÿn *för* idhan
F. *fattas.*

5118½—½. F. hwad jech hawer giordh modh thik
thz wedh wæl gudh thz angerer mægh

5119. B. C. idher her *för* idher
F. jech bywdher thik ther for bodh

5122. B. fore alt thz folk komit ær her
C. E. *Samma läs-art.*

Digitized by Google

E. for alth thz folk som nw ær her

5123. F. mz tweth swaredhæ herræ gawian

5125—6. F. ath jech skal noger tidh for tølligh sage
pæningh heller bodh ther for tagæ

5127—8. B. C. görla *fattas* — æger *för* agher
E. anger *för* agher
F. thý jech kienis ther wedher
mægh anger thz jech giordhæ edher

5129—30. B C. *fattas.*
F. thz i bywdhæ mægh til æræ
sanneligh thz skal ey wæræ

5131. B. C. swarade E. swarede F. swaredhæ *för*

5132. E. F. ræt *fattas.* swarar

5133. F. thý jech ær træth och kan ey standhæ

5135. E. thi jech skildig mek opgiffue

5137. B. herra gauian mælte och swor om gud
C. E. F. *Samma läs-art.*

5139—40. E. omgiorth *för* omgör
F. som jech kam aldrigh widh tøligh wandhæ
aff nogher lewindis mansz handhæ

5141—2. B. C. *fattas.*
F. som thu hawer nw giord mægh
thz seÿer jech for sannindhæ thik

5143—4. B. C. *fattas.*
E. jech siær thz ey for telligh sagh
thz iech roser a thin bagh
F. *Samma läs-art.*

5145—6. B. C. E. *fattas.*
F. æn doo ath thu mægh w kwningh waræ
jech sawdæ thz doo obenbaræ

5147—8. B. C. E. *fattas.*

5151. E. F. annen om *för* thera om annars

Digitized by Google

5153—4. B. C. *fattas.*

5163—4. B. C. *fattas.*

5166. B. the æro nw wardne full wæl sate
C. *Samma läs-art.*
E. oc nw æræ vortne so bradelig sotæ
F. *Lika med* E.

5167. F. koningen sawdhæ tha thæræ

5168. B. iach wil idher æn spøriæ mera
C E. F. *Instämmande läs-art.*

5170¼—½. E. och soa bradelige voræ offuer enee
thz vndrede riddere ok swenee
F. ½. och sa skiødæligh wordhen ower jenæ

5171. B. swarade honom *för* swarar tha
C. E. F. *Samma läs-art.*

5172. B. gerna C. gerne E. thz gerne F. edher
gierne *för* idher

5173. E. megel vlicke tha var thenne
F. *Samma läs-art.*

5174. B. at engen wæræ
C. Ath hwargen wore } *för* thz hwarghin vara
F. ath hwærkæn os

5174¼—½. B. thok wil iach gøræ som i mik rada
och sighiæ hwo wi æræ badbæ
C. *Samma läs-art.*
E. F. mik *fattas.*

5175—6. B. C. E. thænne *fattas.*
F. thzte ær mỳn frændhæ herræ ywan
ocb jech edher frændhæ gawian

5177—80. B. C. *fattas.*

5183—4. B. C. *fattas.*
E. oc sagdæ huær vor andrum fra
huat mæn vỳ vare bodæ twoo

Digitized by Google

F. *Samma läs-art.*

5185. C. J then saman stwnd wi skildis with
E. j then same rith tha kennis vŷ
F. tidh *för* riidh

5186. E. hafde tha lengæ standit then stridh
F. *Samma läs-art.*

5187. C. dødh *för* dõ

5189. E. thi vilde jech mik helder vpgiffue
F. thŷ wil jech mægh heller giwæ

5190. B. C. vara *fattas.*
E. yuir kommen man æn iech mo leue
F. wonnen man æn dødh bliwæ

5191. B. C. om min E. Än mŷn F. och myn *i stället för* (ᴧmz) (mædhan) min

5193—4. B. C. talade *för* (ᴧmælte) (sagdhe)
E. leed *för* leet
F. ther wedh wreddes herræ ywan tha han hørdhæ herræ gawian tale swa

5196. F. han legher mæg til thz han hawer giord

5199. B. herra gauian swarade honom tha
C. E. F. *Samma läs-art.*

5200. B. C. wara ma *för* ma vara swa

5203—4. B. C. *fattas.*
F. ½. aff al then twkt man ther saa

5204½—½. F. och hwær aff them hin anen bødh vdhen twangh och vdhen nød

5208. B. swa at hwarken skal then annan swika
C. swa at hwargen skall hin annan skilia
E. F. *Lika med* B.

5208½—½. E. Jech ær thess j mit hiartæ gladh thz iech seer j thenne stadh

Digitized by Google

Ther liwende bæræthæ
ffor vthen liffsens skade
F. ¼. eder lewindis bodhæ
¼. for vdhen liffsens wodhæ

5209. B. mælte C. mælthe E. meltæ F. sawdhæ
för (^mælte) (sagdhe æn)

5210. E. llatær komme folkit foræ

5211. B. C. wisa E. viisæ F. visæ *för* beuisa

5212. B. aff thenne riddare prisa
C. these *för* thenne
E. och tesse riddere priisæ
F. hwræ jech wil thissæ ridder prisæ

5213—4. B. C. *fattas.*

5215—6. B. hwat thesse riddare mondo gøræ
thz later iach idher nw at høræ
C. her *för* nw at — *Annars lika.*
E. hordæ *för* höra — giorde *för* monde göra

5218. B. wilæ C. wilia *för* vildo
F. the vildæ them do giwæ i myth voldhe

5219—20. B. C. *fattas.*
E. modh *för* ower

5222. E. wisæ *för* visasta

5224. B. C. E. F. nu *fattas.*

5225—6. B. C. *fattas.*
F. ¼. ladher hinnæ komæ nw til swaræ

5228. F. om thz gosz the hawæ i træth

5229. E. The andre swarede ther hun stor
F. then eldræ jomfrw swaredhæ ther

5231. B. strax F. giensten *för* thaghar

5235—6 B. C. *fattas.*
E. ther at ath thu holder tek snelle
Jech lodh tik icke kallæ

Digitized by Google

F. dog at thu holder thik klog for allæ
jech lodh thik jckj jndh kallæ

5238. B. rætto C. rætta *för* rættin

5238½—¼. E. och enctæt aff thz haldæ
soa fræmpt at iech mo wolde
F. som *för* at

5241. E. talen i lenger slicth

5242. B. vnderlikt C. wnderligt
E. angerlicht F. vnderlikth } *för* æng̃o likt

5243—4. B. C. *fattas.*
E. ¼. æn halffue sider ath gøræ
Efter v. 5244 *äro v.* 5197—5203, *genom afskrifvarens fel, uti E åter upprepade.*

5244½—¼. E. tho at iech mek forgløme
Soa at iech mine ordh eÿ gøme
F. for gløndhæ *för* forgløme — giømde *för* gøme

5245. C. thz star ider tha wel tiil motte

5247—8. B. C. *fattas.*

5249. B. C. bør *för* bær
E. Thz hør ther aff kongelig æræ
F. edher bøør thz til aff koninghligh æræ

5250. B. them sik wilæ
C. them som wil
E. them til
F. the ther } *för* thöm som vil sik

5253—4. B. C. *fattas.*
E. Thi vill iech henne skillie
ræt omodh thin villiee
F. thÿ wil jech edher ath skilliæ
reth twerth i modh thin williæ

Digitized by Google

Vers. 5254½—¼. B. thy at iach hawer thz fore gudhi iæt
thz iach skal allum gøre ræt
C. E. F. *Samma läs-art.*

5255. B. saghen C. sægin E. sighæ F. sa *för* saghin

5256. B. thz ellers C. thz ællas *för* thz

5257. E. ath hennis riddere oc soa thin
F. henne ridder och saa thin

5258. B. i sender C. sændher } *för* hær
E. sammen F. samen }

5259—60. B. C. *fattas.*
E. ether *för* thera — E. hiartet F. hierthz
för hugha

5261—2. F. jech maa eÿ giøræ som thu wilth
hwadh thz giør thik goth heller ilth

5262½—¼. B. thy at wi witæ thz allæ slæt
thz thu til taker thz ær oræt
C. *Samma läs-art.*
E. ¼. thz thu taler thz ær eÿ ræth
F. ¼. *Lika med* E.

5263—4. B. C. *fattas.*
E. Thi *för* nu — ther om *fattas.*
F. skal jech mellom edher dømme
tha ladher edher bodhæ ther til søme

5265—6. B. ½. hwar skal uw annan lata
C. ¼. hwar skal nw annan iætthe
E. huar ether skal then annen rætæ
ath bliffue venner och være sotæ

5267—8. B. C. *fattas.*
E. veet *och* ær *fattas.*
F. ¼. thz jech wedh wæræ for gudh sath

5269—70. B. min syster son ower komin mon wære
for thina wranga kæræ

Digitized by Google

C. *Samma läs-art.*

E. ¼. myn søster son mek kommen nære

F. myn syster søn for wonnen æræ
for thin sagh och wrangæ kieræ

5271. F. for liges i eý ath thzte sinnæ

5273—4. B C. *fattas.*

F. han giordhæ thz aff dygdh och ey aff bradhæ
och willæ then jomfrw ther mz radhæ

5275—6. E. swaredæ F. swaredhæ *för* swarar — E. gerne *för* gaar

5277 B. C. om *för* ower

E. ther ower *fattas.*

F. j skullæ mŷn herræ ther for radhæ

5278. B. alt saman C. alth sammen *för* alt

E. F. alt *fattas.*

5279—82. B. C. v. 5279—80 *fattas.*

E. huat i gøræ mz ræt oc skæll
thz skal oss bode nøess vell
thz skulle vŷ gerne atlidhæ
soa ath thz skal aldregh slidee

F. hwadh i giør mz reth och skiel
ther skal os bodhæ mz nøwes wel
och ther skullæ vi ath lidhæ
sa ath thz skal jnghen syndher slidhæ

5282½—¼. B. j moghen wæl fore mik loffua
før æn iach ridher fran hoffua
at hwat j gørin hæræ
thz skal alt stadukt wæræ

C. E. *Samma läs-art.*

F. ¼. førræ jech ridher her fra howe
¼. hwadh i giøræ herræ kiæræ

Digitized by Google

5282¾ – ½. F. (*insatt af en något yngre hand*)
[konningen] melte ok sade tha
- - - - - de til then yngere jomfrv

5285 – 6. B. C. *fattas.*

5287—8. B. C. *fattas.*
F. sa gierne *för* gærna

5289—90. B. C. *fattas.*
F. ½. til allæ madhæ och giøræ saa

5290½—½. B. han skipade swa mellan the iomfrur twa
thz them sielffwm wæl nøger pa
C. *Samma läs-art.*
E. ½. thz them nøgædæ vppao
F. konninghen skyffte mellom them saa
ath them bodhæ nøwes tha

5291—2. B. thakkæ *för* thakkadho — ridhæ *för* ridhu

5293. B. koningen mælte til gauian
C. E. F. *Samma läs-art.*

5295. B. laten herra iwans wapen aff taka
C. E. F. *Samma läs-art.*

5297—8. B. C. *fattas.*
F. i skullæ nw væræ blidhæ
effther tøllig jen hordh stridhe

5299. B. gøræ C. gøra *för* giordho

5300. B. och C. oc *för* the — B. C. thera *för* siin
E. och bundæ ther aff tagen j stadh
F. och togh tiere waben aff j stadh

5301—2. B. C. *fattas.*
F. the ginge tæden bodæ sammen
mz glæde oc soa mz gammen
F. them *för* tæden *Annars lika med* E.
5302½—½.

Digitized by Google

Vers. 5302¼—½. B. enghin mate finna thæræ
thz en wilde bætre æn annan wæræ
C. E. *Samma läs-art.*
F. ¼. thz jen wildhæ pris for anen bæræ
5304. B. C. fingo E. finghe F. finghæ *för* fango
5305. F. ath jen løwe kam gangindhe thæræ
5307—8. B. C. E. *fattas.*
F. hwn lette mz føwe listæ
effther sin kieræ herræ ther hwn høffde mỳst
5309—10. B. C. *fattas.*
E. F. til *för* alt
5311—12. B. folkit rædhis for then wada
at leon skulde them nokot skada
C. *Samma läs-art.*
E. F. alle *och* göra *fattas.*
5315—16. B. C. thæs *för* tha — B. fegnær C. fægnar *för* faghnadhe
E. *fattas.*
F. och worte saa glad ath hanum fandh
hwn fogner hanum thz bæste hwn kandh
5317—18. F. herræ ywan badh thỳ folk bidhæ
j tørff eỳ for løwen qwidhæ
5318¼—½. E. Thi thz hauer eỳ mz henne at sætæ
hun gør ether icke vætæ
5319—20. B. C. idher *fattas* — thz hon *för* hon
5321—2. B. C. *fattas.*
5322¼—½. F. Vỳ æræ wenne bodhæ
oc lỳder huert vors anners rodh
F. wi æræ to godhæ vener bodhæ
och vi lyde gierne hwer aners radæ

Digitized by Google

Vers. 5325—8. B. C. *fattas.*
E. ¼. for vten then stoltæ her ẏwan
F. ¼. for vdhen herræ jwan
5329. B. herra gauian mælte til iwan tha
C. E. *Instämmande läs-art.*
F. herræ gawian sawdhæ til jwan tha
5330. F. vel *för* thæn
5333—4. B. C. *fattas.*
E. drig F. storæ *för* digra
5335. B. C. mina E. mit *för* minna
5336½—¼. E. thu halp them land oc [at] bẏggæ
oc frelstæ them aff sorghe
F. thw halp them ath holdhæ landh oc borige
och frelsedhæ them aff høwelig sorige
5337. B. jach haffuer opta huxat a
C. E. *Samma läs-art.*
5341. B. tha war E. ær F. vær *för* monde vara
C. *fattas.*
5342. B. C. E. F. (ful) væl *fattas.*
5343. F. jech kwnnæ thik do eẏ finnæ
5344. B. E at C. F. ath *för* ij
5345. E. Effter tesse samme ordh
F. *Samma läs-art.*
5346. B. ga C. gar F. gik *för* gingo
5346½—¼. E. man skibede them alle nadhe
til drich oc ædæ bodhæ
F. edindhæ *för* ædæ
5347—8. B. strax C. thaghar *för* tha — B. C. thera
E. there F. thieræ *för* sina
F. the allæ *för* the
5349. B. C. E. F. sidhan *fattas.*
5352. C. E. a *fattas.*

Digitized by Google

F. jen mester han haſſdhæ a myghz lidh

5352¼—¼. E. Ther priseth var ther alle mesth
oc en var af them lægher bæsth
F. och prissedhæ war ther aller meest
han war aff thý legiær bæst

5353—4. B. C. E. ok *fattas.* — B. C. E. F. alt *fattas.*

5355. B. swa lenge C. swo længe *för* længæ
E. soa lenge F. sa længý *för* sidhan længe

5356. B. C. ther til *för* till
E. sundæ *för* tæka
F. ath the wel hielæ æræ

5357. B. C. tha *för* Thz förſta

5359—60. B. C. E. sin *fattas.*
F. tha kam hanum affther i howe
kierlighz til sin hosfrwe

5361. B. C. skamman E. skammen F. stakket *för* s.

5362. B. hawer C. haffuer *för* hafdhe

5363—4. B. C. *fattas.*
E. ¼. han motte eý lenger mz tellig møtæ
F. ¼. *Samma läs-art.*

5365—6. B. C. *fattas.*
E ¼. han huxede ther soa stakkit aa
F. ¼. han tenktæ ther sa stadelig aa

5367. B. och swa thæden fara
C. *Samma läs-art.*
E. han mottæ soa hæden faree
F. ath han kwnne sa hedhen faræ

5368. B. mate C. wore *för* vordhe
F. thz jnghen skvllæ thz wordhæ waræ

5369. F. til then kieldæ hanum togh ath lange

5370. E. och han daglig soor for twange
F. som han toldhæ for sa mygel twangæ

Digitized by Google

Vers. 5371. B. C. han *för* ok

5372. B. swa mykyn *för* mykla

C. E. F. *Samma läs-art.*

5373. B. thz hon skal honom for giffuæ

C. E. F. *Samma läs-art.*

5374. E. bliffue F. bliwe *för* lifua

5375. B. C. E. F. han *för* iak

5376. E. oc F. och *för* iak

5377—8. B. C. E. han *för* iak

F. wil hwn eÿ sin wredhæ for ladhæ
tha villæ han hinnæ sa sarlig hadhæ

5378½—½. E. huat han forma ræt alle sÿnne
for wten mwr oc innen thÿnne

F. ½. wdhen mwr och vdhen thinnæ

5380. B. och gøræ hwat han henne bidher

C. *Samma läs-art.*

E. han F. han hinnæ *för* iak

5380½—½. E. Ther han haffde huxæt aa
thz han vilde ændelige gøræ soa

F. ther han haffdhæ ther tenkt aa
ath willæ ændeligh giøræ saa

5380½—½. B. han gat tha badhæ ridhit och gangit
aff the sar han haffde før fangit

C. *Samma läs-art.*

E. før *fattas.*

F. ther *för* før

5381—2. B. tha for han arlla aff thz hws
en morghon stund tha dager war lius

C. *Samma läs-art.*

E. tha for han snart af thz huss
en morgon stund før dagen var liuss

Digitized by Google

F. [th]a redh hən jenæ aff thz hws
[jen] morigen stwndh føræ dagen war lyws

5383—4. B. C. *fattas.*
F. ¼. [och ras]keligh han tha thedhæn redh
5386. B. C. ey *för* aldrigh
5387. E. ok *och* tha al *fattas.*
F. hwn gik mz hanum jene
5389—90. E. alle the vnder the haue førre hørt
F. ¼. ther i aff førræ hawer sawd hørdh
5391—2. B. mz frust hagill och iisa
for wtan allan lisa
C. *Samma läs-art.*
E. frosth hagel oc megel ysæ
forwten allæ lysæ
F. *Samma som* B.
5393—4. B. C. *fattas.*
E. ¼. lywnet och tordon
F. løgne jeldh hagel och torden
hørde mən ther for vdhen skiøn
5395—6. B. C. *fattas.*
F. ¼. mowæ them jamærligh kiærræ
5396½—¼. E. fore then storæ grwmme nøth
oc hafde angist fore sin døth
F. for then ønkeligi nødh
the hawe angest for thieræ død
5397. B. C. thy at *fattas.*
5399—400. E. hwert thz barn ther var nær
var helder vtæ at thætte synne
F. allæ the som ther war jnnæ
waræ heller vdhæ ath thz sinnæ
5401—2. B. C. *fattas.*

Digitized by Google

5403. B. the sannadhæ badhæ wenir och frænder
C. *Samma läs-art.*

5405—6. B. C. *fattas.*
E. ¼. Jnnen en soa timlik stak
F. ¼. som the sa offtæ skullæ wæræ vglad

5407—8. B. C. *fattas.*
E. och foræ then nødæ the lagde thære
thy at en man mo vell gøræ soa
F. och ther modhæ lawdæ aa
thy ath jen man ma thz wel giøræ saa

5409—10. B. them allæ ther til tinga
och mot thera wiliæ twinga
C. *Samma läs-art.*
F. egen wiliæ *för* vilia

5411—12. B. C. *fatttas.*
E. ¼. fforæ engen teræ sakee
F. ¼. ingen for thieræ egen sage

5413. E. Lvneta meltæ til the fruee

5414. B. her C. hær *för* höra
F. jeeh bedher edher ath i hører mæg nw

5415. B. C. sigher *för* vil sighia

5417—8. B. C. them *för* thæn
E. en man mottæ then fynnee
ther sigh torde vnderwinnæ
F. om i kunnæ then finnæ
ther sægh tordhæ thz vndher vinnæ

5419. E. J haffue icke riddere eller swen

5421—2. B. C. *fattas*
F. jech redis do then finnes jckj til
ther thz for eder skyldh giøræ vil

5423—4. B. C. *fattas.*
E. ey *för* ængin — thz *fattas.*

Digitized by Google

F. ¼. thÿ ath hæræ ær jogen i eders landh

5426. B. C. bær wæl *för* væl bör
E. Som ether æræ sømee.
F. *Samma läs-art.*

5427. E. Swig*er* *för* swidher
F. thÿ søriger jech i hierthz saræ

5429. F. men han os giør sa mygel wandhæ

5430. B. C. hær *fattas.*

5431—2. B. C. *fattas.*
E. ¼. soa stadelig inne*n* ethers hughe
F. ¼, och haw*er* thz stadelig i edher howe

5433—4. B. C. *fattas.*
E. vadæ *för* skadha

5435—6. B. C. *fattas.*
E. ¼. ther m*a*nge vinte*r* hau*er* værit hær*e*

5437—8. B. C. ær *för* hær
E. *fattas.*
F. nw seÿ thz mægh myn hiertens kieræ
hwadh thik tøker thz bæstæ ath wæræ

5439—40. B. C. *fattas.*
E. thz vÿ skulle til rade taghe
modh tellig høgelig skadee
F. sage *för* skadæ *Annars nästan lika.*

5443—4. B. C. *fattas.*
E. F. them *för* thik

5446. E. *fattas.*
F. jech kien*n*es jech ær thz skyldig ath
giøræ

5449. E. vell F wel *för* thz

5450. E. j haffue alt vist rodeth mik

5453—4. B. thola C. tola E. tolæ *för* lata

Digitized by Google

F. jech wil en heller tolæ her
tøligh nødh som ower os goor

5459—60. C. wor *för* idhan
F. ey *fattas* — skadhæ *för* skuld

5462. E. eÿ *för* aldrigh
F. kwnne thz allre for winnæ

5463—4. B. C. *fattas.*
E. thi var them j ther effter vocthæ
oc ether gorlæ om actæ
F. ½. thÿ skwllæ i ther æffther vocte

5465. B. nw kan her komma nokor then man
C. *Samma läs-art.*
F. ath her kunne kome noger then man

5466. F. ther edher angest løse kan

5467. E. F. thænna *fattas.*

5470. B. æru nw *fattas.*
F. hos *för* mz

5471—2. B. til them tor thu enkte tala
the løsæ engelundh min qwalo
C. *Samma läs-art.*
E. om them thu eÿ taler
the løsæ eÿ mÿne qualee
F. om them tørfft thu jnthz tale
the kwnne eÿ løsæ myne qwalæ

5475—6. B. C. *fattas.*
E. ½. the skulle mek frelssæ af vade
F. ½. thu skalth mægh frelse aff wodhe

5477—8. B. wiin *för* vinum
C. gambla *för* fornum
E. ½. Aa torfft skal man vinne troa
F. wise mendh the seÿe saa
i trongh skal man wener tro

Digitized by Google

Vers. 5479—80. B. ǀ. ther ware min *fru* nw nød sin a
C. ǀ. *Samma läs-art.*
E. v. 5479 *fattas.*
F. myn frwe matte thz sa gaa
ath vi kwnne then ridder faa

5481. B. C. the *för* thre

5484. E. digre *för* stora

5486. F. hierte *för* hugher

5489. B. C. thz *för* æn meer

5491—2. B. C. *fattas.*

5494. B. C. hos henne E. hoos hannum F. hos hanum *för* nær honum

5495—6. E. ǂ. før han venter sather vidh hans fruæ
Anm. Med versen 5964 *slutar Handskriften* E.
F. førræ han for liges mz sin frwe
ther aldrigh gonger aff hans howe

5497—8. B. wtan thz warder honom iæt
man skal them badhæ gøræ sat
C. badhæ *fattas.*
F. *Lika med* B.

5499. B. C. F. skal *för* skulde

5500. F. hawer *för* hafdhe

5501. F. loneta *för* hænne

5503—4. F. bedh hanum giøræ thz for sin æræ
ath han bradelig komer heræ

5505. B. C. hær *fattas.* F. sa *för* hær

5507. B. badhæ mz C. bade mz *för* mz

5508. F. for lige hanum och sin frwe

5509. B. Jak wil tik wisæ gøræ hæræ
C. *Samma läs-art.*
F. och wil jech wisse giøræ heræ

Digitized by Google

Vers. 5511—12. B. C. *fattas.*

5517. B. ekke C. ikke *för* ey ther F ey *fattas.*

5518. B. edhin F. thz *för* han

5520. F. sawdhæ frwen til sin terne

5522. B. C. idher *fattas.*

F. myn frwe i giører som jech beder

5527—8. B. C. *fattas.*

F. ǂ. frwen giørdhæ som lwneta badh

5529. F. thz wil jeeh vndher skiliæ

5530. B. idhrom C. idrom *för* idhan

F. nakath *fattas.*

5532. B. lønligæ pa min bak

C. F. *Samma läs-art.*

5534. B. ee hwru thz kan waræ

C. *Samma läs-art.*

F. hwadh thz helst kan weræ

5535—6. B. C. *fattas.*

5540. B. ther om C. ther i *för* lifuith

F. sa framt som jech maa woldhæ

5541—2. B. C. wil *för* skal

F. jech vil gudh oc thik thz jette
ath jech skal giøræ them bode satte

4545—6. B. strax hon haffde sworit swo
lvneta ther at hemmelik loo

C. thagar *för* strax

F. ther then frwe haffdæ soredh saa
loneta hiemeligh ath hinnæ loo

5547—8. B. C. *fattas.*

F. ath then frwe skuldhæ worde thz waræ

5550. C. fongit the wisse hænne ath nøghe

F. fongetb the visse ther hinne vel a nø-
wer

5552. B. ridher til kældæn *som* hon ma mæst
C. *Samma läs-art*

5553—4. B. C. *fattas.*
F. sa raskeligh then frwe fra
then giensten veÿ til kieldhen laa

5556. B. hos C. hoss *för* nær
F. at løwen hoss then kielde gik

5557—8. B. C. *fattas.*
F. hwn worte i sith hiertę glad
och stodh aff hesten tha i stad

5559. B. C. hon *för* ok

5561. B. C. hon *inskjutet framför* lofuadhe
F. hwn takedhæ gud ath thz same sinnæ

5563—4. B. C. *fattas.*
F. hwn acthz sægh alth lengher at fare
førræ hwn worte then ridder ware

5565. B. strax C. tagher *för* Tha

5566. F. giensten *för* görla

5567—8. B. strax *för* thaghar
F. han gik aff stadh som han stodh jene
sa gladhælig then jomfrw i gien

5571. B. vnfingos C. wnfingos F. vndh finges *för* o.

5572. B. tha mælte och then jomfru
C. *Samma läs-art.*
F. tha taleth til hanum then jomfrw

5573—4. F. thiss tacker jech gud giernæ
ath jech fandh edher sellige terne

5576. F. hwar for lidher i effter mægh

5577. B. C. F. tha *fattas.* — B. C. thz her *för* thz

5579. F. jaa wed men sanneligh

5580. B. C. herra *fattas.*
F. aldrigh *för* herra ække

Digitized by Google

Vers. 5581—2. B. C. *fattas.*

5586. B. swa hata C. swo hata F. ath hadhæ *för* hata

5587. F. hinnæ nadhæ skullæ i nydhæ

5588. B. hon wil sin edh ekke brytæ
C. *Samma läs-art.*
F. wil hwn sin jedh eÿ affther brydhæ

5591—2. B. C. wilde *för* skulde
F. han worthe sa gladh ower madhæ
for hwn wildhæ sin wredhæ for ladhæ

5593—4. B. C. *fattas.*
F. tølligh *för* sliik

5595. B. strax *för* tha

5596. B. kyste henne sin kæreste win
C. *Samma läs-art.*
F. vedh i thz nw kieræ mÿn

5596½—¾. B. ee mæden iach ma j werlden liffua
innan idhræ thiænist wil iak bliffuæ
C. *Samma läs-art.*
F. om jech i werdhen lewe
i edher tieniste skal jech bliwe

5597—8. B. wæl thok C. wæl tho *för* thz væl
F. jech wedh togh wel ath thz ær saa
ath jech sa længi eÿ lewe maa

5699—600. B. C. *fattas.*
F. ½. thz jech fongher edher thz fullelig løst

5601. B. lawgh C. iawg *för* iæffuigh
F. myn herræ i tørff ther eÿ thwiwel pa bæræ

5602. B. C. fangith *fattas.*

Digitized by Google

Vers. 5603—4. B. j moghen mik wæl lønæ
thz hopis mik at rønæ
F. ½. mægh hobes jech skal thz røne
5605—6. B. C. *fattas.*
F. thz jech hawer tenkth aff edher nade
heller nogheth giordh thz i mægh badhe
5607—8. F. sanneligh jech thz seye maa
jech redes do thz ær eý saa
5609. B. C. mædhan *fattas*
5610. B. full thiænæ C. ful tiæna *för* forthiæna
F. kan jech thz for skyllæ mz eder
5611—12. B. C. thz *för* tha — tha *för* thær
F. for then hielp jech fæk aff thik
ther the villæ brænne mægh
5613—14. B. tha war mik lønt thusand sinnæ
thz thakke idher gudh hin stolta quinnæ
C. *Samma läs-art.*
F. thz ær mægh lønth meræ æn M sinnæ
thz tacke eder gud stalte qwinne
5615. F. swaredhæ *för* (^Amælte) (sagdhe)
5617—18. B. C. *fattas.*
F. wi willæ nw eý lenger bidhæ
wi willæ nw til hwsset ridhæ
5619. B. C. tha *fattas.*
F. lwneta jech thz spøræ aff eder
5620. B. C. hete F. hiedher *för* mon heta
5621. F. jngen aff them i hwsseth æræ
5622. B. kenner idher min herra kær
C. F. *Samma läs-art.*
5623—4. F. the aa hwsseth æræ allæ
løwens ridder the edher kallæ

Digitized by Google

Vers. 5624½—¾. F. the taledhæ manth och giorde them gamen
ther the redhæ til hwsseth samen

5625—6. B. ee C. æ *för* op — B. ekke C. ikke *för* eý
F. hans løwe gik alt hoss hans side
och villæ ther jckj affther bidhæ

5626½—¼. F. hwn willæ segh allær wed ha*num* skiliæ
om thz gaar effther hinnæ viliæ

5627. B. C. a *för* ij

5628. B. ridhæ C. ridha *för* ridhu
F. ther the redhæ a the stradhæ

5628½—¼. E. thz seÿer boghen edher for sandh
the taledhæ til jngen lewind*is* mandh

5629—30. C. kæræste *för* kæra
F. tha the kam i hwseth jndh
jomfrwen taledhæ til sin wen

5631. B. C. F. nw for *för* fore

5632. C. *fattas.*
F. tage then nadhæ som wi ma fange

5634. C. swo jnnerlig hon han wnfflk
F. sa lewelig hwn ha*num* vndh fæk

5635—6. B. C. *fattas.*
F. han sa høwskeligh hielsedæ hinnæ
hwn kwnde ha*num* eÿ for vaben kiennæ

5637. B. C. thz *fattas*

5638. B. thz han war herra iwan
C. *Samma läs-art.*
F. ath thz hawdhæ weredh her jwan

5640. B. swa C. swo F. sa *framför* væl

5643. B. C. F. ther *fattas.*

5644. F. thz wil for tiene then edlæ mandh

Digitized by Google

Vers. 5646. F. setter hanum hoos edher nedher
5650. F. myn frwe tencker ther appa
5651—2. B. ½. for wtan min frw j enæ
C. ey ffru och swena ingen wtan i ena
F. eÿ frwer ey jomfrwer ey ridder eller swene
for vdhen i all jene
5655. B. then fru badh then riddare tha
C. *Samma läs-art.*
F. then frwe sawdhæ til then ridder tha
5657. B. Tha mælte och the jomfru skønæ
C. tha mælte ok then iomffru rena
F. tha sawdhæ nw then jomfrw skiøne
5658. F. hwil skal jech thz nw lenger løne
5658½—¼. B. iach wil thz her oppenbara
thz skal thok thz samma wara
C. *Samma läs-art.*
F jech wil thz nw obenbaræ
men thz skal jo thz same veræ
5659. F. och hawer eÿ annen frwe æn eder
5660. B. nw gørin wæl hwat bider iach ider
5665. F. hwadh han broth thz skullæ i for giwe
5671. E. thw wilt mægh jo ther twinge til
5672. B. thz iach engæ lundh gøræ wil
C. *Samma läs-art.*
F. thz jech aldrigh giøræ wil
5673—4. B. C. *fattas.*
F. ath jech skal ælskæ then mandh
ther mægh eÿ wel aff hierthz andh
5675—6. B. han haffuer mik alla stada forsmat
och driffuit mik for spot och hat
C. *Samma läs-art.*

Digitized by Google

F. ¼. och giordh aff mægh bodhæ spot och haadh

5678. B. thu haffu*er* at*er* swik*it* mik
C. thu haffu*er* ather giorth swek
F. thw haw*er* mægh affther giordh swig

5679—80. F. thw mattæ alth heller hieme weræ
æn tølligh jen giest førdh mægh hæræ

5681. B. C. wil *för* wilde
F. allæ myn *för* alla

5684. B. for hedrin C for eedin F. for jedhæ *för* fore edha

5685—6. B. C. *fattas.*
F. ¼. tha wil jech then jngen lwnd brydhæ

5689—90. B. C. *fattas.*
F. aff *för* a

5690½—¼. B. thy at iach haffde thz swa stadlik iæt thz wi skuldom aldrek waræ sat
C. F. *Samma läs-art.*

5691. B. C. F. Tho *fattas.*

5692. F. ha*num* skal reth jnthz wordhæ ath skadhæ

5694. B. gøræ alt C. gøra alth *för* at göra

5695—6. B. mz hiærtæ ræt och godh wiliæ
och ma nw engen at skilia
F. mz reth hiertens godhæ wiliæ
os maa jnghen vdhen dødhen skiliæ

5699—700. B. ¼. ther fore haffu*er* iach stand*it* eth badh
C. ¼. *Samma läs-art.*
F. brødh jech noghz i thennæ stadh
ther haw*er* jech standhz for manth jeth badh

5701—2.

Digitized by Google

Vers. 5701—2. B. C. *fattas.*
F. ½. och aldrigh fleræ tølligh faa
5704. B. idher *för* mik
5705—6. B. ½. tik skal ekke eth wættæ saka
C. ½. [ey] tik skall wetta skada
F. *fattas.*
5706½—½. F. frwen swaredh sith hiertens kieræ
jech wil tage edher i gien mz æræ
5707—8. B. gudh gøme os fran allæ nødh
os ma ey skiliæ wtan dødh
C. *Samma läs-art.*
F. gudh giømæ os fra allæ nødh
os ma jnghen skiliæ adh vdhen død
5709. B. tha gingo the saman j then stund
C. *Nästan lika.*
3710. F. tha *för* lioflaka
5711—12. B. C. *fattas.*
F. hwær togh hin annen om sin hals
och myntes leweligh vdhen falsk
5713—14. B. tha mælte och herra iwan
en ædlæ riddar tha war han
C. om *för* och
F. herræ iwan sawdhæ som han stodh
then edlæ ridder stalth och godh
5715—16. F. aller wil jech modh edher brydhæ
medhen jech ma liwedh nydhe
5717—18. B. C. *fattas.*
F. nw ma herræ iwan were gladh och blid
och lewe for vden angest oc qwid
5719—20. B. herra iwans sorg ær nw ændh
och honom til glædi och æro sændh

Digitized by Google

C. *Samma läs-art.*

F. ɟ. och ha*num* til gledhe och skiemte*n* wend

5721. F. lwneta bad sa jnderlig

5722. B. at C. ath F. o *för* a

5723—4. B. C. *fattas.*

5725. B. late idher her liffuæ swa

C. *Samma läs-art.*

F. och ladhe edher her*ræ* lewe sa

5728. E. ther *för* tha

5730. B. ther ho*n* haw*er* lenge eff*ter* stand*it*

C. *Samma läs-art.*

5731—2. B baden C. bade *för* væl

F. forlikt then her*ræ* och sin frwe

sa ath the æræ wenne nw

5733—54. B. nw haffu*er* iach sk*ri*ffu*it* aff her*ra* iwan

alt hwat iach aff ho*nom* sk*ri*ffuat fan

och enkte wættæ lakt ther til

late hwo thz ey tro wil

och læt ther enkte at*er* sta

thz iach ther sk*ri*ffuat for mik sa

tha thusand vint*er* thry hu*n*drat ar

fran gudz fødzlæ liden war

och ther til thry j then sam*m*a tima

war thenne bok giordh til rima

Eufemiæ drøtni*n*g thz moghi tro

lot thessa bok wendæ swo

aff walsko tungo a wart mall

gudh nadhe then ædlæ fru*a* siæll

ther drøtni*n*g ow*er* norgie war

mz gudz miskun*n*d XXX ar

nw ær th*enn*e bok til endæ

gudh os sinæ nadhæ sendæ

Digitized by Google

gudh giffui hon*om* ther bokene giorde
och allom them hen*ne* hørde
himm*er*ik*it* for sinæ mødhæ
och frælssæ os fra helue*tis* dødæ Amen

C. *Samma läs-art.*

F. nw hawer jech sawdh aff iwan
alth hwadh jech aff han*um* skrewz fand
och aldiels jnthz lawdh ther til
ladhe veræ how thz eÿ tro wil
jnthz lodh jech ther effther staa
aff thz jech skrewz for mægh saa
tha twsindh vinther trÿ hwndreth aar
sidhen gusz fødszels tiinæ war
och thry aar til then*ne* timæ
war then*ne* bogh giordh til rimæ
Ewfemia dron*ingh* thz mowe i tro
lodh then*ne* bogh om*r*windhæ saa
aff walskæ twnge och pa wort mall
gud nade then edlæ frwes siel
som dron*ningh* ow*er* norigæ waræ
medh gusz nadæ i xiij aar
nw ær then*ne* bogh til ændhæ
gudh han os sin nodhæ sende
och giøme han*um* ther hin*næ* giorde
och allæ the ther bogen hørdhæ
hemerigis gledhæ for thieræ mødhæ
och frælsæ os allæ fra fra hilwidis nødo
Amen

5754¼—$\frac{1}{12}$. B. Then gud ther all ting forma
gøme then fr*u* ther boken a
fr*u* mæreta mz gudz miskun*d*
late hen*ne* liffuæ mz ænglæ fun*d*

Digitized by Google

j him*mer*ike for wta*n* endæ
och j w*er*lden h*en*ne glædi sendæ
ee mæd*en* hon wil h*er* býggiæ och bo
hon ær dygdelik thz moghi tro
gudh giffui h*en*ne hed*er* æuinnerlik
thy at hon haffu*er* sik myk*it* høffuisklik
och allom them h*en*ne an wæll
och frælsse them aff æu*er*delikæ hæll
Am*en*

C. $\frac{1}{3}$. ffrw elin mz gudz misku*n*dh
$\frac{1}{10}$. thy ath ho*n* haffu*er* høuitzlig
$\frac{1}{11}$. ok allom hænne æn wæl

F. *fattas.*

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

APR 2 - 1943

Digitized by Google